

TOSHKENT DAVLAT YURIDIK UNIVERSITETI

**FUQAROLIK ISHLARI BO‘YICHA
PROTSESSUAL HUJJATLAR**

(o‘quv qo‘llanma)

TOSHKENT – 2016

O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi tomonidan nashrga tavsiya etilgan.

Toshkent davlat yuridik universiteti O‘quv-uslubiy kengashining 2015-yil 2-maydagi 7-sonli majlis bayonnomasi qarori bilan nashrga tavsiya etilgan.

Fuqarolik ishlari bo‘yicha protsessual hujjatlar. O‘quv qo‘llanma. Mas’ul muharrir y.f.d. Z.N.Esanova. – T.: TDYU, 2016. - 403 bet.

Mualliflar jamoasi: y.f.d., dots. Z.N.Esanova – VI, XVI boblar; y.f.d., prof. M.M.Mamasiddiqov – I, V, VII boblar; y.f.n., dots. D.Yu.Xabibullayev – II, IX, X boblar; o‘qituvchi N.A.Azizov – IV, XI, XII, XIII boblar; o‘qituvchi S.S.Bozarov – XIV bob; o‘qituvchi R.S.Altiyev – III bob; Fuqarolik ishlari bo‘yicha Shayxontohur tumanlararo sudining sudyasi, y.f.n. S.Safoyeva – VIII bob; o‘qituvchi I.M.Salimova – XV bob.

Taqrizchilar: F.Abduazimov – Fuqarolik ishlari bo‘yicha Toshkent viloyat sudi raisi.

O. Kamolov – O‘zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligi Akademiyasi Malaka oshirish fakulteti “Huquqiy fanlar” kafedrasida boshlig‘i, yuridik fanlar nomzodi, dotsent.

Mazkur o‘quv qo‘llanmadan, fuqarolik sud ishlarini yuritishga oid protsessual hujjatlar, ularning turlari va rasmiylashtirish tartibi, shuningdek, har bir mavzuga oid asosiy tushunchalar, nazorat uchun savollar va topshiriqlar, kazuslar, protsessual hujjatlardan namunalari o‘rin olgan.

O‘quv qo‘llanma bakalavriat ta’lim yo‘nalishi talabalari, magistratura talabalari, ilmiy tadqiqotchilar, professor-o‘qituvchilar, sud, prokuratura, adliya, advokatura, FHDYo, notariat va huquqni muhofaza qiluvchi boshqa organlar xodimlari, shuningdek, keng kitobxonlar ommasiga mo‘ljallangan.

© Mualliflar jamoasi.

© Toshkent davlat yuridik universiteti, 2016-yil.

MUNDARIJA

Kirish	6
Asosiy tushuncha va atamalar	8
I BOB. Fuqarolik ishlari bo'yicha protsessual hujjatlarning umumiy qoidalari	19
1-§. Fuqarolik ishlari bo'yicha protsessual hujjatlar tushunchasi va ularning ahamiyati.....	
2-§. Fuqarolik ishlari bo'yicha protsessual hujjatlarning turlari.....	
3-§. Protsessual hujjatlarni tuzish va rasmiylashtirish tartibi.....	
II BOB. Fuqarolik ishlarini qo'zg'atish bosqichida yuritiladigan protsessual hujjatlar	24
1-§. Da'vo arizasining mazmuni, shakli va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi	
2-§. Qarshi da'vo arizasi va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi	
3-§. Da'vo arizasini qabul qilishni rad etish asoslari.....	
4-§. Da'vo arizasini qabul qilishni rad etish to'g'risidagi ajrim va uni rasmiylashtirish tartibi	
5-§. Arizani harakatsiz qoldirish to'g'risidagi ajrim va uni rasmiylashtirish tartibi.....	
6-§. Arizani qaytarish to'g'risidagi ajrim va uni rasmiylashtirish tartibi.....	
7-§. Fuqarolik ishini qo'zg'atish to'g'risidagi ajrim va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi	
III BOB. Ishni sudda ko'rishga tayyorlash bosqichida yuritiladigan protsessual hujjatlar	32
1-§. Ishni sudda ko'rishga tayyorlash to'g'risida ajrim va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi	
2-§. Ishni sudda ko'rishga tayyorlash bosqichida sudya tomonidan amalga oshiriladigan harakatlar bo'yicha rasmiylashtiriladigan protsessual hujjatlar	
3-§. Ishni sudda ko'rishga tayinlash to'g'risidagi ajrim va uni rasmiylashtirish tartibi	
4-§. Sud chaqiruv qog'ozi va uni rasmiylashtirish tartibi	
IV BOB. Ishni sudda ko'rish bosqichida yuritiladigan protsessual hujjatlar	42
1-§. Ishni ko'rishni keyinga qoldirish to'g'risidagi ajrim va uni rasmiylashtirish tartibi	
2-§. Prokurorning fikri va uni rasmiylashtirish tartibi	
3-§. Davlat boshqaruvi organlarining xulosasi va uni rasmiylashtirish tartibi	
4-§. Sudning hal qiluv qaroriga nisbatan qo'yiladigan talablar. Sud hal qiluv qarorining mazmuni	
5-§. Qo'shimcha hal qiluv qarori va uni rasmiylashtirishning protsessual tartibi	
6-§. Sud majlisi bayonnomasi mazmuni, shakli va uni rasmiylashtirish tartibi	

V BOB. Birinchi instansiya sudi tomonidan chiqariladigan
ajrimlar.....58

- 1-§. Birinchi instansiya sudi ajrimlari tushunchasi, turlari va uning o'ziga xos jihatlari
2-§. Ishni yuritishni to'xtatish, tugatish, arizani ko'rmasdan qoldirish to'g'risidagi
ajrimlar va ularni rasmiylashtirish tartibi
3-§. Xususiy ajrimning mazmuni va uni rasmiylashtirish tartibi

VI BOB. Sirdan ish ko'rishda yuritiladigan protsessual
hujjatlar.....67

- 1-§. Sirdan ish ko'rishda yuritiladigan protsessual hujjatlar va ularning tasnifi
2-§. Ishni sirdan ish yuritish tartibida ko'rish haqidagi ajrim va uning mazmuni
3-§. Sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorining mazmuni va uni rasmiylashtirish tartibi
4-§. Sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorining ustidan shikoyat berish (protest keltirish)
5-§. Sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish haqidagi arizaning mazmuni va
uni rasmiylashtirish tartibi
6-§. Sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish to'g'risidagi ajrim hamda uni
protsessual rasmiylashtirish tartibi

VII BOB. Buyruq tartibida ish yuritishda rasmiylashtiriladigan protsessual
hujjatlar.....82

- 1-§. Sud buyrug'ini chiqarish bo'yicha talablar
2-§. Sud buyrug'ini chiqarish to'g'risidagi arizaning shakli, mazmuni va uni
rasmiylashtirish tartibi
3-§. Sud buyrug'ini chiqarish to'g'risidagi arizani qabul qilishni rad etish asoslari, bu
haqidagi ajrim va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi
4-§. Sud buyrug'ining mazmuni va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi
5-§. Sud buyrug'ini chiqarishni rad etish to'g'risida ajrim va uni rasmiylashtirish tartibi
6-§. Sud buyrug'ini bekor qilish to'g'risidagi e'tiroz va uni rasmiylashtirish tartibi
7-§. Sud buyrug'ini bekor qilish to'g'risidagi ajrim va uni protsessual rasmiylashtirish
tartibi

VIII BOB. Da'vo ishlarini yuritishdagi protsessual
hujjatlar.....91

- 1-§. Oila huquqiy munosabatlaridan kelib chiqadigan nizolar bo'yicha sudga beriladigan
da'vo arizalari, sudning hal qiluv qarorlari, ajrimlar va ularni rasmiylashtirishning protsessual
tartibi
2-§. Mehnatga oid huquqiy munosabatlardan kelib chiqadigan nizolar bo'yicha sudga
beriladigan da'vo arizalari, sud tomonidan chiqariladigan hal qiluv qarorlari, ajrimlar va ularni
rasmiylashtirishning protsessual tartibi
3-§. Uy-joyga doir huquqiy munosabatlardan kelib chiqadigan ishlar bo'yicha sudga
beriladigan da'vo arizalari, sud tomonidan chiqariladigan ajrimlar, hal qiluv qarorlari va ularni
rasmiylashtirishning protsessual tartibi

IX BOB. Davlat organlari va boshqa organlar, shuningdek, mansabdor

shaxslarning xatti-harakatlari (qarorlari) ustidan berilgan shikoyat va arizalar bo'yicha ish yuritishdagi protsessual

hujjatlar.....103

1-§. Davlat organlari va boshqa organlar, shuningdek, mansabdor shaxslarning xatti-harakatlari (qarorlari) ustidan berilgan shikoyat va arizalar bo'yicha ish yuritish tushunchasi, turlari va ushbu ish yuritishdagi protsessual hujjatlarning umumiy qoidalari

2-§. Fuqarolarning huquqlari va erkinliklarini buzuvchi xatti-harakatlar va qarorlar ustidan berilgan shikoyat, sudning hal qiluv qarori va ularni rasmiylashtirish tartibi

3-§. Notariusning, fuqarolik holati aktlarini qayd qilish organlarining harakatlarni bajarishni rad etganligi yoxud ularni noto'g'ri bajarganligi ustidan berilgan shikoyatlar, sudning hal qiluv qarorlari va ularni rasmiylashtirish tartibi

4-§. Prokurorning huquqiy hujjatni g'ayriqonuniy deb topish to'g'risidagi arizasi, sudning hal qiluv qarori va ularni rasmiylashtirishning protsessual tartibi

X BOB. Alohida tartibda ish yuritishdagi protsessual hujjatlar.....115

1-§. Sud tomonidan alohida ish yuritish tartibida ko'riladigan ishlar hamda ular bo'yicha rasmiylashtiriladigan protsessual hujjatlar haqida umumiy qoidalar

2-§. Yuridik ahamiyatga ega bo'lgan faktlarni belgilash to'g'risidagi ishlar bo'yicha beriladigan ariza, sud hal qiluv qarori va ularni rasmiylashtirish tartibi

3-§. Farzandlikka olish to'g'risidagi ariza, sud hal qiluv qarori va ularni rasmiylashtirish tartibi

4-§. Sil kasalligiga qarshi kurash muassasasining ixtisoslashtirilgan bo'limiga g'ayriixtiyoriy tartibda yotqizish to'g'risidagi ariza, sud hal qiluv qarori va ularni rasmiylashtirish tartibi

5-§. Fuqaroni bedarak yo'qolgan deb topish va fuqaroni o'lgan deb e'lon qilish to'g'risidagi ariza, sud hal qiluv qarori va ularni rasmiylashtirish tartibi

6-§. Fuqaroni muomala layoqati cheklangan yoki muomalaga layoqatsiz deb topish to'g'risidagi ariza, sudning hal qiluv qarori va ularni rasmiylashtirish tartibi

7-§. Mol-mulkni (ashyoni) egasiz deb topish to'g'risidagi ariza, sudning hal qiluv qarori va ularni rasmiylashtirish tartibi

8-§. Taqdim etuvchiga deb berilgan hujjatlar yo'qolgan taqdirda, ular bo'yicha huquqlarni tiklash to'g'risidagi ariza (chaqirib ish yuritish), sudning hal qiluv qarori va ularni rasmiylashtirish tartibi

9-§. G'ayriixtiyoriy tartibda psixiatriya statsionariga yotqizish haqidagi ariza, sudning hal qiluv qarori va ularni rasmiylashtirish tartibi

XI BOB. Hakamlik sudining hal qiluv qarori bilan bog'liq ishlarni yuritish jarayonidagi protsessual hujjatlar.....137

1-§. Fuqarolik sudiga hakamlik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish haqida beriladigan ariza va uni rasmiylashtirish tartibi

2-§. Fuqarolik sudining hakamlik sudi hal qiluv qarorini bekor qilish yoki bekor qilishni rad etish haqidagi ajrimi va uni yozish tartibi

3-§. Hakamlık sudlarining hal qiluv qarorlarini majburiy ijro etish uchun ijro varaqalari berish to'g'risidagi ariza va uni rasmiylashtirish tartibi

4-§. Fuqarolik sudining hakamlık sudi hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berish to'g'risidagi ish bo'yicha ajrimi va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi

XII BOB. Birinchi instansiya sudining hal qiluv qarorlari va ajrimlari ustidan apellyatsiya shikoyati berish (protesti keltirish) bosqichida rasmiylashtiriladigan protsessual

hujjatlar.....147

1-§. Apellyatsiya shikoyati (protesti)ning mazmuni hamda ularni protsessual rasmiylashtirish tartibi

2-§. Apellyatsiya shikoyatini (protestini) harakatsiz qoldirish to'g'risidagi ajrim va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi

3-§. Apellyatsiya instansiyasi sudining ish yuritishni to'xtatish, tugatish to'g'risidagi ajrimlari va ularni rasmiylashtirish tartibi

4-§. Apellyatsiya instansiyasining ajrimi va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi

5-§. Birinchi instansiya sudining ajrimi ustidan apellyatsiya shikoyati (protesti) berish va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi

XIII BOB. Birinchi instansiya sudining hal qiluv qarorlari va ajrimlari ustidan kassatsiya shikoyati berish (protesti keltirish) bosqichida rasmiylashtiriladigan protsessual

hujjatlar.....163

1-§. Kassatsiya shikoyati (protesti)ning mazmuni hamda ularni protsessual rasmiylashtirish tartibi

2-§. Kassatsiya shikoyati (protesti)ni harakatsiz qoldirish to'g'risidagi ajrim va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi

3-§. Kassatsiya instansiyasi sudining ish yuritishni tugatish to'g'risidagi ajrimlari va ularni rasmiylashtirish tartibi

4-§. Kassatsiya instansiyasining ajrimi va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi

5-§. Birinchi instansiya sudining ajrimi ustidan kassatsiya shikoyati (protesti) berish va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi

XIV BOB. Qonuniy kuchga kirgan hal qiluv qarorlari, ajrimlar va qarorlarning qonuniy, asosli va adolatli ekanligini nazorat tartibida tekshirish bosqichida rasmiylashtiriladigan protsessual

hujjatlar.....171

1-§. Nazorat tartibida protest keltirish to'g'risidagi ariza va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi

2-§. Nazorat tartibida keltirilgan protestning mazmuni va uni rasmiylashtirish tartibi

3-§. Qoraqalpog'iston Respublikasi fuqarolik ishlari bo'yicha Oliy Sudining, fuqarolik ishlari bo'yicha viloyatlar, Toshkent shahar sudlarining va O'zbekiston Respublikasi Harbiy sudining rayosatları qarorlari va ularni rasmiylashtirish tartibi

4-§. O‘zbekiston Respublikasi Oliy Sudining Fuqarolik ishlari bo‘yicha sudlov hay‘ati, Harbiy hay‘atining ajrimlari va ularni rasmiylashtirish tartibi

XV BOB. Qonuniy kuchga kirgan hal qiluv qarorlari, ajrimlar va qarorlarni yangi ochilgan holatlar bo‘yicha qayta ko‘rish bosqichida rasmiylashtiriladigan protsessual hujjatlar.....182

1-§. Qonuniy kuchga kirgan hal qiluv qarorlari, ajrimlar va qarorlarni yangi ochilgan holatlar bo‘yicha qayta ko‘rish to‘g‘risidagi ariza va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi

2-§. Qonuniy kuchga kirgan hal qiluv qarorlari, ajrimlar va qarorlarni yangi ochilgan holatlar bo‘yicha qayta ko‘rish to‘g‘risidagi arizani qanoatlantirish va hal qiluv qarori, ajrim yoki qarorni bekor qilish to‘g‘risidagi ajrim va uni rasmiylashtirish tartibi

3-§. Qonuniy kuchga kirgan hal qiluv qarorlari, ajrimlar va qarorlarni yangi ochilgan holatlar bo‘yicha qayta ko‘rish to‘g‘risidagi arizani qanoatlantirishni rad etish to‘g‘risidagi ajrim va uni rasmiylashtirish tartibi

XVI BOB. Sud qarorlarini ijro etish bosqichida yuritiladigan protsessual hujjatlar.....187

1-§. Ijro hujjatlarining turlari va ularning huquqiy ahamiyati

2-§. Ijro varaqasining mazmuni va uni berish tartibi

3-§. Ijro ishini qo‘zg‘atish to‘g‘risidagi qaror va uni rasmiylashtirish tartibi

4-§. Sud ijrochisining ijro harakatlarini keyinga qoldirish to‘g‘risidagi qarori va uni rasmiylashtirish tartibi

5-§. Sudning ijro ishi yuritishni to‘xtatish va tugatish to‘g‘risidagi ajrimi va uni rasmiylashtirish tartibi

6-§. Sud ijrochisining ijro ishi yuritishni to‘xtatish va tugatish to‘g‘risidagi qarori va uni rasmiylashtirish tartibi

7-§. Sud ijrochisining ijro ishi yuritishni tamomlash to‘g‘risidagi qarori va uni rasmiylashtirish tartibi

8-§. Qarzdorning mol-mulkini xatlash tartibi va sud ijrochisi tomonidan tuzilgan xatlash to‘g‘risidagi dalolatnoma

9-§. Qarzdor jismoniy shaxsning O‘zbekiston Respublikasidan chiqishini vaqtincha cheklash to‘g‘risidagi qaror va uni rasmiylashtirish tartibi

10-§. Jismoniy shaxslar va yuridik shaxslarning mansabdor shaxslariga ijro hujjatini ijro etmaganligi uchun sud ijrochisining jarima solish to‘g‘risidagi qarori va uni rasmiylashtirish tartibi

11-§. Sud hujjatining qaytarma ijrosi to‘g‘risidagi javobgarning arizasi va uni rasmiylashtirish tartibi

12-§. Sud ijrochilarining xatti-harakatlari ustidan berilgan shikoyatlar va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi

ILOVALAR.....21

2

I, II bob bo‘yicha protsessual hujjat namunalari.....212

III	bob	bo'yicha	protsessual	hujjat
namunalari.....		223		
IV	bob	bo'yicha	protsessual	hujjat
namunalari.....		239		
V	bob	bo'yicha	protsessual	hujjat
namunalari.....		253		
VI	bob	bo'yicha	protsessual	hujjat
namunalari.....		269		
VII	bob	bo'yicha	protsessual	hujjat
namunalari.....		273		
VIII	bob	bo'yicha	protsessual	hujjat
namunalari.....		276		
IX	bob	bo'yicha	protsessual	hujjat
namunalari.....		309		
X	bob	bo'yicha	protsessual	hujjat
namunalari.....		329		
XI	bob	bo'yicha	protsessual	hujjat
namunalari.....		353		
XII	bob	bo'yicha	protsessual	hujjat
namunalari.....		357		
XIII	bob	bo'yicha	protsessual	hujjat
namunalari.....		370		
XIV	bob	bo'yicha	protsessual	hujjat
namunalari.....		379		
XV	bob	bo'yicha	protsessual	hujjat
namunalari.....		386		
XVI	bob	bo'yicha	protsessual	hujjat
namunalari.....		390		
Foydalanishga	tavsiya	etiladigan	adabiyot	va
ro'yxati.....	401		manbalar	

KIRISH

Mamlakatimizda amalga oshirilayotgan sud-huquq islohotlarining muhim bir yo'nalishi – yuqori malakali, raqobatbardosh, zamonaviy xalqaro standartlarga javob bera oladigan yuridik kadrlarni tayyorlashdan iborat bo'lib, bu esa o'z navbatida, talabalarning nazariy bilimlarini amaliy jihatdan mustahkamlash, o'tilayotgan ma'ruza va amaliy mashg'ulotlarning sifat va samaradorligini yanada oshirish, professor-o'qituvchilarning malakasini oshirish tizimining faoliyatini yanada takomillashtirish, talabalarda mustaqil protsessual hujjatlar yaratish ko'nikmasini hosil qilish va shu orqali sohaga oid qonun hujjatlarini o'zlashtirishga ko'maklashish, olib borilayotgan ilmiy-tadqiqot ishlarining sifatini yanada yuksaltirish, eng muhimi, nazariyotchi olimlar, yetuk pedagog va soha mutaxassislari bilan hamkorlikda, talabalar uchun zamonaviy, yangi avlod uchun mo'ljallangan o'quv adabiyotlari tayyorlashni taqozo etadi.

Shu ma'noda, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2013-yil 28-iyundagi “Yuridik kadrlar tayyorlash tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida”gi PQ–1990-sonli qarorida belgilangan ustuvor vazifalardan kelib chiqib, “Fuqarolik ishlari bo'yicha protsessual hujjatlar” modulidan tayyorlangan Fuqarolik ishlari bo'yicha protsessual hujjatlar nomli o'quv qo'llanmasi talabalarda fuqarolik ishlari bo'yicha protsessual hujjatlar haqida asosiy tushuncha, ko'nikma va bilimlar hosil qilish, protsessual hujjatlarni to'g'ri rasmiylashtirish uchun yetarli tajriba orttirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Ayniqsa, mazkur qo'llanma hozirgi zamon talablaridan kelib chiqib, talabalar tomonidan sohaga oid nazariya va amaliyot materiallarini tizimli ravishda va o'z vaqtida o'zlashtirilishini tashkil va tahlil etishga, talabalarda mustaqil ishlash ko'nikmasini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Mazkur o'quv qo'llanmada fuqarolik ishlari bo'yicha protsessual hujjatlarning umumiy qoidalariga oid asosiy tushunchalar, ularning turlari va mazmuni to'g'risida qisqacha ma'lumotlar, mantiqiy (muammoli) savollar, fuqarolik sud ishlarini yuritish bosqichlariga doir, xususan, fuqarolik ishlarini qo'zg'atish, ishni sudga ko'rishga tayyorlash, ishni sudga ko'rish jarayonida yuritiladigan protsessual hujjatlar, birinchi instansiya sudi tomonidan chiqariladigan ajrimlar,

sirtidan ish yuritish, da'vo tartibida, buyruq tartibida, davlat organlari va boshqa organlar, shuningdek, mansabdor shaxslarning xatti-harakatlari (qarorlari) ustidan berilgan shikoyat va arizalar, alohida tartibda ish yuritishdagi protsessual hujjatlar, hakamlik sudining hal qiluv qarori bilan bog'liq ishlarni yuritish jarayonidagi protsessual hujjatlar, birinchi instansiya sudining hal qiluv qarorlari va ajrimlari ustidan apellyatsiya, kassatsiya shikoyati berish (protesti keltirish) jarayonida rasmiylashtiriladigan protsessual hujjatlar, qonuniy kuchga kirgan hal qiluv qarorlari, ajrimlar va qarorlarning qonuniy, asosli va adolatli ekanligini tekshirish jarayonidagi protsessual hujjatlar, qonuniy kuchga kirgan hal qiluv qarorlari, ajrimlar va qarorlarning yangi ochilgan holatlari bo'yicha qayta ko'rishdagi protsessual hujjatlar, sud qarorlarini ijro etish bosqichida yuritiladigan protsessual hujjatlarni rasmiylashtirishning protsessual tartib-qoidalari berilgan.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2013-yil 28-iyundagi "Yuridik kadrlar tayyorlash tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-1990-sonli qarorini amalga oshirish bo'yicha tadbirlar rejasining 16-bandiga muvofiq tasdiqlangan "Huquqiy fanlar va predmetlar bo'yicha yangi avlod darsliklari va o'quv qo'llanmalarini tayyorlash Kompleks dasturi" asosida tayyorlangan Fuqarolik ishlari bo'yicha protsessual hujjatlar nomli o'quv qo'llanmasi huquqshunoslik yo'nalishida tahsil olayotgan talabalar uchun muhim manba vazifasini o'taydi.

Shuningdek, mazkur o'quv qo'llanmasidan, fuqarolik ishlari bo'yicha protsessual hujjatlarni rasmiylashtirishda, malakali huquqshunoslar tayyorlaydigan oliy va o'rta maxsus o'quv yurtlarining talabalari bilan bir qatorda, sud, prokuratura, advokatura, notariat, fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd qilish hamda notarial idoralarning xodimlari, hakamlik sudyalari, sud ijrochilari, qolaversa, o'zlarining qonuniy huquq va manfaatlarini himoya qilmoqchi bo'lgan barcha fuqarolar ham amaliy manba sifatida foydalanishlari mumkin.

Mazkur o'quv qo'llanmada namuna sifatida keltirilgan protsessual hujjatlardagi shaxslarga doir barcha ma'lumotlarning hayotda mos kelishi tasodifiydir. Mualliflar mazkur holat bo'yicha javobgarlikni o'z zimmlariga olmaydilar.

FUQAROLIK SUD ISHLARINI YURITISHGA OID ASOSIY TUSHUNCHA VA ATAMALAR

(Mavzular muhimligi hamda tartibi bo'yicha berilgan)

Da'vo arizasi – fuqaroning o'z huquqini yoki qonun bilan qo'riqlanadigan manfaatini himoya qilishni so'rab yozilgan, sudga murojaat qilingan hujjat.

Qarshi da'vo arizasi – javobgarning o'z huquq va qonuniy manfaatlarini himoya qilish maqsadida, sud hal qiluv qarori chiqqunga qadar da'vogar talablariga qarshi taqdim etadigan arizasi.

Fuqarolik ishini qo'zg'atish to'g'risida ajrim – sudga taqdim etilgan ariza, da'vo arizasi, shikoyat asosida sudya tomonidan chiqariladigan protsessual hujjat.

Arizani harakatsiz qoldirish to'g'risida ajrim – sudga taqdim etilgan da'vo arizasi, ariza, shikoyatlar fuqarolik protsessual qonun talablariga rioya qilinmasdan berilganida, davlat boji to'lanmaganida yoki tegishli nusxalarda berilmaganligi aniqlanganida sudya tomonidan chiqariladigan protsessual hujjat.

Xususiy ajrim – sud fuqarolik ishini ko'rayotganida ayrim mansabdor shaxslar yoki fuqarolar tomonidan qonuniylik va huquq-tartibot buzilganligini aniqlaganda chiqaradigan protsessual hujjat.

Ishni sudda ko'rishga tayyorlash – fuqarolik protsessining mustaqil bosqichi bo'lib, fuqarolik ishlarini o'z vaqtida to'g'ri ko'rib chiqish va hal qilishni ta'minlash maqsadida, sud va ishda ishtirok etuvchi shaxslarning protsessual harakatlari majmuini o'zida ifoda etadi.

Ishni sudda ko'rishga tayinlash – sudya fuqarolik ishini yetarli darajada tayyorlangan deb topgach, uni sud majlisida ko'rishga tayinlash to'g'risida ajrim chiqaradi, taraflar va protsessning boshqa ishtirokchilariga ishni ko'rish vaqti va joyi haqida ma'lum qiladi.

Ekspertiza tayinlash – sud ishda ishtirok etuvchi shaxslarning iltimosiga ko'ra yoki o'z tashabbusi bilan ishni ko'rish vaqtida kelib chiqqan, fan, texnika, san'at yoki hunar sohasida maxsus bilimlarni talab qiladigan masalalarni tushuntirish uchun, ekspertiza tayinlashi mumkin.

Da'voni ta'minlash – sud (sudya)ning ishda ishtirok etuvchi shaxslarning arizasiga binoan yoki o'z tashabbusi bilan, da'voni ta'minlash choralarini ko'rish, ya'ni sud hal qiluv qarorining ijrosini ta'minlash maqsadida, sud tomonidan ko'riladigan tadbirlar.

Sud topshirig'i – ishni ko'rayotgan sudning dalillarni boshqa tuman yoki shaharda to'plash zarur bo'lgan taqdirda, tegishli sudga muayyan protsessual harakatlarni amalga oshirishni topshirishi.

Kelishuv bitimi – taraflarning fuqarolik ishi yuzasidan kelishuvga erishganliklari haqidagi yozma bitimi.

Sudning hal qiluv qarori – bu nizoni mazmunan hal qiluvchi va buzilgan yoki taraflar tomonidan nizolashilayotgan huquqlar yoxud qonun bilan himoya qilinadigan manfaatlarni tiklovchi, ishni mazmunan ko'rish asosida sud tomonidan qonunda nazarda tutilgan protsessual shaklda qabul qilinadigan protsessual hujjat.

Qo'shimcha hal qiluv qarori – birinchi instansiya sudi tomonidan O'zbekiston Respublikasi FPKning 214-moddasida ko'rsatilgan asoslarga ko'ra, ya'ni huquq to'g'risidagi masalani hal qilib, undiriladigan summa miqdorini, topshirilishi lozim bo'lgan mulkni yoki javobgar bajarishi lozim bo'lgan harakatlarni ko'rsatmagan bo'lsa, arz qilingan talablarning birortasi bo'yicha ishda ishtirok etuvchi shaxslar dalillar keltirgan va tushuntirishlar bergan bo'lsalar-u, lekin bu xususida hal qiluv qarori chiqarilmagan bo'lsa, hal qiluv qarorida sud xarajatlarini taqsimlash ko'rsatilmaganda, ish bo'yicha hal qiluv qarori chiqargan sud tomonidan ishda ishtirok etayotgan shaxslarning arizalariga ko'ra yoki o'z tashabbusi bilan chiqariladi.

Sud hal qiluv qarorining qonuniy kuchi – ish bo'yicha chiqarilgan sud hal qiluv qarorining ishda ishtirok etuvchi shaxslar uchun, shuningdek, ishni ko'rgan sudning o'zi uchun hamda ishda ishtirok etgan-etmaganidan qat'i nazar, fuqaro va korxonalar uchun majburiy ekanligi.

Sud majlisi bayonnomasi – sudning har bir sud majlisi to'g'risida, shuningdek, sud majlisidan tashqari qilingan har bir alohida protsessual harakat to'g'risida ishni ko'rishning yoki alohida protsessual harakatlarni amalga oshirishning barcha muhim jihatlari aks ettiriladigan, sudya va sud kotibi tomonidan imzolanadigan hujjat.

Prokuror fikri – ishda ishtirok etuvchi prokurorning ishning mohiyati bo'yicha o'z fikrini bayon etishi. Prokuror fikri og'zaki yoki yozma shaklda bo'lishi mumkin. Prokurorning boshqa shaxslar huquqlarini va qonun bilan qo'riqlanadigan manfaatlarini himoya qilish maqsadida bergan arizasiga binoan qo'zg'atilgan ishlar bo'yicha fikr berilmaydi.

Ajrim – birinchi instansiya sudining ishni mazmunan hal qilmaydigan qarorlari shaklida qabul qilinadigan protsessual hujjat.

Tayyorlov ajrimlari – fuqarolik sud ishlarini yuritishning barcha bosqichlariga nisbatan tatbiq etilib, fuqarolik ishlarining harakatga kelishini va hal etilishini ta'minlaydigan ajrimlar.

To'sqinlik qiluvchi ajrimlar – protsessning boshlanishiga to'sqinlik qiluvchi yoki ishni qo'zg'atish yoxud ishni sudda mazmunan ko'rish uchun qonuniy asos mavjud bo'lmagan hollarda ish yuritishni tugatish to'g'risidagi ajrimlar.

Yakunlovchi ajrimlar – ishni hal qiluv qarorini chiqarmasdan yakunlashga qaratilgan ajrimlar.

To'ldiruvchi ajrimlar – sud tomonidan yo'l qo'yilgan va ochiq ko'rinib turgan protsessual xatoliklarni bartaraf etishga qaratilgan ajrimlar.

Ishni sirtdan ish yuritish tartibida ko'rish haqidagi ajrim – bu qonunda belgilangan asoslar mavjud bo'lganda chiqariladigan ajrim bo'lib, sirtdan ish yuritish uchun asos bo'ladi.

Sirtdan hal qiluv qarorini chiqarish – bu sud majlisining vaqti va joyi to'g'risida tegishli xabardor qilingan javobgarining sud protsessiga uzrsiz sabablarga ko'ra kelmasligi va uning ishtirokisiz, da'vogarning, albatta, roziligi bilan ishni mazmunan ko'rib chiqish.

Sirtdan chiqarilgan hal qiluv qarori – ish sirtdan ish yuritish tartibida ko'rilganida, sud ishda mavjud dalillarni tekshirish bilan kifoyalanib, ishda ishtirok etuvchi shaxslarning vaj va iltimoslarini e'tiborga olib, tegishli tartibda xabardor qilingan javobgar kelmasa ham, da'vogarning roziligi asosida ishni ko'rib chiqaradigan hal qiluv qarori.

Sirtdan chiqarilgan hal qiluv qarorining qonuniy kuchi – agar uning ustidan shikoyat berilmagan yoki protest keltirilmagan bo'lsa, apellyatsiya shikoyatini berish va protest keltirish muddati o'tganidan keyin qonuniy kuchga kiradi. Hal qiluv qarori ustidan apellyatsiya shikoyati berilgan yoki apellyatsiya protesti keltirilgan taqdirda, hal qiluv qarori, agar u bekor qilinmagan bo'lsa, ishni yuqori instansiya sudi ko'rib chiqqanidan keyin qonuniy kuchga kiradi.

Sirtdan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish haqidagi ariza – sirtdan hal qiluv qarorini chiqargan sudga o'zida sud majlisiga uzrli sabablarga ko'ra kelmaganlikdan dalolat beruvchi holatlar ro'yxatini va ularni tasdiqlovchi dalillarni, shuningdek, sirtdan chiqarilgan hal qiluv

qarorining mazmuniga ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan dalillar ro'yxatini qamrab olgan, davlat boji to'lanmasdan ishda ishtirok etuvchi shaxslarning soniga mutanosib miqdorda nusxalari bilan taqdim etiladigan hujjat.

Sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish to'g'risidagi ajrim – agar sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risidagi arizani ko'rish vaqtida, sud tarafning sud majlisiga kelmaganligiga uzrli sabablar borligini va bu haqida sudni o'z vaqtida xabardor qilish imkoniyati bo'lmaganligini hamda taraf sirtidan qabul qilingan hal qiluv qarorining mazmuniga ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan dalillarni taqdim qilayotganini aniqlaganda, sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorini bekor qiluvchi, ishni mazmunan ko'rishni tiklash to'g'risidagi sudning protsessual hujjati.

Nikohdan ajratish – er yoki xotinning arizasiga ko'ra, sud qarori yoki FHDYo organi tomonidan ular o'rtasidagi oilaviy munosabatlarning tugatilishi.

Nikohni bekor qilish – er yoki xotinning vafot etishi munosabati bilan ular o'rtasidagi oilaviy munosabatlarning tugatilishi.

Nikohni haqiqiy emas deb topish – O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 49-moddasida ko'rsatilgan asoslar bo'yicha sud tomonidan nikohning qonuniy tuzilmagan deb topilishi.

Aliment –“**alimentium**” so'zidan olingan bo'lib, “oziq-ovqat, ta'minot” degan ma'nolarni anglatadi. Aliment – voyaga yetmagan bolalarni mulkiy huquqlaridan biri, yashash manbayi, ta'minot shakli sanaladi. U bolalarning ota-onasi o'zaro nikohda yoki nikohda turmasligidan, shuningdek, nikohning haqiqiy emas deb topilishidan qat'i nazar to'lanadi. Faqat bolaning tug'ilganligi to'g'risidagi guvohnomasida aliment to'lovchi ota-ona sifatida ko'rsatilgan yoki bolaga nisbatan otalik belgilangan bo'lishi lozim.

Aliment to'lashning ixtiyoriy shakli – aliment to'lashi shart bo'lgan shaxs alimentni ixtiyoriy ravishda, shaxsan o'zi yoki o'z arizasiga muvofiq, ishlab turgan joyida yoxud pensiya, nafaqa, stipendiya va boshqa turdagi mablag' olayotgan joyida to'lashi.

Aliment to'lashning kelishuv shakli – nikoh shartnomasida yoki alohida kelishuv bitimi asosida ixtiyoriy tarzda vujudga keladi. Kelishuv ota – onalarning o'zaro nikohda yoki nikohdan ajrashganliklaridan qat'i nazar tuzilishi mumkin.

Aliment undirishning majburiy shakli – sud tomonidan amalga oshiriladigan harakat bo'lib, qonunda ko'rsatilgan aliment majburiyatlariga doir normalar buzilganda yoki o'sha majburiyatlar aliment to'lovchi tomonidan bajarilmaganda, tegishli mablag'ning sud tartibida aliment to'lovchidan majburiy tartibda undirilishi.

Otalikni sud tartibida belgilash – 1968-yilning 1-oktabridan keyin tug'ilgan bolalarga nisbatan otasi deb taxmin qilinayotgan shaxs hayot bo'lgandagina yo'l qo'yilishi tushuniladi va bunday talablar da'vo yuritish tartibida hal etiladi.

Otalik faktini belgilash – 1968-yilning 1-oktabridan keyin tug'ilgan bolalarga nisbatan bolaning otasi, deb taxmin qilinadigan shaxs vafot etgan taqdirda manfaatdor shaxsning arizasi bilan qo'zg'atilgan ish tushuniladi va bunday talab alohida ish yurituv tartibida ko'riladi.

Otalikni tan olganlik faktini belgilash – O'zini bolaning otasi deb tan olgan, biroq bolaning onasi bilan nikohda bo'lmagan shaxs vafot etgan taqdirda, sud uning otalikni tan olganligi faktini belgilashga haqli (1968-yil 1-oktabrga qadar tug'ilgan bolalarga nisbatan bunday fakt faqat bola marhum vafot etgan paytda yoki oldinroq uning qaramog'ida bo'lgan holdagina yo'l qo'yiladi).

Mehnat nizolari – subyektiv mehnat huquqlarini amalga oshirish yuzasidan kelib chiqadigan hamda vakolatli organlar tomonidan ko'rib hal qilish uchun qabul qilingan kelishmovchiliklar.

Mehnat nizolari turlari – yakka tartibdagi va mehnat shartlarini o'zgartirish bilan bog'liq nizolar.

Uy-joy nizolarining turlari – O'zbekiston Respublikasi Uy-joy qonunchiligidan kelib chiqib, uy-joy fondi bilan bog'liq nizolarning turlariga davlat uy-joy fondidan foydalanish bilan bog'liq nizolar va xususiy uy-joy fondi bilan bog'liq nizolar kiradi.

Xususiy uy-joy fondi – fuqarolar mulki bo'lgan uy-joy fondi (yakka tartibda qurilgan uylar, xususiylashtirilgan, qurilgan hamda olingan kvartiralar va uylar, uy-joy qurish hamda uy-joy kooperativlariga qarashli uylardagi pay badallari to'liq to'langan kvartiralar, fuqarolar tomonidan

qonun hujjatlarida nazarda tutilgan boshqa asoslarda mulk qilib olingan kvartiralar va uylar, xo'jalik shirkatlari va jamiyatlari, kooperativlar, jamoat birlashmalari, jamoat fondlari hamda boshqa nodavlat yuridik shaxslarning mulki bo'lgan va ularning mablag'lari hisobidan qurilgan yoki auksionda yoxud qonun hujjatlarida nazarda tutilgan boshqa asoslarda olingan uy-joy fondlari).

Davlat uy-joy fondi – mahalliy davlat hokimiyati organlari ixtiyorida bo'lgan, mahalliy budjetga tushgan soliqlar, yig'imlar va boshqa to'lovlar, shuningdek, qonun hujjatlarida nazarda tutilgan asoslar bo'yicha boshqa tushumlar hisobidan barpo etilgan uy-joylar fondi, mahalliy davlat hokimiyati organlari ixtiyorida bo'lgan, mahalliy budjet mablag'lari hisobidan barpo etilgan, xususiy, munitsipal uy-joy fondidan olib ularning balansiga berilgan fuqarolarning ijtimoiy jihatdan himoyalangan, kam ta'minlangan toifalari uchun xususiylashtirish huquqsiz ijara shartnomalari asosida foydalanilayotgan aniq maqsadli kommunal uy-joy fondi, davlat korxonalari, muassasa va tashkilotlarning to'la xo'jalik yurituvda yoki operativ boshqaruvi idorasiga qarashli bo'lgan uy-joy fondlari.

Alohida tartibda ish yuritish – fuqarolik sud ishlarini yuritishning bir turi sifatida huquq to'g'risida nizo bo'lmagan va manfaatdor shaxslarning arizasi bo'yicha ish yuritish.

Alohida tartibda ko'riladigan ishlarning turlari – O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik protsessual kodeksining 279-moddasiga ko'ra, yuridik ahamiyatga ega bo'lgan faktlarni aniqlash, sil kasalligining yuqumli shakliga chalingan shaxsni sil kasalligiga qarshi kurash muassasasining ixtisoslashtirilgan bo'limiga g'ayriixtiyoriy tartibda yotqizish, bolani farzandlikka olish, fuqaroni bedarak yo'qolgan deb topish va fuqaroni o'lgan deb e'lon qilish, shaxsni g'ayriixtiyoriy tartibda psixiatriya statsionariga yotqizish to'g'risidagi yoki uning ushbu muassasada yotishi muddatini uzaytirish, fuqaroni muomala layoqati cheklangan yoki muomalaga layoqatsiz deb topish, mol-mulkni (ashyoni) egasiz deb topish, taqdim etuvchiga deb berilgan hujjatlar yo'qolgan taqdirda, ular bo'yicha huquqlarni tiklash to'g'risidagi ishlar (chaqirib ish yuritish).

Yuridik ahamiyatga ega bo'lgan faktlar – fuqarolar yoki tashkilotlarning shaxsiy yoki mulkiy huquqlarini bevosita keltirib chiqaradigan, o'zgartiradigan yoki tugatadigan harakatlar yoki hodisalar.

Fuqaroni bedarak yo'qolgan deb topish – O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 33-moddasiga ko'ra, agar fuqaroning qayerdaligi haqida uning yashash joyida bir yil davomida ma'lumotlar bo'lmasa, manfaatdor shaxslarning arizasiga muvofiq, sudning bu fuqaroni bedarak yo'qolgan deb topishi.

Fuqaroni o'lgan deb e'lon qilish – O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 36-moddasiga ko'ra, agar fuqaroning qayerda turganligi haqida uning yashash joyida uch yil mobaynida ma'lumot bo'lmasa, basharti u o'lim xavf solib turgan yoki muayyan baxtsiz hodisadan halok bo'lgan deb taxmin qilish uchun asos bo'ladigan vaziyatlarda bedarak yo'qolgan bo'lib, uning qayerdaligi haqida olti oy mobaynida ma'lumotlar bo'lmasa, manfaatdor shaxslarning arizasiga muvofiq, sudning uni vafot etgan deb e'lon qilishi.

Fuqaroning muomala layoqatini cheklash – O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 31-moddasiga ko'ra, spirtli ichimliklarni yoki giyohvandlik vositalarini suiiste'mol qilish natijasida o'z oilasini og'ir moddiy ahvolga solib qo'yayotgan fuqaroning muomala layoqatining sud tomonidan fuqarolik protsessual qonun hujjatlarida belgilangan tartibda cheklab qo'yilishi. Bunday shaxslarga homiylik belgilanadi.

Fuqaroni muomalaga layoqatsiz deb topish – O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 30-moddasiga ko'ra, ruhiy kasalligi yoki aqli zaifligi oqibatida o'z harakatlarining ahamiyatini tushuna olmaydigan yoki ularni boshqara olmaydigan fuqaroning sud tomonidan qonun hujjatlarida belgilab qo'yilgan tartibda muomalaga layoqatsiz deb topilishi. Bunday fuqaroga vasiylik belgilanadi.

Mol-mulkni (ashyoni) egasiz deb topish – O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 191-moddasiga ko'ra, egasi bo'lmagan yoki egasi noma'lum bo'lgan ashyo egasiz ashyo hisoblanadi. Egasiz ko'chmas ashyolar tegishli davlat organining yoki fuqarolar o'zini o'zi boshqarish organining arizasiga muvofiq ko'chmas mol-mulkni davlat ro'yxatiga oluvchi organ tomonidan hisobga olinadi. Egasiz ko'chmas ashyo, hisobga olinganidan keyin uch yil muddat o'tgach, davlat mol-mulkini boshqarishga vakolati bo'lgan organ yoki fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organi bu ashyoni davlat mulkiga yoki fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organi mulkiga kirgan deb hisoblash to'g'risidagi talab bilan sudga murojaat etishi mumkin.

Farzandlikka olish – O‘zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 151-moddasiga ko‘ra, farzandlikka olishga faqat voyaga yetmagan bolalarga nisbatan va faqat ularning manfaatlarini ko‘zlab yo‘l qo‘yiladi. Farzandlikka olish bolani farzandlikka olishni istagan shaxslarning (shaxsning) arizasiga ko‘ra, vasiylik va homiylik organlarining farzandlikka olishning asosiligi va farzandlikka olinayotgan bola manfaatlariga to‘g‘ri kelishi haqidagi xulosasi hisobga olingan holda, sud tomonidan amalga oshiriladi.

Vakolatli sud – O‘zbekiston Respublikasining Xo‘jalik protsessual kodeksida yoki O‘zbekiston Respublikasining Fuqarolik protsessual kodeksida belgilangan sudlovga tegishlilikka muvofiq xo‘jalik sudi yoki fuqarolik ishlari bo‘yicha sud.

Doimiy faoliyat ko‘rsatuvchi hakamlik sudining qoidalari – doimiy faoliyat ko‘rsatuvchi hakamlik sudining nizomi va reglamenti.

Hakamlik bitimi – taraflarning nizoni hakamlik sudiga hal qilish uchun topshirish haqidagi kelishuvi.

Hakamlik bitimi taraflari – hakamlik bitimi tuzgan yuridik va jismoniy shaxslar.

Hakamlik muhokamasi – nizoni hakamlik sudida hal etish jarayoni.

Hakamlik muhokamasi taraflari – o‘z huquq va manfaatlarini himoya qilish uchun hakamlik sudiga da’vo taqdim etgan yuridik va jismoniy shaxslar (da’vogarlar), shuningdek, o‘ziga nisbatan da’vo taqdim etilgan shaxslar (javobgarlar).

Hakamlik muhokamasi qoidalari – hakamlik sudida nizoni hal etishni tartibga soluvchi, hakamlik sudiga murojaat qilish, hakamlik sudyalarini saylash (tayinlash) qoidalarini va hakamlik muhokamasi tartib-taomilini o‘z ichiga oluvchi normalar.

Hakamlik sudi (doimiy faoliyat ko‘rsatuvchi hakamlik sudi yoki muvaqqat hakamlik sudi) – fuqarolik huquqiy munosabatlaridan kelib chiquvchi nizolarni, shu jumladan, tadbirkorlik subyektlari o‘rtasida vujudga keluvchi xo‘jalik nizolarini hal etuvchi nodavlat organ.

Hakamlik sudyasi – hakamlik sudida nizoni hal etish uchun hakamlik bitimi taraflari tomonidan saylangan yoki belgilangan tartibda tayinlangan O‘zbekiston Respublikasi fuqarosi.

Apellyatsiya shikoyati – taraflar va ishda ishtirok etishga jalb qilingan boshqa shaxslar yoki ishda ishtirok etuvchi shaxslar, shuningdek, ishda ishtirok etishga jalb qilinmagan, ammo huquq va majburiyatlari haqidagi masala sud tomonidan hal etilgan shaxslar tomonidan sudning qarori qonuniy, asosli va adolatli ekanligini tekshirish haqidagi shikoyat bilan sudning hal qiluv qarori chiqqan kundan e'tiboran yigirma kun ichida, qonunda belgilangan tartibda, murojaat qilish shakli.

Apellyatsiya protesti – fuqarolik ishlari bo'yicha sudning hal qiluv qarori chiqqan kundan e'tiboran yigirma kun ichida prokuror tomonidan keltiriladigan protest.

Apellyatsiya instansiyasi – apellyatsiya tartibida ish ko'ruvchi sudlar tizimi bo'lib, ularga Qoraqalpog'iston Respublikasi fuqarolik ishlari bo'yicha Oliy Sudi, fuqarolik ishlari bo'yicha viloyatlar va Toshkent shahar sudlari; O'zbekiston Respublikasi Harbiy sudi; O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudining Fuqarolik ishlari bo'yicha sudlov hay'ati; O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudining Harbiy hay'ati kiradi.

Apellyatsiya instansiyasi sudining ajrimi – ishda ishtirok etuvchi shaxslarning tushuntirishlari va prokuorning fikri tinglab bo'linganidan keyin, apellyatsiya instansiyasi sudi ajrim chiqarish uchun maslahatxonaga chiqadi. Apellyatsiya instansiyasi sudining ajrimi ish ko'rilganidan keyin darhol chiqariladi.

Sudning qarori qonuniy, asosli va adolatli ekanligini tekshirish haqida murojaat qilish huquqi – ishda ishtirok etuvchi shaxslar, shuningdek, ishda ishtirok etishga jalb qilinmagan, ammo huquq va majburiyatlari haqidagi masala sud tomonidan hal etilgan shaxslar sudning qarori qonuniy, asosli va adolatli ekanligini tekshirish haqidagi shikoyat (ariza) bilan qonunda belgilangan tartibda murojaat qilishi.

Moddiy huquq normalari buzilgan yoki noto'g'ri qo'llanganligi – sud tatbiq qilinishi lozim bo'lgan qonunni qo'llamaganligi, sud tatbiq qilinmasligi lozim bo'lgan qonunni qo'llaganligi, qonun noto'g'ri talqin qilinganligi.

Apellyatsiya instansiyasi sudi ajrimining kuchga kirishi – apellyatsiya instansiyasi sudining ajrimi ish ko'rilganidan keyin darhol chiqariladi va ajrim chiqarilishi bilanoq qonuniy kuchga kiradi.

Apellyatsiya shikoyati (protesti) yuzasidan tushuntirish berish (e'tiroz bildirish) – ishda ishtirok etuvchi shaxslar shikoyat yoki protest yuzasidan sudga tushuntirish berishga (e'tiroz bildirishga) haqlidirlar. Bu tushuntirish (e'tiroz)ni tasdiqlaydigan hujjatlar ilova qilib topshiriladi. Tushuntirish (e'tiroz) nusxalari bilan ishda ishtirok etuvchi shaxslarning soniga mutanosib miqdorda sudga taqdim etiladi. Sud bu nusxalarni ishda ishtirok etuvchi shaxslarga topshiradi (yuboradi).

Xususiy shikoyat (protest) – birinchi instansiya sudi ajrimlariga nisbatan berilgan shikoyatlar va protestlar.

Kassatsiya shikoyati – taraflar va ishda ishtirok etishga jalb qilingan boshqa shaxslar yoki ishda ishtirok etuvchi shaxslar, shuningdek, ishda ishtirok etishga jalb qilinmagan, ammo huquq va majburiyatlari haqidagi masala sud tomonidan hal etilgan shaxslar tomonidan qonuniy kuchga kirgan, apellyatsiya tartibida ko'rilmagan sudning hal qiluv qarorlari ustidan sudning hal qiluv qarori chiqqan kundan e'tiboran bir yil ichida, qonunda belgilangan tartibda, murojaat qilish shakli.

Kassatsiya tartibida protest keltirish – qonuniy kuchga kirgan, apellyatsiya tartibida ko'rilmagan hal qiluv qarorlari ustidan sudning hal qiluv qarori chiqqan kundan e'tiboran bir yil ichida prokuror tomonidan protest keltirilishi.

Kassatsiya instansiyasi – fuqarolik ishlarini qayta ko'rish institutlaridan biri. O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudining fuqarolik ishlari bo'yicha sudlov hay'atida, Qoraqalpog'iston Respublikasi fuqarolik ishlari bo'yicha Oliy Sudida, fuqarolik ishlari bo'yicha viloyatlar va Toshkent shahar sudlarida uch nafar sudyadan iborat tarkibda ko'rib chiqiladi.

Nazorat tartibida protest keltirish to'g'risida ariza – nazorat tartibida protest keltirish to'g'risidagi tegishli yuqori sudning raisiga yoki protest keltirish huquqiga ega bo'lgan prokurorga beriladigan ariza.

Nazorat tartibida protest keltirish – nazorat tartibida protest keltirish uchun asos mavjud bo'lsa, O'zbekiston Respublikasining Fuqarolik protsessual kodeksining 349-moddasida sanab o'tilgan mansabdor shaxslar protest yozib, uni ish bilan birga tegishli sudga yuborishi.

Nazorat instansiyasi – fuqarolik ishlarini qayta ko'rish institutlaridan biri. Qoraqalpog'iston Respublikasi fuqarolik ishlari bo'yicha Oliy sudining, fuqarolik ishlari bo'yicha viloyatlar va Toshkent shahar

sudlarining rayosatları, O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudining Fuqarolik ishlari bo'yicha sudlov hay'ati, O'zbekiston Respublikasi Harbiy sudining rayosati, O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudining Harbiy hay'ati, O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Rayosati, O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudining Plenumi nazorat tartibida keltirilgan protestlar bo'yicha ishlarni ko'radi.

Yangi ochilgan holatlar bo'yicha hal qiluv qarori, ajrim yoki qarorni qayta ko'rish haqidagi ariza – ishda ishtirok etgan shaxslar yoki prokuror tomonidan hal qiluv qarorini, ajrim yoki qarorni chiqargan sudga beriladi. Ishda ishtirok etuvchi shaxslar bunday arizani hal qiluv qarori, ajrim yoki qarorni qayta ko'rish uchun asos bo'ladigan holatlar ma'lum bo'lgan kundan e'tiboran uch oy muddat ichida berishlari mumkin.

Yangi ochilgan holatlar bo'yicha qayta ko'radigan sudlar – qonuniy kuchga kirgan hal qiluv qarori yangi ochilgan holatlar bo'yicha shu hal qiluv qarorini chiqargan sud tomonidan qayta ko'riladi. Birinchi instansiya sudi chiqargan hal qiluv qarorini o'zgartirgan yoki yangi hal qiluv qarori chiqargan apellyatsiya, kassatsiya yoki nazorat instansiyasi sudlarining ajrim va qarorini yangi ochilgan holatlar bo'yicha qayta ko'rish hal qiluv qarorini o'zgartirgan yoki yangi hal qiluv qarori chiqargan sud tomonidan amalga oshiriladi.

Sudning ishni qayta ko'rish to'g'risidagi ajrimi – sud yangi ochilgan holatlar bo'yicha hal qiluv qarori, ajrim yoki qarorni qayta ko'rish to'g'risidagi arizani ko'rib, uni qanoatlantirish va hal qiluv qarori, ajrim yoki qarorni bekor qilish yoxud ishni qayta ko'rishni rad qilish to'g'risida chiqargan hujjati.

Ijro hujjatlari – sudlar o'zlari qabul qiladigan sud hujjatlari asosida beradigan ijro varaqalari; hakamlik sudining qarorlarini majburiy ijro etish yuzasidan sudlar beradigan ijro varaqalari; chet el sudlari va arbitrajleri qarorlari asosida O'zbekiston Respublikasi sudlari beradigan ijro varaqalari; sud buyruqlari; alimentlar to'lash to'g'risidagi notarial tarzda tasdiqlangan kelishuvlar; notariuslarning ijro xatlari; mehnat nizolari komissiyalari o'z qarorlari asosida beradigan guvohnomalar; ma'muriy huquqbuzarliklar to'g'risidagi ishlarni ko'rib chiqish vakolatiga ega organlar (mansabdor shaxslar) chiqargan qarorlar; o'zboshimchalik bilan turar joyni egallab olgan yoki avariya holatida deb topilgan uylarda yashayotgan shaxslarni

ma'muriy tartibda ko'chirish to'g'risidagi prokurorlarning qarorlari; sud ijrochilarining qarorlari; qonun hujjatlarida nazarda tutilgan hollarda boshqa organlarning hujjatlari. Ijro hujjatining asl nusxasi yo'qolgan taqdirda, qonun hujjatlarida nazarda tutilgan tartibda beriladigan uning dublikati undiruv uchun asos bo'ladi.

Ijro ishi yuritishdagi taraflar – ijro ishi yuritishdagi undiruvchi va qarzdor taraflar.

Undiruvchi – ijro hujjati kimning foydasiga yoki manfaatlarini ko'zlab berilgan bo'lsa, o'sha shaxs undiruvchi hisoblanadi.

Qarzdor – ijro hujjatida nazarda tutilgan pul mablag'lari yoki boshqa mol-mulkni undiruvchiga berish yoxud muayyan harakatlarni amalga oshirish yoki ularni amalga oshirishdan o'zini tiyish majburiyati zimmasiga yuklatilgan shaxs.

Ijro ishini yuritishda sherik ishtirokchilik – ijro ishi yuritishda bir necha undiruvchi yoki qarzdor ishtirok etishi mumkin. Ularning har biri boshqa tarafga nisbatan ijro ishi yuritishda mustaqil ishtirok etadi yoki ijro harakatlarida ishtirok etishni sheriklardan biriga topshirishi mumkin.

Ijro ishi yuritishni qo'zg'atish – sud ijrochisi ijro hujjatini sud yoki boshqa organdan yoxud undiruvchidan (agar ijro hujjatini ijroga topshirish muddati o'tmagan va qonunda belgilangan boshqa talablarga rioya qilingan bo'lsa) ijro uchun qabul qilib olishi va ijro hujjatini olgan kundan e'tiboran uch kundan kechiktirmay, ijro ishi yuritishni qo'zg'atish to'g'risida qaror chiqarishi.

Ijro hujjatlarini ijroga topshirish muddatlari – ijro ishini qo'zg'atish uchun asosiy talablardan biri bo'lib, unga ko'ra: umumiy yurisdiksiya sudlarining sud hujjatlari asosida beriladigan ijro varaqalari – uch yil mobaynida, xo'jalik sudlarining sud hujjatlari esa – olti oy mobaynida; hakamlar sudining qarorlarini majburiy ijro etish to'g'risidagi sud hujjatlari asosida beriladigan ijro varaqalari – olti oy mobaynida; notariuslarning ijro xatlari – uch yil mobaynida; mehnat nizolari komissiyalarining guvohnomalari – uch oy mobaynida; ishlarni ma'muriy tartibda ko'rish vakolatiga ega organlarning (mansabdor shaxslarning) qarorlari – uch oy mobaynida, shuningdek, qonunda ayrim hujjatlarga nisbatan, ijro shakli va xususiyatiga qarab, qonunda belgilangan, maxsus qisqartirilgan, muddatlar belgilangan.

I BOB. FUQAROLIK ISHLARI BO'YICHA PROTSESSUAL HUJJATLARNING UMUMIY QOIDALARI

1-§. Fuqarolik ishlari bo'yicha protsessual hujjatlar tushunchasi va ularning ahamiyati

Fuqarolik ishlari bo'yicha odil sudlovni amalga oshirishda sud bir-biri bilan bog'liq bo'lgan hamda protsessual tizimga asoslangan harakatlarni amalga oshiradi. Bunday protsessual harakatlar tartibi O'zbekiston Respublikasining Fuqarolik protsessual kodeksida (bundan buyon matnda FPK deb yuritiladi), belgilangan asosda, ya'ni ariza, da'vo arizasi, shikoyat, e'tiroz, protest, sudning hal qiluv qarorlari, qarorlar va ajrimlari shaklida o'z ifodasini topadi. Fuqarolik ishlarini sudda qonunda belgilangan muddatlarda ko'rib, qonuniy, asosli va adolatli hal qiluv qarori chiqarilishi, aynan, protsessual hujjatlarni ixcham va belgilangan talablarga muvofiq tuzishni talab etadi, kelgusida ishni to'g'ri hal etishga yordamlashadi. Aksincha, protsessual qonun talablariga rioya qilinmasdan tuzilgan hujjatlar ish ko'rishni qiyinlashtiradi, qonunda ko'zda tutilgan ba'zi hollarda esa yuqori sudlar tomonidan sud qarorlarining o'zgartirilishiga yoki bekor qilinishiga olib keladi. Biroq, fuqarolik protsessual qonunchiligi sud ishlarini yuritish jarayonida barcha protsessual hujjatlar uchun qat'iy belgilangan shaklni nazarda tutmaydi.

“Fuqarolik ishlari bo'yicha protsessual hujjatlar” moduli fuqarolik ishlari bo'yicha odil sudlovni amalga oshirish borasida vujudga keladigan fuqarolik protsessual huquqiy munosabatlar doirasida protsessual hujjatlarning turlari, mazmuni va shakliga qo'yilgan talablarni, ularning tuzilishi, qabul qilinishi hamda taqdim etilishini, shuningdek, ushbu hujjatlarda amaldagi qonun hujjatlarining tegishli qoidalarini to'g'ri tatbiq etilishi va boshqa protsessual xususiyatlarining nazariy va amaliy masalalarini o'rganadi, tekshiradi va umumiy xulosa chiqaradi, protsessual hujjatlarga ilmiy sharh beradi.

2-§. Fuqarolik ishlari bo'yicha protsessual hujjatlarning turlari

Jamiyat hayotining taraqqiyoti va kishilik jamiyatidagi ijtimoiy munosabatlarning takomillashuvi hamda mulkchilik shakllarining o'zgarishi natijasida fuqarolik ishlari bo'yicha sud amaliyoti qator sud

hujjatlari namunalarini vujudga keltirdi. Fuqarolik ishlari bo'yicha protsessual hujjatlar fuqarolik sud ishlarini yuritish turlari, fuqarolik protsessi bosqichlari, protsessual hujjatlarning tuzilishi, mazmuni, ushbu hujjatlarni tuzish yoki qabul qilish vakolatiga ega subyektlar doirasiga ko'ra turlarga bo'linadi. Masalan, fuqarolik sud ishlarini yuritish turlariga qarab, da'vo tartibida ko'riladigan ishlar (oila, uy-joy, mehnat munosabatlari, yetkazilgan zararni undirish, merosga oid ishlar va b.); organlar va mansabdor shaxslarning xatti-harakatlari (qarorlari)ga oid huquqiy munosabatlardan kelib chiqadigan ishlar, buyruq tartibida ish yuritish, alohida tartibda yuritiladigan ishlar bo'yicha rasmiylashtiriladigan protsessual hujjatlarni misol sifatida keltirish mumkin.

Protsessual hujjatlarni tuzish yoki qabul qilish vakolatiga ega subyektlar doirasiga ko'ra, ular quyidagi turlarga bo'linadi:

1. Ishda ishtirok etuvchi shaxslar va odil sudlovni amalga oshirishga ko'maklashuvchi shaxslar tomonidan tuziladigan va taqdim etiladigan hujjatlar. Ishda ishtirok etuvchilar (FPKning 33-moddasiga asosan, taraflar, uchinchi shaxslar, ularning vakillari, protsessda boshqa shaxslarning huquqlari va qonun bilan qo'riqlanadigan manfaatlarini himoya qilishda ishtirok etadigan prokuror, davlat boshqaruvi organlari, tashkilotlar va ayrim fuqarolar) va odil sudlovni amalga oshirishga ko'maklashuvchi shaxslar (FPKning 35-moddasiga asosan, guvohlar, ekspertlar, mutaxassislar, tarjimonlar, yozma va ashyoviy dalillarni saqllovchilar, xolislari va ijro ishlarini yuritishda mol-mulkni saqllovchilar) tomonidan rasmiylashtiriladigan protsessual hujjatlarga FPKning quyidagi moddalarini misol tariqasida keltirish mumkin: ariza, da'vo arizasi (FPKning 149-moddasi), qarshi da'vo arizasi (FPKning 246-moddasi), prokuror arizasi (FPKning 5, 46-moddasi), prokuror fikri (FPKning 199-moddasi), davlat boshqaruvi organlari, tashkilotlar va ayrim fuqarolarning arizasi (FPKning 48-moddasi), birinchi instansiya sudiga sud buyrug'ini berish to'g'risidagi ariza (FPK 238³-moddasi), sudya, prokuror, ekspert, mutaxassis, sud majlisi kotibi va (yoki) tarjimonni rad qilish haqidagi ariza (FPKning 28-moddasi), da'voning asosi yoki predmetini o'zgartirish, da'vo talablarining miqdorini ko'paytirish yoki kamaytirish to'g'risidagi ariza (FPKning 40-moddasi), dalillarni ta'minlash to'g'risidagi ariza (FPKning 62-moddasi), ekspert xulosasi (FPKning

88-moddasi), hakamlilik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risidagi ariza (FPKning 309⁵-moddasining birinchi qismi), hakamlilik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasini berish to'g'risidagi ariza (FPKning 309¹⁰-moddasi), qonuniy kuchga kirgan sud hujjatini yangi ochilgan holatlar bo'yicha qayta ko'rish to'g'risidagi ariza (FPKning 364-moddasi), apellyatsiya shikoyati(protesti) (FPKning 320-moddasi), kassatsiya shikoyati (protesti) (FPKning 348¹-moddasi), yuridik ahamiyatga ega bo'lgan faktlarni aniqlash to'g'risidagi arizalar (FPKning 284-moddasi), nazorat tartibida protest keltirish to'g'risidagi ariza (FPKning 350-moddasi) va boshqa hujjatlar.

2. Sud (sudya) tomonidan qabul qilinadigan protsessual hujjatlar.

Masalan, sud buyrug'i, sud majlisi bayonnomasi, qarorlar, sud ajrimlari, hal qiluv qarorlari, qo'shimcha hal qiluv qarori hamda FPK va boshqa normativ-huquqiy hujjatlarda belgilangan protsessual hujjatlar, ish hujjatlari.

3. Sud majlisi kotibi tomonidan rasmiylashtiriladigan protsessual hujjatlar. Masalan, sud majlisi bayonnomasini rasmiylashtirish, sud chaqiruv qog'ozini yozish va yuborish, fuqarolik ishidagi varaqlarga raqam qo'yib chiqish va ishdagi barcha hujjatlarning necha varaqdan iboratligi haqida ro'yxat tuzish va boshqa harakatlar.

4. Sud ijrochilari tomonidan chiqariladigan protsessual hujjatlar.

Masalan, ijro ishi yuritishni qo'zg'atish, ijro ishini to'xtatish, tamomlash, tugatish haqidagi qarorlari, dalolatnoma va boshq.

Fuqarolik protsessi bosqichiga ko'ra protsessual hujjatlar turlari

Fuqarolik ishlarini qo'zg'atish bosqichida yuritiladigan protsessual hujjatlar (ariza, da'vo ariza, shikoyat, arizani qabul qilish, arizani harakatsiz qoldirish, arizani qaytarish, arizani qabul qilishni rad qilish, fuqarolik ishini qo'zg'atish haqidagi ajrimlar va boshq.)

Ishni sudda ko'rishga tayyorlash jarayonida yuritiladigan protsessual hujjatlar (ishni sudda ko'rishga tayyorlash, kelishuv bitimini tasdiqlash haqidagi ajrimlar va boshq.)

Fuqarolik ishlarini sudda muhokama qilish jarayonida yuritiladigan protsessual hujjatlar (ishni keyinga qoldirish, ish yuritishni to'xtatish, ishni tugatish haqidagi sud ajrimlari, sud hal qiluv qarori, sud majlisi bayonnomasi va boshq.)

Sud qarorlarini qayta tekshirish bosqichida yuritiladigan protsessual hujjatlar (apellyatsiya shikoyati (protesti), kassatsiya shikoyati (protesti), nazorat tartibida protest keltirish haqida ariza, nazorat protesti, apellyatsiya, kassatsiya va nazorat instansiyasi sudlarining qarorlari va boshq.)

Sud qarorlarining ijrosi bosqichida yuritiladigan protsessual hujjatlar (ijro varaqasi, ijro ishini tugatish, to'xtatish to'g'risidagi sud ajrimlari va boshq.)

3-§. Protsessual hujjatlarni tuzish va rasmiylashtirish tartibi

O'zbekiston Respublikasining Fuqarolik protsessual kodeksi, Fuqarolik kodeksi, Mehnat kodeksi, Oila kodeksi, Uy-joy kodeksi, Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi kodeks hamda boshqa normativ-huquqiy hujjatlar, fuqarolik sudlari tomonidan chiqariladigan protsessual hujjatlarni rasmiylashtirish uchun asos bo'lib xizmat qiladi.

Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumi qarorlari ham fuqarolik ishlarini bo'yicha sudlar tomonidan protsessual hujjatlarni rasmiylashtirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Masalan, O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 1998-yil 17-apreldagi "Sudning hal qiluv qarori haqida"gi 13-sonli qaroriga asosan, zarur holatlarda sud O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining tegishli qarorlarini ham qo'llashi lozimligi belgilangan.

O'zbekiston Respublikasining 2000-yil 14-dekabrda yangi tahrirdagi "Sudlar to'g'risida"gi Qonunining 21-moddasida ko'rsatilishicha, "O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining qarori majlisda ishtirok etayotgan O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumi a'zolarining ko'pchilik ovozi bilan ochiq ovoz berish orqali qabul qilinadi va qabul qilingan paytdan boshlab kuchga kiradi.

Qonun hujjatlarini qo'llash masalalari bo'yicha O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining tushuntirishlari sudlar, ushbu tushuntirishlar berilgan qonun hujjatlarini qo'llayotgan boshqa organlar, korxonalar, muassasalar, tashkilotlar va mansabdor shaxslar uchun majburiydir.

Fuqarolik ishlari bo'yicha sudlar tomonidan protsessual hujjatlarni rasmiylashtirishda O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 1998-yil 17-apreldagi "Sudning hal qiluv qarori haqida"gi 13-sonli qarori, O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2006-yil 3-fevraldagi "Buyruq tartibida ish yuritishni tartibga soluvchi qonun normalarini qo'llashning ayrim masalalari to'g'risida"gi 4-sonli, O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2012-yil 25-maydagi "Fuqarolik ishlari bo'yicha birinchi instansiya ajrimlari to'g'risida"gi 7-sonli qarorlarining hal qiluv qarori, sud ajrimlarini rasmiylashtirishda muhim ahamiyatga ega.

Shuningdek, fuqarolik sudlarida ish yuritishda O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Rayosatining 2014-yil 31-martdagi "Fuqarolik ishlari bo'yicha tumanlararo, tuman (shahar) sudlarida ish yuritish tartibi to'g'risidagi Yo'riqnomani tasdiqlash haqida"gi RS-22-14-sonli qarori muhim amaliy manba bo'lib xizmat qilmoqda.

NAZORAT UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR

1. Sud majlisi kotibining maqomi va vazifalari haqida tushuncha bering.
2. Sud devonxonasida ishlarni tashkil etish tartibi haqida tushuncha bering. Taraflarning tegishli fuqarolik ishi bilan tanishish yoki ish hujjatlaridan nusxalar olish tartibi qanday?
3. Sudga kelgan hujjatlarning yaroqsiz yoki ilovasizligi aniqlanganda qanday harakatlar amalga oshiriladi?
4. Sud arxivida ishlarni tashkil etish tartibi haqida tushuncha bering.

NAZORAT UCHUN KAZUSLAR

1. Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudi raisiga arizachi S.Normatov tomonidan yo'qolgan sud ishini tiklash haqida ariza kelib tushgan. Arizada ko'rsatilishicha, arizachi S.Normatov bundan 7 oy avval, Mirzo Ulug'bek tumanlararo sudiga murojaat qilganligini, merosxo'r deb topish va meros mol-mulkini bo'lish haqidagi da'vo talabi shu sudda ko'rilganligini, ayni paytda Rossiya davlati Xanti-Mantiysk o'lkasidan

o'gay ukasi kelganligini, ish materiallaridan nusxa olishi kerakligini, ammo suddan uning fuqarolik ishi topilmayotganligini, shu sababli fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudi raisiga murojaat qilganligi bayon qilingan.

➤ *Arizachi S.Normatov talabini qanday hal qilish mumkin. Arizachi S.Normatov talabi qonuniymi?*

➤ *Yo'qolgan sud ishini tiklash haqidagi arizani berish tartibini tushuntiring.*

2. Satimova Xosiyat sobiq turmush o'rtog'i Satimov Xushnudga nisbatan 2014-yil 22-sentabrda bir nafar farzandi ta'minoti uchun aliment undirish haqida Bekobod tumanlararo sudiga murojaat qilgan va ish hali ko'rib tugallanmagan.

2014-yil 2-noyabrda Satimova Xosiyat sobiq turmush o'rtog'i Satimov Xushnudga nisbatan bir nafar farzandi ta'minoti va o'zining ta'minoti uchun aliment undirish haqida, Bo'ka tumanlararo sudiga da'vo arizasi bilan murojaat qilgan va ish bo'yicha 2014-yil 24-noyabrda hal qiluv qarori chiqarilgan.

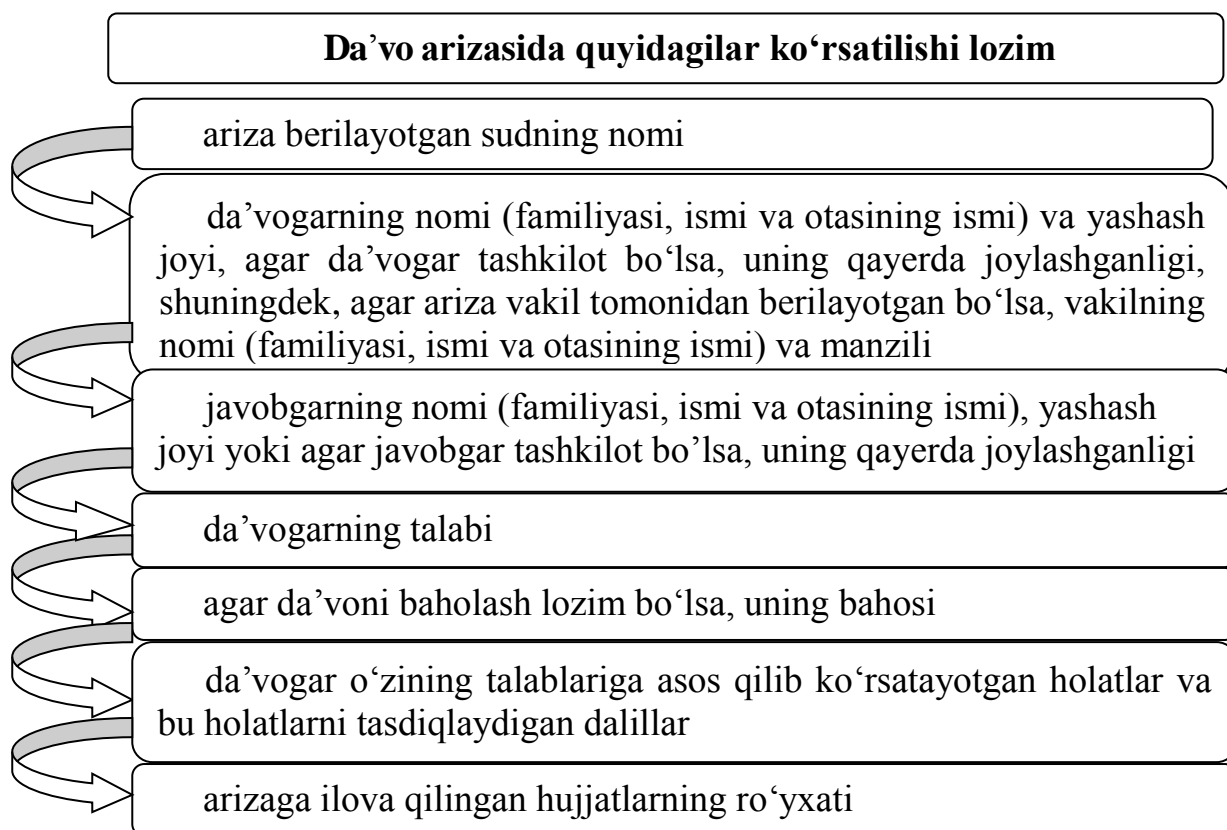
➤ *Vaziyatga huquqiy baho bering.*

➤ *Sudya qanday ajrimlar chiqarishi mumkin? Masalani FSMU diagrammasi asosida tahlil qiling.*

II BOB. FUQAROLIK ISHLARINI QO'ZG'ATISH BOSQICHIDA YURITILADIGAN PROTSESSUAL HUJJATLAR

1-§. Da'vo arizasining mazmuni, shakli va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi

Da'vo arizasi sudga yozma shaklda, shuningdek, axborot tizimi orqali elektron shaklda beriladi. Da'vo arizasining mazmuni FPKning 149-moddasida ko'rsatilgan talablar asosida rasmiylashtiriladi.

Ariza da'vogar yoki uning vakili tomonidan imzolanadi. Agar ariza vakil tomonidan berilgan bo'lsa, arizaga ishonchnoma yoki uning vakolatini tasdiqlovchi boshqa hujjat ilova qilinishi lozim.

Boshqa shaxslarning huquqlari va qonun bilan qo'riqlanadigan manfaatlarini himoya qilish maqsadida prokuror, davlat boshqaruvi organlari, tashkilotlar yoki ayrim fuqarolar tomonidan beriladigan arizalarda, shu moddada sanab o'tilgan ma'lumotlardan tashqari, ariza kimning manfaatini ko'zlab berilgan bo'lsa, o'sha shaxsning nomi (famiyasi, ismi va otasining ismi) va manzili ko'rsatilishi lozim.

Arizada da'vogarning yoki uning vakilining, shuningdek, boshqa tarafning telefonlari va fakslari raqamlari, elektron manzili ko'rsatilishi mumkin.

Arizada elektron manzil ko'rsatilganligi arizachining sud chaqiruv qog'ozlarini va boshqa xabarnomalarni, sud hal qiluv qarorlarining va ajrimlarining nusxalarini axborot tizimi orqali elektron shaklda olishga bo'lgan roziligini bildiradi.

Da'vo arizasi quyidagi talablarga javob berish kerak:

1) da'vo arizasi sudga yozma shaklda, shu jumladan, axborot tizimi orqali elektron shaklda taqdim etilishi kerak;

2) da'vo ariza javobgarlarning soniga mutanosib miqdorda nusxalari bilan berilishi lozim, axborot tizimi orqali elektron shaklda yuboriladigan ariza bundan mustasno;

3) qonunda belgilangan tartibda davlat boji to'lashdan ozod qilinmagan bo'lsa, davlat boji to'langanligi to'g'risida kvitansiya ilova qilinishi lozim.

Sud amaliyotida asosiy da'vo arizasiga qo'shimcha da'vo arizasi berish holatlari ham uchraydi. Faqat ushbu qo'shimcha da'vo arizasi dastlabki da'vo arizasini to'ldirishi, qonunga zid bo'lmasligi, dastlabki talab bilan birga ko'rish mumkin bo'lgandagina sud tomonidan qabul qilinadi. Qo'shimcha da'vo arizasi ham FPKning 149-moddasi talablari asosida rasmiylashtirilishi, agar davlat boji to'lashdan ozod etilmagan bo'lsa, davlat boji to'langan holda taqdim etilishi kerak.

Da'vogar bir arizada o'zaro bog'liq bo'lgan bir necha talabni birlashtirishga haqli (FPKning 155-moddasi).

Agar arizani qabul qilayotgan sudya talablarni alohida ko'rishni maqsadga muvofiq deb topsa, birlashtirilgan talablardan birini yoki bir nechasini alohida ish yuritish uchun ajratishga haqli.

Bir necha da'vogar tomonidan yoki bir necha javobgarga nisbatan talablar taqdim etilsa, arizani qabul qilayotgan sudya, agar talablarni alohida ko'rib chiqishni maqsadga muvofiq deb topsa, ulardan biri yoki bir nechasini alohida ish yuritish uchun ajratishga haqli (FPKning 157-moddasi).

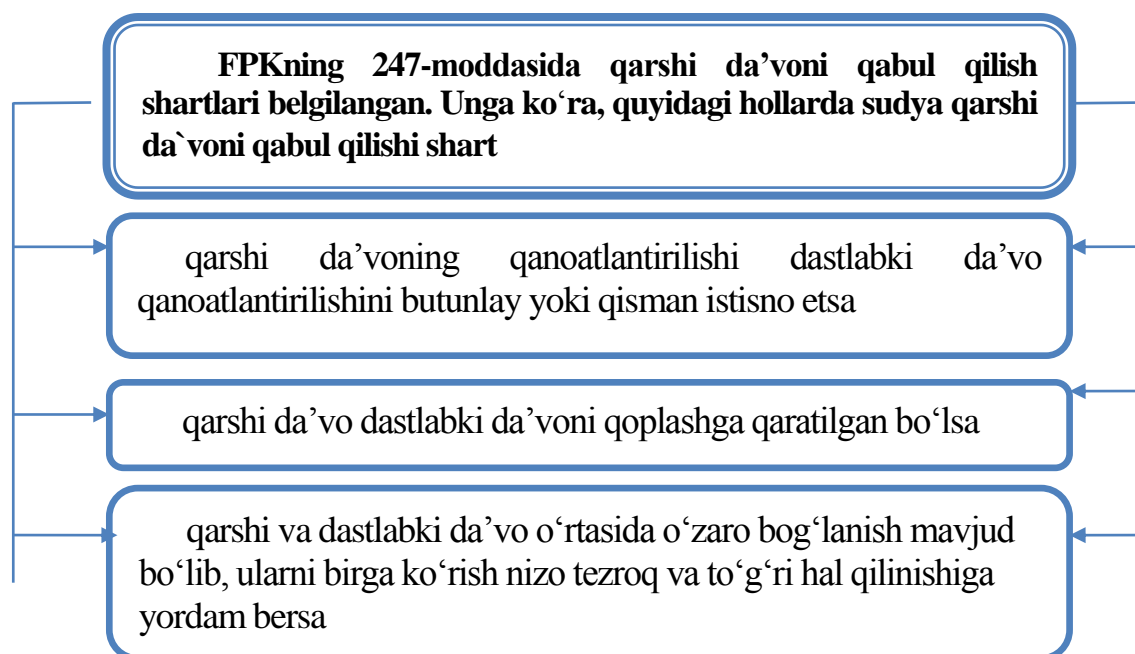
Shu o'rinda aytish joizki, FPKning 156-moddasiga ko'ra, sudya shu sudda aynan bir taraflar ishtirok etayotgan bir turdagi bir necha ish yuritilayotganligini yoxud bir shaxsning turli javobgarlarga yoki bir necha

da'vogarning aynan bitta javobgarga nisbatan arizalari bo'yicha bir necha ish yuritilayotganligini aniqlasa, agar bu ishlarni birlashtirish ishning o'z vaqtida va to'g'ri hal qilinishiga yordam bersa, ularni birgalikda ko'rish uchun bitta ishga birlashtirishga haqli. Demak, ushbu modda da'vo talablarini birlashtirishni tartibga solmaydi, aksincha, fuqarolik ishlarini birlashtirishni tartibga soladi.

2-§. Qarshi da'vo arizasi va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi

Javobgar manfaatlarini himoya qilish vositalaridan biri qarshi da'vo arizasi hisoblanadi. FPKning 246-moddasida ko'rsatilishicha, sud ish yuzasidan hal qiluv qarori chiqarguniga qadar javobgar dastlabki da'vo bilan birga ko'rib chiqilishi uchun da'vogarga nisbatan qarshi da'vo taqdim etishga haqli. Qarshi da'vo taqdim etish da'vo taqdim etish to'g'risidagi umumiy qoidalarga binoan amalga oshiriladi.

Esda saqlang! O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2004-yil 21-maydagi "Fuqarolik ishlarini apellyatsiya tartibida ko'rish amaliyoti haqida"gi qarorining 22-bandida ko'rsatilishicha, birinchi instansiya sudida arz qilinmagan talablar apellyatsiya instansiyasida ko'rilishi mumkin emas. Shuning uchun apellyatsiya instansiyasi sudi majlisida arz qilingan qo'shimcha da'voni, shuningdek, qarshi da'voni apellyatsiya instansiyasi qabul qilishga haqli emas.

Qarshi da'vo dastlabki da'voni qoplashga qaratilgan bo'lishi deganda quyidagi holatlar tushuniladi: Masalan, da'vogar uy ijara haqini undirish to'g'risida da'vo qo'zg'atgan bo'lsa, javobgar esa sudda qarshi da'vo keltirib, uyni qo'shimcha remont qilganligini asos qilib, shu sarflagan puli ijara haqini to'liq qoplashini ko'rsatishi mumkin.

Qarshi da'voning qanoatlantirilishi dastlabki da'vo qanoatlantirilishini butunlay yoki qisman istisno etishi mumkin. Masalan, aliment undirish to'g'risida talab ilgari surilgan bo'lsa, javobgar da'vogarga qarshi bolani tug'ilganligi to'g'risidagi guvohnomada ko'rsatilgan otasi degan yozuvning haqiqiy emas deb topish to'g'risida, qarshi da'vo qo'zg'atishi mumkin. Ushbu holatda agar haqiqatan ham otasi degan yozuv haqiqiy emas, deb topilsa, o'z-o'zidan aliment undirish to'g'risidagi talab to'liq rad etiladi.

Qarshi va dastlabki da'vo o'rtasida o'zaro bog'lanish mavjud bo'lib, ularni birga ko'rish nizoning tezroq va to'g'ri hal qilinishiga yordam bersa. Misol qilib, asosiy da'vo yashash uchun uy-joyga kiritib qo'yish to'g'risida bo'lsa, shu ish bo'yicha javobgarlar tomonidan uy-joyda yashash huquqini yo'qotgan deb topish to'g'risidagi qarshi da'voni ko'rsatish mumkin.

Qarshi da'vo arizasi uchun umumiy asoslarda davlat boji to'lanishi kerak. Aks holda, qarshi da'vo arizasi harakatsiz qoldiriladi. Qarshi da'vo arizasi FPKning 149-moddasi talablari asosida rasmiylashtiriladi.

Qarshi da'vo arizasi qaytarma (regress) da'vodan o'zining xususiyatlari bilan ajralib turadi: qarshi da'vo arizasi FPKning 247-moddasida ko'rsatilgan shartlar bo'lganda qabul qilinadi, qaytarma da'voni keltirish shartlari fuqarolik protsessual qonunchiligida ko'rsatilmagan; qarshi da'vo sudning hal qiluv qarori chiqquniga qadar beriladi, qaytarma (regress) da'vo esa sudning hal qiluv qarori chiqqanidan so'ng beriladi.

3-§. Da'vo arizasini qabul qilishni rad etish asoslari

FPKning 152-moddasiga ko'ra, sud quyidagi hollarda arizani qabul qilishni rad etadi, agar:

- 1) ariza sudda ko'rishga tegishli bo'lmasa;
- 2) sudning aynan o'sha taraflar o'rtasida, aynan bir predmet to'g'risida va aynan bir asoslar bo'yicha chiqqan nizo yuzasidan qabul qilinib, qonuniy kuchga kirgan hal qiluv qarori yoxud da'vogarning arz qilgan talablaridan voz kechganligini qabul qilish yoki taraflarning kelishuv bitimini tasdiqlash to'g'risidagi ajrimi mavjud bo'lsa;

- 3) sud aynan o'sha taraflar o'rtasida, aynan bir predmet to'g'risida va aynan bir asoslar bo'yicha chiqqan nizo yuzasidan ish yuritayotgan bo'lsa;
- 4) taraflar o'rtasida ushbu nizoni hal qilish uchun hakamlik sudiga topshirish haqida hakamlik bitimi tuzilgan bo'lsa;
- 5) ish shu sudning sudloviga taalluqli bo'lmasa;
- 6) ariza muomalaga layoqatsiz shaxs tomonidan berilgan bo'lsa;
- 7) manfaatdor shaxs nomidan arizani ish yuritish vakolatiga ega bo'lmagan shaxs bergan bo'lsa.

Sudyaning ushbu modda 5-, 6- va 7-bandlarida nazarda tutilgan asoslar bo'yicha arizani qabul qilishni rad etishi, basharti yo'l qo'yilgan xatolar bartaraf etilsa, shu ish bo'yicha sudga ikkinchi marta ariza bilan murojaat etishga to'sqinlik qilmaydi.

Shu o'rinda aytish joizki, Oliy Sud Plenumi qarorlarida arizani qabul qilishni rad etishning yuqorida ko'rsatilgan asoslaridan tashqari boshqa asoslari ham ko'rsatilgan.

Masalan, O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2011-yil 20-iyuldagi "Sudlar tomonidan nikohdan ajratishga oid ishlar bo'yicha qonunchilikni qo'llash amaliyoti to'g'risida"gi qarorida ko'rsatilishicha, nikohdan ajratish to'g'risidagi da'vo arizasini qabul qilishda shuni inobatga olish lozimki, Oila kodeksining 39-moddasiga muvofiq, er xotining rozilgisiz uning homiladorligi vaqtida va bola tug'ilganidan so'ng bir yil mobaynida nikohdan ajratish to'g'risida ish qo'zg'atishga, garchi u tug'ilish to'g'risidagi yozuvlar daftarida bolaning otasi sifatida yozilmagan bo'lsa ham, haqli emas. Mazkur qoida bola o'lik tug'ilgan yoki bir yoshga to'lmay vafot etgan hollarga ham tatbiq etiladi. Xotinning nikohdan ajratish to'g'risida ish qo'zg'atishga roziligi bo'lmagan hollarda, sudya da'vo arizasini qabul qilishni rad etadi, agar u qabul qilingan bo'lsa, sud ish yuritishni tugatadi. Demak, mazkur holatda sud da'vo arizani qabul qilishni rad etish to'g'risida ajrim chiqaradi.

Esda saqlang! O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2011-yil 25-noyabrdagi "Sudlar tomonidan otalikni belgilashga oid ishlarni ko'rishda qonunchilikning qo'llanilishi to'g'risida"gi qarorida ko'rsatilishicha, Oila kodeksining 72-moddasiga ko'ra,

nikohda bo'lmagan voyaga yetmagan ota-onadan bola tug'ilgan holda, ular o'n olti yoshga to'lganlaridan so'ng otalikni belgilash to'g'risida mustaqil ravishda talab qo'yishga haqlidirlar. Shu munosabat bilan sud ularning otalikni belgilash to'g'risidagi arizasini qabul qilishni, FPKning 152-moddasi birinchi qismining 6-bandiga asosan, rad qilishga haqli emas.

4-§. Da'vo arizasini qabul qilishni rad etish to'g'risidagi ajrim va uni rasmiylashtirish tartibi

Sudya FPKning 152-moddasida ko'rsatilgan asoslarga ko'ra arizani qabul qilishni rad etar ekan, bu haqda ariza tushgan kundan e'tiboran o'n kun ichida asoslantirilgan ajrim chiqaradi (FPKning 153-moddasi).

FPKning 108-moddasiga ko'ra, arizani qabul qilish rad qilinganida to'langan davlat boji qaytarib beriladi.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining "Fuqarolik ishlari bo'yicha birinchi instansiya sudi ajrimlari to'g'risida"gi 2012-yil 25-maydagi 7-sonli qaroriga ko'ra, arizani harakatsiz qoldirish (FPKning 154-moddasi), arizani qabul qilishni rad etish (FPKning 153-moddasi), arizani qabul qilish va ish qo'zg'atish (FPKning 151-moddasi) alohida protsessual hujjat ko'rinishida chiqarilishi shart bo'lgan ajrimlar toifasiga kiradi. Alohida protsessual hujjat ko'rinishida chiqariladigan ajrimlar, odatda kirish, asoslantiruvchi va xulosa qismlaridan iborat bo'lishi kerak.

Da'vo arizasini qabul qilishni rad etish to'g'risidagi ajrim ham kirish, asoslantiruvchi, xulosa qismlaridan iborat bo'lib, FPKning 237–238-moddalari talablaridan kelib chiqib rasmiylashtiriladi. Ushbu ajrim fuqarolik ishini qo'zg'atish bosqichida chiqarilgani, sud majlisi bo'lmaganligi sababli ajrimning kirish qismida sud majlisining kotibi yozilmaydi.

Masalan, da'vo arizasini qabul qilishni rad etish to'g'risidagi ajrimning kirish qismida ajrimning chiqarilgan vaqti va joyi, sudning nomi, sudyaning familiyasi, ismi, otasining ismi, ishda ishtirok etuvchi shaxslar, nizo predmeti ko'rsatiladi. Asoslantiruvchi qismida sudning arizani qabul qilishni rad etishga olib kelgan asoslar va sud qo'llagan qonunlar

ko'rsatiladi. Xulosa qismida da'vo arizasini qabul qilishni rad etilgani, ajrim ustidan shikoyat berish (protest keltirish) tartibi va muddati, agar ish sudga taalluqli bo'lmasa, arizachi qaysi organga murojaat qilishi kerakligini yoki ish qo'zg'atishga to'sqinlik qilayotgan holatlarni qanday bartaraf etishni ko'rsatishi shart.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining "Fuqarolik ishlari bo'yicha birinchi instansiya sudi ajrimlari to'g'risida"gi 2012-yil 25-maydagi 7-sonli qarorida ko'rsatilishicha, arizani qabul qilishni rad etish to'g'risidagi ajrim ustidan shikoyat va protest keltiriladi.

5-§. Arizani harakatsiz qoldirish to'g'risidagi ajrim va uni rasmiylashtirish tartibi

FPKning 154-moddasida ko'rsatilgan asoslar bo'yicha sud arizani harakatsiz qoldirish to'g'risida ajrim chiqaradi.

Sud quyidagi hollarda arizani harakatsiz qoldiradi:

1) ariza FPKning 149–150-moddalarida bayon etilgan talablarga rioya qilinmay berilgan bo'lsa, ya'ni ariza mazmuni talab darajasida rasmiylashtirilmagan bo'lsa yoki ariza javobgarlar soniga nomutanosib taqdim etilgan bo'lsa;

2) davlat boji to'lanmagan bo'lsa.

Yuqoridagi asoslar mavjud bo'lganida, sud arizani harakatsiz qoldirish to'g'risida ajrim chiqarib, bundan da'vogarni xabardor qiladi va kamchiliklarni tuzatish uchun unga muhlat beradi. Ajrim imzo qo'ydirib topshiriladi yoki pochta orqali yoxud axborot tizimi orqali elektron shaklda yuboriladi.

Agar da'vogar belgilangan muddatda sudyaning ko'rsatmalariga muvofiq FPKning 149–150-moddalaridagi talablarni bajarsa va davlat bojini to'lasa, ariza sudga dastlab taqdim etilgan kuni berilgan hisoblanadi. Aks holda, ariza berilmagan hisoblanib, da'vogarga qaytariladi va bu haqda ajrim chiqariladi.

Ariza va ajrim imzo qo'ydirib topshiriladi yoki pochta orqali yoxud axborot tizimi orqali elektron shaklda yuboriladi.

Esda saqlang! Mazkur ajrimning o'ziga xos xususiyatlaridan biri, O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining "Fuqarolik ishlari bo'yicha birinchi instansiya sudi ajrimlari to'g'risida"gi 2012-yil 25-maydagi 7-sonli qaroriga ko'ra, arizani harakatsiz qoldirish to'g'risidagi ajrim ustidan xususiy shikoyat yoki xususiy protest berilmaydi.

Demak, arizani harakatsiz qoldirish haqidagi ajrimning xulosa qismida shikoyat va protest keltirish muddati va tartibi yozilmaydi. Shuningdek, ushbu ajrimning xulosa qismida sud tomonidan ko'rsatilgan kamchiliklarni bartaraf etish muddati, mazkur muddatda bartaraf etilmasa arizani qaytarish haqidagi qoidalar yoziladi.

6-§. Arizani qaytarish to'g'risidagi ajrim va uni rasmiylashtirish tartibi

FPKning 154-moddasiga ko'ra, agar da'vogar belgilangan muddatda sudyaning ko'rsatmalariga muvofiq, FPKning 149- va 150-moddalaridagi talablarni bajarsa va davlat bojini to'lasa, ariza sudga dastlab taqdim etilgan kuni berilgan hisoblanadi. Aks holda, ariza berilmagan hisoblanib, da'vogarga qaytariladi va bu haqda ajrim chiqariladi. Ushbu qoidadan kelib chiqib aytish mumkinki, arizani harakatsiz qoldirish to'g'risidagi ajrimda ko'rsatilgan kamchiliklar bartaraf etilmagan taqdirdagina sud arizani qaytarish haqida ajrim chiqaradi.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining "Fuqarolik ishlari bo'yicha birinchi instansiya sudi ajrimlari to'g'risida"gi 2012-yil 25-maydagi 7-sonli qarorida ko'rsatilishicha, harakatsiz qoldirilgan arizani arizachiga qaytarish to'g'risidagi ajrim ustidan shikoyat va protest keltiriladi.

7-§. Fuqarolik ishini qo'zg'atish to'g'risidagi ajrim va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi

Fuqarolik ishini qo'zg'atish fuqarolik protsessining birinchi va asosiy bosqichlaridan biri sanaladi.

Sud fuqarolik ishini quyidagi hollarda qo'zg'atadi:

1) o'zining huquqi yoki qonun bilan qo'riqlanadigan manfaatini himoya qilishni so'rab murojaat qilgan shaxsning arizasi bo'yicha;

2) prokurorning arizasi bo'yicha;

3) agar davlat boshqaruvi organlari, tashkilotlar va ayrim fuqarolar qonunga muvofiq boshqa shaxslarning huquqlari va qonun bilan qo'riqlanadigan manfaatlarini himoya qilish uchun sudga murojaat etishga haqli bo'lsalar, ularning bergan arizalari bo'yicha (FPKning 5-moddasi).

Yuqorida ko'rsatilgan shaxslarning sudga bergan da'vo arizasi yoki shikoyat arizasi bo'yicha sudga fuqarolik ishi qo'zg'atiladi. Sud da'vo arizasi O'zbekiston Respublikasi FPKning 149-moddasi talablariga javob bersa, shuningdek, arizani qabul qilishni rad etish uchun asoslar bo'lmasa arizani qabul qilish va fuqarolik ishini qo'zg'atish haqida ajrim chiqaradi.

NAZORAT UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR

1. Fuqarolik ishlarini qo'zg'atish bosqichida qanday protsessual hujjatlar chiqariladi? Fikringizni asoslantiring.

2. Arizani harakatsiz qoldirish va qabul qilishni rad etish asoslarini misollar yordamida tushuntiring.

3. Da'vo arizasini rasmiylashtirish tartibini tushuntiring.

4. Qarshi da'vo arizasi bilan e'tirozning o'xshash va farqli jihatlarini tahlil qiling.

NAZORAT UCHUN KAZUSLAR

1. R.Latipov mansabdor shaxs V.Berdiyevning xatti-harakatlarini g'ayriqonuniy deb topish haqida shikoyat bilan sudga murojaat qilgan.

Sud FPKning 152-moddasi 2-bandini qo'llab, ya'ni muqaddam R.Latipovni ishga tiklash, yetkazilgan zararlarni undirish haqidagi fuqarolik ishi sudga ko'rib, ushbu nizo yuzasidan qonuniy kuchga kirgan hal qiluv qarori mavjudligini ko'rsatib, arizani qabul qilishni rad etish haqida ajrim chiqargan.

Oliy Sud fuqarolik ishlari bo'yicha sudlov hay'ati 2002-yil 17-may kuni sud ajrimini bekor qilib, ishni yangidan ko'rish uchun yubordi.

➤ *Vaziyatga huquqiy baho bering.*

➤ *O'zbekiston Respublikasi FPKning 152-moddasi 2-bandida ko'rsatilgan asos bo'yicha arizani qabul qilishni rad etish haqidagi ajrim loyihasini tayyorlang.*

2. 14 yoshli F.Lutfullayev ismli shaxs ish haqi undirish to'g'risidagi da'vo arizasi bilan sudga murojaat qilgan. Sud FPKning 152-moddasining 6-bandiga ko'ra, ya'ni ariza muomalaga layoqatsiz shaxs tomonidan berilganligi asosida, da'vo arizasini qabul qilishni rad etish haqida ajrim chiqargan.

➤ *Vaziyatga huquqiy baho bering.*

➤ *Mazkur ish bo'yicha da'vo arizasini qabul qilishni rad etish haqidagi ajrimning xulosa qismida nimalar ko'rsatilishi kerak?*

III BOB. ISHNI SUDDA KO'RISHGA TAYYORLASH BOSQICHIDA YURITILADIGAN PROTSESSUAL HUJJATLAR

1-§. Ishni sudda ko'rishga tayyorlash to'g'risida ajrim va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi

Fuqarolik sud ishlarini yuritish vazifalari O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik protsessual kodeksining 4-moddasida belgilab berilgan bo'lib, unga ko'ra fuqarolarning shaxsiy, siyosiy, iqtisodiy va ijtimoiy huquqlarini, erkinliklari va manfaatlarini, shuningdek, korxonalar, muassasalar, tashkilotlar, jamoat birlashmalari va fuqarolar o'zini o'zi boshqarish organlarining huquqlari hamda qonun bilan qo'riqlanadigan manfaatlarini himoya qilish maqsadida fuqarolik ishlarini to'g'ri, o'z vaqtida ko'rib chiqish va hal etishdan iboratdir.

Fuqarolik sud ishlarini yuritishning umumiy maqsadini amalga oshirish uchun fuqarolik protsessi har bir bosqichining o'z mustaqil vazifalari bor. Sudya arizani qabul qilib, fuqarolik ishi qo'zg'atganidan so'ng, ishni o'z vaqtida va to'g'ri ko'rib chiqish hamda hal qilish maqsadida, uni sudda ko'rishga tayyorlaydi.

Ishni sudda ko'rishga tayyorlash vazifalari quyidagilardan iborat:
<p>tarafning huquqiy munosabatlarini va ishni ko'rishda amal qilinishi lozim bo'lgan qonunni aniqlash</p>
<p>tarafning talab va e'tirozlarini asoslovchi faktlarni, shuningdek, nizoni to'g'ri hal etish uchun ahamiyatga ega bo'lgan boshqa faktlarni aniqlash</p>
<p>ishni hal etish uchun zarur bo'lgan dalillar doirasini aniqlash va ularning o'z vaqtida sud majlisiga taqdim etilishini ta'minlash</p>
<p>ishda ishtirok etishi mumkin bo'lgan shaxslar tarkibi masalasini hal etish</p>

Fuqarolik ishini sudda ko'rishga tayyorlash bosqichi fuqarolik sud ishlarini yuritishning oldiga qo'yilgan vazifalarni amalga oshirishdagi muhim bosqich hisoblanadi. Ushbu bosqichdagi protsessual harakatlarni amalga oshirishning samaradorligi - ish yuritishni to'g'ri tashkil etish, fuqarolik ishlarini protsessual muddatlarga rioya qilgan holda ko'rib chiqish imkonini beradi. Sudya fuqarolik ishini sudda ko'rishga tayyorlash vaqtida yozma va ashyoviy dalillardan qaysi birini qabul qilish, ishga uchinchi shaxslarni jalb qilish, tarafdarni yoki jalb qilingan shaxslarni FPKning 159-

moddasi tartibida so'roq qilish, vakillar ishtiroki masalalarini hal qiladi, ishda prokurorning ishtirok etishi to'g'risidagi va tegishli davlat boshqaruvi organini sud protsessida qatnashishga jalb etish haqidagi masalani, ishda ishtirok etishga jalb qilinmagan tashkilot yoki fuqaroning ish yakunidan manfaatdorligini aniqlasa, ularga, shuningdek, prokurorga yuritilayotgan ishni va uni ko'rish vaqtini ma'lum qiladi, guvohlarni sud majlisiga chaqirish yoki ularni FPKning 72-moddasida nazarda tutilgan tartibda so'roq qilish masalasini hal qiladi, tashkilotlar yoki fuqarolardan yozma va ashyoviy dalillarni talab qilib oladi yoki bu dalillarni olib, sudga taqdim etish uchun ishda ishtirok etuvchi shaxslarga talabnoma beradi, ishda ishtirok etuvchi shaxslarning fikrlarini hisobga olib, ekspertiza tayinlash va mutaxassis jalb qilish masalasini hal qiladi, kechiktirib bo'lmaydigan hollarda, ishda ishtirok etuvchi shaxslarni xabardor qilib, joyda ko'zdan kechirish o'tkazadi, boshqa sudlarga sud topshiriqlari yuboradi va ishda ishtirok etuvchi shaxslarga ularning protsessual huquqlari va majburiyatlarini tushuntiradi hamda ushbu protsessual harakatlarni sudya yakka o'zi hal qilib, ajrim bilan rasmiylashtiradi.

2012-yil 25-maydagi O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining "Fuqarolik ishlari bo'yicha birinchi instansiya sudi ajrimlari to'g'risida"gi 7-sonli qaroriga ko'ra, fuqarolik ishini sudda ko'rishga tayyorlash to'g'risidagi ajrim alohida protsessual hujjat ko'rinishida chiqarilishi shart bo'lgan ajrimlar toifasiga kirib, ushbu ajrim FPKning 237–238-moddalari talablaridan kelib chiqib rasmiylashtiriladi.

2-§. Ishni sudda ko'rishga tayyorlash bosqichida sudya tomonidan amalga oshiriladigan harakatlar bo'yicha rasmiylashtiriladigan protsessual hujjatlar

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 1999-yil 24-sentabrdagi "Fuqarolik ishlarini sudda ko'rishga tayyorlash va ularni ko'rish muddatlari to'g'risida"gi 18-sonli qarorida ishni sudda ko'rishga tayyorlash jarayonida sudya:

- ishda ishtirok etuvchi shaxslarga ularning FPKning 34-moddasida belgilangan huquq va majburiyatlarini tushuntirishi;
- da'vogardan da'volarni ajratish (FPKning 159-moddasi) yoxud ularni birlashtirish va birgalikda ko'rish (FPKning 155-, 156-

moddalari) maqsadida shu yoki boshqa javobgarga nisbatan bir-biri bilan bog'liq boshqa talablari bor-yo'qligini aniqlashi;

- javobgardan da'vogarning talablariga qanday e'tirozlari borligini va bu e'tirozlar qanday dalillar bilan isbotlanishi mumkinligini aniqlashi, FPKning 246-, 247-moddalari qoidalari bo'yicha unga qarshi da'vo talablari taqdim etish huquqini tushuntirishi;

- FPKning 180-moddasi talablariga binoan sud majlisida amalga oshgan holda hal qilish uchun taraflardan kelishuv bitimi tuzish ehtimolini aniqlashi lozimligi belgilangan.

Shuningdek, ishga tiklash haqidagi ishlarni sudda ko'rishga tayyorlashda qonunni ochiq-oydin buzib, g'ayriqonuniy tarzda mehnat shartnomasini bekor qilish yoki xodimni noqonuniy boshqa ishga o'tkazishni farmoyishi bilan amalga oshirgan mansabdor shaxsni aniqlash va uni javobgar tarafdin uchinchil shaxs sifatida g'ayriqonuniy ishdan ozod etilganda yoki asossiz boshqa ishga o'tkazilganda to'langan ish haqini qoplash maqsadidagina emas, balki qonunlarning buzilishini oldini olish uchun, ishga jalb qilish masalasini hal qilish kerak.

Agar da'voni ta'minlash bo'yicha choralarni ko'rmaslik, hal qiluv qarorining ijrosini qiyinlashtiradigan yoki uni bajarib bo'lmaydigan qilib qo'yadigan bo'lsa, sudya FPKning 248-moddasiga muvofiq, ishni sudda ko'rishga tayyorlash davomida da'voni ta'minlash bo'yicha choralar qo'llashga haqli.

O'zlari uchun zarur bo'lgan dalillarni keyinchalik taqdim etish mumkin bo'lmay qoladi yoki qiyinlashadi deyishga asosi bo'lgan shaxslar ariza berishdan oldin ham, keyin ham sudyadan bu dalillarni ta'minlashni iltimos qilishlari mumkin.

Ishni sudda ko'rishga tayyorlash bo'yicha barcha harakatlar qilinib, ishda ishtirok etuvchi shaxslarning da'vo talablari va e'tirozlari aniqlanib, barcha hujjatlar to'planib bo'lingach, FPKning 161-moddasiga binoan, sudya ajrimga asosan, sudda ishni ko'rishga tayinlaydi.

FPKning 131-moddasida ko'rsatilgan fuqarolik ishlarini ko'rish muddatlari (o'n kundan, yigirma kundan, bir oydan yoki ikki oydan kechiktirmay) ishni sudda ko'rishga tayyorlash tugatilgan kundan boshlab hisoblanadi.

Kelishuv bitimi – taraflarning fuqarolik ishi yuzasidan kelishuvga erishganliklari haqidagi yozma bitimi kelishuv bitimi shaklida tuziladi. Kelishuv bitimiga yagona ta'rif keltirilmagan, ammo taraflarning nizoni kelishuv orqali tugatish yoki ushbu nizoni o'zaro kelishishga asoslangan, da'vo talabi (talablari)ga nisbatan aniqlikka erishishga qaratilgan, nizoni hal qilish to'g'risidagi taraflarning yozma kelishuvi tushuniladi.

Kelishuv bitimi sud jarayonida tuzilganda sud kelishuv bitimini tasdiqlashi yoki tasdiqlashni rad etishi lozim bo'ladi, kelishuv bitimi mazmunan va shaklan qonun hujjatlari talablari doirasida bo'lsa, fuqarolik ishi yuzasidan ish yuritish tugatiladi. Kelishuv bitimining sud tomonidan tasdiqlanishi natijasida FPKning 100-moddasi birinchi qismi 4-bandi tartibida ish yuritishni tugatish uchun asos bo'ladi, sud ish yuritishni tugatish to'g'risida ajrim chiqaradi. Kelishuv bitimi sud tomonidan tasdiqlanganda kelishuv bitimining shartlari va tartibi sudning ajrimini xulosa qismida batafsil ko'rsatib o'tilishi lozim.

Sud topshirig'i – ishni ko'rayotgan sud dalillarni boshqa tuman yoki shaharda to'plash zarur bo'lgan taqdirda, tegishli sudga muayyan protsessual harakatlarni amalga oshirishni topshiradi. Sud topshirig'i ajrim bilan rasmiylashtirilib, unda ko'rilayotgan ishning mohiyati, aniqlanishi zarur bo'lgan holatlar, topshiriqni bajaradigan sud to'plashi lozim bo'lgan dalillar ko'rsatiladi. Bu ajrim qaysi sud nomiga yozilgan bo'lsa, o'sha sud uchun majburiy bo'lib, o'n besh kunlik muddat ichida bajarilishi lozim.

Sud topshirig'ini bajarish tartibi FPKda belgilangan qoidalarga binoan amalga oshiriladi. Ishda ishtirok etayotgan shaxslarga sud majlisi vaqti va joyi to'g'risida ma'lum qilinadi, biroq ularning kelmasligi topshiriqni bajarishga to'sqinlik qilmaydi. Sud topshirig'i tartibida taraflar va uchinchi shaxslar yoxud ular qonuniy vakillarining tushuntirishlari, guvohlarning ko'rsatuvlari, yozma va ashyoviy dalillarni ko'zdan kechirish hamda tekshirish orqali aniqlanadigan faktik ma'lumotlar to'planishi mumkin.

Bayonnomalar va topshiriqni bajarish vaqtida to'plangan materiallar ishni ko'rib chiqayotgan sudga darhol yuboriladi.

Agar topshiriqni bajarayotgan sudga tushuntirishlar yoxud ko'rsatuvlar bergan ishda ishtirok etuvchi shaxslar yoki guvohlar ishni ko'rayotgan sudga kelsalar, ular umumiy tartibda tushuntirishlar yoki ko'rsatuvlar beradilar.

Dalillarni ta'minlash – o'zlari uchun zarur bo'lgan dalillarni keyinchalik taqdim etish mumkin bo'lmay qoladi yoki qiyinlashadi deyishga asosi bo'lgan shaxslar ariza berishidan oldin ham, keyin ham sudyadan bu dalillarni ta'minlashni iltimos qilishlari mumkin.

Xorijiy davlatlarning organlarida ish yuritish uchun zarur dalillar bilan ta'minlash davlat notarial idoralari tomonidan amalga oshiriladi.

Dalillarni ta'minlash tartibi. Dalillarni ta'minlash Fuqarolik protsessual kodeksida belgilangan dalillarni to'plash va tekshirish qoidalari bo'yicha sud tomonidan amalga oshiriladi. Arizachi va ishda ishtirok etuvchi boshqa shaxslarga dalillarni ta'minlash vaqti va joyi haqida ma'lum qilinadi, biroq ularning kelmasligi dalillarni ta'minlash haqidagi ariza ko'rib chiqilishiga to'sqinlik qilmaydi. Kechiktirish, shuningdek, keyinchalik arizachi bilan kimning o'rtasida nizo kelib chiqishini aniqlash mumkin bo'lmagan hollarda, dalillarni ta'minlash faqat birgina arizachining o'zini xabardor qilish yo'li bilan amalga oshiriladi. Dalillarni ta'minlash tartibida taraflarning, uchinchi shaxslarning tushuntirishlari eshitiladi, guvohlar so'roq qilinadi, ekspertiza tayinlanadi, yozma va ashyoviy dalillar talab qilib olinadi yoki ko'zdan kechiriladi, joyga borib ko'zdan kechirish o'tkaziladi. Dalillarni ta'minlash tartibida to'plangan barcha materiallar ishni ko'rayotgan sudga yuboriladi yoki arizachiga beriladi. Dalillarni ta'minlash masalalari bo'yicha chiqarilgan ajrim ustidan shikoyat qilish – dalillarni ta'minlash to'g'risidagi sud ajrimi ustidan shikoyat qilish mumkin emas. Dalillarni ta'minlashni rad etish to'g'risidagi ajrim ustidan xususiy shikoyat berish yoki unga nisbatan xususiy protest keltirish mumkin.

Ekspertiza tayinlash – sud ishda ishtirok etuvchi shaxslarning iltimosiga ko'ra yoki o'z tashabbusi bilan ishni ko'rish vaqtida kelib chiqqan, fan, texnika, san'at yoki hunar sohasida maxsus bilimlarni talab qiladigan masalalarni tushuntirish uchun ekspertiza tayinlashi mumkin.

Ekspertiza sudda o'tkaziladi yoki tekshirishning xususiyati taqozo etsa yoxud tekshiriladigan buyumni sudga keltirishning imkoni bo'lmasa yoki keltirish qiyin bo'lsa, suddan tashqarida o'tkaziladi. Ekspertiza tayinlash to'g'risidagi ajrimda qanday masalalar bo'yicha ekspertlarning xulosasi talab qilinayotganligi va ekspertiza o'tkazish kimga topshirilayotganligi ko'rsatilgan bo'lishi lozim. Ekspertlarni tayinlashda sud ishda ishtirok etuvchi shaxslarning fikrini e'tiborga oladi.

Da'voni ta'minlash – sud (sudya) ishda ishtirok etuvchi shaxslarning arizasiga binoan yoki o'z tashabbusi bilan da'voni ta'minlash choralari ko'rishi mumkin, ya'ni sud hal qiluv qarorining ijrosini ta'minlash maqsadida, sud tomonidan ko'riladigan tadbirlardan iborat.

Hakamlik sudida ko'rib chiqilayotgan da'voni ta'minlash choralari hakamlik muhokamasi tarafining da'voni ta'minlash to'g'risidagi arizasiga binoan hakamlik sudi joylashgan yerdagi yoxud javobgar joylashgan yerdagi yoki yashaydigan joydagi yoki javobgarining mol-mulki turgan joydagi sud tomonidan ko'rilishi mumkin. Da'voni ta'minlash to'g'risidagi arizaga da'voning hakamlik sudiga taqdim etilganligini isbotlovchi dalillar ilova qilinadi.

Hakamlik sudida ko'rib chiqilayotgan da'voni ta'minlash to'g'risidagi arizani sud tomonidan ko'rib chiqish va da'voni ta'minlash haqida ajrim chiqarish FPKning 249 – 258-moddalarida nazarda tutilgan tartibda amalga oshiriladi.

3-§. Ishni sudda ko'rishga tayinlash to'g'risidagi ajrim va uni rasmiylashtirish tartibi

Sudya ishni yetarli darajada tayyorlangan deb topgach, uni sud majlisida ko'rishga tayinlash to'g'risida ajrim chiqaradi, taraflar va protsessning boshqa ishtirokchilariga ishni ko'rish vaqti va joyi haqida ma'lum qiladi. Ishni sudda ko'rishga tayinlash masalasi sudya tomonidan yakka hal qilinadi, FPKning 131-moddasida belgilangan muddatlarga rioya qilgan holda sud majlisining kuni va vaqti belgilanadi.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2012-yil 25-maydagi "Fuqarolik ishlari bo'yicha birinchi instansiya sudi ajrimlari to'g'risida"gi 7-sonli qarorida sudda ishni ko'rishga tayinlash to'g'risidagi ajrim alohida protsessual hujjat ko'rinishida chiqarilishi shart bo'lgan ajrimlar ro'yxatiga kiritilgan. Shu sababli, ishni sudda ko'rishga tayinlash to'g'risidagi ajrimda quyidagilar ko'rsatilishi lozim: ajrimning chiqarilgan vaqti va joyi; sudning nomi, sudyaning familiyasi (sud tarkibi), sud majlisining kotibi; ishda ishtirok etuvchi shaxslar; nizo predmeti va ajrim bilan hal qilinayotgan masalaning mohiyati; sudning xulosasiga olib kelgan asoslar va sud qo'llagan qonunlar; sudning hal etilayotgan masala yuzasidan xulosasi; ajrim ustidan shikoyat berish (protest keltirish) tartibi va muddati.

Sudning o'z joyida chiqaradigan ajrimida nizo predmeti va ajrim bilan hal qilinayotgan masalaning mohiyati, sudning xulosasiga olib kelgan asoslar va sud qo'llagan qonunlar hamda sudning hal etilayotgan masala yuzasidan xulosasi aks ettirilgan bo'lishi lozim.

Ishni sudda ko'rishga tayinlash to'g'risidagi ajrim ustidan sudning hal qiluv qaroridan ajratilgan holda shikoyat va protest berilmaydi.

4-§. Sud chaqiruv qog'ozi va uni rasmiylashtirish tartibi

Fuqarolik ishi sudda ko'rishga tayinlanganidan so'ng ishda ishtirok etuvchi shaxslar, shuningdek, guvohlar, ekspertlar, mutaxassislar va tarjimonlar sudga chaqiruv qog'ozlari, zarur hollarda esa telefonogrammalar, telegrammalar va boshqa aloqa vositalari orqali chaqiriladilar hamda sudning ayrim protsessual harakatlari to'g'risida xabardor qilinadilar.

Telefonogrammalar, telegrammalar va xabardor qilinganlik fakti qayd etilishini ta'minlaydigan boshqa aloqa vositalari orqali sudga chaqirilgan yoki sudning ayrim protsessual harakatlari to'g'risida xabardor qilingan hollarda telefonogrammalar, telegrammalar, axborot tizimi orqali elektron shaklda yuborilgan sud chaqiruv qog'ozining nusxasi ish materiallariga qo'shib qo'yiladi.

Sudya chaqiruv qog'ozini bilan bir vaqtda javobgarga arizaning va arizaga ilova qilingan hujjatlarning nusxalarini ham yuborishi mumkin. Shuningdek, agar javobgar sudga yozma tushuntirish yoki e'tiroz bergan bo'lsa, sudya sudga murojaat qilgan shaxsga chaqiruv qog'ozini bilan birga ana shu tushuntirish xati yoki e'tiroznomaning nusxasini ham yuborishi lozim.

Sudning chaqiruv qog'ozida quyidagilar ko'rsatilishi lozim:

- ✓ sudning nomi aniq manzili, telefon raqami, elektron manzili;
- ✓ borish joyi va vaqti;
- ✓ shaxs qanday ish yuzasidan chaqirilayotganligi;
- ✓ shaxsning kim tariqasida chaqirilayotganligi;
- ✓ ishda ishtirok etuvchi shaxslarga ish bo'yicha o'zlari ega bo'lgan hamma dalillarni taqdim etish to'g'risida taklif;
- ✓ chaqiriluvchining shaxsan o'zi yo'qligi sababli chaqiruv qog'ozini qabul qilib olgan shaxsning imkoniyat bo'lishi bilanoq uni darhol chaqiriluvchiga topshirishga majburligi;
- ✓ sudga kelmaslikning oqibatlarini (FPKning 86-, 174-, 175- va 176-moddalari).

Chaqiruv qog'ozini ishda ishtirok etuvchi shaxslarga va protsessning boshqa ishtirokchilariga sudga o'z vaqtida kelish va ishga tayyorlanish uchun yetarli vaqtga ega bo'lishlarini mo'ljallab topshirilishi kerak. Chaqiruv qog'ozini chaqirilayotgan shaxsga taraf yoki ishda ishtirok etuvchi boshqa shaxs tomonidan ko'rsatilgan manzil bo'yicha yetkazib beriladi. Agar fuqaro sudga ma'lum qilingan manzilda amalda yashamasa, chaqiruv qog'ozini uning ish joyiga yuborilishi mumkin. Chaqiruv qog'ozini aloqa tashkiloti orqali topshirilganligi to'g'risida tilxat olish yo'li bilan yoki xat-hujjat tashuvchi orqali yuboriladi. Sudya ishda ishtirok etuvchi shaxsning roziligi bilan unga ish bo'yicha chaqirilayotgan boshqa shaxsga topshirish uchun chaqiruv qog'ozini berishi mumkin. Sudya chaqiruv qog'ozini yetkazib berish vazifasini topshirgan shaxs chaqiruv qog'ozining ikkinchi nusxasini chaqiriluvchining chaqiruv qog'ozini olganligi to'g'risidagi imzosi bilan sudga qaytarishi shart. Chaqiruv qog'ozini fuqaroga topshirilganida, u chaqiruv qog'ozining sudga qaytariladigan ikkinchi

nusxasiga qog'ozni olgan vaqtini ko'rsatib, imzo chekadi. Tashkilot nomiga yozilgan chaqiruv qog'ozini tegishli mansabdor shaxsga topshiriladi, u chaqiruv qog'ozining ikkinchi nusxasiga imzo chekadi. Agar chaqiruv qog'ozini keltirgan shaxs ish bo'yicha chaqirilayotgan fuqaroni yashash yoki ish joyida topmasa, chaqiruv qog'ozini u bilan birga yashaydigan katta yoshdagi oila a'zolarining biriga, ular ham bo'lmasa, fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organiga yoki ish beruvchiga (ish joyi ma'muriyatining mansabdor shaxsiga) topshiriladi. Bunday hollarda, chaqiruv qog'ozini qabul qilib olgan shaxs uning ikkinchi nusxasida o'zining familiyasi, ismi va otasining ismini, shuningdek, chaqiruv qog'ozini yuborilgan shaxsning kimi ekanligini (eri yoki xotini, otasi, onasi, o'g'li, qizi va hokazo) yoki egallab turgan lavozimini ko'rsatishi shart. Chaqiruv qog'ozini qabul qilib olgan shaxs uni imkoniyat bo'lishi bilan darhol chaqiriluvchiga topshirishi shart. Chaqiriluvchi vaqtincha biror joyga ketgan bo'lsa, chaqiruv qog'ozini keltirgan shaxs uning ikkinchi nusxasiga chaqiriluvchi qayerga ketganligi va qachon kelishi kutilayotganligi to'g'risida yozib qo'yadi. Bu ma'lumotlar tegishli fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari tomonidan yoki ish beruvchi vakilining imzosi bilan tasdiqlanishi va guvohlantirilishi lozim.

Chaqiriluvchi o'z nomiga yuborilgan sudning chaqiruv qog'ozini qabul qilishdan bosh tortsa, chaqiruv qog'ozini keltirgan shaxs buni chaqiruv qog'ozida qayd qilib, uni sudga qaytarib topshiradi. Chaqiriluvchi chaqiruv qog'ozini qabul qilib olishdan bosh tortganligi haqidagi qayd fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organi yoki chaqiriluvchining ish beruvchisi (ma'muriyatning mansabdor shaxsi) tomonidan yoxud kamida ikki nafar fuqaroning imzosi bilan tasdiqlanadi. Chaqiriluvchining chaqiruv qog'ozini qabul qilishdan bosh tortishi ishni ko'rishga to'sqinlik qilmaydi.

Ishda ishtirok etuvchi shaxslar ish yuritilayotgan vaqtda o'z manzili o'zgargani haqida sudga ma'lum qilishlari shart. Aks holda, chaqiruv qog'ozini sudga ma'lum bo'lgan oxirgi manzil bo'yicha yuboriladi va chaqiriluvchi bu manzilda yashamayotgan bo'lsa ham chaqiruv qog'ozini unga topshirilgan hisoblanadi. Ishda ishtirok etuvchi shaxslar telefonlari va fakslarining raqamlarini, elektron manzilini sudga ma'lum qilgan taqdirda, ish yuritilayotgan vaqtda, ularning o'zgarganligi haqida sudni xabardor qilishi kerak.

Javobgarning amaldagi yashash joyi noma'lum bo'lgan taqdirda, javobgarning oxirgi yashash joyidagi aloqa tashkiloti, fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organi yoxud oxirgi ish joyidagi ish beruvchi (ma'muriyatning mansabdor shaxsi) chaqiruv qog'ozining ikkinchi nusxasiga chaqiruv qog'ozini olinganligi va chaqiriluvchining qayerdaligi ma'lum emasligi sababli uni topshirishning imkoni bo'lmaganligi haqida yozib yuborgan ma'lumot sudga kelib tushgach, sud ishni ko'rishga kirishadi.

Aliment undirish haqidagi, mayib bo'lish yoki sog'liqqa boshqacha tarzda shikast yetganligi, shuningdek, boquvchisining o'limi natijasida ko'rilgan zararning o'rnini qoplash haqidagi da'volar bo'yicha javobgarning (qarzdorning) amaldagi yashash joyi noma'lum bo'lsa, javobgar (qarzdor) qidirilishi shart. Bunday hollarda sud ichki ishlar organlari javobgarni (qarzdorni) qidirishi to'g'risida ajrim chiqaradi.

Taraflar sudga o'zlari shaxsan kelganlarida, ularga sud majlisining kuni va vaqti haqida ma'lum qilib, ulardan tilxat olinadi. Tilxat shakli tasdiqlanmagan bo'lsa ham tilxatda sud majlisi vaqti va kuni haqida aniq ma'lumot berilgan bo'lishi lozim.

NAZORAT UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR

1. Fuqarolik ishini sudga ko'rishga tayyorlash bosqichida sudyaning protsessual harakatlarini tahlil eting.
2. Ishni sudga ko'rishga tayyorlash bosqichida qaysi holatlarda sud boshqa sudlarga sud topshiriqlarini yuboradi va ushbu protsessual harakat qanday rasmiylashtiriladi ?
3. Ishni sudga ko'rishga tayyorlash bosqichida qanday holatlarda ekspertiza tayinlashga yo'l qo'yiladi va ushbu protsessual harakat qanday rasmiylashtiriladi ?
4. Ishni sudga ko'rishga tayyorlash haqidagi ajrim mazmunini tahlil qiling.

NAZORAT UCHUN KAZUSLAR

1. Sudga fuqarolar J.Alimov va L.Alimovalar ariza bilan murojaat qilib, voyaga yetmagan 2013-yil 18-yanvarda tug'ilgan S.Olimovaning qizini farzandlikka olishga ruhsat berishni so'ragan.

Sud fuqarolar J.Alimov va L.Alimovalarning arizasini ish yurituvga qabul qilib, fuqarolik ishini qo'zg'atgan.

➤ *Sud mazkur fuqarolik ishi yuzasidan ishni sudga ko'rishga tayyorlash bosqichida amalga oshirishi lozim bo'lgan protsessual harakatlarni tahlil qiling, rasmiylashtirilishi lozim bo'lgan protsessual hujjatlarning loyihalarini tuzing.*

2. Fuqaro J.Alimov sudga da'vo ariza bilan murojaat qilib, unda "Novosti Uzbekistana" gazetasiga xat yozib, ma'muriy ishlardagi vakillik to'g'risida ma'lumot berishni iltimos qilganligini va shu bilan birgalikda xatda o'zi haqida qisqacha ma'lumot berganligini, gazeta ma'muriyati xatining mazmuniga munosabat bildirish o'rniga u haqidagi ma'lumotlarni teskari talqin qilib, "Chumchuq so'ysa ham qassob so'ysin" maqolasi ostida uni butun O'zbekistonga qoralaganligini, maqolani ism-familiyasi qandaydir D.J. harflaridan boshlanuvchi pensioner yozganligini, qanday qilib uning xati uning qo'liga tushib qolganligini bilmasligini, gazeta tomonidan ushbu maqola orqali uning sha'ni va qadr-qimmatini poymol qilinganligini, unga ma'naviy zarar yetkazilganligini ko'rsatib, "Novosti Uzbekistana" gazetasi ma'muriyatiga Chumchuq so'ysa ham qassob so'ysin nomli maqola yuzasidan raddiya berish majburiyatini yuklatishni va uning foydasiga 50.000.000 so'm miqdorida ma'naviy zarar undirib berishni so'ragan.

➤ *Vaziyatga huquqiy baho bering.*

➤ *Rasmiylashtirilishi lozim bo'lgan protsessual hujjatlarning loyihalarini tuzing.*

IV BOB. ISHNI SUDDA KO'RISH BOSQICHIDA YURITILADIGAN PROTSESSUAL HUJJATLAR

1-§. Ishni ko'rishni keyinga qoldirish to'g'risidagi ajrim va uni rasmiylashtirish tartibi

FPKning 161-moddasiga ko'ra, sudya taraflar va protsessning boshqa ishtirokchilariga ishni ko'rish vaqti va joyi haqida ma'lum qiladi. Demak, ishni protsessual huquqiy munosabatlarning barcha subyektlari ishtirokida ko'rib chiqishlari kerak. Biroq sud protsessida barcha shaxslarning ham ishtirokini to'la ta'minlashning har doim iloji bo'lmaganligi sababli, fuqarolik protsessual qonunchilik ularning sud majlisiga kelmaganliklari oqibatini nazarda tutadi.

Unga ko'ra, FPKning 177-moddasiga asosan, sud quyidagi ikki holatda ishni ko'rishni keyinga qoldiradi:

- Fuqarolik protsessual kodeksida nazarda tutilgan hollarda;**
- muayyan sud majlisida ishni ko'rishning imkoni bo'lmagan boshqa hollarda.**

Ishni ko'rishni keyinga qoldirish FPKning 237-moddasining uchinchi qismiga muvofiq, birinchi instansiya sudi murakkab bo'lmagan masalalarni hal qilish bo'yicha alohida xona (maslahatxona)ga kirmagan holda ajrim chiqarishi mumkin. Ushbu holatda, ajrim matni sud majlisi bayonnomasiga kiritish yo'li bilan (alohida xona (maslahatxona)ga kirmasdan) chiqariladi. Ajrimlar chiqarilishi bilan darhol e'lon qilinadi. Shuningdek, ish ko'rishni keyinga qoldirish to'g'risidagi ajrim quyidagi ma'lumotlarni o'z ichiga olishi lozim: nizo predmeti va ajrim bilan hal qilinayotgan masalaning mohiyati; sudning xulosasiga olib kelgan asoslar va sud qo'llagan qonunlar; sudning hal etilayotgan masala yuzasidan xulosasi. Shunday ekan, bunday turkumdagi ajrimlarda uning ustidan shikoyat berish (protest keltirish) tartibi va muddati ko'rsatilishi nazarda tutilmagan (FPKning 237-moddasi). Er-xotinni yarashtirish maqsadida muhlat belgilash va ish ko'rilishini boshqa vaqtga qoldirish haqidagi ajrim alohida hujjat sifatida chiqariladi.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2004-yil 21-maydagi "Fuqarolik ishlarini apellyatsiya tartibida ko'rish amaliyoti haqida"gi 5-sonli qaroriga asosan, birinchi instansiya sudlarining FPK normalarida ustidan shikoyat berish nazarda tutilmagan yoki ishni davom ettirishga to'sqinlik qilmaydigan ajrimlari ustidan, shuningdek, ish ko'rishni keyinga qoldirish to'g'risida, shu jumladan, nikohdan ajratish haqidagi ishlar bo'yicha er-xotinga yarashish uchun muddat belgilanganligi munosabati bilan ish ko'rishni keyinga qoldirish to'g'risida chiqarilgan ajrimlar ustidan apellyatsiya tartibida shikoyat berilmasligi (protest keltirilmasligi) qayd etilgan.

Sud ishni ko'rishni keyinga qoldirar ekan, navbatdagi sud majlisining vaqtini belgilaydi va bu haqda hozir bo'lgan shaxslarga e'lon qilib, ularning imzosini qo'ydirib oladi. Sudga kelmagan va protsessda ishtirok etishga yangi jalb qilinadigan shaxslar navbatdagi sud majlisining vaqti to'g'risida chaqiruv qog'ozi orqali xabardor qilinadilar.

Keyinga qoldirilgan ishni ko'rish qolgan joyidan davom ettiriladi. Biroq, agar ish FPKning 33-moddasida sanab o'tilgan yangi shaxslarni jalb qilish uchun keyinga qoldirilgan bo'lsa, ishni ko'rish yangidan boshlanadi.

Shuningdek, ishda ishtirok etuvchi shaxslardan birortasi sud majlisiga kelmagan taqdirda, unga chaqiruv qog'ozi topshirilganligi to'g'risida ma'lumot bo'lmasa, sud ishni ko'rishni keyinga qoldiradi.

Agar ishda ishtirok etuvchi shaxslar tegishli tartibda sud majlisining vaqti va joyi to'g'risida xabardor qilingan bo'lib, sud uzrli deb topgan sabablarga ko'ra sud majlisiga kelmagan bo'lsalar, sud ishni ko'rishni keyinga qoldiradi.

Taraflar sudga kelmaslik sabablari haqida ma'lumot berishlari va bu sabablarning uzrliligiga dalillar taqdim etishlari shart. Basharti javobgarlik kelmaganlik sabablari haqida ma'lumot bo'lmasa yoki sud kelmaganlik sabablarini uzrsiz deb topsa yoxud javobgar ish yuritilishini qasddan cho'zayotgan bo'lsa, sud ishni ko'rishga haqli. Taraflar ishni o'zlarining ishtiroklarisiz ko'rishni va o'zlariga sudning hal qiluv qaroridan nusxa yuborishni iltimos qilishga haqli. Agar ishning holatlari bo'yicha zarur bo'lsa, sud taraflarning sud majlisida ishtirok etishini shart deb topishi

mumkin. Ishda ishtirok etuvchi shaxsning vakili ishni sudda ko'rish vaqti va joyi to'g'risida xabardor qilingan bo'lishiga qaramay, sudga kelmaganligi ishni ko'rib chiqishga to'sqinlik qilmaydi.

Prokuror yoki advokatning uzrsiz sabablar bilan kelmaganligi to'g'risida sud xususiy ajrim chiqaradi va bu haqda tegishli yuqori turuvchi prokurorga yoki O'zbekiston Respublikasi Advokatlar palatasining hududiy boshqarmasi huzuridagi malaka komissiyasiga ma'lum qiladi.

FPKning 175-moddasiga asosan agar taraflar (da'vogar va javobgar) uzrsiz sabablarga ko'ra sud majlisiga kelmasa yoxud ularning birortasidan ham ishni o'zining ishtirokisiz ko'rish to'g'risida ariza tushmagan bo'lsa, sud ishni ko'rishni keyinga qoldiradi. Taraflar ikkinchi chaqiruv bo'yicha ham uzrsiz sabablarga ko'ra kelmasalar, sud arizani ko'rmasdan qoldirishga haqli. Faqat da'vogar ikkinchi chaqiruv bo'yicha ham uzrsiz sabablarga ko'ra kelmasa, sud javobgarining roziligi bilan arizani ko'rmasdan qoldirishga haqlidir.

Ishni ko'rish keyinga qoldirilganida, agar ishda ishtirok etayotgan hamma shaxslar sud majlisiga kelgan bo'lib, guvohlarning ikkinchi marta kelishi qiyin bo'lsa, sud kelgan guvohlarni so'roq qilishi mumkin. Bu guvohlar keyingi sud majlisiga faqat zarur hollardagina qaytadan chaqiriladi.

Sud majlisining vaqti va joyi to'g'risida tegishli tartibda xabardor qilingan javobgar sud majlisiga kelmagan taqdirda, da'vogar e'tiroz bildirmasa, ish sirtidan ish yuritish tartibida ko'rilishi mumkin. Ishni bunday tartibda ko'rish haqida sud ajrim chiqaradi. Javobgar tegishli tartibda xabardor qilinganligi haqida ishda ma'lumot bo'lishi lozim.

Agar sud majlisiga kelgan da'vogar ishni javobgar ishtirokisiz sirtidan ish yuritish tartibida ko'rishga rozi bo'lmasa, sud ishni ko'rishni keyinga qoldiradi va kelmagan javobgarga sudda takror ko'riladigan vaqt va joy haqida qayta xabar yuboradi.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2003-yil 19-dekabrdagi "Fuqarolik protsessual qonun hujjatlari ayrim normalarining sudlar tomonidan qo'llanilishi haqida"gi 19-sonli qarorining 16-bandida quyidagicha tushuntirishlar beriladi: "Ishni ko'rish keyinga qoldirilgan taqdirda, keyinga qoldirilgan ishni ko'rish qolgan joyidan davom ettiriladi".

FPKning 33-moddasida sanab o'tilgan yangi shaxslarni jalb qilish uchun keyinga qoldirilgan ishlar bundan mustasno. Zotan, bunday holda ishni ko'rish yangidan boshlanadi.

2-§. Prokurorning fikri va uni rasmiylashtirish tartibi

Fuqarolik ishlarini ko'rishda prokuror o'z vakolatini quyidagi to'rt usulda amalga oshiradi:

- 1) o'zgalar manfaatini himoya qilish maqsadida sudda ish qo'zg'atish;**
- 2) boshqa shaxslar tashabbusi bilan qo'zg'atilgan ishlarining ko'rilishida boshidan ishtirok etish;**
- 3) o'zi ishtirok etgan va etmagan fuqarolik ishlari yuzasidan chiqarilgan sudning hal qiluv qarori ustidan apellyatsiya, kassatsiya protestlarini keltirish va ishlarni apellyatsiya, kassatsiya tartibida ko'rib chiqilishida ishtirok etish;**
- 4) qonuniy kuchga kirgan sud qarorlari ustidan nazorat protesti keltirish va ishni nazorat tartibida qayta ko'rilishida ishtirok etish.**

Fuqarolik protsessual qonunchilik prokurorning fuqarolik protsessida ishtirok etishini quyidagi uchta asosini belgilaydi:

- 1) qonunda nazarda tutilgan hollarda;**
 - 2) sud ishda prokurorning qatnashishini zarur deb topgan hollarda;**
 - 3) prokurorning arizasi bilan qo'zg'atilgan ishlarda (FPKning 46-moddasi ikkinchi qismi).**
-

O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining "Prokuratura" deb nomlangan XXIV bobida mustahkamlab qo'yilgan normalar prokurorga O'zbekiston Respublikasi hududida qonunlarning aniq va bir xilda bajarilishi ustidan nazoratni amalga oshirishga vakolat beradi. Shuningdek, qonuniylik va huquqiy tartibotni, fuqarolarning huquqlari va erkinliklarini himoya qilishda huquqni muhofaza qiluvchi organlarga jamoat tashkilotlari va fuqarolar yordam ko'rsatishlari mumkinligining belgilanishi ham prokurorlarning fuqarolik sud ishlarini yuritishda ishtirok etishiga asos bo'lib xizmat qiladi.

Prokurorning fuqarolik sud ishlarini yuritishda ishtirok etishi asoslari O'zbekiston Respublikasi Bosh prokurorining 2015-yil 17-noyabrdagi "Sudlarda fuqarolik ishlari ko'rilishida prokuror ishtirokining samaradorligini yanada oshirish to'g'risida"gi 124-sonli buyrug'ida o'z ifodasini topgan. Unga ko'ra, sudlarda quyidagi ishlar ko'rilishida prokuror ishtiroki majburiy ekanligi belgilab qo'yilgan:

- sud ishda prokurorning qatnashishini zarur deb topgan hollarda;
- prokurorning arizasi bilan qo'zg'atilgan ishlar;
- saylov komissiyasining xatti-harakatlari (qarorlari) ustidan berilgan shikoyatlar bo'yicha ishlar;
- prokurorning huquqiy hujjatni g'ayriqonuniy deb topish haqidagi arizasi bo'yicha ishlar;
- fuqaroni bedarak yo'qolgan deb topish yoki o'lgan deb e'lon qilish to'g'risidagi ishlar;
- fuqaroning muomala layoqati cheklangan yoki muomalaga layoqatsiz deb topish to'g'risidagi ishlar;
- ota-onalik huquqidan mahrum qilish, shu huquqni tiklash yoki cheklash to'g'risidagi ishlar;
- shaxsni g'ayriixtiyoriy tartibda psixiatriya statsionariga yotqizish to'g'risidagi ishlar;
- farzandlikka olish va farzandlikka olishni bekor qilish to'g'risidagi ishlar;
- sil kasalligining yuqumli shakliga chalingan shaxsni sil kasalligiga qarshi kurash muassasasining ixtisoslashtirilgan bo'limiga, g'ayriixtiyoriy tartibda yotqizish to'g'risidagi yoki uning ushbu muassasada yotishi muddatini uzaytirish to'g'risidagi ishlarda;
- qishloq xo'jaligiga mo'ljallangan suv fondi va zaxira yerlarini noqonuniy ravishda egallab olish bilan bog'liq ishlarda;
- ishga tiklash to'g'risidagi ishlar;
- mulkni ro'yxatdan chiqarish to'g'risidagi ishlar;
- fuqarolarni boshqa turar joy bermasdan yashash joyidan ko'chirish to'g'risidagi ishlar;
- apellyatsiya, kassatsiya va nazorat instansiyalarida ko'rilayotgan ishlar.
- Oliy sudning barcha instansiyalarida ko'rilayotgan ishlarda.

Prokuror qonunda nazarda tutilmagan ishlarda ishtirok etishi mazkur fuqarolik ishlarining dolzarbligi, murakkabligi, ijtimoiy ahamiyati va tumandagi qonuniylik ahvolidan kelib chiqishi lozim bo'ladi. Zero, Bosh prokurorning yuqorida qayd etilgan buyrug'ida ham "boshqa turdagi fuqarolik ishlarini sudda ko'rishda ularning dolzarbligi, murakkabligi, ijtimoiy ahamiyati va tumandagi qonuniylik ahvolidan kelib chiqib, prokuror ishtirok etishi mumkin"ligi belgilab qo'yilgan.

O'zbekiston Respublikasining Fuqarolik protsessual kodeksiga O'zbekiston Respublikasining 2000-yil 14-dekabrdagi Qonuniga asosan o'zgartish va qo'shimcha kiritilishi munosabati bilan prokurorning fuqarolik protsessidagi huquqiy holatida ayrim o'zgarishlar yuz berdi. Xususan, FPKning 47-moddasi birinchi qismidagi "har bir ishning mazmuni yuzasidan, shuningdek, ishni ko'rish vaqtida kelib chiqqan ayrim masalalar bo'yicha yozma va og'zaki xulosa berish" – degan so'zlar, "ish mazmuni yuzasidan, shuningdek, ishni ko'rish vaqtida kelib chiqqan ayrim masalalar bo'yicha o'z fikrini bayon etish" – degan so'zlar bilan almashtirildi. Endilikda prokuror fuqarolik protsessida ishtirok etar ekan, har bir fuqarolik ishi yuzasidan yozma va og'zaki xulosa emas, balki o'z fikrini bayon etishi belgilandi. Ish yuzasidan xulosani, ya'ni yakuniy to'xtamni faqat sudgina chiqarishga haqli bo'ladi. Shunga muvofiq ravishda FPKning "Prokurorning xulosasi" – deb nomlangan 199-moddasi "Prokurorning fikri" – deb o'zgartirildi.

FPKning 199-moddasiga asosan, ishda ishtirok etuvchi prokuror ishning mohiyati bo'yicha o'z fikrini bayon etadi, prokurorning boshqa shaxslar huquqlarini va qonun bilan qo'riqlanadigan manfaatlarini himoya qilish maqsadida bergan arizasi bo'yicha qo'zg'atilgan ishlar bundan mustasno ekanligi qayd etilgan.

Prokurorning fikri FPKning 21-moddasi 12-bandiga asosan, sud majlisi bayonnomasida, hal qiluv qarorida hamda 315-moddasiga muvofiq apellyatsiya, kassatsiya va nazorat instansiyalari ajrimining (qarorining) mazmunida aks etishi lozim.

3-§. Davlat boshqaruvi organlarining xulosasi va uni rasmiylashtirish tartibi

FPKning 48-moddasiga asosan davlat boshqaruvi organlari, tashkilotlar va ayrim fuqarolar qonunda nazarda tutilgan hollarda boshqa shaxslarning huquqlarini va qonun bilan qo'riqlanadigan manfaatlarini himoya qilish uchun sudga ariza bilan murojaat etish huquqiga egadirlar.

Davlat boshqaruvi organlari o'z zimmalariga yuklatilgan vazifalarni bajarish, fuqarolar va davlatning huquqlari hamda qonun bilan qo'riqlanadigan manfaatlarini himoya qilish maqsadida ish yuzasidan xulosalar berish uchun sud tomonidan protsessda ishtirok etishga jalb qilinishlari yoki o'z tashabbuslari bilan protsessga kirishishlari mumkin.

Shuningdek, FPKning 48-moddasida ko'rsatilgan protsess ishtirokchilari FPKning 34-moddasida nazarda tutilgan protsessual huquqlardan foydalanadilar, shuningdek, boshqa shaxslarning huquqlari va qonun bilan qo'riqlanadigan manfaatlarini himoya qilish uchun arz qilingan talablarni to'liq yoki qisman qo'llab-quvvatlash, ulardan voz kechish, o'zlari arz qilgan talablar bo'yicha tushuntirishlar berish huquqiga egadirlar. Ko'rsatilgan organlar, tashkilotlar va fuqarolarning boshqa shaxsning huquqlari va qonun bilan qo'riqlanadigan manfaatlarini himoya qilish uchun sudga bergan o'z arizalaridan voz kechishlari ana shu shaxsni FPKning 104-moddasi talablariga rioya qilgan holda ishni mazmunan ko'rib chiqishni talab qilish huquqidan mahrum etmaydi.

Boshlangan protsessda ishtirok etishda davlat boshqaruv organlarining asosiy huquqi: nizoli ishning mazmuni bo'yicha xulosa berishdan iborat.

Masalan, bolaning bir ota yoki onadan olinib, ikkinchi birining tarbiyasiga berish to'g'risidagi ishlarda vasiylik va homiylik organi, ota-onalardan qaysi biri bolaga yaxshi sharoitlar yaratishi va to'g'ri tarbiya berishni ta'minlashi mumkinligi hamda ulardan qaysi birining tarbiyasida bolaning qoldirilishi kerakligi to'g'risida xulosa beradi. Davlat boshqaruv organi protsessda ishtirok etishga sud tomonidan jalb etilishiga ish yuzasidan xulosa berish - bu arizachining huquqigina bo'lmasdan, balki burchi bo'lib ham hisoblanadi.

Fuqarolik ishi yuzasidan xulosani muayyan mutaxassis, ekspertlar ham beradilar. Ammo davlat boshqaruv organlari va kasaba uyushmalarining

texnik inspektorlari tomonidan beriladigan xulosa va fikrlarni ekspertlar tomonidan beriladigan xulosa bilan almashtirish mumkin emas. Ekspert ishning hal qilinishidan manfaatdor bo'lmagan shaxs hisoblanadi. U sud qarori bilan tayinlanadi va ishning faqat haqiqiy holatiga oid savollargagina javob beradi. Davlat boshqaruv organlarining vakili yoki xodimlarining vakillik organlari esa ishda protsess ishtirokchilari sifatida qatnashadilar va o'zlarining xizmat burchi tufayli ishning ijobiy hal bo'lishiga, asosli va qonuniy qaror chiqarilishidan manfaatdor shaxs bo'ladilar. Bunday organlar o'z xulosasini berishda faqat faktlarga baho berish bilangina cheklanmaydilar. Ular sud majlisida, tekshirilgan barcha ma'lumotlarga asoslanib, sudning qanday qarori ularning fikricha, to'g'ri bo'lishi haqida o'z mulohazalarini ham aytishlari lozim.

Sud ishni hal qilishda davlat boshqaruv organining yoki tashkilotning bergan fikriga qo'shilmasligi ham mumkin. Bunday fikr va mulohazalar sud tomonidan muhokama qilinadi, baholanadi va lozim bo'lsa e'tiborga olinadi.

Protsessda ishtirok etish uchun sud tomonidan jalb etilgan yoki o'z tashabbusi bilan protsessga kirishgan davlat boshqaruv organlarining vakillari sud majlisida taraflar va uchinchi shaxslardan so'ng so'zga chiqadilar.

4-§. Sudning hal qiluv qaroriga nisbatan qo'yiladigan talablar.

Sud hal qiluv qarorining mazmuni

Birinchi instansiya sudining ishni mazmunan hal qiladigan qarori hal qiluv qarori shaklida chiqariladi. Sud hal qiluv qarorini O'zbekiston Respublikasi nomidan chiqaradi.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Rayosatining 2014-yil 31-martdagi "Fuqarolik ishlari bo'yicha tumanlararo, tuman (shahar) sudlarida ish yuritish tartibi to'g'risidagi Yo'riqnomani tasdiqlash haqida"gi RS-22-14-sonli qarori qabul qilindi.

Ushbu Yo'riqnomada sud hujjatlarini to'g'ri tayyorlash, tuzish va rasmiylashtirish to'g'risida qoidalar bayon etilgan.

Ishlarni qayd etish uchun quyidagi shartli namunaviy indekslar ro'yxati joriy etilgan:

“1” – fuqarolik ishlari (Fuqarolik ishlari bo'yicha tumanlararo, tuman (shahar) sudlarida)

Masalan:

1-360-2014

Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Rayosatining 2014-yil 31- martdagi “Qoraqalpog'iston Respublikasi fuqarolik ishlari bo'yicha Oliy Sudi, fuqarolik ishlari bo'yicha viloyat va Toshkent shahar sudlarida ish yuritish to'g'risidagi Yo'riqnomani tasdiqlash haqida” RS-20-14-sonli qarori qabul qilingan. Ushbu Yo'riqnomaga ko'ra ushbu sudlarda kirim va chiqim xat (hujjat)larni qayd etishda quyidagi indekslar belgilangan:

“1” – Devonxona;

“2” – Birinchi instansiya (Qoraqalpog'iston Respublikasi fuqarolik ishlari bo'yicha Oliy Sudi, fuqarolik ishlari bo'yicha viloyat va Toshkent shahar sudlarida);

“3” – Apellyatsiya instansiyasi;

“4” – Kassatsiya instansiyasi;

“5” – Rayosat;

“6” – Sud amaliyoti va statistika tahlili bo'limi;

“7” – Sudyalarning malaka hay'ati.

Ushbu indekslar zarurat tug'ilganda davom ettirilishi mumkin.

Sud ishlarining soni quyidagi qoidalarga rioya qilgan holda belgilanadi:

a) Qoraqalpog'iston Respublikasi fuqarolik ishlari bo'yicha Oliy Sudi, fuqarolik ishlari bo'yicha viloyat va Toshkent shahar sudlarida birinchi instansiya ishlarining tartib soni tegishli sudlov hay'atining indeksini, hisobga olish varaqasi bo'yicha tartib sonini, ish kelgan yilni belgilovchi raqamlardan tashkil topadi;

Masalan:**2-67-2014**

b) apellyatsiya yoki kassatsiya instansiyasida tumanlararo, tuman (shahar) sudlaridan kelib tushgan fuqarolik ishlarining soni tegishli instansiya hay'atining indeksini, hisobga olish varaqasi bo'yicha tartib sonini, ish kelgan yilni belgilovchi raqamlardan tashkil topadi;

Masalan:**3-165-2014 – apellyatsiya instansiyasi;****4-165-2014 – kassatsiya instansiyasi.**

d) viloyat va unga tenglashtirilgan sudlarning ishlari apellyatsiya yoki kassatsiya tartibida ko'rish uchun kelib tushsa, ularning soni birinchi instansiya ning indeksi, tegishli instansiya hay'atining indeksini, hisobga olish varaqasi bo'yicha tartib sonini, ish kelgan yilni belgilovchi raqamlardan tashkil topadi;

Masalan:**23-165-2014 – apellyatsiya instansiyasi****24-165-2014 – kassatsiya instansiyasi**

e) nazorat instansiyasida tumanlararo, tuman (shahar) sudlaridan kelib tushgan fuqarolik ishlarining soni nazorat instansiya sining indeksini, hisobga olish varaqasi bo'yicha tartib sonini, ish kelgan yilni belgilovchi raqamlardan tashkil topadi.

Masalan:**5-165-2014**

Sud qarorlari bekor qilingandan so'ng sudda qayta ko'rish uchun yuborilgan fuqarolik ishlari (yuqori sud tomonidan) hay'at kotiblari tomonidan yangi kelib tushgan ishlar qatorida, xuddi o'sha tartibda hisob va alfavit varaqalarda qayd etilib, tartib soni beriladi. Alfavit ko'rsatkichda qaytadan kelgan ishga yangi yozuv kiritiladi.

Yil tamom bo'lib, yangi yil boshlanishigacha ko'rilmay qolgan fuqarolik ishlarini hisobga olish varaqasiga yangi raqam qo'yilib, yangi yil hisobiga o'tkaziladi. Bunday ishlarning har biri uchun yuritilgan ishlarning hisobga olish varaqasida ikkita tartib raqam, ishning o'tgan yildagi va yangi yildagi raqamlari ko'rsatiladi.

Masalan:**3-165-2013 bo'lsa;****3-01/165-2014 bo'ladi.**

Bunday holda, yangi yilda kelib tushgan ishlarning soni birinchi sondan emas, balki eski yildan qolib ko'chirilgan ishlarning qayta qayd qilingan tartib sonidan keyingi son ko'rsatiladi.

Fuqarolik ishi bo'yicha bir necha talablar alohida ish yuritish uchun ajratilgan taqdirda, ajratilgan ish dastlab tushgan ish kabi ro'yxatdan o'tkazilib, tartib raqami beriladi. Bu holda ishni sudga kelib tushgan kun sanasi sudyaning fuqarolik ishini alohida ish yuritish uchun ajratish haqidagi ajrim sanasi hisoblanadi.

Sudning hal qiluv qarori ish ko'rib bo'linganidan so'ng darhol chiqariladi. Alohida hollarda juda murakkab ishlar yuzasidan asoslantirilgan hal qiluv qarorini tayyorlash ko'pi bilan uch kunga kechiktirilishi mumkin, lekin sud ishni ko'rish tamomlangan majlisning o'zidayoq hal qiluv qarorining xulosa qismini e'lon qilishi kerak. Ayni vaqtda, sud ishda ishtirok etuvchi shaxslar asoslantirilgan hal qiluv qarori bilan qachon tanishib chiqishlari mumkinligini e'lon qiladi. Hal qiluv qarorining e'lon qilingan xulosa qismi sudya (sudyalar) tomonidan imzolanadi va ishga qo'shib qo'yiladi.

Hal qiluv qarori sudya tomonidan alohida xonada (maslahatxonada) qabul qilinadi, yozma ravishda tuziladi va sudya tomonidan imzolanadi. Hal qiluv qarorini qabul qilish vaqtida boshqa shaxslarning hozir bo'lishiga yo'l qo'yilmaydi.

Sud hal qiluv qarorini chiqarayotganida dalillarga baho beradi, ish uchun ahamiyatga ega bo'lgan qanday holatlar aniqlanganligini, qandaylari aniqlanmaganligini, bu ishga nisbatan qanday qonun qo'llanilishi lozimligini va arz qilingan talabni qanoatlantirish lozimligi yoki lozim emasligini aniqlaydi.

Sud, shuningdek, sud xarajatlarini taqsimlaydi, hal qiluv qarorini ijro etish tartibi va muddatini belgilaydi, boshqa qo'shimcha masalalarni hal etadi.

Agar ish uchun ahamiyatga ega bo'lgan yangi holatlarni aniqlash yoki yangi dalillarni tekshirish zarur bo'lib qolsa, sud hal qiluv qarori

chiqarmasdan, ishni sudda ko'rishni tiklaydi va bu haqda ajrim chiqaradi. Bunday holda sud ishni faqat qo'shimcha tekshirishga muhtoj holatlar doirasidagina ko'radi.

FPKning 206-moddasiga asosan, hal qiluv qarori kirish, bayon, asoslantiruvchi va xulosa qismlaridan iborat bo'ladi.

Hal qiluv qarorining kirish qismida hal qiluv qarori chiqarilgan vaqt va joy, hal qiluv qarori chiqargan sudning nomi, sudyaning familiyasi (sud tarkibi), sud majlisining kotibi, taraflar, ishda ishtirok etuvchi boshqa shaxslar ko'rsatiladi.

Hal qiluv qarorining bayon qismida da'vogarning talabi, javobgarning e'tirozlari va ishda ishtirok etuvchi boshqa shaxslarning tushuntirishlari ko'rsatilishi kerak.

Hal qiluv qarorining asoslantiruvchi qismida ishning sud tomonidan aniqlangan holatlari, ishning holatlari to'g'risidagi sud xulosalariga asos bo'lgan dalillar, sud u yoki bu dalilni rad qilishda asoslangan xulosalar, sud amal qilgan moddiy va protsessual huquq normalari ko'rsatilmog'i lozim. Agar javobgar arz qilingan talabni tan olsa, asoslantirish qismida faqat arz qilingan talabning tan olinganligi va uning sud tomonidan qabul qilinganligi ko'rsatilishi mumkin.

Hal qiluv qarorining xulosa qismida sudning arz qilingan talablarni qanoatlantirish yoxud butunlay yoki qisman rad etish to'g'risidagi xulosasi, sud xarajatlarning taqsimlanishi, hal qiluv qarori ustidan shikoyat berish muddati va tartibi ko'rsatilishi lozim.

Sudning hal qiluv qaroriga nisbatan qo'yilgan muhim talab uning qonuniy bo'lishi hisoblanadi. Hal qiluv qaroriga nisbatan qo'yilgan navbatdagi talab – uning asosli bo'lishidir. Sudning hal qiluv qaroriga qo'yilgan navbatdagi yangi bir muhim talab – uning adolatli bo'lishi hisoblanadi (FPKning 18-moddasi uchinchi qismi).

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 1998-yil 17-apreldagi "Sudning hal qiluv qarori haqida"gi 13-sonli qaroriga asosan, hal qiluv qarorining kirish qismida hal qiluv qarorining chiqarilgan vaqti va joyi, hal qiluv qarori chiqargan sudning nomi, sudyaning familiyasi (sud tarkibi), sud majlisining kotibi, taraflar,

ishda ishtirok etuvchi boshqa shaxslar, shuningdek, nizo predmeti ko'rsatiladi.

Hal qiluv qarorining bayon qismi da'vo talablarini, javobgar e'tirozlarining qisqacha mazmuni va ishda ishtirok etuvchi boshqa shaxslarning tushuntirishlarini aks ettirmog'i lozim. Da'vogarning da'voni o'zgartirganligi, (da'voning asosini yoki predmetini o'zgartirish, da'vo talablarining miqdorini oshirish yoki kamaytirish, da'vodan voz kechish) shu qismda ko'rsatilmog'i kerak.

Hal qiluv qarorining asoslantiruvchi qismida sudning ish bo'yicha chiqargan xulosasining faktik va huquqiy asoslari bayon etilishi lozim. Jumladan, hal qiluv qarorining bu qismida ishning sud tomonidan aniqlangan holatlari, ishning holatlari to'g'risidagi sud xulosalariga asos bo'lgan dalillar, sud u yoki bu dalilni rad qilishda asoslangan xulosalar, shuningdek, nizoli munosabatni tartibga soluvchi moddiy huquq me'yorlari (fuqarolik, oila, yer, mehnat, uy-joy to'g'risidagi va boshqa qonunlar) keltirilmog'i, qonunning nomi, moddasi, bandi, boshqa qonun hujjatlarining soni va qabul qilingan sanasi hamda protsessual huquqiy me'yorlari ko'rsatilmog'i lozim. Zarur holatlarda, sud O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining tegishli qarorlarini ham qo'llashi lozim. Agar javobgar da'voni tan olsa, asoslantirish qismida faqat da'vo talabining tan olinganligi va uning sud tomonidan qabul qilinganligi ko'rsatilishi mumkin.

Hal qiluv qarorining xulosa qismida taraflarning familiyasi, ismi, otasining ismi va yuridik shaxsning nomi to'liq keltirilishi, da'vo talablarining qanoatlantirilganligi (to'liq yoki qisman) yoki butunlay yoxud qisman rad etish haqidagi sudning xulosasi aniq aks ettirilgan bo'lishi lozim. Shuningdek, sud xarajatlarining taqsimlanishi, hal qiluv qarori ustidan shikoyat berish muddati va tartibi ko'rsatilishi shart. Hal qiluv qarorining xulosa qismi qarorni ijro etish chog'ida tushunmovchiliklar va nizolar vujudga kelmasligi uchun tushunarli va aniq tarzda ifoda etilmog'i kerak.

Ayrim toifadagi ishlar bo'yicha chiqariladigan hal qiluv qarorlarining o'ziga xos xususiyatlari mavjud:

Sud tashkilotlardan pul summalarini undirish to'g'risidagi hal qiluv qarorida undiriladigan pul summasining turi, shuningdek, undiriladigan summa javobgarining bankdagi qaysi hisobidan olinishi kerakligi ko'rsatadi;

Sud mol-mulkni natura tarzida undirish to'g'risida chiqargan hal qiluv qarorida, agar hal qiluv qarorini ijro etish vaqtida mazkur mulk naqd bo'lmasa, javobgardan undirib olinishi lozim bo'lgan mulk qiymati ko'rsatadi;

Sud javobgar zimmasiga mol-mulk yoki pul berish bilan bog'liq bo'lmagan muayyan harakatlarni bajarish majburiyatini yuklaydigan hal qiluv qarorida, agar javobgar hal qiluv qarorini belgilangan muddatda bajarmasa, da'vogar bu harakatlarni javobgarining hisobidan bajarib, qilgan xarajatlarini keyinchalik javobgardan undirib olishga haqlidir, deb ko'rsatishi mumkin. Agar mazkur harakatlar faqat javobgar tomonidan bajarilishi mumkin bo'lsa, sud hal qiluv qarorida uni bajarish lozim bo'lgan muddatni belgilab qo'yadi.

FPKning 212-moddasida ish bo'yicha hal qiluv qarori o'qib eshittirilganidan keyin, shu qarorni chiqargan sudning o'zi uni bekor qilishga yoki o'zgartirishga haqli emas, sirtdan chiqarilgan qaror bundan mustasno ekanligi belgilangan. Lekin yangi ochilgan holatlar bo'yicha va fuqaroni bedarak yo'qolgan deb topish yoki fuqaroni o'lgan deb e'lon qilish to'g'risidagi hal qiluv qarorlarini, bedarak yo'qolgan deb topilgan yoki o'lgan deb e'lon qilingan fuqaro qaytib kelgan yoki uning turar joyi aniqlangan taqdirda ham sudyaning o'zi tomonidan bekor qilinishi mumkin.

Shuningdek, sud hal qiluv qarorining yozuvidagi xatolarni va ochiq ko'rinib turgan arifmetik xatolarni o'z tashabbusi bilan yoki ishda ishtirok etuvchi shaxslarning arizasiga ko'ra tuzatishi mumkin. Tuzatish kiritish masalasi ishda ishtirok etuvchi shaxslar xabardor qilingan holda sud majlisida hal etiladi. Biroq, bu shaxslarning kelmasligi tuzatish kiritish masalasini ko'rib chiqish uchun to'sqinlik qilmaydi.

Hal qiluv qaroriga tuzatish kiritish to'g'risidagi sudning ajrimi ustidan xususiy shikoyat berilishi yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

Chiqarilgan hal qiluv qarori tushunarsiz bo'lgan taqdirda, ishni hal qilgan sud o'z tashabbusi bilan yoki ishda ishtirok etuvchi shaxslarning arizasiga ko'ra hal qiluv qarorini uning mazmunini o'zgartirmagan holda FPKning 215-moddasida belgilangan qoidalarga ko'ra tushuntirishi mumkin. Agar hal qiluv qarori ijro qilinmagan va uni majburiy ijro qildirish mumkin bo'lgan muddat o'tmagan bo'lsa, uni tushuntirishga yo'l qo'yiladi. Hal qiluv qarorining tushunish qiyin bo'lgan qismlarini to'liqroq va tushunarli bayon etishda, sud uning mazmunini o'zgartirishga va hal qiluv qarorida bayon etilmagan masalalarni hal qilishga haqli emas.

Hal qiluv qarorining mazmunini aks ettiruvchi masalalar FPKning 206–211-moddalarida belgilangan. Shuning uchun ham, da'vo talablarining mazmunan qaror qabul qilinmagan qismi bo'yicha sudning xulosasi, hal qiluv qarorining xulosa qismiga kiritilishi mumkin emas (FPKning 92-, 93-, 97-, 99-, 100-moddalari). Bu xulosalar ajrim shaklida ifodalanib (FPKning 237–238-moddalari), hal qiluv qaroridan alohida holda chiqariladi.

5-§. Qo'shimcha hal qiluv qarori va uni rasmiylashtirishning protsessual tartibi

Sudning hal qiluv qarorida arz qilingan da'vo talablariga to'liq va asoslantirilgan javob berilishi kerak hamda sud xarajatlari masalalari hal etilishi lozim. Agar bunday talablar qondirilmagan bo'lsa, sud qo'shimcha hal qiluv qarori qabul qilish orqali ushbu kamchiliklarni bartaraf etadi (FPKning 214-moddasi).

Ish bo'yicha hal qiluv qarori chiqargan sud ishda ishtirok etayotgan shaxslarning arizalariga ko'ra yoki o'z tashabbusi bilan quyidagi hollarda qo'shimcha hal qiluv qarori chiqarishi mumkin:

a) huquq to'g'risidagi masalani hal qilib, undiriladigan summa miqdorini, topshirilishi lozim bo'lgan mulkni yoki javobgar bajarishi lozim bo'lgan harakatlarni ko'rsatmagan bo'lsa;

Masalan, er-xotinning umumiy mulkini bo'lish haqidagi hal qiluv qarorida umumiy mol-mulk teng miqdorlarda bo'linishi ko'rsatilgan, lekin, aynan, qaysi mol-mulk da'vogarga, qaysinisi javobgarga ajratilishi belgilanmagan, vaholanki, da'vogar nafaqat o'zining egalik huquqidagi qismini aniqlashni, balki aynan qaysi mol-mulk uning egaligiga o'tishini belgilashni so'ragan. Taraflar o'rtasida bo'linadigan mol-mulkning aniq ro'yxati qo'shimcha hal qiluv qarori chiqarish orqali hal etiladi.

b) arz qilingan talablarning birortasi bo'yicha ishda ishtirok etuvchi shaxslar dalillar keltirgan va tushuntirishlar bergan bo'lsalar-u, lekin bu xususda hal qiluv qarori chiqarilmagan bo'lsa;

Masalan, otalikni belgilash va aliment undirish haqida da'vo qo'zg'atilgan. Sud hal qiluv qarorida otalikni belgiladi, lekin aliment undirish masalasi hal etilmay qoldi. Bunday holatda aliment undirish to'g'risida qo'shimcha hal qiluv qarori qabul qilinishi mumkin. Ammo bunday qarorni qabul qilish uchun taraflar tomonidan aliment undirish masalasida dalillar keltirilishi va tushuntirishlar berilgan bo'lishi kerak.

d) hal qiluv qarorida sud xarajatlarini taqsimlash ko'rsatilmagan bo'lsa. Sud, agar hal qiluv qarorida sud xarajatlarini taqsimlash masalalariga oydinlik kiritilmagan bo'lsa, qo'shimcha hal qiluv qarori chiqaradi.

Ish bo'yicha qo'shimcha hal qiluv qarori FPKning 214-moddasida belgilangan holatlardagina va faqat ishni ko'rish chog'ida aniqlangan haqiqiy holatlar asosida chiqarilishi mumkin. Qo'shimcha hal qiluv qarori chiqarish masalasi hal qiluv qarori chiqarilgan kundan e'tiboran o'n kundan kechikmay qo'zg'atilishi mumkin. Agar sudning hal qiluv qaroriga apellyatsiya, kassatsiya shikoyati berilgan yoki protest keltirilgan va shu bilan bir vaqtda qo'shimcha hal qiluv qarori chiqarish masalasi ham qo'yilgan bo'lsa, sud avval qo'shimcha hal qiluv qarori chiqarish masalasini hal qilib, keyin ishni kassatsiya bosqich sudiga ko'rish uchun yuboradi.

Qo'shimcha hal qiluv qarori chiqarish masalasini qo'yish bilan bog'liq muddat uzrli sabablarga ko'ra o'tkazib yuborilgan holda, u FPKning 130-moddasida belgilangan tartibda sud tomonidan tiklanishi mumkin.

Qo'shimcha hal qiluv qarori ish yuzasidan hal qiluv qarori chiqargan sudya (sudyalari) tarkibida, hal qiluv qarorlariga nisbatan qo'yilgan talablar asosida chiqariladi. Sud qo'shimcha hal qiluv qarorini chiqarishi chog'ida hal qiluv qarorining mazmunini o'zgartirishga yoki sud majlisida tekshirilmagan yangi masalalarni hal qilishga haqli emas.

Qo'shimcha hal qiluv qarori ustidan apellyatsiya tartibida shikoyat berilishi (protest keltirilishi) mumkin. Qo'shimcha hal qiluv qarori chiqarish to'g'risidagi talabni rad etish haqidagi sudning ajrimi ustidan xususiy shikoyat berilishi yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

6-§. Sud majlisi bayonnomasi mazmuni, shakli va uni rasmiylashtirish tartibi

Sudning har bir sud majlisi to'g'risida, shuningdek, sud majlisidan tashqari qilingan har bir alohida protsessual harakati to'g'risida bayonnoma tuziladi (FPKning 20-moddasi).

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining bir necha qarorlarida sud majlisining bayonnomasi asosiy protsessual hujjatlardan biri ekanligi, uning ahamiyatini sud amaliyotida yetarlicha baholamaslik holatlari kuzatilayotganligi bayon etiladi. Xususan, O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 1999-yil 24-sentabrdagi "Fuqarolik ishlarini sudda ko'rishga tayyorlash, ularni ko'rish muddatlari to'g'risida"gi qarorining 14-bandiga ko'ra, sud majlisi bayonnomasining to'la va o'z vaqtida tuzilishiga, shuningdek, uning to'g'riligiga raislik etuvchi va sud majlisi kotibi mas'ulligini nazarda tutib, sudlar kotiblar malakasi va ishni tashkil qilish darajasini oshirishlari zarur.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Rayosatining 2014-yil 31-martdagi "Fuqarolik ishlari bo'yicha tumanlararo, tuman (shahar) sudlarida ish yuritish tartibi to'g'risidagi Yo'riqnomani tasdiqlash haqida"gi RS-22-14-sonli qaroriga asosan ish ko'rib, sudning hal qiluv qarori yoki ajrimi chiqarilgandan keyin sud majlisi kotibi quyidagi harakatlarni bajaradi:

- ishga barcha hujjatlarni bir tartibda, oldin sud majlisigacha bo'lgan qaror, ajrim va boshqa yozishmalarni, so'ng sud majlisi davomida qo'shilgan (muzokarada taqdim etilgan) hujjatlarni, keyin

sud majlisi kotibi va sudya tomonidan imzolangan sud majlisining bayonnomasini va sudning hal qiluv qarorini yoki ajrimini tikadi;

- fuqarolik ishidagi varaqlarga raqam qo'yib chiqadi va ishdagi barcha hujjatlarning, shu jumladan, sud majlisi bayonnomasining necha varaqdan iborat ekanligi haqida ro'yxat tuzib, o'z imzosi bilan tasdiqlaydi;

- sud majlisida ko'rishga tayinlangan ishlarning hisobini olib borish daftariga ishning ko'rilganlik natijalarini qayd etadi;

- sud qarori darhol ijro etilishi lozim bo'lgan ishlar bo'yicha ijro varaqlarini yozadi.

Eslab qoling! FPKning 314-moddasi 2-qismi 8-bandi talabiga muvofiq, ishda sud majlisi bayonnomasi mavjud bo'lmasa yoki u imzolanmagan bo'lsa, hal qiluv qarori, ajrim, qaror majburiy tartibda bekor qilinishi shartligi belgilangan.

FPKning 22-moddasiga binoan bayonnoma raislik etuvchi va sud majlisi kotibi tomonidan sud majlisi tugagach, uch kundan kechiktirmay imzolanishi lozim. Sud majlisi bayonnomasini tuzish va imzolashga muddat belgilanishi sud protsessi ishtirokchilari o'z vaqtida bayonnoma yuzasidan e'tiroz keltirishlari hamda sud qarori ustidan shikoyat qilishlarida muhim ahamiyatga egadir.

Bayonnomada barcha muhim harakatlar to'liq va aniq aks ettiriladi, chunonchi ularning amalga oshirish tartibi qanday bo'lsa, bayonnomada ham shunday bo'ladi.

Sud majlisining bayonnomasida ishni ko'rishning yoki alohida protsessual harakatlarni amalga oshirishning barcha muhim jihatlari aks ettirilishi lozim.

Sud majlisining bayonnomasida, xususan, quyidagilar ko'rsatiladi:

- 1) sud majlisi bo'lib o'tgan yil oy, kun va joy;
- 2) sud majlisi boshlangan va tamomlangan vaqt;
- 3) ishni ko'rayotgan sudning nomi, sud tarkibi va sud majlisining kotibi;

- 4) ishning nomi;
- 5) ishda ishtirok etuvchi shaxslarning va odil sudlovga ko'maklashayotgan shaxslarning kelgan-kelmaganligi to'g'risidagi ma'lumotlar;
- 6) sudning taraflar va protsessning boshqa ishtirokchilariga ularning protsessual huquq va majburiyatlarini tushuntirganligi;
- 7) ushbu moddaning 5-bandida ko'rsatilgan shaxslarga chaqiruv qog'ozi topshirilganligi to'g'risidagi va ular sud majlisiga kelmaganligining sabablari haqidagi ma'lumotlar;
- 8) raislik qiluvchining barcha farmoyishlari va sudning alohida xonaga (maslahatxonaga) chiqmasdan chiqargan ajrimlari;
- 9) ishda ishtirok etuvchi shaxslarning arizalari;
- 10) sudga taqdim etilgan hamma yozma va ashyoviy dalillar, ekspertlarning yozma xulosalari to'g'risidagi ma'lumotlar;
- 11) ishda ishtirok etuvchi shaxslarning tushuntirishlari, guvohlarning ko'rsatuvlari, ekspertlarning o'z xulosalarini og'zaki tushuntirishlari, mutaxassislarning fikrlari, ashyoviy va yozma dalillarni ko'zdan kechirishga taalluqli ma'lumotlar;
- 12) sud muzokaralarining mazmuni va prokurorning fikri;
- 13) sudning hal qiluv qarori, ajrimi yoki qarori o'qib eshittirilganligi to'g'risidagi ma'lumotlar.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2003-yil 19-dekabrda "Fuqarolik protsessual qonun hujjatlari ayrim normalarining sudlar tomonidan qo'llanilishi haqida"gi qarorining 7-bandiga ko'ra, da'vodan voz kechilganligi to'g'risidagi, da'voning tan olinganligi to'g'risidagi, shuningdek, kelishuv bitimiga erishilganligi to'g'risidagi arzlar sud majlisi bayonnomasiga kiritiladi va tegishincha, da'vogar, javobgar yoki ikkala taraf tomonidan imzolanadi. Agar bunday arzlar yozma shaklda taqdim etilgan bo'lsa, mazkur arizalar ishga qo'shib qo'yilib, bu haqda sud majlisi bayonnomasida ko'rsatiladi. Sud majlisi bayonnomasiga kiritilgan tushuntirishlar, ko'rsatuvlar va xulosalar, agar sud zarur deb topsa, sud protsessi ishtirokchilari (taraflar, guvohlar, ekspertlar) tomonidan

imzolanishi mumkin. Javobgar arz qilingan talablarni sudda ish ko'rilayotganda tan olishi ish yuritishni tugatishga asos bo'la olmaydi. Sud tan olishni qabul qilsa, arz qilingan talablarni qanoatlantirish haqida hal qiluv qarori chiqariladi.

Bayonnoma kotib tomonidan sud majlisining o'zida yoki alohida protsessual harakat amalga oshirilganida majlisdan tashqarida tuziladi. Ishda ishtirok etuvchi shaxslar o'zlari ish uchun ahamiyatli deb hisoblagan holatlarni bayonnomaga kiritish to'g'risida iltimosnomalar taqdim etishga haqlidirlar. Taraflarning, uchinchi shaxslarning o'zlari qo'ygan talablardan butunlay yoki qisman voz kechganligi, qo'yilgan talablarga iqrorligi, ishni kelishuv bitimi bilan tamomlash to'g'risidagi arizalari bayonnomaga kiritilib, tegishli bo'lishiga qarab, taraflarning biri yoki ikkalasi tomonidan imzolanadi. Bayonnoma sud majlisi tamom bo'lganidan yoki alohida protsessual harakat amalga oshirilganidan keyin kechi bilan uch kunda raislik qiluvchi va sud majlisining kotibi tomonidan imzolanishi kerak. Kiritilgan barcha o'zgarishlar, tuzatishlar, qo'shimchalar haqida bayonnomada izoh berilishi lozim.

Majlis bayonnomasida sud ishining borishi to'la va xolis o'z aksini topishi uchun javobgarlikni qonun sud majlislarida raislik qiluvchilar zimmlariga yuklaydi. Bayonnomaga imzo chekishdan oldin raislik qiluvchi uning mazmuniga e'tibor berib tanishishi va kotibga zarur o'zgartirishlarni kiritishni taklif qilishi lozim.

FPKning 23-moddasida ishda ishtirok etuvchi shaxslarning bayonnoma bilan tanishishga huquqlari mavjudligi va unda yo'l qo'yilgan xatoliklar va kamchiliklarni ko'rsata olishlari ko'zda tutilgan. Ishda ishtirok etuvchi shaxslar sud majlisining bayonnomasi bilan tanishib chiqishga va u imzolangan kundan e'tiboran besh kun ichida unda yo'l qo'yilgan kamchiliklarni yoki uning to'liq emasligini ko'rsatib, bayonnoma yuzasidan yozma ravishda fikr-mulohaza bildirishga haqlidirlar. Bayonnoma yuzasidan bildirilgan fikr-mulohazalarni raislik qiluvchi ko'rib chiqib, ularga qo'shilsa, bu fikr-mulohazalarning to'g'riligini tasdiqlaydi va sud majlisining bayonnomasiga qo'shib qo'yadi. Raislik qiluvchi bildirilgan fikr-mulohazalarga qo'shilmasa, ular sud majlisida ko'rib chiqiladi.

Bildirilgan fikr-mulohazalar hamma hollarda ham ishga qo'shib qo'yilishi kerak. Bayonnoma yuzasidan bildirilgan fikr-mulohazalar ular topshirilgan kundan e'tiboran yetti kun ichida ishda ishtirok etuvchi shaxslarni xabardor qilgan holda ko'rib chiqilishi kerak. Biroq ishda ishtirok etuvchi shaxslarning kelmasligi bayonnoma yuzasidan bildirilgan fikr-mulohazalar to'g'risidagi arizani ko'rib chiqishga to'sqinlik qilmaydi.

NAZORAT UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR

1. Ish ko'rishni keyinga qoldirish bilan ish yuritishni to'xtatish tushunchalari va asoslari o'rtasidagi farqlarni tahlil eting.
2. Hal qiluv qarorining sudning boshqa hujjatlari, ya'ni sud buyrug'i va ajrimdan qanday farqlari mavjud?
3. Sud majlisi bayonnomasi mazmunida nimalar aks etishi lozim?
4. Ishda ishtirok etuvchi shaxslar tomonidan sudga qanday hujjatlar taqdim etilishi mumkin?

NAZORAT UCHUN KAZUSLAR

1. A.Suyunov umumiy mol-mulkni bo'lish haqida Q.Suyunovaga nisbatan sudga da'vo bilan murojaat qilgan. Sudning hal qiluv qarori bilan da'vo qanoatlantirilgan.

Fuqarolik ishlari bo'yicha Farg'ona viloyat sudi rayosati quyidagi asoslarga ko'ra hal qiluv qarorini bekor qilib, ishni yangidan birinchi instansiya sudida ko'rish uchun yuborgan, ya'ni sud tomonidan hal qiluv qarori chiqarilgan bo'lsada, fuqarolik ishida sud majlisi bayonnomasi mavjud emas.

➤ *Vaziyatga huquqiy baho bering.*

➤ *Sud majlisi bayonnomasini rasmiylashtiring.*

2. Prokuror sudga da'vo bilan murojaat etib, "Angrenko'mirtextrans" korxonasiga yetkazilgan zararni uning rahbari T.Usmonov va bosh hisobchisi R.Kiselyovalardan to'liq miqdorda undirishni so'ragan.

Sudning hal qiluv qarori bilan da'vo qisman qanoatlantirilib, "Angrenko'mirtextrans" korxonasi foydasiga T.Usmonovdan 99.135 so'm, R.Kiselyovadan 42.386 so'm undirilgan.

Mazkur sud ish bo'yicha arifmetik xatoga yo'l qo'yilganligini asos qilib ko'rsatib, T.Usmonov va R.Kiselyovalardan "Angrenko'mirtextrans" korxonasi foydasiga solidar tartibda 10.326.049 so'm undirish haqida qo'shimcha hal qiluv qarorini chiqargan.

➤ *Vaziyatga huquqiy baho bering.*

➤ *Ushbu ish yuzasidan sudning qo'shimcha hal qiluv qarorini rasmiylashtiring.*

V BOB. BIRINCHI INSTANSIYA SUDI TOMONIDAN CHIQARILADIGAN AJRIMLAR

1-§. Birinchi instansiya sudi ajrimlari tushunchasi, turlari va uning o'ziga xos jihatlari

Sud ajrimlari hal qiluv qarorlaridan farqli o'laroq, sud muhokamasi davrida, qaror chiqarilganidan keyin, hatto ijro bosqichidagi turli protsessual masalalarni hal qilish bo'yicha chiqarilishi mumkin. Shuningdek, chet davlatga nisbatan da'vo taqdim etish, da'vo ta'minlanishi va undiruv (FPKning 389-moddasi), chet davlat sudlarining sudga doir topshiriqlarini ijro etish va O'zbekiston Respublikasi sudlarining chet davlat sudlariga topshiriq bilan murojaat qilish (FPKning 390-moddasi), chet davlat sudlari va arbitrajlarining hal qiluv qarorlarini ijro etish (FPKning 391-moddasi) masalalari ham sud ajrimlari bilan hal etiladi. O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2012-yil 25-maydagi 7-sonli "Fuqarolik ishlari bo'yicha birinchi instansiya ajrimlari to'g'risida"gi qarorida tushuntirish berilishicha, birinchi instansiya sudi ajrimlari, ishni apellyatsiya, kassatsiya tartibida ko'rish natijasi bo'yicha chiqariladigan ajrimlardan farqli ravishda, ishni mazmunan hal qilmaydigan sud akti hisoblanadi (FPKning 237-moddasi birinchi qismi).

Yuridik adabiyotlarda qayd etilishicha birinchi instantsiya sudining ajrimlari quyidagi turlarga ajratiladi:

Tayyorlov ajrimlari fuqarolik sud ishlarini yuritishning barcha bosqichlariga nisbatan tatbiq etilib fuqarolik ishlarining harakatga kelishini va hal etilishini ta'minlaydi. Mazkur toifadagi ajrimlarga misol sifatida ishni sudga ko'rishga tayyorlash, ishga daxldor bo'lmagan tarafni almashtirish to'g'risidagi ajrimlarni ko'rsatish mumkin bo'ladi;

To'sqinlik qiluvchi ajrimlar protsess boshlanishiga to'sqinlik qiluvchi yoki ishni qo'zg'atish yoxud ishni sudga mazmunan ko'rish uchun qonuniy asos mavjud bo'lmagan hollarda ish yuritish to'g'risidagi ajrimlar tushuniladi. Bu xildagi ajrimlarga misol sifatida da'vo arizasini qabul qilishni rad etish, ish yuritishni tugatish to'g'risidagi ajrimlarni keltirish mumkin;

Yakunlovchi ajrimlar ishni hal qiluv qarorini chiqarmasdan yakunlashga qaratilgan ajrimlar, masalan, kelishuv bitimini tasdiqlash to'g'risidagi ajrimlarni kiritish mumkin;

To'ldiruvchi ajrimlar sud tomonidan yo'l qo'yilgan va ochiq ko'rinib turgan protsessual xatoliklarni bartaraf etishga qaratilgan ajrimlar tushiniladi. Xususan, sud hal qiluv qarorining yozuvidagi xatoliklarni va ochiq ko'rinib turgan protsessual xatoliklarni bartaraf etib, hal qiluv qaroriga tuzatish kiritish to'g'risidagi, hal qiluv qarorini tushuntirish masalasi yuzasidan chiqargan ajrimi shular jumlasidandir.

Sud ajrimlarining o'ziga xos jihatlari quyidagilarda namoyon bo'ladi:

– odil sudlov hujjati sifatida sud ajrimlari ham ishda ishtirok etuvchi shaxslar va sud (sudya) uchun, shuningdek, ishda ishtirok etuvchi shaxs bo'lmagan boshqa shaxslar uchun majburiy hisoblanadi. Masalan, FPKning 81-moddasiga ko'ra, ishda ishtirok etmayotgan tashkilotlar va fuqarolar talab qilinayotgan ashyoni taqdim etish yoki sud belgilagan muddatda keltirish imkoniga ega bo'lmasalar, buni sudga ma'lum qilib, sababini ko'rsatishlari shart. Sudga ma'lum qilinmagan taqdirda, shuningdek, sudning ashyoni taqdim etish to'g'risidagi talabini sud uzrsiz deb topgan sabablarga ko'ra bajarilmagan taqdirda, bunday holatda aybdor bo'lgan tashkilotlarning mansabdor shaxslariga va fuqarolarga eng kam ish haqining besh baravarigacha miqdorda jarima solinishi mumkin;

– sud hal qiluv qaroridan farqli ravishda ajrimlar rad qilib bo'lmaslik xususiyatiga ega emas. Boshqacha aytganda, sud o'z ajrimini bekor qilish vakolatiga ega bo'ladi;

– sud hal qiluv qaroriga xos bo'lgan yagonalik (mustasnolik) xususiyati ayrim istisno holatlarni e'tiborga olgan holda arizani qabul qilishni rad etish yoki ish yuritishni tugatish to'g'risidagi ajrimlarga xos bo'ladi.

Sud ajrimlari mazmuni, shakli va chiqarish tartibi. FPKning 237–238-moddalari mazmunidan kelib chiqib, birinchi instansiya sudining ajrimlarini quyidagi turlarga ajratish mumkin:

- sud tomonidan alohida xonada (maslahatxonada) chiqariladigan ajrimlar;

- sud tomonidan murakkab bo'lmagan masalalar hal etilganida o'z joyida chiqariladigan ajrimlar.

Mazkur ajrimlarning turlari bir-biridan mazmuni, shakli, chiqarish tartibi va shikoyat qilish usullari bilan farqlanadi.

Sud tomonidan alohida xonada (maslahatxonada) chiqariladigan ajrimlar alohida protsessual hujjat shaklida chiqariladi. O‘zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2012-yil 25-maydagi 7-sonli “Fuqarolik ishlari bo‘yicha birinchi instansiya ajrimlari to‘g‘risida”gi qarorining 3-bandida berilgan tushuntirishga muvofiq, birinchi instansiya sudi murakkab bo‘lmagan masalalarni hal qilish bo‘yicha alohida xona (maslahatxona)ga kirmagan holda ajrim chiqarishi mumkin va bunday ajrimlar jumlasiga uchinchi shaxslar, vakillar, davlat boshqaruvi organlari xodimlarini ishda ishtirok etishga jalb qilish, prokurorning ishda ishtiroki, guvohlarni chaqirish, boshqa dalillarni chaqirib olish yoki ishga qo‘shish, ishni ko‘rishni keyinga qoldirish yoki davom ettirish, qarshi da‘voni qabul qilish, dalillarni tekshirish tartibini belgilash, dalillarni joyida ko‘zdan kechirish, ishni mazmunan ko‘rish tamom bo‘lganligini e‘lon qilish va sud muzokaralariga o‘tish, ishni mazmunan ko‘rishni tiklash masalalari bo‘yicha chiqarilgan ajrimlar kiradi.

Professor Sh.Sh.Shoraxmetov ham o‘z darsligida sud majlisini boshqa kunga qoldirish, dalillarni tekshirish tartibi, qo‘shimcha dalillar talab qilib olish va boshqa masalalar to‘g‘risidagi ajrimlar sud tomonidan ishning ahvoliga qarab, yuqorida ko‘rsatilgan tartibda yoki alohida xona (maslahatxona)ga kirmasdan majlisning o‘zidayoq kengashib, ayrim hujjat sifatida emas, balki sud majlisining bayonnomasiga yozish yo‘li bilan chiqarilishini ta’kidlagan.

Sud majlisi bayonnomasiga kiritish yo‘li bilan chiqariladigan ajrimlar muhokama etilayotgan masalaning predmetini, sud xulosasiga olib kelgan asoslar va sud qo‘llagan qonun normalarini, sudning hal etilayotgan masala yuzasidan xulosasini o‘z ichiga olishi lozim (FPK 238-moddasining 4-, 5-, 6-bandlari).

Masalan, alohida protsessual hujjat ko‘rinishida chiqarilishi shart bo‘lgan ajrimlarga quyidagilar kiradi: arizani harakatsiz qoldirish (FPKning 154-moddasi); arizani qabul qilishni rad etish (FPKning 153-moddasi); arizani qabul qilish va ish qo‘zg‘atish (FPKning 151-moddasi); da‘voni ta’minlash (FPKning 248-moddasi); ishni

sudda ko'rishga tayyorlash (FPKning 160-moddasi); dalillarni ta'minlash (FPKning 64-moddasi); sud topshiriqlari (FPKning 65-moddasi); ashyoviy dalillarni saqlash va qaytarib berish (FPKning 83-moddasi); ekspertiza tayinlash (FPKning 84-moddasi); javobgarni qidirish (FPKning 140-moddasi); ishni sudda ko'rishga tayinlash (FPKning 161-moddasi); rad qilish talabini qabul qilish yoki qabul qilmaslik (FPKning 29-moddasi); ishni sudning yopiq majlisida ko'rish (FPKning 10-moddasi); ishni sirdan ish yuritish tartibida ko'rish (FPKning 224-moddasi); ish yuritishni to'xtatib turish yoki tiklash (FPKning 95–96-moddalari); jarima solish (FPKning 122-moddasi); ishga daxldor bo'lmagan tarafni almashtirish (FPKning 42-moddasi); taraflar, uchinchi shaxs yoki qonuniy vakilni protsessual huquqiy voris bilan almashtirish (FPKning 43-moddasi); dalillar qabul qilishni yoki talab qilishni rad etish (FPK 58-moddasi); bir turdagi ishlarni birlashtirish (FPKning 156-moddasi); bir necha talabni ajratish (FPKning 157-moddasi); ishni sudda ko'rishni tiklash (FPKning 205-moddasi); ishni bir suddan boshqa sudga o'tkazish (FPKning 147-moddasi); hal qiluv qarorining yozuvidagi xatolar va ochiq arifmetik xatolarni tuzatish (FPKning 213-moddasi); hal qiluv qarorini tushuntirish (FPKning 215-moddasi); hal qiluv qarorini darhol ijro etish (FPKning 220-moddasi); hal qiluv qarori ijrosini kechiktirish va uni bo'lib-bo'lib ijro etish, uning ijro usuli va tartibini o'zgartirish (FPKning 216-moddasi); darhol ijro etishga qaratilmagan hal qiluv qarorining ijrosini ta'minlash (FPKning 222-moddasi); sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish (FPKning 232-moddasi); arizani ko'rmasdan qoldirish (FPKning 98-moddasi); ish yuritishni tugatish (FPKning 100–101-moddalari); sud buyrug'ini chiqarish to'g'risidagi arizani qabul qilishni rad etish (FPKning 238⁵-moddasi); sud buyrug'ini bekor qilish (FPKning 238¹⁰-moddasi); protsessual muddatlarni uzaytirish va tiklash (FPKning 130-moddasi).

Ushbu ajrimlar orqali murakkab masalalar hal qilinadi va ular ustidan shikoyat qilinishi mumkin.

Yuridik adabiyotlarda alohida protsessual hujjat shaklida chiqariladigan ajrimlar sud hal qiluv qarorlari kabi quyidagi to'rt qismdan iborat bo'lishi haqida fikr-mulohazalar ilgari suriladi: kirish; bayon; asoslantiruvchi va xulosa qismlari.

Biroq, O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2012-yil 25-maydagi "Fuqarolik ishlari bo'yicha birinchi instansiya ajrimlari to'g'risida"gi 7-sonli qarorida alohida protsessual hujjat ko'rinishida chiqariladigan ajrimlar, odatda, kirish, asoslantiruvchi va xulosa qismlaridan iborat bo'lishi kerakligi to'g'risida tushuntirish beriladi. Vaholanki, FPKning 238-moddasida alohida protsessual hujjat shaklida chiqariladigan ajrimning mazmuni bayon etilgan bo'lib, ushbu moddaning 4-bandida nizo predmeti va ajrim bilan hal qilinayotgan masalaning mohiyati haqida sud ajrimida bayon etilishi ko'rsatilmoqda.

Sud ajrimlarining kirish qismida ajrimning chiqarilgan vaqti va joyi, ajrim chiqargan sudning nomi, sudyaning familiyasi (sud tarkibi), sud majlisi kotibi, ishda ishtirok etuvchi shaxslar haqidagi ma'lumotlar ko'rsatiladi. Bayon qismida nizo predmeti va ajrim bilan hal qilinayotgan masalaning mohiyati, ishda ishtirok etayotgan shaxslarning fikrlari ko'rsatiladi. Ajrimning asoslantiruvchi qismida sudning xulosasiga olib kelgan asoslar va sud qo'llagan qonunlar bayon etilishi lozim. Ajrimning xulosa qismida sudning hal etilayotgan masala yuzasidan xulosasi, ajrim ustidan shikoyat berish (protest keltirish) tartibi va muddatlari ko'rsatilishi lozim. Ajrimning xulosa qismi uni ijro etish chog'ida tushunmovchiliklar kelib chiqmasligi uchun aniq va tushunarli ifoda etilgan bo'lishi kerak.

Sud tomonidan o'z joyida chiqariladigan ajrimda yuqoridagi ajrimlardan farqli ravishda kirish qismi va shikoyat qilish tartibi va muddati ko'rsatilmaydi (FPKning 238-moddasi).

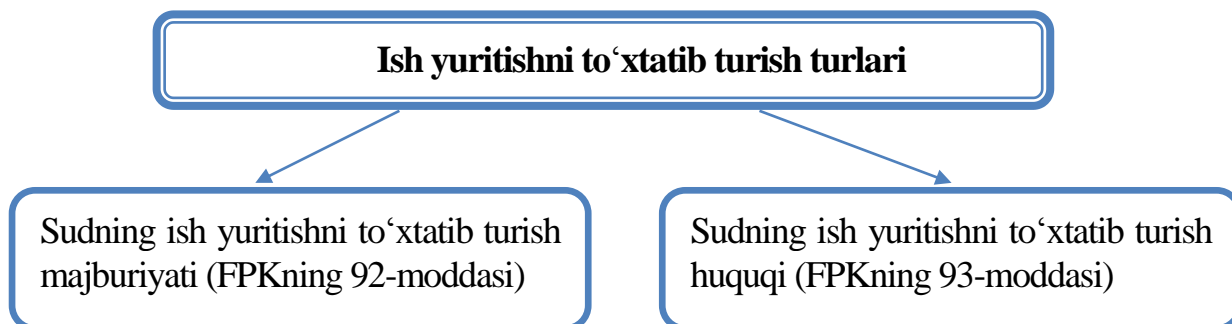
Sud ajrimlari shikoyat qilinadigan (protest keltiriladigan) va shikoyat qilinmaydigan (protest keltirilmaydigan) ajrimlarga ham bo'linadi. Qonun bo'yicha qat'iy va shikoyat qilib bo'lmaydigan (protest keltirilmaydigan) ajrimlar chiqarilishi bilanoq qonuniy kuchga kiradi. Masalan, sudning nizo predmetiga nisbatan mustaqil talablar bilan arz qiluvchi uchinchi shaxslarni protsessga jalb etish haqidagi ajrimi ustidan shikoyat qilinmaydi va ular chiqarilishi bilan darhol ijro etiladi. Shuningdek, hal qiluv qarori chiqarilguniga qadar alimentlar undirish to'g'risidagi sudning ajrimi darhol ijro etiladi (FPKning 263-moddasi).

FPKning 346-moddasiga ko'ra, birinchi instansiya sudining ajrimlari ustidan FPKda nazarda tutilgan hollarda hamda sudning ajrimi ishning ilgarilashiga to'sqinlik qiladigan hollarda, sud tomonidan ajrim topshirilgan kundan e'tiboran o'n kun ichida, taraflar va ishda ishtirok etuvchi boshqa

shaxslar apellyatsiya instansiyasi sudiga sudning hal qiluv qaroridan alohida shikoyat berishlari, prokuror esa, protest keltirishi mumkin. Shikoyat qilinadigan (protest keltiriladigan) ajrimlar shikoyat qilish (protest keltirish) uchun belgilangan muddat o'tgandan keyin yoki shikoyat (protest) yuqori sud tomonidan rad qilingandan keyin qonuniy kuchga kiradi. Boshqa ajrimlar esa, ish yuzasidan chiqarilgan hal qiluv qarori bilan birga qonuniy kuchga kiradi.

2-§. Ishni yuritishni to'xtatish, tugatish, arizani ko'rmasdan qoldirish to'g'risidagi ajrimlar va ularni rasmiylashtirish tartibi

Fuqarolik ishlari bo'yicha sud tomonidan ishni ko'rish vaqtida Fuqarolik protsessual qonunchilikda belgilangan asoslarga ko'ra ish yuritish to'xtatib turiladi.

FPKning 92-moddasida sudning ish yuritishni to'xtatib turish majburiyati belgilangan. Unga ko'ra, sud quyidagi hollarda ish yuritishni to'xtatib turishi shart:

1) agar ishda taraf bo'lgan fuqaro vafot etib, nizoli huquqiy munosabat huquqiy vorislikka yo'l qo'ysa yoki ishda taraf bo'lgan yuridik shaxs qayta tashkil etilsa;

2) fuqaro (taraf) muomala layoqatini yo'qotsa;

3) javobgar Qurolli Kuchlarning harakatdagi qismida bo'lsa yoki Qurolli Kuchlarning harakatdagi qismida bo'lgan da'vogar iltimos qilsa;

4) fuqaroviy, jinoiy yoki ma'muriy sud ishlarini yuritish tartibida ko'rilayotgan boshqa ish hal qilinmasdan oldin ko'rishning imkoni bo'lmasa.

FPKning 93-moddasida sudning ish yuritishni to'xtatib turish huquqi mustahkamlangan. Unga ko'ra, sud ishda ishtirok etuvchi shaxslarning iltimosi bo'yicha yoki o'z tashabbusi bilan quyidagi hollarda ish yuritishni to'xtatib turishga haqli:

1) taraf Qurolli Kuchlar tarkibida muddatli haqiqiy harbiy xizmatni o'tayotgan bo'lsa yoki mazkur shaxslar davlatning birorta majburiyatini bajarish uchun jalb qilingan bo'lsa;

2) taraf davolash muassasasida bo'lsa, shuningdek, taraflardan birida sudga kelishga to'sqinlik qiladigan, tibbiyot muassasasining ma'lumotnomasi bilan tasdiqlangan kasallik mavjud bo'lsa;

3) FPKning 140-moddasida nazarda tutilgan hollarda javobgar qidirilayotgan bo'lsa;

4) taraf uzoq muddatli xizmat safarida bo'lsa yoki boshqa uzrli sababga ko'ra yo'q bo'lsa;

5) sud tomonidan ekspertiza tayinlangan bo'lsa;

6) FPKning 65- va 390-moddalariga muvofiq sud tomonidan sud topshirig'i yuborilgan bo'lsa.

Yuqoridagi asoslar bo'yicha sud ish yuritishni to'xtatib turish haqida ajrim chiqaradi. Mazkur ajrimlar ham FPKning 237–238-moddalarida ko'rsatilgan talablar asosida rasmiylashtiriladi. Sudning ish yuritishni to'xtatib turish to'g'risidagi ajrimi ustidan xususiy shikoyat qilinishi yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

Arizani ko'rmasdan qoldirish to'g'risidagi ajrim va uni rasmiylashtirish tartibi. Fuqarolik ishlari bo'yicha sudlar tomonidan ishni ko'rish vaqtida sud hal qiluv qarori chiqarmasdan arizani ko'rmasdan qoldirish haqida ajrim chiqarib ishni tamomlashi mumkin.

Sud FPKning 97-moddasiga ko'ra, quyidagi hollarda arizani ko'rmasdan qoldiradi

ariza muomalaga layoqatsiz shaxs tomonidan berilgan bo'lsa

manfaatdor shaxs nomidan arizani ish yuritishga vakolati bo'lmagan shaxs bergan bo'lsa

sud ayni bir taraflar o'rtasidagi, ayni bir predmet to'g'risidagi va ayni bir asoslar bo'yicha chiqqan nizo yuzasidan ish yuritayotgan bo'lsa

ishni o'zlarining ishtirokisiz ko'rishni iltimos qilmagan taraflar ikkinchi chaqiruv bo'yicha ham uzrli sabablarsiz sudga kelmasalar, sud esa ishga oid mavjud materiallar asosida ishni hal qilish mumkin emas, deb hisoblasa

ishni o'zining ishtirokisiz ko'rishni iltimos qilmagan da'vogar ikkinchi chaqiruv bo'yicha sudga kelmasa, javobgar esa, ishni mazmunan ko'rishni talab qilmasa

Ariza ko'rmasdan qoldirilgan hollarda ish yuritish sudning ajrimiga binoan tamomlanadi. Bu ajrimda sud ishning hal etilishiga to'sqinlik qilayotgan, FPKning 97-moddasida sanab o'tilgan holatlarni bartaraf etish yo'llarini ko'rsatishi shart.

Agar alohida tartibda ko'riladigan ishni ko'rish vaqtida sudga taalluqli huquq to'g'risida nizo kelib chiqsa, sud arizani ko'rmasdan qoldirib, ishda ishtirok etuvchi shaxslarga umumiy tartibda da'vo taqdim etishni taklif etadi (FPKning 282-moddasi).

Arizani ko'rmasdan qoldirishga asos bo'lgan holatlar bartaraf etilganidan keyin manfaatdor shaxs sudga ariza bilan yana umumiy tartibda murojaat qilishga haqli. Agar taraflar sud majlisiga uzrli sabablarga ko'ra kela olmaganliklarini tasdiqlovchi dalillarni taqdim etsalar, da'vogar yoki javobgarining iltimosnomasiga binoan sud FPKning 97-moddasi 4- va 5-bandlariga asosan arizani ko'rmasdan qoldirish to'g'risida chiqargan o'z ajrimini bekor qiladi. Sudning bunday iltimosnomani qanoatlantirishni rad etish haqidagi ajrimi ustidan xususiy shikoyat berilishi va xususiy protest keltirilishi mumkin.

Ishni yuritishni tugatish to'g'risidagi ajrim va uni rasmiylashtirish tartibi.

FPKning 100-moddasiga binoan, sud quyidagi hollarda ish yuritishni tugatadi:

- 1) ish sudga taalluqli bo'lmasa;
- 2) ayni bir taraflar o'rtasidagi, ayni bir predmet to'g'risidagi va ayni bir asoslar bo'yicha chiqqan nizo yuzasidan sudning qonuniy kuchga kirgan hal qiluv qarori yoki da'vogarning arz qilgan talablaridan voz kechishini qabul qilish to'g'risidagi yoxud taraflarning kelishuv bitimini tasdiqlash to'g'risidagi ajrimi mavjud bo'lsa;
- 3) da'vogar arz qilgan talablaridan voz kechgan va sud bu voz kechishni qabul qilgan bo'lsa;
- 4) taraflar kelishuv bitimi tuzgan bo'lsalar va u sud tomonidan tasdiqlangan bo'lsa;
- 5) ishni sudga ko'rishga tayyorlash vaqtida javobgar da'vogarning talablarini tan olgan bo'lsa va bu tan olish sudya tomonidan qabul qilingan bo'lsa;
- 6) taraflar o'rtasida ushbu nizoni hal qilish uchun hakamlik sudiga topshirish haqida hakamlik bitimi tuzilgan bo'lsa;
- 7) ish bo'yicha taraflardan biri bo'lgan fuqaroning vafotidan so'ng nizoli huquqiy munosabat huquqiy vorislikka yo'l qo'ymasa.

Ish yuritish sudning ajrimiga binoan tugatiladi. Agar ish yuritish ishning sudga taalluqli bo'lmaganligi sababli tugatilsa, sud ushbu ajrimning xulosa qismida arizachi qaysi organga murojaat qilishi kerakligini ko'rsatishi shart.

Ish yuritish tugatilgan taqdirda, ayni bir taraflar o'rtasidagi, ayni bir predmet to'g'risidagi va ayni bir asoslar bo'yicha nizo yuzasidan sudga ikkinchi marta murojaat qilishga yo'l qo'yilmaydi. Mazkur ajrim ustidan xususiy shikoyat yoki xususiy protest keltiriladi.

3-§. Xususiy ajrimning mazmuni va uni rasmiylashtirish tartibi

Ma'lumki, FPKning 4-moddasi ikkinchi qismiga ko'ra, fuqarolik sud ishlarini yuritish qonuniylik va huquq-tartibotni mustahkamlashga, demokratiyani, ijtimoiy adolatni, fuqarolar o'rtasida tinchlik va milliy totuvlikni ta'minlashga ko'maklashishi lozimligi nazarda tutilgan. Fuqarolik sud ishlarini yuritishning ushbu vazifalari, avvalo, ish yuzasidan qonuniy, asosli va adolatli hal qiluv qarorlari, qaror va ajrimlar chiqarish orqali amalga oshiriladi. Shuningdek, protsessual qonunchilik fuqarolik ishlari bo'yicha qonuniylik va huquq-tartibotni mustahkamlash maqsadida qo'shimcha protsessual choralarni belgilaydi. Xususan, fuqarolik ishlari bo'yicha xususiy ajrim shular jumlasidandir.

Xususiy ajrimlar sudning boshqa ajrimlaridan o'zining maqsadi bilan alohida ajralib turadi. Sud fuqarolik ishini ko'rayotganida ayrim mansabdor shaxslar yoki fuqarolar tomonidan qonuniylik va huquq-tartibot buzilganligini aniqlasa, FPKning 19-moddasiga ko'ra, xususiy ajrim (qaror) chiqarib, uni tegishli organlar va mansabdor shaxslarga yuboradi. Ushbu shaxslar xususiy ajrimning (qarorning) nusxasini olgan kundan e'tiboran bir oylik muddat ichida o'zlari ko'rgan choralar to'g'risida sudga xabar qilishlari talab etiladi.

Aytish joizki, xususiy ajrimlar sudning boshqa ajrimlari kabi rasmiylashtirilsa ham, o'ziga xos xususiyatlari bilan ajralib turadi. Xususiy ajrimlarning o'ziga xos xususiyatlaridan biri - u qonunchilikning buzilishi va nizolarning yuzaga kelishini oldini olish masalalari yuzasidan chiqarilib, sud organlarining fuqarolik ishlarini mazmunan ko'rib, hal qilish davomida qonunchilikning buzilishini oldini olish bo'yicha protsessual qonunchilikda mustahkamlab qo'yilgan vazifalarini amalga oshirishning muhim protsessual vositalaridan biri sifatida e'tirof etiladi. Chunki sud organlari fuqarolik ishlari yuzasidan odil sudlovni amalga oshirish bilan bir qatorda ish yuzasidan muayyan qonun buzilishining oldini olish ishlarini olib borish imkoniyatiga ham ega bo'ladilar va bu imkoniyat xususiy ajrim chiqarish orqali ro'yobga chiqadi.

Xususiy ajrim ham boshqa ajrimlar kabi to‘rt qismdan iborat bo‘ladi. Kirish qismida sud tomonidan ko‘rilgan ishning mazmuni, bayon qismida tashkilot faoliyatidagi qonun buzilishlari, boshqa noqonuniy harakatlari haqida guvohlik beruvchi holatlar va ularni tasdiqlovchi dalillar keltiriladi, asoslantirish qismida qoida tariqasida, yo‘l qo‘yilgan qonunbuzarliklarning oldini olishning zaruriyati haqidagi sud xulosalari va bir oylik muddat ichida ko‘rilgan choralar haqida sudga xabar qilish majburiyati va bu majburiyatlarni bajarmaganlik uchun javobgarlik qayd qilinadi. Birinchi instansiya sudining xususiy ajrimi ustidan xususiy shikoyat berilishi yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

Ta’kidlash joizki, sud tomonidan har qanday ish bo‘yicha ham xususiy ajrim chiqarilavermaydi. Masalan, agar nizo huquq normalarini tushunmaganligi oqibatida yuzaga kelgan bo‘lsa yoki tegishli shaxslar tomonidan qonun buzilishining oldi olingan bo‘lsa u holda sudning ish bo‘yicha xususiy ajrim chiqarishi maqsadga muvofiq emas.

Sud xususiy ajrimlarining fuqarolik ishlari yuzaga kelishining oldini olishdagi ahamiyati muhim bo‘lganligi bois, O‘zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining bir qator qarorlarida, xususan 1996-yil 19-maydagi “Fuqarolarning huquqlari va erkinliklarini buzadigan xatti-harakatlar va qarorlar ustidan keltirilgan shikoyatlarni sudlarda ko‘rish amaliyoti to‘g‘risida”gi, 1998-yil 17-apreldagi “Sudlar tomonidan mehnat shartnomasi (kontrakti)ni bekor qilishni tartibga soluvchi qonunlarning qo‘llanishi haqida”gi hamda O‘zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2011-yil 20-iyuldagi 6-sonli “Sudlar tomonidan nikohdan ajratishga oid ishlar bo‘yicha qonunchilikni qo‘llash amaliyoti to‘g‘risida”gi qarori va boshqa qarorlarida ish yuzasidan xususiy ajrim chiqarishning muhimligi alohida ta’kidlanib, sudlarga ushbu ish yuzasidan tegishli tushuntirishlar berib o‘tiladi.

NAZORAT UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR

1. Birinchi instansiya sudi ajrimlarining o'ziga xos xususiyatlari va turlarini tahlil qiling.
2. Alohida protsessual hujjat shaklida chiqariladigan ajrimlardan birini rasmiylashtiring.
3. Xususiy ajrim haqida nimalarni bilasiz ? Qachon FPKning mazkur ajrim bilan bog'liq moddasiga o'zgartirish kiritildi ?

NAZORAT UCHUN KAZUSLAR

1. A.Soliyev hadya shartnomasini haqiqiy emas deb topish haqida R.Sharipovga nisbatan sudga da'vo arizasi bilan murojaat qilgan. Ishni ko'rish jarayonida A. Soliyev sudga o'zining xizmat safariga ketishi lozimligini, sud protsessida ishtirok eta olmasligini aytib, advokat T.Turdiyevga yozma ravishda vakolatnoma berib, unda uning nomidan sud ishlari yuritishda qatnashib, uning huquqlarini himoya qilishi lozimligini ko'rsatgan. Sud jarayonida javobgar da'vo talablarini qisman tan olganligi bois, javobgar bilan da'vogarning vakili o'rtasida kelishuv bitimiga erishilgan va ushbu kelishuv bitimi sud tomonidan tasdiqlangan va ish yuritish FPKning 100-moddasiga asosan tugatilgan. Taraflar o'rtasida tuzilgan kelishuv bitimi shartiga binoan, javobgar R.Sharipov o'ziga tegishli bo'lgan uyni da'vogar A. Soliyevga 3 yil muddatga vaqtincha yashash uchun berishi, A.Soliyev esa buning evaziga da'vodan voz kechishi ko'rsatilgan.

➤ *Vaziyatga huquqiy baho bering.*

➤ *Ish yuritishni tugatish to'g'risidagi ajrimni rasmiylashtiring.*

2. Da'vogar I.Tursunov o'ziga yetkazilgan zararni undirish to'g'risida javobgar "O'zbekbirlashuv" HJga nisbatan da'vo arizasi bilan Chilonzor tumanlararo sudiga murojaat qilgan. Da'vogar o'zining da'vo arizasida ko'rsatishicha, Chilonzor tumani Farhod ko'chasida "O'zbekbirlashuv" HJga qarashli avtomashinani boshqarib ketayotgan N.Norov tomonidan

yoʻl harakati qoidalari buzilib, uning mol mulkiga 500.000 soʻmlik zarar yetkazilgan.

Chilonzor tumanlararo sudi daʼvogarning daʼvo arizasini qabul qilish va ishni sudda koʻrishga tayyorlash toʻgʻrisida ajrim qabul qildi. Sud jarayonida javobgar “Oʻzbekbirlashuv” HJning vakili daʼvo arizasi sudlovga taalluqlilik qoidalariga rioya qilinmagan holda qabul qilinganini va ish javobgarning joylashgan joyidagi sudda qoʻzgʻatilishi lozimligini koʻrsatib, ishni Yunusobod tumanlararo sudiga oʻtkazish toʻgʻrisidagi iltimosnoma bilan murojaat qildi.

➤ *Vaziyatga huquqiy baho bering.*

➤ *Ishni bir suddan boshqa sudga oʻtkazish haqida ajrim loyihasini yozing.*

VI BOB. SIRTDAN ISH KO'RISHDA YURITILADIGAN PROTSESSUAL HUJJATLAR

1-§. Sirdan ish ko'rishda yuritiladigan protsessual hujjatlar va ularning tasnifi

FPKning XIX bobi sirdan hal qiluv qarori chiqarish institutiga oid bo'lib, ushbu bob FPKning 224–236-moddalarini o'z ichiga oladi.

Sirdan ish yuritish deganda sud majlisining vaqti va joyi to'g'risida qonunda belgilangan tartibda xabardor qilingan javobgarning uzrli sabablarsiz sud majlisiga kelmasligi va da'vogar roziligi asosida ishni javobgarning ishtirokisiz ko'rib hal qilish tushuniladi.

Sirdan ish yuritishning o'ziga xos protsessual xususiyatlari quyidagilarda ko'rinadi:

◆ qonunda belgilangan tartibda javobgar xabardor qilinganligiga qaramay, javobgarning sud jarayonida ishtirok etmasligi;

◆ javobgar ishtirokisiz ish ko'rishga da'vogarning roziligi olinishi shartligi;

◆ ish hujjatlarida javobgarning xabardor qilinganligiga oid hujjatlarning bo'lishi shartligi;

◆ sirdan ish ko'rishga sirdan ish yuritish haqidagi ajrim asosida yo'l qo'yilishi;

◆ sirdan ish yuritishda sud mavjud dalillar doirasida ishni ko'rishi shartligi;

◆ ish sirdan ko'rilganda da'voning predmeti yoki asosi o'zgartirilishi yoki da'vo talablarining miqdori ko'paytirilishi mumkin emasligi;

◆ sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorini uni chiqargan sud tomonidan javobgar arizasi asosida qayta ko'rib chiqilishi mumkinligi va sud tomonidan sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorining bekor qilinishi;

◆ sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish haqida shu sudga ariza berganlik uchun davlat boji to'lanmasligi;

sirdan chiqarilgan hal qiluv qarori ustidan taraflar apellyatsiya, kassatsiya shikoyati va prokuror protesti keltirilishi mumkinligida ko'rinadi.

Sirdan ish yuritishning ahamiyati shundaki:

- ◆ Birinchidan, taraflarning sud oldidagi huquq va majburiyatlarini to'g'ri anglashlariga imkoniyat yaratilishi;
- ◆ Ikkinchidan, ishda ishtirok etuvchi shaxslarning mavjud protsessual tartibga rioya qilishlarini ta'minlash;
- ◆ Uchinchidan, jismoniy va yuridik shaxslarning odil sudlovni amalga oshirishga bo'lgan mas'uliyatini kuchaytirish;
- ◆ To'rtinchidan, vaqtni tejash, protsessual muddatlarga rioya qilishni ta'minlashga qaratilgan.

Sirdan ish yuritish jarayonida quyidagi protsessual hujjatlar chiqarilishi mumkin:

- 1) sirdan ish yuritish haqidagi ajrim;
- 2) sirdan hal qiluv qarori;
- 3) sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish haqidagi ariza;
- 4) sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish haqidagi arizani qanoatlantirmay qoldirish to'g'risidagi ajrim;
- 5) sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorini bekor qilish va ishni avvalgi tarkibdagi sud tomonidan ishni mazmunan ko'rishni tiklash to'g'risidagi ajrim;
- 6) sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorini bekor qilish va ishni boshqa tarkibdagi sud tomonidan ishni mazmunan ko'rishni tiklash to'g'risidagi ajrim;
- 7) sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish haqidagi apellyatsiya shikoyati;
- 8) sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish haqidagi apellyatsiya protesti;
- 9) sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish haqidagi kassatsiya shikoyati;
- 10) sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish haqidagi kassatsiya protesti;
- 11) sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish haqidagi nazorat protest.

Shuningdek, sud sirdan ish ko'rish jarayonida ishda ishtirok qilmayotgan javobgar manfaatlariga ta'sir ko'rsatmaydigan, ammo ish uchun muhim ahamiyatga ega bo'lgan protsessual harakatlarni amalga oshirib, bu haqda ajrim chiqarishi mumkin.

2-§. Ishni sirdan ish yuritish tartibida ko'rish haqidagi ajrim va uning mazmuni

Sirdan ish yuritishning shartlari (asoslari) quyidagicha tasniflanadi:

◆ **Birinchidan, sud majlisining vaqti va joyi to'g'risida tegishli tartibda xabardor qilingan javobgar sud majlisiga kelmasa;**

◆ **Ikkinchidan, javobgar tegishli tartibda xabardor qilinganligi haqida ishda ma'lumot mavjud bo'lsa;**

◆ **Uchinchidan, ishni sirdan javobgarsiz ko'rishga da'vogar e'tiroz bildirmasa;**

◆ **To'rtinchidan, ishni sirdan ko'rish haqida sud ajrim chiqarsa.**

Sirdan ish yuritish haqidagi ajrim – qonunda belgilangan (yuqorida keltirilgan) asoslar mavjud bo'lganda sirdan ish yuritish haqidagi ajrim chiqariladi va bu ajrim sirdan ish yuritish uchun asos bo'ladi, ya'ni shu ajrim orqali sirdan ish yuritish jarayoni boshlanadi.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2012-yil 25-maydagi "Fuqarolik ishlari bo'yicha birinchi instansiya sudi ajrimlari to'g'risida"gi 12-sonli qarorining 4-bandiga asosan ishni sirdan ish yuritish tartibida ko'rish to'g'risidagi ajrim alohida protsessual hujjat ko'rinishida chiqarilishi shart bo'lgan ajrimlar toifasiga (FPK 224-moddasi) kiritilgan.

Mazkur ajrimda ajrim chiqarilgan vaqt va joy, shuningdek sudning nomi, raislik etuvchining ismi, familiyasi, otasining ismi, sud majlisi kotibi, sud majlisi ishtirokchilarining ismi, familiyasi, ko'rilyotgan ishning qisqacha mazmuni, javobgarga qonunda belgilangan tartibda chaqiruv xatlari yuborilganligi, javobgarining

uzrsiz sabablarga ko'ra kelmasligi, ishni sirtidan ko'rish uchun asoslar mavjudligi, da'vogarning roziligi, ajrimning qaror qismi hamda raislik etuvchining imzosi ko'rsatilishi zarur.

FPKning 225-moddasiga asosan, sudga kelgan tarafning huquqlari belgilangan bo'lib, agar sud majlisiga kelgan da'vogar ishni javobgar ishtirokisiz sirtidan ish yuritish tartibida ko'rishga rozi bo'lmasa, sud ishni ko'rishni keyinga qoldiradi va kelmagan javobgarga sudda takror ko'riladigan vaqt va joy haqida qayta xabar yuboradi.

3-§. Sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorining mazmuni va uni rasmiylashtirish tartibi

Sudning hal qiluv qarori – odil sudlov akti bo'lib, ishga oid dalillardan foydalangan holda ishning haqiqiy holatini ochish, moddiy va protsessual huquq normalarini tatbiq etish orqali fuqarolarning hamda yuridik shaxslarning qonuniy huquq va manfaatlarini himoya qilishga qaratilgan.

Sudning sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarori nizolashayotgan taraflarning shaxsiy huquqlari va qonun bilan qo'riqlanayotgan manfaatlarini himoya qilishning muhim hujjati hisoblanadi. Bu esa sudlarga sirtidan hal qiluv qarorini qabul qilish masalasiga alohida mas'uliyat va e'tibor bilan yondashish lozimligi majburiyatini yuklaydi. FPKning 18-moddasiga ko'ra, barcha sud qarorlari kabi sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorlari ham qonuniy, asosli va adolatli bo'lishi lozim.

Hal qiluv qarorini o'qib eshittirishda sud, uning sirtidan chiqarilganligiga asosiy e'tiborni qaratmog'i darkor.

Fuqarolik ishlarini sirtidan ko'rib hal qilayotgan sudlar ko'pincha ushbu hal qiluv qarorlarining chiqarilish tartibini belgilovchi birin-ketinlikka amal qilmasliklari holati sud amaliyotida ro'y bermoqda. O'z navbatida hal qiluv qarorini chiqarishda FPKning 206-moddasida aks ettirilgan birin-ketinlikka rioya qilmaslik holatlari sirtidan chiqarilgan sud hal qiluv qarorining tushunarsiz bo'lishiga va hatto, yuqori sudlar tomonidan apellyatsiya, kassatsiya va nazorat tartibida bekor qilinishiga asos bo'lmoqda.

Birinchi instansiya sudining ishni mazmunan hal qiladigan qarori hal qiluv qarori shaklida chiqariladi. Sud hal qiluv qarorini O'zbekiston Respublikasi nomidan chiqaradi. Sudning hal qiluv qarori ish ko'rib bo'linganidan so'ng darhol chiqariladi. Alohida hollarda juda murakkab ishlar yuzasidan asoslantirilgan hal qiluv qarorini tayyorlash ko'pi bilan uch kunga kechiktirilishi mumkin, lekin sud ishni ko'rish tamomlangan majlisning o'zidayoq hal qiluv qarorining xulosa qismini e'lon qilishi kerak. Ayni bir vaqtda sud ishda ishtirok etuvchi shaxslar asoslantirilgan hal qiluv qarori bilan qachon tanishib chiqishlari mumkinligini e'lon qiladi. Hal qiluv qarorining e'lon qilingan xulosa qismi sudya (sudyalari) tomonidan imzolanadi va ishga qo'shib qo'yiladi (FPKning 203-moddasi).

Hal qiluv qarori sudya tomonidan alohida xonada (maslahatxonada) qabul qilinadi, yozma ravishda tuziladi va sudya tomonidan imzolanadi. Hal qiluv qarorini qabul qilish vaqtida boshqa shaxslarning hozir bo'lishiga yo'l qo'yilmaydi (FPKning 204-moddasi).

Sud hal qiluv qarorini chiqarayotganida dalillarga baho beradi, ish uchun ahamiyatga ega bo'lgan qanday holatlar aniqlanganligini, qandaylari aniqlanmaganligini, bu ishga nisbatan qanday qonun qo'llanilishi lozimligini va arz qilingan talabni qanoatlantirish lozimligi yoki lozim emasligini aniqlaydi. Sud, shuningdek, sud xarajatlarini taqsimlaydi, hal qiluv qarorini ijro etish tartibi va muddatini belgilaydi, boshqa qo'shimcha masalalarni hal etadi. Agar ish uchun ahamiyatga ega bo'lgan yangi holatlarni aniqlash yoki yangi dalillarni tekshirish zarur bo'lib qolsa, sud hal qiluv qarorini chiqarmasdan, ishni sudda ko'rishni tiklaydi va bu haqda ajrim chiqaradi. Bunday holda sud ishni faqat qo'shimcha tekshirishga muhtoj holatlar doirasidagina ko'radi (FPKning 205-moddasi).

FPKning 206-moddasida hal qiluv qarorining mazmuni ko'rsatilib, unga ko'ra, hal qiluv qarori kirish, bayon, asoslantiruvchi va xulosa qismlaridan iborat bo'ladi.

Sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorining kirish qismida hal qiluv qarorining chiqarilgan vaqti va joyi, hal qiluv qarorini chiqargan sudning nomi, sudyaning familiyasi (sud tarkibi), sud majlisining

kotibi, taraflar, ishda ishtirok etuvchi boshqa shaxslar hamda nizo predmeti ko'rsatiladi. Shuningdek, hal qiluv qarorining boshida "Sirtidan" degan jumla ishlatiladi.

Sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorining bayon qismida javobgarining e'tirozlari mavjud bo'lmaydi. Agar ishda javobgarining tushuntirishlari mavjud bo'lsa, u qatnashmagan holda ushbu tushuntirishlar va e'tirozlar tahlil etilganligi, albatta, belgilab qo'yilishi lozim bo'ladi.

Sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorining asoslantiruvchi qismida, umumiy asoslarda chiqarilgan sud hal qiluv qarorlaridan farqli ravishda javobgarining tushuntirish va e'tirozlarini aks ettiruvchi holatlar va ushbu holatlarni tasdiqlovchi dalillar berilmaydi, chunki sud bunday ma'lumotga ega bo'lmaydi, jumladan hal qiluv qarorining ushbu qismida ishning sud tomonidan aniqlangan holatlari, ishning holatlari to'g'risidagi sud xulosalariga asos bo'lgan dalillar, sud u yoki bu dalilni rad qilishda asoslangan xulosalari, shuningdek, nizoli munosabatni tartibga soluvchi moddiy huquq me'yorlari (fuqarolik, oila, yer, mehnat, uy-joy to'g'risidagi va boshqa qonunlar) keltirilmog'i, qonunning nomi, moddasi, bandi hamda protsessual huquq me'yorlari ko'rsatilmog'i lozim. Zarur holatlarda, sud O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining tegishli qarorlarini ham qo'llashi lozim bo'ladi.

Hal qiluv qarorining xulosa qismida taraflarning familiyasi, ismi, otasining ismi yoki yuridik shaxsning nomi to'liq keltirilishi, da'vo talablarini qanoatlantirilganligi (to'liq yoki qisman) haqidagi sudning qisqa va aniq xulosasi aks ettirilishi lozim. Shuningdek, sud xarajatlarining taqsimlanishi, sirtidan hal qiluv qarori ustidan shikoyat va protest keltirish muddati va tartibi aniq ko'rsatilishi lozim.

FPKning 203-moddasiga ko'ra, sudya yoki sud ishni mazmunan ko'rib bo'lganidan so'ng shu sud majlisining o'zidayoq darhol uzil-kesil hal qiluv qarori chiqaradi. Ayrim hollarda alohida murakkab ishlar yuzasidan

asoslantirilgan hal qiluv qarorini tayyorlash ko'pi bilan uch kunga kechiktirilishi mumkin.

Chiqarilgan hal qiluv qarori tushunarsiz bo'lgan taqdirda, ishni hal qilgan sud o'z tashabbusi bilan yoki ishda ishtirok etuvchi shaxslarning arizasiga ko'ra hal qiluv qarorini uning mazmunini o'zgartirmagan holda FPKning 215-moddasida belgilangan qoidalarga ko'ra, qilinmagan va uni majburiy ijro qildirish mumkin bo'lgan muddat o'tmagan bo'lsagina, uni tushuntirishga yo'l qo'yiladi. Hal qiluv qarorining tushunish qiyin bo'lgan qismlarini to'liqroq va tushunarli bayon etishda, sud uning mazmunini o'zgartirishga va hal qiluv qarorida bayon etilmagan masalalarni hal qilishga haqli emas.

FPKning 213-moddasiga binoan, sud hal qiluv qarorining yozuvidagi xatolarni va ochiq ko'rinib turgan arifmetik xatolarni o'z tashabbusi bilan yoki ishda ishtirok etuvchi shaxslarning arizasiga ko'ra tuzatishi mumkin. Tuzatish kiritish masalasi ishda ishtirok etuvchi shaxslar xabardor qilingan holda sud majlisida hal etiladi. Bu shaxslarning kelmasligi ishni ko'rib chiqish uchun to'sqinlik qilmaydi. Umumiy tartibda chiqarilgan hal qiluv qarorlariga nisbatan qo'llaniladigan ushbu talablar sirtidan chiqarilgan hal qiluv qaroriga ham tatbiq etiladi. Mazkur holatlarda faqat da'vogar barcha protsessual harakatlarni amalga oshiradi.

Esda saqlang! FPKning 228-moddasi va O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining "Sudning hal qiluv qarori haqida"gi 1998-yil 17-apreldagi 13-sonli qaroriga asosan sud majlisiga kelmagan taraflar va ishda ishtirok etuvchi boshqa shaxslarga sudning hal qiluv qarori, sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarori nusxasi hal qiluv qarori chiqarilgan kundan e'tiboran besh kundan kechiktirmay yuborilishi zarurligi belgilangan.

Sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorining mazmuni FPKning 206-moddasining qoidalari bilan belgilanadi. Sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorining xulosa qismida bu hal qiluv qarorini qayta ko'rib chiqish haqida ariza berish muddati va tartibi ko'rsatilgan bo'lishi lozim.

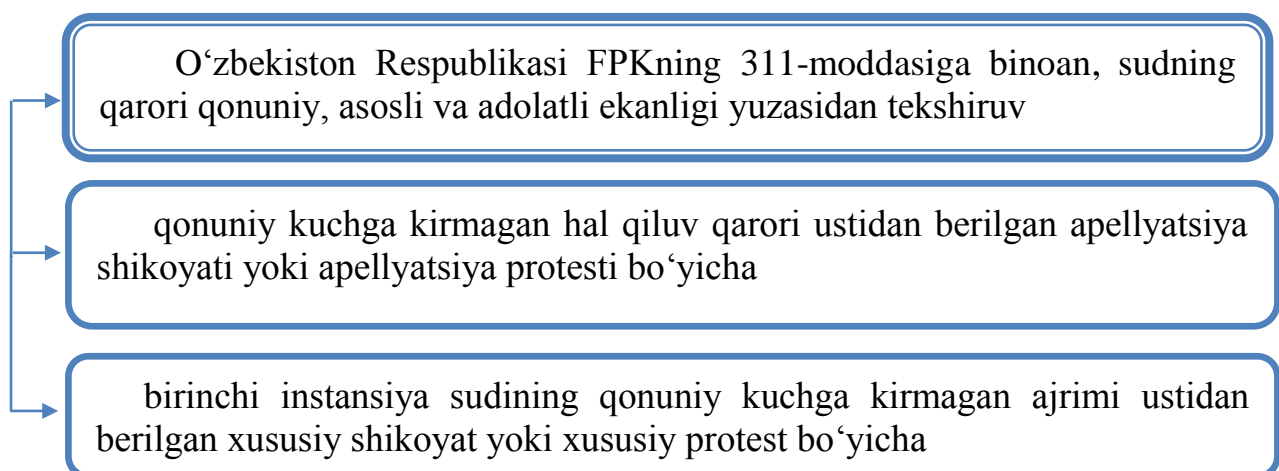
Shuningdek, O‘zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining “Fuqarolik protsessual qonun hujjatlari ayrim normalarining sudlar tomonidan qo‘llanilishi haqida”gi 2003-yil 19-dekabrdagi 19-sonli qarorining 19-bandiga asosan boshlangan sud majlisida faqatgina O‘zbekiston Respublikasi FPKning 224-moddasining birinchi qismida nazarda tutilgan barcha asoslar mavjud bo‘lgan taqdirda, sirtidan ish yuritilishi mumkin.

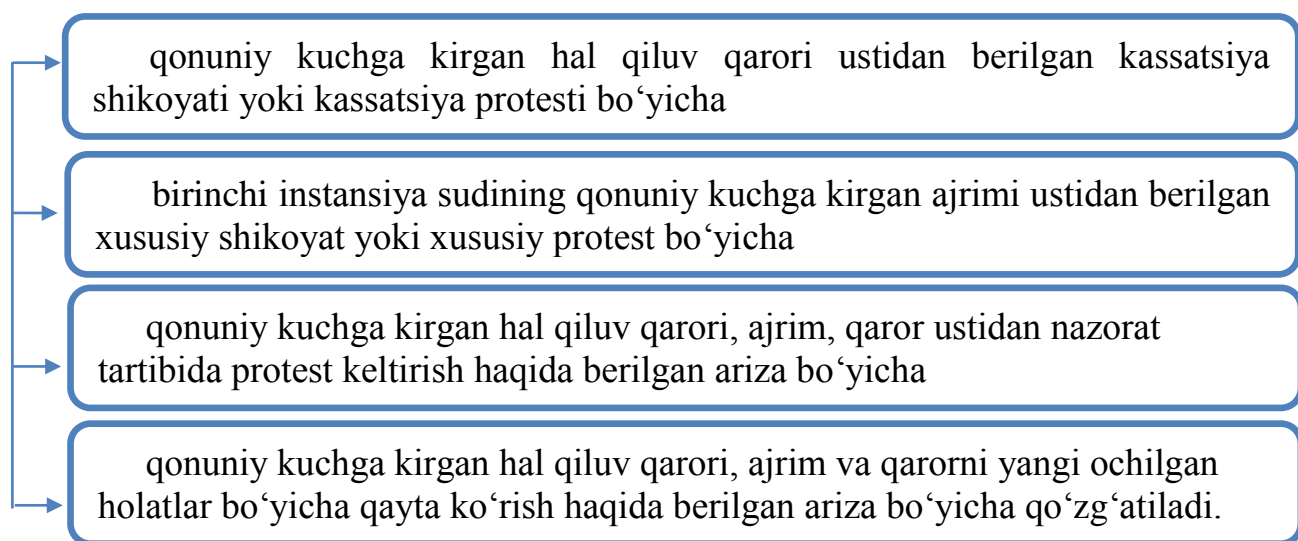
Agar javobgar sud majlisiga kelmaganligi tufayli da’vogarning iltimosiga ko‘ra ishni ko‘rish keyinga qoldirilgan bo‘lsa, javobgar sud majlisiga takroran kelmasa, sud ishni sirtidan ish yuritish tartibida ko‘rib chiqishga haqli.

Javobgar sud majlisiga kelgan, ammo sud majlisi tugaguniga qadar o‘zboshimchalik bilan sud majlisini tark etgan yoxud ish bo‘yicha e‘lon qilingan tanaffusdan keyin uzrli sababsiz kelmagan taqdirda, sud mavjud bo‘lgan materiallar asosida ishni uning ishtirokisiz ko‘rish masalasini muhokama qilishi mumkin. Bunday sud majlisida chiqarilgan hal qiluv qarori sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarori deb hisoblanmasligi belgilangan.

4-§. Sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorining ustidan shikoyat berish (protest keltirish)

Sud qarorlarining qonuniy, asosli va adolatli bo‘lishini ta’minlash maqsadida ularni qayta ko‘rish (apellyatsiya, kassatsiya, nazorat tartibida) muhim ahamiyat kasb etadi.

Yuqoridagi asoslar bilan birgalikda fuqarolik protsessual qonunchiligida sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rishning o'ziga xos xususiyatlari mavjud. Bunda ham da'vogarning, ham javobgarining manfaatlari e'tiborga olinib, shikoyat berish (protest keltirish)ning turli shakllaridan foydalanish huquqi kafolatlangan.

Sud sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish haqidagi arizani, ariza tushgan paytdan e'tiboran o'n kun ichida, sud majlisida ko'radi. Sud majlisining vaqti va joyi haqida xabardor qilingan shaxslarning kelmasligi arizani ko'rish uchun to'sqinlik qilmaydi. Sud arizani ko'rganidan keyin ajrim chiqaradi. Sudning arizani qanoatlantirmaslik haqida chiqargan ajrimi ustidan xususiy shikoyat berilishi mumkin (FPKning 232-moddasi).

Agar sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risidagi arizani ko'rish vaqtida sud tarafning sud majlisiga kelmaganligiga uzrli sabablar borligini va bu haqda sudni o'z vaqtida xabardor qilish imkoniyati bo'lmaganligini hamda taraf sirtidan qabul qilingan hal qiluv qarorining mazmuniga ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan dalillarni taqdim qilayotganini aniqlasa, sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarori bekor qilinib, ishni mazmunan ko'rish tiklanishi lozim (FPKning 234-moddasi).

Agar sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarori shu qarorni chiqargan sud tomonidan bekor qilinsa, ishni mazmunan ko'rish tiklanadi va FPKda nazarda tutilgan qoidalar asosida olib boriladi. Agar FPKning 132–139-moddalarida nazarda tutilgan qoidalarga binoan, xabardor qilingan javobgar

sud majlisiga kelmasa ham, ish bo'yicha chiqarilgan hal qiluv qarori sirtdan chiqarilgan hisoblanmaydi. Javobgar, bu hal qiluv qarori sirtdan chiqarilgan qaror sifatida qayta ko'rilishini so'rab, ariza berishga haqli emas (FPKning 235-moddasi).

Yuqori sudlar apellyatsiya, kassatsiya shikoyati va protestlarini ko'rish orqali birinchi instansiya sudlarining xatolarini tuzatadi va shu bilan odil sudlovning to'g'ri amalga oshirilishiga, fuqarolik protsessual huquqiy munosabatlarda qatnashuvchilarning huquqlarini himoya qilishga yordam beradi, quyi sudlarning qarorlarini tekshirish orqali ish bo'yicha qonuniy hal qiluv qarorlarini chiqarish uchun qayta yuboradi, sudlarda qonunlarni to'g'ri tatbiq etilishini talab etadi va ular ustidan nazorat olib boradi.

Prokuror sud jarayonida ishtirok etgan-etmaganligidan qat'iy nazar, apellyatsiya yoki kassatsiya, shuningdek, nazorat protesti keltirishi mumkin.

Boshqa shaxslarning huquqlarini himoya qilish maqsadida, sudda ishtirok etgan davlat boshqaruvi organlari, kasaba uyushmalari, muassasalar, korxonalar, jamoat tashkilotlari, shuningdek, ayrim fuqarolar ham shikoyat qilish huquqiga egadirlar.

Shikoyat qilish huquqi sudning hal qiluv qarori chiqarilganidan keyin paydo bo'ladi. Bu huquq apellyatsiya yoki kassatsiya shikoyati berilishi bilan amalga oshiriladi. Shuningdek, taraflar yoki ulardan biri ishning nazorat instansiyasida qayta ko'rilishini talab qilish maqsadida nazorat tariqasida protest keltirilishi so'ralgan ariza bilan nazorat protesti keltirish huquqiga ega bo'lgan subyektlarga murojaat qiladilar.

Apellyatsiya shikoyati yoki protestining mazmuni va uni berish tartibi FPKning 322–323-moddalarida belgilangan. Unda ko'rsatilishicha, apellyatsiya shikoyati yoki protestining mazmunida shikoyat yoki protest beruvchi shaxsning nomi, shikoyat qilinayotgan yoki protest keltirilayotgan hal qiluv qarori va bu hal qarorini chiqargan sud, hal qiluv qarorining noto'g'riligi nimadan iborat ekanligi, shikoyat berayotgan yoki protest beruvchi shaxsning iltimosi, shikoyat yoki protestga ilova qilingan yozma materiallarning ro'yxati ko'rsatiladi.

Apellyatsiya shikoyati yoki protesti sud majlisida ishtirok etuvchi shaxslarning soniga qarab nusxalari bilan qo'shib beriladi. Sudya, zarur hollarda, apellyatsiya shikoyati bergan shaxsga yoki protest keltirgan

prokurorga apellyatsiya shikoyatiga yoki protestga ilova qilingan yozma materiallarning ishda ishtirok etuvchi shaxslar soniga qarab nusxalar bilan topshirish majburiyatini yuklaydi.

Asoslantirilmagan shikoyat yoki protestning berilishi qarorning tekshirilishini qiyinlashtiradi, biroq, shunday bo'lsa ham, ishda ishtirok etuvchilarni shikoyat yoki protestga e'tirozlar bildirish imkoniyatidan mahrum qilmaydi.

Sudning hal qiluv qaroriga keltiriladigan apellyatsiya shikoyatidan nizoli summa bo'yicha, da'vo arizalari uchun belgilangan stavkaning 50 foizi miqdorida davlat boji olinadi. Agar apellyatsiya shikoyati yoki protesti berishda FPKning 322- va 323-moddalarining talablari buzilgan bo'lsa yoki davlat boji to'lashdan ozod qilinmagan shaxs davlat boji to'lamagan bo'lsa, apellyatsiya shikoyati yoki protest harakatsiz qoldiriladi. Apellyatsiya shikoyati yoki protestini harakatsiz qoldirish to'g'risida sudya shu shikoyatning yoki protestni harakatsiz qoldirishga asos bo'lgan kamchiliklarni va ularni tuzatish uchun berilgan muddatni ko'rsatib, ajrim chiqaradi. Shikoyat yoki protest bergan shaxs belgilangan muddatda ajrimda ko'rsatilgan kamchiliklarni tuzatsa, shikoyat yoki protest dastlab sudga taqdim etilgan kunda berilgan deb hisoblanadi. Aks holda, shikoyat yoki protest berilmagan hisoblanib, shikoyat yoki protest bergan shaxsga qaytariladi.

Hal qiluv qarori ustidan shikoyat berish, protest keltirish uchun belgilangan muddat ichida ishni suddan hech kimning talab qilib olishi mumkin emas. Ishda ishtirok etuvchi shaxslar va prokuror ish materiallari va berilgan shikoyat yoki protest bilan tanishishga haqlidirlar. Hal qiluv qarorining yuqori instansiya sudida mumkin qadar to'la tekshirilishini ko'zlab qonun (FPKning 327-moddasi) ishda ishtirok etuvchi shaxslarning shikoyat yoki protest yuzasidan sudga tushuntirish, izoh berishga (e'tiroz bildirishga) va bu e'tirozni tasdiqlaydigan hujjatlarni unga ilova qilib topshirishga haqli bo'lishlari ko'rsatiladi. Tushuntirish (e'tiroz) nusxalari ishda ishtirok etuvchi shaxslarning soniga qarab beriladi.

Agar fuqarolik ishlari umumiy asoslarda ko'rilganda hal qiluv qarorida norozi tarafga yuqori sudga shikoyat berish (prokurorga protest keltirish) huquqi ko'rsatilsa, sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorida esa, shikoyat berish, protest keltirishning turli shakllari ko'rsatiladi.

Xuddi shuningdek, Fuqarolik protsessual kodeksining sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorlari ustidan kassatsiya shikoyati (protesti) ham keltirilishi mumkin.

Qonuniy kuchga kirgan, apellyatsiya tartibida ko'rilmagan hal qiluv qarorlari ustidan sudning hal qiluv qarori chiqqan kundan e'tiboran bir yil ichida taraflar va ishda ishtirok etishga jalb qilingan shaxslar tomonidan kassatsiya shikoyati berilishi va prokuror tomonidan protest keltirilishi mumkin (FPKning 348¹-moddasi).

Kassatsiya shikoyatlari va protestlari kassatsiya instansiyasi sudi nomiga yoziladi, lekin hal qiluv qarori chiqargan sudga beriladi. Vakil tomonidan berilgan kassatsiya shikoyatiga ishonchnoma yoki vakilning vakolatlarini tasdiqlaydigan boshqa hujjat ilova qilinishi lozim. Kassatsiya shikoyati yoki protesti ishda ishtirok etuvchi shaxslarning soniga mutanosib miqdordagi nusxalari bilan sudga beriladi (FPKning 348³-moddasi).

Kassatsiya instansiyasi sudi zarur hollarda ishda ishtirok etuvchi shaxslarga shikoyat yoki protest yuzasidan tushuntirish berishni (e'tiroz bildirishni) taklif qiladi. Tushuntirishlarning (e'tirozlarning), shuningdek, ularga ilova qilingan hujjatlarning nusxalarini sud ishda ishtirok etuvchi shaxslarga topshiradi, ishda ishtirok etuvchi shaxslarning iltimosnomasi bo'yicha dalillarni talab qilib olishga ko'maklashadi (FPKning 348⁹-moddasi).

Ishni kassatsiya tartibida ko'rayotganida sud birinchi instansiya sudi hal qiluv qarorining qonuniy, asosli va adolatli ekanligini kassatsiya shikoyati yoki protestining vajlari hamda ular yuzasidan bildirilgan e'tirozlar doirasida tekshiradi. U yangi dalillarni o'rganib chiqishi va yangi faktlarni aniqlashi mumkin (FPKning 348¹³-moddasi).

Yuqorida ta'kidlab o'tilganidek, sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorini bekor qilish asoslari va tartibi umumiy va maxsus xususiyatga ega. Jumladan, taraflarning sirdan chiqarilgan hal qiluv qarori ustidan apellyatsiya, kassatsiya shikoyati berish (protest keltirish) asoslari va tartibi Fuqarolik protsessual kodeksida berilgan umumiy qoidalarga asosan amalga oshiriladi hamda FPKning 312–314-moddalarida ko'rsatilgan asoslar bo'yicha ham sirdan hal qiluv qarori bekor qilinishi mumkin.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2004-yil 21-maydagi "Fuqarolik ishlarini apellyatsiya tartibida ko'rish amaliyoti haqida" 5-sonli qarori 39–41-bandlarida quyidagilar belgilangan:

Sud majlisida ishtirok etmagan tarafga hal qiluv qarorini sirtdan chiqargan sudga, shu hal qiluv qarorini qayta ko'rish haqida FPKning 229-moddasiga muvofiq, ariza berish huquqi berilganligi, unda (sud majlisida ishtirok etmagan tarafda) sirtdan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish haqidagi arizani qanoatlantirmay qoldirish to'g'risida sud chiqargan ajrim ustidan FPKning 232-moddasining ikkinchi qismiga asosan xususiy shikoyat berish huquqi borligidan kelib chiqiladigan bo'lsa, sirtdan chiqarilgan hal qiluv qarori ustidan ayni bir vaqtda apellyatsiya tartibida shikoyat berish imkoniyatini istisno qiladi.

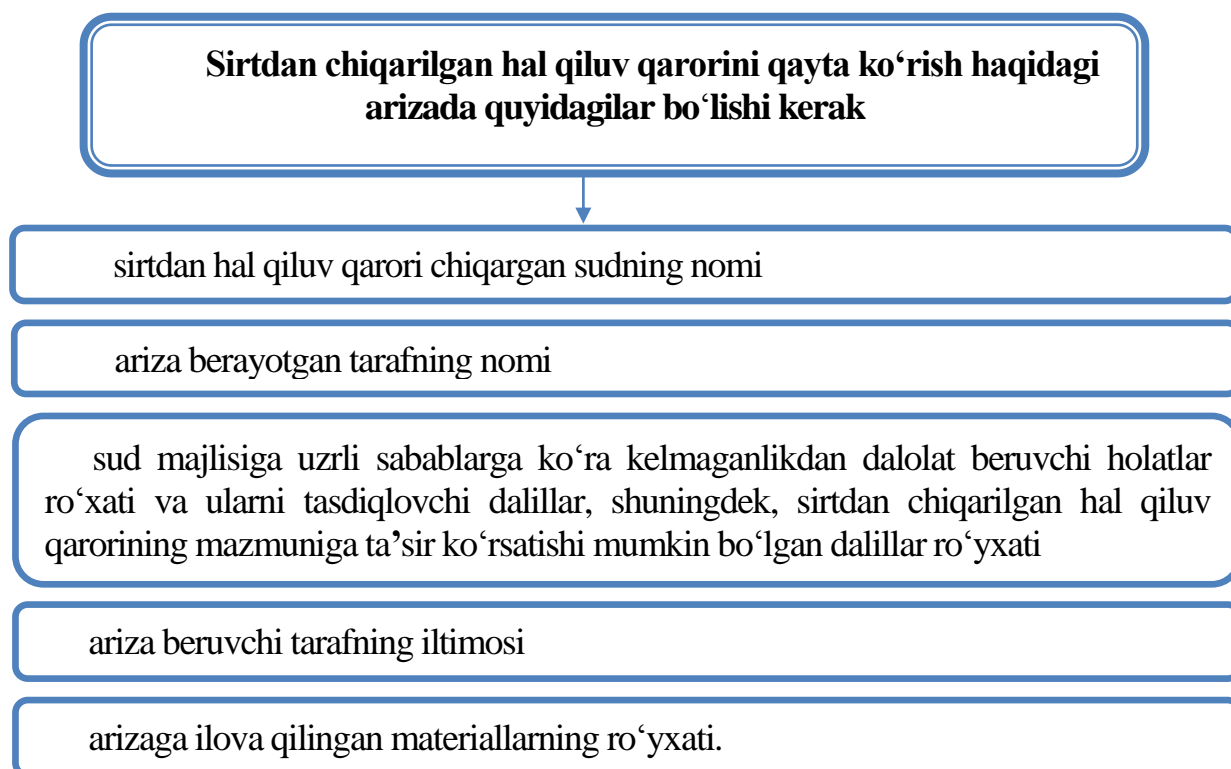
Sirtdan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish haqidagi arizani qanoatlantirmay qoldirish to'g'risida sud chiqargan ajrimga xususiy shikoyat FPKning 37-bobida belgilangan tartibda beriladi va ko'riladi.

Agar sirtdan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish haqidagi arizani, FPK 233-moddasining 1-bandiga muvofiq, qanoatlantirmay qoldirish to'g'risida sud chiqargan ajrimga berilgan xususiy shikoyatni ko'rishda, sirtdan chiqarilgan hal qiluv qarorini bekor qilishning FPKning 234-moddasida nazarda tutilgan asoslari aniqlangudek bo'lsa, apellyatsiya instansiyasi sudi sirtdan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish haqidagi arizani qanoatlantirmay qoldirish to'g'risida sud chiqargan ajrimni hamda sirtdan chiqarilgan hal qiluv qarorini bekor qilib, ishni mazmunan ko'rish uchun birinchi instansiya sudiga yuboradi.

Sirtdan chiqarilgan hal qiluv qarorining bekor qilinishi avvalgi tarkibdagi yoki boshqa tarkibdagi sud tomonidan ishni mazmunan ko'rish tiklanishiga olib keladi. Apellyatsiya instansiyasi sudi, agar u sirtdan chiqarilgan hal qiluv qarori ustidan berilgan apellyatsiya shikoyatini ko'rayotganda sirtdan chiqarilgan hal qiluv qarorini bekor qilishning FPKning 234-moddasida nazarda tutilgan asoslari mavjudligini aniqlasa, sirtdan chiqarilgan hal qiluv qarorini bekor qilib, ishni mazmunan ko'rishni tiklagan holda ko'rib chiqish uchun uni o'sha sudning o'ziga yuborishga haqli ekanligi belgilangan.

5-§. Sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish haqidagi arizaning mazmuni va uni rasmiylashtirish tartibi

FPKning 229-moddasiga asosan, javobgar hal qiluv qarorini sirtidan chiqargan sudga shu hal qiluv qarori chiqarilganidan keyin 15 kun ichida uni qayta ko'rish haqida ariza berishga haqli.

Sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish haqidagi ariza taraf yoki uning vakili tomonidan imzolanadi. Sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish haqidagi ariza ishda ishtirok etuvchi shaxslarning soniga mutanosib miqdordagi nusxalari bilan sudga beriladi, axborot tizimi orqali elektron shaklda yuboriladigan ariza bundan mustasno. Ariza berganlik uchun davlat boji to'lanmaydi (FPKning 230-moddasi).

Sud ishda ishtirok etuvchi shaxslarni sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish haqidagi arizani ko'rish vaqti va joyi haqida xabardor qiladi, ularga shu ariza va unga ilova qilingan materiallarning nusxalarini yuboradi (FPKning 231-moddasi).

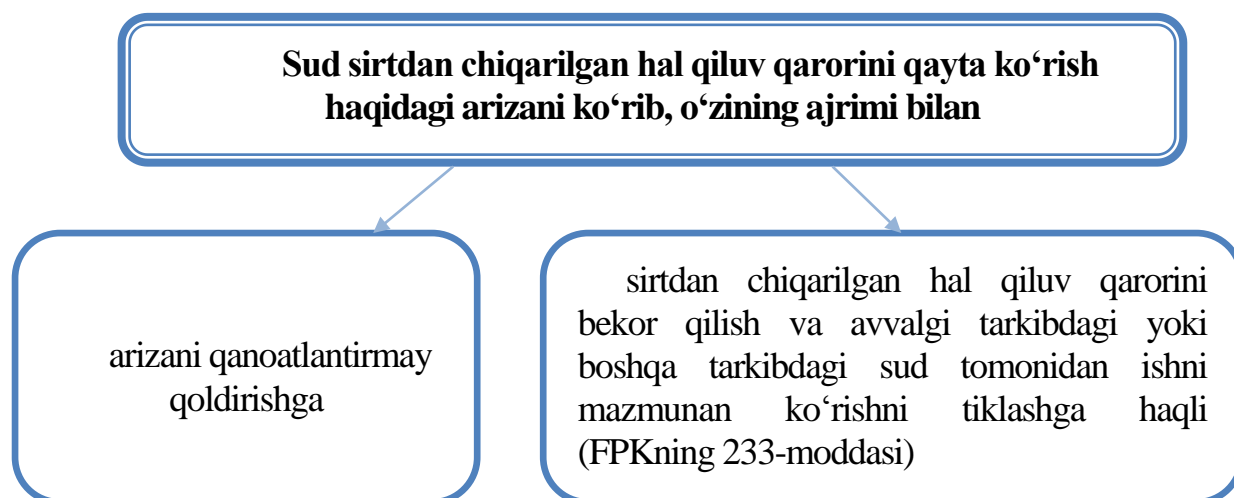
Sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorini bekor qilishning maxsus xususiyati shundaki, mazkur qaror faqat javobgarining arizasiga ko'ra, FPKning 234-moddasida ko'rsatilgan asoslar bo'yicha bekor qilinishi

ko'rsatilgan, ya'ni sud, birinchidan, tarafning sud majlisiga kelmaganligiga uzrli sabablar borligini va bu haqda sudni o'z vaqtida xabardor qilish imkoniyati bo'lmaganligini, ikkinchidan, taraf sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorining mazmuniga ta'sir ko'rsatish mumkin bo'lgan dalillarni taqdim qilayotganini aniqlasa, sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorini bekor qilib, ishni mazmunan ko'radi.

6-§. Sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish to'g'risidagi ajrim hamda uni protsessual rasmiylashtirish tartibi

FPKning 229-moddasiga ko'ra, javobgar hal qiluv qarorini sirdan chiqargan sudga shu hal qiluv qarori chiqarilganidan keyin o'n besh kun ichida uni qayta ko'rish haqida ariza berishga haqli.

Sud arizani qabul qilgandan keyin ishda ishtirok etuvchi shaxslarni sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish haqidagi arizani ko'rish vaqti va joyi haqida xabardor qiladi, ularga shu ariza va unga ilova qilingan materiallarning nusxalarini yuboradi. Sud sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish haqidagi arizani, ariza tushgan paytdan e'tiboran o'n kun ichida, sud majlisida ko'radi. Sud majlisining vaqti va joyi haqida xabardor qilingan shaxslarning kelmasligi arizani ko'rish uchun to'sqinlik qilmaydi. Sud arizani ko'rganidan keyin ajrim chiqaradi. Sudning arizani qanoatlantirmaslik haqida chiqargan ajrimi ustidan xususiy shikoyat berilishi mumkin.

FPKning 234-moddasida sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorini bekor qilish asoslari ko'rsatilgan bo'lib, unga ko'ra, agar sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risidagi arizani ko'rish vaqtida sud tarafning sud majlisiga kelmaganligiga uzrli sabablar borligini va bu haqda sudni o'z vaqtida xabardor qilish imkoniyati bo'lmaganligini hamda taraf sirtidan qabul qilingan hal qiluv qarorining mazmuniga ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan dalillarni taqdim qilayotganini aniqlasa, sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarori bekor qilinib, ishni mazmunan ko'rish tiklanishi lozim. Agar sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarori shu qarorni chiqargan sud tomonidan bekor qilinsa, ishni mazmunan ko'rish tiklanadi va FPKda nazarda tutilgan qoidalar asosida olib boriladi.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining "Fuqarolik ishlari bo'yicha birinchi instansiya sudi ajrimlari to'g'risida"gi 2012-yil 25-maydagi 7-sonli qarorining 7-bandiga asosan, sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish haqidagi arizani qanoatlantirish to'g'risidagi ajrim ustidan sudning hal qiluv qaroridan ajratilgan holda shikoyat va protest berilmaydi, shuningdek, 6-bandiga asosan sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish haqidagi arizani rad etish to'g'risidagi ajrim ustidan esa shikoyat yoki protest berilishi mumkinligi belgilangan.

Sirtidan chiqarilgan hal qiluv qaroriga nisbatan javobgarning munosabatini quyidagi jihatlar bilan izohlash mumkin bo'ladi:

1) javobgar sirtidan chiqarilgan sud hal qiluv qarorining nusxasini olgandan so'ng, ko'pincha unda ko'rsatilgan qarorga rozi bo'ladi;

2) javobgar sud chiqargan hal qiluv qarorini qayta ko'rish haqida ariza berish huquqini yaxshi anglab yetmagan bo'ladi;

3) sirtidan chiqarilgan hal qiluv qaroridan nusxa o'z vaqtida javobgarga yetib bormaydi va natijada sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarori ustidan shikoyat berish muddati o'tib ketadi;

4) javobgar sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarori chiqarilganligi haqida faqat majburiy ijro harakatlari boshlanganida xabardor bo'ladi.

FPKning 217-moddasiga asosan, sudning hal qiluv qarori, agar uning ustidan shikoyat berilmagan yoki protest keltirilmagan bo'lsa, apellyatsiya shikoyati berish va protest keltirish muddati o'tganidan keyin qonuniy kuchga kiradi. Hal qiluv qarori ustidan apellyatsiya shikoyati berilgan yoki apellyatsiya protesti keltirilgan taqdirda, hal qiluv qarori, agar u bekor qilinmagan bo'lsa, ishni yuqori instansiya sudi ko'rib chiqqanidan keyin qonuniy kuchga kiradi.

Umumiy qoidaga ko'ra, FPKning 218-moddasiga asosan, sirdan chiqarilgan hal qiluv qarori ham qonuniy kuchga kirganidan so'ng ijro etiladi.

FPKning 234-moddasida sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorini bekor qilish asoslari ko'rsatilgan bo'lib, unga ko'ra, agar sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risidagi arizani ko'rish vaqtida sud tarafning sud majlisiga kelmaganligiga uzrli sabablar borligini va bu haqda sudni o'z vaqtida xabardor qilish imkoniyati bo'lmaganligini hamda taraf sirdan qabul qilingan hal qiluv qarorining mazmuniga ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan dalillarni taqdim qilayotganini aniqlasa, sirdan chiqarilgan hal qiluv qarori bekor qilinib, ishni mazmunan ko'rish tiklanishi lozim.

Agar sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risidagi arizani ko'rish vaqtida javobgarning arizasida ko'rsatilgan holatlar o'z isbotini topmasa, javobgar ko'rsatgan sabablar uzrli deb topilmasa, javobgar taqdim etgan dalillar ishning mazmuniga ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lmasa yoki javobgar keltirgan boshqa vajlar asossiz deb topilsa, sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish haqidagi ariza sudning ajrimiga binoan qanoatlantirmay qoldiriladi.

Sirdan hal qiluv qarori ustidan berilgan ariza, shikoyat hamda keltirilgan protestni ko'rib chiqish vakolati quyidagilarga berilgan:

1) sirdan hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risidagi arizani ko'rib chiqish va qonunda belgilangan harakatlarni amalga oshirish vakolati shu hal qiluv qarorini chiqargan sudning o'ziga berilgan;

2) sirdan chiqarilgan hal qiluv qarori ustidan berilgan shikoyat va keltirilgan protestlarga asosan qayta ko'rish vakolati yuqori bosqich sudlariga berilgan.

NAZORAT UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR

1. O'zbekiston Respublikasining Fuqarolik protsessual kodeksiga sirdan ish yuritish institutining kiritilish zarurati va sabablarini tahlil eting.
2. Sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorining qonuniy kuchi va ijrosida qanday muammolar kuzatilishi mumkin?
3. Sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorining umumiy tartibda chiqarilgan hal qiluv qaroridan farqli va o'xshash jihatlarini tahlil eting.
4. Javobgarsiz umumiy tartibda ko'rilgan ishdan sirdan ko'rilgan ishning farqli va o'xshash jihatlarini ko'rsating.

NAZORAT UCHUN KAZUSLAR

1. Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Uchtepa tumanlararo sudi ko'rilgan da'vogarlar S.Salimov, A.Salimovalarning javobgarlar N.Kobulov, R.Kobulova va A.Niyazmetovalarga nisbatan meros mulkiga egalik qilish, meros mulkini bo'lish, vasiyatnomani haqiqiy emas deb topish, uydan chiqarish va uyga kiritish haqidagi da'vo talablari yuzasidan fuqarolik ishini ko'rib chiqdi. Keyinchalik, ish bo'yicha chiqarilgan hal qiluv qaroriga nisbatan uchinchi shaxs sifatida fuqaro B.Niyozmetov Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga kassatsiya shikoyati beradi. U o'z shikoyatida birinchi instansiya sudida uchinchi shaxs sifatida ishdan manfaatdor ekanligini, ammo protsessga chaqirtirilmaganligini, bunday turkumdagi ishlarni sirdan ko'rish mumkin emasligini, javobgarlardan faqat bittasigina sud protsessiga kela olmaganligini dalil sifatida keltirib o'tgan va sud qarorini bekor qilinishini so'ragan.

- *Fuqaro B.Niyozmetovning shikoyatidagi e'tirozlari o'rinlimi?*
- *Sirdan ish yuritishga doir cheklovlar bormi?*
- *Fuqaro B.Niyozmetovga qanday yordam berish mumkin?*

2. Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Mirobod tumanlararo sudida ko'rilgan da'vogar S.Eshmatovning javobgarlar B.Karimov va R.Karimovlarga nisbatan uyga kiritish va foydalanish huquqini belgilash

haqidagi da'vo arizasi bo'yicha sirdan hal qiluv qarori bekor qilingan. Aniqlanishicha, javobgar B.Karimov kassatsiya shikoyatida ish sirdan ish yuritish tartibida ko'rilganida da'voning asosi yoki predmeti o'zgartirilishi yoki da'vo talablarining miqdori ko'paytirilishi mumkin emasligini ko'rsatgan. Ammo ishni ko'rish jarayonida da'voning asosi o'zgartirilganligi aniqlangan.

Ishni kassatsiya bosqichida ko'rish jarayonida da'vogar da'vodan voz kechishi mumkinligini bildirgan.

➤ *Javobgar B.Karimovning kassatsiya shikoyatida keltirilgan vajlari to'g'rimi?*

➤ *Ushbu vaziyatda da'vogar da'vodan voz kechishi mumkinmi?*

VII BOB. BUYRUQ TARTIBIDA ISH YURITISHDA RASMIYLASHTIRILADIGAN PROTSESSUAL HUJJATLAR

1-§. Sud buyrug‘ini chiqarish bo‘yicha talablar

Fuqarolarning sud orqali himoyalanihga bo‘lgan huquqlarini amalga oshirishlari uchun qo‘shimcha qulayliklar yaratish, da’vo arizalari va shikoyatlarini qabul qilish hamda ularni ko‘rib chiqish borasidagi dastlabki jarayonlarni yanada soddalashtirish maqsadida, fuqarolik ishlarini sudda ko‘rish va hal qilishning bir muncha soddalashtirilgan tartibi – “Buyruq tartibida ish yuritish” (FPKning 20¹-bobi) joriy etildi. Mazkur institut mamlakatimiz fuqarolik protsessual qonunchiligiga “O‘zbekiston Respublikasining ayrim qonun hujjatlariga o‘zgartish va qo‘shimchalar kiritish to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasining 2003-yil 12-dekabrda Qonuni bilan kiritildi va hozirda sud amaliyotida samarali tarzda qo‘llanib kelinmoqda. Endilikda fuqarolik sud ishlarini yuritish to‘g‘risidagi qonun hujjatlari da’vo tartibidagi ishlar, organlar va mansabdor shaxslarning xatti-harakatlari (qarorlari) ustidan berilgan shikoyatlar bo‘yicha ishlar hamda alohida tartibda yuritiladigan ishlar bilan bir vaqtda buyruq tartibidagi ishlarini ham ko‘rib chiqish va hal etish tartibini belgilaydi (FPKning 2-moddasi).

Sud buyrug‘i – undiruvchining pul mablag‘larini undirish to‘g‘risidagi yoki ko‘char mol-mulkni nizosiz talablar bo‘yicha qarzdordan talab qilib olish to‘g‘risidagi arizasi bo‘yicha sudya, sudda ishni ko‘rmasdan, chiqargan hujjat.

Fuqarolik ishlari bo‘yicha sud buyruqlari qonunchilikda belgilangan qat’iy qoidalar asosida, faqat mulkiy tusdagi talablar yuzasidagina chiqariladi.

Qonun mulkiy tusda bo‘lmagan yoki ko‘chmas mol-mulklarni undirishga qaratilgan talablar yuzasidan sud buyruqlari chiqarilishiga yo‘l qo‘ymaydi.

Fuqarolik protsessual qonunchiligida sud buyruqlarini chiqarishning quyidagi talablari o'z ifodasini topgan:

- 1) agar talab notarial tasdiqlangan bitimga asoslangan bo'lsa;**
- 2) agar talab yozma bitimga asoslangan va qarzdor tomonidan tan olingan bo'lsa, shu jumladan, agar kommunal xizmatlar to'lovi bo'yicha qarzni undirish haqidagi talab arz qilingan bo'lsa;**
- 3) agar voyaga yetmagan bolalar uchun alimentlar undirish haqidagi, otalikni belgilash bilan yoki uchinchi shaxslarni jalb etish zarurati bilan bog'liq bo'lmagan talab arz qilingan bo'lsa;**
- 4) agar hisoblangan, lekin xodimga to'lanmagan ish haqini va unga tenglashtirilgan to'lovlarni undirish haqidagi talab arz qilingan bo'lsa;**
- 5) agar fuqarolardan soliqlar va boshqa majburiy to'lovlar bo'yicha qarzlarni undirish haqidagi talab arz qilingan bo'lsa (FPKning 238²-moddasi).**

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2006-yil 3-fevraldagi "Buyruq tartibida ish yuritishni tartibga soluvchi qonun normalarini qo'llashning ayrim masalalari to'g'risida"gi 4-sonli qarorida tushuntirish berilishicha, sud buyrug'i chiqarish haqidagi talab FPKning 145-moddasida belgilangan sudlovga taalluqlilikning umumiy qoidalariga amal qilingan holda sudga beriladi. Shu bilan birgalikda, voyaga yetmagan farzandning ta'minoti uchun aliment undirish haqidagi talab undiruvchi yashayotgan joydagi sudga, ijro qilish joyi ko'rsatilgan notarial tasdiqlangan bitimga asoslangan talab ushbu talab bajarilishi lozim bo'lgan joydagi sudga taqdim qilinishi ham mumkin.

Sud buyrug'i qonunda belgilangan tartibda, shuningdek, aniq ro'yxatda ko'rsatilgan talablar asosida amalga oshiriladi. Bitimlarning yozma, notarial tartibda tasdiqlangan bitimlarga asoslanganligining ahamiyati shundan iboratki, bitimning bunday shakllari undiruvchi va qarzdor o'rtasida mavjud bo'lgan moddiy huquqiy munosabatlarni to'liq namoyon qilib, ularni ro'yobga chiqarishga imkon beradi.

2-§. Sud buyrug‘ini chiqarish to‘g‘risidagi arizaning shakli, mazmuni va uni rasmiylashtirish tartibi

Sud buyrug‘ini chiqarish to‘g‘risidagi ariza sudga yozma shaklda, shu jumladan, axborot tizimi orqali elektron shaklda beriladi. Ariza shakli, mazmuni va matniga qo‘yilgan talablar da’vo arizasiga qo‘yilgan talablarga o‘xshash bo‘ladi. Shu bilan birga, buyruq chiqarish jarayonining o‘ziga xosligini hisobga olib, uning shaxs huquqlari va qonuniy manfaatlarini soddalashtirilgan tartibda himoya qilinishini ko‘zda tutadi. Lekin buyruq tartibida ish yuritishda, da’vo arizasi bilan murojaat qilishdagi jarayondan farqli ravishda, nizosiz va tegishli hujjatlar bilan tasdiqlangan talablar ko‘rib chiqiladi. Demak, sud buyrug‘ini chiqarish to‘g‘risidagi arizada talablar bayon qilinib, uni asoslovchi holatlar va tasdiqlovchi hujjatlarni ilova qilish bilan kifoyalaniladi.

Lekin sud buyrug‘ini chiqarish to‘g‘risidagi arizalarning mazmuniga alohida e’tibor berish lozim. Unda ariza berilayotgan sudning nomi, undiruvchi va qarzdor shaxsning aniq manzili, joylashgan joyi va agar ulardan biri yuridik shaxs bo‘lsa, uning rekvizitlari, undiruvchining talabi va talabga asos bo‘lgan holatlar, arz qilingan talabni tasdiqlovchi va ilova etilayotgan hujjatlar ro‘yxati ko‘rsatilishi lozim. Agar undiruvchi tomonidan ko‘char mol-mulk talab qilinayotgan bo‘lsa, arizada ushbu mol-mulkning qiymati ham ko‘rsatilishi talab etiladi.

Sud buyrug‘ini chiqarish to‘g‘risidagi ariza undiruvchi yoki uning vakili tomonidan imzolanadi. Vakil tomonidan berilayotgan arizaga uning vakolatlarini tasdiqlovchi hujjat ilova etilishi lozim. Buyruq tartibida ish yuritish undiruvchining huquq va qonuniy manfaatlarini himoya qilishning soddalashtirilgan usuli ekanligidan kelib chiqib, sudlar arizani qabul qilishda undiruvchining vakili tomonidan berilgan arizada vakilning nomi va manzili ko‘rsatilishi shart emasligini nazarda tutishlari lozim. Undiruvchi tomonidan vakilga sud buyrug‘ini olish va ijroga qaratish vakolati berilgan holatlar bundan mustasno.

Yuqorida bayon etilganidek, sud buyrug‘ini chiqarish haqidagi ariza bilan prokuror ham sudga murojaat qilishi mumkin. Lekin O‘zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2006-yil 3-fevraldagi “Buyruq tartibida ish yuritishni tartibga soluvchi qonun normalarini qo‘llashning ayrim masalalari to‘g‘risida”gi 4-sonli qarorida tushuntirish berilishicha, prokuror fuqaro sog‘ligi, yoshi yoki boshqa sabablarga ko‘ra sudda o‘z huquqlarini shaxsan himoya qilish imkoniyatiga ega bo‘lmasagina, fuqaro manfaati yuzasidan sud buyrug‘ini chiqarish haqidagi ariza bilan sudga murojaat qilishi mumkin bo‘ladi. Bunday holda, sud buyrug‘i chiqarish haqidagi prokurorning arizasiga arz qilingan talabni tasdiqlovchi hujjatlardan tashqari, fuqaroning sudga murojaat qila olmasligini tasdiqlovchi hujjatlar ham ilova qilinishi lozim.

Oila qonunchiligi talabiga ko‘ra, voyaga yetmagan bolalar uchun aliment undirish haqidagi talab ota-onalarning biri yoki har ikkalasidan, boshqa ota-onalar, farzandlikka oluvchi, bolaning vasiy yoki homiyi yoxud bolalarni tarbiyalash muassasasi mamuriyati tomonidan ham berilishi mumkinligi sababli, ular ham sud buyrug‘i chiqarish haqidagi talab bilan sudga murojaat qilish huquqiga ega bo‘ladilar.

Sudya FPKning 238²-moddasida ko‘rsatilgan talablar bo‘yicha faqatgina ushbu talab hujjat asosida tasdiqlangan hamda talab yuzasidan qarzдор tomonidan e‘tiroz bildirilmagan taqdirda, sud buyrug‘ini chiqarishi mumkin. Shunga ko‘ra, undiruvchi taraflar o‘rtasida da’vo tartibida hal qilinishi lozim bo‘lgan huquq to‘g‘risida nizo mavjud emasligi haqidagi o‘z talabini tasdiqlovchi hujjatlarni taqdim qilishi shart.

Sud buyrug‘ini chiqarish to‘g‘risida ariza berilganida, O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1994-yil 3-noyabrdagi 533-sonli “Davlat boji stavkalari haqida”gi qarori asosida tasdiqlangan ilovaga ko‘ra, da’vo ishlarini yuritish uchun belgilangan tartibda va miqdorda davlat boji undiriladi.

3-§. Sud buyrug‘ini chiqarish to‘g‘risidagi arizani qabul qilishni rad etish asoslari, bu haqidagi ajrim va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi

FPKning 238⁵-moddasiga ko‘ra, sudya sud buyrug‘ini chiqarish to‘g‘risidagi arizani qabul qilishni FPKning 152-moddasida nazarda tutilgan asoslar bo‘yicha rad etadi.

Sud buyrug‘ini chiqarish to‘g‘risidagi ariza quyidagi hollarda rad etiladi

FPKning
152-moddasida
nazarda
tutilgan
asoslarga
ko‘ra

1. Arz qilingan talab FPKning 238²-moddasida nazarda tutilmagan bo‘lsa
2. Qarzdor O‘zbekiston Respublikasi sudlari yurisdiksiya doirasidan chetda bo‘lsa
3. Arz qilingan talabni tasdiqlovchi hujjatlar taqdim etilmagan bo‘lsa
4. Huquq to‘g‘risida nizo mavjud deb hisoblansa
5. Arizaning shakli va mazmuni FPKning 238³-moddasi talablariga javob bermasa
6. Ariza berganlik uchun davlat boji to‘lanmagan bo‘lsa (FPKning 238⁵-moddasi)

Sudya arizani qabul qilishni rad etish to‘g‘risida ariza sudga kelib tushgan kundan e‘tiboran uch kunlik muddat ichida ajrim chiqaradi.

Arizani qabul qilishning rad etilishi undiruvchining ana shu talab bo‘yicha da‘vo ishini yuritish tartibida da‘vo taqdim etish imkoniyatiga to‘sqinlik qilmaydi.

Agar ariza FPKning 238³-moddasi talablariga javob bermasa yoki davlat boji to‘lanmagan bo‘lsa, sudya sud buyrug‘ini chiqarish haqidagi arizani qabul qilib, o‘z ajrimi bilan undiruvchiga kamchiliklarni bartaraf etish yoxud davlat bojini to‘lash uchun ko‘pi bilan uch kun muhlat berishi mumkin. Undiruvchi belgilangan muddatda kamchiliklarni bartaraf etsa va davlat bojini to‘lasa, ariza sudga dastlab taqdim etilgan kundan qabul qilingan hisoblanadi. Aks holda, sudya, qonun talabiga muvofiq, arizani qabul qilishni rad etish to‘g‘risida ajrim chiqaradi.

4-§. Sud buyrug‘ining mazmuni va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi

Fuqarolik protsessual qonunchilikda sud buyrug‘ini chiqarish uchun protsessual muddat belgilangan bo‘lib, unga ko‘ra, sud buyrug‘i ariza kelib tushgan kundan e‘tiboran uch kun ichida sudya tomonidan chiqariladi.

O‘zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2006-yil 3-fevraldagi “Buyruq tartibida ish yuritishni tartibga soluvchi qonun normalarini qo‘llashning ayrim masalalari to‘g‘risida”gi qarorining 19-bandida, FPKning 238⁸-moddasi talablariga ko‘ra, sud buyrug‘i hal qiluv qaroridan farq qilib, unda bayon va asoslantiruvchi qismlar mavjud bo‘lmasdan, talablarni qanoatlantirishga asos bo‘lgan moddiy qonun normasini ko‘rsatish bilan chegaralanishiga sudlarning e‘tibori qaratilishi yuzasidan tushuntirishlar beriladi.

Sud buyrug‘ining kirish qismida quyidagilar ko‘rsatiladi:

- ◆ **ish yuritish tartib raqami va buyruq chiqarilgan sana;**
- ◆ **sudning nomi, buyruq chiqargan sudyaning familiyasi hamda ismi va otasining ismi bosh harflari;**
- ◆ **undiruvchining nomi (familiyasi, ismi, otasining ismi), yashash joyi va joylashgan yeri;**
- ◆ **qarzdorning nomi (familiyasi, ismi, otasining ismi), yashash joyi va joylashgan yeri.**

Sudya o‘z buyrug‘ida undiruvchining talabini qondirish uchun asos bo‘lgan qonunni ko‘rsatishi lozim bo‘ladi. Bir qarashda bu sud buyrug‘ining asoslantiruvchi qismiga o‘xshasa-da, lekin ushbu qismda hujjatlar, boshqa faktik holatlar tekshirilmaydi va huquqiy tahlil etilmaydi.

Sud buyrug‘ining xulosa qismida quyidagilar ko‘rsatilishi lozim:

- ◆ **talabni qondirish uchun asos bo‘lgan qonun;**
 - ◆ **undirilishi lozim bo‘lgan pul summasining miqdori yoki talab qilib olinishi lozim bo‘lgan ko‘char mol-mulkning qiymati ham ko‘rsatilgan holdagi belgisi:**
 - ◆ **agar qonunda yoki shartnomada “neustoyka” undirish nazarda tutilgan bo‘lsa, neustoyka miqdori;**
-

♦ qarzdordan undirilishi lozim bo'lgan davlat bojining summasi;

♦ arz qilingan talabga qarshi qarzdor tomonidan e'tiroz bildirish muddati va tartibi.

Voyaga yetmagan bolalar uchun aliment undirish to'g'risidagi sud buyrug'ida FPKning 238⁸-moddasi 1–5- va 8-bandlarida nazarda tutilgan ma'lumotlardan tashqari, qarzdorning tug'ilgan sanasi va joyi, ta'minoti uchun aliment undirilishi lozim bo'lgan bolaning ismi va tug'ilgan sanasi, qarzdordan har oyda undirilayotgan to'lovlar miqdori va ularning undirilish muddati ham ko'rsatilishi lozim. Sud buyrug'i sudya tomonidan imzolanadi.

Sud buyrug'i sudning muhri bilan tasdiqlangan bir xil yuridik kuchga ega bo'lgan ikki nusxada chiqariladi. Ushbu asl nusxaning bittasi sudga qolsa, ikkinchi nusxasi ijro etishga taqdim qilish uchun undiruvchiga beriladi. Sud buyrug'i chiqarilganidan keyin sudya uning ko'chirma nusxasini darhol qarzdorga yuboriladi.

Sud buyruqlari o'ziga xos bo'lgan quyidagi belgilari bilan sud qarorlaridan farqlanadi:

birinchidan, sud buyrug'i ish mazmunan ko'rilmasdan, faqat mavjud yozma hujjatlar asosida chiqariladi. Sudya ushbu holatda guvoh ko'rsatmalarini, ekspert xulosalarini tekshirmaydi, taraflarning tushuntirishlari va uchinchi shaxslarning bayonotlarini eshitmaydi;

ikkinchidan, arz qilingan talabning mazmuni bo'yicha sud buyrug'i ariza sudga kelib tushgan kundan e'tiboran uch kun ichida sudya tomonidan chiqariladi;

uchinchidan, buyruq tartibida ish yuritish jarayonida taraflar sifatida undiruvchi va qarzdor e'tirof etiladi;

to'rtinchidan, sud buyrug'i faqat qonunda belgilangan asoslar (FPKning 238²-moddasi) mavjud bo'lgandagina chiqariladi. Sud buyrug'i nizosiz talablar yuzasidan chiqarilib, qonunda belgilanmagan asoslar yuzasidan chiqarilishi mumkin emas;

beshinchidan, sud buyrug‘ini chiqarish uchun qator shartlar mavjud bo‘lishi talab etiladi. Birinchi shart shundan iboratki, undiruvchi sud buyrug‘ini chiqarish to‘g‘risidagi ariza bilan birga qarzdorning o‘z zimmasiga olgan majburiyatini tasdiqlovchi hujjatlarni ham taqdim etishi shart. Ikkinchi shart taqdim etilgan hujjatlar ishning mohiyatini o‘zida to‘laqonli aks ettirishi bo‘lsa, uchinchi shart esa nizoning mavjud bo‘lmasligidir;

oltinchidan, sud buyrug‘i ijro hujjati kuchiga ega bo‘lib, sud hujjatlarini ijro etish uchun qonunda belgilangan tartibda amalga oshiriladi.

O‘zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining “Buyruq tartibida ish yuritishni tartibga soluvchi qonun normalarini qo‘llashning ayrim masalalari to‘g‘risida”gi 2006-yil 3-fevraldagi 4-sonli qarorining 1-bandida ko‘rsatilishicha, sud buyrug‘i birinchi instansiya sudi tomonidan qabul qilinadigan qarorlarning alohida bir turi bo‘lib, FPKning 238²-moddasida ko‘rsatilgan talablar yuzasidan sud muhokamasi talab qilinmaydigan ishlar bo‘yicha chiqariladi va u ijro hujjati kuchiga ega hisoblanadi.

Buyruq tartibida ish yuritish manfaatdor shaxs – qarz undiruvchining tashabbusi bilan boshlanadi. Talab kimga nisbatan qaratilgan bo‘lsa, u qarzdor deb e’tirof etiladi.

5-§. Sud buyrug‘ini chiqarishni rad etish to‘g‘risida ajrim va uni rasmiylashtirish tartibi

Sudlar sud buyrug‘ini chiqarish haqidagi arizani qabul qilishni rad etish asoslarini sud buyrug‘i chiqarishni rad etish asoslaridan farqlay bilishlari kerak. Chunki FPKning 238⁵-moddasida ko‘rsatilgan sud buyrug‘i chiqarish haqidagi arizani qabul qilishni rad etish asoslaridan farqli ravishda, sud buyrug‘i chiqarishni rad etish uchun ariza qabul qilinganidan keyin taraflar o‘rtasida huquq to‘g‘risidagi nizo mavjudligi, shuningdek, arz qilingan talab FPKning 238²-moddasida nazarda tutilmaganligi asos bo‘ladi. Sud buyrug‘i chiqarishni rad qilish to‘g‘risida sudya ajrim chiqaradi.

Arizani qabul qilishni rad etish hamda sud buyrug‘i chiqarishni rad etish undiruvchini shu talab bo‘yicha da’vo tartibida sudga murojaat qilish huquqidan mahrum qilmasligi sababli, shu to‘g‘rida chiqarilgan sud ajrimlari ustidan shikoyat berilmaydi. FPKning 238²-moddasida nazarda tutilgan talablar bo‘yicha undiruvchi sud buyrug‘i chiqarish haqidagi ariza bilan yoki da’vo talabi tartibida murojaat qilishga haqli. Mazkur holatda sud da’vo talabini qabul qilish va ishni da’vo tartibida ko‘rishni rad qilishga haqli bo‘lmaydi.

6-§. Sud buyrug‘ini bekor qilish to‘g‘risidagi e’tiroz va uni rasmiylashtirish tartibi

Fuqarolik protsessual qonunchilik sudyaga sud buyrug‘i chiqarilganidan keyin uning ko‘chirma nusxasini darhol qarzdorga yuborish majburiyatini yuklaydi. Qarzdor sud buyrug‘ining ko‘chirma nusxasini olgan kundan e’tiboran o‘n kunlik muddat ichida, arz qilingan talabga qarshi o‘z e’tirozlarini buyruqni chiqargan sudga yuborishga haqli bo‘ladi. Ta’kidlash joizki, FPKning 238⁹-moddasida nazarda tutilgan sud buyrug‘ining nusxasini qarzdorga darhol yuborish tartibi, shuningdek, FPKning 238¹⁰-moddasida ko‘rsatilgan sud buyrug‘ini bekor qilish asoslari qarzdor huquqlarining kafolati hisoblanadi.

Agar belgilangan muddatda qarzdordan sudga e’tiroz tushmasa, sudya sudning muhri bilan tasdiqlangan sud buyrug‘ini ijro etishga taqdim qilish uchun undiruvchiga beradi. Undiruvchining iltimosiga ko‘ra, sud buyrug‘i ijro etish uchun bevosita sud tomonidan yuborilishi ham mumkin. Qarzdordan davlat bojini undirish maqsadida, sudning muhri bilan tasdiqlangan sud buyrug‘ining alohida nusxasi ijro etish uchun bevosita sud tomonidan yuboriladi. Qonun talabiga ko‘ra, qarzdorning davlat boji miqdori yuzasidan keltirgan e’tirozlari sud buyrug‘ini bekor qilish uchun asos bo‘la olmaydi, chunki davlat foydasiga davlat boji undirish undiruvchi va qarzdor o‘rtasidagi munosabatlarga daxldor emas. Faqat asosiy talablar yuzasidan bildirilgan e’tirozlargina sud buyrug‘ini bekor qilish uchun asos bo‘ladi.

Sud buyrug‘iga nisbatan e’tiroz bildirish uchun qonunda belgilangan o‘n kunlik muddatning qarzdor tomonidan o‘tkazib yuborilganligi sud tomonidan uzrli deb topilgan taqdirda, sud uning arizasiga asosan ushbu

muddatni tiklashi mumkin. Muddatni tiklash haqidagi ariza bilan murojaat qilinmasdan turib, muddat o'tkazilgandan so'ng berilgan shikoyatlar sud tomonidan ko'rilmaydi va muallifga qaytariladi.

O'zbekiston Respublikasi FPKning 238⁹-moddasida ko'rsatilgan qarzdor tomonidan e'tirozlar taqdim qilinishi mumkin bo'lgan o'n kunlik muddat protsessual muddatlar toifasiga kirishi sababli ushbu muddatlarga nisbatan FPKning XII bobida ko'rsatilgan talablar qo'llanilishi, shu jumladan, o'tkazilgan muddatni tiklash haqidagi arizani rad etish to'g'risidagi ajrimga nisbatan FPKning 130-moddasiga muvofiq, xususiy shikoyat keltirilishi mumkin bo'ladi. Sud buyrug'i shaklida qabul qilinadigan sud qarorlari barcha subyektlar uchun majburiy hisoblanadi va respublika hududida so'zsiz ijro etilishi lozim. Bunda sud buyruqlari boshqa sud hujjatlaridan ularni ijroga qaratishda, ijro varaqasini berishni talab qilishda farq qiladi, chunki sud buyrug'ining o'zi ijro hujjati bo'lib hisoblanadi va bevosita ijro etiladi.

7-§. Sud buyrug'ini bekor qilish to'g'risidagi ajrim va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi

Agar belgilangan muddatda qarzdordan arz qilingan talabga qarshi e'tirozlar tushsa, sudya sud buyrug'ini bekor qilib, bu haqida ajrim chiqaradi. Sud buyrug'ini bekor qilish to'g'risidagi ajrimda sudya undiruvchiga arz qilgan talabni da'vo ishlarini yuritish tartibida taqdim etish mumkinligini tushuntiradi. Sud buyrug'ini bekor qilish to'g'risidagi ajrimning nusxalari ajrim chiqarilganidan keyin **uch kundan** kechiktirmay taraflarga imzo qo'ydirib topshiriladi yoki ularga pochta orqali yoxud axborot tizimi orqali elektron shaklda yuboriladi.

NAZORAT UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR

1. Sud buyrug'i chiqarish to'g'risidagi ariza qanday rasmiylashtiriladi? Fikringizni qonun hujjatlari bilan asoslantirib, ushbu ariza namunasini yozing.
2. Sud buyrug'i chiqarish to'g'risidagi arizani qabul qilishni rad etish asoslari va bu haqidagi ajrimda nimalar ko'rsatiladi? Mazkur ajrim loyihasini tayyorlang.

3. Sud buyrug'ini bekor qilish to'g'risidagi e'tiroz qanday rasmiylashtiriladi?
4. Sud buyrug'ining sud hal qiluv qaroridan farqlarini ayting.

NAZORAT UCHUN KAZUSLAR

1. Bolalarni tarbiyalash muassasasi ma'muriyati tumanlararo sudga aliment undirish haqida sud buyrug'ini chiqarishni so'rab, ariza bilan murojaat qildi. Arizada ko'rsatilishicha, bolaning ota-onalari Y.Nodirov va N.Nodirovalar o'z farzandlarining tarbiyasi bilan shug'ullanmaganliklari uchun sud tomonidan ota-onalik huquqidan mahrum qilinganlar.

Sud bolalarni tarbiyalash muassasa ma'muriyatining aliment undirish to'g'risidagi arizasini FPKning 152-moddasi 7-bandiga ko'ra qabul qilishni rad etar ekan, o'z ajrimida bolaning qonuniy vakillari, ya'ni uning vasiy yoki homiysi shu mazmundagi ariza bilan murojaat qilishi mumkinligini ko'rsatadi.

- *Vaziyatga huquqiy baho bering.*
- *Aliment undirish bo'yicha sud buyrug'i namunasini yozing.*

2. Bektemir tuman mudofaa ishlari bo'limi fuqaro N.Latipovga nisbatan yozma shartnomaga asoslangan safarbarlik chaqiruv rezervida xizmatni o'tash uchun pul badalini undirishni so'rab, Fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod tumanlararo sudiga sud buyrug'ini chiqarish to'g'risida ariza bilan murojaat qilgan. Sud esa mazkur arizani FPK 152-moddasining 1-bandiga asosan, "ariza sudda ko'rishga tegishli emas, bu masala harbiy sudga tegishli", – deb arizani qabul qilishni rad etgan.

Bektemir mudofaa ishlari bo'limi sudning mazkur ajrimi ustidan xususiy tartibda shikoyat qilib, ushbu ish bo'yicha bir tomon fuqaro ekanligini va fuqarolik protsessual qonunchiligiga ko'ra, ish fuqarolik ishlari bo'yicha sudga taalluqli ekanligini ko'rsatadi.

- *Vaziyatga huquqiy baho bering.*
- *Bektemir tuman mudofaa ishlari bo'limining sudning ajrimi ustidan keltirgan xususiy shikoyati asoslimi? Mazkur ajrim loyihasini yozing.*

VIII BOB. DA'VO ISHLARINI YURITISHDAGI PROTSESSUAL HUJJATLAR

1-§. Oila huquqiy munosabatlaridan kelib chiqadigan nizolar bo'yicha sudga beriladigan da'vo arizalari, sudning hal qiluv qarorlari, ajrimlar va ularni rasmiylashtirishning protsessual tartibi

Oila huquqiy munosabatlaridan kelib chiqadigan ishlarga, Oila kodeksiga binoan, nikohdan ajratish, nikohni haqiqiy emas deb topish, aliment undirish, otalikni belgilash, ota-onalik huquqidan mahrum qilish, uni tiklash yoki cheklash to'g'risidagi va shu kabi ishlar kiradi.

Nikohdan ajratish to'g'risidagi da'vo bilan sudga er yoki xotin murojaat qiladi. Da'vo arizasi O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik protsessual kodeksining 145-moddasiga ko'ra, javobgarning doimiy yashash joyidagi sudga yoki doimiy mashg'ul bo'lgan joydagi sudga berilishi ko'rsatilgan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2011-yil 20-iyuldagi "Sudlar tomonidan nikohdan ajratishga oid ishlar bo'yicha qonunchilikni qo'llash amaliyoti to'g'risida"gi 6-sonli qarorining 7-bandida ko'rsatilishicha, nikohdan ajratish to'g'risidagi da'vo:

♦ jazo muddatidan qat'i nazar, ozodlikdan mahrum etishga hukm qilingan shaxs bilan – mazkur shaxsning sudlanguniga qadar oxirgi yashash joyida;

♦ yashash joyi noma'lum bo'lgan shaxs bilan – uning ma'lum bo'lgan oxirgi yashash joyida yoki uning mol-mulki turgan joyda;

♦ da'vogar voyaga yetmagan bolalari borligi yoki salomatligi tufayli javobgarning yashash joyiga borishga qiynalgan hollarda esa, da'vogarning yashash joyida qo'zg'atiladi.

FPKning 241-moddasida ko'rsatilgan da'vogarning tanlashi bo'yicha sudlovlilik qoidalariga ko'ra, agar da'vogarning voyaga yetmagan bolalari borligi, shuningdek, nogironligi yoki og'ir kasalligi tufayli u javobgar yashab turgan joydagi fuqarolik ishlari bo'yicha tumanlararo, tuman (shahar) sudiga borishga qiynalsa, nikohni bekor qilish to'g'risidagi da'volar da'vogarning yashaydigan joyida qo'zg'atilishi mumkin.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudining 2011-yil 20-iyuldagi "Sudlar tomonidan nikohdan ajratishga oid ishlar bo'yicha qonunchilikni qo'llash amaliyoti to'g'risida"gi 6-sonli Plenum qarorida tushuntirilishicha, nikohdan ajratish haqidagi da'vo arizasi FPK 149-, 150-moddalari talablariga javob berishi kerak. Unda nikoh qachon va qayerda rasmiylashtirilganligi, ushbu nikohdan bolalari bor-yo'qligi, ularning yoshi, er-xotin o'rtasida ularning ta'minoti va tarbiyasi haqida kelishuvga erishilgan-erishilmaganligi, nikohdan ajratish sabablari nikohdan ajratish haqidagi da'vo bilan birga ko'rilishi mumkin bo'lgan boshqa talablar bor-yo'qligi ko'rsatiladi.

Arizaga nikoh tuzilganligi to'g'risidagi guvohnoma, bolalar tug'ilganligi to'g'risidagi guvohnoma nusxalari, er-xotinning oylik maoshi va o'zga daromadlari haqidagi ma'lumotlar, davlat boji to'langanligi to'g'risidagi hujjatlar, da'vo arizasidan nusxa, da'vo talablarini tasdiqlovchi dalillar ilova qilinadi.

Esda saqlang! O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1994-yil 3-noyabrdagi 533-sonli "Davlat boji stavkalari haqida"gi qaroriga ko'ra, nikohdan ajratish to'g'risida sudga beriladigan da'vo arizalar uchun birinchi marotaba eng kam oylik ish haqining 50% miqdorida, takroran nikohdan ajratish to'g'risida murojaat qilinganda esa, eng kam oylik ish haqining 120% miqdorida davlat boji to'lanadi. Agar bedarak yo'qolganligi va ruhiy kasalligi yoxud aqli zaifligi oqibatida belgilangan tartibda qobiliyatsiz deb topilgan yoki kamida uch yilga ozodlikdan mahrum etilgan shaxslar bilan nikohni bekor qilish haqida da'vo arizalari berilgan bo'lsa, eng kam oylik ish haqining 2 % miqdorida davlat boji undiriladi.

E'tibor bering! O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2011-yil 20-iyuldagi "Sudlar tomonidan nikohdan ajratishga oid ishlar bo'yicha qonunchilikni qo'llash amaliyoti to'g'risida"gi 6-sonli qarorida ko'rsatilishicha, nikohdan ajratish to'g'risidagi da'vo arizasini qabul qilishda shuni inobatga olish lozimki, Oila kodeksining 39-moddasiga muvofiq, er xotinining roziligisiz uning homiladorligi vaqtida va bola tug'ilganidan so'ng bir yil mobaynida nikohdan ajratish to'g'risida ish

qo'zg'atishga, garchi u tug'ilish to'g'risidagi yozuvlar daftarida bolaning otasi sifatida yozilmagan bo'lsa ham, haqli emas. Mazkur qoida bola o'lik tug'ilgan yoki bir yoshga to'lmay vafot etgan hollarga ham tatbiq etiladi.

Xotinning nikohdan ajratish to'g'risida ish qo'zg'atishga roziligi bo'lmagan hollarda, sudya **da'vo arizasini qabul qilishni rad etadi**, agar u qabul qilingan bo'lsa, **sud ish yuritishni tugatadi**. Nikohdan ajratish to'g'risidagi ish xotinning roziligi bilan qo'zg'atilgan bo'lib, ishni sud majlisida ko'rish vaqtida u nikohdan ajratishga qarshi e'tiroz bildirgan, shuningdek, xotinning homiladorligi va uning nikohdan ajratishga roziligi yo'qligi ishni apellyatsiya, kassatsiya yoki nazorat instansiyasida ko'rish vaqtida ma'lum bo'lgan barcha hollarda ham ish yuritish tugatilishi lozim.

Shuni nazarda tutish lozimki, Oila kodeksining 39-moddasida ko'rsatilgan holatlar mavjudligi xotin tomonidan nikohdan ajratish to'g'risidagi da'vo qo'zgatilishiga to'sqinlik qilmaydi.

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 48-moddasiga ko'ra, sud tomonidan vafot etgan deb e'lon qilingan yoki bedarak yo'qolgan deb topilgan er (xotin) qaytib kelgan hollarda, nikohning tiklanish asoslari ko'rsatib o'tilgan bo'lib, sud tomonidan vafot etgan deb e'lon qilingan yoki bedarak yo'qolgan deb topilgan er (xotin) qaytib kelgan va sudning tegishli qarorlari bekor qilingan hollarda, nikoh er-xotinning birgalikdagi arizasiga ko'ra, fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd etish organi tomonidan tiklanishi mumkin. Agar er (xotin) yangi nikohga kirgan bo'lsa, nikohni tiklash mumkin emas.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2011-yil 20-iyuldagi "Sudlar tomonidan nikohdan ajratishga oid ishlar bo'yicha qonunchilikni qo'llash amaliyoti to'g'risida"gi 6-sonli qarorining 18-bandida qayd etilishicha, aynan o'sha taraflar tomonidan, aynan o'sha asoslar bo'yicha nikohdan ajratish to'g'risidagi takroriy da'vo arizasi sudning ish yurituviga bunday da'voni rad qilish haqidagi hal qiluv qarori yoki da'vogarning da'vodan voz kechganligi yoxud taraflar yarashganligi munosabati bilan ish yuritishni tugatish haqidagi ajrim qonuniy kuchga kirgan kundan boshlab, kamida olti oy o'tganidan

so'ng qabul qilinishi mumkin. Bunday da'vo yangi asoslarga ko'ra taqdim etilganda, takroriy da'vo arizasi mazkur muddatga rioya qilinmasdan berilishi mumkin.

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 40-moddasi ikkinchi qismiga muvofiq, sud er-xotinga yarashishlari uchun olti oygacha muddat tayinlashga haqli. O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2011-yil 20-iyuldagi "Sudlar tomonidan nikohdan ajratishga oid ishlar bo'yicha qonunchilikni qo'llash amaliyoti to'g'risida"gi 6-sonli qarorida ko'rsatilishicha, bunda shuni e'tiborga olish lozimki, Oila kodeksining 218-moddasi talablarini inobatga olgan holda, yarashish uchun beriladigan muddat uch oydan kam bo'lishi samarasiz hisoblanadi. Er-xotinning yarashish imkoniyatini ta'minlash maqsadida olti oylik muddat ichida ishning ko'rilishi bir necha marta keyinga qoldirilishi mumkin.

Er-xotinga yarashish uchun muddat berilishi munosabati bilan ishning ko'rilishini keyinga qoldirish to'g'risidagi sud ajrimi taraflarning tushuntirishlari tinglangandan so'ng, zarur hollarda esa, boshqa dalillar tekshirilganidan so'ng chiqariladi.

Sud er va xotinning yoki ulardan birining arizasiga ko'ra, yarashish uchun berilgan muddatni (bunga jiddiy asoslar mavjud bo'lgan hollarda) qisqartirishga va ishni bu muddat tugagunga qadar ko'rishga haqli. Yarashish uchun berilgan muddatni qisqartirish to'g'risidagi masala sud majlisida taraflarni xabardor qilgan holda va ajrim chiqarish yo'li bilan hal etiladi.

Er-xotin yarashishi uchun ishning ko'rilishini keyinga qoldirish to'g'risidagi ajrim alohida xonada (maslahatxonada) chiqariladi va bunday ajrim kelgusida ishning harakatiga to'sqinlik qilmasligi sababli, uning ustidan apellyatsiya, kassatsiya tartibida shikoyat qilinishi yoki protest keltirilishi mumkin emas (FPKning 346-, 348¹⁶-moddalari).

Mol-mulkni bo'lish uchinchi shaxslarning manfaatiga daxldor bo'lgan hollarda sud mol-mulkni bo'lish talabini alohida ish yuritish uchun ajratadi (FPKning 260-moddasi). Nikohdan ajratish to'g'risidagi ish ko'rib chiqilayotganida to'yni o'tkazishga ketgan sarf-xarajatlarni undirish haqidagi talablar qanoatlantirilmaydi.

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 45-moddasiga binoan, sudning nikohdan ajratish haqida hal qiluv qarorini chiqarishda davlat boji miqdorini belgilash asoslari ko'rsatilgan bo'lib, unga ko'ra, sud nikohdan ajratish haqida hal qiluv qarorini chiqarish paytida, nikohdan ajratish to'g'risidagi hal qiluv qaroridan nusxa berilayotganda, er-xotinning har ikkalasi yoki ulardan biri to'laydigan davlat boji miqdorini belgilashi lozim. Agar sud bu bojni er-xotinning har ikkalasidan undirishni lozim deb topsa, ularning har biri to'laydigan boj miqdorini belgilaydi.

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 46-moddasiga muvofiq, nikohdan ajratilganda er (xotin)ning o'z familiyasini o'zgartirishi asoslari ko'rsatib o'tilgan bo'lib, nikohga kirish vaqtida o'z familiyasini o'zgartirgan er (xotin) nikohdan ajratilgandan keyin ham shu familiyada qolishga haqli yoxud uning xohishiga binoan, sud tomonidan nikohdan ajratish to'g'risidagi qaror chiqarilayotganda unga nikohgacha bo'lgan familiyasi qaytarilishi mumkin.

Nikohni bekor qilish deganda, nikohdagi subyektlarning o'zlariga bog'liq bo'lgan yoki bog'liq bo'lmagan asoslarga muvofiq FHDYo yoki sud organlarida ular o'rtasidagi nikohni ulardan birining tashabbusiga binoan tugatilishiga aytiladi.

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 43-moddasida er-xotindan birining arizasi bo'yicha fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd etish organlarida nikohni bekor qilishda, agar er-xotindan biri:

- ◆ sud tomonidan bedarak yo'qolgan deb topilgan bo'lsa;
- ◆ sud tomonidan ruhiyati buzilishi (ruhiy kasalligi yoki aqli zaifligi) sababli muomalaga layoqatsiz deb topilgan bo'lsa;
- ◆ sodir qilgan jinoyati uchun uch yildan kam bo'lmagan muddatga ozodlikdan mahrum qilingan bo'lsa, o'rtada voyaga yetmagan bolalari borligidan qat'i nazar, er-xotindan birining arizasiga ko'ra ularning nikohi fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd etish organlarida bekor bo'ladi.

Agar bolalar haqida, er-xotinning birgalikdagi umumiy mol-mulkini bo'lish haqida yoki yordamga muhtoj, mehnatga layoqatsiz er (xotin)ga ta'minot berish uchun mablag' to'lash haqida nizo mavjud bo'lsa, ularning nikohi sud tartibida bekor bo'ladi. Yuqoridagi shartlar sudda nikohni bekor qilish haqidagi ishlarni qo'zg'atish uchun asos bo'ladi.

Bunday toifadagi ishlarning sudga taalluqli ekanligi shuni ko'rsatadiki, mazkur toifadagi ishlar bo'yicha sudga tegishli nizo vujudga keladi hamda taraflar tomonidan qonunda belgilangan asoslarga muvofiq, nikohni tugatish ishlarining to'liq amalga oshirish imkoniyatining bo'lmasligi, ularning huquq va manfaatlarining sud tomonidan to'liq muhofaza etilishiga imkoniyat beradi.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2011-yil 20-iyuldagi "Sudlar tomonidan nikohdan ajratishga oid ishlar bo'yicha qonunchilikni qo'llash amaliyoti to'g'risida"gi 6-sonli qarorida ko'rsatilishicha, nikohdan ajratish yoki nikohdan ajratishni rad qilish haqidagi hal qiluv qarori qonuniy, asosli bo'lishi hamda sud majlisida har tomonlama tekshirilgan dalillarga tayangan bo'lishi lozim.

Hal qiluv qarorining asoslantirish qismida sud tomonidan aniqlangan er-xotin o'rtasidagi kelishmovchilik sabablari, sudning oilani saqlab qolish imkoniyati borligi yoki uning uzil-kesil barham topganligi to'g'risidagi xulosasiga asos bo'lgan dalillar, sud tomonidan u yoki bu dalillarni rad etish uchun asos bo'lgan vajlar, shuningdek, sud qo'llagan qonunlar ko'rsatiladi.

Nikohdan ajratish haqidagi da'voni qanoatlantirish to'g'risidagi hal qiluv qarorining xulosa qismi quyidagilarni o'z ichiga olishi lozim:

♦ taraflarning barcha talablari bo'yicha, shu jumladan, birgalikda ko'rish uchun birlashtirilgan talablari bo'yicha ham sud xulosalarini;

♦ fuqarolik holatlarini qayd etish daftarida nikohdan ajratishni ro'yxatdan o'tkazish uchun zarur bo'lgan ma'lumotlar (nikoh qayd qilingan sana, dalolatnoma yozuvining raqami, nikohni qayd qilgan organning nomi);

♦ er-xotinning familiyalari -- nikoh tuzilganligi to'g'risidagi guvohnomaga muvofiq (nikohga kirish vaqtida familiya o'zgartirilgan bo'lsa, nikohgacha bo'lgan familiya ham);

♦ er-xotinning har biridan undirilishi lozim bo'lgan davlat boji miqdori yoki ulardan qaysi biri uni to'lashdan ozod qilinganligi haqida ko'rsatma (davlat boji miqdorini belgilashda sud ulardan har birining

moddiy ahvolini, oilaning buzilishida aybi darajasini va boshqa muayyan holatlarni, jumladan, voyaga yetmagan bolalar er-xotindan qaysi biri bilan yashash uchun qolayotganligini hisobga oladi);

♦ mol-mulk qiymati (er-xotindan biriga mol-mulk asl holida berilganda).

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2011-yil 20-iyuldagi "Sudlar tomonidan nikohdan ajratishga oid ishlar bo'yicha qonunchilikni qo'llash amaliyoti to'g'risida"gi 6-sonli qarorida ko'rsatilishicha, nikohga kirish vaqtida o'z familiyasini o'zgartirgan er (xotin) nikohdan ajratilgandan keyin ham shu familiyada qolishga haqli. Biroq, uning xohishiga binoan, nikohdan ajratish to'g'risidagi qaror chiqarilayotganda, sud tomonidan unga nikohgacha bo'lgan familiyasi qaytarilishi mumkin. Agar mazkur masala sud tomonidan qaror chiqarish paytida hal qilinmagan bo'lsa, familiyani o'zgartirish fuqarolik holati dalolatnomalarini yozish organi tomonidan nikohdan ajralishni qayd etish paytida hal etiladi (OKning 220-moddasi).

Nikohni haqiqiy emas deb topish to'g'risidagi da'vo arizasi, sudning hal qiluv qarori va ularni rasmiylashtirish tartibi. O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 8-bobi nikohni haqiqiy emas deb topish masalalariga bag'ishlangan.

Oila kodeksining 49-moddasida nikohni haqiqiy emas deb topish asoslari belgilangan bo'lib, unga ko'ra, nikoh quyidagi hollarda haqiqiy emas deb topiladi:

– **Oila kodeksining 14–16-moddalarida belgilangan shartlar (nikoh tuzishning ixtiyoriyligi, nikoh yoshi, nikoh tuzishga monelik qiladigan holatlar) buzilganda;**

– **soxta nikoh tuzilganda, ya'ni er-xotin yoki ulardan biri oila qurish maqsadini ko'zlamay nikoh qayd qildirganda;**

– **nikohlanuvchi shaxslardan biri tanosil kasalligi yoki odamning immunitet tanqisligi virusi (OITV kasalligi) borligini ikkinchisidan yashirganda, agar ikkinchisi sudga shunday talab bilan murojaat etsa.**

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksiga binoan, nikohni haqiqiy emas deb topish haqida sudga da'vo arizasi bilan nikohga kirgan shaxs, uning ona-otasi yoki homiysi, shuningdek, vasiylik va homiylik organi hamda prokuror murojaat qilishi mumkin. Mazkur da'vo arizasi ham FPKning 149-moddasida ko'rsatilgan talablar asosida rasmiylashtirilishi lozim.

Mazkur ishlar bo'yicha sudga beriladigan da'vo arizalar uchun eng kam oylik ish haqining 50% miqdorida davlat boji to'lanadi.

E'tibor bering! O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2011-yil 20-iyuldagi "Sudlar tomonidan nikohdan ajratishga oid ishlar bo'yicha qonunchilikni qo'llash amaliyoti to'g'risida"gi 6-sonli qarorida ko'rsatilishicha, nikohni haqiqiy emas deb topish to'g'risidagi da'vo arizasini qabul qilishda, sudya nikohning haqiqiyliги qanday asos bo'yicha nizolashilayotganligini va da'vogar Oila kodeksining 51-54-moddalariga ko'ra, aynan da'vo arizasida ko'rsatilgan asos bo'yicha nikohni haqiqiy emas deb topish to'g'risidagi masalani qo'zg'atish huquqiga ega bo'lgan shaxslar toifasiga kirish-kirmasligini aniqlashi lozim. Agar arizachi bunday shaxslar doirasiga kirmasa, sudya uning da'vo arizasini qabul qilishni, FPKning 152-moddasiga asosan, rad etadi.

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 50-moddasida, nikohni haqiqiy emas deb topish tartibi belgilangan bo'lib, nikohni haqiqiy emas deb topish faqat sud tartibida amalga oshiriladi. Nikohni haqiqiy emas deb topish haqida sudning qonuniy kuchga kirgan hal qiluv qaroridan nusxa berilayotganda pasportga yoki shaxsni tasdiqlovchi boshqa hujjatga tegishli belgi qo'yiladi.

Nikohni haqiqiy emas deb topish haqida sud chiqargan hal qiluv qarori qonuniy kuchga kirgach, o'n kun ichida undan ko'chirma nikoh tuzilganligi ro'yxatga olingan joydagi fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd etish organiga yuboriladi.

Sud nikohni haqiqiy emas deb topish to'g'risidagi hal qiluv qarori chiqarishda shunday nikoh tuzilishi bilan huquqi buzilgan (insofli) er (xotin)ni Oila kodeksining 118- va 119-moddalariga muvofiq, xotin yoki eridan ta'minot olish huquqiga ega deb topishga haqlidir, nikohni haqiqiy

emas deb topish vaqtiga qadar birgalikda orttirilgan mol-mulkni bo'lishga nisbatan esa, Oila kodeksining 23-, 27- va 28-moddalarida belgilangan qoidalarini tatbiq etishga, shuningdek, nikoh shartnomasini to'la yoki qisman haqiqiy deb topishga haqlidir.

Aliment undirish to'g'risida sudga beriladigan da'vo arizasining mazmuni, sudning hal qiluv qarori va uni rasmiylashtirish tartibi. O'zbekiston Respublikasining Oila kodeksiga binoan, voyaga yetmagan bolalar uchun aliment undirish haqidagi talab ota-onalarning biri yoki har ikkalasidan, boshqa ota-onalar, farzandlikka oluvchi, bolaning vasiy yoki homiyi yoxud bolalarni tarbiyalash muassasasi ma'muriyati tomonidan ham berilishi mumkin. Shuningdek, voyaga yetmagan bolalar uchun aliment undirish bo'yicha sud buyrug'i chiqarish haqidagi talab bilan yuqorida ko'rsatilgan shaxslar sudga murojaat qilish huquqiga ega bo'ladilar. Aliment undirish haqidagi da'vo arizasi ham FPKning 149-moddasi talabiga javob berishi kerak. Arizaga, agar er-xotin nikohdan o'tgan bo'lsa, nikoh haqidagi guvohnomadan nusxa, bolalarning tug'ilganligi haqidagi guvohnoma nusxalari, javobgarining ish haqi va daromadlari to'g'risida ma'lumot, da'vo arizasidan nusxa, fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlaridan bola haqiqatan ham da'vogar bilan birga yashashi yoki uning qaramog'ida ekanligi to'g'risida ma'lumotnoma va boshqa zarur bo'lgan hujjatlar ilova qilinadi.

O'zbekiston Respublikasi Soliq kodeksining 329-moddasiga binoan, aliment undirish to'g'risidagi da'volar yuzasidan da'vogarlar davlat boji to'lashdan ozod qilingan.

Mazkur ishlar bo'yicha sudning hal qiluv qarori ham FPKning umumiy qoidalaridan kelib chiqib rasmiylashtiriladi. Ushbu sudning hal qiluv qarorining xulosa qismida bolalarning familiyasi, ismi, sharifi, tug'ilgan yili, kuni, oyi, qachondan boshlab aliment undirilishi, javobgardan qancha miqdorda aliment undirilayotganligi, aliment undirish darhol ijroga qaratilishi, sudning hal qiluv qarori ustidan shikoyat berish yoki protest keltirish tartibi ko'rsatiladi.

Otalikni belgilash to'g'risida sudga beriladigan da'vo arizasining mazmuni, sudning hal qiluv qarori va uni rasmiylashtirish tartibi. Otalikni belgilash ota-onadan birining yoki bolaning vasiysi (homiysi)ning yoxud bola kimning qaramog'ida bo'lsa, shu shaxsning arizasiga,

shuningdek, bola voyaga yetganidan keyin uning o'zi bergan arizaga muvofiq amalga oshiriladi. Mazkur ishlar bo'yicha sudga da'vo arizasi beriladi.

E'tibor bering! O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2011-yil 25-noyabrdagi "Otalikni belgilash haqidagi ishlarni ko'rishda sudlar tomonidan qonunlarning tatbiq etilishi to'g'risida"gi qarorida ko'rsatilishicha, bolaning onasi vafot etgan, muomalaga layoqatsiz deb topilgan, ona qayerdaligini aniqlashning imkoni bo'lmagan yoki u onalik huquqidan mahrum etilgan hollarda ham, agar vasiylik va homiylik organi bolaning onasi bilan nikohda bo'lmagan shaxsning arizasiga binoan otalikni belgilashga rozilik bermagan bo'lsa, sud o'sha shaxsning arizasiga muvofiq, otalikni da'vo ishini yuritish tartibida belgilashi mumkin (OK 61-moddasi ikkinchi qismi).

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 72-moddasiga ko'ra, nikohda bo'lmagan voyaga yetmagan ota-onadan bola tug'ilgan holda, ular o'n olti yoshga to'lganlaridan so'ng otalikni belgilash to'g'risida mustaqil ravishda talab qo'yishga haqlidirlar. Shu munosabat bilan sud ularning otalikni belgilash to'g'risidagi arizasini qabul qilishni, FPK 152-moddasining birinchi qismi 6-bandiga asosan, rad etishga haqli emas.

Otalikni belgilash haqidagi da'vo arizasini qabul qilishda sudya quyidagi harakatlarni amalga oshirishi zarur:

- bolaning tug'ilganligi to'g'risidagi FHDYoning yozuvi va guvohnomani talab qilib olish;

- otalikni sudsiz e'tirof etish imkoniyatini aniqlash maqsadida da'vogar bilan suhbat o'tkazish;

- O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 62-moddasida nazarda tutilgan holatlarni tasdiqlovchi dalillarni talab qilib olishi, ya'ni sud bolaning onasi bola tug'ilishiga qadar javobgar bilan birga yashaganligi va umumiy ro'zg'or yuritganligi yoki ular bolani birgalikda tarbiyalaganliklari yoxud taminlab turganliklarini yoki javobgarining otalikni tan olganligini aniq tasdiqlovchi boshqa dalillarni e'tiborga oladi.

E'tibor bering! Mazkur ishlar bo'yicha da'vo arizasiga bolaning tug'ilganlik to'g'risidagi guvohnoma, da'vo arizasidan nusxa, davlat boji to'langanligi haqida kvitansiya, xatlar, telegrammalar, fotosuratlar, anketalar va ishga oid boshqa ma'lumotlar ilova qilinadi.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2011-yil 25-noyabrdagi "Otalikni belgilash haqidagi ishlarni ko'rishda sudlar tomonidan qonunlarning tatbiq etilishi to'g'risida"gi qarorida ko'rsatilishicha, ishda ishtirok etuvchi shaxslarning shaxsiy hayotiga taalluqli ma'lumotlar oshkor bo'lishiga yo'l qo'ymaslik maqsadida, taraflarning iltimosnomasiga ko'ra, otalikni belgilash haqidagi ish yopiq sud majlisida ko'rilishi mumkin (FPK 10-moddasining ikkinchi qismi). Otalikni belgilash, otalikni tan olganlik fakti, otalik faktini belgilashga oid hal qiluv qarorlari sud tomonidan har tomonlama tekshirilgan va arz qilingan talablarni tasdiqlovchi yoki inkor etuvchi ma'lumotlarga asoslangan bo'lishi lozim. Hal qiluv qarorining xulosa qismida fuqarolik holati dalolatnomalarini yozish organida otalikni belgilashni qayd qilish uchun zarur bo'lgan ma'lumotlar (otaning familiyasi, ismi, otasining ismi, uning tug'ilgan kuni, oyi, yili va tug'ilgan joyi, millati, doimiy yashash va ish joyi) ko'rsatilishi lozim.

2-§. Mehnatga oid huquqiy munosabatlardan kelib chiqadigan nizolar bo'yicha sudga beriladigan da'vo arizalari, sud tomonidan chiqariladigan hal qiluv qarorlari, ajrimlar va ularni rasmiylashtirishning protsessual tartibi

O'zbekiston Respublikasi Mehnat qonunchiligiga ko'ra, quyidagilar mehnat nizosini ko'rish haqidagi ariza bilan sudga murojaat qilish huquqiga egadirlar:

- 1) xodim, kasaba uyushmasi yoki xodimlarning boshqa vakillik organi;**
- 2) mehnat huquqi bo'yicha inspektor;**
- 3) ish beruvchi, mehnat nizolari komissiyasining qaroriga rozi bo'lmagan taqdirda, shuningdek, unga xodim tomonidan yetkazilgan zararni qoplash haqidagi nizolar bo'yicha;**
- 4) prokuror.**

FPKning 38-moddasiga binoan, mehnat bilan bog'liq huquqiy munosabatlardan va olingan ish haqini yoki boshqa daromadni tasarruf etish bilan bog'liq bitimlardan kelib chiqadigan ishlar bo'yicha voyaga yetmaganlar sudda o'z huquqlari va qonun bilan qo'riqlanadigan manfaatlarini shaxsan himoya qilish huquqiga egadirlar. Bunday ishlarda voyaga yetmaganlarga yordam berish uchun ularning ota-onalarini, ularni farzandlikka olganlar yoki homiylarni jalb qilish masalasini sud hal etadi.

Demak, O'zbekiston Respublikasi Mehnat kodeksidan kelib chiqib aytadigan bo'lsak, 16 yoshga to'lgan xodim, shuningdek, yoshlarni mehnatga tayyorlash uchun umumta'lim maktablari, o'rta maxsus, kasb-hunar o'quv yurtlarining o'quvchilarini ularning sog'lig'iga hamda ma'naviy va axloqiy kamol topishiga ziyon yetkazmaydigan, ta'lim olish jarayonini buzmaydigan yengil ishni o'qishdan bo'sh vaqtida bajarishi uchun – ular o'n besh yoshga to'lganidan keyin ota-onasidan birining yoki ota-onasining o'rnini bosuvchi shaxslardan birining yozma roziligi bilan ishga qabul qilingan shaxslar sudga murojaat qilish huquqiga egadirlar. Mazkur arizalarga da'vo arizasi nusxasi va unga ilova tarzda: ishdan bo'shatilganlik to'g'risidagi buyruq nusxasi; mehnat daftarchasi, kasallik varaqasi va ishga oid boshqa hujjatlar taqdim etiladi. Mehnat nizolari bo'yicha xodim Soliq kodeksining 329-moddasiga ko'ra, davlat boji to'lashdan ozod qilinadi.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 1998-yil 17-apreldagi "Sudlar tomonidan mehnat shartnomasi (kontrakt)ni bekor qilishni tartibga soluvchi qonunlarning qo'llanilishi haqida"gi 12-sonli qarorida ko'rsatilishicha, ishga tiklash haqidagi nizo bo'yicha ariza xodimga u bilan mehnat shartnomasi bekor qilinganligi haqidagi buyruq nusxasi berilgan kundan boshlab bir oy muddat ichida bevosita sudga beriladi. Mehnat kodeksining 270-moddasida belgilangan muddatlar prokuror, kasaba uyushmasi qo'mitasi yoxud xodimlarning boshqa vakillik organlari tomonidan beriladigan da'volarga nisbatan ham tatbiq qilinadi. Sudya da'vo qilish muddati o'tkazib yuborilgan degan asos bilan da'vo arizasini qabul qilmaslikka haqli emas. Sud da'vo muddati uzrli sabablarga

ko'ra o'tkazib yuborilgan deb topsa, bu muddatni tiklaydi. Agar sud ishdagi hujjatlarni har tomonlama tekshirib, sudga murojaat qilish muddati uzrsiz sabablarga ko'ra o'tkazib yuborilganligini aniqlasa, da'voni rad etadi.

Mehnatga oid nizolar bo'yicha sudning hal qiluv qarori FPKning 203–206-moddalari asosida rasmiylashtiriladi. O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 1998-yil 17-apreldagi "Sudlar tomonidan mehnat shartnomasi (kontrakt)ni bekor qilishni tartibga soluvchi qonunlarning qo'llanilishi haqida"gi 12-sonli qarorida ko'rsatilishicha, Mehnat kodeksining 274-moddasiga binoan: "...sudlar mehnat shartnomasini g'ayriqonuniy ravishda bekor qilish yoki xodimni g'ayriqonuniy boshqa ishga o'tkazishda aybdor bo'lgan mansabdor shaxs zimmasiga ana shu xodimga ish haqi to'lanishi munosabati bilan ish beruvchiga yetkazilgan zarar o'rnini qoplash majburiyatini yuklaydi.

Bunday majburiyat, basharti mehnat shartnomasini bekor qilish yoki boshqa ishga o'tkazish qonunni ochiq-oydin buzgan holda amalga oshirilgan yoki mansabdor shaxs sudning xodimni ishga tiklash to'g'risidagi qarori ijrosini kechiktirgan bo'lsa, yuklatiladi".

G'ayriqonuniy mehnat shartnomasini bekor qilish yoki xodimni noqonuniy boshqa ishga o'tkazishni buyrug'i bilan amalga oshirgan mansabdor shaxsni ishga javobgar tarafidan uchinchi shaxs sifatida jalb etish masalasini, odatda, sudya ishni sudda ko'rishga tayyorlash bosqichida hal etadi, bu masala ishning sud majlisida ko'rilish jarayonida ham o'z yechimini topishi mumkin. Mansabdor shaxsni bunday jalb etish ish bo'yicha javobgarning vakili sifatida so'zga chiqish huquqidan mahrum etmaydi.

Ishning ko'rilish vaqti va joyi to'g'risida tegishlicha xabar berilgan mansabdor shaxs sud zaliga uzrsiz sabablarga ko'ra kelmasa yoki uning hozir bo'lmaslik sabablari haqida ma'lumot bo'lmagan taqdirda, sud bu shaxsning ishtirokisiz ham ishni ko'rishi mumkin.

Agar javobgar tarafidan uchinchi shaxs sifatida ishga jalb etilgan mansabdor shaxs zimmasiga xodimning bo'sh yurgan vaqti (proguli) uchun o'rtacha ish haqi to'lash bilan keltirgan zararni yoki kam haq to'lanadigan ishni bajarganligi tufayli o'rtadagi haqning farqini qoplash majburiyati yuklanishi mumkin emas degan xulosaga kelsa, sud hal qiluv qarorida tegishli asoslarni bayon etishi kerak.

Shuningdek, hal qiluv qarorining xulosa qismida O'zbekiston Respublikasi FPKning 219-moddasiga ko'ra, xodimga uch oylik ish haqidan ortiq bo'lmagan ish haqini undirib berish, mayib bo'lganlik yoki sog'liqqa boshqacha tarzda shikast yetishi, shuningdek, boquvchisining o'limi natijasida ko'rilgan zararni qoplash uchun to'lovlar undirish, mehnat shartnomasi g'ayriqonuniy ravishda bekor qilingan xodimni yoki g'ayriqonuniy ravishda boshqa ishga o'tkazilgan xodimni avvalgi ishiga tiklash, qolaversa, mehnat shartnomasini bekor qilish asoslarining ta'rifini o'zgartirish to'g'risidagi ishlar darhol ijro etilishi ko'rsatib o'tiladi.

3-§. Uy-joyga doir huquqiy munosabatlardan kelib chiqadigan ishlar bo'yicha sudga beriladigan da'vo arizalari, sud tomonidan chiqariladigan ajrimlar, hal qiluv qarorlari va ularni rasmiylashtirishning protsessual tartibi

Uy-joyga oid nizolar bo'yicha da'vo arizasi bilan huquqi buzilgan shaxslar, hokimiyatlar, tashkilotlar, Davlat mulkini boshqarish qo'mitasining turar joy masalalari bo'yicha bo'limlarining hududiy organlari va prokuror murojaat qilishga haqlidirlar. Mazkur shaxslar tomonidan taqdim etilgan da'vo arizalari FPKning 148,149-moddalari talablari asosida rasmiylashtirilishi lozim. Uy-joyga oid nizolar bo'yicha ishning turidan kelib chiqib, da'vo arizasiga oldi-sotdi, hadya, ayirboshlash, turar joyni almashtirish shartnomalari, fuqarolarning egalik huquqi haqidagi davlat orderi, vorislik huquqi haqidagi guvohnoma, sudning hal qiluv qarori, egalikka berish haqidagi idoralar, tashkilotlarning buyruqlari, kvartira, uy (uyning bir qismi) rejasi, davlat boji to'langanlik haqidagi kvitansiya, shuningdek, da'vogarning talablari va javobgarning e'tirozlarini tasdiqlovchi boshqa dalillar ilova qilinadi.

Ushbu toifadagi ishlar sud tomonidan ko'rib chiqilganidan so'ng, hal qiluv qarori chiqariladi. Uy-joyga oid nizoli ishlar bo'yicha hal qiluv qarori sud tomonidan fuqarolik protsessual qonunchiligi normalari hamda turar joyga oid munosabatlarni tartibga soladigan O'zbekiston Respublikasining Uy-joy kodeksi, Fuqarolik kodeksi va boshqa qonun hujjatlariga to'liq rioya qilgan holda chiqarilishi lozim.

Mazkur ishlar bo'yicha ham hal qiluv qarorining kirish qismida hal qiluv qarorining chiqarilgan vaqti va joyi, hal qiluv qarori chiqargan sudning nomi, sudyaning familiyasi (sud tarkibi), sud majlisining kotibi, taraflar, ishda ishtirok etuvchi boshqa shaxslar, shuningdek, nizo predmeti ko'rsatiladi. Hal qiluv qarorining bayon qismida da'vogarning talablari, javobgar e'tirozlarining qisqacha mazmuni va ishda ishtirok etuvchi boshqa shaxslarning tushuntirishlari aks ettiriladi. Hal qiluv qarorining asoslantiruvchi qismida sudning ish bo'yicha chiqargan xulosasining faktik va huquqiy asoslari bayon etilishi lozim. Jumladan, hal qiluv qarorining bu qismida ishning sud tomonidan aniqlangan holatlari, ishning holatlari to'g'risidagi sud xulosalariga asos bo'lgan dalillar, sud u yoki bu dalilni rad qilishda asoslangan xulosalar, shuningdek, ushbu munosabatni tartibga soluvchi moddiy huquq me'yorlari keltirilishi, qonunning nomi, moddasi, bandi, boshqa qonun hujjatlarining soni va qabul qilingan sanasi hamda protsessual huquqiy me'yorlari ko'rsatilishi shart. Zarur holatlarda sud O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining tegishli qarorlarini ham qo'llashi mumkin. Hal qiluv qarorining xulosa qismida taraflarning familiyasi, ismi, otasining ismi to'liq keltirilishi, da'vogar talablarining qanoatlantirilganligi (to'liq yoki qisman) yoki butunlay yoxud qisman rad etish haqidagi sudning xulosasi aniq aks ettirilgan bo'lishi shart. Shuningdek, sud xarajatlarining taqsimlanishi, hal qiluv qarori ustidan shikoyat berish (protest keltirish) muddati va tartibi ko'rsatilishi shart. O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik protsessual kodeksining 221-moddasiga ko'ra, fuqarolarni binodan ko'chirish to'g'risidagi ishlar bo'yicha hal qiluv qarori darhol ijro etilishiga yo'l qo'yilmaydi.

NAZORAT UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR

1. Oila huquqiy munosabatlariga oid nizoli ishlar bo'yicha da'vo arizasini tahlil eting. Mazkur munosabatlarga oid da'vo arizasi loyihasini yozing.

2. Mehnatga oid nizoli ishlar va uy-joy nizolarining turlarini tahlil qiling va ular bo'yicha da'vo arizasi loyihasini shakllantiring.

3. Aliment miqdorini kamaytirish to'g'risidagi ishlarning sudlovliligini tushuntiring.

4. Mehnatga oid nizoli ishlarning qaysilari bevosita sudlarda ko'riladi? Javobingizni asoslantiring.

NAZORAT UCHUN KAZUSLAR

1. S.Azimova umumiy mulkni bo'lish haqida S.Qurbonovga nisbatan sudga da'vo bilan murojaat qilgan. Sudning hal qiluv qarori bilan da'vo qanoatlantirilgan. Apellyatsiya instansiyasi sudi hal qiluv qarorini o'zgarishsiz qoldirgan. Oliy sud fuqarolik ishlari bo'yicha sudlov hay'atining ajrimi bilan sud qarorlari bekor qilinib, ish yangidan ko'rish uchun birinchi instansiya sudiga yuborildi.

Ish hujjatlaridan aniqlanishicha, S.Azimova 1988-yilda Qurbonov bilan qonuniy nikohdan o'tib turmush qurganlar. Birga yashagan davrlarida F.Xo'jaev ko'chasida joylashgan 14-uyini va VAZ 2106 rusumli avtomashinani Qurbonov nomiga rasmiylashtirib sotib olishgan. Oila kodeksining 23-moddasi talabiga ko'ra, ushbu mol-mulk S.Azimova va S.Qurbonovlarning umumiy mulki hisoblanadi. Sud umumiy mulkni taqsimlar ekan, Qurbonov nizoli uy-joydan natura sifatida hissa ajratishni so'ragan bo'lsa ham, uyni S.Azimovaga, avtomashinani esa S.Qurbonovga qoldirish to'g'risida hal qiluv qarori chiqargan.

➤ *Vaziyatga huquqiy baho bering.*

➤ *Mazkur ish sud tomonidan qanday hal etilishi lozim edi? Fikringizni asoslantiring. Ushbu ish bo'yicha sud hal qiluv qarori loyihasini yozing.*

2. Sh. Raupov javobgarlar Z. Razzoqova va X. Raupovalarga nisbatan bir necha hal qiluv qarorlari bo'yicha undirilayotgan aliment miqdorini

kamaytirish to'g'risida sudga da'vo bilan murojaat qilgan. Sud da'voni qanoatlantirgan. Sh. Raupovdan undiriladigan aliment miqdori kamaytirilib, har bir bola uchun to'lanadigan alimentning teng ulushdagi yangi miqdori oylik daromadlarning oltidan bir qismi miqdorida belgilangan. Apellyatsiya instansiyasi sudi ajrimi bilan hal qiluv qarori o'zgartirilib, Z. Razzoqova foydasiga qizi Sarvinozning ta'minoti uchun voyaga yetgunga qadar har oylik ish haqidan to'rtidan bir qismi miqdorida aliment undirilgan. Qarorning qolgan qismi o'zgarishsiz qoldirilgan.

Oliy sud fuqarolik ishlari bo'yicha sudlov hay'ati quyidagilarga ko'ra apellyatsiya instansiyasi sudi ajrimining Z. Razzoqova foydasiga undiriladigan aliment miqdorini o'zgartirishga oid qismini bekor qilib, ish bo'yicha ilgari chiqarilgan hal qiluv qarorini kuchda qoldirdi. Aniqlanishicha, fuqarolik ishlari bo'yicha A. Ikromov tumanlararo sudining 2002-yil 8-fevraldagi hal qiluv qarori bilan Sh. Raupovdan bir nafar farzandi uchun har oylik daromadining to'rtidan bir qismi miqdorida Z. Razzoqova foydasiga aliment undirilgan. Shuningdek, mazkur sudning 2002-yil 26-apreldagi hal qiluv qarori bilan Sh. Raupovdan bir nafar farzandi uchun har oylik daromadining to'rtidan bir qismi miqdorida X. Raupova foydasiga aliment undirilgan.

➤ *Vaziyatga huquqiy baho bering.*

➤ *Mazkur ish bo'yicha da'vo arizasi loyihasini yozing.*

IX BOB. DAVLAT ORGANLARI VA BOSHQA ORGANLAR, SHUNINGDEK, MANSABDOR SHAXSLARNING XATTI- HARAKATLARI (QARORLARI) USTIDAN BERILGAN SHIKOYAT VA ARIZALAR BO'YICHA ISH YURITISHDAGI PROTSESSUAL HUJJATLAR

1-§. Davlat organlari va boshqa organlar, shuningdek, mansabdor shaxslarning xatti-harakatlari (qarorlari) ustidan berilgan shikoyat va arizalar bo'yicha ish yuritish tushunchasi, turlari va ushbu ish yuritishdagi protsessual hujjatlarning umumiy qoidalari

O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 44-moddasiga ko'ra, har bir shaxsga o'z huquq va erkinliklarini sud orqali himoya qilish, davlat organlari, mansabdor shaxslar, jamoat birlashmalarining g'ayriqonuniy xatti-harakatlari ustidan sudga shikoyat qilish huquqi kafolatlandi. Shuningdek, fuqarolarning sud himoyasida bo'lish huquqi "Fuqarolik va siyosiy huquqlar to'g'risida"gi Xalqaro paktning 14-moddasida va "Inson huquqlari va asosiy erkinliklarini himoya qilish to'g'risida"gi Yevropa Konvensiyasi 6-moddasining 1-qismida ham mustahkamlangan. Yuqoridagilardan kelib chiqib, O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi va xalqaro huquqiy hujjatlarga muvofiq, FPKning 1-moddasida ham har bir shaxsga o'z huquq va erkinliklarini sud orqali himoya qilish, davlat organlarining, mansabdor shaxslarning, jamoat birlashmalarining g'ayriqonuniy xatti-harakatlari ustidan sudga shikoyat qilish huquqi kafolatlanadi. Har qanday manfaatdor shaxs buzilgan yoki nizolashilayotgan huquqi yoxud qonun bilan qo'riqlanadigan manfaatini himoya qilish uchun qonunda belgilangan tartibda sudga murojaat qilishga haqli. Sudga murojaat qilish huquqidan voz kechish haqiqiy emas. Mazkur tamoyilning bir qator qonun hujjatlarida mustahkamlanishi davlatimiz tomonidan fuqarolarning buzilgan huquq yoki qonun bilan qo'riqlanadigan manfaatlarini himoya qilishning eng samarali tizimi joriy etilganidan dalolat beradi. Umumiy qoida bo'yicha, idoralar va mansabdor shaxslarning xatti-harakatlari (qarorlari)ga beriladigan shikoyatlar, asosan ma'muriy tartibda ish yuritish qoidasiga amal qilgan holda ko'riladi.

Biroq, fuqarolarning idoralar va mansabdor shaxslarning xatti-harakatlari (qarorlari) ustidan beriladigan shikoyatlar bo'yicha sudga murojaat qilishning konstitutsiyaviy asoslarini mustahkamlanishi, mazkur ishlarni ma'muriy tartibda hal etishga nisbatan samarali va qulay hisoblanadi.

Mazkur turdagi ish yuritish turi o'zining protsessual tartib-taomillari bilan boshqa fuqarolik sud ishlarini yuritish turlaridan farq qiladi. Shuning uchun ham FPKning 2-moddasida fuqarolik sud ishlari yuritish turlaridan biri sifatida belgilangan hamda FPKning 3-kichik bo'limi "Davlat organlari va boshqa organlar, shuningdek, mansabdor shaxslarning xatti-harakatlari (qarorlari) ustidan berilgan shikoyat va arizalar bo'yicha ish yuritish"ga bag'ishlangan.

FPKning 264-moddasiga ko'ra, davlat organlari va boshqa organlar, shuningdek, mansabdor shaxslarning xatti-harakatlari (qarorlari) ustidan berilgan shikoyatlar bo'yicha ishlarning turlariga quyidagilar kiradi:

- 1) fuqarolarning huquqlari va erkinliklarini buzuvchi xatti-harakatlar va qarorlar ustidan berilgan shikoyatlar;**
- 2) notariusning, fuqarolik holati aktlarini qayd qilish organlarining harakatlarni bajarishni rad etganligi yoxud ularni noto'g'ri bajarganligi ustidan berilgan shikoyatlar;**
- 3) prokurorning huquqiy aktini g'ayriqonuniy deb topish to'g'risidagi arizasi bo'yicha ishlar.**

Davlat organlari va boshqa organlar, shuningdek, mansabdor shaxslarning xatti-harakatlari (qarorlari) ustidan berilgan shikoyat va arizalar bo'yicha ish yuritishda taraflar, ya'ni shikoyatchi va mansabdor shaxs bo'ladi.

Mazkur ishlarda davlat boji O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1994-yil 3-noyabrdagi 533-sonli "Davlat boji stavkalari haqida"gi qarorida ko'rsatilishicha, shikoyat tartibida

ko'riladigan ishlarda sudning hal qiluv qarori chiqarilgandan so'ng aybdor tomondan undiriladi. Demak, ushbu ishlarda fuqaro sudga murojaat qilganda dastlab davlat boji to'lashdan ozod etiladi. Ushbu qoidaning mustahkamlanishi fuqarolarga sudga shikoyat qilishda davlatimiz tomonidan berilgan qulaylik va imtiyozlardan biridir.

Mazkur ish yuritish turi bo'yicha sudga murojaat qilish vositasi *shikoyat yoki ariza bo'lishi* mumkin. Ushbu shikoyat yoki arizalar FPKning 149-moddasi talablari hamda FPKning 3-kichik bo'limida belgilangan qoidalar, O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 1998-yil 19-maydagi "Fuqarolarning huquqlari va erkinliklarini buzadigan xatti-harakatlar va qarorlar ustidan keltirilgan shikoyatlarni sudlarda ko'rish amaliyoti to'g'risida"gi 1992-yil 13-noyabrdagi "Fuqarolik holati dalolatnomalari yozuvlaridagi xatoliklarni belgilashni tartibga soluvchi qonunchilikni sudlar tomonidan qo'llanishi haqida"gi qarorlarida ko'rsatilgan tushuntirishlar asosida rasmiylashtiriladi.

2-§. Fuqarolarning huquqlari va erkinliklarini buzuvchi xatti-harakatlar va qarorlar ustidan berilgan shikoyat, sudning hal qiluv qarori va ularni rasmiylashtirish tartibi

Fuqarolarning huquqlari va erkinliklarini buzadigan xatti-harakatlar va qarorlari ustidan shikoyat berish uchun asos FPKning 266-moddasi, "Fuqarolarning huquqlari va erkinliklarini buzadigan xatti-harakatlar va qarorlar ustidan sudga shikoyat qilish to'g'risida"gi hamda "Jismoniy va yuridik shaxslarning murojaatlari to'g'risida"gi qonunlarda belgilangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 1998-yil 19-maydagi "Fuqarolarning huquqlari va erkinliklarini buzadigan xatti-harakatlar va qarorlar ustidan keltirilgan shikoyatlarni sudlarda ko'rish amaliyoti to'g'risida"gi qarorida ko'rsatilishicha, "Fuqarolarning huquqlari va erkinliklarini buzadigan xatti-harakatlar va qarorlar ustidan sudga shikoyat qilish to'g'risida"gi Qonunning 2-moddasiga muvofiq, davlat organlari, korxonalar, muassasalar, tashkilotlar, jamoat birlashmalari, fuqarolarning

o'zini-o'zi boshqarish organlari va mansabdor shaxslarning quyidagi:

- fuqaroning huquqlari va erkinliklari buzilishiga sababchi bo'lgan;**
- fuqaroning o'z huquqlari va erkinliklarini ro'yobga chiqarishga monelik tug'dirgan;**
- fuqaro zimmasiga qonunga xilof ravishda qandaydir majburiyat yuklatilishiga sababchi bo'lgan kollegial yoki yakka tartibdagi xatti-harakatlar (qarorlar) ustidan sudga shikoyat qilinishi mumkin.**

Shuni hisobga olgan holda, ham yakka tartibdagi ham umumiy xususiyatga ega bo'lgan har qanday qarorlar ustidan yuqorida ko'rsatilgan qonunda belgilangan tartibda sudga shikoyat qilish mumkin.

Jumladan, tegishli organlarning pasportdagi millat haqidagi yozuvni o'zgartirishni, chet elga chiqishga ruhsat berishni rad etganligi, davlat organlarining va fuqarolarning o'zini-o'zi boshqarish organlarining ma'muriy hudud tashqarisiga tovarlar va mahsulotlarni olib chiqishni cheklash to'g'risidagi, qo'shimcha boj va yig'imlar belgilash to'g'risidagi qarorlari, ma'muriy jazoga tortish vakolatiga ega bo'lmagan shaxsning jarima solish va boshqa ma'muriy jazolarga tortish haqidagi qarori va hokazolar ustidan sudga shikoyat qilinishi mumkin.

Shuni ta'kidlash joizki, O'zbekiston Respublikasi "Fuqarolarning huquqlari va erkinliklarini buzadigan xatti-harakatlar va qarorlar ustidan sudga shikoyat qilish to'g'risida"gi qonunning 3-moddasiga muvofiq, sudlar fuqarolarning huquqlari yoki erkinliklarini buzadigan har qanday xatti-harakatlar (qarorlar) ustidan berilgan shikoyatlarni ko'rib chiqadilar, bundan:

tekshirilishi qonun hujjatlarida O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyaviy sudining mutlaq vakolatlari doirasiga kiritilgan xatti-harakatlar (qarorlar);

qonun hujjatlarida ustidan sudga shikoyat qilishning o'zgacha tartibi belgilangan xatti-harakatlar (qarorlar) mustasnodir.

Esda saqlang! FPKning 270-moddasi va O'zbekiston Respublikasi "Fuqarolarning huquqlari va erkinliklarini buzadigan xatti-harakatlar va qarorlar ustidan sudga shikoyat qilish to'g'risida"gi Qonunning 6-moddasiga ko'ra, sudga shikoyat bilan murojaat qilish uchun quyidagi muddatlar belgilanadi:

◆ fuqaro o'z huquqlari va erkinliklari buzilganligidan xabar topgan kundan boshlab **uch oy**;

◆ fuqaro yuqori turuvchi organ, mansabdor shaxsning shikoyatni qanoatlantirishni rad etish haqidagi yozma bildirishini olgan kundan boshlab **bir oy**;

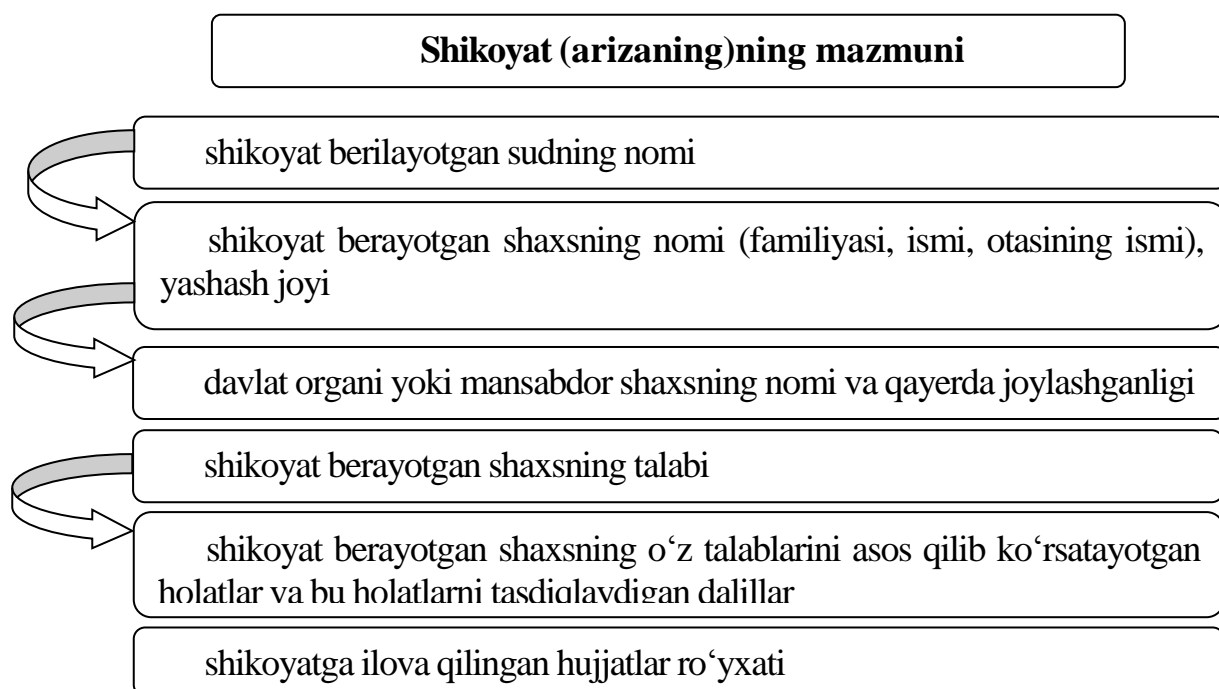
◆ agar fuqaro o'z shikoyatiga yozma javob olmagan bo'lsa, shikoyat berganidan keyin **bir oy muddat o'tgan kundan boshlab bir oy**.

Shikoyat berishning uzrli sabablarga ko'ra o'tkazib yuborilgan muddati sud tomonidan tiklanishi mumkin.

Demak, yuqorida qonunda ko'rsatilgan muddatda fuqaro o'zining buzilgan huquq va erkinliklarini tiklash maqsadida sudga yoki bo'ysunuv tartibida yuqori turuvchi organga murojaat qilishga haqli.

Fuqaroning o'z buzilgan huquq va erkinliklarini tiklash haqida dastlab yuqori turuvchi organ yoki mansabdor shaxsga murojaat qilmaganligi, shikoyatni sud tomonidan qabul qilmaslik uchun asos bo'lmaydi. Shuningdek, mazkur ishlar bo'yicha shikoyat fuqaro tomonidan vakolat berilgan vakili tomonidan yoki FPKning 46-moddasiga muvofiq, fuqarolarning huquqlarini va qonun bilan himoya qilinadigan manfaatlarini qo'riqlash talab qilinganda prokuror ham tegishli ariza bilan sudga murojaat qilishga haqlidir.

Fuqarolarning huquqlari va erkinliklarini buzadigan xatti-harakatlar va qarorlar ustidan sudga beriladigan shikoyatlar ham FPKning 149-, 150-moddalarida nazarda tutilgan qoidalariga muvofiq rasmiylashtiriladi va O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Davlat boji stavkalari haqida"gi qarorida belgilangan tartibda va miqdorda davlat boji undiriladi.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 1998-yil 19-maydagi "Fuqarolarning huquqlari va erkinliklarini buzadigan xatti-harakatlar va qarorlar ustidan keltirilgan shikoyatlarni sudlarda ko'rish amaliyoti to'g'risida"gi qarorida ham shikoyatda, jumladan, qanday xatti-harakatlar shikoyat qilinayotganligi, bu xatti-harakatlar (qarorlar) oqibatida fuqaroning qanday muayyan huquq va erkinliklari buzilganligi, xuddi shunday shikoyat tobelik tartibida yuqori turuvchi organga yoki mansabdor shaxsga berilgan-berilmaganligi va berilgan bo'lsa, qanday javob olinganligi ko'rsatilgan bo'lishi shartligi to'g'risida tushuntirishlar beriladi.

Mazkur turdagi ishlar bo'yicha ham sudning hal qiluv qarori FPKning 203 –206-moddalari talablari asosida rasmiylashtiriladi. Sud shikoyatni ko'rib chiqish natijalari bo'yicha hal qiluv qarori chiqaradi. Sud shikoyatning asosli ekanligini aniqlasa, shikoyatga sabab bo'lgan xatti-harakatni (qarorni) g'ayriqonuniy deb topadi, fuqaroning talabini qanoatlantirish vazifasini yuklaydi, unga nisbatan qo'llangan javobgarlik choralarini bekor qiladi yoki uning buzilgan huquqlari va erkinliklarini boshqa yo'llar bilan tiklaydi. Agar sud shikoyatga sabab bo'lgan xatti-

harakatni (qarorni) qonuniy, fuqaroning huquqlari va erkinliklari buzilmagan deb topsa, u shikoyatni qanoatlantirishni rad etadi. Sudning hal qiluv qarori qonuniy kuchga kirganidan keyin o'n kundan kechiktirmay tegishli organga yoki mansabdor shaxsga, shuningdek, fuqaroga imzo qo'ydirib topshiriladi yoki ularga pochta orqali yoxud axborot tizimi orqali elektron shaklda yuboriladi. Hal qiluv qarorining ijrosi haqida hal qiluv qarori olingan kundan e'tiboran, bir oydan kechiktirmay, sud va fuqaroga ma'lum qilinishi lozim. Hal qiluv qarori ijro etilmagan taqdirda sud qonun hujjatlarida nazarda tutilgan choralarni qo'llaydi (FPKning 271-moddasi).

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 1996-yil 19-iyuldagi "Fuqarolarning huquqlari va erkinliklarini buzadigan xatti-harakatlar va qarorlar ustidan keltirilgan shikoyatlarni sudlarda ko'rish amaliyoti to'g'risidagi"gi 18-sonli qarorining 15-bandida ko'rsatilishicha, shikoyatni qanoatlantirish haqidagi qarorda shikoyat qilingan harakat (qaror) natijasida buzilgan huquq normalari va yo'l qo'yilgan huquqbuzarlikni bartaraf etish uchun amalga oshirilishi lozim bo'lgan muayyan harakatlar ko'rsatilishi zarur. Jumladan:

a) surunkali kasalliklarning og'ir formasiga uchragan fuqaroga qo'shimcha uy-joyga bo'lgan huquqini tasdiqlash uchun zarur bo'lgan, bunday kasalligi borligi to'g'risida xulosa berish rad etilgan taqdirda, sud bu harakatni qonunga xilof deb topadi va meditsina muassasasining tegishli mansabdor shaxsi zimmasiga fuqaro uchun zarur bo'lgan hujjatni berish majburiyatini yuklaydi;

b) avtotransport vositasini ro'yxatga olish asossiz rad etilgan taqdirda, sud davlat avtomobil nazoratining mansabdor shaxsi zimmasiga avtotransport vositasini shikoyat bilan murojaat qilgan shaxs nomiga ro'yxatdan o'tkazish majburiyatini yuklaydi;

v) pasportdagi millat haqidagi yozuvni o'zgartirish asossiz rad etilgan taqdirda sud tegishli mansabdor shaxs zimmasiga talab qilinayotgan o'zgartirishni kiritish majburiyatini yuklaydi;

g) vakolati bo'lmagan shaxs tomonidan fuqaroga asossiz ravishda jarima solingan yoki u boshqa jazoga tortilgan taqdirda sud bunday harakatlarni qonunga xilof deb topadi va tegishli mansabdor shaxs zimmasiga yo'l qo'yilgan qonun buzilishlarini bartaraf etish majburiyatini yuklaydi;

d) fuqaro qurgan yoki sotib olgan uyni o'zining nomiga ro'yxatdan o'tkazish asossiz rad etilgan taqdirda, sud tegishli organning mansabdor shaxsi zimmasiga, shikoyat bilan murojaat qilgan shaxs nomiga ro'yxatdan o'tkazish majburiyatini yuklaydi.

3-§. Notariusning, fuqarolik holati aktlarini qayd qilish organlarining harakatlarni bajarishni rad etganligi yoxud ularni noto'g'ri bajarganligi ustidan berilgan shikoyatlar, sudning hal qiluv qarorlari va ularni rasmiylashtirish tartibi

O'zbekiston Respublikasining "Notariat to'g'risida"gi Qonuniga ko'ra, notariat bu – notarial harakatlarni hamda ular bilan bevosita bog'liq huquqiy va texnik tUSDagi harakatlarni notariuslar tomonidan amalga oshirish yo'li bilan jismoniy va yuridik shaxslarning huquqlari hamda qonuniy manfaatlarini himoya qilishni ta'minlashga da'vat etilgan huquqiy institutdir. O'zbekiston Respublikasida notarial harakatlar davlat notarial idoralarining notariuslari tomonidan amalga oshiriladi.

O'zbekiston Respublikasining "Notariat to'g'risida"gi Qonunning 23-moddasiga ko'ra, notariuslar quyidagi notarial harakatlarni amalga oshiradi:

- 1) bitimlarni tasdiqlaydi;
- 2) vasiyatnomalarni tasdiqlaydi;
- 3) er-xotinning umumiy mol-mulkidagi ulushiga mulk huquqi to'g'risida guvohnomalar beradi;
- 4) mol-mulkni o'zga shaxsga o'tkazishni taqiqlab qo'yadi va taqiqni bekor qiladi;
- 5) merosga bo'lgan huquq to'g'risida guvohnoma beradi;

- 6) meros mol-mulkning qo'riqlanishiga doir chora-tadbirlar ko'radi;
- 7) hujjatlar nusxalarining va hujjatlardan olingan ko'chimalarning to'g'riligini shahodatlaydi;
- 8) hujjatlarning bir tildan boshqa tilga to'g'ri tarjima qilinganligini shahodatlaydi;
- 9) hujjatlardagi imzoning haqiqiyiligini shahodatlaydi;
- 10) ko'chmas mulk ochiq savdoda sotib olinganligi haqida guvohnoma beradi;
- 11) fuqaroning tirik ekanligi faktini tasdiqlaydi;
- 12) fuqaroning muayyan joyda ekanligi faktini tasdiqlaydi;
- 13) fuqaroning fotosuratda aks ettirilgan shaxs ekanligini tasdiqlaydi;
- 14) hujjatlar taqdim etilgan vaqtni tasdiqlaydi;
- 15) jismoniy va yuridik shaxslarning arizalarini boshqa jismoniy va yuridik shaxslarga topshiradi;
- 16) pul summolari va qimmatli qog'ozlarni depozitga qabul qilib oladi;
- 17) hujjatlarni saqlash uchun qabul qilib oladi;
- 18) pul to'lash uchun cheklarni taqdim etadi va cheklar bo'yicha pul to'lanmaganligini tasdiqlaydi;
- 19) ijro xatlarini yozadi;
- 20) veksellarning protestlarini amalga oshiradi;
- 21) dengiz protestlarini amalga oshiradi;
- 22) notarial tasdiqlangan hujjatlarning dublikatlarini hamda reestrlardan ko'chimalarni beradi. Notariuslar qonunlarda nazarda tutilgan boshqa notarial harakatlarni ham amalga oshirishi mumkin.

Demak, notariuslar tomonidan yuqorida ko'rsatilgan notarial harakatlar noto'g'ri bajarilganida, kechiktirilganida yoki notarial harakatni amalga oshirish rad etilganida manfaatdor shaxs bu to'g'risida O'zbekiston Respublikasining "Notariat to'g'risida"gi Qonuni va FPKga binoan sudga shikoyat qilish huquqiga ega.

Shu o'rinda aytish joizki, O'zbekiston Respublikasi "Notariat to'g'risida"gi Qonunning 38-moddasiga ko'ra, notarius quyidagi hollarda notarial harakatni amalga oshirishni rad etadi, agar:

- ◆ bunday harakatni amalga oshirish qonunga zid bo'lsa;
- ◆ bu harakat boshqa notarius tomonidan amalga oshirilishi kerak bo'lsa;
- ◆ muomalaga layoqatsiz fuqaro yoxud zarur vakolatlari bo'lmagan vakil notarial harakatni amalga oshirishni so'rab murojaat qilgan bo'lsa;
- ◆ yuridik shaxs nomidan amalga oshiriladigan bitim uning ustavida yoki nizomida ko'rsatilgan maqsadlarga zid bo'lsa;
- ◆ bitim qonun talablariga muvofiq bo'lmasa;
- ◆ notarial harakatni amalga oshirish uchun taqdim etilayotgan hujjatlar qonun hujjatlari talablariga muvofiq bo'lmasa.

Notarial harakatni amalga oshirish rad etilgan taqdirda notarius, notarial harakatni amalga oshirishni rad etish haqida murojaat qilingan kundan boshlab uch kundan kechiktirmasdan qaror chiqaradi.

Notarius, notarial harakatni amalga oshirish to'g'risidagi murojaati rad etilgan shaxsning iltimosiga binoan, rad etish sababini yozma ravishda bayon etishi va rad etish ustidan shikoyat qilish tartibini tushuntirib berishi lozim.

Fuqaroning xohishiga ko'ra, mazkur turdagi ishlar bo'yicha shikoyat beruvchi fuqaro bevosita sudga yoki bo'ysunuv tartibida yuqori turuvchi organga, ya'ni adliya boshqarmalariga murojaat qilishga haqlidir.

Ushbu turdagi ishlar bo'yicha O'zbekiston Respublikasining "Notariat to'g'risida"gi Qonuni 39-moddasi va FPKning 273-moddasiga muvofiq "amalga oshirilgan notarial harakatni, notarial harakatni kechiktirish yoki notarial harakatni amalga oshirishni rad etish to'g'risidagi qarorni noto'g'ri deb hisoblagan manfaatdor shaxs bu xususda notarial idora turgan joydagi sudga shikoyat qilishga haqlidir".

Mansabdor shaxslar tomonidan vasiyatnomalar va ishonch qog'ozlari noto'g'ri tasdiqlanganligi yoki ularni tasdiqlash rad etilganligi haqidagi shikoyatlar tegishli kasalxona, boshqa statsionar davolash-profilaktika

muassasasi, sanatoriy, qariyalar va nogironlar uyi, ekspeditsiya, gospital, harbiy davolash muassasasi, harbiy qism, qo'shilma, harbiy o'quv yurti, jazoni ijro etish joyi o'rnatilgan hududdagi sudga beriladi.

Notarial harakat noto'g'ri bajarilganligi yoki uni bajarish rad etilganligi haqidagi shikoyatlar notarial harakat noto'g'ri bajarilganligi yoki bunday harakatni bajarish rad etilganligi arizachiga ma'lum bo'lgan kundan e'tiboran **yigirma kunlik muddatda** beriladi.

Ushbu turdagi fuqarolik ishlari bo'yicha shikoyat ham fuqarolik protsessual qonunchiligini umumiy talablaridan kelib chiqib taqdim etiladi. Shikoyatda bajarilgan notarial harakatning yoki bunday harakatni bajarishni rad etishning noto'g'riligi nimalardan iborat ekanligi ko'rsatilishi lozim. Shikoyat berish muddati o'tkazib yuborilganda uni tiklash haqidagi iltimos sud tomonidan umumiy asoslarda hal qilinadi. Fuqarolik holati aktlarini qayd etish organining muayyan harakatlarni bajarishni rad etish yoki noto'g'ri bajarganligi ustidan sudga shikoyat qilish huquqi deganda, har bir shaxs o'zining huquqi va erkinliklarini buzgan davlat organlari, mansabdor shaxslar ustidan bo'ysunuv tartibida yuqori turuvchi organ yoki mansabdor shaxsga yoxud bevosita sudga qonunda belgilangan tartibda va muddatda shaxsan o'zi yoki vakili orqali buzilgan huquq va manfaatini tiklab olishini talab qilish huquqiga aytiladi.

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 201-moddasi va Fuqarolik kodeksining 38-moddasida ko'rsatilishicha, fuqarolik holati dalolatnomalarini yozish organlari fuqarolar hayotidagi tug'ilish, o'lim, nikoh tuzish, nikohdan ajralish va boshqa faktlarni belgilab beradi. Mazkur harakatlar noto'g'ri bajarilganida yoki bajarishni rad etganida fuqaro bo'ysunuv tartibida yuqori turuvchi organ yoki sudga shikoyat qilish huquqiga ega. Mazkur shikoyat FPKning Notariusning, fuqarolik holati aktlarini qayd qilish organining muayyan harakatlarni bajarishni rad etganligi yoki noto'g'ri bajarganligi ustidan shikoyatlar nomli 28-bobida belgilangan qoidalar asosida hal etiladi.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 1992-yil 13-noyabrdagi "Fuqarolik holati dalolatnomalari yozuvlaridagi xatoliklarni belgilashni tartibga soluvchi qonunchilikni sudlar tomonidan qo'llanishi haqida"gi qarorida belgilanishicha, sudga berilayotgan arizada fuqarolik holati dalolatnomalari yozuvlariga va qanday o'zgartirish yoki tuzatish yoxud qo'shimchalar kiritish lozimligi, yozuvlardagi xatolar qanday dalillar bilan tasdiqlanishi ko'rsatilishi lozim. Arizaga tegishli guvohnoma nusxasi, fuqarolik holati dalolatnomalarini yozish organining hujjatlardagi xatolarni tuzatish yoki ularga o'zgartirish yoxud qo'shimchalar kiritishni rad etish haqidagi xulosasi va shu masalaga oid boshqa hujjatlar ilova etilishi kerakligi belgilangan. Demak, mazkur turdagi ishlar bo'yicha shikoyatga FHDYo ning dalolatnoma yozuviga o'zgartirish, tuzatish kiritish yoki qo'shimchalar kiritish haqidagi arizasini rad etish xulosasi ilova qilinishi lozim.

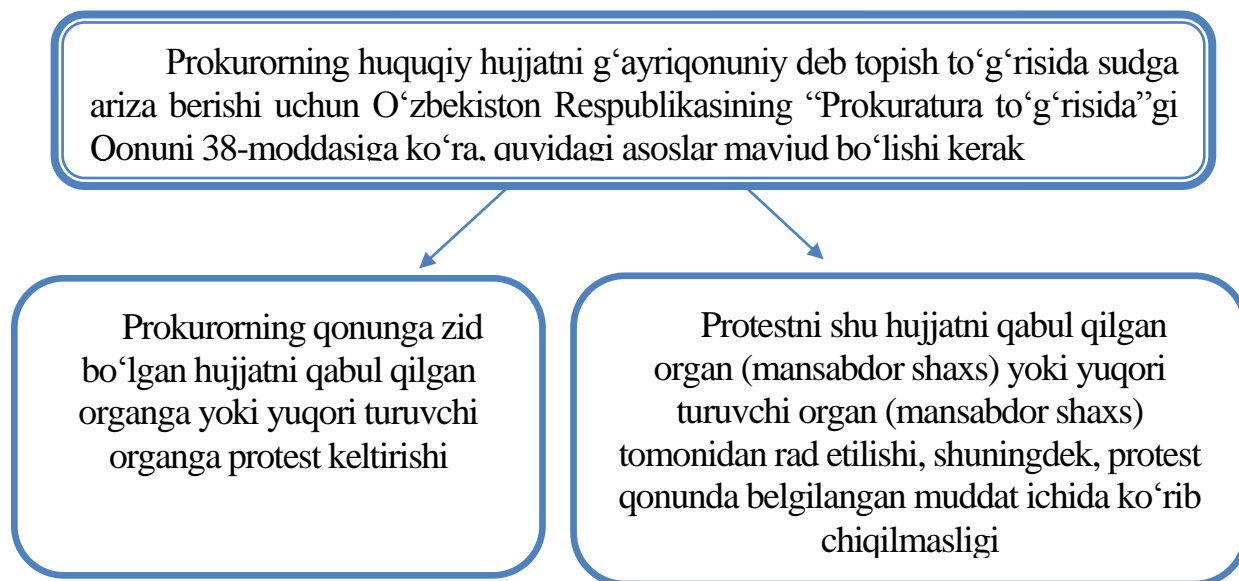
Ushbu turdagi ishlar bo'yicha davlat boji O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1994-yil 3-noyabrdagi 533-sonli "Davlat boji stavkalari haqida"gi qaroriga ko'ra, sudning hal qiluv qarori chiqarilgandan so'ng aybdor tomondan undiriladi. Shuning uchun ham mazkur turdagi ishlar bo'yicha shikoyatga davlat boji to'langanligi to'g'risidagi kvitantsiya ilova qilinmaydi.

FPKning 275-moddasiga ko'ra "Notariusning, fuqarolik holati aktlarini qayd qilish organining muayyan harakatlarni bajarishni rad etganligi yoki noto'g'ri bajarganligi ustidan shikoyat qanoatlantirilgan taqdirda, sud bajarilgan notarial harakatni bekor qilish haqida hal qiluv qarori chiqaradi yoki notarius yoxud notarial harakatlarni amalga oshiruvchi boshqa mansabdor shaxs zimmasiga zarur harakatlarni bajarish majburiyatini yuklaydi. Fuqarolik holati aktlarini qayd etish daftariidagi noto'g'riliklar ko'rsatilgan sudning hal qiluv qarori fuqarolik holati aktlarini qayd etish organlarining bunday yozuvlarga tuzatish kiritishi uchun asos bo'ladi".

4-§. Prokurorning huquqiy hujjatni g'ayriqonuniy deb topish to'g'risidagi arizasi, sudning hal qiluv qarori va ularni rasmiylashtirishning protsessual tartibi

O'zbekiston Respublikasining 2001-yil 29-avgustdagi "Prokuratura to'g'risida"gi Qonuniga ko'ra, prokuratura organlari faoliyatining asosiy yo'nalishlaridan biri sudlarda fuqarolik ishlarini ko'rishda ishtirok etish, qonunlarga zid bo'lgan sud hujjatlariga protest keltirish hisoblanadi.

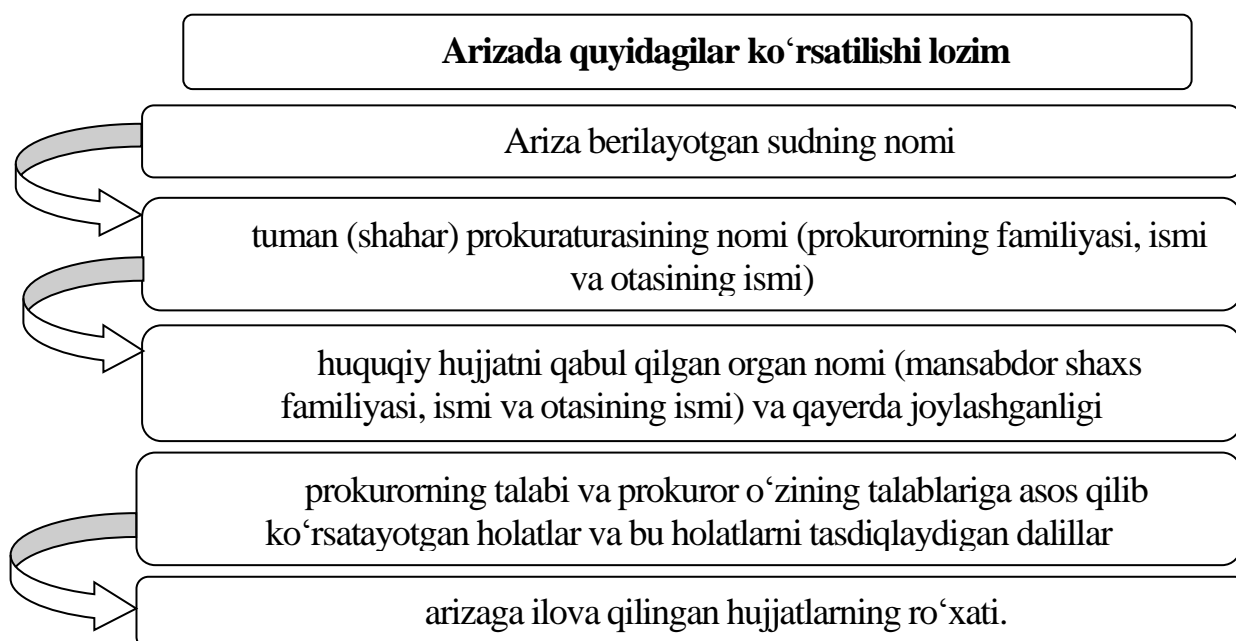
Demak, prokuror sudlarda fuqarolar va tashkilotlarning buzilgan huquqlari va qonun bilan qo'riqlanadigan manfaatlarini himoya qilish hamda davlat organlari va mansabdor shaxslar tomonidan chiqarilgan hujjatlarning qonuniyligini tekshirish maqsadida ishtirok etadi. FPKning 276-moddasida ko'rsatilishicha, prokuror qonun hujjatlarida nazarda tutilgan asoslarga ko'ra, huquqiy hujjatni g'ayriqonuniy deb topish haqida ariza bilan sudga murojaat qilishga haqli.

Demak, yuqoridagi asoslar mavjud bo'lgan taqdirda, prokuror ana shu hujjatni g'ayriqonuniy deb e'tirof etish to'g'risidagi ariza bilan sudga murojaat etishga haqli. Agar prokuror hujjatni g'ayriqonuniy deb topish to'g'risida bevosita sudga ariza bersa sud arizani qabul qilmaydi. Chunki, O'zbekiston Respublikasi "Prokuratura to'g'risida"gi Qonunining 38-moddasi talablaridan kelib chiqiladigan bo'lsa, prokurorning huquqiy hujjatni g'ayriqonuniy deb topish to'g'risidagi arizasi bo'yicha ishlar to'g'ridan to'g'ri sudga taalluqli emas. Shuning uchun ushbu ishlarda shartli

taalluqlilik qoidalarini qo'llaniladi. Ya'ni, dastlab prokuror huquqiy hujjatni qabul qilgan organga protest keltiradi. Protest kelib tushgan vaqtdan boshlab, shu hujjatni qabul qilgan organ (mansabdor shaxs) yoki yuqori turuvchi organ (mansabdor shaxs) tomonidan *o'n kunlik muddatdan* kechiktirmay ko'rib chiqilishi shart. Ushbu muddat zarur hollarda prokuror tomonidan qisqartirilishi mumkin. Protestni ko'rib chiqish natijalari to'g'risida *uch kunlik muddat* ichida prokurorga yozma ravishda ma'lum qilinadi.

Sudga ariza protest rad etilganligi to'g'risidagi xabar olingan paytdan boshlab yoki protestni ko'rib chiqish uchun qonunda belgilangan muddat o'tganidan keyin bir oylik muddat ichida berilishi mumkin. O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2003-yil 19-dekabrdagi "Fuqarolik protsessual qonun hujjatlari ayrim normalarining sudlar tomonidan qo'llanilishi haqida"gi 19-sonli qarorida belgilanishicha, boshqa shaxslarning huquqlarini va qonun bilan qo'riqlanadigan manfaatlarini himoya qilish maqsadida prokuror, davlat boshqaruvi organlari, tashkilotlar yoki ayrim fuqarolar tomonidan beriladigan arizalar, shuningdek, prokurorning huquqiy hujjatni g'ayriqonuniy deb topish haqidagi arizasi FPKning 149-moddasi talablariga javob berishi lozim.

Prokuror tomonidan sudga ariza berilishi, protest keltirilgan hujjatning amal qilishini ariza sudda ko'rib chiqilguniga qadar to'xtatib qo'yadi. Prokuror sudga ariza berganlik uchun davlat boji to'lamaydi.

Prokurorning huquqiy hujjatni g'ayriqonuniy deb topish haqidagi arizasi bo'yicha sud ishni ko'rib chiqib, prokurorning arizasi asosli ekanligini aniqlasa, arizani qanoatlantirish haqida hal qiluv qarori chiqaradi va huquqiy hujjatni g'ayriqonuniy deb topadi. Agar sud protest keltirilgan hujjat uni chiqargan organning vakolatlari doirasida qonunga muvofiq qabul qilingan deb topsa, u arizani qanoatlantirishni rad etish haqida hal qiluv qarori chiqaradi. Prokurorning huquqiy hujjatni g'ayriqonuniy deb topish haqidagi arizasi bo'yicha sudning hal qiluv qarori protestni rad etish to'g'risida qaror qabul qilgan yoxud protestni ko'rib chiqmagan organ rahbariga va prokurorga imzo qo'ydirib topshiriladi yoki ularga pochta orqali yoxud axborot tizimi orqali elektron shaklda yuboriladi (FPKning 278-moddasi).

NAZORAT UCHUN SAVOL VA TOSHRIQLAR

1. Davlat organlari va boshqa organlar, shuningdek, mansabdor shaxslarning harakatlari (qarorlari) ustidan beriladigan shikoyatlarga oid ishlarning turlarini tahlil eting.

2. Fuqarolarning huquqlari va erkinliklarini buzuvchi xatti-harakatlar va qarorlar ustidan berilgan shikoyatlar qanday talablar asosida rasmiylashtiriladi. Shikoyatga qanday hujjatlar ilova qilinadi? Fikringizni asoslantiring.

3. Da'vo arizasi bilan shikoyatni o'zaro farqli va o'xshash jihatlarini ayting?

4. Prokurorning huquqiy hujjatni g'ayriqonuniy deb topish haqidagi protestini tushuntiring.

NAZORAT UCHUN KAZUSLAR:

1. Tuman sudi o'z ish yurituviga I.Hakimovning "Garov" OAJ mansabdor shaxsining xatti-harakatlari yuzasidan o'z vaqtida mehnat daftarchasini bermaganligi haqida shikoyatini qabul qilgan. I.Hakimov sud

jarayonida, korxona ma'muriyatining zimmasiga unga mehnat daftarchasini berish majburiyatini yuklash bilan birgalikda, yetkazilgan moddiy va ma'naviy zararni undan undirishni so'ragan.

Bunga asos qilib, O'zbekiston Respublikasi Mehnat kodeksiga ko'ra, xodim mehnat qilish imkoniyatidan g'ayriqonuniy ravishda mahrum etilgan barcha hollarda ololmay qolgan ish haqini va mehnat daftarchasini berish kechiktirilganda keltirilgan zararni undirishni talab qilishga haqli ekanligini ko'rsatgan. Tuman sudi o'zining 2013-yil 17-avgust kungi hal qiluv qarori bilan shikoyatni mazmunan ko'rib hal etgan.

➤ *Vaziyatga huquqiy baho bering.*

➤ *Sud tomonidan qanday kamchiliklarga yo'l qo'yilgan? Ushbu holat yuzasidan shikoyat loyihasini tayyorlang.*

2. Fuqaro A.Jo'rayev notariusning notarial harakatlarni bajarishni rad etganligi ustidan shikoyat bilan tumanlararo sudga murojaat qilgan. Tumanlararo sudning 2014-yil 20-sentabrdagi ajrimi bilan mazkur shikoyat bo'yicha ish yuritish FPKning 100-moddasi ikkinchi qismiga ko'ra tugatilgan.

Aniqlanishicha, A.Jo'rayev qizi nomiga vorislik guvohnomasini berishni so'rab Toshkent shahar notarial idorasiga murojaat qilgan. Lekin A.Jo'rayevning qo'lida tuman sudining 2008-yil 21-iyuldagi hal qiluv qarori mavjud bo'lib, unga ko'ra, da'vogar A.Jo'rayevning javobgarlar I.Jalilov va R.Jalilovalarga nisbatan vorislik guvohnomasini haqiqiy emas deb topish haqidagi da'vo talablari qanoatlantirilib, uning qizi S.Jo'rayeva otasining vafotidan keyin, uning barcha mol-mulkiga nisbatan merosxo'r deb topilgan.

Notarial idora A.Jo'rayevning qizining meros mulkka nisbatan huquqini tasdiqlovchi sudning hal qiluv qarori mavjudligini ko'rsatib, notarial idora yana qayta shu holatni tasdiqlovchi hujjat berishi shart bo'lmaganligi uchun notarial harakatni amalga oshirishni rad qilgan.

➤ *Vaziyatga huquqiy baho bering.*

Mazkur masala qanday hal etiladi? Notariusning notarial harakatlarni bajarishni rad etganligi ustidan shikoyat loyihasini tayyorlang.

X BOB. ALOHIDA TARTIBDA ISH YURITISHDAGI PROTSESSUAL HUJJATLAR

1-§. Sud tomonidan alohida ish yuritish tartibida ko‘riladigan ishlar hamda ular bo‘yicha rasmiylashtiriladigan protsessual hujjatlar haqida umumiy qoidalar

O‘zbekiston Respublikasi fuqarolik protsessual qonunchiligiga ko‘ra, alohida tartibda ish yuritish fuqarolik sud ishlarini yuritish turlaridan biri hisoblanadi. Yuridik adabiyotlarda ko‘rsatilishicha, sudga taalluqli bo‘lgan alohida tartibda ko‘riladigan ishlarda huquq to‘g‘risida nizo bo‘lmazligiga qaramay, biroq mazkur ishlarda ham qonun bilan qo‘riqlanadigan manfaatlar himoya qilinadi.

Alohida tartibda ish yuritish – bu fuqarolik sud ishlarini yuritishning bir turi sifatida huquq to‘g‘risida nizo bo‘lmagan va manfaatdor shaxslarning arizasi bo‘yicha ish yuritish hisoblanadi.

Alohida tartibda ko‘riladigan ishlar bo‘yicha sudga murojaat qilish vositasi arizadan iboratdir. Ushbu ishlarda huquq to‘g‘risidagi nizo bo‘lmaganligi sababli sudga da‘vo ariza bilan emas, balki ariza orqali murojaat qilinadi. Mazkur ishlar yuzasidan ariza arizachi yoki uning vakili, prokuror, davlat boshqaruv organlari yoxud ish yakunidan manfaatdor shaxslar tomonidan berilishi mumkin. Agar ariza vakil tomonidan berilgan bo‘lsa, arizaga ishonchnoma yoki uning vakolatini tasdiqlovchi boshqa hujjat ilova qilinishi lozim.

Ushbu ariza ham sudga yozma shaklda beriladi. Alohida tartibda ko‘riladigan ishlar bo‘yicha arizaning mazmuni FPKning 149-moddasida ko‘rsatilgan umumiy talablardan tashqari, FPKning 4-kichik bo‘limida belgilangan qoidalar asosida rasmiylashtiriladi. Mazkur ishlar bo‘yicha arizalarda ishtirokchilar da‘vogar va javobgar emas, balki arizachi yoki manfaatdor shaxs deb rasmiylashtiriladi. Shuningdek, ushbu arizalar uchun agar davlat boji to‘lashdan ozod etilmagan bo‘lsa, normativ-huquqiy hujjatlarda belgilangan tartibda va miqdorda davlat boji to‘langanligi haqida kvitansiya, ishga oid tegishli hujjatlar ilova qilinadi.

Alohida tartibda ko‘riladigan ishlarning turlari FPKning 279-moddasida ko‘rsatilgan. Unga ko‘ra, sud tomonidan alohida ish yuritish tartibida ko‘riladigan ishlarga quyidagilar kiradi:

- 1) yuridik ahamiyatga ega bo‘lgan faktlarni aniqlash to‘g‘risidagi ishlar;**
- 2) bolani farzandlikka olish to‘g‘risidagi ishlar;**
- 3) fuqaroni bedarak yo‘qolgan deb topish va fuqaroni o‘lgan deb e‘lon qilish to‘g‘risidagi ishlar;**
- 4) fuqaroni muomala layoqati cheklangan yoki muomalaga layoqatsiz deb topish to‘g‘risidagi ishlar;**
- 5) shaxsni g‘ayriixtiyoriy tartibda psixiatriya statsionariga yotqizish to‘g‘risidagi yoki uning ushbu muassasada yotishining muddatini uzaytirish to‘g‘risidagi ishlar;**
- 6) shaxsni sil kasalligiga qarshi kurash muassasasining ixtisoslashtirilgan bo‘limiga g‘ayriixtiyoriy tartibda yotqizish to‘g‘risidagi yoki uning ushbu muassasada yotishi muddatini uzaytirish to‘g‘risidagi ishlar;**
- 7) mol-mulkni (ashyoni) egasiz deb topish to‘g‘risidagi ishlar;**
- 8) taqdim etuvchiga deb berilgan hujjatlar yo‘qolgan taqdirda, ular bo‘yicha huquqlarni tiklash to‘g‘risidagi ishlar (chaqirib ish yuritish).**

2-§. Yuridik ahamiyatga ega bo‘lgan faktlarni belgilash to‘g‘risidagi ishlar bo‘yicha beriladigan ariza, sud hal qiluv qarori va ularni rasmiylashtirish tartibi

Yuridik ahamiyatga ega bo‘lgan faktlarni sud tartibida belgilashning o‘zi bir necha turlarga bo‘linadi. Fuqarolik protsessual qonunchiligida fuqarolar yoki tashkilotlarning shaxsiy, mulkiy huquqlari vujudga kelishi, o‘zgarishi yoki tugashiga sabab bo‘ladigan quyidagi faktlarni sud tartibida belgilash ko‘rsatilgan:

- 1) shaxslarning qarindoshlik aloqalarini;**
- 2) shaxs birovning qaramog‘ida ekanligi faktini;**
- 3) otalikni tan olish (belgilash) faktini, bolaning u yoki bu onadan tug‘ilganligi faktini, shuningdek, tug‘ilgan vaqtini;**
- 4) bolalikka olish, nikoh, ajralish va o‘limning qayd etilganlik faktini;**

5) er-xotindan birining o'limi natijasida fuqarolik holati aktlarini qayd etish organlarida nikohni ro'yxatdan o'tkazish mumkin bo'lmay qolsa, qonunda belgilangan hollarda ularning haqiqatda er-xotinlik munosabatlarida bo'lganlik faktini;

6) shaxsning huquqni vujudga keltiruvchi hujjatlarda (jamoat birlashmalariga a'zolik biletlari, harbiy hujjatlar, pasportlar, fuqarolik holati aktlarini qayd etish organlari beradigan guvohnomalardan tashqari) ko'rsatilgan ismi, otasining ismi va familiyasi, uning pasportidagi yoki tug'ilganlik to'g'risidagi guvohnomasidagi ismi, otasining ismi va familiyasi bilan mos kelmagan taqdirda, mazkur hujjatlarning unga tegishliligi yoki tegishli emasligi faktini;

7) baxtsiz hodisa faktini;

8) imoratga xususiy mulk huquqi asosida egalik qilish faktini;

9) merosni qabul qilish va merosning ochilish joyi faktini;

10) yuridik ahamiyatga ega bo'lgan boshqa faktlarni, agar qonun hujjatlarida ularni belgilashning boshqacha tartibi nazarda tutilgan bo'lmasa (FPKning 283-moddasi).

Yuqoridagilardan tashqari, O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining "Yuridik ahamiyatga ega bo'lgan faktlarni belgilash haqidagi ishlar bo'yicha sud amaliyoti to'g'risida"gi qarorida ham quyidagi yuridik ahamiyatga ega bo'lgan faktlar ham sud tartibida belgilanadi:

♦ otalik faktlarini, otalikni qayd qilish faktlarini, 1968-yil 1-oktabrgacha tug'ilgan bolalarga nisbatan otalikni tan olganlik (belgilaganlik) faktlarini;

♦ ixtironi joriy etish faktlarini, taklifni ratsionalizatorlik sifatida tavsiflanganlik faktlarini;

♦ binoga, payga, avtomobilga va boshqa maxsus ro'yxatdan o'tkaziladigan mulkka egalik qilish faktlarini;

♦ nikohdan ajralishmasdan, lekin oilaviy munosabatlar tugatilganidan so'ng, imoratni er-xotindan birining mablag'lariga qurilganlik faktlarini, sug'urta guvohnomasining qarashliligi faktlarini;

♦ fuqaroni yoki uning ota-onasini Ikkinchi jahon urushi davrida evakuatsiya qilinganlik faktlarini;

♦ ish staji to'g'risidagi hujjatlar mavjud bo'lmagan taqdirda, mehnat faoliyati davrlarini ham belgilashga haqlidirlar.

Shu o'rinda aytish joizki, amaldagi qonunlarda belgilashning boshqacha (sudsiz) tartibi nazarda tutilgan faktlarni belgilash to'g'risidagi arizalar sud tartibida ko'rilishi mumkin emas. Jumladan, mehnat stajini (pensiya tayinlash uchun, vaqtincha mehnatga layoqatsizlik, homiladorlik va bola tug'ilishi munosabati bilan nafaqa tayinlash uchun, ish haqiga foiz qo'shimchalarni qo'shib hisoblash uchun, uzoq yillar qilgan xizmati uchun bir yo'la mukofot puli to'lash uchun va h.), haqiqiy harbiy xizmatni o'taganlik, partizan otryadida bo'lganlik, janglarda yaralanganlik, oliy o'quv yurtini, texnikumni, o'rta maktabni va boshqa o'quv yurtlarini bitirganlik faktlarini belgilash to'g'risidagi, partiya, kasaba uyushmalari hujjatlarini, pasport va fuqarolik holati dalolatnomalarini yozish organlari tomonidan beriladigan guvohnomalarning tegishlilik faktlarini belgilash to'g'risidagi arizalar sudga ko'rilmaydi.

Darhaqiqat, mazkur turkumdagi ishlar bo'yicha arizalar arizachi yashab turgan joydagi fuqarolik ishlari bo'yicha sudga beriladi. Arizaning mazmuni va protsessual rasmiylashtirilish tartibi FPKning 149-moddasida belgilangan umumiy talablardan tashqari, arizada muayyan faktni aniqlash arizachiga qanday maqsadlar uchun zarur ekanligi ko'rsatilishi, shuningdek, arizachining tegishli hujjatlarini olish imkoniyatiga ega emasligini yoxud yo'qolgan hujjatlarni tiklab bo'lmasligini tasdiqlovchi dalillar keltirilishi kerak (FPKning 284-moddasi).

Ushbu turkumdagi arizalar uchun eng kam ish haqining 10 foizi miqdorida davlat boji to'lanadi.

E'tibor bering! Faktni belgilash to'g'risidagi arizalar FPKning 280-, 283-moddalariga binoan alohida ish yuritish tartibida ko'rishda quyidagi shartlarga rioya qilingan taqdirdagina sud tomonidan qabul qilinishi mumkin:

a) agar manfaatdor shaxslar o'rtasida huquq haqida sudga taalluqli nizo bo'lmasa, faktni belgilash shu faktdan kelib chiqadigan

(fuqaroning nasabini, kelib chiqishi, merosni qabul qilish muddatini uzaytirish, meros haqidagi guvohnoma berilishining asosliligi, shartnomani haqiqiy emas deb topish haqida) huquq haqidagi nizoni kelgusida hal qilish bilan bog'liq bo'lmasa, qachonki, manfaatdor shaxslarda tegishli da'vo bilan sudga murojaat qilish imkoniyati bo'lsa;

b) agar ariza beruvchi shu faktni tasdiqlaydigan tegishli hujjatlarni boshqacha yo'l bilan olish yoki tiklash imkoniyatiga ega bo'lmasa.

O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi bo'yicha yuridik ahamiyatga ega bo'lmagan fakt boshqa mamlakatning (respublikaning) qonunchiligi bo'yicha huquqiy oqibatlarga olib kelsa va sudning hal qiluv qarori shu mamlakatda (respublikada) qo'llash uchun zarur bo'lsa, sud bunday faktni belgilashga haqlidir.

Yuridik ahamiyatga ega bo'lgan faktlardan biri shaxslarning **qarindoshlik aloqalarini belgilashdir**. O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 1991-yil 20-dekabrdagi "Yuridik ahamiyatga ega bo'lgan faktlarni belgilash haqidagi ishlar bo'yicha sud amaliyoti to'g'risida"gi qarorida ko'rsatilishicha, qarindoshlik munosabatlari deganda, to'g'ri qarindoshlik, biri ikkinchisidan yoki bir umumiy urug'dan kelib chiqqan shaxslarning qon-qarindoshligi nazarda tutiladi. Demak, sud ushbu munosabatlarni belgilashda, albatta, bunga e'tibor berishi lozim. Sud ushbu qarindoshlik munosabatlarini, bu munosabatlar bevosita yuridik oqibatlarni keltirib chiqargandagina, ya'ni ularni tasdiqlash arizachiga merosga bo'lgan huquq to'g'risida guvohnoma olish uchun, boquvchisini yo'qotish munosabati bilan nafaqa rasmiylashtirish uchun, ko'p bolalik bo'yicha davlat yordam puli olishga haqli bo'lish va hokazolar uchun zarur bo'lsa, belgilaydi.

Shaxs birovning qaramog'ida ekanligi fakti. Shaxsni birovning qaramog'ida bo'lganlik faktini belgilash, agarda berib kelingan yordam arizachining hayot kechirishi uchun doimiy va asosiy manba bo'lgan bo'lsa, meros olish, nafaqa tayinlash yoki zararni to'latish uchun ahamiyatga egadir.

Masalan, Fuqarolik kodeksining 1141-moddasiga ko'ra, meros qoldiruvchining vafotiga qadar kamida bir yil uning qaramog'ida bo'lgan va u bilan birgalikda yashagan mehnatga qobiliyatsiz shaxslar qonun bo'yicha merosxo'rlar jumlasiga kiradi. Demak, bir yildan kam muddatda meros qoldiruvchining qaramog'ida bo'lgan bo'lsa, sud bu fakti belgilash to'g'risidagi arizani qabul qilishni rad etadi. Sudlar meros qoldiruvchining qaramog'ida bo'lganlik faktini belgilashda Fuqarolik kodeksining 1139-, 1141-moddalari va Oliy Sud Plenumining 2011-yil 20-iyuldagi "Sudlar tomonidan meros huquqiga oid qonunchilikning qo'llanilishi to'g'risida"gi qarorining 16-17-bandlarida bayon qilingan mehnatga qobiliyatsiz boqimandalarining uch toifasi yuzasidan berilgan tushuntirishlarga amal qilishlari lozim. Oliy Sud Plenumining 2011-yil 20-iyuldagi "Sudlar tomonidan meros huquqiga oid qonunchilikning qo'llanilishi to'g'risida"gi qarorining 16-bandida tushuntirilishicha, Fuqarolik kodeksi 1141-moddasining birinchi qismida ko'rsatilgan mehnatga qobiliyatsiz shaxslarni qonun bo'yicha merosxo'r deb topish uchun bir vaqtning o'zida ikki holatning mavjud bo'lishi, ya'ni bunday shaxslarning bir yildan kam bo'lmagan muddat ichida meros qoldiruvchining qaramog'ida bo'lishi va meros qoldiruvchi bilan uning vafotiga qadar bir yildan kam bo'lmagan muddat ichida birga yashagan bo'lishi talab etiladi.

Ikkinchi, uchinchi va to'rtinchi navbatdagi qonun bo'yicha merosxo'rlar doirasiga kiruvchi mehnatga qobiliyatsiz shaxslarga kelganda esa, ular vorislikka chaqirilishi uchun faqat ularning meros qoldiruvchi vafotiga qadar uning qaramog'ida bir yildan kam bo'lmagan muddat ichida bo'lganligini aniqlashning o'zi kifoya.

Meros qoldiruvchining qaramog'ida bir yildan kam muddat ichida bo'lgan va u bilan bir yildan kam muddat ichida birga yashagan yoki u bilan birga yashamagan mehnatga qobiliyatsiz shaxslar Fuqarolik kodeksining 1139-moddasiga muvofiq beshinchi navbatda vorislikka chaqiriladilar.

Mazkur Oliy Sud Plenumi qarorining 17-bandida ko'rsatilishicha, Fuqarolik kodeksining 1141-moddasi qoidalariga ko'ra, vorislik amalga oshirilganda, mehnatga qobiliyatsiz shaxslarga quyidagilar kiradi:

meros ochilgan kunga kelib 55 yoshga kirgan ayollar, 60 yoshga kirgan erkaklar;

meros ochilgan kunga kelib belgilangan tartibda birinchi yoki ikkinchi guruh nogironlari deb topilgan shaxslar;

meros ochilgan kunga kelib 16 yoshga to'lmagan o'smirlar, 18 yoshga to'lmagan o'quvchilar.

Mehnatga qobiliyatsiz shaxsni meros qoldiruvchining qaramog'ida bo'lgan deb topish uchun bunday shaxs meros qoldiruvchining to'liq ta'minotida bo'lganligi yoki undan olib turilgan moddiy yordam uning hayot kechirishi uchun asosiy va doimiy manba bo'lganligi fakti aniqlanishi lozim. Meros qoldiruvchining qaramog'ida bo'lganlik fakti fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organi, ish (xizmat) joyi ma'muriyati, ijtimoiy ta'minot bo'limi tomonidan berilgan hujjatlar, shuningdek, guvohlarning ko'rsatuvlari bilan tasdiqlanishi mumkin.

Shuningdek, mazkur masala yuzasidan Oliy Sudi Plenumining 1991-yil 20- dekabrda "Yuridik ahamiyatga ega bo'lgan faktlarni belgilash haqidagi ishlar bo'yicha sud amaliyoti to'g'risida"gi qarorida tushuntirish berilishicha, meros qoldiruvchi bilan qaramog'ida bo'lgan shaxs o'rtasida qarindoshlik munosabatlarining bor-yo'qligi ahamiyatga ega emas.

Nafaqa tayinlash uchun birovning qaramog'ida bo'lganlik faktini belgilashda, o'lganning qaramog'ida bo'lgan oila a'zolari boquvchisining o'limi munosabati bilan nafaqa olish huquqiga ega ekanliklarini nazarda tutish kerak (halok bo'lganning qaramog'ida bo'lgan-bo'lmaganligidan qat'iy nazar nafaqa tayinlanadigan, frontda halok bo'lgan harbiy xizmatchilarning ota-onalari, er-xotinlari va bolalari bundan mustasno).

Nafaqa qonunchiligi bilan o'rnatilgan, boquvchisining o'limi munosabati bilan nafaqa olishga huquqi bo'lgan mehnatga layoqatsiz oila a'zolarining doirasi qat'iy va kengaytirilgan talqinga yo'l qo'yilmaydi. Shu sababli, sudlar bu ro'yxatda ko'rsatilmagan shaxslardan birovning qaramog'ida bo'lganlik faktini belgilash haqidagi arizalarni qabul qilishga haqli emaslar. Qaramog'ida bo'lish muddati bu holatda ahamiyatsizdir. Oila a'zolarining boshqa-boshqa yashashligi, arizachini boqishga majbur bo'lgan boshqa qarindoshlarining borligi, qaramog'ida bo'lganlik faktini istisno etmaydi.

Boquvchisini yo'qotish munosabati bilan zararni undirtirish uchun birovning qaramog'ida bo'lganlik faktini belgilashda sudlar Fuqarolik kodeksining 1009-moddasiga muvofiq zararni undirtirib olishga bo'lgan huquq boquvchining qaramog'ida bo'lganlik muddatiga bog'liqligini, lekin bunda ularning qarindoshligi ahamiyatga ega emasligini nazarda tutishlari kerak.

Otalikni tan olish (belgilash) faktini, bolaning u yoki bu onadan tug'ilganligi faktini, shuningdek, tug'ilgan vaqtini belgilash yuridik ahamiyatga ega bo'lgan faktlardan biridir.

Bu to'g'risida, 2011-yil 25-noyabrdagi O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining "Sudlar tomonidan otalikni belgilashga oid ishlarni ko'rishda qonunchilikning qo'llanilishi to'g'risida"gi qarorida tushuntirish berib o'tilgan. Unga ko'ra, o'zini bolaning otasi deb tan olgan, biroq bolaning onasi bilan nikohda bo'lmagan shaxs vafot etgan taqdirda, sud uning otalikni tan olganligi faktini belgilashga haqli (1968-yil 1-oktabrga qadar tug'ilgan bolalarga nisbatan bunday fakt faqat bola marhum vafot etgan paytda yoki oldinroq uning qaramog'ida bo'lgan holdagina yo'l qo'yiladi). Otalikni tan olish fakti sud tomonidan vafot etgan shaxs bolaga nisbatan o'zining otaligini tan olganligini ishonchli tasdiqlovchi har tomonlama tekshirilgan ma'lumotlarga asosan belgilanishi mumkin. Bunday fakt ishning muayyan holatlarini inobatga olgan holda, shuningdek, o'zini bo'lajak bolaning otasi deb onaning homiladorligi davrida tan olgan shaxs vafotidan keyin tug'ilgan bolaga nisbatan ham belgilanishi mumkin.

Bolaning onasi bilan nikohda bo'lmagan shaxs vafot etgan holda, sud otalik faktini, ya'ni bolaning o'sha shaxsdan kelib chiqqanligi faktini belgilashga haqli. 1968-yil 1-oktabridan keyin tug'ilgan bolalarga nisbatan otalik fakti Oila kodeksining 62-moddasining uchinchi qismida ko'rsatilgan shartlardan, hech bo'lmaganda, bittasini ishonchli tasdiqlovchi dalillar mavjud bo'lgandagina belgilanishi mumkin.

Bolalikka olish, nikoh, ajralish va o'limning qayd etilganlik fakti.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 1991-yil 20-dekabrda "Yuridik ahamiyatga ega bo'lgan faktlarni belgilash haqidagi ishlar bo'yicha sud amaliyoti to'g'risida"gi qarorida tushuntirish berilishicha, agar fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd qilish organida arxiv hujjatlari yo'qolgan, tegishli yozuvlar saqlanmagan va bunday yozuvlarni tiklash fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd qilish organlari tomonidan rad qilingan bo'lsa yoki bunday yozuv faqat sudning fuqarolik holatini ro'yxatga olinganligini tasdiqlovchi hal qiluv qarori (masalan, vafot etganlarga nisbatan) asosida tiklanishi mumkin bo'lgan holatlarda sudlar tug'ilganlik, bolalikka olish, nikoh, ajralish va o'limni ro'yxatga olish faktini belgilashga haqli. FPKning 283-moddasining 4-bandi bolalikka olish, nikoh, ajralish va o'lganlik faktini emas, balki fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd qilish organlarida ro'yxatga olish faktini nazarda tutadi.

Nikohni qayd qilinganligi haqidagi ma'lumot mavjud bo'lganida nikoh guvohnomasini olmaganlik yoki uni yo'qotganlik holati nikohni ro'yxatga olinganlik faktini belgilash o'rniga ularni faktik nikoh munosabatlarida bo'lganliklarini belgilash xato hisoblanadi.

Nikohni qayd etilganlik faktini belgilashni so'rab sudga er-xotinning ikkalasi murojaat qilishi mumkin. Agar bu holda sudga er-xotindan biri ariza bilan murojaat qilgan bo'lsa, ikkinchisi ishga manfaatdor shaxs sifatida jalb qilinadi.

Er-xotindan birining o'limi natijasida fuqarolik holati aktlarini qayd etish organlarida nikohni ro'yxatdan o'tkazish mumkin bo'lmay qolsa, qonunda belgilangan hollarda, ularning, haqiqatda, er-xotinlik munosabatlarida bo'lganlik faktini belgilash.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining "Yuridik ahamiyatga ega bo'lgan faktlarni belgilash haqidagi ishlar bo'yicha sud amaliyoti to'g'risida"gi qarorining 13-bandida belgilanishicha, O'zbekiston SSR Oliy Soveti Prezidiumining 1944-yil 22-avgustdagi Farmoniga ko'ra, faktik nikoh munosabatlarida bo'lganlik fakti faqat bunday munosabatlar 1944-yil 8-iyulgacha vujudga kelgan bo'lsa va nikohni fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd qilish organida er-xotindan birining vafoti tufayli ro'yxatdan o'tkazish mumkin bo'lmasagina belgilanadi.

Yuqorida ko'rsatilgan vaqtdan keyin vujudga kelgan faktik nikoh munosabatlari yuridik oqibat keltirib chiqarmaydi va bunday faktlarni belgilash to'g'risidagi arizalar sud tartibida ko'rishlik uchun qabul qilinmaydi. Mazkur holatda er yoki xotindan biri sudga er-xotinlik munosabatlarida bo'lganlik fakti haqida emas, balki birovning qaramog'ida bo'lganlik faktini belgilash to'g'risida ariza bilan murojaat qilishi mumkin.

Agar er-xotindan biri 1944-yil 8-iyulgacha boshqa faktik nikohga kirgan yoki bir vaqtning o'zida qonuniy nikohda bo'lgan bo'lsa, shuningdek, bu munosabatlar tomonlardan birining vafotiga qadar tugatilgan bo'lsa, bunday faktlarni sud belgilashi mumkin emas.

Shaxsning huquqni vujudga keltiruvchi hujjatlarda (jamoat birlashmalariga a'zolik biletlari, harbiy hujjatlar, pasportlar, fuqarolik holati aktlarini qayd etish organlari beradigan guvohnomalardan tashqari) ko'rsatilgan ismi, otasining ismi va familiyasi uning pasportidagi yoki tug'ilganlik to'g'risidagi guvohnomasidagi ismi, otasining ismi va familiyasi bilan mos kelmagan taqdirda, mazkur hujjatlarning unga tegishliligi yoki tegishli emasligi faktini belgilash. O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining "Yuridik ahamiyatga ega bo'lgan faktlarni belgilash haqidagi ishlar bo'yicha sud amaliyoti to'g'risida"gi qarorida ko'rsatilishicha, sudlar arizachidan huquqiy hujjatni o'ziga tegishli ekanligi, hujjatni bergan tashkilot unga tegishli o'zgartirish kirita olmasligi haqidagi dalillarni talab qilishi shart. Agar arizachida tegishli faktni aniq tasdiqlaydigan boshqa hujjatlar bo'lsa, sud huquq tug'diradigan hujjatni unga tegishli ekanlik faktini belgilash to'g'risidagi arizani qabul qilishga haqli emas.

Arizachiga shaxsiy hujjatlarni emas, balki huquq tug'diradigan hujjatlarning tegishliligi sud tartibida belgilanishini hisobga olgan holda, sudlar hujjatlarni tegishliligi to'g'risidagi arizalarning taalluqliligiga alohida e'tibor berishlari lozim. Shaxsiy hujjatlarga pasport, partiya, kasaba uyushmalari biletlari, harbiy biletlar, harbiy xizmatchilarning shaxsiy guvohnomalari, orden va medallarning guvohnomalari kiradi. Bunday hujjatlardagi xatolar faqatgina ularni bergan organ va tashkilotlar tomonidan bartaraf etilishi mumkin. Mansabdor shaxslarning va davlat boshqaruv organlarining tuzatish kiritishni rad etganlik haqidagi qarorlari ustidan FPKning 266-, 267-moddalariga binoan sudga shikoyat qilish mumkin.

Baxtsiz hodisa faktini belgilash. Umumiy qoidaga ko‘ra, baxtsiz hodisa fakti sudsiz belgilanadi. O‘zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining “Yuridik ahamiyatga ega bo‘lgan faktlarni belgilash haqidagi ishlar bo‘yicha sud amaliyoti to‘g‘risida”gi qarorining 17-bandida ko‘rsatilishicha, baxtsiz hodisa fakti, odatda belgilangan shaklda tuzilgan akt bilan tasdiqlanadi. Ushbu aktda baxtsiz hodisa qayerda va qanday sharoitda (ish joyida yoki ko‘chadagi hodisa natijasidami) kelib chiqqanligi ko‘rsatiladi. Agar baxtsiz hodisa ish yuritish vaqtida kelib chiqsa, u haqida dalolatnoma tuzish ma‘muriyat va kasaba uyushmasi vakolatiga kiradi. Ma‘muriyat dalolatnoma tuzishni rad qilsa yoki jabrlanuvchi dalolatnomada ko‘rsatilgan holatlardan norozi bo‘lsa, u kasaba uyushmasiga me‘yoriy hujjatlarda belgilangan muddatda murojaat qilishga haqli, kasaba uyushmasi qarori esa ma‘muriyat uchun majburiydir. Baxtsiz hodisa haqidagi fakti sudsiz tartibda hal qilish imkoniyati bo‘lmasagina va bu tegishli hujjat bilan tasdiqlansa, sud baxtsiz hodisa faktini belgilashga haqli.

Sud baxtsiz hodisa faktini belgilash haqidagi arizani quyidagi holatlardan biri mavjud bo‘lganida qabul qilishi lozim:

♦ **baxtsiz hodisa haqida akt umuman tuzilmagan yoki hozirgi vaqtda uni tuzish imkoniyati bo‘lmasa;**

♦ **baxtsiz hodisa haqida akt tuzilgan, lekin arizachi tomonidan u yo‘qotilgan va uni boshqacha tartibda tiklash mumkin bo‘lmasa;**

♦ **uni tuzishda xatolikka yoki uni isbotlovchi kuchidan mahrum qiluvchi noaniqlikka yo‘l qo‘yilgan bo‘lsa va buni tegishli organ tuzata olmasa, mehnati tufayli kelib chiqqan, ya’ni xodimni korxona, tashkilotlardagi ishi bilan bog‘liq holda sog‘lig‘iga zarar yetkazgan baxtsiz hodisagina yuridik ahamiyatga egadir.**

Yuqorida ko‘rsatilgan hollardagina baxtsiz hodisa faktini belgilash to‘g‘risida sudga ariza berish mumkin. Demak, ushbu asoslar mavjud bo‘lsa ushbu fakt sudga taalluqli hisoblanadi.

Imoratga xususiy mulk huquqi asosida egalik qilish fakti. Ushbu fakti sud tartibida belgilash uchun shartli taalluqlilik qoidalari qo‘llaniladi. Unga ko‘ra mazkur fakti belgilash uchun fuqaro dastlab boshqa organga

murojaat qilgan bo'lishi lozim. Agar tegishli organlar ma'muriy tartibda ushbu fakti belgilashni rad qilgan bo'lsa va arizachining ushbu imoratlarga bo'lgan huquqini boshqa shaxslar inkor etmayotgan bo'lsalargina sudga taalluqlidir. Sud egalik huquqini emas, balki arizachiga imoratning egalik huquqi asosida tegishli ekanligini tasdiqlovchi hujjatlarning bo'lganlik faktini, shuningdek, agar arizachida o'z vaqtida egalik huquqi to'g'risidagi hujjati bor bo'lib, lekin u yo'qolgan va uni tiklash mumkin bo'lmaganida belgilaydi.

O'zboshimchalik bilan qurilgan yoxud qurib bitkazilgan va foydalanish uchun qabul qilinmagan binolarni, shuningdek, oldin boshqa shaxs nomiga ro'yxatdan o'tkazilgan yoki arizachi tomonidan tegishli tartibda rasmiylashtirilmasdan sotib olingan binolarga egalik huquqini belgilash haqidagi arizalar alohida ish yuritish tartibida sudga ko'rilishi mumkin emas.

Agar taraflardan biri notarial tartibda tasdiqlash talab etiladigan bitimni to'la yoki qisman bajargan bo'lsa, masalan, tasdiqlanmagan yozma shartnoma bilan uy sotib olgan bo'lsa, bu uyga uning egalik huquqini belgilash to'g'risidagi masala O'zbekiston Respublikasining Fuqarolik kodeksi 112-moddasining 2-qismi qoidalarini bo'yicha da'vo tartibida hal etiladi.

Merosni qabul qilish va merosning ochilish joyi fakti. Manfaatdor shaxs meros huquqi qabul qilganligi va mulkni meros qilib olganligini tasdiqlovchi dalillarni taqdim qila olmaganligi sababli, notarial idora vorislik haqida guvohnoma berishni rad qilgan hollarda, merosni qabul qilish va merosning ochilish joyi faktini belgilash alohida tartibda ish yuritishning yuridik ahamiyatga ega bo'lgan fakti sifatida ko'riladi. O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 1117-moddasiga binoan, meros qoldiruvchining oxirgi doimiy yashab turgan joyi, merosning ochilish joyi hisoblanadi. Agar meros qoldiruvchining oxirgi yashab turgan joyi noma'lum bo'lsa, meros qoldiruvchiga tegishli bo'lgan ko'chmas mulk yoki uning asosiy qismi turgan joy, ko'chmas mulk bo'lmagan taqdirda, ko'char mulkning asosiy qismi turgan joy meros ochilgan joy deb hisoblanadi.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 1998-yil 17-apreldagi "Sudning hal qiluv qarori haqida"gi qarorida tushuntirish berilishicha, sudning har qanday hal qiluv qarori kirish, bayon, asoslantiruvchi va xulosa qismidan iborat bo'ladi. Hal qiluv qarorini yozishda sudlar FPKning 206-moddasi bilan belgilangan birin-ketinlikka rioya qilmoqlari zarur.

Hal qiluv qarorining kirish qismida hal qiluv qarorining chiqarilgan vaqti va joyi, hal qiluv qarori chiqargan sudning nomi, sudyaning familiyasi (sud tarkibi), sud majlisining kotibi, taraflar, ishda ishtirok etuvchi boshqa shaxslar, shuningdek, nizo predmeti ko'rsatiladi.

Hal qiluv qarorining bayon qismi da'vo talablarini, javobgar e'tirozlarining qisqacha mazmuni va ishda ishtirok etuvchi boshqa shaxslarning tushuntirishlarini aks ettirmog'i lozim. Da'vogarning da'voni o'zgartirganligi (da'voning asosini yoki predmetini o'zgartirish, da'vo talablarining miqdorini oshirish yoki kamaytirish, da'vodan voz kechish) shu yerda ko'rsatilmog'i kerak.

Hal qiluv qarorining asoslantiruvchi qismida sudning ish bo'yicha chiqargan xulosasining faktik va huquqiy asoslari bayon etilishi lozim. Jumladan, hal qiluv qarorining bu qismida ishning sud tomonidan aniqlangan holatlari, ishning holatlari to'g'risidagi sud xulosalariga asos bo'lgan dalillar, sud u yoki bu dalilni rad qilishda asoslangan xulosalar, shuningdek, nizoli munosabatni tartibga soluvchi moddiy huquq me'yorlari (fuqarolik, oila, yer, mehnat, uy-joy to'g'risidagi va boshqa qonunlar) keltirilmog'i, qonunning nomi, moddasi, bandi, boshqa qonun hujjatlarining soni va qabul qilingan sanasi hamda protsessual huquqiy me'yorlari ko'rsatilmog'i lozim. Zarur holatlarda, sud O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining tegishli qarorlarini ham qo'llashi lozim. Hal qiluv qarorining xulosa qismida tegishli me'yorlarning mazmuni bayon etilganda bu talabga rioya qilinmog'i lozim (masalan, hal qiluv qarorining darhol ijro etilishiga qaratilgan hollarda, FPK 220-moddasining qo'llanishi). Agar javobgar da'voni tan olsa, asoslantirish qismida faqat da'vo talabining tan olinganligi va uning sud tomonidan qabul qilinganligi ko'rsatilishi mumkin.

Hal qiluv qarorining xulosa qismida taraflarning familiyasi, ismi, otasining ismi va yuridik shaxsning nomi to'liq keltirilishi, da'vo talablarining qanoatlantirilganligi (to'liq yoki qisman) yoki butunlay yoxud qisman rad etish haqidagi sudning xulosasi aniq aks ettirilgan bo'lishi lozim. Shuningdek, sud xarajatlarining taqsimlanishi, hal qiluv qarori ustidan shikoyat berish muddati va tartibi ko'rsatilishi shart. Hal qiluv qarorining xulosa qismi qarorni ijro etish chog'ida tushunmovchiliklar va nizolar vujudga kelmasligi uchun tushunarli va aniq tarzda ifoda etilmog'i kerak.

Yuridik ahamiyatga ega bo'lgan faktlarni belgilash to'g'risidagi ishlar bo'yicha sudning hal qiluv qarorida: sud tomonidan aniqlangan fakt, uning qanday maqsadda aniqlanganligi, shuningdek, mazkur faktni aniqlash uchun sud qanday dalillarga asoslanganligi ko'rsatilishi lozim.

Fuqarolik holati aktlarini qayd etish organlarida qayd etilishi yoki boshqa organlarda rasmiylashtirilishi lozim bo'lgan faktlarning aniqlanganligi to'g'risida sud chiqargan hal qiluv qarori bu organlar tomonidan beriladigan hujjatlarning o'rniga o'tmagan holda ana shunday qayd qilish yoki rasmiylashtirish uchun asos bo'lib xizmat qiladi (FPKning 285-moddasi).

3-§. Farzandlikka olish to'g'risidagi ariza, sud hal qiluv qarori va ularni rasmiylashtirish tartibi

O'zbekiston Respublikasining 2013-yil 30-apreldagi 352-sonli Qonuniga asosan, FPKga Farzandlikka olish nomli 31¹-bob kiritildi. Dastlab farzandlikka olish tartibi sudsiz tartibda hal qilingan bo'lsa, endilikda farzandlikka olish sud tartibida hal etiladi. Farzandlikka olish to'g'risidagi ariza bolani farzandlikka olishni istagan O'zbekiston Respublikasi fuqarolari tomonidan farzandlikka olinayotgan bolaning yashash (turgan) joyidagi fuqarolik ishlari bo'yicha tumanlararo, tuman (shahar) sudiga beriladi.

O'zbekiston Respublikasi fuqarosi bo'lgan bolani farzandlikka olishni istagan O'zbekiston Respublikasi hududidan tashqarida doimiy yashovchi O'zbekiston Respublikasi fuqarolari, chet el fuqarolari yoki fuqaroligi bo'lmagan shaxslar farzandlikka olish to'g'risidagi arizani farzandlikka

olinayotgan bolaning yashash (turgan) joyidagi tegishincha Qoraqalpog‘iston Respublikasi fuqarolik ishlari bo‘yicha Oliy Sudiga, fuqarolik ishlari bo‘yicha viloyat yoki Toshkent shahar sudiga beradi (FPKning 285¹-moddasi).

Farzandlikka olish to‘g‘risidagi arizada quyidagilar ko‘rsatilgan bo‘lishi kerak:

◆ farzandlikka oluvchilarning (oluvchining) familiyasi, ismi, otasining ismi, ularning (uning) yashash joyi;

◆ farzandlikka olinayotgan bolaning familiyasi, ismi, otasining ismi va tug‘ilgan sanasi, uning yashash (turgan) joyi, farzandlikka olinayotgan bolaning ota-onasi to‘g‘risidagi, aka-uka va opa-singillari bor-yo‘qligi haqidagi ma’lumotlar;

◆ farzandlikka oluvchilarning (oluvchining) farzandlikka olish haqidagi iltimosini asoslovchi holatlar va mazkur holatlarni tasdiqlovchi dalillar;

◆ farzandlikka oluvchilar (oluvchi) bolaning tug‘ilganlik to‘g‘risidagi dalolatnoma yozuviga tegishli o‘zgartirishlar kiritishni istagan taqdirda -- farzandlikka olinayotgan bolaning familiyasini, ismini, otasining ismini, tug‘ilgan sanasini (ko‘pi bilan bir yilga), farzandlikka olinayotgan bolaning tug‘ilgan joyini (agar bola ko‘pi bilan o‘n yosh bo‘lsa) o‘zgartirish haqida, bolaning tug‘ilganlik to‘g‘risidagi dalolatnoma yozuviga farzandlikka oluvchilarni (oluvchini) ota-ona (ota yoki ona) sifatida qayd etish haqidagi iltimos.

Farzandlikka olish to‘g‘risidagi ariza farzandlikka oluvchilar (oluvchi) tomonidan imzolanadi (FPKning 285²-moddasi).

Esda saqlang! Farzandlikka olish to‘g‘risidagi arizaga quyidagilar ilova qilingan bo‘lishi kerak:

◆ nikohda turgan shaxslar (shaxs) tomonidan farzandlikka olinganda — farzandlikka oluvchilarning (oluvchining) nikoh tuzilganligi to‘g‘risidagi guvohnomasining ko‘chirma nusxasi;

◆ er-xotindan biri tomonidan farzandlikka olinganda — boshqasining roziligi. Agar er-xotin oilaviy munosabatlarni tugatgan, bir

yildan ortiq birga yashamayotgan bo'lsa va urning (xotinning) yashash (turgan) joyi noma'lum bo'lsa, shuningdek, bu holatlarni tasdiqlovchi hujjatlar mavjud bo'lsa, farzandlikka olishda uning roziligi talab qilinmaydi;

◆ nikohda turmagan shaxs tomonidan farzandlikka olinganda — farzandlikka oluvchi pasportining ko'chirma nusxasi va nikohda turmasligi haqidagi ma'lumotnoma;

◆ farzandlikka oluvchilarning (oluvchining) sog'lig'i holati haqida tibbiy xulosa (psixiatriya, sil kasalligiga qarshi kurash va narkologiya muassasalari, shuningdek, OITSga qarshi kurash markazlarining ma'lumotnomalari);

◆ farzandlikka oluvchilarning (oluvchining) ish joyidan egallab turgan lavozimi va ish haqi to'g'risida ma'lumotnoma yoki boshqa daromad manbalari to'g'risidagi ma'lumotnoma;

◆ turar joyga bo'lgan mulk huquqini yoki turar joydan foydalanish huquqini tasdiqlovchi hujjat;

◆ fuqaro farzandlikka olishga nomzod sifatida hisobga qo'yilganligi haqidagi hujjat.

O'zbekiston Respublikasi fuqarolarining boshqa davlat fuqarosi bo'lgan bolani farzandlikka olish to'g'risidagi arizasiga ushbu moddaning birinchi qismida ko'rsatilgan hujjatlar, shu bilan birgalikda, bola qonuniy vakilining roziligi va bola qaysi davlat fuqarosi bo'lsa, o'sha davlat vakolatli organining roziligi ilova qilinadi.

O'zbekiston Respublikasi hududidan tashqarida doimiy yashovchi O'zbekiston Respublikasi fuqarolari, chet el fuqarolari yoki fuqaroligi bo'lmagan shaxslarning O'zbekiston Respublikasi fuqarosi bo'lgan bolani farzandlikka olish to'g'risidagi arizasiga ushbu moddaning birinchi qismida ko'rsatilgan hujjatlar, shuningdek, farzandlikka oluvchilar qaysi davlat fuqarosi bo'lsa, o'sha davlat (bola O'zbekiston Respublikasi hududidan tashqarida doimiy yashovchi O'zbekiston Respublikasi fuqarolari, fuqaroligi bo'lmagan shaxslar tomonidan farzandlikka olinayotganda — ushbu shaxslar qaysi davlatda doimiy yashash joyiga ega bo'lsa, o'sha davlat) vakolatli organining ularning yashash sharoitlari haqida va

farzandlikka oluvchilar bo'la olish imkoniyatlari haqidagi xulosasi, tegishli davlat vakolatli organining farzandlikka olinayotgan bolaning ushbu davlatga kirishi va mazkur davlat hududida doimiy yashashi uchun ruhsatnomasi, farzandlikka oluvchilarning (oluvchining) O'zbekiston Respublikasining xorijdagi diplomatik vakolatxonasi vakillariga farzandlikka olingan bola haqida axborot berish va bola bilan muloqot qilish imkoniyatini berish to'g'risidagi notarial tasdiqlangan majburiyati ilova qilinadi.

Chet el fuqarolari bo'lgan yoki fuqaroligi bo'lmagan farzandlikka oluvchi shaxslar tomonidan taqdim etiladigan hujjatlar belgilangan tartibda legalizatsiya qilinishi yoxud ularga belgilangan tartibda apostil qo'yilgan bo'lishi kerak. Bunda taqdim etiladigan hujjatlar O'zbekiston Respublikasining davlat tiliga tarjima qilingan va notarial tasdiqlangan bo'lishi kerak.

O'zbekiston Respublikasi FPKning 285³-moddasining birinchi, ikkinchi va uchinchi qismlarida ko'rsatilgan hujjatlar sudga ikki nusxada taqdim etiladi.

Sud farzandlikka olish to'g'risidagi ishni mazmunan ko'rib chiqib, farzandlikka olish haqidagi arizani qanoatlantirish to'g'risida yoxud uni qanoatlantirishni butunlay yoki qisman rad etish haqida hal qiluv qarori chiqaradi.

Farzandlikka olish to'g'risidagi ariza qanoatlantirilgan taqdirda, sudning hal qiluv qarorida farzandlikka olingan bolaning tug'ilishi yozilgan daftarga o'zgartirishlar kiritish uchun zarur bo'lgan, farzandlikka olingan va farzandlikka oluvchilar (oluvchi) to'g'risidagi barcha ma'lumotlar ko'rsatiladi.

Bola bitta shaxs tomonidan farzandlikka olinayotganda uning manfaatlarini ko'zlab, agar farzandlikka oluvchi erkak bo'lsa, onasining xohishiga ko'ra yoki agar farzandlikka oluvchi ayol bo'lsa, otasining xohishiga ko'ra, shuningdek, agar farzandlikka olinayotgan bolaning otasi yoki onasi vafot etgan bo'lsa, vafot etgan ota yoki ona ota-onasining (buvaning yoki buvining) iltimosiga ko'ra sudning farzandlikka olish to'g'risidagi qarorida farzandlikka olingan bolaning otasi yoki onasi bilan yoxud vafot etgan otasining yoki onasining qarindoshlari bilan huquqiy munosabatlari saqlab qolinishi ko'rsatib o'tiladi.

Farzandlikka olish to'g'risidagi ariza qanoatlantirilgan taqdirda, farzandlikka oluvchilar (oluvchi) va farzandlikka olinayotgan bolaning o'zaro huquq va majburiyatlari farzandlikka olingan bolaning tug'ilishini yozish daftariga zarur o'zgartirishlar kiritilgan kundan e'tiboran belgilanadi.

Sud farzandlikka olish to'g'risidagi hal qiluv qarori qonuniy kuchga kirgan kundan boshlab uch kun ichida ushbu hal qiluv qaroridan ko'chirmani farzandlikka olinayotgan bolaning tug'ilganligi ro'yxatga olingan joydagi fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd etish organiga yuborishi shart" (FPKning 285⁶-moddasi).

4-§. Sil kasalligiga qarshi kurash muassasasining ixtisoslashtirilgan bo'limiga g'ayriixtiyoriy tartibda yotqizish to'g'risidagi ariza, sud hal qiluv qarori va ularni rasmiylashtirish tartibi

O'zbekiston Respublikasining 2013-yil 30-apreldagi 352-sonli Qonuniga asosan, FPKga "Sil kasalligiga qarshi kurash muassasasining ixtisoslashtirilgan bo'limiga g'ayriixtiyoriy tartibda yotqizish" nomli 33²-bob kiritildi. Mazkur turdagi fuqarolik ishlari bo'yicha nizo bo'lmaganligi sababli alohida tartibda ko'rilishi belgilab qo'yildi. Sil kasalligining yuqumli shakliga chalingan shaxsni sil kasalligiga qarshi kurash muassasasining ixtisoslashtirilgan bo'limiga g'ayriixtiyoriy tartibda yotqizish to'g'risidagi yoki uning ushbu muassasada yotishi muddatini uzaytirish haqidagi ariza sudga mazkur shaxs dispanser hisobida turgan yoxud davolanayotgan yoki uning yashash (turgan) joyidagi sil kasalligiga qarshi kurash muassasasi tomonidan beriladi.

Sil kasalligining yuqumli shakliga chalingan shaxsni sil kasalligiga qarshi kurash muassasasining ixtisoslashtirilgan bo'limiga g'ayriixtiyoriy tartibda yotqizish to'g'risidagi ariza ushbu muassasa tibbiy komissiyasining tibbiy tekshiruvdan va (yoki) davolanishdan bo'yin tovlayotgan mazkur shaxsni g'ayriixtiyoriy tartibda yotqizish zarurligi haqidagi xulosasi qabul qilingan kundan e'tiboran bir sutka ichida beriladi. Xulosada davolash o'tkaziladigan muddat ko'rsatiladi.

Sil kasalligining yuqumli shakliga chalingan shaxsni sil kasalligiga qarshi kurash muassasasining ixtisoslashtirilgan bo'limida g'ayriixtiyoriy tartibda yotishi muddatini uzaytirish to'g'risidagi ariza ushbu muassasa

tibbiy komissiyasining shaxs davolanishda bo'lgan muassasada yotishi muddatini uzaytirish zarurligi haqidagi xulosasi asosida beriladi. Xulosada davolash o'tkaziladigan muddat ko'rsatiladi (FPKning 297⁵-moddasi).

Sudning arizani qanoatlantirish to'g'risidagi hal qiluv qarori sil kasalligining yuqumli shakliga chalingan shaxsni tegishincha sil kasalligiga qarshi kurash muassasasining ixtisoslashtirilgan bo'limiga g'ayriixtiyoriy tartibda yotqizish yoki uning ushbu muassasada yotishi muddatini uzaytirish uchun asos bo'ladi (FPKning 297⁷-moddasi).

5-§. Fuqaroni bedarak yo'qolgan deb topish va fuqaroni o'lgan deb e'lon qilish to'g'risidagi ariza, sud hal qiluv qarori va ularni rasmiylashtirish tartibi

Fuqaroni bedarak yo'qolgan deb topish yoki fuqaroni o'lgan deb e'lon qilish instituti alohida tartibda ko'riladigan ishlarning bir turi sifatida ham fuqarolik huquqi ham fuqarolik protsessual huquqi uchun muhim ahamiyat kasb etadi. Chunki, fuqaroni bedarak yo'qolgan deb topish yoki o'lgan deb e'lon qilish shartlari va asoslari fuqarolik qonunchiligida ko'rsatilgan bo'lsa, fuqarolik protsessual qonunchilikda esa ushbu turkumdagi ishlar bo'yicha sudga murojaat qilish tartibi, ishni sudga ko'rishga tayyorlash va ko'rish hamda ushbu ishlar bo'yicha hal qiluv qarori chiqarish va uning huquqiy oqibatlarini to'g'risidagi qoidalar mustahkamlangan.

O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 33-moddasiga ko'ra, agar fuqaroning qayerdaligi haqida uning yashash joyida bir yil davomida ma'lumotlar bo'lmasa, manfaatdor shaxslarning arizasiga muvofiq sud bu fuqaroni bedarak yo'qolgan deb topishi mumkin.

Yo'qolgan shaxs to'g'risida oxirgi ma'lumotlar olingan kunni aniqlash mumkin bo'lmasa, bedarak yo'qolgan deb hisoblash muddati yo'qolgan shaxs to'g'risida oxirgi ma'lumotlar olingan oydan keyingi oyning birinchi kunidan, bu oyni belgilash mumkin bo'lmagan taqdirda esa – keyingi yilning birinchi yanvaridan boshlanadi.

Fuqaroni vafot etgan deb e'lon qilish uchun asoslar Fuqarolik kodeksining 36-moddasida berilgan. Bu qoidaga ko'ra, agar fuqaroning qayerda turganligi haqida uning yashash joyida uch yil mobaynida ma'lumot bo'lmasa, basharti u o'lim xavf solib turgan yoki muayyan

baxtsiz hodisadan halok bo'lgan deb taxmin qilish uchun asos bo'ladigan vaziyatlarda bedarak yo'qolgan bo'lib, uning qayerdaligi haqida olti oy mobaynida ma'lumotlar bo'lmasa, manfaatdor shaxslarning arizasiga muvofiq sud uni vafot etgan deb e'lon qilishi mumkin.

Harbiy harakatlar munosabati bilan bedarak yo'qolgan harbiy xizmatchi yoki boshqa fuqaro harbiy harakatlar tamom bo'lgan kundan e'tiboran kamida ikki yil o'tgandan keyin, sud tomonidan vafot etgan deb e'lon qilinishi mumkin.

Sudning fuqaroni vafot etgan deb e'lon qilish haqidagi qarori qonuniy kuchga kirgan kun vafot etgan deb e'lon qilingan fuqaroning o'lgan kuni deb hisoblanadi. O'lim xavf solib turgan yoki muayyan baxtsiz hodisadan halok bo'lgan deb taxmin qilish uchun asos bo'ladigan vaziyatlarda bedarak yo'qolgan fuqaro vafot etgan deb e'lon qilingan taqdirda, sud uning taxmin qilingan halokat kunini ushbu fuqaroning o'lgan kuni deb topishi mumkin.

Fuqaroni vafot etgan deb e'lon qilish bunday fuqaroning huquq va burchlari borasida uning o'limi olib kelishi mumkin bo'lgan oqibatlarni vujudga keltiradi.

Yuqoridagilardan kelib chiqib aytish mumkinki, fuqaroni bedarak yo'qolgan deb topish yoki o'lgan deb e'lon qilish uchun fuqarolik qonunchilikda belgilangan muddatlar o'tganidan keyingina sudga manfaatdor shaxslar tomonidan ariza berilishi mumkin. Mazkur turkumdagi ishlar faqat fuqarolik ishlari bo'yicha sudga taalluqli bo'lib, ariza arizachi yashab turgan joydagi sudga beriladi. Ushbu arizalar uchun O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1994-yil 3-noyabrdagi 533-sonli "Davlat boji stavkalari haqida"gi qaroriga ko'ra, eng kam oylik ish haqining 10 foizi miqdorida davlat boji to'lanadi.

Esda saqlang! Fuqaroni bedarak yo'qolgan deb topish yoki uni o'lgan deb e'lon qilish to'g'risidagi arizada FPKning 149-moddasida ko'rsatilgan talablardan tashqari, FPKning 286-moddasida ko'rsatilgan holatlar, ya'ni fuqaroni bedarak yo'qolgan deb topish yoki uni o'lgan deb e'lon qilish arizachiga qanday maqsadlar uchun zarur ekanligi ko'rsatilishi, shuningdek, fuqaroning bedarak yo'qolganligini tasdiqlaydigan yoxud bedarak yo'q bo'lgan shaxsga o'lim xavfini solgan yoki u muayyan baxtsiz voqea tufayli halok bo'lgan deb taxmin qilishga asos bo'ladigan holatlar bayon qilinishi lozim.

Agar bedarak yo‘qolgan deb topilgan fuqaro qaytib kelgan yoki uning turar joyi aniqlangan taqdirda, bedarak yo‘qolgan fuqaroning o‘zi yoki manfaatdor shaxslar sudga chiqarilgan hal qiluv qarorini bekor qilish to‘g‘risida ariza bilan murojaat qilishi mumkin. Ushbu ariza sud tomonidan ko‘rib chiqilib, hal qiluv qarori bekor qilinadi.

Shuningdek, vafot etgan deb e‘lon qilingan fuqaro qaytib kelganida Fuqarolik kodeksining 37-moddasida nazarda tutilgan huquqiy oqibatlar kelib chiqadi. Ya‘ni, vafot etgan deb e‘lon qilingan fuqaro qaytib kelgan yoki uning qayerda turganligi ma‘lum bo‘lgan taqdirda, uni vafot etgan deb e‘lon qilish haqidagi qaror sud tomonidan bekor qilinadi.

Sudning fuqaroni bedarak yo‘qolgan deb topish yoki o‘lgan deb e‘lon qilish haqidagi hal qiluv qarori ham umumiy qoidalar asosida rasmiylashtiriladi. Mazkur hal qiluv qarorining kirish qismida, albatta, prokuror, vasiylik va homiylik organlari ham ko‘rsatilishi kerak. Chunki ushbu ishlarda mazkur shaxslar ishtirok etishi shart. Mazkur hal qiluv qarori bedarak yo‘qolgan shaxsning mol-mulki turgan joydagi vasiylik va homiylik organining bu mulkka nisbatan boshqaruvchi tayinlashi uchun asos bo‘ladi.

Sudning fuqaroni o‘lgan deb e‘lon qilish haqidagi hal qiluv qarori fuqarolik holati aktlarini qayd etish organining fuqarolik holati aktlarini qayd etish daftariga mazkur fuqaroni o‘lgan deb yozib qo‘yishi uchun asos bo‘ladi (FPKning 289-moddasi).

6-§. Fuqaroni muomala layoqati cheklangan yoki muomalaga layoqatsiz deb topish to‘g‘risidagi ariza, sudning hal qiluv qarori va ularni rasmiylashtirish tartibi

Fuqaroning o‘z harakatlari bilan fuqarolik huquqlariga ega bo‘lish va ularni amalga oshirish, o‘zi uchun fuqarolik burchlarini vujudga keltirish va ularni bajarish layoqati (muomala layoqati) u voyaga yetgach, ya‘ni o‘n sakkiz yoshga to‘lgach to‘la hajmda vujudga keladi (FKning 22-moddasi).

Muomala layoqatiga ega bo‘lishning sharti shundan iboratki, muomala layoqatiga ega bo‘lgan fuqarolar aqli rasolik bilan o‘z harakatlarining oqibatlarini tushunib harakat qiladilar.

Qonunda nazarda tutilgan hollar va tartibdan tashqari hech kimning huquq layoqati yoki muomala layoqati cheklanishi mumkin emas (FKning 23-moddasi).

O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 30-moddasiga ko'ra, ruhiy kasalligi yoki aqli zaifligi oqibatida o'z harakatlarining ahamiyatini tushuna olmaydigan yoki ularni boshqara olmaydigan fuqaroni sud qonun hujjatlarida belgilab qo'yilgan tartibda muomalaga layoqatsiz deb topishi mumkin va bunday fuqaroga vasiylik belgilanadi.

Agar spirtli ichimliklarni yoki giyohvandlik vositalarini iste'mol qilish natijasida o'z oilasini og'ir moddiy ahvolga solib qo'yayotgan fuqaroning muomala layoqati sud tomonidan fuqarolik protsessual qonun hujjatlarida belgilangan tartibda cheklab qo'yilishi mumkin. Unga homiylik belgilanadi (FKning 31-moddasi).

Spirtli ichimliklar, giyohvandlik moddalari va psixotrop moddalarni iste'mol qilishi natijasida fuqaroni muomala layoqati cheklangan deb topish to'g'risidagi yoki fuqaroni ruhiy holati buzilganligi (ruhiy kasalligi yoxud aqli zaifligi) tufayli muomalaga layoqatsiz deb topish haqidagi ish uning oila a'zolari, vasiylik va homiylik organlari, prokuror, davolash muassasalari va boshqa davlat organlari, fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari hamda jamoat birlashmalari bergan arizalar bo'yicha qo'zg'atilishi mumkin.

Fuqaroni muomala layoqati cheklangan yoki muomalaga layoqatsiz deb topish to'g'risidagi ariza mazkur fuqaro yashab turgan joydagi, agar bu shaxs davolash muassasiga joylashtirilgan bo'lsa, mazkur muassasa joylashgan hududdagi sudga beriladi.

Fuqaroni muomala layoqati cheklangan deb topish to'g'risidagi arizada FPKning 149-moddasida ko'rsatilgan umumiy talablardan tashqari, FPKning 292-moddasida ko'rsatilgan, ya'ni spirtli ichimliklar, giyohvandlik moddalari va psixotrop moddalarni iste'mol qiluvchi shaxs o'z oilasini moddiy jihatdan og'ir ahvolga solib qo'yayotganligidan dalolat beruvchi holatlar bayon etilishi kerak.

Fuqaroni muomalaga layoqatsiz deb topish to'g'risidagi arizada FPKning 149-moddasida ko'rsatilgan umumiy talablardan tashqari,

FPKning 292-moddasida ko'rsatilgan, ya'ni shaxsning ruhiy holati buzilganligi, shuning oqibatida u o'z xatti-harakatlarini anglay olmasligidan yoki boshqara olmasligidan dalolat beruvchi holatlar bayon qilinishi lozim.

7-§. Mol-mulk (ashyo)ni egasiz deb topish to'g'risidagi ariza, sudning hal qiluv qarori va ularni rasmiylashtirish tartibi

O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 191-moddasiga ko'ra, egasi bo'lmagan yoki egasi noma'lum bo'lgan ashyo egasiz ashyo hisoblanadi. Egasiz ko'chmas ashyolar tegishli davlat organining yoki fuqarolar o'zini o'zi boshqarish organining arizasiga muvofiq ko'chmas mol-mulkni davlat ro'yxatiga oluvchi organ tomonidan hisobga olinadi. Egasiz ko'chmas ashyo hisobga olingandan keyin uch yil muddat o'tgach, davlat mol-mulkini boshqarishga vakolati bo'lgan organ yoki fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organi bu ashyoni davlat mulkiga yoki fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organi mulkiga kirgan deb hisoblash to'g'risidagi talab bilan sudga murojaat etishi mumkin.

Sudning hal qiluv qaroriga binoan, davlat mulkiga o'tmagan deb hisoblangan egasiz ko'chmas ashyo uni tashlab ketgan mulkdorning egaligiga, foydalanishiga va tasarrufiga yana qabul qilinishi yoki egalik qilish huquqini vujudga keltiruvchi muddat asosida qo'lga kiritilishi mumkin.

Egasiz ashyolarni aniqlash va hisobga olish tartibi O'zbekiston Respublikasi Hukumati tomonidan belgilanadi.

Yuqoridagi qoidadan kelib chiqib, shuni aytish mumkinki, mulk (ashyo)ni egasiz deb topish sud orqali hal etiladi. Demak, FPKning 298-moddasiga ko'ra, mol-mulk (ashyo)ni egasiz deb topish haqidagi ariza moliya organi yoki boshqa vakolatli organ tomonidan mol-mulk (ashyo) turgan joydagi sudga beriladi. Sudlar ushbu ishlar bo'yicha arizalar mulk hisobga olingan kundan e'tiboran uch yil o'tgandan so'ng berilishiga e'tibor qaratishlari lozim. Chunki ushbu muddat o'tmasdan turib ariza taqdim

etiladigan bo'lsa, sudya arizani qabul qilishni rad etishi lozim. Ushbu ishlar bo'yicha ariza fuqarolik protsessual qonunchiligining 149-moddasi talablariga rioya qilingan holda taqdim etilishi va unda qaysi mol-mulk (ashyo)ni egasiz deb topish lozimligi ko'rsatilishi, shuningdek, mol-mulk (ashyo) egasini belgilashning imkoni yo'qligini tasdiqlovchi dalillar keltirilishi kerak.

Mol-mulkni egasiz deb topish to'g'risidagi hal qiluv qarori ham umumiy qoidalar asosida rasmiylashtiriladi hamda xulosa qismida mol-mulk (ashyo)ning mulkdori yo'q yoki noma'lum deb topilsa, mol-mulk (ashyo)ni egasiz deb topish va uni davlat mulkiga o'tkazish haqidagi qoidalar ko'rsatiladi.

8-§. Taqdim etuvchiga deb berilgan hujjatlar yo'qolgan taqdirda, ular bo'yicha huquqlarni tiklash to'g'risidagi ariza (chaqirib ish yuritish), sudning hal qiluv qarori va ularni rasmiylashtirish tartibi

O'zbekiston Respublikasi FPKning 301-moddasiga ko'ra, shaxs pul mablag'lari qo'yilganligi haqida yoki qimmatli narsalar yoxud davlat zayomi obligatsiyalari saqlash uchun topshirilganligi to'g'risida bank tomonidan taqdim etuvchiga berilgan qiymatli hujjatni yo'qotgan taqdirda, shuningdek, qonunda nazarda tutilgan boshqa hollarda, suddan yo'qolgan hujjatni haqiqiy emas deb topish va yo'qolgan hujjat bo'yicha huquqlarini tiklash to'g'risida iltimos qilishi mumkin.

Shu o'rinda aytish kerakki, O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining "Taqdim etuvchiga deb berilgan hujjatlar yo'qolgan taqdirda ularga bo'lgan huquqlarni tiklash (chaqirib ish yuritish) haqidagi arizalarning sudlar tomonidan ko'rilishi to'g'risida"gi qarorida ko'rsatilishicha, bunday huquqlarni tiklash bank tomonidan taqdim etuvchiga deb berilgan hujjatlarni nafaqat yo'qotilganida, balki hujjatlar befarq saqlangani natijasida mablag'ning hajmini aniqlash xususiyatini yo'qotgan holda va boshqa hollarda (omonat daftarchasida va nazorat varaqasida raqam soni saqlanmagan holda, omonat daftarchasida mablag' qoldig'i to'la saqlanmaganida va boshqa sabablarga ko'ra) amalga oshiriladi.

Demak, yuqorida ko'rsatilgan talablardan kelib chiqqan holda ham shaxs sudga ushbu hujjatni tiklab berish to'g'risida ariza berish huquqiga ega. Mazkur ishlar bo'yicha arizalar taqdim etuvchiga deb hujjat bergan muassasa joylashgan hududdagi sudga beriladi.

Ushbu ariza ham FPKning 149-moddasida ko'rsatilgan umumiy talablarga javob berishi kerak. Unga ko'ra, arizada ariza berilayotgan sudning nomi, arizachining nomi (familiyasi, ismi va otasining ismi) va yashash joyi, agar arizachi tashkilot bo'lsa, uning qayerda joylashganligi, shuningdek, agar ariza vakil tomonidan berilayotgan bo'lsa, vakilning nomi (familiyasi, ismi va otasining ismi) va manzili, arizachining talabi, undan tashqari FPKning 301-moddasida belgilangan ma'lumotlar, ya'ni hujjat qanday vaziyatda yo'qolganligi, taqdim etuvchiga deb hujjat bergan muassasaning, hujjatning nomi ko'rsatilishi, hujjatning alohida belgilari va yo'qolgan hujjatni haqiqiy emas deb topish haqidagi iltimos bayon qilinishi va arizaga ilova qilinadigan hujjatlar ro'yxati ko'rsatilishi kerak.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining "Taqdim etuvchiga deb berilgan hujjatlar yo'qolgan taqdirda ularga bo'lgan huquqlarni tiklash haqidagi arizalarning sudlar tomonidan ko'rilishi to'g'risida"gi qarorining 5-bandida ko'rsatilishicha, FPKning 301-moddasida ko'rsatilgan yo'qotilgan hujjatning alohida belgilari deb hisob soni, nazorat varaqasi (talon)ning soni, omonat qo'yilgan kun, omonat bo'yicha operatsiya amalga oshirilgan kuni, omonatning miqdori yoki qolgan qismi, obligatsiya raqamlari, saqlash uchun topshirilgan qimmatliklarning tavsifi va o'ziga xos xususiyatlari tushuniladi.

Agar arizada yuqorida ko'rsatilgan talablaridan biri bo'lmasa yoki davlat boji to'lanmagan bo'lsa, sudya arizani FPKning 154-moddasiga asosan, harakatsiz qoldirish to'g'risida ajrim chiqaradi va arizachiga bu haqida xabar berib, kamchiliklarni tuzatish uchun muxlat beradi. Agar arizachi belgilangan muddatda kamchiliklarni bartaraf etsa, ariza sudga dastlab taqdim etilgan kuni berilgan hisoblanadi, aks holda ariza qabul qilinmagan hisoblanib, arizachiga qaytariladi va bu haqida ajrim chiqariladi.

Esda saqlang! O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1994-yil 533-sonli “Davlat boji stavkalari haqida”gi qarori hamda O‘zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining “Taqdim etuvchiga deb berilgan hujjatlar yo‘qolgan taqdirda ularga bo‘lgan huquqlarni tiklash haqidagi arizalarning sudlar tomonidan ko‘rilishi to‘g‘risida”gi qarorida belgilanishicha, ushbu ishlar bo‘yicha sudga ariza berganlik uchun eng kam ish haqining 10 foizi miqdorida davlat boji to‘lanishi lozim.

Matbuotda chiqariladigan e‘lonning mazmunida O‘zbekiston Respublikasi FPKning 303-moddasida nazarda tutilgan qoidalar o‘z aksini topishi kerak. Ular quyidagilar:

- 1) hujjat yo‘qolganligi haqida ariza tushgan sudning nomi;*
- 2) arizachining familiyasi, ismi, otasining ismi va yashaydigan joyi;*
- 3) hujjatning nomi va alohida belgilari;*
- 4) yo‘qolganligi haqida ariza berilgan hujjatni saqlovchiga e‘lon chiqqan kundan e‘tiboran uch oy muddat ichida o‘zining mazkur hujjatga bo‘lgan huquqlari to‘g‘risida sudga arz qilishi haqidagi taklif.*

Mazkur e‘lon chiqqan kundan e‘tiboran uch oy muddat o‘tguniga qadar hujjatni saqlovchi, ya‘ni hujjatni topib olgan shaxs ajrim chiqargan sudga o‘zining hujjatga bo‘lgan huquqlari to‘g‘risida ariza berishi va shu bilan birga, hujjatning asl nusxasini taqdim etishi shart. Agar hujjat yo‘qolganligi haqida e‘lon chiqqan kundan e‘tiboran uch oy muddat ichida hujjatni saqlovchidan sudga ariza tushgan taqdirda, sudya ajrim chiqarib, unda hujjati yo‘qolganligi haqida ariza bergan shaxsga hujjatni saqlovchidan hujjatni olib qo‘yish to‘g‘risida unga qarshi umumiy tartibda da‘vo taqdim etish uchun muddat beradi va bu haqida hujjatni saqlovchini xabardor qiladi. Bu muddat ikki oydan oshmasligi lozim (FPKning 305-moddasi).

Mazkur ishlar bo‘yicha ham sudning hal qiluv qarori FPKning umumiy qoidalari bo‘yicha rasmiylashtiriladi. Biroq ushbu ishlar bo‘yicha sudning hal qiluv qarorining xulosa qismida arizachining familiyasi, ismi, otasining ismi va yuridik shaxsning nomi to‘liq keltirilishi, da‘vo talablarining

qanoatlantirilganligi (to'liq yoki qisman) yoki butunlay yoxud qisman rad etish haqidagi sudning xulosasi aniq aks ettirilgan bo'lishi lozim. Shuningdek, sud xarajatlarining taqsimlanishi, hal qiluv qarori ustidan shikoyat berish muddati va tartibi ko'rsatilishi shart. Taqdim etuvchiga deb berilgan hujjatlar yo'qolgan taqdirda ularga bo'lgan huquqni tiklash to'g'risidagi ishlar bo'yicha ham sud ishni ko'rgach, sud hal qiluv qarori chiqaradi. Agar sud arizani qanoatlantirsa, o'zining hal qiluv qarorida yo'qolgan hujjat haqiqiy emasligini ko'rsatadi. Bu hal qiluv qarori arz qiluvchiga omonatni yoki haqiqiy emas deb topilgan hujjat o'rniga yangisini berish uchun asos bo'ladi.

9-§. G'ayriixtiyoriy tartibda psixiatriya statsionariga yotqizish haqidagi ariza, sudning hal qiluv qarori va ularni rasmiylashtirish tartibi

Shaxsni g'ayriixtiyoriy tartibda psixiatriya statsionariga yotqizish bilan bog'liq huquqiy munosabatlar tibbiy yordam ko'rsatishning bir turi hisoblanadi. Bu huquqiy munosabatlar subyektlar o'rtasida ixtiyoriy va majburan davolanish jarayonida vujudga kelib, inson sog'lig'ini yaxshilashga qaratilgan bo'ladi hamda ko'rsatilayotgan tibbiy xizmat bir xil usul va vositalar asosida amalga oshiriladi. FPKga 2000-yil 14-dekabrda "G'ayriixtiyoriy tartibda psixiatriya statsionariga yotqizish" to'g'risidagi 33¹-bobning kiritilishi fuqaroni sud tartibida himoya qilinishini yana bir bor ta'minladi.

Shaxsni g'ayriixtiyoriy tartibda psixiatriya statsionariga yotqizish to'g'risidagi yoki uning statsionarda yotish muddatini uzaytirish to'g'risidagi ariza sudga shaxs yotgan psixiatriya muassasasi tomonidan beriladi. Mazkur ariza fuqarolik ishlarining sudlovlilik qoidalaridan kelib chiqib, psixiatriya muassasasi joylashgan yerdagi sudga beriladi. Ariza FPKning 149-moddasi talablaridan kelib chiqib rasmiylashtiriladi va unda g'ayriixtiyoriy tartibda psixiatriya statsionariga yotqizish uchun qonunda nazarda tutilgan asoslar hamda shifokor-psixiatrlardan iborat komissiyaning shaxsning psixiatriya statsionarida bundan keyin bo'lishi zarurligi to'g'risidagi asoslantirilgan xulosasi arizaga ilova qilinadi.

Shaxsni psixiatriya statsionariga g'ayriixtiyoriy tartibda yotqizish yoki uning statsionarda yotish muddatini uzaytirish to'g'risidagi hal qiluv qarori ham kirish, bayon, asoslantiruvchi va xulosa qismlaridan iborat bo'lib, FPKning 203–206-moddalari talablari asosida rasmiylashtiriladi va arizani qanoatlantirish to'g'risidagi hal qiluv qarori tegishlicha shaxsni psixiatriya statsionariga g'ayriixtiyoriy tartibda yotqizish yoki uning statsionarda yotish muddatini uzaytirish uchun asos hisoblanadi.

NAZORAT UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR

1. Alohida tartibda ko'riladigan ishlar va ularning turlarini tahlil eting.
2. Alohida tartibda ko'riladigan ishlar bo'yicha sud hal qiluv qarorlarining o'ziga xos xususiyatlarini tahlil eting.
3. Fuqaroni bedarak yo'qolgan deb topish yoki fuqaroni o'lgan deb e'lon qilish to'g'risidagi arizada FPKning 149-moddasida ko'rsatilgan talablardan tashqari nimalar ko'rsatilishi shart ?
4. Mol-mulkni egasiz deb topish to'g'risidagi ariza bilan sudga murojaat qilish muddati, subyektlari va davlat boji haqida ma'lumot bering

NAZORAT UCHUN KAZUSLAR

1. R.Karayeva sudga ariza bilan murojaat etib, 1940-yilda T.Gadayevga nikohlarini qonuniy rasmiylashtirmasdan turmushga chiqqanligini, birgalikdagi turmushlaridan bir nafar farzandlari borligini, o'zaro kelishmovchiliklar tufayli keyinchalik har ikkalasi ham boshqa-boshqa oila qurganliklarini ko'rsatib, marhum T.Gadayev bilan o'rtalaridagi er-xotinlik faktini tasdiqlab berishni so'ragan. Sud arizani qabul qilish to'g'risida ajrim chiqargan va arizachining arizasi qanoatlantirilgan.

Fuqarolik ishlari bo'yicha viloyat sudi apellyatsiya instansiyasining 2013- yil 30-sentabrdagi ajrimi bilan hal qiluv qarori o'zgarishsiz qoldirilgan.

Oliy sud fuqarolik ishlari bo'yicha sudlov hay'atining 2014-yil 2-fevraldagi ajrimi bilan sud qarorlari bekor qilinib, ish yuritish tugatilgan.

➤ *Vaziyatga huquqiy baho bering.*

➤ *Ushbu ish yuzasidan sudga beriladigan arizani rasmiylashtiring.*

2. I.Makarenko suddan akasining xotini M.Makarenkoning vafotidan so'ng uning mulkini olish uchun qarindoshlik faktini belgilashni so'ragan. Fuqarolik ishlari bo'yicha tumanlararo sudning 2010-yil 13-avgustdagi hal qiluv qaroriga ko'ra, I.Makarenkoning arizasi qanoatlantirilib, uning marxum M.Makarenko bilan qarindoshlik fakti belgilangan. M.Makarenkodan qolgan 2 ta uyga I.Makarenko merosxo'r deb topilib, notarial idora zimmasiga I.Makarenkoga ushbu mulklarga nisbatan meros guvohnomasi berish majburiyati yuklatilgan. Fuqarolik ishlari bo'yicha viloyat sudi kassatsiya instansiyasi sudining 2010-yil 16-dekabrdagi ajrimi bilan hal qiluv qarori o'zgarishsiz qoldirilgan. Oliy sud fuqarolik ishlari bo'yicha sudlov hay'atining 2011-yil 13-iyundagi ajrimi bilan sud qarorlari bekor qilinib, ish yangidan ko'rish uchun birinchi instansiya sudiga yuborilgan.

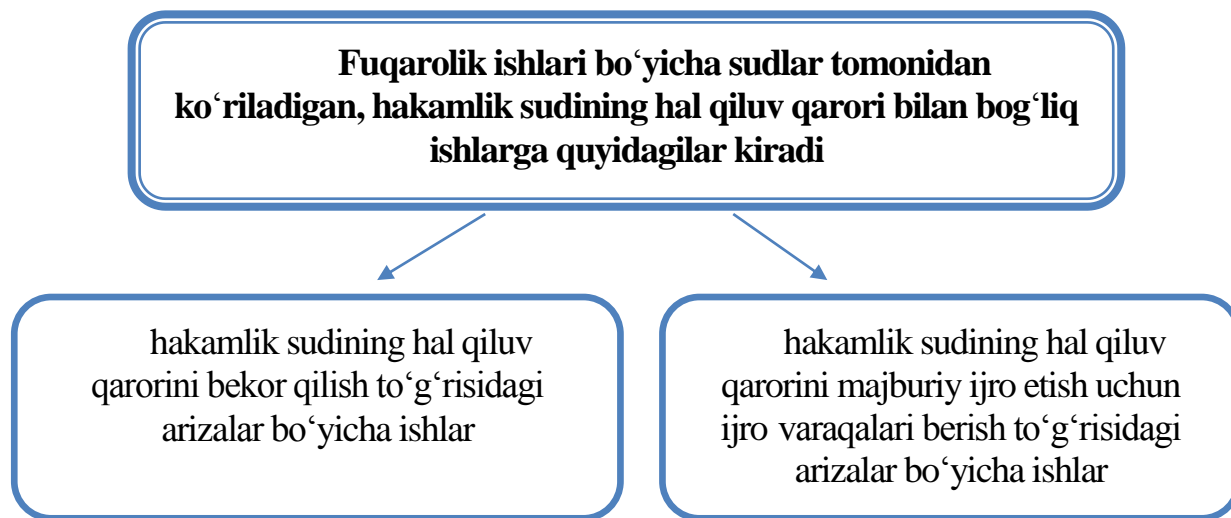
➤ *Vaziyatga huquqiy baho bering.*

➤ *Qarindoshlik faktini belgilash to'g'risidagi sud hal qiluv qarorini rasmiylashtiring.*

XI BOB. HAKAMLIK SUDINING HAL QILUV QARORI BILAN BOG'LIQ ISHLARNI YURITISH JARAYONIDAGI PROTSESSUAL HUJJATLAR

1-§. Fuqarolik sudiga hakamlik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish haqida beriladigan ariza va uni rasmiylashtirish tartibi

O'zbekiston Respublikasining "Hakamlik sudlari to'g'risida"gi Qonunida hakamlik muhokamasi tarafi hakamlik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risida ariza berish yo'li bilan nizolashishi mumkinligi belgilab qo'yilgan. Shuningdek, mazkur Qonunga muvofiq, hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuniga muvofiq, vakolatli sud (xo'jalik va fuqarolik ishlari bo'yicha sudlar) bergan ijro varaqasi asosida amalga oshirilishi mustahkamlab qo'yilgan.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1994-yil 3-noyabrdagi "Davlat boji stavkalari haqida"gi 533-sonli qarorida belgilanishicha, hakamlik sudi qarorlarini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasini berish to'g'risidagi arizalardan, shuningdek, hakamlik sudi qarorlarini bekor qilish to'g'risidagi arizalardan eng kam oylik ish haqining 2 baravari miqdorida davlat boji to'lanadi.

Sudlar yuqorida sanab o'tilgan ishlarni FPKning 35¹-35³-boblarida ko'rsatilgan istisno va qo'shimchalar bilan birgalikda fuqarolik sudlov ishlarini yuritishning umumiy qoidalariga binoan ko'rib chiqadi.

Hakamlilik muhokamasi tarafi hakamlilik sudining sudga taalluqli nizoga doir hal qiluv qarori yuzasidan ushbu qarorni olgan kundan e'tiboran o'ttiz kun ichida sudga hakamlilik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risida ariza berish yo'li bilan nizolashishi mumkin.

Hakamlilik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risidagi ariza hakamlilik sudining hal qiluv qarori qabul qilingan joydagi sudga beriladi.

Hakamlilik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risida ariza berilganligi nizo bo'yicha ish yuritish tugallanganiga qadar sud tomonidan hakamlilik sudi hal qiluv qarorining ijrosi bo'yicha ish yuritish to'xtatib turiladi.

FPKning 309⁵-moddasiga asosan, hakamlilik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risidagi arizaning shakli va mazmuniga quyidagi talablar qo'yilgan:

Hakamlilik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risidagi ariza yozma shaklda, shu jumladan, axborot tizimi orqali elektron shaklda beriladi va hal qiluv qarori yuzasidan nizolashayotgan hakamlilik muhokamasi tarafi yoki uning vakili tomonidan imzolanadi.

№	Hakamlilik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risidagi arizada quyidagilar ko'rsatilgan bo'lishi kerak :
1	ariza berilayotgan sudning nomi
2	nizolashilayotgan hal qiluv qarorini qabul qilgan hakamlilik sudining nomi va tarkibi, joylashgan yeri
3	hakamlilik muhokamasi taraflarining nomi (familiyasi, ismi, otasining ismi), joylashgan yeri (pochta manzili) yoki yashash joyi, shuningdek agar ariza vakil tomonidan berilayotgan bo'lsa, vakilning familiyasi, ismi, otasining ismi, yashash joyi
4	hakamlilik sudining hal qiluv qarori qabul qilingan sana
5	mazkur hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risidagi ariza bilan murojaat etgan hakamlilik muhokamasi tarafi hakamlilik sudining nizolashilayotgan hal qiluv qarorini olgan sana
6	hakamlilik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risidagi talab va mazkur qaror qanday asoslar bo'yicha nizolashilayotganligi
7	arizaga ilovalar

Hakamlik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risidagi arizada telefonlar, fakslar raqamlari, elektron pochta manzillari va boshqa ma'lumotlar ko'rsatilishi mumkin.

Hakamlik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risidagi arizaga quyidagilar ilova qilinadi:

- 1) hakamlik sudi hal qiluv qarorining tasdiqlangan nusxasi. Doimiy faoliyat ko'rsatuvchi hakamlik sudining hal qiluv qarori nusxasi mazkur hakamlik sudining raisi tomonidan tasdiqlanadi, muvaqqat hakamlik sudi hal qiluv qarorining nusxasidagi hakamlik sudyasining imzosi notarial tartibda tasdiqlangan bo'lishi kerak;**
- 2) hakamlik bitimining tegishli tarzda tasdiqlangan nusxasi;**
- 3) hakamlik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risidagi talabni asoslash uchun taqdim etiladigan hujjatlar;**
- 4) belgilangan tartibda va miqdorda davlat boji to'langanligini tasdiqlovchi hujjatlar.**

Hakamlik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risidagi ariza javobgarlar soniga mutanosib miqdordagi nusxalari bilan sudga beriladi, axborot tizimi orqali elektron shaklda yuboriladigan ariza bundan mustasno.

Agar hakamlik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risidagi ariza hakamlik muhokamasi tarafining vakili tomonidan berilgan bo'lsa, arizaga ishonchnoma yoki vakilning vakolatlarini tasdiqlovchi boshqa hujjat ilova qilinishi lozim.

Agar hakamlik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risidagi ariza FPK 309⁴-moddasining birinchi va ikkinchi qismlarida nazarda tutilgan talablar, shuningdek, ushbu modda qoidalari buzilgan holda berilgan bo'lsa, sud FPKning 152–154-moddalarida nazarda tutilgan qoidalarga binoan bunday arizani qabul qilishni rad etadi yoki uni harakatsiz qoldiradi.

2-§. Fuqarolik sudining hakamlik sudi hal qiluv qarorini bekor qilish yoki bekor qilishni rad etish haqidagi ajrimi va uni yozish tartibi

Hakamlik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risidagi ariza sudya tomonidan yakka tartibda ko'rib chiqiladi.

Sudya ishni hakamlik muhokamasi tarafiging iltimosnomasiga binoan sud muhokamasiga tayyorlayotganda sudda nizolashilayotgan hal qiluv qaroriga oid ish materiallarini hakamlik sudidan FPKda dalillarni talab qilib olish uchun nazarda tutilgan qoidalarga binoan talab qilib olishi mumkin.

Sud hakamlik muhokamasi taraflarini sud majlisining vaqti va joyi to'g'risida xabardor qiladi. Sud majlisining vaqti va joyi haqida tegishli tarzda xabardor qilingan mazkur shaxslarning kelmaganligi ishni ko'rib chiqish uchun to'sqinlik qilmaydi.

Sud ishni sud majlisida ko'rib chiqayotganda hakamlik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish uchun FPKning 309⁷-moddasida nazarda tutilgan asoslar mavjudligi yoki mavjud emasligini bayon qilingan talablar va e'tirozlarni asoslash uchun sudga taqdim etilgan dalillarni tekshirish yo'li bilan aniqlaydi.

Sud ishni sud majlisida ko'rib chiqayotganda hakamlik sudi aniqlagan holatlarni tekshirishga yoxud hakamlik sudining hal qiluv qarorini mazmunan qayta ko'rib chiqishga haqli emas.

Hakamlik sudining hal qiluv qarori, agar hakamlik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risida ariza bergan hakamlik muhokamasi tarafi quyidagilarni isbotlovchi dalillarni taqdim etsa, sud tomonidan bekor qilinishi kerak:

1) hakamlik bitimi qonunda nazarda tutilgan asoslarga ko'ra haqiqiy emasligini;

2) hakamlik sudi hal qiluv qarorining hakamlik bitimida nazarda tutilmagan yoki uning shartlariga to'g'ri kelmaydigan nizo bo'yicha chiqarilganligini yoxud unda hakamlik bitimi doirasidan chetga chiquvchi masalalar bo'yicha xulosalar mavjudligini. Agar hakamlik sudining hakamlik bitimi bilan qamrab olinadigan masalalar bo'yicha xulosalarini bunday bitim bilan qamrab olinmaydigan masalalar bo'yicha xulosalaridan ajratib olish

mumkin bo'lsa, hakamlik sudi hal qiluv qarorining faqat hakamlik bitimi bilan qamrab olinmaydigan masalalar bo'yicha xulosalari bo'lgan qismi bekor qilinishi mumkin;

3) hakamlik sudi tarkibi yoki hakamlik muhokamasi "Hakamlik sudlari to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonunining 14-, 15-, 16 va 25-moddalari qoidalariga muvofiq emasligini;

4) hakamlik sudining hal qiluv qarori "Hakamlik sudlari to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuni 10-moddasining birinchi va uchinchi qismlari talablari buzilgan holda chiqarilganligini;

5) hakamlik sudining hal qiluv qarori hakamlik muhokamasi taraflaridan qaysi biriga qarshi qabul qilingan bo'lsa, o'sha taraf hakamlik sudyalarini saylash (tayinlash) to'g'risida yoki hakamlik sudi majlisining vaqti va joyi haqida tegishli tarzda xabardor qilinmaganligini hamda shu sababli u hakamlik sudiga o'z tushuntirishlarini taqdim eta olmaganligini.

Agar hakamlik sudi tomonidan ko'rib chiqilgan nizo qonunga muvofiq hakamlik muhokamasining predmeti bo'lmasa, hakamlik sudining hal qiluv qarori sud tomonidan bekor qilinishi kerak.

Sud hakamlik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risidagi ishni ko'rib chiqish natijalari bo'yicha FPKda hal qiluv qarori qabul qilish uchun nazarda tutilgan qoidalarga binoan ajrim chiqaradi.

Sudning hakamlik sudi hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risidagi yoki hakamlik sudi hal qiluv qarorini bekor qilishni rad etish haqidagi ajrimida quyidagilar ham bo'lishi kerak:

1) hakamlik sudining nizolashilayotgan hal qiluv qarori to'g'risida va mazkur qaror qabul qilingan joy haqidagi ma'lumotlar;

2) nizolashilayotgan hal qiluv qarorini qabul qilgan hakamlik sudining nomi va tarkibi to'g'risidagi ma'lumotlar;

3) hakamlik muhokamasi taraflarining nomi (familiyasi, ismi, otasining ismi);

4) hakamlik sudining hal qiluv qarorini to'liq yoki qisman bekor qilish yoxud arizachining talabini to'liq yoki qisman qanoatlantirishni rad etish uchun ko'rsatma.

Hakamlik sudi hal qiluv qarorining bekor qilinganligi hakamlik muhokamasi taraflarining, agar hakamlik sudiga murojaat etish imkoniyati yo'qolmagan bo'lsa, hakamlik bitimiga muvofiq hakamlik sudiga yangitdan murojaat etishiga yoki FPKda nazarda tutilgan qoidalarga binoan sudga murojaat etishiga to'sqinlik qilmaydi.

Agar hakamlik sudining hal qiluv qarori hakamlik bitimi haqiqiy emasligi oqibatida yoki hal qiluv qarori hakamlik bitimida nazarda tutilmagan yoki uning shartlariga to'g'ri kelmaydigan nizo bo'yicha chiqarilganligi yoxud unda hakamlik bitimida qamrab olinmagan masalalar bo'yicha xulosalar mavjudligi yoki nizo hakamlik muhokamasining predmeti bo'lishi mumkin emasligi oqibatida sud tomonidan to'liq yoki qisman bekor qilingan bo'lsa, hakamlik muhokamasi taraflari bunday nizoni hal qilish uchun FPKda nazarda tutilgan umumiy qoidalarga binoan sudga murojaat etishlari mumkin.

3-§. Hakamlik sudlarining hal qiluv qarorlarini majburiy ijro etish uchun ijro varaqalari berish to'g'risidagi ariza va uni rasmiylashtirish tartibi

Hakamlik sudining qarori mazkur hal qiluv qarorda belgilangan tartibda va muddatlarda ixtiyoriy ijro etiladi. Agar hakamlik sudining qarorida ijro etish muddati belgilanmagan bo'lsa u darhol ijro etilishi kerak.

Agar hakamlik sudining hal qiluv qarori mazkur hal qiluv qarorida belgilangan muddatda ixtiyoriy ijro etilmagan bo'lsa, u majburiy ijro etilishi kerak. Hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasining Qonuniga muvofiq, davlat sudi bergan ijro varaqasi asosida amalga oshiriladi.

Hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berish to'g'risidagi masala hakamlik sudining hal qiluv qarori hakamlik muhokamasi taraflaridan qaysi birining foydasiga chiqarilgan bo'lsa, o'sha tarafning arizasiga binoan sud tomonidan ko'rib chiqiladi.

Hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berish to'g'risidagi ariza qarzidor yashaydigan joydagi yoki joylashgan yerdagi yoxud agar qarzidor yashaydigan joy yoki joylashgan yer noma'lum bo'lsa, uning mol-mulki turgan joydagi sudga beriladi.

FPKning 309¹⁰-moddasiga asosan, hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berish to'g'risidagi arizaning shakli va mazmuniga quyidagicha talablar belgilangan.

Hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berish to'g'risidagi ariza yozma shaklda beriladi va hal qiluv qarori hakamlik muhokamasi taraflaridan qaysi birining foydasiga qabul qilingan bo'lsa, o'sha taraf yoki uning vakili tomonidan imzolanishi kerak.

Hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berish to'g'risidagi arizada quyidagilar ko'rsatilgan bo'lishi kerak:

- 1) ariza berilayotgan sudning nomi;**
 - 2) hal qiluv qarorini qabul qilgan hakamlik sudining nomi va tarkibi, joylashgan yeri;**
 - 3) hakamlik muhokamasi taraflarining nomi (familiyasi, ismi, otasining ismi), joylashgan yeri (pochta manzili) yoki yashash joyi, shuningdek, agar ariza vakil tomonidan berilayotgan bo'lsa, vakilning familiyasi, ismi, otasining ismi va yashash joyi;**
 - 4) hakamlik sudining hal qiluv qarori qabul qilingan sana;**
 - 5) ariza bilan murojaat etgan hakamlik muhokamasi tarafi hakamlik sudining hal qiluv qarorini olgan sana;**
 - 6) hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasini berish to'g'risidagi talab.**
-

Hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berish to'g'risidagi arizada telefon va faks raqamlari, elektron pochta manzillari va boshqa ma'lumotlar ko'rsatilishi mumkin.

Hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasini berish to'g'risidagi arizaga quyidagilar ilova qilinadi:

- 1) hakamlik sudi hal qiluv qarorining tasdiqlangan nusxasi. Doimiy faoliyat ko'rsatuvchi hakamlik sudining hal qiluv qarori nusxasi mazkur hakamlik sudining raisi tomonidan tasdiqlanadi, muvaqqat hakamlik sudi hal qiluv qarorining nusxasidagi hakamlik sudyasining imzosi notarial tartibda tasdiqlangan bo'lishi kerak;
 - 2) hakamlik bitimining tegishli tarzda tasdiqlangan nusxasi;
 - 3) belgilangan tartibda va miqdorda davlat boji to'langanligini tasdiqlovchi hujjatlar.
-

Hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berish to'g'risidagi ariza qarzidorlar soniga mutanosib miqdordagi nusxalari bilan sudga beriladi, axborot tizimi orqali elektron shaklda yuboriladigan ariza bundan mustasno.

Agar hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berish to'g'risidagi ariza hakamlik muhokamasi tarafining vakili tomonidan berilgan bo'lsa, arizaga ishonchnoma yoki vakilning vakolatini tasdiqlovchi boshqa hujjat ilova qilinishi lozim.

Hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berish to'g'risidagi ariza hakamlik sudi hal qiluv qarorini ixtiyoriy ijro etish muddati tugagan kundan e'tiboran olti oydan kechiktirmay berilishi mumkin. Mazkur muddat sud tomonidan uzrli deb topilgan sabablarga ko'ra o'tkazib yuborilgan taqdirda, o'tkazib yuborilgan muddat tiklanishi mumkin.

Agar hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berish to'g'risidagi ariza FPKning 309⁹-moddasida nazarda tutilgan talablar, shuningdek, ushbu modda qoidalari buzilgan holda berilgan bo'lsa, sud FPKning 152–154-moddalarida nazarda tutilgan qoidalarga binoan bunday arizani qabul qilishni rad etadi yoki harakatsiz qoldiradi.

4-§. Fuqarolik sudining hakamlik sudi hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berish to'g'risidagi ish bo'yicha ajrimi va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi

Hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berish to'g'risidagi ariza sudya tomonidan yakka tartibda ko'rib chiqiladi.

Sudya ishni hakamlik muhokamasi tarafining iltimosnomasiga binoan sud muhokamasiga tayyorlayotganda ijro varaqasi so'ralayotgan ish materiallarini hakamlik sudidan FPKda dalillarni talab qilib olish uchun nazarda tutilgan qoidalarga binoan talab qilib olishi mumkin.

Sud hakamlik muhokamasi taraflarini sud majlisining vaqti va joyi to'g'risida xabardor qiladi. Sud majlisining vaqti va joyi haqida tegishli tarzda xabardor qilingan mazkur shaxslarning kelmaganligi ishni ko'rib chiqish uchun to'sqinlik qilmaydi.

Sud ishni sud majlisida ko'rib chiqayotganda hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berishni rad etish uchun FPKning 309¹²-moddasida nazarda tutilgan asoslar mavjudligi yoki mavjud emasligini bayon qilingan talablar va e'tirozlarni asoslash uchun sudga taqdim etilgan dalillarni tekshirish yo'li bilan aniqlaydi.

Sud ishni sud majlisida ko'rib chiqayotganida hakamlik sudi aniqlagan holatlarni tekshirishga yoxud hakamlik sudining hal qiluv qarorini mazmunan qayta ko'rib chiqishga haqli emas.

Agar hakamlik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risidagi ariza FPK 309⁴-moddasining ikkinchi qismida ko'rsatilgan sudning ish yurituvida bo'lsa, mazkur hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berish to'g'risidagi ariza ko'rib chiqilayotgan sud hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berish to'g'risidagi arizani ko'rib chiqishni qarzdorning iltimosnomasiga binoan keyinga qoldirishi mumkin.

№	Sud hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berishni hakamlik sudining hal qiluv qarori hakamlik muhokamasi taraflaridan qaysi biriga qarshi qabul qilingan bo'lsa, o'sha taraf quyidagilarni isbotlovchi dalillarni taqdim etgan hollardagina rad etadi:
1	hakamlik bitimi qonunda nazarda tutilgan asoslarga ko'ra haqiqiy emasligini
2	hakamlik sudi hal qiluv qarorining hakamlik bitimida nazarda tutilmagan yoki uning shartlariga to'g'ri kelmaydigan nizo bo'yicha chiqarilganligini yoxud unda hakamlik bitimi doirasidan chetga chiquvchi masalalar bo'yicha xulosalar mavjudligini. Agar hakamlik sudining hal qiluv qarorida hakamlik bitimi bilan qamrab olinadigan masalalar bo'yicha xulosalarni bunday bitim bilan qamrab olinmaydigan masalalar bo'yicha xulosalardan ajratib olish mumkin bo'lsa, sud hakamlik sudi hal qiluv qarorining faqat hakamlik bitimi bilan qamrab olinadigan masalalar bo'yicha xulosalar bo'lgan qismi uchun ijro varaqasi beradi
3	hakamlik sudi tarkibi yoki hakamlik muhokamasi "Hakamlik sudlari to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonunining 14-, 15-, 16- va 25-moddalari qoidalariga muvofiq emasligini
4	hakamlik sudining hal qiluv qarori "Hakamlik sudlari to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuni 10-moddasining birinchi va uchinchi qismlari talablari buzilgan holda chiqarilganligini
5	hakamlik sudining hal qiluv qarori hakamlik muhokamasi taraflaridan qaysi biriga qarshi qabul qilingan bo'lsa, o'sha taraf hakamlik sudylarini saylash (tayinlash) to'g'risida yoki hakamlik sudi majlisining vaqti va joyi haqida tegishli tarzda xabardor qilinmaganligini hamda shu sababli u hakamlik sudiga o'z tushuntirishlarini taqdim eta olmaganligini
6	hakamlik sudining hal qiluv qarori hakamlik muhokamasi taraflari uchun hali majburiy bo'lmaganligini yoki bekor qilinganligini yoxud uning ijrosi sud yoki xo'jalik sudi tomonidan to'xtatib turilganligini

Agar hakamlik sudi tomonidan ko'rib chiqilgan nizo qonunga muvofiq hakamlik muhokamasining predmeti bo'lmasa, sud hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berishni rad etadi.

Sud hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berish to'g'risidagi ishni ko'rib chiqish natijalari bo'yicha FPKda hal qiluv qarori qabul qilish uchun nazarda tutilgan qoidalariga binoan ajrim chiqaradi.

Sudning hakamlik sudi hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berish to'g'risidagi yoki hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berishni rad etish to'g'risidagi ajrimida quyidagilar ham bo'lishi kerak:

- 1) hal qiluv qarorini qabul qilgan hakamlik sudining nomi va tarkibi;**
- 2) hakamlik muhokamasi taraflarining nomi (familiyasi, ismi, otasining ismi);**
- 3) hakamlik sudining hal qiluv qarori to'g'risidagi ma'lumotlar;**
- 4) hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasini berish yoki ijro varaqasi berishni rad etish uchun ko'rsatma.**

Hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berish rad etilganligi hakamlik muhokamasi taraflarining, agar hakamlik sudiga murojaat etish imkoniyati yo'qolmagan bo'lsa, hakamlik bitimiga muvofiq hakamlik sudiga yangitdan murojaat etishiga yoki FPKda nazarda tutilgan qoidalarga binoan sudga murojaat etishiga to'sqinlik qilmaydi.

Agar hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berish hakamlik bitimining haqiqiy emasligi oqibatida yoki hal qiluv qarori hakamlik bitimida nazarda tutilmagan yoki uning shartlariga to'g'ri kelmaydigan nizo bo'yicha chiqarilganligi yoxud unda hakamlik bitimida qamrab olinmagan masalalar bo'yicha to'xtamlar mavjudligi yoki nizo hakamlik muhokamasining predmeti bo'lishi mumkin emasligi oqibatida sud tomonidan to'liq yoki qisman rad etilgan bo'lsa, hakamlik muhokamasi taraflari bunday nizoni hal qilish uchun FPKda nazarda tutilgan qoidalarga binoan sudga murojaat etishlari mumkin.

Sudning hakamlik sudi hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berish to'g'risidagi ajrimi darhol ijro etilishi kerak.

NAZORAT UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR

1. Hakamlik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risidagi arizani ko'rib chiqishning protsessual tartibi haqida nimalarni bilasiz? Fikringizni asoslantiring ?
 2. Hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berish to'g'risidagi ariza va unga qanday hujjatlar ilova qilinadi.
 3. Hakamlik sudlari tomonidan qanday hujjatlar qabul qilinadi ?
 4. Hakamlik sudining hal qiluv qarori nechta tarkibiy qismlarga ajratiladi ?
-

NAZORAT UCHUN KAZUSLAR

1. "Nafis" MCHJ huzuridagi doimiy faoliyat ko'rsatuvchi hakamlik sudining 2009-yilning 3-noyabr kunidagi 128/2009-sonli hakamlik ishi bo'yicha da'vogar O.Mirzayevning foydasiga javobgar B.Akbarovdan 2.535.000 so'm asosiy qarz, Markaziy bankning ma'lumotnomasiga asosan 7,8 foizlik 197.730 so'm, hakamlik sudi yig'imi uchun 253.500 so'm, sud xarajatlari uchun 7000 so'm, jami 2.993.230 so'mni undirish belgilangan. Javobgar B.Akbarov bu summani to'lamaganligi sababli da'vogar O.Mirzayev hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijroga qaratish uchun ijro varaqasi berish haqida sudga murojaat qilgan.

Fuqarolik ishlari bo'yicha Namangan tumanlararo sudi mazkur ish hakamlik sudida ko'rib chiqilgan degan asos bilan hakamlik sudi hal qiluv qarorini majburiy ijroga qaratish uchun ijro varaqasini berish masalasi ko'rib chiqilishida javobgar B.Akbarovni sud majlisining vaqti va joyi to'g'risida xabardor qilmagan va 2009-yilning 19-noyabr kunidagi sudning ajrimi bilan ariza qanoatlantirilib, O.Mirzayevning foydasiga B.Akbarovdan jami 2.993.230 so'm undirish uchun ijro varaqasi berilgan.

Vaziyatga huquqiy baho bering.

Ushbu ish yuzasidan hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijroga qaratish uchun ijro varaqasi berish haqidagi arizani rasmiylashtiring?

2. 2012-yil 17-iyul fuqarolik sudi tomonidan O'zbekiston hakamlik sudlari assotsiatsiyasi huzuridagi doimiy faoliyat ko'rsatuvchi Chilonzor tuman hakamlik sudining hal qiluv qarori asosida ijro varaqasi berilgan. Keyinchalik, 2012-yil 20-avgustda O'zbekiston hakamlik sudlari assotsiatsiyasi huzuridagi doimiy faoliyat ko'rsatuvchi Chilonzor tuman hakamlik sudi tomonidan fuqarolik sudi asoslangan hal qiluv qarorida yo'l qo'yilgan xatolarni bartaraf etish maqsadida "Yozuvdagi xatolarni tuzatish haqida" ajrim chiqarilgan.

Shunga ko'ra, ishda ishtirok etuvchi shaxslar fuqarolik sudiga ariza bilan murojaat qilib, hakamlik sudining yozuvdagi xatoni tuzatish haqidagi ajrimiga asoslanib, ijro varaqasiga o'zgartirish kiritishni so'ragan. Sudning ajrimi bilan arizachining arizasi qanoatlantirilgan va ijro varaqasi o'zgartirilgan.

Vaziyatga huquqiy baho bering.

Ijro varaqasini rasmiylashtiring.

XII BOB. BIRINCHI INSTANSIYA SUDINING HAL QILUV QARORLARI VA AJRIMLARI USTIDAN APELLYATSIYA SHIKOYATI BERISH (PROTESTI KELTIRISH) BOSQICHIDA RASMIYLASHTIRILADIGAN PROTSESSUAL HUJJATLAR

1-§. Apellyatsiya shikoyati (protesti)ning mazmuni hamda ularni protsessual rasmiylashtirish tartibi

Fuqarolik sud ishlarida ishtirok etuvchilarning huquqlari faqat birinchi instansiya sudidagina emas, balki ikkinchi instansiyada ham himoya qilinadi. Agar ishning dastlabki sudda ko‘rilishida qonun talablariga rioya qilinmagan, ish holatlarining murakkabligi yoki boshqa sabablarga ko‘ra xatolarga yo‘l qo‘yilgan bo‘lsa, bunday holatlar apellyatsiya tartibida ko‘rib, aniqlanishi va tuzatilishi mumkin. Apellyatsiya tartibida ish yuritishdan maqsad inson huquqlari va qonuniy manfaatlarini har taraflama himoya qilishdan iborat.

Esda saqlang! Qonuniy kuchga kirmagan sud qarorlarining qonuniy, asosli va adolatli ekanligini apellyatsiya tartibida tekshirish instituti 2000-yil 14-dekabrda O‘zbekiston Respublikasining Fuqarolik protsessual kodeksiga “Birinchi instansiya sudining hal qiluv qarorlari va ajrimlari ustidan apellyatsiya shikoyati berish (protest keltirish)” deb nomlangan 37-bob bilan kiritildi.

FPKning 320-moddasiga muvofiq, sud tomonidan hal qiluv qarori chiqarilgan kundan e‘tiboran yigirma kun ichida taraflar va ishda ishtirok etishga jalb qilingan boshqa shaxslar, shuningdek, ishda ishtirok etishga jalb qilinmagan, ammo huquq va majburiyatlari haqidagi masala sud tomonidan hal etilgan shaxslar hal qiluv qarori ustidan apellyatsiya tartibida shikoyat berishi, prokuror protest keltirishi mumkin. Ko‘rsatilgan muddat o‘tganidan keyin berilgan shikoyat (protest) ko‘rilmaydi va shikoyat (protest) bergan shaxsga qaytariladi. O‘tkazib yuborilgan muddatni tiklash masalasi FPKning 130-moddasi qoidalari asosida hal etiladi.

O‘zbekiston Respublikasining 2014-yil 11-dekabrdagi “O‘zbekiston Respublikasining ayrim qonun hujjatlariga o‘zgartish va qo‘shimchalar kiritish to‘g‘risida”gi Qonuni bilan Fuqarolik protsessual kodeksining 331-moddasiga Qoraqalpog‘iston Respublikasi fuqarolik ishlari bo‘yicha Oliy Sudi, fuqarolik ishlari bo‘yicha viloyatlar va Toshkent shahar sudlari, O‘zbekiston Respublikasi Harbiy sudi apellyatsiya shikoyati yoki protesti bo‘yicha tushgan ishni u kelib tushgan kundan e‘tiboran endilikda bir oydan kechiktirmay ko‘rishi lozimligi to‘g‘risidagi o‘zgartish kiritildi. Avvallari bu muddat yigirma kunni tashkil etgan edi.

Apellyatsiya instansiyasi sudi birinchi instansiya sudining hal qiluv qarorini to‘liq tekshirib chiqishi shart. Apellyatsiya shikoyatlari va protestlari apellyatsiya instansiyasi nomiga yoziladi, lekin hal qiluv qarori chiqargan sudga beriladi. Vakil tomonidan berilgan apellyatsiya shikoyatiga ishonchnoma yoki vakil huquqlarini tasdiqlaydigan boshqa hujjat ilova qilinishi lozim. Apellyatsiya shikoyati yoki protesti sudga ishda ishtirok etuvchi shaxslarning soniga mutanosib miqdorda nusxalari bilan beriladi. Zarur hollarda, sudya, apellyatsiya shikoyati bergan shaxs yoki apellyatsiya protesti keltirgan prokuror zimmasiga apellyatsiya shikoyati yoki protestiga ilova qilingan yozma hujjatlarning nusxalarini ham ishda ishtirok etuvchi shaxslar soniga mutanosib miqdorda topshirish majburiyatini yuklashi mumkin. FPKning 323-moddasida protsessual hujjat sifatida apellyatsiya shikoyatining (protestining) mazmuniga qo‘yilgan talablar aks etgan bo‘lishi kerak.

APELLYATSIYA SHIKOYATINING (PROTESTINING)

shikoyat berilayotgan yoki protest keltirilayotgan sudning

shikoyat yoki protest keltirayotgan shaxsning nomi

shikoyat qilinaotgan hal qiluv qarori va uni chiqargan sud

hal qiluv qarorining noto‘g‘riligi nimadan iborat ekanligi

shikoyat berayotgan yoki protest keltirayotgan shaxsning

shikoyat yoki protestga ilova qilingan yozma materiallarning

Apellyatsiya shikoyati shikoyat berayotgan shaxs yoki uning vakili tomonidan imzolanadi. Apellyatsiya protestini ishda ishtirok etgan-etmaganligidan qat'iy nazar, prokuror yoki uning o'rinbosari keltiradi va imzolaydi.

Apellyatsiya shikoyatida yoki protestida shikoyat bergan shaxs yoki protest keltirgan shaxsning yoxud uning vakilining telefonlari va faks raqamlari, elektron manzili ko'rsatilishi mumkin.

Shikoyat berilayotgan yoki protest keltirilayotgan sudning nomi deganda ushbu shikoyat yoki protestni ko'rib chiquvchi sud tushunilmog'i lozim. Ayrim hollarda apellyatsiya shikoyati yoki protesti hal qiluv qarori chiqargan sudga berilishi munosabati bilan shu sudning nomi yozilgan holatlar uchraydi va bu xato hisoblanadi. Apellyatsiya shikoyatlari va protestlari apellyatsiya instansiyasi nomiga yozilishi lozim.

Demak, bunda apellyatsiya shikoyatlarini (protestlarini) qaysi sudlar ko'rishligini bilib olish lozim.

FPKning 321-moddasiga muvofiq:

1) Qoraqalpog'iston Respublikasi fuqarolik ishlari bo'yicha Oliy Sudi, fuqarolik ishlari bo'yicha viloyatlar va Toshkent shahar sudlari - tegishli fuqarolik ishlari bo'yicha tumanlararo, tuman (shahar) sudlarining hal qiluv qarorlari ustidan, Qoraqalpog'iston Respublikasi fuqarolik ishlari bo'yicha Oliy Sudining, fuqarolik ishlari bo'yicha viloyatlar va Toshkent shahar sudlarining hal qiluv qarorlari ustidan berilgan apellyatsiya shikoyatlarini (protestlarini);

2) O'zbekiston Respublikasi Harbiy sudi - okrug va hududiy harbiy sudlarning hamda O'zbekiston Respublikasi Harbiy sudining hal qiluv qarorlari ustidan berilgan apellyatsiya shikoyatlarini (protestlarini);

3) O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudining Fuqarolik ishlari bo'yicha sudlov hay'ati - O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudining hal qiluv qarorlari ustidan berilgan apellyatsiya shikoyatlarini (protestlarini);

4) O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudining Harbiy hay'ati - O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Harbiy hay'atining hal qiluv qarorlari ustidan berilgan apellyatsiya shikoyatlarini (protestlarini) ko'radi.

Shuningdek, apellyatsiya shikoyatlarida (protestlarida) asosiy urg'u hal qiluv qarorining noto'g'riligi nimadan iborat ekanligiga va shikoyat berayotgan yoki protest keltirayotgan shaxsning iltimosi nimadan iboratligiga ahamiyat berish kerak. Shikoyat yoki protestga ilova qilingan yozma materiallarning ro'yxati albatta taqdim etilishi lozim.

2-§. Apellyatsiya shikoyatini (protestini) harakatsiz qoldirish to'g'risidagi ajrim va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi

FPKning 324-moddasiga asosan, agar apellyatsiya shikoyati berish yoki protest keltirish paytida, FPKning 322-moddasi, ya'ni apellyatsiya shikoyati berish (protesti keltirish) tartibi va 323-moddasi apellyatsiya shikoyatining (protestining) mazmuniga qo'yilgan talablar buzilishiga yo'l qo'yilgan bo'lsa yoki davlat boji to'lashdan ozod qilinmagan shaxs shikoyat berish uchun boj to'lamagan bo'lsa, apellyatsiya shikoyati yoki protesti harakatsiz qoldiriladi.

Apellyatsiya shikoyati yoki protestini harakatsiz qoldirish to'g'risida sudya bu shikoyat yoki protestning harakatsiz qoldirilishiga asos bo'lgan kamchiliklarni va ularni tuzatish uchun berilgan muddatni ko'rsatib ajrim chiqaradi.

Shikoyat bergan yoki protest keltirgan shaxs ajrimda ko'rsatilgan kamchiliklarni belgilangan muddatda tuzatsa, shikoyat yoki protest dastlab sudga taqdim etilgan kunda berilgan hisoblanadi. Aks holda, shikoyat yoki protest berilmagan hisoblanib, shikoyat bergan yoki protest keltirgan shaxsga qaytariladi va bu haqda ajrim chiqariladi.

Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2004-yil 21-maydagi "Fuqarolik ishlarini apellyatsiya tartibida ko'rish amaliyoti haqida"gi 5-son qarorining 6-bandiga asosan, apellyatsiya shikoyatining (protestining) kamchiliklarini tuzatish uchun sudya tomonidan belgilangan muddat ariza beruvchining shikoyatga qo'shib qo'yish uchun zarur ma'lumotnomalarni, hujjatlarning nusxalari va boshqa yozma dalillarni olishining real imkoniyatini inobatga olgan holda tayinlangan bo'lishi lozim. Ushbu

Plenum qarorida “Qonun apellyatsiya shikoyatiga nisbatan ma’lum talablar qo‘yganligi sababli FPKning 322- va 323-moddalari talablariga javob bermaydigan “dastlabki” apellyatsiya shikoyatlari (protestlari) qabul qilinmasligiga sudlarning e’tibori qaratilsin” deb belgilangan. Ko‘p holatlarda belgilangan 20 kunlik muddat ichida yuqoridagi talablarga javob bermaydigan “dastlabki” apellyatsiya shikoyatlari (protestlari) berilib, keyinchalik, sud majlisida boshqa bir apellyatsiya shikoyati berilayotgan holatlar ham uchraydi.

Apellyatsiya shikoyati (protesti) bunday shikoyat (protest) berish huquqiga ega bo‘lmagan shaxs tomonidan berilgan yoki ariza beruvchi apellyatsiya tartibida shikoyat berish muddatini o‘tkazib yuborgan va u bu muddatni tiklashni so‘ramagan hollarda, sud apellyatsiya shikoyatini (protestini) qabul qilishni rad qiladi hamda bu haqda ajrim chiqarib, rad qilishning sabablarini bayon etadi.

Mazkur ajrim ishning ilgarilashiga to‘sqinlik qilganligi sababli, uning ustidan xususiy shikoyat berilishi yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

Sudya yoki sud raisi apellyatsiya shikoyati yoki protestini olgandan so‘ng:

- 1) ishda ishtirok etuvchi shaxslarga shikoyat yoki protestning nusxalarini yuborishi;**
- 2) ishda ishtirok etuvchi shaxslarga apellyatsiya instansiyasida ishni ko‘rish vaqti va joyi to‘g‘risida ma’lum qilishi;**
- 3) hal qiluv qarori ustidan shikoyat berish yoki protest keltirish uchun belgilangan muddat o‘tgan vaqtdan e’tiboran o‘n kun ichida ishni tushgan shikoyat yoki protest bilan birga apellyatsiya instansiyasi sudiga yuborishi shart.**

Hal qiluv qarori ustidan shikoyat berish va protest keltirish uchun belgilangan muddat ichida hech kim ishni suddan talab qilib olishi mumkin emas. Ishda ishtirok etuvchi shaxslar sudda ish materiallari va tushgan shikoyatlar yoki protest bilan tanishishga haqlidirlar.

Protsessda apellyatsiya shikoyati bergan taraf tomonida qatnashayotgan sherik ishtirokchilar va uchinchi shaxslar berilgan shikoyatga qo'shilishlari mumkin. Shikoyatga qo'shilish haqida ariza bergan vaqtda davlat boji olinmaydi.

Ishda ishtirok etuvchi shaxslar shikoyat yoki protest yuzasidan sudga tushuntirish berishga (e'tiroz bildirishga) haqlidirlar. Bu tushuntirishni (e'tirozni) tasdiqlaydigan hujjatlar ilova qilib topshiriladi.

Tushuntirish (e'tiroz) ishda ishtirok etuvchi shaxslarning soniga mutanosib miqdorda nusxalari bilan sudga taqdim etiladi. Bu nusxalarni sud ishda ishtirok etuvchi shaxslarga topshiradi (yuboradi).

3-§. Apellyatsiya instansiyasi sudining ish yuritishni to'xtatish, tugatish to'g'risidagi ajrimlari va ularni rasmiylashtirish tartibi

Apellyatsiya instansiyasi sudida FPKning 92- va 93-moddalarida nazarda tutilgan asoslarga muvofiq ish yuritishni to'xtatib turish FPKning VII bobida nazarda tutilgan tartibda amalga oshiriladi.

Apellyatsiya instansiyasi sudi ish yurituvini to'xtatib turilgan ish bo'yicha ish yuritishni tiklash haqida ajrim chiqaradi va ishda ishtirok etuvchi shaxslarni sudlov hay'atida ish ko'riladigan kun to'g'risida xabardor qiladi.

Taraflarning biri, uchinchi shaxs yoki ularning qonuniy vakili nizoli yoxud sudning hal qiluv qarori bilan aniqlangan huquqiy munosabatdan chiqib ketgan taqdirda (fuqaroning o'limi, yuridik shaxsning qayta tashkil qilinishi, boshqa shaxs foydasiga talabdan voz kechish, qarzning boshqa shaxsga o'tkazilishi va h.) apellyatsiya instansiyasi sudi protsessual huquqiy vorislik FPKning 43-moddasiga asosan protsessning har qanday bosqichida amalga oshirilishi mumkinligini e'tiborga olgan holda, bunday shaxslar ularning huquqiy vorislari bilan almashtirilishiga yo'l qo'yadi hamda ularga ishga doir barcha materiallar bilan tanishishga imkon beradi.

Huquqiy vorisning protsessga kirishganligi haqida apellyatsiya instansiyasi sudi ajrim chiqaradi.

Apellyatsiya instansiyasida shikoyatdan voz kechish bilan da'vodan voz kechish o'rtasida farq mavjud bo'lib, shikoyatdan voz kechish oqibatida ish yuritish tugatiladi, lekin birinchi instansiya sudi hal qiluv qarori yoki

ajrimi bekor bo'lmaydi hamda apellyatsiya instansiyasida ish yuritish tugatiladi. Aksincha, da'vodan voz kechilganda esa birinchi instansiya sudi hal qiluv qarori bekor qilinadi va ish yuritish tugatiladi hamda keyinchalik bunday da'vo bilan qayta sudga murojaat etib bo'lmaydi.

Apellyatsiya shikoyati bergan shaxs, FPKning 329-moddasiga muvofiq, o'z shikoyatini to'ldirish, o'zgartirish va undan voz kechishga haqli.

Shikoyat bergan shaxs o'z shikoyatidan voz kechish huquqidan shikoyat berilgan vaqtdan e'tiboran apellyatsiya instansiyasi sudi maslahatxonaga kirgunga qadar bo'lgan muddatda foydalanishi mumkin.

Sud apellyatsiya shikoyatidan voz kechishni, agar bunday voz kechish qonunga zid bo'lmasa yoki birovning huquqlari va qonun bilan qo'riqlanadigan manfaatlariga xilof bo'lmasagina, qabul qilishga haqli.

Agar hal qiluv qarori ustidan boshqa shaxslar shikoyat bermagan bo'lsa, shikoyatdan voz kechish qabul qilinganida va protest qaytarib olinganida, sud ajrim chiqarib, apellyatsiya tartibida ish yuritishni tugatadi.

Agar apellyatsiya shikoyati bergan shaxsga protsessda tarafdorlik qilayotgan ishda ishtirok etuvchi shaxslar yoki uchinchi shaxslar berilgan apellyatsiya shikoyatiga qo'shilgan bo'lsalar, apellyatsiya shikoyatidan voz kechishning qabul qilinishi apellyatsiya tartibida ish yuritishni tugatishga olib kelmaydi. Shikoyatga qo'shilish haqidagi yozma ariza mustaqil shikoyat sifatida ko'riladi.

Apellyatsiya protesti bildirgan prokuror, shuningdek, yuqori turuvchi prokuror sud majlisi boshlanguniga qadar protestni to'ldirish, o'zgartirish yoki qaytarib olishga haqli.

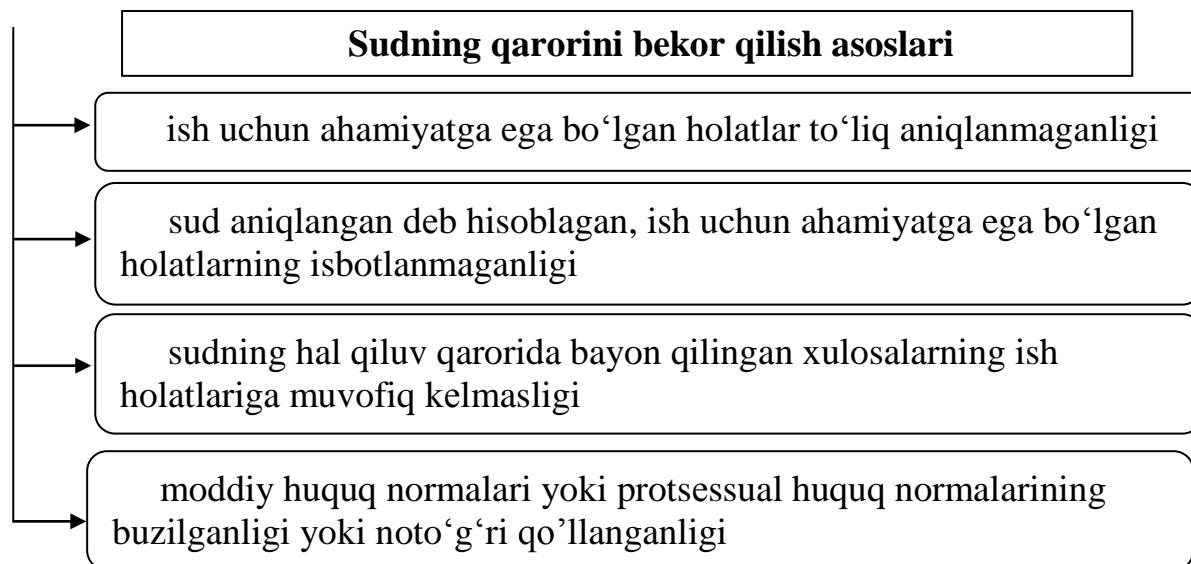
FPKning 330-moddasiga asosan, apellyatsiya shikoyati berilgan yoki protesti keltirilgandan keyin, da'vogarning arz qilgan talablaridan voz kechishi, javobgarning da'vogar talablarini tan olishi va taraflarning kelishuv bitimi tuzishi yozma shaklda bayon etilib, apellyatsiya instansiyasi sudiga topshirilishi lozim.

Da'vogar da'vodan voz kechgan yoki apellyatsiya instansiyasi sudida taraflar o'rtasida kelishuv bitimi tuzilgan hollarda sud xarajatlari masalasi FPKning 118-moddasida belgilangan tartibda hal etiladi. Apellyatsiya

instansiyasi sudi da'vogarning da'vodan voz kechishini qabul qilishdan yoki taraflar o'rtasidagi kelishuv bitimini tasdiqlashdan oldin, da'vogarga (taraflarga) FPKning 102-moddasida nazarda tutilgan huquqiy oqibatlarni tushuntirishi lozim. Da'vogar arz qilgan talablaridan voz kechganda yoki apellyatsiya instansiyasi sudi majlisida taraflar o'rtasidagi kelishuv bitimi tasdiqlanganda, hal qiluv qarori bekor qilinishi, ish yuritish esa mazkur asoslarga binoan FPKning 330-moddasi talablariga rioya qilgan holda tugatilishi lozim. Apellyatsiya instansiyasi sudi kelishuv bitimini tasdiqlash haqidagi ajrimda uning shartlarini bayon etishi lozim. Agar da'vogarning arz qilgan talablaridan voz kechishi yoki taraflarning kelishuv bitimi qonunga zid bo'lsa yoxud birovning huquqlari va qonun bilan qo'riqlanadigan manfaatlariga xilof bo'lsa, sud voz kechishni rad qilib yoki tuzilgan kelishuv bitimini tasdiqlamay, ishni apellyatsiya tartibida ko'radi.

4-§. Apellyatsiya instansiyasining ajrimi va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi

FPKning 312-moddasiga asosan sudning qarorini apellyatsiya, kassatsiya va nazorat tartibida bekor qilishga quyidagilar asos bo'ladi.

Hal qiluv qarorlari, ajrimlar va qarorlar yangidan ochilgan holatlar bo'yicha FPKning 362-moddasida ko'rsatilgan asoslar bo'yicha qayta ko'riladi.

Sudning mazmunan to'g'ri bo'lgan hal qiluv qarori, ajrimi, qarori faqat rasmiy asoslarga ko'ra bekor qilinishi mumkin emas.

Sudlar ishni apellyatsiya tartibida ko'rayotganda qonunga ko'ra birinchi instansiya sudi ish uchun ahamiyatga molik holatlarning to'liq tekshirilgan-tekshirilmaganligini, sud aniqlangan deb hisoblagan va ish uchun ahamiyatga molik holatlarning isbotlangan-isbotlanmaganligini, hal qiluv qaroridagi xulosalar ishning haqiqiy holatlariga nechog'lik muvofiqligini, moddiy yoki protsessual huquq normalari buzilgan-buzilmaganligi hamda ular to'g'ri qo'llanilgan-qo'llanilmaganligini aniqlashi lozim. Sud chiqargan hal qiluv qarorining qonuniyligi, asosliligi va adolatliligini apellyatsiya instansiyasi FPKning 332-moddasiga muvofiq to'liq hajmda, shu jumladan, shikoyat keltirmagan shaxslarga nisbatan ham tekshiradi.

Sud chiqargan hal qiluv qarorini to'liq hajmda tekshirish deganda, birinchi instansiya sudi tomonidan ishning haqiqiy holatlari to'g'ri aniqlangan-aniqlanmaganligini, moddiy va protsessual huquq normalari to'g'ri qo'llanilgan-qo'llanilmaganligini tekshirishni tushunmoq lozim. Apellyatsiya instansiyasi birinchi instansiya sudi chiqargan hal qiluv qarorining qonuniy va asosli ekanligini tekshirar ekan, yangi dalillarni o'rganib chiqishi va yangi faktlarni aniqlashi mumkin. Apellyatsiya instansiyasi sudi yangidan taqdim qilingan hujjatlar va materiallarni (dalillarni) ko'rish uchun qabul qilishga haqli. Bunda sud yangi taqdim qilingan dalillar birinchi instansiya sudida o'rganilmaganligi sabablarini aniqlaydi. Ularning birinchi instansiya sudiga taqdim etilmaganligi uzrli sababga ko'ra ekanligi (masalan, birinchi instansiya sudi ushbu dalillarni talab qilib olish va o'rganish haqidagi iltimosnomani asossiz ravishda rad qilgan bo'lsa) aniqlangach, apellyatsiya instansiyasi sudi yangi dalillarga ishdagi materiallar bilan birgalikda baho beradi. FPKning 57-moddasining talablariga ko'ra dalillarni taqdim etish majburiyati taraflar va ishdagi ishtirok etuvchi boshqa shaxslar zimmasiga yuklatiladi, sud esa ularning iltimosnomasiga asosan dalillarni to'plashda yordam ko'rsatadi.

Yangidan taqdim qilingan dalillarni tekshirishni rad qilish sud tomonidan ajrimda asoslantirilishi lozim. Qonun apellyatsiya instansiyasi sudida ish holatlari tekshirilishi ishda ishtirok etuvchi shaxslarning tushuntirishlarini eshitish bilangina cheklanib qolmay, har qanday dalillar, agar birinchi instansiya sudiga ularni taraflar tomonidan taqdim qilish imkoniyati bo'lmagan deb topilgudek bo'lsa, mazmuni bo'yicha tekshirilishiga, masalan, zarur hollarda, ishdagi mavjud dalillarning o'qib eshittirilishiga, yangidan taqdim etilgan dalillar tekshirilishiga imkon beradi. Ishda ishtirok etuvchi shaxslar birinchi instansiya sudida tekshirilgan dalillarni qaytadan tekshirish to'g'risida iltimos qilishga haqli. Dalillar birinchi instansiya sudi uchun belgilangan tartibda tekshiriladi. Birinchi instansiya sudida arz qilinmagan talablar apellyatsiya instansiyasida ko'rilishi mumkin emas. Shuning uchun apellyatsiya instansiyasi sudi majlisida arz qilingan qo'shimcha da'voni, shuningdek, qarshi da'voni apellyatsiya instansiyasi qabul qilishga haqli emas. Apellyatsiya instansiyasi sudida da'vogar da'vo talablari asosini yoki predmetini o'zgartirgan taqdirda, apellyatsiya instansiyasi sudi ko'rib chiqilgan talablar yuzasidan sud chiqargan hal qiluv qarorining qonuniyligi va asoslilikini tekshiradi hamda, ayni bir vaqtda, da'vogarga predmeti va asosi o'zgartirilgan talab bo'yicha da'vo bilan sudga umumiy tartibda murojaat qilish huquqini tushuntiradi. Da'vo predmetining o'zgarishi da'vogarning javobgarga nisbatan moddiy-huquqiy talabi o'zgarganligini anglatadi. Da'vo asosining o'zgarishi esa, da'vogar javobgarga nisbatan arz qilingan talablarini asoslantirayotgan holatlar o'zgarganligini bildiradi. Ishda ishtirok etuvchi shaxslarning tushuntirishlari va prokurorning fikri tinglab bo'linganidan keyin apellyatsiya instansiyasi sudi ajrim chiqarish uchun maslahatxonaga chiqadi. Apellyatsiya instansiyasi sudining ajrimi ish ko'rilganidan keyin darhol chiqariladi. Alohida hollarda asoslantirilgan ajrim tayyorlash ko'pi bilan uch kunga kechiktirilishi mumkin, lekin ajrimning xulosa qismini sud ishni apellyatsiya tartibida muhokama qilish tamomlangan majlisning o'zidayoq e'lon qilishi kerak. Sudyalarning maslahatlashuvi, ajrim chiqarish va uni e'lon qilish FPKning 14-moddasida belgilangan tartibda o'tkaziladi.

**Apellyatsiya instansiyasi sudining
vakolatlari**

hal qiluv qarorini o'zgarishsiz qoldirishga, shikoyat yoki protestni esa qanoatlantirmaslikka

Ishni yangidan ko'rish uchun yubormasdan hal qiluv qarorini o'zgartirishga yoxud butunlay yoki qisman bekor qilishga va yangi hal qiluv qarorini chiqarishga

FPKning 314-moddasining ikkinchi qismida nazarda tutilgan asoslar mavjud bo'lgan taqdirda hal qiluv qarorini butunlay yoki qisman bekor qilishga va ishni birinchi instansiya sudiga yangidan ko'rib chiqish uchun yuborishga

Hal qiluv qarorini butunlay yoki qisman bekor qilishga hamda FPKning 97- va 100-moddalarida ko'rsatilgan asoslarga ko'ra ish yuritishni tugatishga yoxud arizani ko'rmasdan qoldirishga haqli

Apellyatsiya instansiyasi sudining ajrimida quyidagilar ko'rsatilishi lozim:

- 1) ajrim chiqarilgan vaqt va joy;**
- 2) ajrim chiqargan sudning nomi va tarkibi;**
- 3) taraflar va ishda ishtirok etuvchi boshqa shaxslarning ishtiroki to'g'risidagi ma'lumotlar;**
- 4) ish kimning shikoyati yoki protesti bo'yicha ko'rib chiqilganligi;**
- 5) shikoyat berilgan yoki protest bildirilgan hal qiluv qarorining (ajrim yoki qarorning) nomi va uning qisqacha mazmuni;**
- 6) shikoyatda yoki protestda bayon etilgan vajlar, taqdim etilgan materiallarning qisqacha mazmuni, ishni ko'rishda ishtirok etgan shaxslarning tushuntirishlari va prokurorning fikri;**

7) apellyatsiya instansiyasi sudi xulosaga kelishiga asos bo'lgan dalillar hamda sud amal qilgan moddiy va protsessual huquq normalari;

8) qarorning xulosa qismi.

Hal qiluv qarori, ajrim, qaror bekor qilingan va ish yangidan ko'rib chiqish uchun sudga yuborilgan taqdirda, sud ishni yangidan ko'rganda, qanday holatlar aniqlanishi zarurligini, qanday dalillar talab qilib olinishi kerakligini, shuningdek, ish topshirilayotgan sud boshqa qanday harakatlarni bajarishi lozimligini ko'rsatishi shart.

Ishni apellyatsiya instansiyasi sudida ko'rish raislik qiluvchi yoki sudyalardan birining ma'ruzasi bilan boshlanadi.

Ma'ruzachi ishning holatini, birinchi instansiya sudi chiqargan hal qiluv qarorining mazmunini, apellyatsiya shikoyati yoki protestida keltirilgan dalillarni va ular yuzasidan berilgan tushuntirishlarni (e'tirozlarni), keltirilgan yangi dalillarning mazmunini, shuningdek, hal qiluv qarorining qonuniy, asosli va adolatli ekanligini tekshirish uchun sud ko'rish zarur bo'lgan barcha ma'lumotlarni bayon qiladi.

Sud shikoyat yoki protestni rad qilsa, qanday asoslarga ko'ra shikoyat yoki protestdagi vajlarni noto'g'ri deb yoki qarorni bekor qilish, o'zgartirish yoki yangi hal qiluv qarori chiqarish uchun asos bo'lmaydi, deb topganligini ham o'z ajrimida ko'rsatishi shart.

Apellyatsiya instansiyasi sudi ishni to'liq hajmda tekshirar ekan, birinchi instansiya sudi tomonidan ish bo'yicha chiqarilgan xususiy ajrimning qonuniyligi va asoslilikini tekshirishga hamda ushbu ajrimning chiqarilishida xatolik bo'lganligini aniqlagan taqdirda, uni bekor qilishga haqli.

Apellyatsiya instansiyasi sudi, agar birinchi instansiya sudi ish holatlarini har tomonlama va to'liq aniqlab, qonuniy hamda asosli hal qiluv qarori chiqargan, degan xulosaga kelsa, hal qiluv qarorini o'zgarishsiz, apellyatsiya shikoyati yoki protestini esa qanoatlantirmasdan qoldiradi.

Bunda shikoyat yoki protest vajlari noto'g'ri yoxud hal qiluv qarorining bekor bo'lishiga asos bo'lmaydi deb topilganligi sabablari ajrimda ko'rsatib o'tilishi lozim.

Apellyatsiya instansiyasi sudi, agar u birinchi instansiya sudi tomonidan protsessual huquq normalari buzilishiga yo‘l qo‘yilganligini aniqlasa, normalarning bu taxlit buzilganligi chiqarilgan hal qiluv qarorining to‘g‘riligiga ta‘sir qilmasa va ta‘sir qilishi ham mumkin bo‘lmasa, ularni o‘z ajrimi yoki chiqargan xususiy ajrimida ko‘rsatib o‘tishga haqli, protsessual huquq normalari buzilganligi FPKning 314-moddasining ikkinchi qismida nazarda tutilgan qoidaga ko‘ra hal qiluv qarorini so‘zsiz bekor qilishga asos bo‘ladigan hollar bundan mustasnodir.

Apellyatsiya instansiyasi sudi ishdagi mavjud materiallar (dalillar), shuningdek, qo‘shimcha taqdim qilingan hujjatlar (dalillar) asosida ish uchun ahamiyatga molik holatlarni aniqlasa, FPKning 343-moddasining 2-bandiga asosan, ishni yangidan ko‘rish uchun yubormasdan hal qiluv qarorini o‘zgartirishga yoxud mazkur qarorni butunlay yoki qisman bekor qilishga va yangi hal qiluv qarori chiqarishga haqli.

Yangi hal qiluv qarori deganda, birinchi instansiya sudi tomonidan chiqarilgan hal qiluv qarori mazmuniga zid bo‘lgan, taraflarning huquq va majburiyatlari to‘g‘risidagi sudning asosiy xulosasi o‘zgartirilgan hal qiluv qarorini tushunmoq lozim.

Hal qiluv qarorini o‘zgartirish deyilganda, hal qiluv qarori bo‘yicha undiriladigan summalar miqdorini o‘zgartirish, birinchi instansiya sudi tomonidan davlat boji miqdori noto‘g‘ri hisoblangan bo‘lsa, qo‘shimcha davlat boji undirish, hal qiluv qarorining qaror qismiga boshqa o‘zgartirishlar kiritish, shuningdek, hal qiluv qarorining asoslantiruvchi qismidan tegishli bo‘lmagan qonun normalariga qilingan havolalarni chiqarib tashlash va hal qiluv qarorining asoslantiruvchi qismining qo‘llanilishi joiz bo‘lgan huquq normalariga qilingan havola bilan to‘ldirish tushunilishi lozim.

Apellyatsiya instansiyasi sudi hal qiluv qarorini o‘zgartirganda, butunlay yoki qisman bekor qilganda hamda ish bo‘yicha yangi hal qiluv qarori chiqarganda, o‘z ajrimida nizoli huquqiy munosabatlarga nisbatan qo‘llanilishi joiz bo‘lgan moddiy huquq normasiga havola etgan holda, bunday qaror qabul qilinganligining sabablari va asoslarini bayon etadi.

Hal qiluv qarorida arz qilingan va birinchi instansiya sudi tomonidan tekshirilgan ba'zi talablar bo'yicha xulosalarning mavjud emasligi aniqlangan taqdirda, apellyatsiya instansiyasi sudi hal qiluv qarorini mazkur talablarga oid xulosalar bilan to'ldirishga haqli.

Apellyatsiya instansiyasi sudiga FPKning 213- va 215-moddalari talabiga muvofiq, aniqlangan ish holatlaridan kelib chiqib hal qiluv qarorini o'zgartirish yoki yangi hal qiluv qarori chiqarish haqidagi ajrimda yo'l qo'yilgan arifmetik xatoni tuzatish, shuningdek, ushbu ajrim tushunarli bo'lmasa, uni qo'shimcha ajrimda tushuntirish huquqi berilgan.

Ushbu masalalar ishda ishtirok etuvchi shaxslar sud majlisining o'tkazilish vaqti va joyi haqida xabardor qilingan holda sud majlisida ko'riladi. Biroq mazkur shaxslarning kelmasligi bu masalalarni hal etish uchun to'sqinlik qilmaydi.

Apellyatsiya instansiyasi sudi hal qiluv qarorini o'zgartirar yoki uni butunlay yoxud qisman bekor qilar hamda yangi hal qiluv qarori chiqarar ekan, FPKning 214-moddasining birinchi qismida nazarda tutilgan asoslar mavjud bo'lsa, protsessual qonun mazkur normasining ikkinchi va uchinchi qismlarida belgilangan tartibda va muddatlarda qo'shimcha ajrim chiqarishga haqli.

Protsessual huquq normalarini FPK 314-moddasining ikkinchi qismi, 1–8-bandlarida ko'rsatib o'tilgan tarzda buzish hollarining istalgan birini apellyatsiya instansiyasi sudi aniqlagan taqdirdagina, birinchi instansiya sudining hal qiluv qarori albatta bekor qilinishi, ish esa birinchi instansiya sudiga yangidan ko'rish uchun yuborilishi kerak.

Ish birinchi instansiya sudida ko'rilayotganda FPKning 92-moddasida nazarda tutilgan ish yuritishni to'xtatib turish uchun asoslar bo'lgani holda ish birinchi instansiya sudi tomonidan mazmunan hal qilinganligi (bu asoslar apellyatsiya shikoyati yoki protestini ko'rib chiqish vaqtida ham saqlanib turgan bo'lsa) hal qiluv qarorini bekor qilishga va ish yuritishni to'xtatib turish zarurligi ko'rsatilgan holda ishni yangidan ko'rish uchun yuborishga asos bo'lishini sudlar e'tiborda tutmog'i lozim.

Apellyatsiya instansiyasi sudi FPKning 97- va 100-moddalarida ko'rsatilgan asoslar bo'yicha, hal qiluv qarorini butunlay yoki qisman bekor qilishga, ish yuritishni tugatishga yoki arizani ko'rmasdan qoldirishga, agar apellyatsiya instansiyasi sudida shunday qaror qabul qilinishiga sabab bo'luvchi holatlar aniqlangan bo'lsa, haqlidir.

Apellyatsiya instansiyasi sudi, agar u ishni ko'rayotganda ayrim mansabdor shaxslar yoki fuqarolar tomonidan qonuniylik va huquq-tartibot buzilganligi faktlarini aniqlasa, FPKning 19-moddasida belgilangan tartibga muvofiq xususiy ajrim chiqarib, tegishli organlar va mansabdor shaxslarga yuboradi.

Sudning har bir sud majlisi to'g'risida, shuningdek, sud majlisidan tashqarida amalga oshirilgan har bir protsessual harakat haqida, FPKning 20-moddasi talablariga muvofiq, bayonnoma tuziladi.

Apellyatsiya instansiyasi sudi majlisining bayonnomasi FPKning 21- va 22-moddalari talablariga muvofiq ravishda yuritiladi.

Belgilangan muddatda yoki o'tkazib yuborilgan muddat tiklanganidan so'ng berilgan apellyatsiya shikoyati yoki protesti apellyatsiya instansiyasiga ish boshqa shikoyat yoki protest bo'yicha ko'rib chiqilganidan keyin kelib tushsa, FPKning 345-moddasiga muvofiq sud ularni qabul qilishi va ko'rib chiqishi shart.

Apellyatsiya instansiya sudi bunday shikoyat yoki protestni ko'rib chiqib, shikoyat yoki protest bo'yicha chiqariladigan ajrim muqaddam chiqarilgan ajrimning o'zgartirilishi yoki bekor qilinishiga olib kelishi lozim degan xulosaga kelsa, ajrim chiqarib, ishni taqdimnoma bilan sud raisiga yuboradi, sud raisi bir yoxud har ikkala ajrim ustidan nazorat tartibida protest keltirish masalasini hal qiladi.

"Sudlar to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonunining 33-moddasiga muvofiq, ish bo'yicha apellyatsiya tartibida ish yuritish kassatsiya tartibida ish yuritishni istisno qiladi. Apellyatsiya tartibida shikoyat berilgan (protest keltirilgan) hal qiluv qarori ustidan berilgan kassatsiya shikoyati (protesti) ko'rilmadan qoldirilishi lozim.

Agar ish apellyatsiya shikoyati (protesti) bo'yicha apellyatsiya instansiyasi sudi tomonidan ko'rilmagan bo'lsa, kassatsiya shikoyati (protesti) bergan shaxsga apellyatsiya instansiyasi sudi majlisida tushuntirishlar (e'tirozlar) berish huquqi tushuntiriladi.

Quyidagilar ustidan apellyatsiya tartibida shikoyat berilmaydi (protest keltirilmaydi):

- 1) sud buyruqlari ustidan;**
- 2) saylovlar va referendumlarda ishtirok etayotgan fuqarolarning saylov huquqi buzilganligini aniqlagan sudlarning hal qiluv qarorlari ustidan;**
- 3) birinchi instansiya sudlarining FPK normalari ustidan shikoyat berish nazarda tutilmagan yoki ishni davom ettirishga to'sqinlik qilmaydigan ajrimlari ustidan, shuningdek, ish ko'rishni keyinga qoldirish to'g'risida, shu jumladan, nikohdan ajratish haqidagi ishlar bo'yicha er-xotinga yarashish uchun muddat belgilanganligi munosabati bilan ish ko'rishni keyinga qoldirish to'g'risida chiqarilgan ajrimlar ustidan.**

O'zbekiston Respublikasi FPKning 219-moddasiga asosan, darhol ijro etilishi lozim bo'lgan hal qiluv qarorlari ustidan apellyatsiya tartibida shikoyat berish ularning ijrosini to'xtatmaydi.

Hal qiluv qarorining bir qismi yoki qo'shimcha hal qiluv qarori ustidan shikoyat berilganda, butun hal qiluv qarori qonuniy kuchga kirmaydi, chunki apellyatsiya instansiyasi sudi FPKning 332-moddasiga asosan birinchi instansiya sudining hal qiluv qarorini to'liq tekshirishga haqli.

5-§. Birinchi instansiya sudining ajrimi ustidan apellyatsiya shikoyati (protesti) berish va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi

Fuqarolik protsessual kodeksining 346-moddasiga asosan, birinchi instansiya sudining ajrimlari ustidan sud tomonidan ajrim topshirilgan kundan e'tiboran o'n kun ichida taraflar va ishda ishtirok etuvchi boshqa shaxslar, shuningdek, ishda ishtirok etishga jalb qilinmagan, ammo huquq va majburiyatlari haqidagi masala sud tomonidan hal etilgan shaxslar apellyatsiya instansiyasi sudiga quyidagi hollarda sudning hal qiluv qaroridan alohida shikoyat berishi, prokuror esa protest keltirishi mumkin:

- 1) FPKda nazarda tutilgan hollarda;**
- 2) sudning ajrimi ishning keyingi harakatlanishiga to'sqinlik qiladigan hollarda.**

Birinchi instansiya sudining boshqa ajrimlari ustidan xususiy shikoyat berilmaydi va protest keltirilmaydi, biroq bunday ajrimlarga qarshi e'tirozlar apellyatsiya shikoyati yoki protestiga kiritilishi mumkin.

Birinchi instansiya sudining ajrimlari ustidan shikoyat berishning (protest keltirishning) FPK 346-moddasining birinchi qismida belgilangan o'n kunlik muddat sud tomonidan ajrim taraflar va ishda ishtirok etuvchi boshqa shaxslarga topshirilgan kundan e'tiboran hisoblanadi.

Birinchi instansiya sudining ajrimlari ustidan berilgan shikoyatlar xususiy shikoyatlar, protestlar esa xususiy protestlar deb ataladi.

Birinchi instansiya sudining ajrimi ustidan shikoyat berilganligi (protest keltirilganligi) munosabati bilan ishni ko'radigan apellyatsiya instansiyasi xususiy shikoyat yoki xususiy protestni ko'rib chiqib:

1) ajrimni o'zgarishsiz qoldirishga, shikoyat yoki protestni esa qanoatlantirmaslikka;

2) ajrimni bekor qilishga va ishni mazmunan ko'rish uchun birinchi instansiya sudiga yuborishga;

3) ajrimni butunlay yoki qisman o'zgartirishga yoxud bekor qilishga va masalani mazmunan hal qilishga haqli.

Quyidagi jadval orqali ayrim ajrimlar ustidan shikoyat qilinishi mumkinligi va ayrimlari ustidan shikoyat va protest keltirilmasligini ko'rishimiz mumkin.

Birinchi instansiya sudining alohida protsessual hujjat shaklida chiqarilgan quyidagi ajrimlari ustidan sudning hal qiluv qaroridan ajratilgan holda shikoyat va protest berilmaydi:

	Ajrimlar	FPKning tegishli moddasi
1	arizani harakatsiz qoldirish to'g'risidagi	FPK 154-moddasi
2	arizani qabul qilish va ish qo'zg'atish to'g'risidagi	FPK 151-moddasi

3	ishni sudda ko'rishga tayyorlash to'g'risidagi	FPK 160-moddasi
4	dalillarni ta'minlash to'g'risidagi	FPK 64-moddasi
5	sud topshirig'i to'g'risidagi	FPK 65-moddasi
6	javobgarni qidirish to'g'risidagi	FPK 140-moddasi
7	ashyoviy dalillarni saqlash va qaytarish to'g'risidagi	FPK 83-moddasi
8	ishni sudda ko'rishga tayinlash to'g'risidagi	FPK 161-moddasi
9	ishni yopiq sud majlisida ko'rish to'g'risidagi	FPK 10-moddasi
10	rad qilish talabini qabul qilish yoki qabul qilmaslik to'g'risidagi	FPK 29-moddasi
11	ishga daxldor bo'lmagan tarafni almashtirish to'g'risidagi	FPK 42-moddasi
12	huquqiy vorisning protsessga kirishi to'g'risidagi	FPK 43-moddasi
13	shaxsning sudda vakil sifatida qatnashishiga ruhsat berish to'g'risidagi	FPK 52-moddasi
14	ishni mazmunan ko'rishni tiklash to'g'risidagi	FPK 96-moddasi
15	bir necha talabni birlashtirish va bir necha talabni ajratish to'g'risidagi	FPK 156, 157-moddalari
16	jarimadan ozod qilish yoki uning miqdorini kamaytirish to'g'risidagi	FPK 125-moddasi
17	sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish haqidagi arizani qanoatlantirish to'g'risidagi	FPK 232-moddasi
18	yo'qolgan ishni tiklash masalasi bo'yicha	FPK 24-moddasi
19	bayonnoma yuzasidan bildirilgan yozma fikrlarga qo'shilmaslik to'g'risidagi	FPK 23-moddasi
20	protsessual muddatlarni kechiktirish va tiklash to'g'risidagi	FPK 130-moddasi
21	sud buyrug'ini bekor qilish to'g'risidagi	FPK 238 ¹⁰ -moddasi

**Sudning hal qiluv qaroridan ajratilgan holda, jumladan, quyidagi
 ajrimlar ustidan shikoyat yoki protest berilishi mumkin:**

	Ajrimlar	FPKning tegishli moddasi
1	arizani qabul qilishni rad etish to'g'risidagi	FPK 153-moddasi
2	harakatsiz qoldirilgan arizani arizachiga qaytarish to'g'risidagi	FPK 154-moddasi
3	dalillarni ta'minlashni rad etish to'g'risidagi	FPK 64-moddasi
4	da'voni ta'minlash to'g'risidagi	FPK 248-moddasi
5	ish yuritishni to'xtatib turish to'g'risidagi	FPK 95-moddasi
6	jarimadan ozod qilish yoki uning miqdorini kamaytirishni rad etish to'g'risidagi	FPK 125-moddasi
7	ishni bir suddan boshqa sudga o'tkazish to'g'risidagi	FPK 147-moddasi
8	xususiy ajrim	FPK 19-moddasi
9	hal qiluv qarorini darhol ijro etish masalalari bo'yicha	FPK 220-moddasi
10	sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish haqidagi arizani rad etish to'g'risidagi	FPK 232-moddasi
11	hal qiluv qarorining yozuvidagi xatolar va ochiq arifmetik xatolarni tuzatish to'g'risidagi	FPK 213-moddasi
12	qo'shimcha hal qiluv qarori chiqarishni rad etish to'g'risidagi	FPK 214-moddasi
13	hal qiluv qarorini tushuntirish to'g'risidagi	FPK 215-moddasi
14	hal qiluv qarori ijrosini kechiktirish va uni bo'lib-bo'lib ijro etish, uni ijro etish usuli va tartibini o'zgartirish to'g'risidagi	FPK 216-moddasi
15	hal qiluv qarori, ajrim yoki qarorni yangi ochilgan holatlar bo'yicha qayta ko'rish haqidagi arizani rad etish to'g'risidagi	FPK 368-moddasi
16	arizani ko'rmasdan qoldirish to'g'risidagi	FPK 98-moddasi
17	ish yuritishni tugatish to'g'risidagi	FPK 100, 101- moddalari
18	hal qiluv qarorining qaytarma ijrosi to'g'risidagi masala bo'yicha	FPK 383-moddasi
19	protseessual muddatni tiklashni rad etish to'g'risidagi	FPK 130-moddasi
20	sud buyrug'i chiqarish haqidagi arizani qabul qilishni rad etish to'g'risidagi	FPK 238 ⁵ - moddasi

21	ijro varaqasini ijroga topshirishning o'tkazib yuborilgan muddatini tiklashni rad etish to'g'risidagi	FPK 379-moddasi
22	hal qiluv qarori, ajrim yoki qarorni yangi ochilgan holatlarga ko'ra qayta ko'rish haqidagi arizani qanoatlantirish to'g'risidagi	FPK 368-moddasi

NAZORAT UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR

1. Apellyatsiya instansiya sudida yuritiladigan protsessual hujjatlarni tahlil eting.
2. Moddiy va protsessual huquq normalarining buzilishini misollar yordamida tahlil eting.
3. Moddiy huquq normalarining buzilishi deganda nimani tushunasiz?
4. Protsessual huquq normalarining buzilishi deganda nimani tushunasiz?

NAZORAT UCHUN KAZUSLAR

1. M.Surayev shahar ijroiya qo'mitasi tomonidan 1990-yilda berilgan 325-sonli orderga asosan A.Fitrat ko'chasi, 2-uyning 13-xonadonida oila a'zolari bilan yashab kelgan. Ushbu orderda uydan foydalanuvchilar sifatida M.Suyraev, xotini M.Surayeva va qaynonasi M.Alimovalar ko'rsatilganlar.

Nizoli xonadon shahar hokimining 1993-yil 5-fevraldagi qarori bilan M.Surayev nomiga xususiylashtirilgan. 1999-yilda M.Surayev bilan M.Surayeva sud orqali nikohdan ajrashgan.

M.Surayeva va M.Alimovalar sudga da'vo bilan murojaat qilib, nizoli xonadonni ularning tasarrufida qoldirib, javobgar M.Surayevga uydagi hissasini pul hisobida undirib berishni so'raganlar. Sud da'voni qanoatlantirgan.

Javobgar M.Surayeva tomonidan apellyatsiya shikoyati keltirilgan. Apellyatsiya instansiyasi sudida javobgar tomonidan apellyatsiya

shikoyatidan voz kechildi. Shu sababli apellyatsiya instansiyasi birinchi instansiya sudi hal qiluv qarorini bekor qilib ish yuritishni tugatdi.

➤ *Vaziyatga huquqiy baho bering.*

➤ *Apellyatsiya instansiyasida shikoyatdan voz kechish va da'vodan voz kechish oqibatlarini tahlil eting.*

2. M.Dustova 2001-yilda sudga da'vo bilan murojaat qilib X.Jalilov bilan nikoh davrida 1990-yilda VAZ-2107 rusumli avtomashinani sotib olganliklarini, X. Jalilov 2007-yil 21-avgustda uning roziligini olmasdan avtomashinani akasi E.Jalilovga hadya qilganligini ko'rsatib, hadya shartnomasini haqiqiy emas deb topishni so'ragan.

Sud M.Dustovaning da'vosini rad qilish haqida, xususan, da'vo muddatini uzrsiz sabablarga ko'ra o'tkazib yuborganligi haqida xulosaga kelgan.

Fuqaro M.Dustova esa apellyatsiya instansiyasi sudiga murojaat qilib, 2012- yil 19-aprelda taraflar sud qaror chiqargunicha da'vo muddatini qo'llash haqida ariza bilan murojaat qilmaganliklarini ta'kidlamoqda.

➤ *Vaziyatga huquqiy baho bering.*

➤ *Apellyatsiya instansiyasi sudining ajrimini yozing.*

XIII BOB. BIRINCHI INSTANSIYA SUDINING HAL QILUV QARORLARI VA AJRIMLARI USTIDAN KASSATSIYA SHIKOYATI BERISH (PROTESTI KELTIRISH) BOSQICHIDA RASMIYLASHTIRILADIGAN PROTSESSUAL HUJJATLAR

1-§. Kassatsiya shikoyati (protesti)ning mazmuni hamda ularni protsessual rasmiylashtirish tartibi

Qonuniy kuchga kirgan, apellyatsiya tartibida ko‘rilmagan hal qiluv qarorlari ustidan sudning hal qiluv qarori chiqqan kundan e‘tiboran bir yil ichida taraflar va ishda ishtirok etishga jalb qilingan shaxslar tomonidan kassatsiya shikoyati berilishi va prokuror tomonidan protest keltirilishi mumkin.

FPKning “Birinchi instansiya sudining hal qiluv qarorlari va ajrimlari ustidan kassatsiya shikoyati berish (protesti keltirish)” deb nomlangan 38-bobi 2000-yil 14-dekabrdagi O‘zbekiston Respublikasining Fuqarolik protsessual kodeksiga o‘zgartish va qo‘shimchalar kiritish haqidagi qonunga muvofiq kiritilgan bob sanaladi.

FPKning 348²-moddasiga asosan, quyidagilar:

1. Qoraqalpog‘iston Respublikasi fuqarolik ishlari bo‘yicha Oliy Sudi, fuqarolik ishlari bo‘yicha viloyatlar va Toshkent shahar sudlari – tegishli fuqarolik ishlari bo‘yicha tumanlararo, tuman (shahar) sudlarining hal qiluv qarorlari ustidan, Qoraqalpog‘iston Respublikasi fuqarolik ishlari bo‘yicha Oliy Sudining, fuqarolik ishlari bo‘yicha viloyatlar va Toshkent shahar sudlarining hal qiluv qarorlari ustidan berilgan kassatsiya shikoyatlarini (protestlarini).

2. O‘zbekiston Respublikasi Harbiy sudi – okrug va hududiy harbiy sudlarning hamda O‘zbekiston Respublikasi Harbiy sudining hal qiluv qarorlari ustidan berilgan kassatsiya shikoyatlarini (protestlarini).

3. O‘zbekiston Respublikasi Oliy Sudining Fuqarolik ishlari bo‘yicha sudlov hay‘ati – O‘zbekiston Respublikasi Oliy Sudining hal qiluv qarorlari ustidan berilgan kassatsiya shikoyatlarini (protestlarini).

4. O‘zbekiston Respublikasi Oliy Sudining Harbiy hay’ati – O‘zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Harbiy hay’atining hal qiluv qarorlari ustidan berilgan kassatsiya shikoyatlarini (protestlarini) ko‘radi.

FPKning 348³-moddasiga ko‘ra, kassatsiya shikoyatlari va protestlari kassatsiya instansiyasi sudi nomiga yoziladi, lekin hal qiluv qarori chiqargan sudga beriladi.

Vakil tomonidan berilgan kassatsiya shikoyatiga ishonchnoma yoki vakilning vakolatlarini tasdiqlaydigan boshqa hujjat ilova qilinishi lozim.

Kassatsiya shikoyati yoki protesti ishda ishtirok etuvchi shaxslarning soniga mutanosib miqdordagi nusxalari bilan sudga taqdim etiladi, axborot tizimi orqali elektron shaklda yuboriladigan kassatsiya shikoyati yoki protesti bundan mustasnodir.

Sudya, zarur hollarda, kassatsiya shikoyati bergan shaxs yoki kassatsiya protesti keltirgan prokuror zimmasiga kassatsiya shikoyati yoki protestga ilova qilingan yozma materiallarning nusxalarini ishda ishtirok etuvchi shaxslar soniga mutanosib miqdorda taqdim etish majburiyatini yuklashi mumkin.

**KASSATSIYA SHIKOYATINING (PROTESTINING)
MAZMUNI**

Shikoyat berilayotgan yoki protest keltirilayotgan sudning nomi

Shikoyat yoki protest keltirayotgan shaxsning nomi

Shikoyat qilinayotgan hal qiluv qarori va uni chiqargan sud

Hal qiluv qarori ning noto‘g‘riligi nimadan iborat ekanligi

Shikoyat berayotgan yoki protest keltirayotgan shaxsning iltimosi

Shikoyat yoki protestga ilova qilingan yozma materiallarning ro‘yxati

Kassatsiya shikoyatini shikoyat berayotgan shaxs yoki uning vakili imzolaydi. Kassatsiya protesti ushbu ishda qatnashganligidan qat'iy nazar prokuror yoki uning o'rinbosari tomonidan keltiriladi va imzolanadi.

Kassatsiya shikoyatida yoki protestida shikoyat bergan shaxs yoki protest keltirgan shaxsning yoxud uning vakilining telefonlari va fakslari raqamlari, elektron manzili ko'rsatilishi mumkin.

2-§. Kassatsiya shikoyati (protesti)ni harakatsiz qoldirish to'g'risidagi ajrim va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi

FPKning 348³-moddasiga asosan apellyatsiya va kassatsiya tartibida berilgan shikoyat va keltirilgan protestlar tegishli instansiya sudi nomiga yozilsa ham, hal qiluv qarori chiqarilgan sudga taqdim qilinadi. Aytish joizki, O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumi qarorlarida ko'rsatilishicha, bevosita ishni ko'rish lozim bo'lgan apellyatsiya yoki kassatsiya instansiyasiga bu shikoyatlarning berilishi yoki protestlarning keltirilishi ularni ko'rmay qoldirish yoki qaytarishga asos bo'la olmaydi. Bunday tartibda kelib tushgan shikoyat va protestlar hal qiluv qarori yoki ajrim chiqargan sudga tegishli tartibda rasmiylashtirish uchun yuboriladi.

Yuqori instansiya sudlari, prokuratura va boshqa idoralarga bir yillik muddat davomida taraflardan kelib tushgan shikoyatlar FPKning 348³-, 348⁴-, 348⁵-, 348⁶-, 348⁷- hamda 348⁸-moddalari talablariga ko'ra hal qiluv qarori chiqargan sudga kassatsiya tartibida rasmiylashtirish uchun yuboriladi.

Birinchi bosqich sudi berilgan kassatsiya shikoyati yoki protesti asosida hal qiluv qarorining ijrosini zudlik bilan to'xtatish haqida ajrim chiqaradi va FPKning 348⁶-moddalarida belgilangan protsessual harakatlarni amalga oshirib, darhol ishni tegishli instansiya sudiga rasmiylashtirib yuborish choralarini ko'rish lozim.

FPKning 348⁵-moddasiga muvofiq, agar kassatsiya shikoyati berish yoki protesti keltirish paytida FPKning 348³- va 348⁴-moddalari talablari buzilishiga yo'l qo'yilgan bo'lsa yoki davlat boji to'lashdan ozod qilinmagan shaxs shikoyat berganlik uchun boj to'lamagan bo'lsa, kassatsiya shikoyati yoki protesti harakatsiz qoldiriladi. Kassatsiya shikoyati

yoki protestini harakatsiz qoldirish to'g'risida sudya bu shikoyat yoki protestning harakatsiz qoldirilishiga asos bo'lgan kamchiliklarni va ularni tuzatish uchun berilgan muddatni ko'rsatib ajrim chiqaradi. Agar shikoyat bergan yoki protest keltirgan shaxs ajrimda ko'rsatilgan kamchiliklarni belgilangan muddatda tuzatsa, shikoyat yoki protest dastlab sudga taqdim etilgan kunda berilgan hisoblanadi. Aks holda, shikoyat yoki protest berilmagan hisoblanib, shikoyat bergan yoki protest keltirgan shaxsga qaytariladi va bu haqda ajrim chiqariladi.

FPKning 348⁶-moddasiga ko'ra, sudya yoki sud raisi kassatsiya shikoyati yoki protestini olgandan so'ng:

1) ishda ishtirok etuvchi shaxslarga shikoyat yoki protestning nusxalarini yuborishi;

2) ishda ishtirok etuvchi shaxslarga ishni kassatsiya instansiyasida ko'rish vaqti va joyi to'g'risida ma'lum qilishi;

3) sud qarori ijrosini (agar u ijro etilmagan bo'lsa) ish kassatsiya tartibida ko'rilguniga qadar to'xtatib qo'yishi va bu xususda manfaatdor shaxslar, tashkilotlarni xabardor etishi;

4) kassatsiya shikoyati yoki protesti kelib tushgan kundan e'tiboran yigirma kunlik muddat ichida ishni tushgan shikoyat yoki protest bilan birga kassatsiya instansiyasi sudiga yuborishi shart.

Ishda ishtirok etuvchi shaxslar sudga ish materiallari va tushgan shikoyatlar yoki protestlar bilan tanishishga haqli.

FPKning 348⁷- moddasiga binoan, protsessda kassatsiya shikoyati bergan taraf tomonida qatnashayotgan sherik ishtirokchilar va uchinchi shaxslar berilgan shikoyatga qo'shilishlari mumkin. Shikoyatga qo'shilish haqida ariza bergan vaqtda davlat boji undirilmaydi.

FPKning 348⁸- moddasiga muvofiq, ishda ishtirok etuvchi shaxslar shikoyat yoki protest yuzasidan sudga tushuntirish berishga (e'tiroz bildirishga) haqli, bu tushuntirishni (e'tirozni) tasdiqlaydigan hujjatlar ilova qilib topshiriladi.

Tushuntirish (e'tiroz) ishda ishtirok etuvchi shaxslarning soniga mutanosib miqdordagi nusxalari bilan sudga taqdim etiladi. Bu nusxalarni sud ishda ishtirok etuvchi shaxslarga topshiradi (yuboradi).

FPKning 348⁹- moddasiga asosan, kassatsiya instansiyasi sudi zarur hollarda:

1) ishda ishtirok etuvchi shaxslarga shikoyat yoki protest yuzasidan tushuntirish berishni (e'tiroz bildirishni) taklif qiladi. Tushuntirishlarning (e'tirozlarning), shuningdek, ularga ilova qilingan hujjatlarning nusxalarini sud ishda ishtirok etuvchi shaxslarga topshiradi;

2) ishda ishtirok etuvchi shaxslarning iltimosnomasi bo'yicha dalillarni talab qilib olishga ko'maklashadi.

3-§. Kassatsiya instansiyasi sudining ish yuritishni tugatish to'g'risidagi ajrimlari va ularni rasmiylashtirish tartibi

Kassatsiya shikoyatidan voz kechish bilan kassatsiya instansiyasida da'vodan voz kechish oqibatlarida farq mavjud. Xususan, shikoyatdan voz kechilganda birinchi instansiya sudi hal qiluv qarori bekor qilinmaydi. FPKning 348¹⁰- moddasiga binoan, kassatsiya shikoyati bergan shaxs uni to'ldirish, o'zgartirish yoki undan voz kechishga haqli. Kassatsiya protesti keltirgan prokuror, shuningdek, yuqori turuvchi prokuror sud majlisi boshlanguniga qadar protestni to'ldirish, o'zgartirish yoki qaytarib olishga haqli. Agar hal qiluv qarori ustidan boshqa shaxslar shikoyat bermagan bo'lsa, shikoyatdan voz kechish qabul qilinganligi to'g'risida va protest qaytarib olingan taqdirda, kassatsiya instansiyasi sudi ajrim chiqarib, kassatsiya tartibida ish yuritishni tugatadi. Lekin bunda birinchi instansiya sudi hujjati o'z kuchida qoladi.

FPKning 348¹¹- moddasiga ko'ra, kassatsiya shikoyati berilgan yoki protest keltirilgandan keyin da'vogarning arz qilgan talablaridan voz kechishi, javobgarning da'vogar talablarini tan olishi va taraflarning kelishuv bitimi tuzishi yozma shaklda bayon etilib, kassatsiya instansiyasi sudiga topshirilishi lozim. Agar ishni ko'rish vaqtida da'vogar arz qilgan talablaridan voz kechsa, javobgar arz qilingan talablarni tan olsa yoki taraflar kelishuv bitimi tuzsalar, bu haqda sud majlisining bayonnomasiga

yoʻzib qoʻyiladi va bayonnomani tegishincha daʼvogʻar, javobgar yoki har ikki taraf imzolaydi. Sud daʼvodan voz kechishni qabul qilishdan yoki kelishuv bitimini tasdiqlashdan oldin daʼvogʻarga yoki taraflarga bunday protsessual harakatlarning oqibatlarini tushuntiradi.

Daʼvogʻarning arz qilgan talablaridan voz kechishi qabul qilingan yoki taraflarning kelishuv bitimi tasdiqlangan taqdirda kassatsiya instansiyasi sudi chiqarilgan hal qiluv qarorini bekor qiladi va ish yuritishni tugatadi. Agar daʼvogʻarning arz qilgan talablaridan voz kechishi yoki taraflarning kelishuv bitimi qonunga zid boʻlsa yoxud kimningdir huquqlari va qonun bilan qoʻriqlanadigan manfaatlarini buzadigan boʻlsa, sud voz kechishni rad qiladi yoki tuzilgan kelishuv bitimini tasdiqlamaydi hamda ishni kassatsiya tartibida koʻradi.

4-§. Kassatsiya instansiyasining ajrimi va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi

FPKning 348¹³- moddasiga muvofiq, ishni kassatsiya tartibida koʻrayotganida sud birinchi instansiya sudi hal qiluv qarorining qonuniy, asosli va adolatli ekanligini kassatsiya shikoyati yoki protestining vajlari hamda ular yuzasidan bildirilgan eʼtirozlar doirasida tekshiradi. U yangi dalillarni oʻrganib chiqishi va yangi faktlarni aniqlashi mumkin.

FPKning 348¹⁴-moddasiga asosan, kassatsiya instansiyasining sud majlisi FPKning 14-, 333–342-moddalarida nazarda tutilgan tartibda oʻtkaziladi.

FPKning 348¹⁵- moddasiga koʻra, sud ishni kassatsiya tartibida koʻrib chiqqach, oʻz ajrimi bilan:

1) hal qiluv qarorini oʻzgarishsiz qoldirishga, shikoyat yoki protestni esa qanoatlantirmaslikka;

2) hal qiluv qarorini oʻzgartirishga yoxud butunlay yoki qisman bekor qilishga va yangi hal qiluv qarori chiqarishga;

3) FPKning 314-moddasi ikkinchi qismida nazarda tutilgan asoslar mavjud boʻlgan taqdirda hal qiluv qarorini butunlay yoki qisman bekor qilishga hamda ishni yangidan koʻrib chiqish uchun birinchi instansiya sudiga yuborishga haqli;

4) hal qiluv qarorini butunlay yoki qisman bekor qilishga hamda FPKning 97- va 100-moddalarida ko'rsatilgan asoslarga ko'ra, ish yuritishni tugatishga yoxud arizani ko'rmasdan qoldirishga haqli.

Kassatsiya sudining ajrimida quyidagilar ko'rsatilishi lozim:

- 1) ajrim chiqarilgan vaqt va joy;
- 2) ajrim chiqargan sudning nomi va tarkibi;
- 3) taraflar va ishda ishtirok etuvchi boshqa shaxslarning ishtiroki to'g'risidagi ma'lumotlar;
- 4) ish kimning shikoyati yoki protesti bo'yicha ko'rib chiqilganligi;
- 5) shikoyat berilgan yoki protest bildirilgan hal qiluv qarorining (ajrim yoki qarorning) nomi va uning qisqacha mazmuni;
- 6) shikoyatda yoki protestda bayon etilgan vajlar, taqdim etilgan materiallarning qisqacha mazmuni, ishni ko'rishda ishtirok etgan shaxslarning tushuntirishlari va prokurorning fikri;
- 7) Kassatsiya instansiyasi sudi xulosaga kelishiga asos bo'lgan dalillar hamda sud amal qilgan moddiy va protsessual huquq normalari;
- 8) qarorning xulosa qismi.

Hal qiluv qarori, ajrim, qaror bekor qilingan va ish yangidan ko'rib chiqish uchun yuborilgan taqdirda, sud ishni yangidan ko'rganda qanday holatlar aniqlanishi zarurligini, qanday dalillar talab qilib olinishi kerakligini, shuningdek, ish topshirilayotgan sud boshqa qanday harakatlarni bajarishi lozimligini ko'rsatishi shart.

FPKning 348¹²- moddasiga asosan, ishni kassatsiya instansiyasida ko'rish muddatlari quyidagicha belgilangan:

Qoraqalpog'iston Respublikasi fuqarolik ishlari bo'yicha Oliy Sudi, fuqarolik ishlari bo'yicha viloyatlar va Toshkent shahar sudlari, O'zbekiston Respublikasi Harbiy sudi kassatsiya shikoyati yoki protesti bo'yicha tushgan ishni u kelib tushgan kundan e'tiboran bir oydan kechiktirmay ko'rib chiqishi lozim. Ish o'ta murakkab bo'lgan yoki boshqa alohida hollarda tegishli sudning raisi bu muddatni ko'pi bilan yana yigirma kunga uzaytirishi mumkin.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi kassatsiya shikoyati yoki protesti bo'yicha tushgan ishni u kelib tushgan kundan e'tiboran bir oydan kechiktirmay ko'rib chiqishi lozim. Alohida hollarda O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudining raisi yoki uning o'rinbosari bu muddatni ko'pi bilan yana bir oyga uzaytirishi mumkin.

Ishni kassatsiya instansiyasida ko'rish muddati uzaytirilgan taqdirda, ishda ishtirok etuvchi shaxslarga ish ko'riladigan kun oldindan xabar qilib qo'yilishi lozim.

5-§. Birinchi instansiya sudining ajrimi ustidan kassatsiya shikoyati (protesti) berish va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi

FPKning 348¹⁶- moddasiga binoan, birinchi instansiya sudining apellyatsiya tartibida ko'rilmagan ajrimlari ustidan sudning hal qiluv qaroridan alohida holda kassatsiya instansiyasi sudiga sud ajrimi chiqarilgan kundan e'tiboran bir yil ichida taraflar va ishda ishtirok etuvchi boshqa shaxslar tomonidan shikoyat berilishi hamda prokuror tomonidan protest keltirilishi mumkin.

FPKning 348¹⁷-moddasiga asosan, kassatsiya instansiyasi sudi xususiy shikoyat yoki xususiy protestni ko'rib:

- 1) ajrimni o'zgarishsiz qoldirishga, shikoyat yoki protestni esa qanoatlantirmaslikka;
- 2) ajrimni bekor qilishga va ishni mohiyatan ko'rish uchun birinchi instansiya sudiga yuborishga;
- 3) ajrimni butunlay yoki qisman o'zgartirishga yoxud bekor qilishga hamda masalani mohiyatan hal qilishga haqli.

NAZORAT UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR

1. Kassatsiya instansiya sudida yuritiladigan protsessual hujjatlarni tahlil eting.
2. Kassatsiya protesti yoki shikoyatni rasmiylashtirishni tushuntiring.
3. Kassatsiya shikoyatini harakatsiz qoldirish to'g'risidagi ajrimda nimalar ko'rsatiladi.
4. Kassatsiya tartibida ish yuritishda amal qilinadigan protsessual muddatlarga to'xtaling.

NAZORAT UCHUN KAZUSLAR

1. A.To‘raqulova bir uyda yashash imkoni yo‘qligi sababli o‘g‘li L.Boyzoqovni uydan ko‘chirishni so‘ragan. Sud da‘vo arizani qanoatlantirgan.

Kassatsiya instansiyasi sudi hal qiluv qarorini bekor qilib, ishni yangidan ko‘rish uchun yuborgan.

Kassatsiya instansiyasida javobgar tomonidan nizoli turar-joydan foydalanish tartibini belgilash haqida qarshi da‘vo arizasi berildi.

➤ *Vaziyatga huquqiy baho bering.*

➤ *Kassatsiya shikoyatini rasmiylashtiring.*

2. Da‘vogar A.Ergashev javobgar – Sirg‘ali tuman hokimiyati va boshqalarga nisbatan hokim qarorini haqiqiy emas deb topish haqidagi da‘vo arizasi bilan sudga murojaat qilgan. Fuqarolik ishlari bo‘yicha Yakkasaroy tumanlararo sudining 2012-yil 27-iyundagi hal qiluv qarori bilan da‘vogar A.Ergashevning da‘vo talablari qisman qanoatlantirilgan. Ushbu hal qiluv qaroridan javobgar D.Muminova norozi bo‘lib, unga nisbatan kassatsiya tartibida shikoyat keltirgan. D.Muminova mazkur kassatsiya shikoyatini bir nusxada bergan. Shuningdek, davlat bojini ham to‘lamagan. Birinchi instansiya sudi ajrim chiqarib, kamchiliklari bo‘lganligi sababli, kassatsiya shikoyatini qaytarish to‘g‘risida ajrim chiqargan.

➤ *Vaziyatga huquqiy baho bering.*

➤ *Kassatsiya shikoyatini qaytarish to‘g‘risidagi ajrimni yozing.*

XIV BOB. QONUNY KUCHGA KIRGAN HAL QILUV QARORLARI, AJRIMLAR VA QARORLARNING QONUNY, ASOSLI VA ADOLATLI EKANLIGINI NAZORAT TARTIBIDA TEKSHIRISH BOSQICHIDAGI PROTSESSUAL HUJJATLAR

1-§. Nazorat tartibida protest keltirish to'g'risidagi ariza va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi

Apellyatsiya va kassatsiya institutidan farqli ravishda nazorat instansiyasi sudi esa birinchi instansiya, apellyatsiya, kassatsiya instansiyasi sudlari tomonidan qabul qilingan hal qiluv qarori, ajrim va qarorlarni tekshirish bilan birga, quyi sudlar faoliyatini muvofiqlashtirib boruvchi sud instansiyasidir.

Nazorat tartibida to'g'ridan to'g'ri ish qo'zg'atish huquqi fuqarolarga berilmagan. Nazorat instansiyasida ish faqatgina qonunda belgilangan tegishli sud va prokuratura organlarining vakolatli mansabdor shaxslari tomonidan keltirilgan protestlar bo'yicha qo'zg'atiladi. FPKning 350-moddasiga asosan, ishda ishtirok etuvchi shaxslar hamda ishning keyingi holatidan manfaatdor bo'lgan shaxslar nazorat tartibida protest keltirish uchun tegishli sud va prokuratura organlarining vakolatli mansabdor shaxslariga murojaat qiladilar. Demak, nazorat instansiyasida ish qo'zg'atish uchun faqatgina FPKning 349-moddasida keltirib o'tilgan vakolatli mansabdor shaxslarning bergan protestlari asos bo'ladi.

Nazorat instansiyasi sudi quyi sudlarning faoliyati ustidan nazoratni, quyi sudlar tomonidan noqonuniy, asossiz va adolatsiz qarorlarning chiqarilmasligi ustidan nazoratni, ularning faoliyatini va bir-biri bilan munosabatini muvofiqlashtiruvchi funksiyalarni amalga oshiruvchi sudlov instansiyasidir.

Nazorat tartibida ish yuritish deganda birinchi instansiya sudi, apellyatsiya yoki kassatsiya sudi sudlov hay'atlari tomonidan chiqarilgan hal qiluv qarorlari, ajrim va qarorlarning qonuniy, asosli hamda adolatli ekanligini, ushbu qarorlarni moddiy hamda

protsessual huquq normalarining to'g'ri qo'llanilganligi asosida qabul qilinganligini tekshiradigan, quyi sudlarning faoliyatini nazorat qilib, muvofiqlashtirib turadigan sudlov instansiyasida ish yuritish tushuniladi.

Nazorat tartibida protest keltirish to'g'risidagi ariza tegishli yuqori sudning raisiga yoki protest keltirish huquqiga ega bo'lgan prokurorga beriladi.

FPKning 350-moddasida ko'rsatilganidek, nazorat tartibida protest keltirish to'g'risidagi ariza mazmun jihatidan FPKning 323-moddasiga muvofiq bo'lishi bilan birga, unga sud hal qiluv qarorining nusxasi, apellyatsiya yoki kassatsiya va nazorat instansiyasi sudlari ajrimi, qarorining nusxasi, nazorat tartibida protest keltirish rad etilganligi haqidagi vakolatli shaxsning javob xati hamda davlat boji to'langanligini tasdiqlovchi hujjat ilova qilingan holda tegishli yuqori sud yoki prokurorga berilishi mumkin. Bu talablarga rioya qilinmagan taqdirda, nazorat tartibida protest keltirish vakolatiga ega bo'lgan FPKning 349-moddasida ko'rsatilgan shaxslar tomonidan ariza harakatsiz qoldirilishi, arizachiga esa, kamchiliklarni bartaraf etish tartibi va muddati tushuntirilishi zarur.

Sudning hal qiluv qarori qonuniy kuchga kirgan kundan e'tiboran uch yil o'tgandan keyin berilgan arizalar ko'rilmaydi.

Protest keltirish to'g'risidagi ariza bir oylik muddatda, ish talab qilib olinadigan va tekshiriladigan hollarda ikki oygacha bo'lgan muddatda ko'rib chiqilishi kerak. Protest keltirish uchun asos bo'lmasa, ariza bergan shaxsga arizani qanoatlantirmasdan qoldirish sabablari ko'rsatilib, yozma javob berilishi lozim. Qoraqalpog'iston Respublikasi fuqarolik ishlari bo'yicha Oliy Sudi raisi, fuqarolik ishlari bo'yicha viloyat, Toshkent shahar sudlari hamda O'zbekiston Respublikasi Harbiy sudi raisi protest keltirishni rad qilganligi ustidan arizachi O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudining Raisi yoki uning o'rinbosarlariga shikoyat berishi mumkin. Qoraqalpog'iston Respublikasi prokurori, viloyat, Toshkent shahar prokurori hamda O'zbekiston Respublikasi Harbiy prokurori protest keltirishni rad qilganligi ustidan O'zbekiston Respublikasi Bosh prokurori va uning o'rinbosarlariga shikoyat berish mumkin. Fuqarolik protsessual

qonunchiligida nazorat tartibida protest keltirish to'g'risidagi arizaning mazmuniga nisbatan bir qator talablar ilgari surilgan. Arizaga qo'yilgan asosiy talab uning mazmunidir. Mazkur arizaning mazmuni FPKning 323-moddasi talablariga muvofiq bo'lishi lozim. Mazkur arizalarda ariza berilayotgan sudning (prokuraturaning) nomi; ariza berayotgan shaxsning nomi (familiyasi, ismi va otasining ismi); ariza berilayotgan hal qiluv qarori, ajrim yoki qaror va uni chiqargan sud (sudlar); hal qiluv qarori, ajrim yoki qarorning noto'g'riligi nimadan iborat ekanligi; ariza berayotgan shaxsning iltimosi; arizaga ilova qilingan yozma materiallarning ro'yxati bo'lishi kerak.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1994-yil 3-noyabrdagi "Davlat boji stavkalari haqida"gi 533-sonli qarorining 1-qismi "j" bandiga muvofiq, sudlarning qarorlariga kassatsiya va nazorat shikoyatlaridan da'vo arizasi yoki boshqa arizalar, shikoyatlar berilganda to'lanadigan stavkaning 50 foizi, mulkiy nizolar bo'yicha esa – talashilayotgan summadan hisoblab chiqarilgan stavkalar miqdorida davlat boji undirilishi belgilab qo'yilgan. Ya'ni, manfaatdor shaxslar nazorat tartibida protest keltirish to'g'risidagi ariza bilan murojaat qilganlarida birinchi instansiyaga qilingan dastlabki da'vo bo'yicha to'langan davlat bojining 50 foizini to'lashlari belgilab qo'yilgan.

Nazorat tartibida protest keltirish to'g'risidagi arizaga sud chiqargan hal qiluv qarorining nusxasi, agar ish apellyatsiya, kassatsiya yoki nazorat tartibida ham ko'rib chiqilgan bo'lsa, apellyatsiya, kassatsiya va nazorat instansiyasi sudlarining ajrimlari (qarorlari) nusxalari ham ilova qilinadi. Mazkur talablarga rioya qilinmagan yoki davlat boji to'lanmagan taqdirda, nazorat tartibida protest keltirish to'g'risidagi ariza harakatsiz qoldiriladi, arizachiga esa, kamchiliklarni bartaraf etish tartibi va muddati tushuntiriladi. Nazorat tartibida protest keltirish to'g'risidagi arizaga qo'yilgan navbatdagi talab bu – ushbu ariza bilan qonunda belgilangan muddatda murojaat qilishdir. FPKning 350-moddasida nazorat tartibida protest keltirish

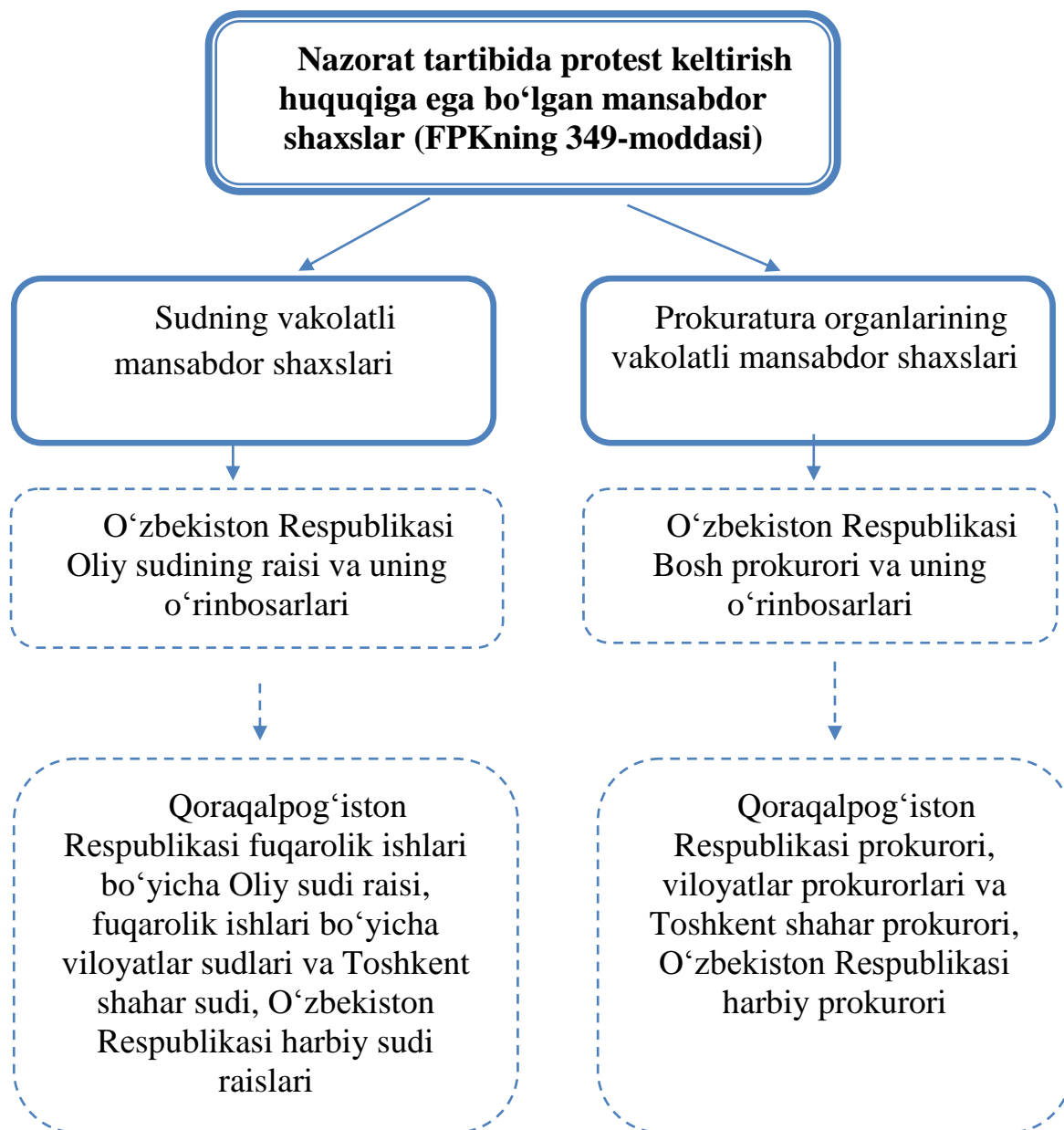
to'g'risidagi ariza berish muddati belgilab berilgan. Unga ko'ra, sudning hal qiluv qarori qonuniy kuchga kirgan kundan e'tiboran uch yil o'tgandan keyin berilgan arizalar ko'rilmasligi belgilangan. Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining "Fuqarolik ishlarini apellyatsiya, kassatsiya va nazorat tartibida ko'rish amaliyoti haqida"gi 2001-yil 1-iyundagi qarorining 15-bandiga ko'ra, FPKning 349-moddasida ko'rsatilgan nazorat tartibida protest keltirish vakolatiga ega bo'lgan shaxslar qonuniy kuchga kirgan sud qarorlari ustidan kassatsiya muddati o'tgan yoki o'tmaganidan qat'iy nazar uch yil mobaynida nazorat tartibida protest keltirish huquqiga ega ekanliklari yuzasidan tushuntirishlar berilgan.

Fuqarolik ishlari bo'yicha Qoraqalpog'iston Respublikasi Oliy Sudi, fuqarolik ishlari bo'yicha viloyatlar va Toshkent shahar sudlari, O'zbekiston Respublikasi harbiy sudi tomonidan birinchi instansiyada ko'rilgan fuqarolik ishlari apellyatsiya yoki kassatsiya tartibida mazkur sudda ko'rilgan yoki ko'rilmaganligidan qat'i nazar, FPK 349-moddasining 4-6-qismlarida ko'rsatilgan shaxslar tomonidan keltirilgan protestlar O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudining fuqarolik ishlari bo'yicha sudlov hay'atida ko'riladi.

FPKning 349-moddasida ko'rsatilgan nazorat tartibida protest keltirish vakolatiga ega bo'lgan shaxslar qonuniy kuchga kirgan sud qarorlari ustidan kassatsiya muddati o'tgan yoki o'tmaganligidan qat'iy nazar, uch yil mobaynida nazorat tartibida protest keltirish huquqiga ega. Bunday protestlar fuqarolik ishlari bo'yicha Qoraqalpog'iston Respublikasi Oliy Sudi, viloyatlar va unga tenglashtirilgan sudlarning Rayosatlarida hamda O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi fuqarolik ishlari bo'yicha nazorat sudlov hay'atida ko'riladi.

Viloyat va unga tenglashtirilgan sudlar, o'zlari birinchi bosqichda ko'rib fuqarolik ishlari bo'yicha chiqargan hal qiluv qarorlari hamda shu qarorlar yuzasidan qabul qilingan apellyatsiya yoki kassatsiya ajrimlari ustidan nazorat tartibida keltirilgan protestlarni ko'rishga haqli emas (FPKning 349-moddasi, 2-qismi).

2-§. Nazorat tartibida keltirilgan protestning mazmuni va uni rasmiylashtirish tartibi

Agar FPKning 349-moddasida sanab o'tilgan vakolatli mansabdor shaxslar nazorat tartibida protest keltirish to'g'risidagi arizada keltirilgan vajlarni asosli deb hisoblasalar, hal qiluv qarori, ajrim yoki qaror chiqargan suddan arz qilingan fuqarolik ishini talab qilib olish huquqiga egalar. Ish nazorat tartibida protest keltirish uchun quyi sudlardan talab qilib olinganda, arz qilingan qarorning ijrosini to'xtatib turish vakolati faqatgina FPKning 349-moddasida sanab o'tilgan sud organlarining vakolatli mansabdor

shaxslariga berilgan. Prokuratura organlarining vakolatli mansabdor shaxslari sud qarorlarining ijrosini to'xtatib turishga haqli emaslar. Agar nazorat tartibida protest keltirishga asos bo'lmasa, sud organlarining nazorat tartibida protest keltirishga vakolatli bo'lgan mansabdor shaxslari sud qarorlarining ijrosini to'xtatib turishni bekor qiladilar hamda bu haqda sudga, manfaatdor shaxslarga va tashkilotlarga xabar qiladilar.

Agar protest keltirish to'g'risidagi arizada ko'rsatilgan vajlar asosli bo'lsa, FPKning 353-moddasida sanab o'tilgan sud va prokuratura organlarining vakolatli mansabdor shaxslari protest yozib, uni ish bilan birga tegishli sudga yuboradilar, ya'ni protestlarni ko'radigan nazorat instansiyasi sudlariga yuboradilar. Protestning mazmuni FPKning 323-moddasining talablariga muvofiq bo'lishi kerak. Unga ko'ra, protest berilayotgan sudning nomi; protest keltirayotgan shaxsning nomi (famiIiyasi, ismi va otasining ismi); protest berilayotgan hal qiluv qarori, ajrim yoki qaror va uni chiqargan sud (sudlar); hal qiluv qarori, ajrim yoki qarorning noto'g'riligi nimadan iborat ekanligi; protest keltirayotgan shaxsning iltimosi; protestga ilova qilingan yozma materiallarning ro'yxati bo'lishi kerak.

Yuqoridagi fikr-mulohazalarni umumlashtiradigan bo'lsak, nazorat instansiyasi sudida ish qo'zg'atish, ishda ishtirok etuvchi shaxslar, ishning keyingi holatlaridan manfaatdor bo'lgan shaxslarning nazorat tartibida protest keltirish to'g'risida bergan arizalari, protest keltirish huquqiga ega bo'lmagan prokurorlar tomonidan o'z vakolatlari doirasida ish talab qilib olinganda FPKning 349-moddasida sanab o'tilgan prokurorlarga iltimosnoma (taqdimnoma) bilan chiqishlari, ushbu mansabdor shaxslar quyi sudlardan protest keltirish uchun asos bor-yo'qligini bilish maqsadida ishni talab qilib olishlari, ish talab qilib olinganda sud organlarining vakolatli mansabdor shaxslari tomonidan sud qarorlari ijrosining to'xtatib turilishi, agar FPKning 349-moddasida sanab o'tilgan sud va prokuratura organlarining vakolatli mansabdor shaxslari protest keltirishga asos bor deb hisoblasalar, ular keltirgan protestlar bo'yicha ish qo'zg'atiladi.

3-§. Qoraqalpog‘iston Respublikasi fuqarolik ishlari bo‘yicha Oliy sudining, fuqarolik ishlari bo‘yicha viloyatlar, Toshkent shahar sudlarining va O‘zbekiston Respublikasi Harbiy sudining rayosatlarini qarorlari va ularni rasmiylashtirish tartibi

Nazorat instansiyasi sudining qarori – fuqarolik ishlari nazorat tartibida Qoraqalpog‘iston Respublikasi fuqarolik ishlari bo‘yicha Oliy sudi, fuqarolik ishlari bo‘yicha viloyatlar va Toshkent shahar sudi hamda O‘zbekiston Respublikasi Harbiy sudining rayosatlarida, O‘zbekiston Respublikasi Oliy Sudining Rayosati va Plenumida ko‘rilganda, ular tomonidan ishni mazmunan ko‘rib chiqariladigan hujjat – qaror shaklida chiqariladi. Qaror ham to‘rt qismdan iborat: Kirish, bayon, asoslantiruvchi va xulosa qismlaridan iborat.

Sud rayosatining qarori rayosat majlisida raislik qiluvchi tomonidan, O‘zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining qarori esa, O‘zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Raisi va kotibi tomonidan imzolanadi. Ushbu qarorlarning mazmuni FPK 315-moddasining talablariga muvofiq bo‘lishi kerak. Unga ko‘ra, qaror chiqarilgan vaqt va joy, qaror chiqargan sudning nomi va tarkibi, taraflar va ishda ishtirok etuvchi boshqa shaxslarning ishtiroki to‘g‘risidagi ma’lumotlar, ish kimning protesti bo‘yicha ko‘rib chiqilganligi, protest bildirilgan hal qiluv qarorining (ajrim yoki qarorning) nomi va uning qisqacha mazmuni, protestda bayon etilgan vajlar, taqdim etilgan materiallarning qisqacha mazmuni, ishni ko‘rishda ishtirok etgan shaxslarning tushuntirishlari va prokurorning fikri, nazorat instansiyasi sudi xulosaga kelishiga asos bo‘lgan dalillar hamda sud amal qilgan moddiy va protsessual huquq normalari hamda qarorning xulosa qismi o‘z aksini topgan bo‘lishi lozim. Nazorat instansiyasi sudi ajrimi (qarori)ning qonuniy kuchi – FPKning 318-moddasiga muvofiq nazorat instansiyasi sudining ajrim va qarorlari chiqarilishi bilanoq, darhol qonuniy kuchga kiradi.

FPKning 354-moddasiga asosan protestlarni ko‘radigan sudlar quyidagilar hisoblanadi:

Qoraqalpog‘iston Respublikasi fuqarolik ishlari bo‘yicha Oliy sudining, fuqarolik ishlari bo‘yicha viloyatlar va Toshkent shahar

sudlarining rayosatları tegishincha mazkur sudlarning, fuqarolik ishlari bo'yicha tumanlararo, tuman (shahar) sudlari tomonidan ko'rilgan ishlar yuzasidan chiqargan apellyatsiya va kassatsiya ajrimlari ustidan keltirilgan protestlari bo'yicha ishlarni ko'radi.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudining Fuqarolik ishlari bo'yicha sudlov hay'ati Qoraqalpog'iston Respublikasi fuqarolik ishlari bo'yicha Oliy sudining, fuqarolik ishlari bo'yicha viloyatlar va Toshkent shahar sudlari rayosatlarining qarorlari ustidan, shuningdek, mazkur sudlar tomonidan birinchi instansiyada ko'rilgan ishlar bo'yicha apellyatsiya va kassatsiya ajrimlari ustidan keltirilgan protestlar bo'yicha ishlarni ko'radi.

O'zbekiston Respublikasi Harbiy sudining rayosati mazkur sudning okrug va hududiy harbiy sudlar tomonidan ko'rilgan ishlar ustidan chiqargan apellyatsiya va kassatsiya ajrimlari ustidan keltirilgan protestlar bo'yicha ishlarni ko'radi. O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudining Harbiy hay'ati O'zbekiston Respublikasi Harbiy sudi rayosatining qarorlari ustidan, shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Harbiy sudining mazkur sud tomonidan birinchi instansiyada ko'rilgan ishlar ustidan keltirilgan apellyatsiya va kassatsiya ajrimlari yuzasidan keltirilgan protestlari bo'yicha ishlarni ko'radi.

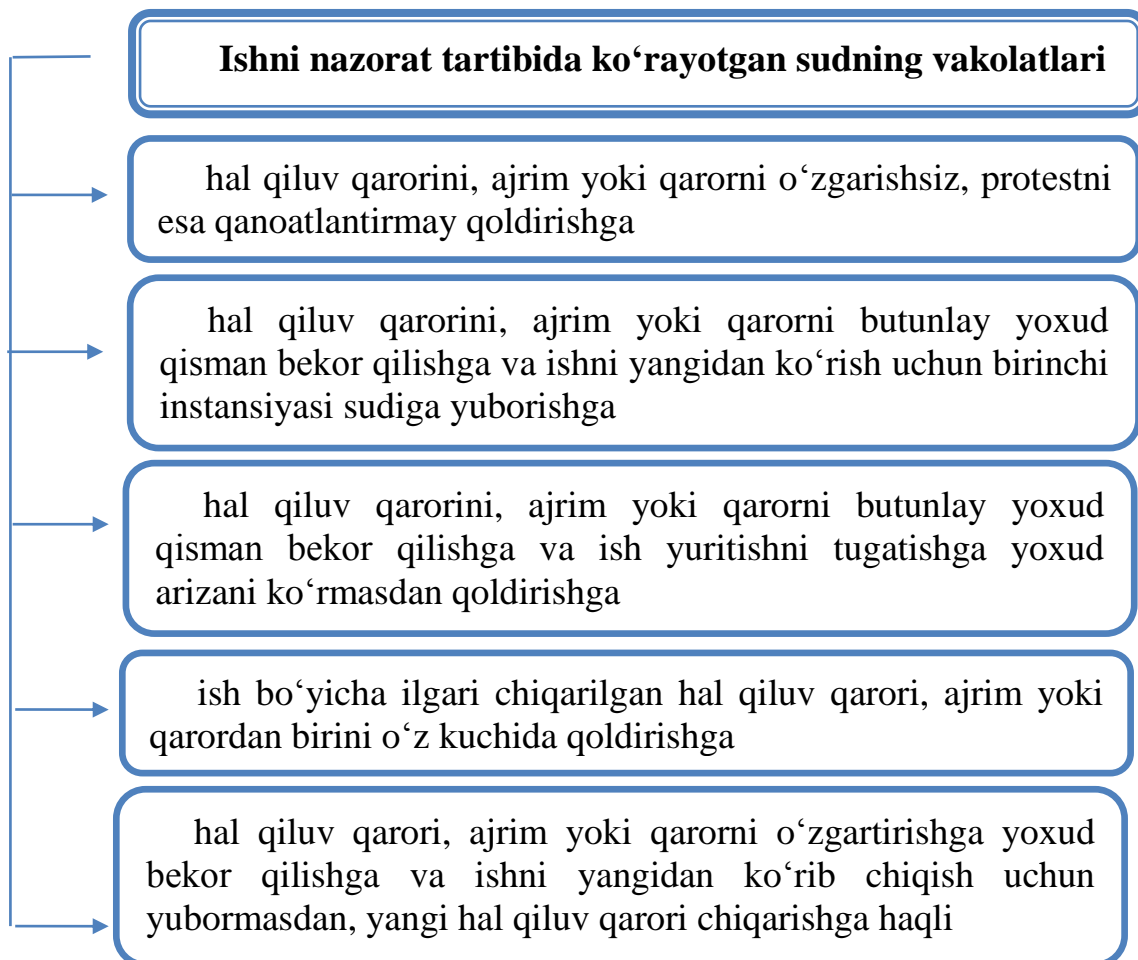
O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Rayosati O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi sudlov hay'atlarining apellyatsiya va kassatsiya ajrimlari, shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi sudlov hay'atlarining nazorat tartibida chiqargan ajrimlari ustidan keltirilgan protestlar bo'yicha ishlarni ko'radi. O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudining Plenumi O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Rayosatining qarorlari ustidan nazorat tartibida keltirilgan protestlar bo'yicha ishlarni ko'radi.

Zarur hollarda protestlar bo'yicha ishlar Qoraqalpog'iston Respublikasi fuqarolik ishlari bo'yicha Oliy Sudi, fuqarolik ishlari bo'yicha viloyatlar va Toshkent shahar sudlari, O'zbekiston Respublikasi Harbiy sudini chetlab o'tib, nazorat tartibida bevosita O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudining sudlov hay'atlari tomonidan ko'rib chiqilishi mumkin. Nazorat

instansiyalarida ishlarni ko‘rishda berilgan shikoyat va keltirilgan protestda bayon etilgan barcha vajlarga munosabat bildirishlari, nazorat instansiyasiga berilgan shikoyatlarda ko‘rsatilgan vajlarga batafsil asoslantirilgan javob berishlari lozim.

Viloyat va unga tenglashtirilgan sudlarning rayosatleri tumanlararo fuqarolik sudlarida ko‘rilgan fuqarolik ishlarini nazorat tartibida ko‘rishlari uchun, mazkur ishni apellyatsiya va kassatsiya tartibida ko‘rishda qatnashgan sudyalarni hisobga olmagan holda, qolgan rayosat a‘zolarining ko‘pchiligi hozir bo‘lganda vakolatli hisoblanadi.

Nizo yuzasidan chiqarilgan sud qarorini bekor qilayotgan yoki o‘zgartirayotgan nazorat instansiyasi sudi ishni mazmunan ko‘rgan sudya o‘z vazifalarini bajarishga beparvolik va e‘tiborsizlik bilan qaraganligi natijasida g‘ayriqonuniy va asossiz hal qiluv qaror yoki ajrim chiqarishiga yo‘l qo‘ygan, degan xulosaga kelsa, FPKning 19-moddasiga binoan o‘zining xususiy ajrimi bilan bunga tegishli munosabat bildirishi lozim.

Lekin shunga e'tibor qaratish kerakki, ushbu vakolatlarda asosan hal qiluv qarori, ajrim, qarorlar bo'yicha vakolatlar belgilangan. Vaholanki, birinchi instansiya sudi ajrimlari ustidan ham nazorat tartibida protestlarni ko'rib chiqish bo'yicha vakolatini nazarda tutish lozim.

Nazorat instansiyasi sudi apellyatsiya va kassatsiya instansiyasi sudlariga berilgan vakolatlar bilan birga birinchi bosqich sudining hal qiluv qarorlari va ajrimlarini, apellyatsiya yoki kassatsiya bosqich sudi ajrimlarini ko'rib chiqishda ish uchun ahamiyatga ega bo'lgan holatlar to'liq aniqlanmaganligini yoki sud aniqlangan deb hisoblagan holatlarning isbotlanmaganligini, sudning hal qiluv qarorida bayon qilingan xulosalarning ish holatlariga muvofiq kelmasligini, shuningdek, FPKning 312 – 314-moddalarida sanab o'tilgan boshqa asoslarning mavjudligini aniqlagan taqdirda, sud qarorlarini bekor qilib, ishni yangidan ko'rish uchun birinchi instansiya, apellyatsiya yoki kassatsiya instansiya sudlariga yuborish vakolatiga ham egadir. Endi yuqorida keltirilgan nazorat instansiyasi sudining vakolatlarini kengroq o'rganib chiqish lozim. Agar sud qarori moddiy va protsessual huquq normalariga rioya qilgan holda chiqarilgan, sud tomonidan aniqlangan xatolar nazorat instansiyasi sudi tomonidan noqonuniy qaror qabul qilinishiga sabab bo'lmagan degan xulosaga kelsa, mazkur sud qarori o'zgarishsiz qoldirilib, nazorat tartibidagi protest qanoatlantirilmasdan qoldiriladi.

Bu holatda nazorat instansiyasi sudi protest keltirilgan sud qarorining qonuniyligi haqida umumiy xulosa chiqarish bilan cheklanib qolmay, nazorat protestidagi vajlarning noto'g'riligini ko'rsatishi kerak. Agar ishni qayta ko'rish jarayonida nazorat instansiyasi FPKning 314-moddalarida nazarda tutilgan moddiy va protsessual huquq normalari buzilishlarini aniqlasa, sud noto'g'ri chiqarilgan birinchi instansiya, apellyatsiya yoki kassatsiya yoxud nazorat instansiyasi sudining qarorini to'liq yoki qisman bekor qilib, ishni yangidan ko'rish uchun yuborishi kerak. Sud qarorlari nazorat tartibida rasmiy asoslarga ko'ra bekor qilinishi mumkin emas. Masalan, sud ishni to'g'ri hal qilib, faqat uni tartibga soluvchi noto'g'ri moddiy huquq normasini qo'llasa, bunda sud qarorini bekor qilish rasmiy asoslar bo'yicha amalga oshirilgan deb hisoblanadi.

FPKda nazorat instansiyasi sudi ishni yangidan ko‘rish uchun aynan qaysi instansiyaga yuborishi belgilanmagan. Lekin, O‘zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining “Fuqarolik ishlarini apellyatsiya, kassatsiya va nazorat tartibida ko‘rish amaliyoti haqida”gi 2001-yil 1-iyundagi qarorining 17-bandida nazorat instansiyasi sudi apellyatsiya va kassatsiya instansiyasi sudlariga berilgan vakolatlar bilan birga, birinchi bosqich sudining hal qiluv qarorlari va ajrimlarini, apellyatsiya yoki kassatsiya instansiyasi sudi ajrimlarini ko‘rib chiqishda ish uchun ahamiyatga ega bo‘lgan holatlar to‘liq aniqlanmaganligini yoki sud aniqlangan deb hisoblagan holatlarning isbotlanmaganligini, sudning hal qiluv qarorida bayon qilingan xulosalarning ish holatlariga muvofiq kelmasligini, shuningdek, O‘zbekiston Respublikasining Fuqarolik protsessual kodeksining 312–314-moddalarida sanab o‘tilgan boshqa asoslarning mavjudligini aniqlagan taqdirda, sud qarorlarini bekor qilib, ishni yangidan ko‘rish uchun birinchi instansiya, apellyatsiya yoki kassatsiya instansiyasi sudlariga yuborish vakolatiga ham egadir deb tushuntirish beradi.

O‘zbekiston Respublikasi Oliy Sudi, Qoraqalpog‘iston Respublikasi fuqarolik ishlari bo‘yicha Oliy sudi, fuqarolik ishlari bo‘yicha viloyatlar va Toshkent shahar sudlari, O‘zbekiston Respublikasi Harbiy sudi rayosatlarining qarorlari, O‘zbekiston Respublikasi Oliy Sudi sudlov hay’atlarining ajrimlari va O‘zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining qarorlari FPKning 14- va 204-moddalarida nazarda tutilgan tartibda chiqariladi. Protest qanoatlantirilishi yoqlangan va unga qarshi berilgan ovozlar teng bo‘lib qolsa, protest rad etilgan hisoblanadi. Sud rayosatining qarori rayosat majlisida raislik qiluvchi tomonidan, O‘zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining qarori esa, O‘zbekiston Respublikasi Oliy Sudining Raisi va kotibi tomonidan imzolanadi.

4-§. O‘zbekiston Respublikasi Oliy Sudining Fuqarolik ishlari bo‘yicha sudlov hay‘ati, Harbiy hay‘atining ajrimlari va ularni rasmiylashtirish tartibi

O‘zbekiston Respublikasi Oliy Sudi sudlov hay‘atining nazorat tartibidagi protest bo‘yicha chiqargan ajrimi sudning to‘liq tarkibi tomonidan imzolanadi.

Nazorat instansiyasi sudining ajrimi – fuqarolik ishlari nazorat tartibida O‘zbekiston Respublikasi Oliy Sudining sudlov hay‘atlari tomonidan ishni mazmunan ko‘rib chiqariladigan hujjati – ajrim shaklida chiqariladi. Ajrim to‘rt qismdan, ya‘ni kirish, bayon, asoslantiruvchi va xulosa qismlaridan iborat. Oliy Sudning sudlov hay‘ati tomonidan qabul qilingan ajrim sudning to‘liq tarkibi tomonidan imzolanadi. Ushbu ajrimning mazmuni FPKning 315-moddasi talablariga muvofiq bo‘lishi kerak. Unga ko‘ra ajrim chiqarilgan vaqt va joy, ajrim chiqargan sudning nomi va tarkibi, taraflar va ishda ishtirok etuvchi boshqa shaxslarning ishtiroki to‘g‘risidagi ma‘lumotlar, ish kimning protesti bo‘yicha ko‘rib chiqilganligi, protest bildirilgan hal qiluv qarorining (ajrim yoki qarorning) nomi va uning qisqacha mazmuni, protestda bayon etilgan vajlar, taqdim etilgan materiallarning qisqacha mazmuni, ishni ko‘rishda ishtirok etgan shaxslarning tushuntirishlari va prokurorning fikri, nazorat instansiyasi sudi xulosaga kelishiga asos bo‘lgan dalillar hamda sud amal qilgan moddiy va protsessual huquq normalari hamda ajrimning xulosa qismi o‘z aksini topgan bo‘lishi lozim.

Sud ishni nazorat tartibida ko‘rganida birinchi instansiya va apellyatsiya yoki kassatsiya instansiyasi sudlarining moddiy va protsessual huquq normalarini ishdagi mavjud materiallar bo‘yicha protestda keltirilgan vajlar doirasida qanchalik to‘g‘ri qo‘llaganliklarini tekshiradi.

Basharti, sud qarorida boshqa shaxslarning huquqlari va qonun bilan qoʻriqlanadigan manfaatlari buzilgan boʻlsa, sud protest doirasidan chetga chiqishi mumkin. FPKning 361-moddasida sanab oʻtilgan vakolatlar ichida “oʻzgarishsiz qoldirish” yoki “oʻz kuchida qoldirish” terminlari qoʻllanilgan. Shu oʻrinda mazkur terminlarni oʻzaro farqlay olish lozim. Bu tushunchalar oʻz navbatida nazorat instansiyasi sudining turli vakolatlarini nazarda tutadi. “Oʻz kuchida qoldirish”da ish boʻyicha ilgari chiqarilgan bir ish yuzasidan turli xil instansiyalarning chiqargan hal qiluv qarori, ajrim yoki qarordan birini oʻz kuchida qoldirish tushuniladi.

Agar shikoyat qilinayotgan, kuchga kirgan sud qarori toʻgʻri va moddiy hamda protsessual huquq normalariga muvofiq chiqarilgan boʻlsa, nazorat instansiyasi sudi uni bekor qilmay oʻzgartirishsiz qoldiradi va protestni qanoatlantirishni rad etadi.

Nazorat instansiyasi sudi ishni qayta koʻrib chiqib, ish boʻyicha oldin chiqarilgan qaror qonuniy va asosli deb topsa, bunday holatda sud oldingi sudning qarorini oʻz kuchida qoldirib, uni bekor qilgan sud qarorini bekor qiladi.

NAZORAT UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR

1. Nazorat tartibida ish yuritishning ahamiyati va nazorat tartibida protest keltirish huquqiga ega boʻlgan vakolatli mansabdor shaxslar doirasini tahlil qiling.

2. Nazorat instansiyasi sudida protestlarni koʻrishning protsessual tartibini tahlil eting.

3. Nazorat tartibida protest keltirish toʻgʻrisidagi ariza qaysi hollarda harakatsiz qoldiriladi.

4. Nazorat instansiyasi sudida ish koʻrilayotganda ishda ishtirok etuvchi shaxslarni xabardor qilish tartibi qanday?

NAZORAT UCHUN KAZUSLAR

1. S.Norqulova uy-joy oldi-sotdi shartnomasini haqiqiy deb topish to'g'risida A.Mamatqulovga nisbatan sudga da'vo arizasi bilan murojaat qilgan. Sud da'vo arizasini qanoatlantirgan. Kassatsiya instansiyasi sudi hal qiluv qarorini o'zgarishsiz qoldirgan.

Oliy Sud fuqarolik ishlari bo'yicha sudlov hay'ati sud qarorlarini bekor qilib, ishni yangidan ko'rish uchun birinchi instansiya sudiga yubordi.

Ishga oid hujjatlarga qaraganda, nizoli uy A.Mamatqulovning nomiga rasmiylashtirilganligi sababli, garchi nizoli uy nikoh davomida olingan bo'lsa ham, ishga A.Mamatqulovning xotini X.Avazova jalb qilinmagan.

➤ *Vaziyatga huquqiy baho bering.*

➤ *Nazorat protesti keltirish to'g'risida ariza loyihasini yozing.*

2. E.Salimov uyga egalik huquqini belgilash va vorislik to'g'risidagi guvohnomani qisman haqiqiy emas deb topish haqida A.Salimov, B. Salimov, V.Salimov va G. Salimovlarga nisbatan da'vo arizasi bilan sudga murojaat qilgan.

Sud mazkur nizoli ishni hal qilishda O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining mol-mulkni bo'lishga doir moddalarini qo'llagan holda E.Salimovning da'vo arizasini rad qilgan. Apellyatsiya instansiyasi sudi hal qiluv qarorini bekor qilib, ishni yangidan ko'rib chiqish uchun yuborgan. Viloyat sudi rayosati apellyatsiya instansiyasi sudining ajrimini bekor qilib, hal qiluv qarorini kuchida qoldirgan.

Oliy Sud fuqarolik ishlari bo'yicha sudlov hay'ati 2002-yil 28-iyunda viloyat sudi rayosati qarorini bekor qilib, apellyatsiya instansiyasi ajrimini kuchida qoldirdi. Aniqlanishicha, E.Salimov bilan M.Salimov qonunda belgilangan tartibda nikoh tuzmasdan 16 yil davomida umumiy ro'zg'or yuritib, yashash davrida nizoli uyni sotib olishgan va birgalikda qo'shimcha imoratlar qurishgan.

➤ *Vaziyatga huquqiy baho bering.*

➤ *Nazorat instansiyasining ushbu masalada keltirilgan vakolati bo'yicha Oliy Sud fuqarolik ishlari bo'yicha sudlov hay'ati ajrimining xulosa qismi loyihasini tayyorlang.*

XV BOB. QONUNIY KUCHGA KIRGAN HAL QILUV QARORLARI, AJRIMLAR VA QARORLARNI YANGI OCHILGAN HOLATLAR BO‘YICHA QAYTA KO‘RISH JARAYONIDAGI PROTSESSUAL HUJJATLAR

1-§. Qonuniy kuchga kirgan hal qiluv qarorlari, ajrimlar va qarorlarni yangi ochilgan holatlar bo‘yicha qayta ko‘rish to‘g‘risidagi ariza va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi

O‘zbekiston Respublikasi Fuqarolik protsessual kodeksi 40-bobining 362–369-moddalarida sudning qonuniy kuchga kirgan hal qiluv qarorlari, ajrimlar va qarorlarni yangi ochilgan holatlar bo‘yicha qayta ko‘rish tartibi belgilangan.

O‘zbekiston Respublikasi Fuqarolik protsessual kodeksining 362-moddasi talabiga binoan, quyidagi asoslardan biri mavjud bo‘lgan taqdirdagina qonuniy kuchga kirgan hal qiluv qarorlari, ajrimlar va qarorlar yangi ochilgan holatlar bo‘yicha qayta ko‘rilishi mumkin:

Birinchidan, arizachiga noma‘lum bo‘lgan va ma‘lum bo‘lishi mumkin bo‘lmagan, lekin ish uchun muhim ahamiyatga ega bo‘lgan holatlar;

Ikkinchidan, sudning qonuniy kuchga kirgan hukmi bilan aniqlangan va noqonuniy, asossiz yoki adolatsiz qaror chiqarilishiga sabab bo‘lgan holatlar, ya‘ni guvohning bila turib bergan yolg‘on ko‘rsatuvi, ekspertning bila turib bergan yolg‘on xulosasi, atayin noto‘g‘ri qilingan tarjima, qalbaki hujjatlar yoki ashyoviy dalillar;

Uchinchidan, sudning qonuniy kuchga kirgan hukmi bilan aniqlangan taraflarning, ishda ishtirok etuvchi boshqa shaxslarning yoki sudyalarning muayyan ishni ko‘rishda sodir etgan jinoiy qilmishlari;

To‘rtinchidan, sud chiqargan hal qiluv qarori, hukm, ajrim yoki qarorning yoxud shu hal qiluv qarori, ajrim va qaror chiqarilishiga sabab bo‘lgan boshqa organlar qarorining bekor qilinishi.

FPKning 363-moddasida hal qiluv qarori, ajrim va qarorni yangi ochilgan holatlar bo'yicha qayta ko'rish vakolatiga ega bo'lgan sudlar belgilangan. Unga asosan, qonuniy kuchga kirgan hal qiluv qarori yangi ochilgan holatlar bo'yicha shu hal qiluv qarorini chiqargan sud tomonidan qayta ko'riladi. Shuningdek, birinchi instansiya sudi chiqargan hal qiluv qarorini o'zgartirgan yoki yangi hal qiluv qarori chiqargan apellyatsiya, kassatsiya yoki nazorat instansiyasi sudlarining ajrim va qarorini yangi ochilgan holatlar bo'yicha qayta ko'rish hal qiluv qarorini o'zgartirgan yoki yangi hal qiluv qarori chiqargan sud tomonidan amalga oshiriladi.

FPKning 364-moddasiga asosan, yangi ochilgan holatlar bo'yicha hal qiluv qarori, ajrim yoki qarorni qayta ko'rish haqidagi ariza ishda ishtirok etgan shaxslar yoki prokuror tomonidan hal qiluv qarorini, ajrim yoki qarorni chiqargan sudga beriladi. Ishda ishtirok etuvchi shaxslar bunday arizani hal qiluv qarori, ajrim yoki qarorni qayta ko'rish uchun asos bo'ladigan holatlar ma'lum bo'lgan kundan e'tiboran uch oy muddat ichida berishlari mumkin. O'zbekiston Respublikasining Soliq kodeksi 329-moddasiga asosan, yangi ochilgan holatlar bo'yicha ariza berganlik uchun arizachi davlat boji to'lashdan ozod qilingan.

Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik protsessual kodeksining 365-moddasida 362-moddada ko'rsatilgan asoslarning har biri uchun alohida ariza berish muddatini hisoblash tartibi belgilangan. Jumladan,

1) arizachiga noma'lum bo'lgan va ma'lum bo'lishi mumkin bo'lmagan, lekin ish uchun muhim ahamiyatga ega bo'lgan holatlar aniqlangan hollarda - ish uchun jiddiy ahamiyatga ega bo'lgan holatlar ochilgan kundan e'tiboran;

2) sudning qonuniy kuchga kirgan hukmi bilan aniqlangan va noqonuniy, asossiz yoki adolatsiz qaror chiqarilishiga sabab bo'lgan holatlar yoxud sudning qonuniy kuchga kirgan hukmi bilan aniqlangan taraflarning, ishda ishtirok etuvchi boshqa shaxslarning yoki sudyalarning muayyan ishni ko'rishda sodir etgan jinoiy qilmishlari aniqlangan hollarda - sudning hukmi qonuniy kuchga kirgan kundan e'tiboran;

3) sud chiqargan hal qiluv qarori, hukm, ajrim yoki qarorning yoxud shu hal qiluv qarori, ajrim va qaror chiqarilishiga sabab bo'lgan boshqa organlar qarorining bekor qilinganida – qayta ko'rilayotgan hal qiluv qaroriga, ajrim yoki qarorga asos bo'lgan hukm, hal qiluv qarori, ajrim yoki qarorga mazmunan qarama-qarshi bo'lgan sud hukmi, hal qiluv qarori, ajrimi, qarori qonuniy kuchga kirgan kundan yoxud boshqa organning ana shunday qarori chiqarilgan kundan e'tiboran hisoblanadi.

Yangi ochilgan holatlar bo'yicha hal qiluv qarori, ajrim yoki qarorni bekor qilish to'g'risidagi ariza uchun alohida talablar belgilanmagan. Biroq, umumiy asoslarga ko'ra ariza FPKning 149–150-moddalari talablariga muvofiq bo'lishi zarur. Jumladan, FPKning 149-moddasi talabiga asosan arizada quyidagilar ko'rsatilgan bo'lishi lozim:

1) ariza berilayotgan sudning nomi;

2) da'vogarning nomi (famiyasi, ismi va otasining ismi) va yashash joyi, agar da'vogar tashkilot bo'lsa, uning nomi va qayerda joylashganligi, shuningdek, agar ariza vakil tomonidan berilayotgan bo'lsa, vakilning nomi (famiyasi, ismi va otasining ismi) va manzili;

3) javobgarning nomi (famiyasi, ismi va otasining ismi), yashash joyi yoki agar javobgar tashkilot bo'lsa, uning nomi va qayerda joylashganligi;

4) da'vogarning talabi;

5) agar da'voni baholash lozim bo'lsa, uning bahosi;

6) da'vogar o'zining talablariga asos qilib ko'rsatayotgan holatlar va bu holatlarni tasdiqlaydigan dalillar;

7) arizaga ilova qilingan hujjatlarning ro'yxati.

Ariza da'vogar yoki uning vakili tomonidan imzolanadi. Agar ariza vakil tomonidan berilgan bo'lsa, arizaga ishonchnoma yoki uning vakolatini tasdiqlovchi boshqa hujjat ilova qilinishi lozim. Arizada da'vogarning yoki uning vakilining, shuningdek, boshqa tarafning telefonlari va fakslari raqamlari, elektron manzili ko'rsatilishi mumkin. Arizada elektron manzil ko'rsatilganligi arizachining sud chaqiruv qog'ozlarini va boshqa xabarnomalarni, sud hal qiluv qarorlarining va ajrimlarining nusxalarini axborot tizimi orqali elektron shaklda olishga bo'lgan roziligini bildiradi.

Sud yangi ochilgan holatlar bo'yicha hal qiluv qarori, ajrim yoki qarorni bekor qilish to'g'risidagi arizani arizachini va ishda ishtirok etuvchi shaxslarni xabardor qilgan holda ko'radi. Biroq, bu shaxslarning kelmasligi arizani ko'rishga to'sqinlik qilmaydi.

Sud yangi ochilgan holatlar bo'yicha hal qiluv qarori, ajrim yoki qarorni bekor qilish to'g'risidagi arizani ko'rib chiqqach, quyidagi ajrimlardan birini chiqaradi:

1) qonuniy kuchga kirgan hal qiluv qarori, ajrim yoki qarorni yangi ochilgan holatlar bo'yicha qayta ko'rish to'g'risidagi arizani qanoatlantirish va hal qiluv qarori, ajrim yoki qarorni bekor qilish to'g'risidagi ajrim;

2) qonuniy kuchga kirgan hal qiluv qarori, ajrim yoki qarorni yangi ochilgan holatlar bo'yicha qayta ko'rish to'g'risidagi arizani qanoatlantirishni rad etish va hal qiluv qarori, ajrim yoki qarorni o'zgarishsiz qoldirish to'g'risidagi ajrim.

2-§. Qonuniy kuchga kirgan hal qiluv qarorlari, ajrimlar va qarorlarni yangi ochilgan holatlar bo'yicha qayta ko'rish to'g'risidagi arizani qanoatlantirish va hal qiluv qarori, ajrim yoki qarorni bekor qilish to'g'risidagi ajrim va uni rasmiylashtirish tartibi

FPKda yangi ochilgan holatlar bo'yicha arizani qanoatlantirganlik va hal qiluv qarori, ajrim yoki qarorni bekor qilish to'g'risidagi ajrim uchun alohida talablar belgilanmagan. Biroq umumiy qoidadan kelib chiqqan holda yangi ochilgan holatlar bo'yicha arizani qanoatlantirish to'g'risidagi ajrim FPK238-moddasiga asosan ajrimning mazmuniga qo'yilgan talablarga muvofiq bo'lishi, shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining "Fuqarolik ishlari bo'yicha birinchi instansiya sudi ajrimlari to'g'risida"gi 2012-yil 25-maydagi 7-sonli qaroriga asosan uch qismdan - kirish, asoslantiruvchi va xulosa qismlaridan iborat bo'lishi lozim.

Ajrimning kirish qismida ajrim chiqarilgan vaqt va joy, ajrim chiqargan sudning nomi, sudyaning familiyasi (sud tarkibi), sud majlisi kotibi, ishda ishtirok etuvchi shaxslar, shuningdek, nizo predmeti va ajrim bilan hal qilinayotgan masalaning mohiyati ko'rsatiladi.

Ajrimning asoslantiruvchi qismida sudning xulosasiga olib kelgan asoslar va sud qo'llagan qonunlar bayon etilishi lozim.

Ajrimning xulosa qismida sudning hal etilayotgan masala yuzasidan xulosasi, ajrim ustidan shikoyat berish (protest keltirish) tartibi va muddatlari ko'rsatilishi lozim. Ajrimning xulosa qismi uni ijro etish chog'ida tushunmovchiliklar kelib chiqmasligi uchun aniq va tushunarli ifoda etilgan bo'lishi kerak. FPKning 369-moddasiga asosan hal qiluv qarori, ajrim yoki qarorni qayta ko'rish to'g'risidagi ariza qanoatlantirilgan taqdirda, ish sud tomonidan umumiy asoslarda ko'rilishi lozim.

3-§. Qonuniy kuchga kirgan hal qiluv qarorlari, ajrimlar va qarorlarni yangi ochilgan holatlar bo'yicha qayta ko'rish to'g'risidagi arizani qanoatlantirishni rad etish to'g'risidagi ajrim va uni rasmiylashtirish tartibi

FPKning 362-moddasida ko'rsatilgan yangi ochilgan holatlar bo'yicha qayta ko'rish asoslari mavjud bo'lmagan taqdirda, sud qonuniy kuchga kirgan hal qiluv qarorlari, ajrimlar va qarorlarni yangi ochilgan holatlar bo'yicha qayta ko'rish to'g'risidagi arizani qanoatlantirishni rad etadi. Hal qiluv qarorini, ajrimni va qarorni yangi ochilgan holatlar bo'yicha qayta ko'rish to'g'risidagi arizani qanoatlantirish yoki rad qilish to'g'risidagi sud ajrimi FPKning 237–238-moddalari talablaridan kelib chiqqan holda rasmiylashtiriladi va ushbu ajrim ustidan xususiy shikoyat berilishi yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

Xususiy shikoyatda yoki xususiy protestda xususiy shikoyat bergan yoxud xususiy protest keltirgan shaxsning yoki uning vakilining telefonlari va fakslari raqamlari, elektron manzili ko'rsatilishi mumkin.

NAZORAT UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR

1. Qonuniy kuchga kirgan hal qiluv qarorlari, ajrimlar va qarorlarni yangi ochilgan holatlar bo'yicha qayta ko'rishning protsessual tartibini tushuntiring va tahlil qiling.

2. Qonuniy kuchga kirgan hal qiluv qarorlari, ajrimlar va qarorlarni yangi ochilgan holatlar bo'yicha qayta ko'rishning kassatsiya va nazorat tartibida ish ko'rishdan farqli jihatlarini tahlil eting.

3. Qonuniy kuchga kirgan hal qiluv qarorlari, ajrimlar va qarorlarni yangi ochilgan holatlar bo'yicha qayta ko'ruvchi sudlar doirasini aniqlang.

4. Yangi ochilgan holatlarni qayta ko'rish asoslari bo'yicha ariza berish muddatini hisoblash tartibini tushuntiring.

NAZORAT UCHUN KAZUSLAR

1. Fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod tumanlararo sudiga da'vogar B.Toshpo'latov javobgar T.Haqberdiyevaga nisbatan Mirobod tumani Farg'ona yo'li ko'chasi, 243-uy, 79-xonadondan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish to'g'risida da'vo arizasi bilan murojaat qilgan. Fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod tumanlararo sudining 2010-yil 15-dekabrdagi hal qiluv qaroriga ko'ra, da'vogarning da'vosi qanoatlantirilgan. Oradan uch oy o'tgandan so'ng javobgar T.Haqberdiyeva sudning hal qiluv qarorini yangi ochilgan holatlar bo'yicha qayta ko'rish to'g'risidagi ariza bilan sudga murojaat qilgan. Ish sudga ko'rilayotgan vaqtda doimiy yashash manzilida yashamaganligi tufayli sud chaqiruv qog'ozlarini olmaganligini va sudga kelmaganligini asos sifatida ko'rsatgan. Sud T.Haqberdiyevaning sudning hal qiluv qarorini yangi ochilgan holatlar bo'yicha qayta ko'rish to'g'risidagi arizasini qanoatlantirib, ishni umumiy asoslarda ko'rib chiqqan.

➤ *Vaziyatga huquqiy baho bering.*

➤ *Sudning hal qiluv qarorini yangi ochilgan holatlar bo'yicha qayta ko'rish to'g'risidagi ariza loyihasini shakllantiring.*

2. "Qurilish-invest" firmasi vakili D.Nurullayev 2011-yil 25-yanvar kuni Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudiga Z.Tillaboyevdan tashkilotga nisbatan yetkazilgan ellik million so'm miqdorda moddiy zararni undirish to'g'risida da'vo arizasi bilan murojaat qilgan. Yetkazilgan moddiy zararni aniqlash maqsadida sud tomonidan

ekspertiza tayinlangan va sudning 2011-yil 25-maydagi hal qiluv qarori bilan “Qurilish-invest” firmasi vakili D.Nurullayevning da'vo arizasi qanoatlantirilgan. 2014-yil 27-avgustda Jinoyat ishlari bo'yicha Olmazor tuman sudining fuqaro Z.Tillaboyevga nisbatan JKning 167-moddasi bilan qo'zg'atilgan jinoyat ishi bo'yicha sudning hukmi “Qurilish-invest” firmasi rahbari tomonidan qalbakilashtirilgan hujjatlar va ekspertning bergan yolg'on xulosasi asosida chiqarilganligi aniqlanib bekor qilingan. Z.Tillaboyev Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudiga Jinoyat ishlari bo'yicha Olmazor tuman sudining hukmi bekor qilinishi munosabati bilan yangi ochilgan holatlarni hisobga olib, Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudining 2011-yil 25-maydagi hal qiluv qarorini qayta ko'rib chiqish to'g'risidagi ariza bilan murojaat qilgan.

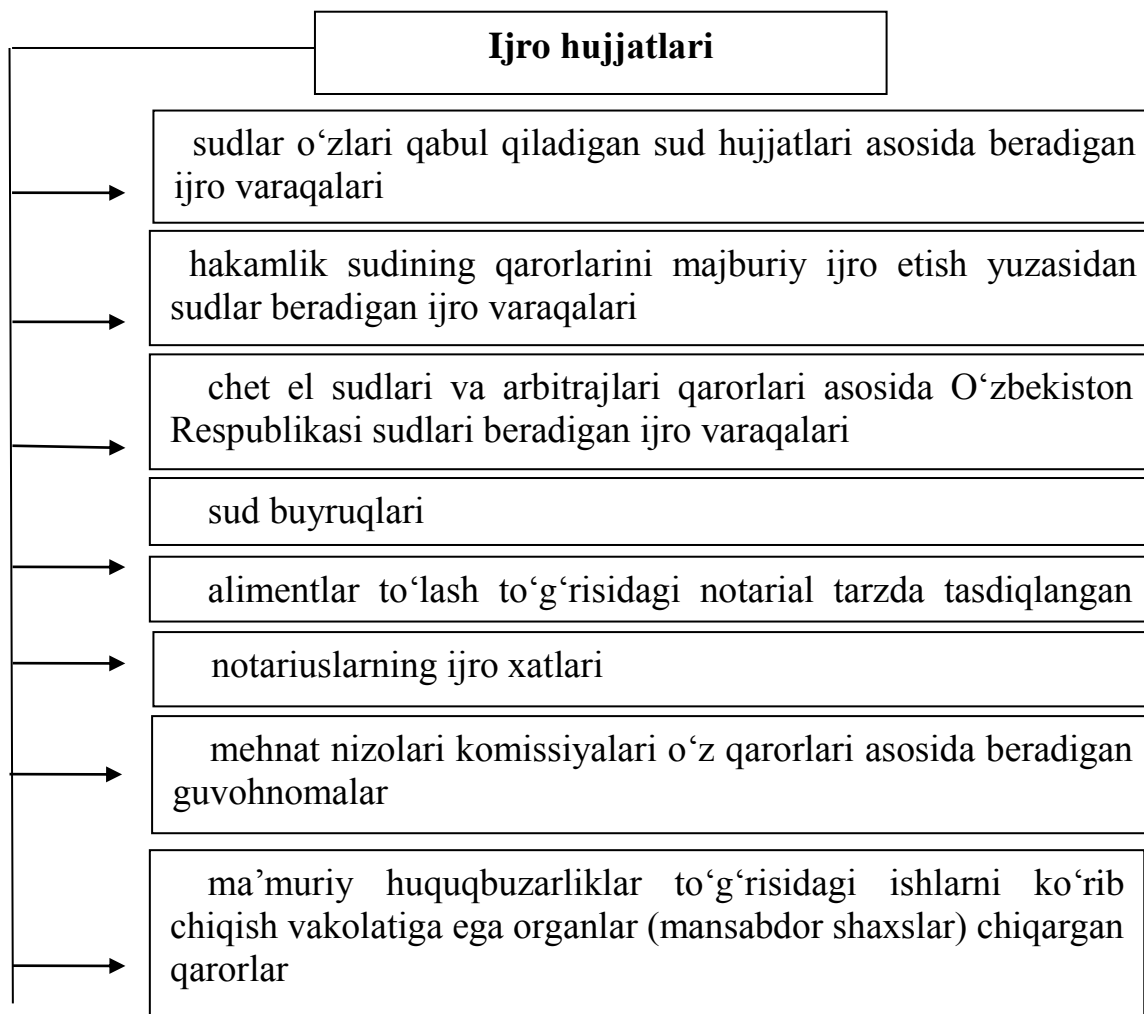
- *Vaziyatga huquqiy baho bering.*
- *Ushbu masala yuzasidan hal qiluv qarorini shakllantiring.*

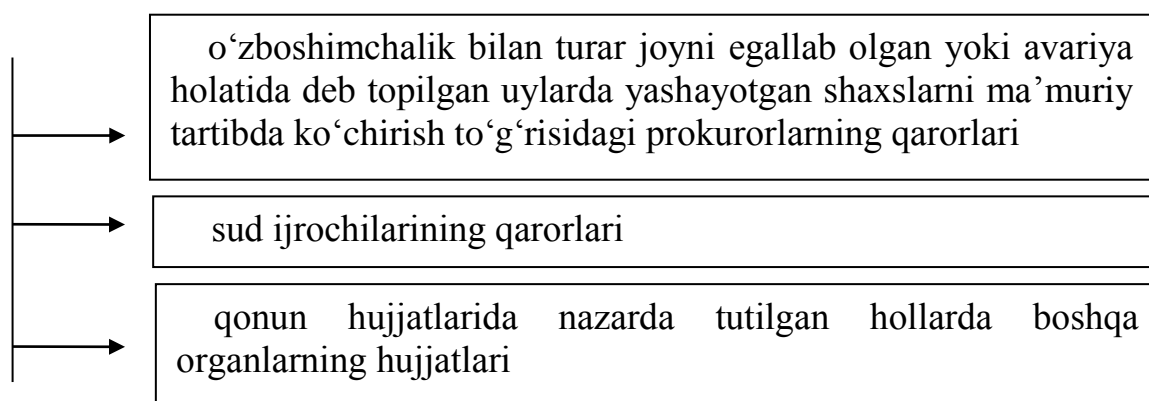
XVI BOB. SUD QARORLARINI IJRO ETISH BOSQICHIDA YURITILADIGAN PROTSESSUAL HUJJATLAR

1-§. Ijro hujjatlarining turlari va ularning huquqiy ahamiyati

Ijro hujjatlari deganda vakolatli organlar tomonidan chiqariladigan hamda qonunda belgilangan tartibda ijro etilishi majburiy bo'lgan hujjatlar tushuniladi.

O'zbekiston Respublikasining "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi Qonunining (bundan keyin matnda Qonun deb yuritiladi) 7-moddasida ijro hujjatlari ko'rsatilgan bo'lib, unga ko'ra, quyidagilar ijro hujjatlari hisoblanadi.

Ijro hujjatining asl nusxasi yo‘qolgan taqdirda, qonun hujjatlarida nazarda tutilgan tartibda beriladigan uning dublikati undiruv uchun asos bo‘lishi qonunda mustahkamlab qo‘yilgan.

O‘zbekiston Respublikasining “Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to‘g‘risida”gi Qonunining 8-moddasida ijro hujjatlarining mazmuni berilgan bo‘lib, ijro hujjatida quyidagilar ko‘rsatilishi lozim:

- 1) ijro hujjatini bergan sud yoki boshqa organning nomi;***
- 2) ijro hujjatining qaysi ish bo‘yicha berilganligi va uning tartib raqami;***
- 3) ijro etilishi shart bo‘lgan sud hujjati yoki boshqa organ hujjati qabul qilingan sana;***
- 4) undiruvchi va qarzdorning nomi, ularning manzillari; jismoniy shaxslar uchun qarzdorning tug‘ilgan sanasi va joyi, ish joyi;***
- 5) sud hujjati yoki boshqa organ hujjatining qaror qismi;***
- 6) sud hujjati yoki boshqa organ hujjati kuchga kirgan sana;***
- 7) ijro hujjati berilgan sana va uni ijroga topshirish muddati.***

Sud hujjati asosida berilgan ijro hujjati sudya tomonidan imzolanadi va sudning gerbli muhri bilan tasdiqlanadi.

Boshqa organning hujjati asosida berilgan ijro hujjati mazkur hujjatni qabul qilgan organning vakolatli mansabdor shaxsi tomonidan imzolanadi va tegishli organning muhri bilan tasdiqlanadi.

Sud buyrug'ining hamda alimentlar to'lash to'g'risidagi notarial tarzda tasdiqlangan kelishuvning, shuningdek, notarius ijro xatining mazmuni qonun hujjatlari bilan belgilanadi.

2-§. Ijro varaqasining mazmuni va uni berish tartibi

FPKning 371–379-moddalarida ijro varaqasi haqida tushuntirish berilgan bo'lib, mazkur normalarga binoan, sud qarorining majburiy ijrosi qarorni qabul qilgan sud beradigan ijro varaqasi asosida amalga oshiriladi.

Ijro varaqasi hal qiluv qarori qonuniy kuchga kirganidan so'ng sud tomonidan undiruvchiga beriladi, darhol ijro etish hollari bundan mustasnodir, bunda ijro varaqasi hal qiluv qarori chiqarilganidan keyin darhol beriladi.

FPKning 372-moddasida ijro varaqasi berish tartibi ifodalangan bo'lib, unga ko'ra, har bir hal qiluv qarori bo'yicha bitta ijro varaqasi beriladi. Biroq, agar ijro turli joylarda yoki bir necha undiruvchining foydasiga amalga oshiriladigan bo'lsa, sud undiruvchilarning iltimosiga binoan ijro joyini yoki hal qiluv qarori ijrosining har bir ijro varaqasiga tegishli qismini aniq ko'rsatgan holda bir necha ijro varaqasi beradi. Bir necha javobgardan pul summalarini undirish to'g'risidagi hukm yoki hal qiluv qarori asosida javobgarlarning soni bo'yicha bir necha ijro varaqasi beriladi. Bunda, agar sherik javobgarlardan undirish nazarda tutilayotgan bo'lsa, har bir ijro varaqasida undiruvning umumiy summasi ko'rsatilishi va sherik javobgar ekanligi ko'rsatilgan holda javobgarlarning hammasi sanab o'tilishi lozim.

Ijro varaqasi undiruvchiga beriladi yoki uning iltimosiga ko'ra ijro qilish uchun bevosita sud tomonidan yuboriladi.

FPKning 373-moddasida sudning ijro varaqasini yuborish tartibi ko'rsatilgan bo'lib, jumladan, jinoyat sodir qilish natijasida yetkazilgan zararni undirish, aliment undirish, mayib bo'lganlik yoki sog'liqqa boshqacha shikast yetganlik, shuningdek, boquvchining o'limi natijasida ko'rilgan zararning o'rnini qoplash, xodim bilan mehnat shartnomasini g'ayriqonuniy ravishda bekor qilish yoki xodimni g'ayriqonuniy ravishda boshqa ishga o'tkazishda yoxud sudning ishga tiklash to'g'risidagi hal qiluv qarorini bajarmaslikda aybdor bo'lgan mansabdor shaxslardan pul summolari undirish, mulkni musodara qilish, davlat daromadiga pul

mablagʻlarini undirish hollarida sud ijro varaqasini oʻz tashabbusi bilan ijro etishga yuboradi, bu haqda tegishincha, moliya organiga yoki undiruvchiga xabar qiladi.

Ijro varaqasining asl nusxasi yoʻqotilgan taqdirda, hal qiluv qarorini chiqargan sud ijro varaqasining dublikatini berishi mumkin.

Dublikat berish haqidagi ariza ishda ishtirok etuvchi shaxslar xabardor qilingan holda sud majlisida koʻriladi, biroq ularning kelmasligi dublikat berish masalasini hal etish uchun toʻsqinlik qilmaydi. Sudning dublikat berish masalasi boʻyicha chiqargan ajrimi ustidan xususiy shikoyat berilishi yoki xususiy protest keltirilishi mumkin. Ijro varaqasining dublikati berilishi mumkin.

FPKning 375-moddasida ijro varaqasining mazmuni berilgan boʻlib, ijro varaqasida quyidagilar koʻrsatilishi lozim:

- 1) ijro varaqasini bergan sudning nomi;**
- 2) ijro varaqasining qaysi ish yuzasidan berilganligi, uning raqami;**
- 3) hal qiluv qarori chiqarilgan vaqt;**
- 4) hal qiluv qarorining xulosa qismi (soʻzma-soʻz);**
- 5) hal qiluv qarorining qonuniy kuchga kirgan vaqti;**
- 6) ijro varaqasining berilgan vaqti va uni ijroga topshirish muddati;**
- 7) undiruvchi va qarzdorning nomlari (familiyasi, ismi, otasining ismi) hamda manzillari.**

Ijro varaqasini sudya imzolaydi va sudning gerbli muhri bilan tasdiqlanadi.

Oʻzbekiston Respublikasining “Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish toʻgʻrisida”gi Qonunining 8-moddasiga koʻra, berilgan ijro hujjatlarining mazmuni bevosita ijro varaqasiga ham tegishli sanaladi.

3-§. Ijro ishini qo‘zg‘atish to‘g‘risidagi qaror va uni rasmiylashtirish tartibi

O‘zbekiston Respublikasining “Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to‘g‘risida”gi Qonunining 23-moddasida ijro ishi yuritishni qo‘zg‘atish harakatlari haqida izoh berilgan.

Sud ijrochisi ijro hujjatini sud yoki boshqa organdan yoxud undiruvchidan (agar ijro hujjatini ijroga topshirish muddati o‘tmagan va mazkur hujjat ushbu Qonunning 8-moddasida nazarda tutilgan talablarga muvofiq bo‘lsa) ijro uchun qabul qilib olishi va ijro ishi yuritishni qo‘zg‘atishi shart. Agar qonun hujjatlarida ijro hujjatlarining ayrim turlariga majburiy ilovalar nazarda tutilgan bo‘lsa, ular sud ijrochisiga ijro hujjati bilan birga taqdim etilishi kerak.

Sud ijrochisi ijro hujjatini olgan kundan e‘tiboran uch kundan kechiktirmay, ijro ishi yuritishni qo‘zg‘atish to‘g‘risida qaror chiqaradi.

Sud ijrochisi ijro ishi yuritishni qo‘zg‘atish to‘g‘risidagi qarorda ijro hujjatidagi talablarni ixtiyoriy ravishda bajarish uchun ijro ishi yuritish qo‘zg‘atilgan kundan e‘tiboran ko‘pi bilan besh kun muddat belgilaydi va qarzdorni mazkur muddat tugaganidan keyin ijro hujjatidagi talablar undan ijro yig‘imi, sud ijrochisi tomonidan qarzdorga solingan jarimalar, shuningdek, ijro xarajatlari undirilgan holda majburiy ijro etilishi to‘g‘risida xabardor qiladi.

Ijro ishi yuritishni qo‘zg‘atish to‘g‘risidagi qaror nusxasi u chiqarilgan kunning ertasidan kechiktirmay undiruvchiga, qarzdorga, shuningdek, hujjati ijro etilishi lozim bo‘lgan sud yoki boshqa organga yuboriladi.

Sud ijrochisi undiruvchining arizasiga binoan yoki o‘z tashabbusi bilan mulkiy undiruv bo‘yicha ijro ishi yuritishni qo‘zg‘atish to‘g‘risida qaror chiqarish bilan bir vaqtda qarzdorning mol-mulkini ro‘yxatga olib, ularni xatlashga haqli bo‘ladi va bu haqda mazkur qarorda ko‘rsatib o‘tadi.

Ijro ishi yuritishni qo‘zg‘atish to‘g‘risidagi qaror ustidan shikoyat qilish yoki protest bildirish mumkin.

4-§. Sud ijrochisining ijro harakatlarini keyinga qoldirish to'g'risidagi qarori va uni rasmiylashtirish tartibi

O'zbekiston Respublikasining "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi Qonunining 33-moddasida ijro harakatlarini keyinga qoldirish asoslari va tartibi mustahkamlangan.

Sud ijrochisi ijro harakatlari amalga oshirilishini undiruvchining arizasiga ko'ra keyinga qoldirishga haqli. Arizada ijro harakatlarini keyinga qoldirishning so'ralayotgan muddati ko'rsatilishi kerak.

Ijro harakatlarini amalga oshirishga to'sqinlik qiluvchi holatlar mavjud bo'lganda, sud ijrochisi ijro harakatlarini qarzdorning arizasiga ko'ra yoki o'z tashabbusiga ko'ra, ko'pi bilan, o'n kun muddatga kechiktirishi mumkin.

Ijro harakatlari keyinga qoldirilgan taqdirda, sud ijrochisi ijro harakatlarini keyinga qoldirish asosini va ijro harakatlari qaysi muddatga qoldirilganligini ko'rsatgan holda qaror chiqaradi. Chiqarilgan qaror haqida ijro ishi yuritishdagi taraflar, ijro hujjatini bergan sud yoki boshqa organ xabardor qilinadi.

Sud ijrochisining ijro harakatlarini keyinga qoldirish to'g'risidagi qarori ustidan shikoyat qilinishi yoki protest bildirilishi mumkin.

5-§. Sudning ijro ishi yuritishni to'xtatish va tugatish to'g'risidagi ajrimi va uni rasmiylashtirish tartibi

Ijro ishini yuritish nazariyasi va amaliyotida ijro ishi yuritishni to'xtatish asoslarini ikkiga: majburiy va nomajburiy turlarga ajratish mumkin.

Ijro ishi yuritishni to'xtatib turishning majburiyligi deganda ushbu ish yuritish holatlarida ijro harakatlarining sud va sud ijrochisi tomonidan to'xtatib turilishi shart ekanligi tushuniladi.

Ijro ishi yuritishni to‘xtatib turishning nomajburiy (fakultativ) turi deganda, ijro harakatlarini sud va sud ijrochisi tomonidan to‘xtatib turilishi mumkinligi nazarda tutiladi.

O‘zbekiston Respublikasi “Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to‘g‘risida”gi Qonunining 34-moddasida ijro ishi yuritishni to‘xtatib turishning majburiyligi asoslari berilib, unga ko‘ra ijro ishi yuritish quyidagi hollarda sud tomonidan to‘xtatib turilishi shart:

1) agar sud tomonidan aniqlangan huquqiy munosabat huquqiy vorislikka yo‘l qo‘ysa, qarzdor vafot etganda, u vafot etgan deb e‘lon qilinganda yoki bedarak yo‘qolgan deb topilganda;

2) qarzdor muomalaga layoqatsiz deb topilganda;

3) agar qonun hujjatlarida nizolashishga yo‘l qo‘yilgan bo‘lsa, qarzdor ijro hujjati yuzasidan sud tartibida nizolashganda;

4) ma‘muriy huquqbuzarlik to‘g‘risidagi ishlarni ko‘rib chiqish vakolatiga ega organlarning qarorlari (mansabdor shaxslarning harakatlari) ustidan sudga shikoyat berilganda;

5) ijro hujjati bo‘yicha undiruv qaratilgan mol-mulkni ro‘yxatdan chiqarish (xatlashdan ozod qilish) to‘g‘risida sudga da‘vo arizasi berilganda;

6) ushbu moddaning ikkinchi qismida nazarda tutilgan boshqa asoslar vujudga kelganda.

O‘zbekiston Respublikasi “Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to‘g‘risida”gi Qonunning 35-moddasiga ko‘ra, ijro ishi yuritish quyidagi hollarda sud tomonidan to‘xtatib turilishi mumkin

qarzdor yoki undiruvchi ijro hujjatini bergan tegishli sudga yoki boshqa organga ijro hujjatini kechiktirib yoki bo‘lib-bo‘lib ijro etish, ijro etish usuli va tartibini o‘zgartirish to‘g‘risidagi ariza bilan murojaat qilganda

qarzdor uzoq muddatli xizmat safarida bo'lganda

qarzdor statsionar davolash muassasasida davolanayotganda

sud ijrochisining harakatlari (qarorlari) ustidan shikoyat berilganda

ro'yxatga olingan mol-mulkni baholash natijalari yuzasidan nizolashilganda

undiruvchi iltimos qilganda

**O'zbekiston Respublikasining "Sud hujjatlari va boshqa organlar
hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi Qonuniga ko'ra, ijro ishi yuritish
quyidagi hollarda sud tomonidan tugatiladi**

undiruvchi yoki qarzdor vafot etganda, u vafot etgan deb e'lon
qilinganda, bedarak yo'qolgan deb topilganda, agar sud hujjati yoxud
boshqa organning hujjatida qo'yilgan talablar yoki majburiyatlar
huquqiy vorisga yoki bedarak yo'qolganning mol-mulkini ishonchli
boshqarib turgan shaxsga o'tishi mumkin bo'lmasa

muayyan harakatlarni amalga oshirish yoxud bunday harakatlarni
amalga oshirishdan o'zini tiyish majburiyatini yuklovchi ijro hujjatini
ijro etish imkoniyati yo'qolganda

6-§. Sud ijrochisining ijro ishi yuritishni to'xtatish va tugatish to'g'risidagi qarori va uni rasmiylashtirish tartibi

Ijro ishini yuritish quyidagi hollarda sud ijrochisi tomonidan to'xtatib turilishi shart:

1) qarzdor muddatli harbiy xizmatda bo'lganda yoki muddatli harbiy xizmatda bo'lgan undiruvchi iltimos qilganda;

2) qarzdorning nochorligi (bankrotligi) to'g'risidagi ish bo'yicha xo'jalik sudi tomonidan ish yuritish qo'zg'atilganda, shu jumladan, kuzatuvni joriy etish to'g'risida, sud sanatsiyasini yoki tashqi boshqaruvni joriy etish va (yoki) ularning muddatini uzaytirish to'g'risida xo'jalik sudi tomonidan ajrim qabul qilinganda, "Bankrotlik to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuniga muvofiq ijro etilishi to'xtatib turilishi mumkin bo'lmagan ijro hujjatlari bundan mustasno;

3) ijro hujjatini berish uchun asos bo'lgan sud hujjati yoki boshqa organ hujjatini ijro etishni to'xtatib turish huquqi qonunda qaysi mansabdor shaxsga berilgan bo'lsa, o'sha mansabdor shaxs tomonidan qaror chiqarilganda.

Ijro ishi yuritish quyidagi hollarda sud ijrochisi tomonidan to'xtatib turilishi mumkin:

1) sud ijrochisi ijro etilishi lozim bo'lgan sud hujjati yoki boshqa organ hujjatini tushuntirish to'g'risidagi, ijro hujjatini kechiktirib yoki bo'lib-bo'lib ijro etish haqidagi, ijro etish usuli va tartibini o'zgartirish to'g'risidagi arizalar bilan ijro hujjatini bergan tegishli sudga yoki boshqa organga murojaat qilganda;

2) qarzdor jismoniy shaxs, uning mol-mulki yoki olib qo'yilishi lozim bo'lgan bola qidirilayotganda;

3) sud ijrochisi tomonidan jarima tariqasidagi jinoiy jazoni boshqa jazo turiga almashtirish to'g'risida sudga taqdimnoma kiritilganda.

O'zbekiston Respublikasining Bosh sud ijrochisi, Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahar bosh sud ijrochilari ularga bo'ysunuvchi sud ijrochilarining harakatlari (harakatsizligi) va qarorlari ustidan shikoyat kelib tushganda, zarur bo'lgan hollarda, ijro ishi yuritishni to'xtatib turishga haqli.

O'zbekiston Respublikasining "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi Qonunining 36-moddasida ijro ishi yuritishni quyidagi hollarda to'xtatib turish muddatlari quyidagicha belgilangan:

1) qarzdor vafot etganda, u vafot etgan deb e'lon qilinganda yoki bedarak yo'qolgan, muomalaga layoqatsiz deb topilganda -- qarzdorning huquqiy vorislari aniqlanguniga, bedarak yo'qolganning mol-mulki sud tomonidan homiylik va vasiylik organlari belgilagan ishonchli boshqaruvchiga topshirilguniga yoki muomalaga layoqatsiz qarzdorga homiy tayinlanguniga qadar;

2) qarzdorning nochorligi (bankrotligi) to'g'risidagi ish bo'yicha xo'jalik sudi tomonidan ish yuritish qo'zg'atilganda, kuzatuvni joriy etish to'g'risida sud sanatsiyasi yoki tashqi boshqaruv taomilini joriy etish va (yoki) muddatini uzaytirish to'g'risida xo'jalik sudi tomonidan ajrim qabul qilinganda -- qarzdorning nochorligi (bankrotligi) to'g'risidagi ish bo'yicha qaror qabul qilinguniga qadar;

3) undiruvchi yoki qarzdor muddatli harbiy xizmatni o'tayotganda, qarzdor kasal bo'lib qolganda, xizmat safarida bo'lganda yoki qarzdor jismoniy shaxs, uning mol-mulki yoki olib qo'yilishi lozim bo'lgan bola qidirilayotganda -- muddatli harbiy xizmatdan bo'shatilguniga yoki statsionar davolash muassasasidan chiqquniga, xizmat safaridan qaytguniga yoki qarzdor jismoniy shaxs, uning mol-mulki yoki olib qo'yilishi lozim bo'lgan bola qidirib topilguniga qadar;

4) ijro harakatlari, ijro hujjati yoki uni berishga asos bo'lgan hujjat yuzasidan, shuningdek, ro'yxatga olingan mol-mulkni baholash natijalari yuzasidan nizolashilayotganda -- masala mazmunan uzil-kesil ko'rib chiqilguniga qadar;

5) sud ijrochisining harakatlari (qarorlari) ustidan shikoyat berilganda -- shikoyat ko'rib chiqilguniga qadar.

Ijro ishi yuritish boshqa hollarda ham ijro ishi yuritishni to'xtatib turishga asos bo'lgan holatlar tugaguniga qadar to'xtatib turilishi mumkin. Ijro ishi yuritishni to'xtatib turishga sabab bo'lgan holatlar bartaraf qilinganidan keyin ijro ishi yuritish uni to'xtatib turgan sud yoki sud ijrochisi tomonidan undiruvchining arizasiga yoki sud ijrochisining tashabbusiga ko'ra tiklanadi. Ijro ishi yuritishni to'xtatib turishning muddatlari sud tomonidan qisqartirilishi mumkin.

O'zbekiston Respublikasining "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi Qonunga ko'ra, ijro ishi yuritish quyidagi hollarda sud ijrochisi tomonidan tugatiladi

undiruvchi undiruvdan voz kechganda, agar voz kechish sud tomonidan qabul qilingan bo'lsa

undiruvchi va qarzdor o'rtasida sud tomonidan tasdiqlangan kelishuv bitimi tuzilganda

jarima tariqasidagi jinoiy jazoni boshqa jazo turiga almashtirish yoxud jarima tariqasidagi jinoiy jazodan amnistiya aktiga asosan ozod qilish to'g'risida sud tomonidan ajrim chiqarilganda

ijro hujjatini berishga asos bo'lgan sud hujjati yoki boshqa organning hujjati bekor qilinganda yoxud qonunga ko'ra ijro hujjati bo'lgan hujjat bekor qilinganda yoki haqiqiy emas deb topilganda

Umuman, Qonunning 38-moddasiga ko'ra:

Ijro ishi yuritishdagi taraflarning ijro ishi yuritishni to'xtatib turish yoki tugatish to'g'risidagi arizasi u kelib tushgan kundan e'tiboran o'n kunlik muddatda sud ijrochisi tomonidan ko'rib chiqiladi. Arizani ko'rib chiqish

natijalariga ko'ra sud ijrochisi ijro ishi yuritishni to'xtatib turish yoki tugatish haqida yoxud ijro ishi yuritishni to'xtatib turishni yoki tugatishni rad qilish to'g'risida qaror chiqaradi.

Ijro ishi yuritishni to'xtatib turish yoki tugatish haqidagi sud hujjati yoxud boshqa organning hujjati sud ijrochisi tomonidan olingan paytdan e'tiboran darhol ijro etilishi kerak. Sud ijrochisi ijro ishi yuritishni to'xtatib turish yoki tugatish to'g'risida, bu haqda unga ma'lum bo'lgan vaqtdan e'tiboran uch kunlik muddatda, ijro ishi yuritishdagi taraflarga, sudga (agar masala ijro hujjatini bergan sud tomonidan emas, boshqa sud tomonidan hal qilingan bo'lsa) yoki ijro hujjatini bergan o'zga organga ma'lum qiladi.

To'xtatilgan ijro ishi yuritish bo'yicha u tiklanguniga qadar majburiy ijro choralari qo'llanilishiga yo'l qo'yilmaydi.

Sud yoki boshqa organning ijro ishi yuritishni to'xtatib turish yoxud tugatish to'g'risidagi hujjati ustidan o'n kunlik muddatda shikoyat qilinishi yoki protest bildirilishi mumkin.

7-§. Sud ijrochisining ijro ishi yuritishni tamomlash to'g'risidagi qarori va uni rasmiylashtirish tartibi

O'zbekiston Respublikasining "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi Qonunining 41-moddasiga binoan, ijro ishi yuritish quyidagi hollarda tamomlanadi:

- ijro hujjati amalda ijro etilganda;
- yig'ma ijro ishi yuritishga birlashtirilgan ijro hujjatlaridagi undiruv to'g'risidagi talablar bir yoki bir nechta solidar javobgar qarzdor hisobidan amalda ijro etilganda;
- ijro hujjati uni bergan sudning yoki boshqa organning talabiga binoan ijro etilmasdan qaytarilganda;
- ijro hujjati Qonunning 40-moddasida ko'rsatilgan asoslar bo'yicha qaytarilganda;
- ijro hujjati ijro etish uchun Qonunning 25-moddasi to'rtinchi qismiga muvofiq boshqa sud ijrochisiga yuborilganda;
- ijro hujjati ijro etish uchun tugatish komissiyasiga (tugatuvchiga, tugatish boshqaruvchisiga) yuborilganda.

Ijro ishi yuritish tamomlanganda sud ijrochisi bu haqda qaror chiqaradi. Ijro ishi yuritishni tamomlash to'g'risidagi qarorda qarzdor jismoniy shaxsni, uning mol-mulkini, olib qo'yilishi lozim bo'lgan bolani qidirish, shuningdek, qarzdor uchun belgilangan cheklovlar, shu jumladan, O'zbekiston Respublikasidan chiqishga oid cheklashlar va qarzdorning o'z mol-mulkiga bo'lgan huquqlariga doir cheklovlar bekor qilinadi.

Ijro ishi yuritish Qonunning 25-moddasi asosida boshqa sud ijrochisiga yuborilishi munosabati bilan tamomlanayotganda qarzdor jismoniy shaxsni, uning mol-mulkini, olib qo'yilishi lozim bo'lgan bolani qidirish, shuningdek, qarzdor uchun belgilangan cheklovlar bekor qilinmaydi. Mazkur vakolatlar ijro ishi yuritish yuborilgan sud ijrochisiga o'tadi.

Sud ijrochisi qarorining ko'chirma nusxalari u chiqarilgan kunning ertasidan kechiktirmay, undiruvchiga va qarzdorga, shuningdek, ijro hujjatini bergan sudga yoki boshqa organga yuboriladi. Ayni vaqtda sud ijrochisi qarzdorning hisobvaraqlariga qo'yilgan inkasso topshiriqnomalarini chaqirib oladi, shuningdek, cheklovlarni ijro etayotgan organlarni ushbu cheklovlarning bekor qilinganligi to'g'risida yozma shaklda xabardor qiladi.

Ijro ishi yuritish tamomlanganidan so'ng, sud ijrochisi qarzdordan ijro yig'imini, sud ijrochisi tomonidan qarzdorga solingan jarimalarni hamda ijro xarajatlarini undirish to'g'risida ilgari chiqarilgan va ijro etilmagan qarorlarning ijrosini davom ettiradi. Bunda qarzdorga nisbatan ijro ishi yuritish jarayonida belgilangan cheklovlar mazkur qarorlar ijrosi uchun zarur bo'lgan miqdorda saqlab qolinadi. Ijro ishi yuritish tamomlangan taqdirda, ijro yig'imi faqat ijro hujjatining majburiy tartibda ijro etilgan qismi bo'yicha undiriladi, nomulkiy xususiyatdagi ijro hujjatlari bundan mustasno.

Ijro ishi yuritish Qonunning tegishli normalarida nazarda tutilgan asoslarga ko'ra tamomlanganda, ijro hujjatining asl nusxasi, boshqa hollarda esa ijro hujjatining ko'chirma nusxasi ijro ishi yuritish materiallarida qoladi.

8-§. Qarzdorning mol-mulkini xatlash tartibi va sud ijrochisi tomonidan tuzilgan xatlash to'g'risidagi dalolatnoma

“Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida”gi O'zbekiston Respublikasi Qonunining 47-moddasida undiruvni qarzdorning pul mablag'lari va boshqa mol-mulkiga qaratish tartibi belgilangan. Shunga ko'ra, undiruvni qarzdorning mol-mulkiga qaratish qarzdorning mol-mulkini xatlash va majburiy realizatsiya qilishdan iboratdir.

Undiruvni qarzdorning mol-mulkiga qaratish jarayonini shartli ravishda *mol-mulkni xatlash; mol-mulkni baholash; mol-mulkni saqlash; mol-mulkni realizatsiya qilish* kabi bosqichlarga ajratish mumkin.

Ijro hujjatlari bo'yicha jismoniy va yuridik shaxslardan undiruv birinchi navbatda qarzdorning so'mdagi va chet el valutasidagi pul mablag'lariga hamda boshqa qimmatliklariga, shu jumladan, banklardagi va boshqa kredit tashkilotlaridagi pul mablag'lariga hamda o'zga qimmatliklariga qaratiladi.

Qarzdor jismoniy shaxsdan topilgan so'mdagi va chet el valutasidagi naqd pul mablag'lari darhol olib qo'yilishi lozim.

Olib qo'yilgan so'mdagi naqd pul mablag'lari keyingi ish kunidan kechiktirmay, Sud departamenti organining depozit hisobvarag'iga o'tkazish uchun bankka topshiriladi, keyin uch kunlik muddatda belgilangan tartibda taqsimlanadi.

Qarzdorning banklardagi yoki boshqa kredit tashkilotlaridagi barcha hisobvaraqlarida hamda omonatlarida turgan yoki saqlashga qo'yilgan pul mablag'lari va o'zga qimmatliklari to'g'risida axborot bo'lganda, ular xatlanadi. Qarzdorning aniqlangan tegishlicha so'mdagi naqd puli yoxud banklardagi yoki boshqa kredit tashkilotlaridagi so'mdagi mablag'lari yetarli bo'lmasa, undiruv qarzdordagi aniqlangan naqd chet el valutasiga yoxud uning banklardagi yoki o'zga kredit tashkilotlaridagi hisobvaraqlarida, omonatlarida turgan yoki saqlanayotgan valutasiga qaratiladi.

Sud ijrochisida qarzdorning xatlash mumkin bo'lgan hisobvarag'i mavjudligi to'g'risida axborot bo'lmaganda, sud ijrochisi bunday hisobvaraqlarni aniqlash to'g'risida bank yoki boshqa kredit tashkilotiga yozma so'rov yuboradi.

Sud ijrochisining yozma so‘rovi kelib tushganda bank yoki boshqa kredit tashkiloti qonun hujjatlariga muvofiq tegishli hisobvaraqlarni aniqlaydi va bu haqda keyingi ish kunidan kechiktirmay sud ijrochisiga ma’lum qiladi.

Qarzdor undiruv birinchi navbatda qaratilishi lozim bo‘lgan mol-mulk turlari yoki ashyolarni o‘zi ko‘rsatishga haqli. Qarzdor mol-mulkining u yoki bu turiga undiruvni qaratish navbati sud ijrochisi tomonidan mazkur mol-mulkning likvidligini inobatga olgan holda belgilanadi.

Qarzdorning undiruvchi talablarini qanoatlantirish uchun yetarli pul mablag‘lari bo‘lmasa, sud ijrochisi o‘z qarori bilan qarzdor hisobvaraqlarining xarajatlar qismini qarz to‘liq uzilguniga qadar qonun hujjatlarida belgilangan tartibda xatlaydi. Bank yoki boshqa kredit tashkiloti qarzdorning pul mablag‘larini xatlash haqidagi qarorni darhol ijro etadi va sud ijrochisiga qarzdorning hisobvaraqlari rekvizitlari hamda har bir hisobvaraq bo‘yicha xatlangan pul mablag‘lari miqdorini ma’lum qiladi. Ayni bir vaqtda undiruv qarzdorga tegishli bo‘lgan boshqa mol-mulkka qaratiladi, ushbu Qonunning 52-moddasiga muvofiq ijro hujjatlari bo‘yicha undiruv qaratilishi mumkin bo‘lmagan mol-mulk bundan mustasno.

Qarzdorning mol-mulkiga, shu jumladan, naqd pul mablag‘lariga va banklardagi yoki boshqa kredit tashkilotlaridagi hisobvaraqlarida hamda omonatlarida turgan yoki saqlashga qo‘yilgan pul mablag‘lariga undiruv ijro yig‘imi, sud ijrochisi tomonidan qarzdorga solingan jarimalar va ijro xarajatlari hisobga olingan holda, ijro hujjatini ijro etish uchun zarur bo‘lgan miqdorda va hajmda qaratiladi.

Qarzdor boshqa shaxslar bilan umumiy mulk huquqi asosida tegishli mol-mulkka ega bo‘lgan hollarda, undiruv uning qonun hujjatlariga muvofiq aniqlanadigan ulushiga qaratiladi.

O‘zbekiston Respublikasining “Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to‘g‘risida”gi Qonunining 53-moddasi qarzdorning mol-mulkini xatlash to‘g‘risidadir. Qarzdorning mol-mulki ijro ishi yuritishni qo‘zg‘atish to‘g‘risidagi qaror qarzdorga topshirilgan kundan e’tiboran, bir oy muddatdan kechiktirmay, zarur hollarda esa, uni topshirish bilan bir vaqtda xatlanadi.

Qarzdorning mol-mulkini xatlash mol-mulkni ro'yxatga olishdan, uni tasarruf qilish man etilganligini e'lon qilishdan, zarur hollarda esa, mol-mulkdan foydalanish huquqini cheklashdan, uni olib qo'yish yoki saqlashga topshirishdan iboratdir. Cheklashning turlari, hajmi va muddatlarini har bir muayyan holda mol-mulkning xususiyatini, uning mulkdori yoki egasi uchun ahamiyatini hisobga olib, sud ijrochisi belgilaydi.

Qarzdorning xatlangan mol-mulkini tasarruf qilish yuzasidan sud ijrochisining taqiqini buzish yoki undan foydalanish huquqining cheklanganligiga rioya qilmaslik qonun hujjatlarida nazarda tutilgan javobgarlikka sabab bo'ladi.

Xatlash quyidagi hollarda qo'llaniladi:

-- undiruvchiga olib beriladigan yoki realizatsiya qilinadigan qarzdorning mol-mulki saqlanishini ta'minlash maqsadida;

-- javobgarga tegishli bo'lib, uning o'zida yoki boshqa shaxslarda turgan mol-mulkni xatlash to'g'risidagi sud ajrimi ijro etilayotganda.

Xatlangan mol-mulkni olib qo'yib, realizatsiya qilish uchun topshirish sud ijrochisi tomonidan belgilangan muddatda, biroq xatlangandan keyin kamida uch ish kunidan so'ng amalga oshiriladi. Sud ijrochisi muayyan ijro ishi yuritish holatlaridan kelib chiqib, mol-mulkni xatlash bilan bir vaqtda ushbu mol-mulkni yoki uning ayrim ashyolarini olib qo'yishga haqlidir. Olib qo'yilgan, tez buziladigan oziq-ovqat mahsulotlari va boshqa ashyolar darhol realizatsiya qilish uchun topshiriladi.

Qarzdorning mol-mulkini ro'yxatga olish paytida aniqlanib, xatlangan so'mlar va chet el valutasidagi pul mablag'lari, qimmatli qog'ozlar, qimmatbaho toshlar, oltin, kumush, platina va platina guruhidagi metallardan, qimmatbaho toshlardan, marvariddan yasalgan zargarlik buyumlari va boshqa buyumlar, shuningdek, ana shunday buyumlarning rezgilari va alohida qismlari (bo'laklari) olib qo'yilishi shart.

O'zbekiston Respublikasi "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi Qonunining 53¹-moddasida qimmatli qog'ozlarni xatlash tartibi belgilangan bo'lib, bu 2009-yil 14-yanvardagi O'RQ-199-son Qonuni tahriridagi modda hisoblanadi.

Hujjatli qimmatli qog'ozlar ularning turgan joyi bo'yicha xatlanadi. Hujjatsiz qimmatli qog'ozlar ushbu qog'ozlar egasining huquqlari ro'yxatga olingan joy bo'yicha xatlanadi.

Qimmatli qog'ozlar xatlanganda, hujjatli qimmatli qog'ozlar xatlanganligi to'g'risida sud ijrochisi qaror chiqaradi hamda xatlangan qimmatli qog'ozlarning xatlov dalolatnomasini tuzadi.

Sud ijrochisining qimmatli qog'ozlar xatlanganligi to'g'risidagi qarorida yoki dalolatnomasida xatlangan qimmatli qog'ozlarning umumiy soni, ularning turi va qimmatli qog'ozlar emitentlari to'g'risidagi ma'lumotlar, qimmatli qog'ozlar chiqarilgan sana, ularni identifikatsiya qilish, shuningdek, qimmatli qog'ozlarning qarzdorga tegishlilikini aniqlash imkonini beruvchi boshqa ma'lumotlar ko'rsatiladi.

Qarzdorga tegishli bo'lgan qimmatli qog'ozlarning xatlanishi qarzdorga ularni tasarruf etish, shuningdek, bunday qimmatli qog'ozlarning huquqlarini hisobga olish uchun boshqa depozitariyga topshirish taqiqlanganligini anglatadi. O'zga turdagi cheklovlarni belgilashda, shu jumladan, qarzdorning qimmatli qog'ozlarda mustahkamlab qo'yilgan daromad olish huquqi va boshqa huquqlarini cheklashda sud ijrochisi belgilangan cheklovlarni qimmatli qog'ozlarni xatlash to'g'risidagi qarorda sanab o'tishi shart.

O'zbekiston Respublikasi "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi Qonunining 54-moddasida qarzdorning mol-mulkini baholash haqida ko'rsatilgan.

Ro'yxatga olingan mol-mulkni baholash ro'yxatga olinishi lozim bo'lgan mol-mulk turlariga bo'lgan talab va taklifning bozor konyunkturasi holati to'g'risidagi mavjud ma'lumotlar asosida, ijro etish kunida amalda bo'lgan narxlar bo'yicha sud ijrochisi tomonidan ta'minlanadi.

Sud ijrochisi mol-mulkni baholash uchun baholash faoliyati to'g'risidagi qonun hujjatlari talablariga muvofiq keladigan mutaxassisni jalb etadi, qonunda nazarda tutilgan hollar bundan mustasnodir.

Sud ijrochisi alohida ko'char mol-mulkning shartnomaviy narxini faqat alohida olingan mol-mulkning qiymati eng kam ish haqining yigirma baravaridan, mol-mulkning jami qiymati esa eng kam ish haqining yuz baravaridan oshmagan taqdirdagina, mutaxassisni jalb etmagan holda mustaqil belgilashi mumkin, avtomototransport vositalari bundan mustasnodir.

Garovga qo'yilgan mol-mulk bilan ta'minlangan majburiyatlarni ijro etishda undiruv ushbu mol-mulkka qaratilgan taqdirda, garovga qo'yilgan mol-mulkning kimoshdi savdosi boshlanadigan boshlang'ich realizatsiya qilish narxi sud qarori bilan belgilanadi. Ko'rsatilgan narx sud tomonidan belgilangan bo'lmasa, mazkur mol-mulk garov (ipoteka) to'g'risidagi shartnomada ko'rsatilgan narxda kimoshdi savdosiga qo'yiladi.

Qimmatli qog'ozlar, valuta qimmatliklari, qimmatbaho metallar va qimmatbaho toshlardan yasalgan zargarlik buyumlari va boshqa ro'zg'or buyumlari, nodir buyumlar, asl tasviriy san'at hamda haykaltaroshlik asarlari mutaxassislar, albatta, ishtirok etgan holda baholanishi, keyin (uch ish kuni ichida) saqlash uchun mas'uliyatli bankka yoki depozitariyga topshirilishi kerak, muayyan turdagi qimmatliklar muzeyga yoki ularning saqlanish sharoitlarini ta'minlovchi boshqa ixtisoslashtirilgan muassasaga topshirilishi lozimligi to'g'risida qonun hujjatlarida belgilangan hollar bundan mustasnodir.

Fond birjasining rasmiy listingiga kiritilgan qimmatli qog'ozlarning qiymati, sud ijrochisi tomonidan tegishli qimmatli qog'ozlar o'zida rasmiy listingga kiritilgan va qonun hujjatlariga muvofiq markazlashtirilgan tartibda kotirovka qilinadigan fond birjasiga yozma so'rov berish orqali aniqlanadi.

Agar sud ijrochisi tomonidan ro'yxatga olingan qimmatli qog'ozlar fond birjasining rasmiy listingiga kiritilmagan va markazlashtirilgan tartibda kotirovka qilinmayotgan bo'lsa, sud ijrochisi qimmatli qog'ozlarni baholash uchun qonun hujjatlarida nazarda tutilgan tartibda mutaxassisni jalb etadi.

Sud ijrochisi tomonidan mol-mulkni yoki mulkiy huquqini baholash to'g'risidagi hisobot olingan (chiqarilgan) paytdan e'tiboran uch ish kunidan kechiktirmay, ijro ishi yuritishdagi taraflarga baholash natijalari haqida bildirishnoma yuboriladi.

Baholash to'g'risidagi hisobotda ko'rsatilgan baholash obyektining qiymati xususida ijro ishi yuritishdagi taraflar, o'tkazilgan baholash to'g'risida o'zlari xabardor qilingan kundan e'tiboran o'n kundan kechiktirmay, sudda nizolashishi mumkin.

Ijro harakatlarini amalga oshirishda sud ijrochisi tomonidan xatlangan mol-mulkni baholashni amalga oshiruvchi mutaxassislarni tanlab olish tartibi O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan O'zbekiston Respublikasi Davlat mulkini boshqarish davlat qo'mitasi bilan birgalikda belgilanadi.

O'zbekiston Respublikasi "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi Qonunining 55-moddasida mol-mulkni saqlash tartiblari ko'rsatilgan bo'lib, shunga binoan, qarzdorning mol-mulki saqlash uchun qarzdorga yoki sud ijrochisi tayinlagan boshqa shaxslarga (bundan buyon matnda saqlovchi deb yuritiladi) mol-mulkni xatlash dalolatnomasiga imzo qo'ydirgan holda topshiriladi. Sud ijrochisi xatlangan mol-mulkni saqlash uchun qaysi saqlovchiga topshirgan bo'lsa, o'sha saqlovchi sud ijrochisining yozma ravishdagi roziligisiz bu mol-mulkdan foydalanishi mumkin emas. Depozitariyga saqlash uchun topshirilgan qimmatli qog'ozlar bo'yicha, shuningdek, mol-mulkning xossalariga ko'ra undan foydalanish uning yo'q bo'lib ketishiga yoki qimmati pasayishiga olib kelgan taqdirda, sud ijrochisi bunday rozilikni berishga haqli emas. Agar mazkur mol-mulkdan foydalanish uning saqlanishini ta'minlash uchun zarur bo'lsa, sud ijrochisining roziligi talab etilmaydi.

Saqlovchi, agar qarzdor uning o'zi yoki uning oila a'zolari (qarzdor yuridik shaxs bo'lsa, uning xodimi) bo'lmasa, saqlaganligi uchun tegishli haq oladi. Saqlovchining mol-mulkni saqlash uchun qilgan zarur xarajatlari ham mazkur mol-mulkdan foydalanish orqali amalda olgan foydasi chegirib tashlangan holda qoplanadi.

Xatlangan avtomototransport vositasi auksion o'tkazilguniga qadar sud ijrochisi tomonidan belgilanadigan, uning asralishi uchun tegishli sharoitlar ta'minlanadigan maxsus ajratilgan joylarda (saqlash joylarida, omborlarda, vakolatli organlar va boshqa tashkilotlarning jarima maydonlarida) saqlanadi.

Xatlangan va olib qo'yilgan mol-mulkni saqlash tartibi hamda shartlari O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi tomonidan belgilanadi.

O'zbekiston Respublikasi "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi Qonunining 56-moddasida xatlangan mol-mulkni realizatsiya qilish tartibi belgilangan.

Qarzdorning xatlangan mol-mulkini realizatsiya qilish, agar qonun hujjatlarida boshqacha hol nazarda tutilgan bo'lmasa, xatlash asoslari va mol-mulk turlaridan qat'i nazar, xatlangan kundan e'tiboran ikki oy ichida uni sotish orqali amalga oshiriladi, qonunga muvofiq muomaladan chiqarilgan mol-mulk bundan mustasno.

Qarzdorning mol-mulkini realizatsiya qilish shartnoma-vositachilik asoslarida yoki kimoshdi savdosida amalga oshiriladi, ushbu moddaning uchinchi qismida ko'rsatilgan hollar bundan mustasnodir.

Avtomototransport vositalari, ko'chmas mulk, shu jumladan, yer uchastkasi, qurilishi tugallanmagan obyektlar, ko'chmas mulkni uzoq muddatli ijaraga olish huquqlari, yer uchastkasiga bo'lgan mulkiy huquqlar, intellektual faoliyat natijalari va shaxsiylashtirish vositalariga bo'lgan mulkiy huquqlarni realizatsiya qilish qonun hujjatlarida belgilangan tartibda maxsus ajratilgan maydonchalarda birjalar tomonidan o'tkaziladigan ochiq auksion shaklidagi kimoshdi savdosida amalga oshiriladi.

Savdo tashkilotlarini va birjalarni tanlash O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan belgilangan tartibda o'tkaziladigan tanlov asosida amalga oshiriladi.

Agar realizatsiya qilish uchun auksion shaklidagi kimoshdi savdosiga qo'yilgan mol-mulk auksion shaklidagi kimoshdi savdosi amalga oshmagan deb topilishi munosabati bilan realizatsiya qilinmasa, ushbu Qonun 63-moddasi sakkizinchi qismining uchinchi xatboshisida ko'rsatilgan asosga ko'ra, kimoshdi savdosining amalga oshmagan deb topilishi bundan mustasno, mazkur mol-mulk sud ijrochisi tomonidan quyidagi tartibda arzonlashtirilishi kerak:

-- davlat soliq xizmati organi va moliya organi vakillari ishtirokida mol-mulk narxining 10 foizidan oshmagan miqdorda -- davlat daromadiga undirishni nazarda tutuvchi ijro hujjatlari bo'yicha;

-- mol-mulk qiymatining 10 foizi miqdorida -- boshqa ijro hujjatlari bo'yicha.

Savdo tashkilotlariga realizatsiya qilish uchun topshirilgan mol-mulk ham, agar u savdo tashkilotlariga realizatsiya qilish uchun topshirilgan kundan e'tiboran o'ttiz kun ichida realizatsiya qilinmagan bo'lsa, arzonlashtirilishi lozim. Bunda arzonlashtirish ushbu moddaning beshinchi qismida belgilangan tartibda va miqdorda amalga oshiriladi.

Mol-mulk arzonlashtirilganda sud ijrochisi belgilangan tartibda dalolatnoma tuzadi, shundan so'ng arzonlashtirilgan mol-mulk takroriy auksion shaklidagi kimoshdi savdolariga yoki savdo tashkilotlariga takroran realizatsiya qilish uchun qo'yiladi. Bunda arzonlashtirilgan mol-mulk bo'yicha takroriy auksion shaklidagi kimoshdi savdolari o'tkazilishi to'g'risidagi xabar u o'tkazilishidan kamida o'n besh kun oldin ommaviy axborot vositalarida beriladi. Garovga qo'yilgan mol-mulk bilan ta'minlangan qarzni undirish to'g'risidagi ijro hujjatlari bo'yicha mazkur mol-mulkni realizatsiya qilishda, shuningdek, qonunda ko'rsatilgan asosga ko'ra dastlabki kimoshdi savdolari amalga oshmagan deb e'lon qilinganda mol-mulk arzonlashtirilmaydi va birinchi baholangan narx bo'yicha takroriy auksion shaklidagi kimoshdi savdolariga yoki savdo tashkiloti tomonidan takroran realizatsiya qilishga qo'yiladi.

Takroriy auksion shaklidagi kimoshdi savdolarida realizatsiya qilinmagan yoki takroran realizatsiya qilish uchun savdo tashkilotlariga topshirilgan mol-mulk o'ttiz kun mobaynida realizatsiya qilinmagan taqdirda, u ushbu moddaning beshinchi qismiga muvofiq, arzonlashtirilgan narxda undiruvchiga taklif qilinadi, davlat daromadiga ijro hujjatlari bo'yicha undirish qaratilgan mol-mulk esa ushbu moddada belgilangan tartibda yana arzonlashtirilishi va realizatsiya qilishga qo'yilishi lozim. Garovga qo'yilgan mol-mulk bilan ta'minlangan qarzni undirish to'g'risidagi ijro hujjatlari bo'yicha ushbu mol-mulk realizatsiya qilinmasa, sud ijrochisi garovga oluvchiga mol-mulkni takroriy auksion shaklidagi kimoshdi savdolaridagi yoki savdo tashkilotlarining takroriy realizatsiya qilishidagi boshlang'ich sotish narxidan 10 foizga kamaytirilgan summada o'zida qoldirishni taklif qiladi.

Qimmatli qog'ozlar qimmatli qog'ozlarning birja bozorlarida yoki uyushgan birjadan tashqari bozorlarda realizatsiya qilinishi kerak. Ular sud ijrochisi bilan tuzilgan shartnoma asosida faoliyat yurituvchi investitsiya

vositachisi -- broker tomonidan kimoshdi savdosiga qo'yiladi. Qimmatli qog'ozlar arzonlashtirilmaydi va ikki oy mobaynida bir necha marta kimoshdi savdosiga qo'yiladi. Qimmatli qog'ozlar mazkur muddatda realizatsiya qilinmagan taqdirda, sud ijrochisi undiruvchiga ushbu qimmatli qog'ozlarni ularni broker tomonidan kimoshdi savdosiga qo'yilgan oxirgi kimoshdi savdosi kunining oxirgi kimoshdi savdosi soatidagi o'rtacha narxida o'zida qoldirishni taklif etadi.

Sud ijrochisining realizatsiya qilinmagan mol-mulkni o'zida qoldirish haqidagi ushbu moddaning sakkizinchi va to'qqizinchi qismlarida nazarda tutilgan taklifi sud ijrochisi tomonidan tegishli mol-mulk realizatsiya qilinmaganligi to'g'risidagi xabarnoma olingan kundan e'tiboran uch ish kunidan kechiktirmay undiruvchiga yuborilishi lozim. Birinchi navbatdagi talablar bo'yicha bir nechta undiruvchi bo'lgan taqdirda, takliflar sud ijrochisi tomonidan Sud departamenti organlariga ijro hujjatlarining kelib tushishi navbatiga ko'ra undiruvchilarga yuboriladi. Agar mol-mulkning sud ijrochisi tomonidan taklif qilingan bahosi ijro hujjati bo'yicha undiruvchiga to'lanishi lozim bo'lgan summadan ortiq bo'lsa, undiruvchi realizatsiya qilinmagan mol-mulkni o'zida qoldirishga (tegishli farqni bir vaqtning o'zida Sud departamenti organining depozit hisobvarag'iga to'lagan (o'tkazgan) taqdirda) haqli, bu haqda taklifda ko'rsatib o'tiladi. Undiruvchi realizatsiya qilinmagan mol-mulkni o'zida qoldirish to'g'risidagi qarori haqida sud ijrochisini taklifni olgan kundan e'tiboran besh kun ichida, yozma shaklda xabardor qilishi shart.

Undiruvchi mol-mulkni o'zida qoldirishdan voz kechsa yoki bu haqdagi o'z qarorini belgilangan muddatda yozma shaklda taqdim etmasa, mol-mulk ijro xarajatlari, shu jumladan, mol-mulkni olib qo'yish, baholash va realizatsiya qilish bo'yicha qilingan xarajatlar undirilgan holda qarzdorga qaytariladi. Undiruvchi -- garovga oluvchi realizatsiya qilinmagan garovga qo'yilgan mol-mulkni o'zida qoldirishdan voz kechganda yoxud belgilangan muddatda o'z qarorini yozma shaklda taqdim etmaganda, ijro ishi yuritish ijro hujjatini undiruvchiga qaytarish bilan tamomlanadi, realizatsiya qilinmagan boshqa mol-mulk bo'yicha ijro ishi yuritish esa qarzdorda undiruvga qaratilishi mumkin bo'lgan o'zga mol-mulk bo'lmasa, ijro hujjatini undiruvchiga qaytarish bilan tamomlanadi.

Olib qo'yilgan va realizatsiya qilinmagan mol-mulk qarzdor qarzini va sud ijrochisi mol-mulkni olib qo'yish, baholash va realizatsiya qilish bilan bog'liq holda qilgan xarajatlarning o'zni to'liq qoplanganligini tasdiqlovchi hujjatlarni undiruvni amalga oshirayotgan sud ijrochisiga taqdim etgan taqdirda ham qarzdorga qaytariladi.

Realizatsiya qilingan mol-mulkni mol-mulkning bahosi to'liq to'languniga qadar xaridorlarga berib yuborish, shuningdek, to'lovni kechiktirish (bo'lib-bo'lib to'lash) sharti bilan realizatsiya qilish savdo tashkilotlariga va sud ijrochilariga taqiqlanadi.

Davlat daromadiga o'tkaziladigan mol-mulkni realizatsiya qilish xususiyatlari, shuningdek, ko'chmas mulkni uzoq muddatga ijaraga olish huquqlarini, qarzdorning yer uchastkalariga, intellektual faoliyat natijalariga va shaxsiylashtirish vositalariga bo'lgan mulkiy huquqlarini realizatsiya qilish tartibi ushbu Qonun talablari hisobga olingan holda O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi tomonidan belgilanadi.

9-§. Qarzdor jismoniy shaxsning O'zbekiston Respublikasidan chiqishini vaqtincha cheklash to'g'risidagi qaror va uni rasmiylashtirish tartibi

O'zbekiston Respublikasi "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi Qonunining 42¹-moddasi 2009-yil 14-yanvardagi O'RQ-199-son Qonuni tahriridagi modda sanalib, unda qarzdor jismoniy shaxsning O'zbekiston Respublikasidan chiqishini vaqtincha cheklash holatlari ko'rsatilgan. Sud hujjati asosida berilgan ijro hujjatidagi yoki ijro hujjati bo'lgan sud hujjatidagi talablar belgilangan muddatda qarzdor jismoniy shaxs tomonidan uzrsiz sabablarga ko'ra ijro etilmaganda, sud ijrochisi undiruvchining arizasi bo'yicha yoki o'z tashabbusi bilan qarzdor jismoniy shaxsning O'zbekiston Respublikasidan chiqishini vaqtincha cheklash to'g'risida qaror chiqarishga haqlidir.

Sud ijrochisining qarzdor jismoniy shaxsning O'zbekiston Respublikasidan chiqishini vaqtincha cheklash to'g'risidagi qarori katta sud ijrochisi tomonidan tasdiqlanadi. Mazkur qarorning ko'chirma nusxalari qarzdor jismoniy shaxsga (agar uning turgan joyi ma'lum bo'lsa), ichki ishlar organlarining kirish, chiqish va fuqarolik bo'limiga (boshqarmasiga) hamda Davlat chegarasini qo'riqlash organlariga yuboriladi.

Agar ijro hujjati sud hujjati bo'lmasa va sud hujjati asosida berilmagan bo'lsa, undiruvchi qarzdor jismoniy shaxsning O'zbekiston Respublikasidan chiqishini vaqtincha cheklashni belgilash to'g'risidagi ariza bilan sudga murojaat qilishga haqli.

Sud ijrochisining qarzdor jismoniy shaxsning O'zbekiston Respublikasidan chiqishini vaqtincha cheklash to'g'risidagi qarori ustidan shikoyat qilinishi yoki protest keltirilishi mumkin.

Qarzdor jismoniy shaxsning O'zbekiston Respublikasidan chiqishini vaqtincha cheklashga asos bo'lgan ijro hujjatining talablari amalda ijro etilganda yoxud u bo'yicha ijro ishi yuritish ushbu Qonunda belgilangan asoslarga ko'ra tugatilganda yoki tamomlanganda, sud ijrochisi keyingi kundan kechiktirmasdan qarzdor jismoniy shaxsni, ichki ishlar organlarini va Davlat chegarasini qo'riqlash organlarini qarzdor jismoniy shaxsning O'zbekiston Respublikasidan chiqishini cheklash olib tashlanganligi to'g'risida yozma shaklda xabardor qiladi.

Qarzdor jismoniy shaxsning O'zbekiston Respublikasidan chiqishini vaqtincha cheklashni ta'minlash yuzasidan sud ijrochilarining, ichki ishlar organlari va Davlat chegarasini qo'riqlash organlarining hamkorligi tartibi O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi, Ichki ishlar vazirligi va Milliy xavfsizlik xizmati tomonidan belgilanadi.

10-§. Jismoniy shaxslar va yuridik shaxslarning mansabdor shaxslariga ijro hujjatini ijro etmaganligi uchun sud ijrochisining jarima solish to'g'risidagi qarori va uni rasmiylashtirish tartibi

O'zbekiston Respublikasining "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi Qonunining XI bobi (81-, 82-modda) ijro hujjatini ijro etmaganlik uchun javobgarlik choralari va tartibiga bag'ishlangan bo'lib, unda ijro hujjatini bank yoki boshqa kredit tashkiloti tomonidan ijro etmaganlik uchun javobgarlik hamda ijro hujjatini ijro etmaganlik va uning ijrosiga to'sqinlik qilganlik uchun javobgarlik o'rin olgan.

Ijro hujjati topshirilgan bank yoki boshqa kredit tashkiloti pul mablag'larini undirish to'g'risidagi ijro hujjatini ijro etmaganligi uchun ularga xo'jalik sud tomonidan undirilishi lozim bo'lgan summaning ellik foizigacha miqdorda jarima solinadi.

Ijro hujjatini ijro etmaganlik, shuningdek, uning ijrosiga to'sqinlik qilganlik qonunda nazarda tutilgan javobgarlikka sabab bo'ladi.

Masalan, O'zbekiston Respublikasi Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi kodeksining 198¹-moddasiga asosan qarzdorning ijro hujjatini uning ixtiyoriy ravishda ijro etilishi uchun belgilangan muddatda uzrsiz sabablarga ko'ra ijro etmasligi yoki uning zimmasiga muayyan harakatlarni sodir etish yoxud ularni sodir etishdan o'zini tiyish majburiyatini yuklovchi ijro hujjatini uzrsiz sabablarga ko'ra sud ijrochisi belgilagan muddatda ijro etilmasligi fuqarolarga eng kam ish haqining besh baravaridan o'n baravarigacha, mansabdor shaxslarga esa -- o'n baravaridan o'n besh baravarigacha miqdorda jarima solishga sabab bo'ladi.

Shuningdek, MJTKning 198²- moddasiga muvofiq, sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risidagi qonun hujjatlarini buzganlik, ya'ni qarzdorning daromadlari va mulkiy ahvoli haqida noto'g'ri ma'lumotlar berganlik, ijro hujjatini yo'qotganlik, undiruvni qarzdorning ish haqidan hamda unga tenglashtirilgan to'lovlardan ushlab qolish uchun yuborilgan ijro hujjatlarini ijro etish, ularning hisobini yuritish va ularni saqlash tartibini buzganlik, shuningdek, qarzdor o'zining yangi ish, o'qish joyi, pensiya va boshqa daromadlar olish joyi haqida ma'lum qilmaganligi fuqarolarga eng kam ish haqining besh baravaridan o'n baravarigacha, mansabdor shaxslarga esa o'n baravaridan o'n besh baravarigacha miqdorda jarima solinadi.

11-§. Sud hujjatining qaytarma ijrosi to'g'risidagi javobgarning arizasi va uni rasmiylashtirish tartibi

FPKning 382-moddasida hal qiluv qarorining qaytarma ijrosi tartibi belgilangan bo'lib, unga ko'ra ijro etilgan hal qiluv qarori bekor qilingan va ish yangidan ko'rib chiqilganidan keyin talablarni qanoatlantirishni to'liq yoki qisman rad etish to'g'risida hal qiluv qarori chiqarilgan yoxud ish yuritishni tugatish to'g'risida yoki arizani ko'rmasdan qoldirish to'g'risida ajrim chiqarilgan taqdirda, bekor qilingan hal qiluv qarori bo'yicha javobgardan da'vogarning foydasiga undirilgan narsalarning hammasi javobgarga yana qaytarib berilishi lozim (hal qiluv qarorining qaytarma ijrosi).

Ishni yangidan ko'rish uchun topshirilgan sud o'z tashabbusi bilan qaytarma ijro to'g'risidagi masalani ko'rish va uni yangi hal qiluv qarorida yoki ish yuritishni tugatish to'g'risidagi ajrimda hal qilishi shart.

Ishni yangidan ko'rayotgan sud bekor qilingan hal qiluv qarorining qaytarma ijrosi masalasini hal qilmagan taqdirda, javobgar bu sudga qaytarma ijro to'g'risida ariza berishga haqli. Bu ariza ishda ishtirok etuvchi shaxslarni xabardor qilgan holda sud majlisida ko'riladi. Biroq bu shaxslarning kelmasligi sud oldiga qo'yilgan masalaning hal etilishi uchun to'sqinlik qilmaydi. Hal qiluv qarorining qaytarma ijrosi to'g'risidagi ariza davlat boji to'lamagan holda, umumiy da'vo muddati davomida berilishi mumkin. Hal qiluv qarorining qaytarma ijrosi to'g'risidagi masala bo'yicha sudning chiqargan ajrimi ustidan xususiy shikoyat berilishi yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

Ishni apellyatsiya, kassatsiya shikoyati bo'yicha yoki nazorat tartibidagi protest bo'yicha ko'rib chiqayotgan sud o'zining ajrimi yoki qarori bilan huquq to'g'risidagi nizoni uzil-kesil hal qilsa yoki ish yuritishni tamomlasa, hal qiluv qarorining qaytarma ijrosi to'g'risidagi masalani hal qilishi yoki uni hal qilish uchun birinchi instansiya sudiga topshirishi shart.

Agar yuqori sudning ajrimida yoki qarorida qaytarma ijro to'g'risidagi masala bo'yicha hech qanday ko'rsatma bo'lmasa, javobgar birinchi instansiya sudiga tegishli ariza berishga haqli bo'ladi. Birinchi instansiya sudi bu arizani FPKning 383-moddasining qoidalariga binoan ko'rib chiqadi va hal qiladi.

Shuningdek, alohida toifadagi ishlar bo'yicha qaytarma ijroning o'ziga xos jihatlari ham mavjud. Mehnatga oid huquqiy munosabatlardan kelib chiqadigan talablar bo'yicha pul summasi undirish to'g'risidagi, intellektual mulk obyektlaridan foydalanganlik uchun haq undirish to'g'risidagi, aliment undirish to'g'risidagi, mayib bo'lganlik yoki sog'liqqa boshqacha shikast yetganlik, shuningdek, boquvchining o'limi natijasida ko'rilgan zarar o'rini qoplash uchun haq undirish to'g'risidagi ishlar bo'yicha hal qiluv qarorlari bekor qilingan taqdirda, agar bekor qilingan hal qiluv qarori da'vogar bergan soxta ma'lumotlarga yoki u taqdim etgan qalbaki hujjatlarga asoslangan bo'lsa, qaytarma ijroga yo'l qo'yiladi.

12-§. Sud ijrochilarining xatti-harakatlari ustidan berilgan shikoyatlar va uni protsessual rasmiylashtirish tartibi

Sud ijrochisining qarorlari ustidan shikoyat berish va protest keltirishga oid masalalar Qonunning 86¹-moddasida berilgan bo‘lib, mazkur modda 2009-yil 14-yanvardagi O‘RQ-199-son Qonuni tahririda berilgan.

Qonunchilikda sud ijrochilarining xatti-harakatlari ustidan bo‘ysunuv tartibida yuqori turuvchi organga (mansabdor shaxsga) yoki sudga shikoyat qilish, shuningdek, prokuratura organlariga murojaat qilish mumkin.

Sud ijrochisining qaroriga qonunda belgilangan tartibda prokuror tomonidan protest keltirilishi mumkin.

Xo‘jalik sudi tomonidan berilgan ijro hujjati bo‘yicha sud ijrochisining chiqargan qarori ustidan undiruvchi yoki qarzdor tomonidan ijro hujjatini bergan xo‘jalik sudiga yoki bo‘ysunuv tartibida yuqori turuvchi organga, mansabdor shaxsga qaror chiqarilganligi haqida xabar qilingan kundan e‘tiboran o‘n kunlik muddatda shikoyat berilishi mumkin.

Qonunda (Qonunning 86¹-moddasi birinchi qismi) nazarda tutilmagan hollarda sud ijrochisining qarori ustidan qaror chiqarilganligi haqida xabar qilingan kundan e‘tiboran o‘n kunlik muddatda sud ijrochisi joylashgan yerdagi umumiy yurisdiksiya sudiga yoki bo‘ysunuv tartibida yuqori turuvchi organga, mansabdor shaxsga shikoyat beriladi. Masalan, sud ijrochisining qarzdorni yoki uning mol-mulkini qidirishni rad etish to‘g‘risidagi va qidirish xarajatlarini undirish to‘g‘risidagi qarori ustidan shikoyat qilish yoki protest bildirish mumkin. Xuddi shunday qarorlarni va ushbu qarorlar ustidan shikoyat berish mumkinligi haqidagi qoidalarni sud ijrochisi tomonidan chiqarilgan deyarli barcha qarorlarda uchratish mumkin.

Sud ijrochilari sodir etgan huquqbuzarliklari uchun qonunga muvofiq javobgar bo‘ladilar. Sud ijrochisi tomonidan jismoniy va yuridik shaxslarga yetkazilgan zarar qonun hujjatlarida nazarda tutilgan tartibda qoplanishi lozim (Qonunning 87-, 88-moddasi).

Sud ijrochilarining xatti-harakatlari (qarorlari) ustidan qonunda belgilangan tartibda yuqori bo‘ysunuv organlariga, adliya, sud, prokuratura organlariga shikoyat va arizalar bilan murojaat qilish mumkin.

Shuningdek, sud qarorlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etishda sud va ijro organlari o'rtasidagi qonunchilik amaliyotida vujudga kelayotgan ayrim masalalar bo'yicha O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumi va Oliy xo'jalik sudi Plenumining "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi qonunini qo'llashda sud amaliyotida vujudga keladigan ayrim masalalar haqida"gi 2009-yil 10-apreldagi 06/196-sonli qarorida batafsil bayon etilgan.

NAZORAT UCHUN SAVOL VA TOPSHIRIQLAR

1. Ijro ishini yuritish sohasidagi islohotlar mazmuni haqida tushuntiring.
2. Ijro hujjatlarining turlarini tahlil eting.
3. Sud ijrochisining ijro harakatlarini keyinga qoldirishi va to'xtatishi o'rtasida qanday o'xshash va farqli jihatlar mavjud?
4. Sudning ijro ishi yuritishni tugatish qaysi jihatlar bilan ijro ishi yuritishni tamomlashdan farqlanadi ?

NAZORAT UCHUN KAZUSLAR

1. Da'vogar Komilova Aziza Ne'matovna javobgar Komilov Nurmat Eshqobilovich va Komilova Mehri Shukurovnalarga nisbatan uyga kiritish haqidagi da'vo arizasi bilan murojaat qilgan. Sud majlisida berilgan tushuntirishga ko'ra, Komilov Nurmat uning turmush o'rtog'i bo'lishini, u bilan 2010-yildan buyon qonuniy nikohdan o'tib, Mirzo Ulug'bek tumani 3-mavze 2-uyning 5-xonadoniga kelin bo'lib tushganligini, birgalikdagi turmushlaridan bir nafar 2011-yilda tug'ilgan Komilov Nodirjon Nurmatovich ismli farzandiligini, o'zaro janjaldan so'ng 2011-yil sentabr oyida javobgarlar uni farzandi bilan birga uydan haydab chiqarganligini, ayni paytga qadar ijarada yashab kelganligini, nizoli xonadonda hech kim yashamasligini, javobgarlarning nizoli uydan tashqari 3-4 ta uylari borligini, uyga kirib yashash uchun javobgarlar ruhsat bermayotganligini, nikohlari hali bekor bo'lmaganligini ko'rsatib o'tdi. Sud jarayonida aniqlanishicha, nizoli uy javobgarning kelinoyisi Komilova Mehriга tegishli ekanligi, uyni

turmush o'rtog'ining ukasiga vaqtincha berib turganligi, da'vogar va uning turmush o'rtog'i u yerda ro'yxatdan o'tmaganligi ma'lum bo'ldi. Sud qaroriga ko'ra, da'vogar Komilova Aziza Ne'matovnaning da'vo arizasi qanoatlantirilib, uni 2011-yilda tug'ilgan Komilov Nodirjon Nurmatovich ismli farzandi bilan nizoli Mirzo Ulug'bek tumani 3-mavze 2-uy 5-xonadonga yashash uchun kiritib qo'yilishi belgilandi. 2012-yil 4-sentabrda tuman sud ijrochilari bo'limiga mazkur fuqarolik ishi bo'yicha chiqarilgan sud qarori majburiy ijro qilish uchun yuborilgan. 2012-yil 3-oktabrda ijro ishi yuritishni qo'zg'atish haqidagi qaror chiqarilgandan keyin ma'lum bo'lishicha, uy egasi Komilova Mehri Shukurovna nizoli uyni 2012-yil 24-avgustda tuzilgan hadya shartnomasiga ko'ra qaynopasi Komilova Go'zal Eshqobilovnaga nomiga o'tkazgan. Ayni paytda Komilova Go'zal Eshqobilovna turmush o'rtog'i bilan mazkur uyda yashamoqda.

➤ *Nizoli masalani qanday hal qilish mumkin? Mazkur vaziyatda sudning xatoligi bormi? Ish bo'yicha moddiy va protsessual qonun normalari to'g'ri qo'llanilganmi?*

➤ *Ushbu vaziyatda sud ijrochisi qanday harakatlar qila oladi? Sudchi?*

➤ *Ushbu fuqarolik ishi bo'yicha yuritilgan ayrim protsessual hujjatlar (da'vo arizasi, sud majlisi bayonnomasi, sudning hal qiluv qarori va sh.k.)ni shakllantiring.*

➤ *"Fuqarolik ishlari bo'yicha sudda ish qo'zg'atish" mavzusining ilmiy o'rganilganlik darajasini tegishli adabiyotlar ro'yxati orqali izohlang.*

2. Yirik kompaniyalardan birining rahbariga nisbatan ochilgan jinoyat ishi bo'yicha hukm qonuniy kuchga kirgach, ijro uning mol-mulkini davlat hisobiga o'tkazishga qaratildi. Ijro jarayonida aniqlanishicha, 5 ta uy uning singlisi nomida, 2 ta uy ro'yxatdan qolib ketgan, 1 ta uyda ota-onasi yashaydi, qolgan 11 ta uy ijroga qaratildi, ammo sudning hukmi va ish bo'yicha chiqarilgan hal qiluv qarorida ro'yxatga olingan hovli-joyda uyning ichidagi narsalar haqida hech qanday ko'rsatma yo'q. Narsalar umumiy va shaxsiy foydalanishdagi buyumlar sanaladi, lekin miqdori juda ko'p. Masalan: 20 ta erkaklar kostyum-shimi, 40 ta ayollar tuflisi; 45 ta ayollar sumkasi va boshqalar. Aniqlanishicha, buyumlar uning singlisiga tegishli bo'lib, mazkur uy uning saloni sifatida xizmat ko'rsatar ekan.

➤ *Sud ijrochisi bunday holatda qanday yo'l tutishi mumkin?*

➤ *Masala qanday hal bo'ladi?*

I VA II BOB BO'YICHA ILOVALAR

Eslatma: Ilova matnida O'zbekiston Respublikasining Fuqarolik protsessual kodeksi -- FPK deb yuritiladi.

Da'vo arizasi namunasi

Fuqarolik ishlari bo'yicha

Toshkent shahar

Uchtepa tumanlararo sudiga

Da'vogar: (F.I.O.)

Toshkent shahar Chilonzor

tumani 3-mavze 9-uy 15-xonadonda istiqomat qiladi.

Javobgar: (F.I.O.)

Toshkent shahar Chilonzor

tumani 3-mavze 9-uy 15-xonadonda istiqomat qiladi.

DA'VO ARIZA

(Oldi-sotdi shartnomasini haqiqiy emas deb topish haqida)

Men, javobgar (F.I.O.) bilan 2003-yilning mart oyida qonuniy nikohdan o'tib oila qurganman, ushbu haqda Sobir Raximov tumani FHDYo bo'limida 1058-son bilan dalolatnoma yozuvi qayd etilgan. Birgalikdagi turmushimizdan ikki nafar farzandlarimiz bor.

Javobgar (F.I.O.) bilan birgalikdagi turmushimiz davomida, ya'ni 2009-yil 13-mayda javobgar (F.I.O.) nizoli Toshkent shahar Chilonzor tumani 3-mavzesi 9-uyning 15-xonadonini sotib oldi. Turmush o'rtog'im, ya'ni javobgar (F.I.O.) O'zbekiston Respublikasi JKning 168-moddasi 3-qismi "a" bandi bilan ayblanib, sud unga nisbatan ozodlikdan mahrum etish jazosini tayinladi. Javobgar (F.I.O.) jazoni o'tayotgan vaqtda, mening roziligim olinmay 2012-yilning 19-aprel kuni berilgan ishonchnomaga asosan harakat qilgan fuqaro (F.I.O.) nizoli xonadonni (F.I.O.) ga sotgan bo'lib, ushbu oldi-sotdi shartnomasi Toshkent shahar Chilonzor tumani 8-sonli DNI tomonidan 6-2344-reestr raqami bilan qayd etilgan.

O'zbekiston Respublikasining Oila kodeksi 23-moddasida "Er va xotinning nikoh davomida orttirgan mol-mulkari, shuningdek, nikoh qayd etilgunga qadar,

bo'lajak er-xotinning umumiy mablag'lari hisobiga olingan mol-mulkleri, agar qonun yoki nikoh shartnomasida boshqacha hol ko'rsatilmagan bo'lsa, ularning birgalikdagi umumiy mulki hisoblanadi.

Shuningdek, O'zbekiston Respublikasining Oila kodeksi 24-moddasida "Er (xotin) o'zining nomiga rasmiylashtirgan umumiy ko'chmas mol-mulkni tasarruf etish bo'yicha bitim tuzishi uchun xotin (er)ning notarial tartibda tasdiqlangan roziligini olishi lozim. Ko'rsatilgan bitimni tuzishga notarial tartibda tasdiqlangan roziligi olinmagan er yoki xotin mazkur bitim amalga oshirilganligini bilgan yoki bilishi lozim bo'lgan kundan boshlab bir yil davomida bu bitimni sud tartibida haqiqiy emas deb topishni talab qilishga haqlidir."

Yuqorida keltirganimdek, nizoli xonadon oldi-sotdi shartnomasi imzolanayotganda mening roziligim olinmagan, men ushbu oldi-sotdi shartnomasi haqida faqatgina 2013-yilning 1-fevral kuni xabar topdim.

O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 113–114-moddalariga binoan, bitim ushbu kodeksda belgilab qo'yilgan asoslarga ko'ra sud haqiqiy emas deb topganligi sababli, nizoli bitim haqiqiy emas deb hisoblanadi, haqiqiy bo'lmagan bitim uning haqiqiy emasligi bilan bog'liq oqibatlardan tashqari boshqa yuridik oqibatlarga olib kelmaydi va tuzilgan paytidan boshlab haqiqiy emasdir.

Yuqoridagilarga asosan, suddan

SO'RAYMAN:

2012-yil 19-aprel kuni javobgar nomidan ishonchnoma asosida harakat qiluvchi (F.I.O.) hamda (F.I.O.) o'rtasida tuzilib, Toshkent shahar Chilonzor tumani 8-sonli DNI tomonidan tasdiqlanib, rasmiy ro'yxat kitobiga 6-2344-raqami bilan qayd qilingan Toshkent shahar Chilonzor tumani 5-mavzesi, 9-uy, 15-xonadonining oldi-sotdi shartnomasini haqiqiy emas deb topishingizni;

Sud xarajatlarini javobgarlardan undirishingizni.

Ilova:

1. Nikoh guvohnomasi va tug'ilganlik haqidagi guvohnomalar nusxasi;
2. Oldi-sotdi shartnomasi nusxasi;
3. Ma'lumotnoma;
4. Davlat boji to'langanligi haqidagi kvitansiya;
5. Da'vo arizadan nusxa;
6. Pasport nusxasi;
7. Boshqa hujjatlar.

Sana

imzo

F.I.O

Da'voni ta'minlash to'g'risidagi ariza namunasi

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar
Uchtepa tumanlararo sudiga

Da'vogar: (F.I.O.) Toshkent shahar Chilonzor
tumani 3-mavze 9-uy 15-xonadonda istiqomat qiladi

ARIZA

Mening javobgar (F.I.O.) va boshqalarga nisbatan oldi-sotdi shartnomasini haqiqiy emas deb topish haqidagi da'vo arizam mazmunan ko'rib chiqilib, qonuniy qaror qabul qilinguniga qadar nizoli Toshkent shahar Chilonzor tumani 5- mavzesi 9-uy 15-xonadoniga barcha notarial harakatlarni amalga oshirilishiga taqiq qo'yishingizni so'rayman.

Da'vogar: imzo F.I.O.

Sana_____

Davlat bojini to'lashni kechiktirish to'g'risidagi ariza namunasi

Fuqarolik ishlari bo'yicha
Uchtepa tumanlararo sudiga

Da'vogar: (F.I.O.) , Toshkent shahar
Chilonzor tumani 3-mavze
9-uy 15-xonadonda yashaydi

ARIZA

Mening javobgar (F.I.O.) va boshqalarga nisbatan oldi-sotdi shartnomasini haqiqiy emas deb topish haqidagi da'vo arizam yuzasidan sudga murojaat qilinishida to'lanishi lozim bo'lgan davlat bojining qisman to'langanligini inobatga olib, davlat bojining qolgan qismi fuqarolik ishi mazmunan ko'rib chiqilguniga qadar kechiktirishingizni so'rayman.

Da'vogar: imzo (F.I.O.)

Sana_____

Qo'shimcha da'vo arizasi namunasi

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar
Uchtepa tumanlararo sudiga

Da'vogar: (F.I.O.) Toshkent shahar
Chilonzor tumani 3-mavze
9-uy 15-xonadonda istiqomat qiladi

Javobgar: (F.I.O.) Toshkent shahar
Chilonzor tumani 3-mavze
9-uy 15-xonadonda istiqomat qiladi

QO'SHIMCHA DA'VO ARIZASI

(uydan ko'chirish haqida)

Men fuqaro (F.I.O.) bilan 2003-yilning mart oyida qonuniy nikohdan o'tib oila qurganman, bu haqida Sobir Rahimov tumani FHDYo bo'limida 1056-son bilan dalolatnoma yozuvi qayd etilgan. Birgalikdagi turmushimizdan ikki nafar farzandlarimiz bor.

Turmush o'rtog'im (F.I.O.) bilan birgalikdagi turmushimiz davomida, ya'ni 2009-yil 13- martda nizoli Toshkent shahar, Chilonzor tumani, 5-mavzesi, 9-uyning 15-xonadonini sotib olganmiz. Turmush o'rtog'im (F.I.O.) O'zbekiston Respublikasi JKning 168-moddasi 3-qismi "a" bandi bilan ayblanib, sud unga nisbatan ozodlikdan mahrum etish jazosini tayinladi. Turmush o'rtog'im jazoni o'tayotgan vaqtda, mening roziligim olinmay, 2012-yilning 19-aprel kuni berilgan ishonchnomaga asosan harakat qilgan (F.I.O.) nizoli xonadonni (F.I.O.) ga sotgan. Ushbu oldi-sotdi shartnomasi Toshkent shahar, Chilonzor tumani, 8-sonli DNI tomonidan 6-2344-reestr raqami bilan qayd etilgan.

Ish yurituvingizdagi meni javobgar va boshqalarga nisbatan bitimni haqiqiy emas deb topish yuzasidan yuritilayotgan fuqarolik ishi muhokamasida ushbu da'vo talablarimni mantiqiy davomi sifatida, uydan javobgarni va uning oilasini ko'chirishni so'rayman.

O'zbekiston Respublikasi Uy-joy kodeksining 11-, 54- va 70-moddalarida turar joyga bo'lgan mulk huquqi muddatsizligi, fuqarolar va yuridik shaxslarning, davlatning huquqlarini hamda qonun bilan qo'riqlanadigan manfaatlarini buzmaganda shaxsning o'ziga tegishli turar joyga o'z xohishi va manfaatlariga ko'ra egalik qilish, undan foydalanish va uni tasarruf etish, shuningdek, o'zining mulk huquqi buzilishini bartaraf etishni talab qilish huquqidan iboratligi, fuqarolarni munitsipal,

idoraviy uy-joy fondi va aniq maqsadli kommunal uy-joy fondining uylaridagi turar joydan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish ijaraga beruvchining yoki ushbu turar joyda yashab qolgan boshqa doimiy foydalanuvchilarning da'vo arizasiga binoan sud tartibida amalga oshirilishi, munitsipial, idoraviy uy-joy fondi va aniq maqsadli kommunal uy-joy fondining uylaridagi egallab turilgan turar joydan ko'chirilishiga ushbu kodeksda belgilangan asoslar bo'yicha yo'l qo'yilishi, ko'chirish sud tartibida amalga oshirilishi ko'rsatilgan.

Yuqoridagilarga asosan, suddan

S O' R A Y M A N:

Javobgar (F.I.O.) va uning oila a'zolari (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.)larni Toshkent shahar Chilonzor tumani 5-mavze 9-uy 15-xonadondan boshqa turar joy bilan ta'minlamasdan ko'chirishingizni.

Ilova:

1. Nikoh guvohnomasi va tug'ilganlik haqidagi guvohnomalar nusxasi;
2. Oldi-sotdi shartnomasi nusxasi;
3. Uy hujjatlari;
4. Davlat boji to'langanligi haqidagi kvitansiya;
5. Da'vo arizasidan nusxa;
6. Pasport nusxasi.

Sana:

imzo

F.I.O.

Qarshi da'vo arizasi namunasi

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar
Mirobod tumanlararo sudiga

Da'vogar: (F.I.O.) Mirobod tumani,
Furqat ko'chasi 45-uyda istiqomat qiladi
Javobgar: (F.I.O.) Mirobod tumani
Furqat ko'chasi 78-uyda istiqomat qiladi

QARSHI DA'VO ARIZASI

(Oldi-sotdi shartnomasini haqiqiy emas deb topish haqida)

Fuqarolik ishlari bo'yicha sudga da'vogar (F.I.O.) da'vo arizasi bilan murojaat qilib, javobgar (F.I.O.) ni oila a'zolari bilan uydan ko'chirishni so'ragan.

Vaholanki, ushbu da'vo talablarini qonunga zid hisoblayman. Chunki, men javobgar (F.I.O.) dan 10.200.000 so'm qarz olgan edim. Ushbu qarz summasini uch oylik muddatda qaytarmaganimdan so'ng, qarz evaziga uyni o'tkazib berishga majburladi. Shundan so'ng nizoli uyni notarial tasdiqlangan oldi-sotdi shartnomasiga asosan o'z nomiga rasmiylashtirib oldi.

Mazkur oldi-sotdi shartnomasi qarz evaziga amalga oshirilganligini Mirobod tumani 2-sonli davlat notarial idorasi notariusi (F.I.O.) va guvoh (F.I.O.) lar ham tasdiqlashadi.

O'zbekiston Respublikasining Fuqarolik kodeksiga ko'ra, agar shartnoma taraflar o'rtasida bo'lgan qarzning evaziga amalga oshirilgan bo'lsa, bunday bitim o'z-o'zidan haqiqiy emas deb topilishi ko'rsatilgan. Bundan tashqari, O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2001-yil 14-sentabrdagi "Uy-joy nizolari bo'yicha sud amaliyoti haqida"gi qarorining 10-bandida tushuntirilishicha, uy-joylarga nisbatan oldi-sotdi shartnomalarini haqiqiy emas deb topish da'volari bo'yicha sudlar ishlarni ko'rishda bunday bitimlar mulkdorning erki va xohishiga ko'ra amalga oshirilganligini e'tiborga olishi lozim. Agar shartnoma taraflar o'rtasida bo'lgan qarzning evaziga amalga oshirilgan bo'lsa, bunday bitim o'z-o'zidan haqiqiy emas deb topilishi, taraflar o'rtasida bo'lgan munosabatlar qarz shartnomasi majburiyatlaridan kelib chiqadigan qoidalar tartibida hal etiladi.

Yuqoridagilardan kelib chiqib, suddan

SO'RAYMAN:

Qarshi da'vo arizasini qanoatlantirib, oldi-sotdi shartnomasini haqiqiy emas deb topishingizni;

Oldi-sotdi shartnomasini tasdiqlagan Mirobod tumani 2-sonli davlat notarial idorasi notariusi (F.I.O.) ni ishga jalb qilishingizni hamda (F.I.O.) ni guvoh sifatida chaqirishingizni.

Ilova: qarz olganlik to'g'risida tilxat; oldi-sotdi shartnomasining nusxasi; uy hujjatlari; davlat boji to'langanligi haqidagi kvitansiya; da'vo arizasidan nusxa; pasport nusxasi.

Da'vogar:

imzo

F.I.O.

Da'vo arizasini qabul qilishni rad etish to'g'risidagi ajrim namunalari

A J R I M

(da'vo arizasini qabul qilishni rad etish haqida)

2014-yil 27-aprel

Toshkent shahri

Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudining sudyasi (F.I.O.) da'vogar "Zarafshon" korxonasining javobgar "Nur"ga nisbatan qarzni undirish haqidagi da'vo arizasini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladim :

Da'vogar "Zarafshon" korxonasi javobgar "Nur"ga nisbatan qarzni undirish haqidagi da'vo arizasi bilan sudga murojaat etib, javobgardan 2.345.206 so'm qarz va sud xarajatlarini undirib berishni so'ragan.

FPKning 31-moddasi talablariga muvofiq, taraflardan hech bo'lmaganda bittasi fuqaro bo'lgan nizolarga doir ishlar sudlarga taalluqlidir.

FPKning 152-moddasida sud agar ariza sudda ko'rishga tegishli bo'lmasa, arizani qabul qilishni rad etishi ko'rsatilgan.

Ammo, da'vogar "Zarafshon" korxonasi tomonidan taqdim etilgan da'vo arizasida javobgar ham yuridik shaxsdir.

Bunday holatda, ushbu da'vo arizasini qabul qilishni rad etish, da'vogarga bu masalada xo'jalik sudiga da'vo arizasi bilan murojaat etish huquqini tushuntirish lozim deb hisoblayman.

Yuqoridagilarga binoan, FPKning 31-, 152- va 237–238-moddalarini qo'llab,

Ajrim qilaman:

Da'vogar "Zarafshon" korxonasi javobgar "Nur"ga nisbatan qarzni undirish haqidagi da'vo arizasini qabul qilish rad etilsin.

Da'vogarga ushbu masalada xo'jalik sudiga murojaat etish huquqi tushuntirilsin.

Ajrimdan norozi tomonlar 10 kun muddat ichida shu sud orqali Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga xususiy shikoyat berishi, prokuror xususiy protest keltirishga haqlidir.

Sudya:

imzo

F.I.O.

AJRIM

(da'vo arizasini qabul qilishni rad etish haqida)

2012-yil 24-fevral

Toshkent shahri

Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudi sudyasi (F.I.O.) 2012-yil fevral oyining 24-kuni da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan bola bilan uchrashish haqidagi da'vo arizasini qabul qilish masalasini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladim:

Da'vogar (F.I.O.) javobgar (F.I.O.) ga nisbatan bola bilan uchrashish haqidagi da'vo ariza bilan sudga murojaat qilgan.

Da'vogar tomonidan sudga taqdim qilingan hujjatlardan aniqlanishicha, javobgar (F.I.O.) 2012-yil 10-yanvarga qadar, Toshkent shahar, Sirg'ali tumani, Sirg'ali-5 mavzesi, 35-uy, 11-xonadonda doimiy ro'yxatda turgan. Hozirgi vaqtda esa u Toshkent shahar Uchtepa tumani Sharof ko'chasi 13-uy 20-xonadonda doimiy ro'yxatga qo'yilgan.

FPKning 141-moddasining 1-qismiga ko'ra, arizalar javobgar doimiy yashab turgan yoki doimiy mashg'ul bo'lgan joydagi sudga beriladi.

FPKning 152-moddasining 5-bandiga ko'ra, ish shu sudning sudloviga taalluqli bo'lmasa, sud arizani qabul qilishni rad etadi.

Yuqorida ko'rsatilgan qonun talablaridan kelib chiqib, da'vogar (F.I.O.) ning da'vo arizasini qabul qilishni rad etishni va unga mazkur da'vo ariza bilan fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Uchtepa tumanlararo sudiga murojaat qilishi kerakligini tushuntirishni lozim topaman.

Yuqoridagilarga ko'ra va FPK ning 141-, 152-, 237- va 238-moddalarini qo'llab,

Ajrim qilaman:

Da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan bola bilan uchrashish haqidagi da'vo arizasini qabul qilish rad etilsin.

Da'vogar (F.I.O.) ga mazkur da'vo ariza bilan fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Uchtepa tumanlararo sudiga murojaat qilish huquqi tushuntirilsin.

Da'vo arizasi va unga ilovalar da'vogarga qaytarilsin.

Ajrimdan norozi tomonlar 10 kun muddat ichida shu sud orqali Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga xususiy shikoyat berishi, prokuror xususiy protest keltirishga haqlidir.

Sudya:

imzo

F.I.O.

AJRIM

(da'vo arizasini qabul qilishni rad etish haqida)

2010-yil 6-aprel

Toshkent shahri

Fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod tumanlararo sudining sudyasi (F.I.O.) da'vogar (F.I.O.) ning javobgarlar (F.I.O.) va Mirobod tumani moliya bo'limiga nisbatan mol-mulkni ro'yxatdan chiqarish haqidagi da'vo arizasini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladim :

Da'vogar (F.I.O.) ning javobgarlar (F.I.O.) va Mirobod tumani moliya bo'limiga nisbatan mol-mulkni ro'yxatdan chiqarish haqidagi da'vo ariza bilan sudga murojaat etib, Jinoyat ishlari bo'yicha Toshkent shahar Mirobod tuman sudining 2010-yil 1-martdagi hukmiga ko'ra, davlat foydasiga o'tkazilgan o'ziga tegishli Toshkent shahar Mirobod tumani Mirobod ko'chasi 12-uy 23-xonadonni ro'yxatdan chiqarishni so'ragan va ushbu da'vo ariza uning ishonchli vakili (F.I.O.) tomonidan imzolangan.

Da'vogar (F.I.O.) tomonidan 2010-yil 23-fevralda berilgan va Toshkent shahar notariusi (F.I.O.) tomonidan 2354-raqam bilan rasmiylashtirilgan ishonchnomada ishonchli vakil (F.I.O.) ga da'vo arizani imzolash va uni sudga taqdim etish vakolati berilmagan. FPKning 152-moddasi 7-bandida sud agar manfaatdor shaxs nomidan arizani ish yuritish vakolatiga ega bo'lmagan shaxs bergan bo'lsa, arizani qabul qilishni rad etishi, sudyaning ushbu asos bo'yicha arizani qabul qilishni rad etishi, basharti yo'l qo'yilgan xatolar bartaraf etilsa, shu ish bo'yicha sudga ikkinchi marta ariza bilan murojaat etishga to'sqinlik qilmasligi ko'rsatilgan.

Ammo, ushbu da'vo ariza manfaatdor shaxs nomidan ish yuritish vakolatiga ega bo'lmagan shaxs tomonidan imzolangan va taqdim etilgan. Bunday holatda, ushbu da'vo arizani qabul qilishni rad etish, da'vogarga basharti yo'l qo'yilgan kamchilik bartaraf etilsa, shu ish bo'yicha sudga ikkinchi marta ariza bilan murojaat etishga to'sqinlik qilmasligini tushuntirish lozim deb hisoblayman. Yuqoridagilarga binoan, FPKning 152-, 237- va 238-moddalarini qo'llab,

Ajrim qilaman:

Da'vogar (F.I.O.) ning javobgarlar (F.I.O.) va Mirobod tumani moliya bo'limiga nisbatan mol-mulkni ro'yxatdan chiqarish haqidagi da'vo arizasini qabul qilish rad etilsin.

Da'vogarga sudning ajrimida ko'rsatilgan kamchilik bartaraf etilsa, shu masalada sudga ikkinchi marotaba murojaat etish huquqi tushuntirilsin.

Ajrimdan norozi tomonlar 10 kun muddat ichida shu sud orqali Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga xususiy shikoyat berishi, prokuror xususiy protest keltirishga haqlidir.

Sudya:

imzo

F.I.O.

Arizani harakatsiz qoldirish haqidagi ajrimdan namunalar**AJRIM**

(da'vo arizasini harakatsiz qoldirish haqida)

Fuqarolik ishlari bo'yicha Shayxontohur tumanlararo sudining sudyasi (F.I.O.) 2012-yil 15-iyun kuni da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan uydin ko'chirish haqidagi da'vo arizasini qabul qilish masalasini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladim:

Da'vogar (F.I.O.) javobgar (F.I.O.) ga nisbatan uydin ko'chirish haqidagi da'vo arizasi bilan sudga murojaat qilgan.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1994-yil 3-noyabrdagi 533-sonli "Davlat boji stavkalari haqida"gi qarorining bandiga asosan uydin ko'chirish haqidagi da'vo arizalaridan eng kam oylik ish haqining 50 foizi miqdorida davlat boji to'lanadi.

Sud tomonidan aniqlanishicha, da'vogar tomonidan sudga da'vo ariza taqdim qilishda yuqoridagi qonun hujjatlari bilan belgilangan miqdorda davlat boji to'lanmagan. Shu bilan birga da'vo arizasiga asos qilib ko'rsatgan holatlarni isbotlovchi hujjatlar taqdim qilinmagan.

FPKning 154-moddasiga muvofiq sudya, ariza FPKning 149- va 150-moddalarida bayon etilgan talablariga rioya qilinmay berilganligini yoki davlat boji to'lanmaganligini aniqlasa, arizani harakatsiz qoldirish to'g'risida ajrim chiqarib, bundan da'vogarni xabardor qiladi va kamchiliklarni tuzatish uchun unga muhlat beradi. Agar da'vogar belgilangan muddatda sudyaning ko'rsatmalariga muvofiq FPKning 149- va 150-moddalaridagi talablarni bajarsa va davlat bojini to'lasa, ariza sudga dastlab taqdim etilgan kuni berilgan hisoblanadi. Aks holda, ariza berilmagan hisoblanib, da'vogarga qaytariladi va bu haqda ajrim chiqariladi.

Ushbu qayd etilgan qonun talablaridan kelib chiqib, da'vogar (F.I.O.) tomonidan da'vo ariza bilan sudga murojaat qilishda davlat boji to'lanmaganligini, da'vo ariza kerakli hujjatlari ilova qilinmaganligini inobatga olib, sud da'vo arizasini harakatsiz qoldirib, da'vogar (F.I.O.) ga eng kam oylik ish haqining 50 foizi miqdorida davlat boji to'lashi va yuqorida ko'rsatilgan kamchiliklarni bartaraf etish uchun yigirma kunlik muddat berishni lozim topadi.

Yuqoridagilarga asosan va FPK ning 154-, 237–238-moddalarini qo'llab,

Ajrim qilaman:

Da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan uydan ko'chirish haqidagi da'vo arizasi harakatsiz qoldirilsin;

Da'vogar (F.I.O.) ga davlat bojini to'lashi va ajrimda ko'rsatilgan kamchiliklarini bartaraf etish uchun yigirma kunlik muddat berilsin.

Da'vogar (F.I.O.) ajrimning ijrosini ta'minlagan taqdirda da'vo ariza sudga dastlab taqdim etilgan kuni berilgan hisoblansin, aks holda da'vo ariza berilmagan hisoblanib, da'vogarga qaytarilsin.

Sudya:

imzo

F.I.O.

AJRIM

(da'vo arizani harakatsiz qoldirish haqida)

Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudi sudyasi (F.I.O.) 2011-yil 26-dekabr kuni da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan turar joydan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish haqidagi da'vo arizasini qabul qilish masalasini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladim:

Sudga da'vogar (F.I.O.) javobgar (F.I.O.) ga nisbatan turar joydan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish haqidagi da'vo arizasi bilan murojaat qilgan.

Sud tomonidan aniqlanishicha, da'vogar (F.I.O.) sudga murojaat qilgan da'vo arizasini imzolamagan, uning o'rniga da'vo arizasini ishonchnomaga asosan vakili (F.I.O.) imzolagan. Lekin, sudga taqdim qilingan hujjatlar orasida mavjud bo'lgan da'vogar (F.I.O.) tomonidan vakil (F.I.O.) ning nomiga berilgan ishonchnomada vakil (F.I.O.) ning sudga qatnashish vakolatlari ko'rsatilmagan.

FPKning 149-moddasining 1-qismi 7-bandiga ko'ra, ariza da'vogar yoki uning vakili tomonidan imzolanadi. Agar ariza vakil tomonidan berilgan bo'lsa, arizaga ishonchnoma yoki uning vakolatini tasdiqlovchi boshqa hujjat ilova qilinishi lozim.

FPKning 154-moddasiga muvofiq, sudya ariza FPKning 149- va 150-moddalarida bayon etilgan talablariga rioya qilinmay berilganligini yoki davlat boji to'lanmaganligini aniqlasa, arizani xarakatsiz qoldirish to'g'risida ajrim chiqarib, bundan da'vogarni xabardor qiladi va kamchiliklarni tuzatish uchun unga muhlat beradi. Agar da'vogar belgilangan muddatda sudyaning ko'rsatmalariga muvofiq FPKning 149- va 150-moddalaridagi talablarni bajarsa va davlat bojini to'lasa, ariza sudga dastlab taqdim etilgan kuni berilgan hisoblanadi. Aks holda, ariza berilmagan hisoblanib, da'vogarga qaytariladi va bu haqda ajrim chiqariladi.

Yuqorida qayd etilgan qonun talablaridan kelib chiqib, sud da'vo arizani harakatsiz qoldirib, da'vogar (F.I.O.) ga da'vo arizasini imzolashga yoki sudga tegishli tartibda rasmiylashtirilgan ishonchnoma taqdim qilishi uchun bir oylik muddat berishni lozim topaman.

Yuqoridagilarga asosan va FPKning 154-, 237–238-moddalarini qo'llab,

Ajrim qilaman:

Da'vogar (F.I.O.) ning da'vo arizasi harakatsiz qoldirilsin.

Da'vogar (F.I.O.) ga yuqorida ko'rsatilgan kamchilikni bartaraf etishi uchun bir oylik muddat berilsin.

Da'vogar (F.I.O.) ko'rsatilgan kamchiliklarni bartaraf etgan taqdirda da'vo ariza sudga dastlab taqdim etilgan kuni berilgan hisoblansin, aks holda da'vo ariza berilmagan hisoblanib, da'vogarga qaytarilsin.

Sudya:

imzo

F.I.O.

AJRIM

(da'vo arizasini harakatsiz qoldirish haqida)

Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudi sudyasi (F.I.O.) 2011-yil 26-dekabr kuni da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan otalik huquqidan mahrum qilish haqidagi da'vo arizasini qabul qilish masalasini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladim:

Sudga da'vogar (F.I.O.) javobgar (F.I.O.) ga nisbatan otalik huquqidan mahrum qilish haqidagi da'vo arizasi FPKning 149-150-moddalari talablariga to'liq javob bermaydi. Jumladan, unda da'vogarning ismi va otasining ismi ko'rsatilmagan. Bundan tashqari, taraflarning yashash joyini tasdiqlovchi hujjatlar va da'vo arizasi nusxasi taqdim etilmagan.

FPKning 149--150-moddalari talablariga muvofiq, da'vo arizada da'vogarning ismi-sharifi, da'vogar o'zining talablariga asos qilib ko'rsatayotgan holatlar va bu holatlarni tasdiqlaydigan dalillar ko'rsatilishi va da'vo ariza nusxasi taqdim etilishi lozim.

FPKning 154-moddasiga muvofiq, sudya ariza FPKning 149- va 150-moddalarida bayon etilgan talablariga rioya qilinmay berilganligini yoki davlat boji to'lanmaganligini aniqlasa, arizani harakatsiz qoldirish to'g'risida ajrim chiqarib, bundan da'vogarni xabardor qiladi va kamchiliklarni tuzatish uchun unga muhlat beradi. Agar da'vogar belgilangan muddatda sudyaning ko'rsatmalariga muvofiq FPKning 149- va 150-moddalaridagi talablarni bajarsa va davlat bojini to'lasa, ariza sudga dastlab taqdim etilgan kuni berilgan hisoblanadi. Aks holda, ariza berilmagan hisoblanib, da'vogarga qaytariladi va bu haqda ajrim chiqariladi.

Yuqorida qayd etilgan qonun talabidan kelib chiqib, sud da'vo arizani harakatsiz qoldirib, da'vogar (F.I.O.)ga o'zi va javobgarning yashash joyini tasdiqlovchi hujjatlar va da'vo ariza nusxasi taqdim qilishi uchun besh kunlik muddat berishni lozim topaman.

Yuqoridagilarga asosan va FPKning 154-, 237- va 238-moddalarini qo'llab,

Ajrim qilaman:

Da'vogar (F.I.O.) ning da'vo arizasi harakatsiz qoldirilsin.

Da'vogar (F.I.O.) ga yuqorida ko'rsatilgan kamchiliklarni bartaraf etishi uchun besh kunlik muddat berilsin.

Da'vogar (F.I.O.) ko'rsatilgan kamchiliklarni bartaraf etgan taqdirda da'vo ariza sudga dastlab taqdim etilgan kuni berilgan hisoblansin, aks holda da'vo ariza berilmagan hisoblanib, da'vogarga qaytarilsin.

Sudya:

imzo

F.I.O.

Arizani arizachiga qaytarish to'g'risidagi ajrimdan namunalar**AJRIM**

(arizani qaytarish haqida)

Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudi sudyasi (F.I.O.) 2011-yil 29-iyul kuni arizachi (F.I.O.) ning hakamlik sudining qarorini bekor qilish haqidagi arizasini qabul qilish masalasini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladim:

Sudga arizachi (F.I.O.) ariza bilan murojaat qilib, unda hakamlik sudining qarorini bekor qilishni so'ragan.

Sudning 2011-yil 8-iyuldagi ajrimi bilan (F.I.O.) ning arizasi davlat boji to'lanmaganligi sababli harakatsiz qoldirilgan.

FPKning 154-moddasiga muvofiq, sudya ariza FPKning 149- va 150-moddalarida bayon etilgan talablariga rioya qilinmay berilganligini yoki davlat boji to'lanmaganligini aniqlasa, arizani harakatsiz qoldirish to'g'risida ajrim chiqarib, bundan da'vogarni xabardor qiladi va kamchiliklarni tuzatish uchun unga muhlat beradi. Agar da'vogar belgilangan muddatda sudyaning ko'rsatmalariga muvofiq FPKning 149- va 150-moddalaridagi talablarni bajarsa va davlat bojini to'lasa, ariza sudga dastlab taqdim etilgan kuni berilgan hisoblanadi. Aks holda, ariza berilmagan hisoblanib, da'vogarga qaytariladi va bu haqda ajrim chiqariladi.

Yuqorida qayd etilgan qonun talabidan kelib chiqib, sudning 2011-yil 8-iyuldagi ajrimiga asosan (F.I.O.) ning arizasi harakatsiz qoldirilib, ajrimda ko'rsatilgan kamchiliklarni bartaraf etish uchun arizachiga 20 kunlik muhlat berilgan. Lekin ushbu muhlat davomida arizachi tomonidan kamchiliklar bartaraf etilmagan, shuning uchun FPKning 154-moddasi talabiga ko'ra, uning arizasini berilmagan deb hisoblab, uni arizachiga qaytarishni lozim deb topaman.

Yuqoridagilarga ko'ra va FPKning 154-, 237- va 238-moddalarini qo'llab,

Ajrim qilaman:

(F.I.O.) ning hakamlik sudining qarorini bekor qilish haqidagi arizasi berilmagan deb hisoblansin va arizachiga qaytarilsin.

Mazkur ajrim ustidan 10 kun muddat ichida Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga ushbu sud orqali xususiy shikoyat yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

Sudya:

imzo

F.I.O.

AJRIM

(da'vo arizasini qaytarish haqida)

Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudi sudyasi (F.I.O.) 2009-yil 2-mart kuni da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan o'zboshimchalik bilan qurilgan inshootni javobgar hisobidan majburan buzish haqidagi da'vo arizasini qabul qilish masalasini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladim:

Sudga da'vogar (F.I.O.) javobgar (F.I.O.) ga nisbatan o'zboshimchalik bilan qurilgan inshootni javobgar hisobidan majburan buzish haqidagi da'vo arizasi bilan sudga murojaat qilgan.

FPKning 154-moddasiga muvofiq, sudya ariza FPKning 149- va 150-moddalarida bayon etilgan talablariga rioya qilinmay berilganligini yoki davlat boji to'lanmaganligini aniqlasa, arizani harakatsiz qoldirish to'g'risida ajrim chiqarib, bundan da'vogarni xabardor qiladi va kamchiliklarni tuzatish uchun unga muhlat beradi. Agar da'vogar belgilangan muddatda sudyaning ko'rsatmalariga muvofiq FPKning 149- va 150-moddalaridagi talablarni bajarsa va davlat bojini to'lasa, ariza sudga dastlab taqdim etilgan kuni berilgan hisoblanadi. Aks holda, ariza berilmagan hisoblanib, da'vogarga qaytariladi va bu haqda ajrim chiqariladi.

Yuqorida qayd etilgan qonun talabidan kelib chiqib, sudning 2009-yil 29-yanvardagi ajrimiga asosan da'vogarning da'vo arizasi harakatsiz qoldirilib, ajrimda ko'rsatilgan kamchiliklarni bartaraf etish uchun da'vogar (F.I.O.) ga bir oylik muhlat berilgan. Lekin ushbu muhlat davomida da'vogar (F.I.O.) tomonidan kamchiliklar bartaraf etilmagan, shuning uchun FPKning 154-moddasi talabiga ko'ra da'vogarning da'vo arizasini berilmagan deb hisoblab, uni arizachiga qaytarishni lozim deb topaman.

Yuqoridagilarga ko'ra va FPKning 154-, 237- va 238-moddalarini qo'llab,

Ajrim qilaman:

Da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan o'zboshimchalik bilan qurilgan inshootni javobgar hisobidan majburan buzish haqidagi da'vo arizasi berilmagan deb hisoblansin va da'vogarga qaytarilsin.

Mazkur ajrim ustidan 10 kun muddat ichida fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga ushbu sud orqali xususiy shikoyat yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

Sudya:

imzo

F.I.O.

AJRIM

(da'vo arizasini qaytarish haqida)

Fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod tumanlararo sudining sudyasi (F.I.O.) da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan yetkazilgan ma'naviy zararni undirish haqidagi da'vo arizasini ko'rib chiqib, quyidagilarni

ANIQLADIM:

Da'vogar (F.I.O.) javobgar (F.I.O.) ga nisbatan yetkazilgan ma'naviy zararni undirish haqidagi da'vo arizasi bilan sudga murojaat etib, javobgardan 10.000.000 so'm yetkazilgan ma'naviy zararni undirib berishni so'ragan.

Da'vogar o'zining da'vo arizasida mulkiy ahvolini inobatga olib, davlat boji to'lovlaridan ozod etishni so'ragan. Ammo, mulkiy ahvoli nochorligini tasdiqlovchi hujjatlarni taqdim etmagan.

FPKning 154-moddasida sudya ariza FPKning 149- va 150-moddalari talablarga rioya qilinmay berilganligini yoki davlat boji to'lanmaganligini aniqlasa, arizani harakatsiz qoldirish to'g'risida ajrim chiqarib, bundan da'vogarni xabardor qilishi va kamchiliklarni tuzatish uchun unga muhlat berishi, agar da'vogar belgilangan muddatda sudyaning ko'rsatmalariga muvofiq, FPKning 149- va 150-moddalaridagi talablarni bajarsa va davlat bojini to'lasa, ariza dastlab taqdim etilgan kuni berilgan deb hisoblanishi, aks holda ariza berilmagan hisoblanib, da'vogarga qaytarilishi va bu haqda ajrim chiqarilishi ko'rsatilgan.

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1994-yil 3-noyabrdagi 533-sonli "Davlat boji stavkalari haqida"gi qarorining 1-qismi "d" bandiga muvofiq, da'vogardan eng kam oylik ish haqining 50 foizi miqdorida davlat boji undirilishi lozim.

Shu bois, Fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod tumanlararo sudining 2007-yil 15-iyundagi ajrimiga ko'ra, da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan yetkazilgan ma'naviy zararni undirish haqidagi da'vo arizasi harakatsiz qoldirilib, da'vogarga yuqorida qayd etilgan kamchiliklarni bartaraf etishi uchun 20 kun muhlat berilgan. Aks holda, da'vo arizasi berilmagan hisoblanib, qaytarilishi tushuntirilgan.

Ammo, belgilangan muddat ichida da'vogar tomonidan sudning ajrimida ko'rsatilgan kamchiliklar bartaraf etilmadi.

Bunday holatda, da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan yetkazilgan ma'naviy zararni undirish haqidagi da'vo arizasini berilmagan deb hisoblab, uni da'vogarga qaytarishni lozim topdim.

Yuqoridagilarga binoan, FPKning 110-, 149-, 151-, 154- va 237–238-moddalarini, Vazirlar Mahkamasining 1994-yil 3-noyabrdagi 533-sonli “Davlat boji stavkalari haqida”gi qarorining 1-qismi “a” bandini qo'llab,

Ajrim qilaman :

Da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan yetkazilgan ma'naviy zararni undirish haqidagi da'vo arizasi berilmagan hisoblansin va da'vogarga qaytarilsin.

Mazkur ajrim ustidan 10 kun muddat ichida shu sud orqali Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga xususiy shikoyat berilishi yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

Sudya:

imzo

F.I.O.

Arizani qabul qilish va fuqarolik ishini qo'zg'atish haqidagi ajrimdan namunalar

A J R I M

(da'vo arizasini qabul qilish haqida)

Fuqarolik ishlari bo'yicha Mirzo Ulug'bek tumanlararo sudining sudyasi (F.I.O.) 2014-yil avgust oyining 22-kuni da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan moddiy va ma'naviy zarar undirish haqidagi da'vo arizasini qabul qilish masalasini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladim:

Sudga da'vogar (F.I.O.) javobgar (F.I.O.) ga nisbatan moddiy va ma'naviy zarar undirish haqidagi da'vo arizasi bilan murojaat qilgan.

Fuqarolik ishlari bo'yicha Mirzo Ulug'bek tumanlararo sudining 2014-yil 7-avgustdagi ajrimi bilan da'vogarning davlat boji miqdorini to'lamaganligi sababli uning da'vo arizasi harakatsiz qoldirilgan va da'vogarga davlat boji to'lovini to'lashi uchun 15 kunlik muddat berilgan.

Da'vogar (F.I.O.) sudga 450 000 so'm davlat boji to'laganlik haqida kvitansiyaning ilova qildi.

FPKning 154-moddasiga muvofiq, sudya ariza FPKning 149 va 150-moddalarida bayon etilgan talablariga rioya qilinmay berilganligini yoki davlat boji to'lanmaganligini aniqlasa, arizani harakatsiz qoldirish to'g'risida ajrim chiqarib, bundan da'vogarni xabardor qiladi va kamchiliklarni tuzatish uchun unga muhlat beradi. Agar da'vogar belgilangan muddatda sudyaning ko'rsatmalariga muvofiq FPKning 149- va 150-moddalaridagi talablarni bajarsa va davlat bojini to'lasa, ariza sudga dastlab taqdim etilgan kuni berilgan hisoblanadi. Aks holda, ariza berilmagan hisoblanib, da'vogarga qaytariladi va bu haqda ajrim chiqariladi. Mazkur qonun talabidan kelib chiqib, da'vogar (F.I.O.) ning da'vo arizasini qabul qilib, uni sudga dastlab taqdim etilgan kuni berilgan deb hisoblashni lozim topaman.

Yuqoridagilarga ko'ra va FPKning 151-, 154-, 237–238-moddalarini qo'llab,

Ajrim qilaman :

Da'vogar (F.I.O.) ning da'vo arizasi qabul qilinsin va sudga dastlab taqdim etilgan kuni berilgan deb hisoblansin.

Sudya:

imzo

F.I.O.

AJRIM

(da'vo arizasini qabul qilish va fuqarolik ishini qo'zg'atish haqida)

2014-yil noyabr oyining 12-kuni fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Shayxontohur tumanlararo sudining sudyasi (F.I.O.) da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan yetkazilgan zararni undirish haqidagi da'vo arizasi bilan tanishib chiqib, quyidagilarni

Aniqladim:

Da'vo ariza FPKning 31-, 141-, 145-, 149-, 150-moddalari talablariga javob beradi. Da'vo arizasini qabul qilishni rad etish yoki harakatsiz qoldirish uchun FPKning 152- va 154-moddalarida ko'rsatilgan asoslar mavjud emas. Yuqoridagilardan kelib chiqib, da'vo arizasini qabul qilib, fuqarolik ishini qo'zg'atishni lozim deb topib, FPKning 151-, 237–238-moddalarini qo'llab

Ajrim qilaman:

Da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan yetkazilgan zararni undirish haqidagi da'vo arizasi qabul qilinsin.

Mazkur da'vo ariza yuzasidan 1-34/14-sonli fuqarolik ishi qo'zg'atilsin.

Sudya:

imzo

F.I.O.

III BOB BO'YICHA ILOVALAR**Ishni sudda ko'rishga tayyorlash to'g'risidagi ajrimdan namuna****AJRIM**

(fuqarolik ishini sud muhokamasiga tayyorlash to'g'risida)

Men, fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudining sudyasi (F.I.O.) 2014-yil noyabr oyining 20-kuni da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan nikohdan ajratish haqidagi da'vo arizasi bilan tanishib chiqib, quyidagilarni

Aniqladim:

Sudga da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan nikohdan ajratish haqidagi da'vo ariza bilan murojaat qilgan.

Da'vo ariza FPKning 149-150-moddalari talablariga javob berishligini inobatga olib, Fuqarolik protsessual kodeksining 160-, 237--238-moddalarini qo'llab,

Ajrim qilaman:

Ishni sud majlisiga tayyorlashda quyidagi harakatlar amalga oshirilsin:

Ishni ko'rish vaqti va joyi haqida quyidagilar xabardor etilsin.

a) ishda ishtirok etuvchi shaxslar (FPKning 33-moddasi);

b) vakillar va boshqalar;

v) Toshkent shahar _____ tuman prokurori.

Sud majlisiga quyidagi guvohlar chaqirtirilsin:

(Sud fuqarolik ishi holatidan kelib chiqib FPKning 160-moddasida ko'rsatilgan harakatlarni bir yoki bir nechtasini amalga oshiradi)

Sudya:

imzo

F.I.O.

Ishni sudda ko'rishga tayyorlash bosqichida sudya tomonidan amalga oshiriladigan harakatlar bo'yicha rasmiylashtiriladigan protsessual hujjatlardan namunalar

KELISHUV BITIMI

2014-yil "___" _____

Toshkent shahri

Mazkur kelishuv bir tarafdin Toshkent shahar Yunusobod tumani 4-mavze 1-uyning 18-xonadonida yashovchi da'vogar – (F.I.O.) (bundan keyingi matnda "Da'vogar" deb yuritiladi) va ikkinchi tarafdin Toshkent shahar, Yunusobod tumani 15-mavze 11-uyning 59-xonadonida yashovchi – (F.I.O.) lar (bundan keyingi matnda - "Javobgar" deb yuritiladi) fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudida ishni sudda ko'rishga tayyorlash bosqichida bo'lgan "Qonun bo'yicha merosga bo'lgan huquq to'g'risidagi guvohnomani qisman haqiqiy emas deb topish haqidagi" asosiy da'vo ariza va "Vasiyatnomani haqiqiy emas deb topish haqidagi" qo'shimcha da'vo arizasi hamda "Ulushli mulkdagi ulushdorning ulushini

pul shaklida ajratib berish va ulushdorning mulk huquqini tugatish" haqidagi qarshi da'vo arizasi yuzasidan yuritilgan fuqarolik ishi hujjatlarini kelishuv bitimi bilan tugatish maqsadida quyidagilar to'g'risida tuzildi.

Kelishuv bitimi quyidagi shartlarda tuzildi:

Men, Toshkent shahar Yunusobod tumani 4-mavze 1-uyning 18-xonadonida yashovchi da'vogar – (F.I.O.) FPKning 40-, 180-moddalari tartibida fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudining ish yurituvda bo'lgan mening javobgar (F.I.O.) ga nisbatan qonun bo'yicha merosga bo'lgan huquq to'g'risidagi guvohnomani qisman haqiqiy emas deb topish haqidagi asosiy da'vo ariza va vasiyatnomani haqiqiy emas deb topish haqidagi qo'shimcha da'vo arizasi hamda javobgar (F.I.O.) ning menga nisbatan ulushli mulkdagi ulushdorni ulushini pul shaklida ajratib berish va ulushdorni nizoli Toshkent shahar Sirg'ali tuman Sputnik-4 mavzesi 47-uyning 20-xonadonga nisbatan mulk huquqini tugatish haqidagi qarshi da'vo arizasi yuzasidan 1-1081/14-sonli fuqarolik ishi bo'yicha o'zimning barcha da'vo talablarimdan voz kechaman, shuningdek, nizoli -- Toshkent shahar Sirg'ali tuman Sputnik-4 mavzesi 47-uyning 20-xonadondagi 1/8 ulushdagi mulk huquqimdan hamda ushbu nizoli uyga nisbatan foydalanish huquqimdan javobgar foydasiga voz kechaman. Evaziga javobgar mening AKSIYADORLIK-TIJORAT «AGRO BANK»dagi № 20606840699056706001 raqamli hisob raqamimga 30 000 000 (o'ttiz million) so'm to'lab berishi shart.

Men, Toshkent shahar Yunusobod tumani 15-mavze 11-uyning 59-xonadonida yashovchi javobgar – (F.I.O.) FPKning 40-, 180-moddalari tartibida fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudining ish yurituvda bo'lgan da'vogar (F.I.O.) ning menga nisbatan qonun bo'yicha merosga bo'lgan huquq to'g'risidagi guvohnomani qisman haqiqiy emas deb topish haqidagi asosiy da'vo ariza va vasiyatnomani haqiqiy emas deb topish haqidagi qo'shimcha da'vo arizasi hamda mening da'vogar (F.I.O.) ga nisbatan ulushli mulkdagi ulushdorning ulushini pul shaklida ajratib berish va ulushdorni nizoli Toshkent shahar Sirg'ali tuman Sputnik-4 mavzesi 47-uyning 20-xonadonga nisbatan mulk huquqini tugatish haqidagi qarshi da'vo arizam yuzasidan yuritilayotgan №1-1081/14 raqamli fuqarolik ishi bo'yicha o'zimning barcha da'vo talablarimdan voz kechaman, shuningdek, da'vogar (F.I.O.) ning nizoli -- Toshkent shahar Sirg'ali tuman Sputnik-4 mavzesi 47-uyning 20-xonadondagi 1/8 qism ulushi evaziga da'vogar – (F.I.O.) ning AKSIYADORLIK-TIJORAT «AGRO BANK»dagi № 20606840699056706001 raqamli hisob raqamiga 30 000 000 (o'ttiz million) so'mni bir martalik naqd to'lov orqali to'lab beraman.

To'lov amalga oshirilishi bilan (to'lov amalga oshirilgan kun, kechi bilan to'lov amalga oshirilgan kunning ertasi kuni) da'vogar – (F.I.O.) nizoli -- Tashkent shahar Sirg'ali tuman Sputnik-4 mavzesi 47-uyning 20-xonadondagi 1/8 qism ulushini javobgar – (F.I.O.) ning nomiga rasmiylashtirib beradi va da'vogar – (F.I.O.) nizoli --

Toshkent shahar Sirg'ali tuman Sputnik-4 mavzesi 47-uyning 20-xonadonga nisbatan mulk huquqi qo'shimcha shartlarsiz tugatiladi.

Sud xarajatlari, advokat xizmatlari uchun to'langan xarajatlar va ushbu kelishuv imzolangunga qadar taraflar tomonidan qilingan boshqa xarajatlar taraflarning zimmasida qoladi.

Ushbu kelishuvni sudga taqdim etamiz va sudning ish yurituvdagi da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan qonun bo'yicha merosga bo'lgan huquq to'g'risidagi guvohnomani qisman haqiqiy emas deb topish haqidagi asosiy da'vo ariza va vasiyatnomani haqiqiy emas deb topish haqidagi qo'shimcha da'vo arizasi hamda javobgar (F.I.O.) ning da'vogar (F.I.O.) ga nisbatan ulushli mulkdagi ulushdorni ulushini pul shaklida ajratib berish va ulushdorni nizoli Toshkent shahar Sirg'ali tuman Sputnik-4 mavzesi 47-uyning 20-xonadonga nisbatan mulk huquqini tugatish haqidagi qarshi da'vo arizasi yuzasidan yuritilgan fuqarolik ishini sudga ko'rishga tayyorlash bosqichida ish yuritishni tugatishni so'raymiz.

Taraflarga FPKning 100-102-moddalari mazmuni tushunarli.

Kelishuv bitimi bir xil yuridik kuchga ega uch nusxada tuzildi va taraflar tomondan imzolanib tasdiqlandi. Bir nusxasi sudga taqdim etiladi, shuningdek, taraflarda bir nusxadan saqlanadi.

Taraflar imzolari:

_____ da'vogar – (F.I.O.)

_____ javobgar – (F.I.O.)

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar
Yakkasaroy tumanlararo sudiga

Toshkent shahar Yunusobod tumani
4-mavze 1-uyning 18-xonadonida
yashovchi da'vogar (F.I.O.) dan

Toshkent shahar Yunusobod tumani
15-mavze 11-uyning 59-xonadonida
yashovchi javobgar (F.I.O.) dan

ARIZA

(kelishuv bitimini tasdiqlash haqida)

Sudning ish yurituvdagi da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan

qonun bo'yicha merosga bo'lgan huquq to'g'risidagi guvohnomani qisman haqiqiy emas deb topish haqidagi asosiy da'vo ariza va vasiyatnomani haqiqiy emas deb topish haqidagi qo'shimcha da'vo arizasi hamda javobgar (F.I.O.) ning da'vogar (F.I.O.) ga nisbatan ulushli mulkdagi ulushdorning ulushini pul shaklida ajratib berish va ulushdorni nizoli Toshkent shahar Sirg'ali tuman Sputnik-4 mavzesi 47-uyning 20-xonadonga nisbatan mulk huquqini tugatish haqidagi qarshi da'vo arizasi yuzasidan fuqarolik ishini sudda ko'rishga tayyorlash bosqichida biz taraflar kelishuvga erishdik hamda o'z kelishuvimizni kelishuv bitimi shaklida rasmiylashtirdik.

Suddan kelishuv bitimini qabul qilib, tasdiqlab berishni hamda mazkur fuqarolik ishni sudda ko'rishga tayyorlash bosqichida ish yuritishni tugatishni so'raymiz.

Ilova: Kelishuv bitimi uch nusxada.

_____ da'vogar – (F.I.O.)

_____ javobgar – (F.I.O.)

_____ sana

AJRIM

(kelishuv bitimini tasdiqlash to'g'risida)

2014-yil 10-may

Toshkent shahri

Men, fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudi sudyasi (F.I.O.) da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan qonun bo'yicha merosga bo'lgan huquq to'g'risidagi guvohnomani qisman haqiqiy emas deb topish haqidagi da'vo ariza va vasiyatnomani haqiqiy emas deb topish haqidagi qo'shimcha da'vo arizasi hamda javobgar (F.I.O.) ning da'vogar (F.I.O.) ga nisbatan ulushli mulkdagi ulushdorning ulushini pul shaklida ajratib berish va ulushdorni xonadonga nisbatan mulk huquqini tugatish haqidagi qarshi da'vo arizasini sudda ko'rishga tayyorlash bosqichida, taraflar tomondan taqdim etilgan kelishuv bitimini tasdiqlash to'g'risidagi arizani ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladim:

Sudga da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan qonun bo'yicha merosga bo'lgan huquq to'g'risidagi guvohnomani qisman haqiqiy emas deb topish haqidagi da'vo ariza va vasiyatnomani haqiqiy emas deb topish haqidagi qo'shimcha

da'vo arizasi hamda javobgar (F.I.O.) ning da'vogar (F.I.O.) ga nisbatan ulushli mulkdagi ulushdorning ulushini pul shaklida ajratib berish va ulushdorni nizoli Toshkent shahar Sirg'ali tuman Sputnik-4 mavzesi 47-uyning 20-xonadonga nisbatan mulk huquqini tugatish haqidagi qarshi da'vo arizasi bilan murojaat qilgan.

Sud ishni sudda ko'rishga tayyorlash bosqichida taraflar sudga ariza bilan murojaat qilib, nizoni kelishuv bitimi tuzish orqali hal qilganliklarini ma'lum qilib, kelishuv bitimini tasdiqlab berishni so'radilar. Sudga taqdim etilgan kelishuv bitimi mazmuni quyidagicha tuzilgan:

Da'vogar (F.I.O.) barcha da'vo talablaridan voz kechadi, shuningdek, nizoli Toshkent shahar Sirg'ali tuman Sputnik-4 mavzesi 47-uyning 20-xonadondagi 1/8 ulushdagi mulk huquqidan hamda ushbu nizoli uyga nisbatan foydalanish huquqidan javobgar foydasiga voz kechadi.

Evaziga javobgar da'vogarning AKSIYADORLIK-TIJORAT "AGRO BANK"dagi № 20606840699056706001 raqamli hisob raqamiga 30.000.000 (o'ttiz million) so'm to'lab beradi.

Javobgar o'zining barcha da'vo talablaridan voz kechadi, shuningdek, da'vogar (F.I.O.) ning nizoli Toshkent shahar, Sirg'ali tuman, Sputnik-4 mavzesi, 47-uyning 20-xonadondagi 1/8 qism ulushi evaziga da'vogar - (F.I.O.)ning AKSIYADORLIK-TIJORAT "AGRO BANK" dagi №20606840699056706001 raqamli hisob raqamiga 30.000.000 (o'ttiz million) so'm bir martalik naqd to'lov orqali to'lab beradi.

To'lov amalga oshirilishi bilan (to'lov amalga oshirilgan kun, kechi bilan to'lov amalga oshirilgan kunning ertasi kuni) da'vogar – (F.I.O.) nizoli - Toshkent shahar Sirg'ali tuman Sputnik-4 mavzesi 47-uyning 20-xonadondagi 1/8 qism ulushini javobgar – (F.I.O.) ning nomiga rasmiylashtirib beradi va da'vogar – (F.I.O.) nizoli - Toshkent shahar Sirg'ali tuman Sputnik-4 mavzesi 47-uyning 20-xonadonga nisbatan mulk huquqi qo'shimcha shartlarsiz tugatiladi.

Sud xarajatlari, advokat xizmatlari uchun to'langan xarajatlar va ushbu kelishuv imzolanganiga qadar taraflar tomonidan qilingan boshqa xarajatlar taraflarning o'z zimmasida qoladi.

Sud taraflarning tushuntirishlarini tinglab, ish hujjatlari bilan tanishib chiqib, taraflar tomondan sudga taqdim etilgan kelishuv bitimi boshqa shaxslarning huquqlari va qonun bilan qo'riqlanadigan manfaatlarini buzmaydi hamda qonun talablariga xilof emas deb hisoblab, kelishuv bitimini tasdiqlab ish yuritishni tugatishni lozim topadi.

FPKning 40-moddasiga ko'ra da'vo ishining taraflari protsessning istalgan bosqichida kelishuv bitimi tuzish orqali ishni yakunlashga haqlidirlar, sud agar taraflarning kelishuv bitimi qonunga xilof bo'lsa yoki boshqa shaxslarning huquqlari va qonun bilan qo'riqlanadigan manfaatlarini buzmasa kelishuv bitimini tasdiqlaydi.

Shuningdek, ushbu kodeksning 180-moddasiga muvofiq taraflar erishgan kelishuv bitimining shartlari sud majlisi bayonnomasiga kiritiladi va tegishli, da'vogar, javobgar yoki ikkala taraf tomonidan imzolanadi, agar taraflarning kelishuv bitimi ularning sudga yuborgan yozma arizalarida ifodalangan bo'lsa, mazkur arizalar ishga qo'shib qo'yilib, bu haqda sud majlisi bayonnomasida ko'rsatiladi, taraflarning kelishuv bitimini tasdiqlashdan oldin sud da'vogarga yoki taraflarga tegishli protsessual harakatlar qilishning oqibatlarini tushuntiradi, taraflarning kelishuv bitimini tasdiqlash to'g'risida sud ajrim chiqaradi va shu ajrim bilan ish yuritishni ham tugatadi, ajrimda taraflarning kelishuv bitimidagi shartlar ko'rsatilishi kerak.

Sud tomondan aniqlangan holatlarga ko'ra, Toshkent shahar Sirg'ali tuman Sputnik-4 mavzesi 47-uyning 20-xonadondagi 1/8 qism ulushi da'vogar (F.I.O.) ga mulk huquqi asosida tegishli. Shunday ekan, da'vogar (F.I.O.) o'z mulkini erkin tasarruf etish huquqiga ega. Toshkent shahar Sirg'ali tuman Sputnik-4 mavzesi 47-uyning 20-xonadondagi 1/8 qism ulushi evaziga da'vogar-(F.I.O.)ning AKSIYADORLIK-TIJORAT "AGRO BANK"dagi № 20606840699056706001 raqamli hisob raqamiga 30 000 000 (o'ttiz million) so'm bir martalik naqd to'lov orqali to'lab berilishi haqidagi kelishuv ham qonun talablariga zid emas, taraflar to'lov summasini va shartlarini o'zaro kelishib olishgan.

FPKning 102-moddasi ish yuritish tugatilgan taqdirda, ayni bir taraflar o'rtasidagi, ayni bir predmet to'g'risidagi va ayni bir asoslar bo'yicha nizo yuzasidan sudga ikkinchi marta murojaat qilishga yo'l qo'yilmaydi.

Yuqoridagilarga asosan, FPKning 40- ,100-modda 1-qismi 4-bandi, 101–102, 159–160, 237–238-moddalarini qo'llab,

Ajrim qilaman:

Mazkur fuqarolik ishi yuzasidan kelishuv bitimi tasdiqlansin.

Da'vogar (F.I.O.) barcha da'vo talablaridan voz kechadi, shuningdek, nizoli Toshkent shahar Sirg'ali tuman Sputnik-4 mavzesi 47-uyning 20-xonadondagi 1/8 ulushdagi mulk huquqidan hamda ushbu nizoli uyga nisbatan foydalanish huquqidan javobgar foydasiga voz kechadi. Evaziga javobgar da'vogarning AKSIYADORLIK-TIJORAT "AGRO BANK" dagi №20606840699056706001 raqamli hisob raqamiga 30.000.000 (o'ttiz million) so'm to'lab beradi.

Javobgar o'zining barcha da'vo talablaridan voz kechadi, shuningdek, da'vogar (F.I.O.)ning nizoli Toshkent shahar Sirg'ali tuman Sputnik-4 mavzesi 47-uyning 20-xonadondagi 1/8 qism ulushi evaziga da'vogar – (F.I.O.) ning AKSIYADORLIK - TIJORAT "AGRO BANK" dagi №20606840699056706001 raqamli hisob raqamiga 30.000.000 (o'ttiz million) so'm bir martalik naqd to'lov orqali to'lab beradi.

Sud xarajatlari, advokat xizmatlari uchun to'langan xarajatlar va kelishuv bitimi imzolanganiga qadar taraflar tomonidan qilingan boshqa xarajatlar taraflarning o'z zimmasida qoladi.

Mazkur fuqarolik ishi bo'yicha ish yuritish tugatilsin.

Mazkur ajrim ustidan 10 kun muddat ichida shu sud orqali fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudi sudlov hay'atiga xususiy shikoyat berilishi yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

Sudya:

imzo

F.I.O.

AJRIM

(odam DNKsi bo'yicha sud-biologik ekspertizasi tayinlash to'g'risida)

2014-yil 10-may

Toshkent shahri

Men, fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudi sudyasi (F.I.O.) da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan otalikka e'tiroz bildirish haqidagi da'vo arizasi yuzasidan fuqarolik ishini sudda ko'rishga tayyorlash bosqichida fuqarolik ishi hujjatlarini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladim:

Sudga da'vogar (F.I.O.) javobgar (F.I.O.) ga nisbatan otalikka e'tiroz bildirish haqidagi da'vo arizasi bilan murojaat qilgan.

Sudya da'vogarni FPKning 159-moddasi tartibida ishni sudda ko'rishga tayyorlash bosqichida chaqirib suhbat qilib, uning da'voga munosabatini o'rganganida da'vogar (F.I.O.) o'z da'vo arizasida javobgar bilan 2006-yil 7-yanvarda qonuniy nikohdan o'tib oila qurganligini, o'zaro turmushlaridan 2007-yil 12-mayda (F.I.O.), 2008-yil 20-mayda (F.I.O.) va 2012-yil 3-oktabrda (F.I.O.) ismli uch nafar farzandlari dunyoga kelganligini, javobgar shu kunga qadar birga yashab kelayotgan bo'lsa ham farzandlarining otasi o'zi ekanligi to'g'risida shubha-gumonlarga borib, otalikka e'tiroz bildirib, odam DNKsi bo'yicha sud-biologik ekspertizasi tayinlashni va ushbu masalaga aniqlik kiritishni so'radi.

Sud javobgarni FPKning 159-moddasi tartibida ishni sudda ko'rishga tayyorlash bosqichida chaqirib suhbat qilib, uning da'voga munosabatini o'rganganida javobgar (F.I.O.) da'vogarning da'vo talablarini tan olmasdan, da'vogar bilan 2006-yil 7-yanvarda qonuniy nikohdan o'tib oila qurganligini, o'zaro turmushlaridan uch nafar farzandlari dunyoga kelganligini, da'vogar hammadan rashk qilishini va javobgar farzandlarining otasi o'zi ekanligi to'g'risida shubha gumonlarga borganligi va

otalikka e'tiroz bildirgani uchun ham odam DNKsi bo'yicha sud-biologik ekspertizasi tayinlashga qarshi emasligini bildirdi.

Sud taraflarning FPKning 159-moddasi tartibida ishni sudda ko'rishga tayyorlash tartibidagi so'roq jarayonida bergan tushuntirishlarini tinglab, ish materiallarini muhokama qilib, ish bo'yicha nizoni to'g'ri hal qilish uchun odam DNKsi bo'yicha sud-biologik ekspertizasi o'tkazish zarur deb hisoblaydi va uni tayinlashni lozim topdi.

Yuqoridagilarga asosan, sud FPKning 84-, 159–160, 237–238-moddalarini qo'llab,

Ajrim qilaman:

Mazkur fuqarolik ishi yuzasidan odam DNKsi bo'yicha sud-biologik ekspertizasi tayinlansin va ekspertlarga quyidagi masalani hal etish topshirilsin.

1. Da'vogar (F.I.O.) 2007-yil 12-mayda tug'ilgan (F.I.O.) o'g'li, 2008-yil 20-mayda tug'ilgan (F.I.O.) qizi va 2012-yil 3-oktabrda tug'ilgan (F.I.O.) qizining biologik otasimi yoki yo'qmi ?

2. Javobgar (F.I.O.) 2007-yil 12-mayda tug'ilgan (F.I.O.) o'g'li, 2008-yil 20-mayda tug'ilgan (F.I.O.) qizi va 2012-yil 3-oktabrda tug'ilgan (F.I.O.) qizining biologik onasimi yoki yo'qmi ?

3. 2007-yil 12-mayda tug'ilgan (F.I.O.) o'g'li, 2008-yil 20-mayda tug'ilgan (F.I.O.) qizi va 2012-yil 3-oktabrda tug'ilgan (F.I.O.) qizi da'vogar (F.I.O.) javobgar (F.I.O.) larning birgalikdagi hayoti (jinsiy yaqinligi) mahsulimi yoki yo'qmi ?

Ekspertiza o'tkazish X.Sulaymonova nomidagi Respublika sud ekspertiza markazi mutaxassislariga topshirilsin va ekspertlar noto'g'ri xulosa berganlik yoki xulosa berishni rad etganlik uchun O'zbekiston Respublikasi Jinoyat kodeksining 238–240-moddalarida ko'rsatilgan jinoiy javobgarlik to'g'risida ogohlantirilsin.

Ekspertiza xarajatlari da'vogar (F.I.O.) tomonidan amalga oshirilsin.

Ekspertiza xulosasi olingunga qadar mazkur fuqarolik ishi bo'yicha ish yuritish to'xtatilsin.

Mazkur ajrimning ish yuritishni to'xtatib turish haqidagi qismi ustidan 10 kun muddat ichida xususiy shikoyat berilishi yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

Sudya:

imzo

F.I.O.

AJRIM

(sud yer qurilish ekspertizasi tayinlash haqida)

2014-yil 10-may

Toshkent shahri

Men, fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudi sudyasi (F.I.O.) da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) va (F.I.O.) larga nisbatan uydan ko'chirish, uyga kiritish hamda meros mulkni bo'lish haqidagi da'vo arizasi yuzasidan fuqarolik ishini sudda ko'rishga tayyorlash bosqichida fuqarolik ishi hujjatlarini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladim:

Sudga da'vogar (F.I.O.) da'vo ariza bilan murojaat qilib, unda nizoli uyning 7/8 qismi unga, 1/8 qismi javobgarlarga tegishli ekanligini bildirib, Toshkent shahar, Yakkasaroy tumani, U.Nosir ko'chasidagi 5-uyning o'ziga tegishli bo'lgan qismidan javobgarlarni ko'chirib chiqarish va uni kiritib qo'yishni va o'ziga tegishli bo'lgan qismini bo'lib berishni so'ragan.

Sud, taraflarning FPKning 159-moddasi tartibida ishni sudda ko'rishga tayyorlash tartibidagi so'roq jarayonida bergan tushuntirishlarini tinglab, ish hujjatlarini muhokama etib, ish bo'yicha nizoni to'g'ri hal qilish uchun sud yer qurilish ekspertizasi o'tkazish zarur deb hisoblaydi va uni tayinlashni lozim topdi.

Yuqoridagilarga asosan, FPKning 84-, 159–160, 237–238-moddalarini qo'llab, sud

Ajrim qilaman:

Mazkur fuqarolik ishi bo'yicha sud tomonidan yer qurilish ekspertizasi tayinlansin va ekspertlarga quyidagi masalani hal etish topshirilsin.

1. Nizoli Toshkent shahar Yakkasaroy tumani U.Nosir ko'chasidagi 5-uyning hozirgi kundagi bozor bahosi qanday?

2. Nizoli Toshkent shahar Yakkasaroy tumani U.Nosir ko'chasidagi 5-uyning 7/8 qism va 1/8 qismining bozor bahosi qanchani tashkil qiladi?

3. Nizoli Toshkent shahar Yakkasaroy tumani U.Nosir ko'chasidagi 5-uyda joylashgan imoratlarni hamda yer uchastkasini ikkiga bo'lish (hissalardan qat'iy nazar) imkoniyati bormi?

4. Nizoli Toshkent shahar Yakkasaroy tumani U.Nosir ko'chasidagi 5-uy 7/8 qism va 1/8 qism nisbatida ikkiga bo'lish imkoniyati yoki ko'rsatilgan 7/8 qism va 1/8 qism nisbatidan chekingan holda ikkiga bo'lish imkoniyati bormi hamda uy-joy joylashgan yer maydonini ulushlariga mutanosib ravishda (ushbu ulushlardan chekingan holda) bo'lib berish imkoniyati bormi?

5. Agar nizoli uyni ulushlardan (7/8 qism va 1/8 qismdan) chekingan holda ikkiga bo'lish imkoniyati bo'lsa, o'rtadagi farq pul shaklida qanchani tashkil qiladi?

Ekspertiza o'tkazish X.Sulaymonova nomidagi RSEM ekspertlariga topshirilsin va ekspert noto'g'ri xulosa berganlik yoki xulosa berishni rad etganlik uchun O'zbekiston Respublikasi Jinoyat kodeksining 238–240-moddalarida ko'rsatilgan jinoiy javobgarlik to'g'risida ogohlantirilsin. Ekspertlar ixtiyoriga fuqarolik ishi va mazkur uyning inventar ishi taqdim etilsin.

Ekspertiza xarajatlari da'vogar tomonidan amalga oshirilsin.

Ekspertiza xulosasi olingunga qadar mazkur fuqarolik ishi bo'yicha ish yuritish to'xtatilsin.

Mazkur ajrimning ish yuritishni to'xtatib turish haqidagi qismi ustidan 10 kun muddat ichida xususiy shikoyat berilishi yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

Sudya:

imzo

F.I.O.

AJRIM

(sud-xatshunoslik ekspertizasi tayinlash to'g'risida)

2014-yil 10-may

Toshkent shahri

Men, fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudi sudyasi (F.I.O.) da'vogarlar (F.I.O.), (F.I.O.) larning javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.) va 1-sonli davlat notarial idorasi hamda Uchtepa tumani 3-sonli davlat notarial idorasiga nisbatan oldi-sotdi shartnomasini haqiqiy emas deb topish, mulk huquqini belgilash, turar joydan ko'chirish, moddiy va ma'naviy zararni undirish, ishonchnomani haqiqiy emas deb topish haqidagi da'vo arizasi yuzasidan fuqarolik ishini sudda ko'rishga tayyorlash bosqichida fuqarolik ishi hujjatlarini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladim:

Da'vogarlar (F.I.O.), (F.I.O.) larning javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.) va 1-sonli davlat notarial idorasi hamda Uchtepa tumani 3-sonli davlat notarial idorasiga nisbatan oldi-sotdi shartnomasini haqiqiy emas deb topish, mulk huquqini belgilash, turar joydan ko'chirish, moddiy va ma'naviy zararni undirish, ishonchnomani haqiqiy emas deb topish haqidagi da'vo arizasi bilan murojaat qilgan.

Sud, taraflarning FPKning 159-moddasi tartibida ishni sudda ko'rishga tayyorlash tartibidagi so'roq jarayonida bergan tushuntirishlarini tinglab, javobgar (F.I.O.) xususiylashtirish haqidagi arizadagi imzo (F.I.O.) ga tegishli emasligini bayon qilib, suddan ushbu masalaga oydinlik kiritish borasida sud-xatshunoslik ekspertizasi tayinlashni iltimos qilgan.

Shuningdek, (F.I.O.) ning ishonchli vakili 2013-yil 8-oktabrda 2597-reestr raqami bilan Uchtepa tuman 3-sonli davlat notarial idorasida tasdiqlangan (F.I.O.) tomonidan (F.I.O.) ga berilgan ishonchnomadagi (F.I.O.) ning imzosi u tomonidan bajarilmaganligi yuzasidan tushuntirish berdi.

FPKning 84-moddasiga ko'ra ishni ko'rish vaqtida kelib chiqqan, fan, san'at, texnika yoki hunar sohasida maxsus bilim talab qiladigan masalalarni tushuntirish uchun sud ishda ishtirok etuvchi shaxslarning iltimosiga ko'ra yoki o'z tashabbusi bilan ekspertiza tayinlashi mumkin.

Sud, ish materiallari bilan tanishib, yuqoridagi qonun talablaridan kelib chiqqan holda (F.I.O.) nomidan 2013-yil 8-oktabrda berilgan ishonchnomadagi imzo (F.I.O.) ga, shuningdek, 2012-yil 31-martdagi xususiylashtirish uchun berilgan arizadagi imzo (F.I.O.) ga tegishli-tegishli emasligini aniqlash uchun maxsus bilimlar kerakligini inobatga olib, mazkur fuqarolik ishi yuzasidan sud-xatshunoslik ekspertizasi tayinlashni lozim deb hisoblaydi.

Yuqoridagilarga asosan, FPKning 84–85-, 93-, 159–160-, 237–238-moddalarini qo'llab,

Ajrim qilaman:

Da'vogar (F.I.O.), (F.I.O.) larning javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.) va 1-sonli davlat notarial idorasi hamda Uchtepa tumani 3-sonli davlat notarial idorasiga nisbatan oldi-sotdi shartnomasini haqiqiy emas deb topish, mulk huquqini belgilash, turar joydan ko'chirish, moddiy va ma'naviy zararni undirish, ishonchnomani haqiqiy emas deb topish haqidagi da'vo arizasi bo'yicha yuritilgan fuqarolik ishi yuzasidan sud-xatshunoslik ekspertizasi tayinlansin.

Ekspertizani o'tkazish X.Sulaymonova nomidagi RSEM ekspertlariga yuklatilsin.

Ekspertlar oldiga quyidagi savollar qo'yilsin:

1. Uchtepa tuman 3-sonli davlat notarial idorasida 2013-yil 8-oktabrda 2597-reestr raqami bilan tasdiqlangan (F.I.O.) nomidan (F.I.O.) ga berilgan ishonchnomadagi "(F.I.O.)" degan so'zlar va imzo (F.I.O.) tomonidanmi yoki o'zga shaxs tomonidan amalga oshirilganmi ?

2. 2012-yil 31-martdagi xususiylashtirish uchun berilgan arizadagi "(F.I.O.)" degan qo'lyozmadan keyin qo'yilgan imzo mazkur shaxs (F.I.O.) tomonidanmi yoki o'zga shaxs tomonidan amalga oshirilganmi ?

Toshkent shahar davlat arxivida saqlanayotgan 16-oktabr 2013-yilda 1-sonli Toshkent shahar davlat notarial idorasi tomonidan rasmiy ro'yxat kitobida 6-3857-son bilan qayd qilingan (F.I.O.) ning nomidan harakat qiluvchi (F.I.O.) va (F.I.O.) lar o'rtasida tasdiqlangan hadya shartnomasi hamda (F.I.O.) ning (F.I.O.) nomiga berilgan ishonchnomaning asl nusxasi hamda Uchtepa tuman 3-sonli davlat notarial idorasiga tegishli bo'lgan reestr kitobi ekspertiza o'tkazish jarayonida vaqtincha olinsin.

Ekspertlar ixtiyoriga ushbu hujjatlar taqdim etilsin.

Ekspertlar O'zbekiston Respublikasi JKning 238-, 240-moddalariga ko'ra, bila turib noto'g'ri xulosa berish va xulosa berishni rad etish yoki bu ishdan bo'yin tovlash uchun jinoiy javobgarlik mavjudligi haqida ogohlantirilsinlar.

Ekspertiza o'tkazish bilan bog'liq xarajatlar (F.I.O.) va (F.I.O.) larning zimmasiga yuklatilsin.

Ekspertiza xulosasi olingunga qadar mazkur fuqarolik ishi bo'yicha ish yuritish to'xtatilsin.

Mazkur ajrimning ish yuritishni to'xtatib turish haqidagi qismi ustidan 10 kun muddat ichida xususiy shikoyat berilishi yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

Sudya:

imzo

F.I.O.

AJRIM

(notarial harakatni ta'qiqlash to'g'risida)

2014-yil 10-may

Toshkent shahri

Men, fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudi sudyasi (F.I.O.) da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.), qo'shimcha javobgar Toshkent shahar Yakkasaroy tumani 1-sonli davlat notarial idorasi notariusi (F.I.O.) ga nisbatan oldi-sotdi shartnomasini haqiqiy emas deb topish haqidagi da'vo arizasi yuzasidan yuritilgan fuqarolik ishini sud muhokamasiga tayyorlash jarayonida quyidagilarni

Aniqladim:

Sudga da'vogar (F.I.O.) da'vo arizasi bilan murojaat qilib, javobgar (F.I.O.) bilan 2012-yil 18-oktabr kuni tuzilib, Toshkent shahar Yakkasaroy tumani 1-sonli davlat notarial idorasi notariusi (F.I.O.) tomonidan rasmiy ro'yxat kitobiga 3859-raqami bilan qayd qilingan oldi-sotdi shartnomasini haqiqiy emas deb topishni so'ragan.

FPKning 248-moddasida sud (sudya) ishda ishtirok etuvchi shaxslarning arizasiga binoan yoki o'z tashabbusi bilan da'voni ta'minlash choralari ko'rishi mumkinligi, da'voni ta'minlash choralari ko'rmaslik sud chiqargan hal qiluv qarorining ijrosini qiyinlashtirsa yoki uni bajarib bo'lmaydigan qilib qo'ysa, da'voni ta'minlashga yo'l qo'yilishi, 249-moddasining 1-qismida esa javobgarga tegishli bo'lgan va uning o'zida yoki boshqa shaxsda turgan mol-mulk yoxud pul summasini xatlash, javobgarning muayyan harakatlarni amalga oshirishni taqiqlash da'voni ta'minlash bo'lishi mumkinligi ko'rsatilgan.

Bunday holatda, mazkur nizo hal etilgunga qadar da'voni ta'minlash maqsadida javobgar (F.I.O.) ga tegishli Toshkent shahar Yakkasaroy tumani, Safdosh ko'chasi 17-uyning 12-xonadonga nisbatan notarial harakatlarni amalga oshirilishini taqiqlash lozim deb hisoblayman.

Yuqoridagilarga asosan, FPKning 159–160-, 237–238-, 248–249- va 256-moddalarini qo'llab,

Ajrim qilaman:

Javobgar (F.I.O.) ga tegishli Toshkent shahar Yakkasaroy tumani Safdosh ko'chasi 17-uyning 12-xonadonga nisbatan notarial harakatlarni amalga oshirilishi taqiqlansin.

Ajrim nusxasi ijro etish uchun Toshkent shahar Yakkasaroy tumani 1-sonli davlat notarial idorasiga yuborilsin.

Mazkur ajrim ustidan 10 kun muddat ichida shu sud orqali fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudining sudlov hay'atiga xususiy shikoyat berilishi yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

AJRIM

(muayyan harakatni ta'qiqlash to'g'risida)

2014-yil 20-noyabr

Toshkent shahri

Men, fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudining sudyasi (F.I.O.) arizachi (F.I.O.) ning Yakkasaroy tumani "Usmon Nosir-Do'stlik" uy-joy mulkdorlari shirkati raisi (F.I.O.) ning noqonuniy xatti-harakatlariga nisbatan yozgan arizasi yuzasidan yuritilgan fuqarolik ishini sud muhokamasiga tayyorlash jarayonida quyidagilarni

Aniqladim:

Sudga fuqaro (F.I.O.) ariza bilan murojaat qilib, unda Yakkasaroy tumani "Usmon Nosir-Do'stlik" uy-joy mulkdorlari shirkati raisi (F.I.O.) ning xatti-harakatlarini noqonuniy deb topish va unga huquq buzilishi holatlarini bartaraf qilish majburiyatini yuklashni so'ragan.

FPKning 248-moddasida sud (sudya) ishda ishtirok etuvchi shaxslarning arizasiga binoan yoki o'z tashabbusi bilan da'voni ta'minlash choralarini ko'rishi mumkinligi, da'voni ta'minlash choralarini ko'rmaslik sud chiqargan hal qiluv qarorining ijrosini qiyinlashtirsa yoki uni bajarib bo'lmaydigan qilib qo'ysa, da'voni ta'minlashga yo'l qo'yilishi, 249-moddasining 1-qismida esa javobgarning muayyan harakatlarni amalga oshirishini taqiqlash da'voni ta'minlash bo'lishi mumkinligi ko'rsatilgan.

Bunday holatda, Yakkasaroy tumani "Usmon Nosir-Do'stlik" uy-joy mulkdorlari shirkati raisi (F.I.O.) tomonidan Yakkasaroy tumani, U.Nosir ko'chasi 142 "a" uyning 3-xonadoni ostki qismida joylashgan yerto'lada ta'mirlash ishlarini amalga oshirishni taqiqlash lozim deb hisoblayman.

Yuqoridagilarga asosan va FPKning 159–160-, 248–249-, 237–238-moddalarini qo'llab,

Ajrim qildim:

Yakkasaroy tumani "Usmon Nosir-Do'stlik" uy-joy mulkdorlari shirkati raisi (F.I.O.) tomonidan Yakkasaroy tumani U.Nosir ko'chasi 142-"a" uyning 3-xonadoni ostki qismida joylashgan yerto'lada ta'mirlash ishlarini amalga oshirish taqiqlansin.

Ajrim nusxasini darhol ijro etish uchun Yakkasaroy tumani sud ijrochilari bo'linmasiga yuborilsin. Mazkur ajrim ustidan 10 kun muddat ichida shu sud orqali fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudining sudlov hay'atiga xususiy shikoyat berilishi yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

AJRIM

(mol-mulkni sotishni to'xtatib qo'yish to'g'risida)

2014-yil 7-oktabr

Toshkent shahri

Men, fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudining sudyasi (F.I.O.) da'vogar (F.I.O.) ning javobgarlar (F.I.O.), Toshkent shahar Sirg'ali tumani hokimligi moliya bo'limi, 3-shaxs (F.I.O.) ga nisbatan mol-mulkni ro'yxatdan chiqarish haqidagi fuqarolik ishini sud muhokamasiga tayyorlash jarayonida, quyidagilarni

Aniqladim:

Sudga da'vogar (F.I.O.) javobgarlar (F.I.O.), Sirg'ali tumani hokimligi moliya bo'limi va 3-shaxs (F.I.O.) ga nisbatan mol-mulkni ro'yxatdan chiqarish haqidagi

da'vo arizasi bilan murojaat etib, Sirg'ali tumani sud ijrochilari bo'linmasi tomonidan 2014-yil 29-sentabrdagi tuzilgan dalolatnoma orqali Toshkent shahar Sirg'ali tumani Sirg'ali-16 mavzesi 11-uyning 32-xonadondagi ro'yxatga olinib, band solingan 3 turdan iborat mol-mulklarni ro'yxatdan chiqarishni so'ragan.

FPKning 248-moddasida sud (sudya) ishda ishtirok etuvchi shaxslarning arizasiga binoan yoki o'z tashabbusi bilan da'voni ta'minlash choralari ko'rishi mumkinligi, da'voni ta'minlash choralari ko'rmaslik sud chiqargan hal qiluv qarorining ijrosini qiyinlashtirsa yoki uni bajarib bo'lmaydigan qilib qo'ysa, da'voni ta'minlashga yo'l qo'yilishi, 249-moddasining 1-qismi 4-bandida esa mol-mulkni xatlashdan chiqarish to'g'risida da'vo qo'zg'atilgan taqdirda, uni sotishni to'xtatish da'voni ta'minlash mumkinligi ko'rsatilgan.

Bunday holatda, 2014-yil 29-sentabr kuni Toshkent shahar Sirg'ali tumani Sirg'ali 16-mavzesi, 11-uy, 32-xonadondagi Sirg'ali tumani sud ijrochilari bo'linmasi tomonidan xatlangan 3 turdan iborat mol-mulklarni sotishni mazkur fuqarolik ishi mazmunan ko'rib chiqilgunga qadar to'xtatib turish lozim deb hisoblayman.

Yuqoridagilarga asosan, O'zbekiston Respublikasi "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi Qonunining 35–38-moddalarini, FPKning 159–160-, 248–249- va 237–238-moddalarini qo'llab,

Ajrim qilaman:

2014-yil 29-sentabr kuni Toshkent shahar Sirg'ali tumani Sirg'ali 16-mavzesi, 11-uy, 32-xonadondagi Sirg'ali tumani sud ijrochilari bo'linmasi tomonidan xatlangan 3 turdan iborat mol-mulklarni sotish mazkur fuqarolik ishi mazmunan ko'rib chiqilgunga qadar to'xtatib turilsin.

Ajrim nusxasi ijro etish uchun Sirg'ali tumani sud ijrochilari bo'linmasiga yuborilsin.

Mazkur ajrim ustidan 10 kun muddat ichida shu sud orqali fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudining sudlov hay'atiga xususiy shikoyat berilishi yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

Sudya:

imzo

F.I.O.

AJRIM

(mol-mulkni xatlash to'g'risida)

2014-yil 7-avgust

Toshkent shahri

Men, fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudi sudyasi (F.I.O.) da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan yetkazilgan moddiy va ma'naviy zararni undirish haqidagi fuqarolik ishini sud muhokamasiga tayyorlash jarayonida quyidagilarni

Aniqladim :

Sudga da'vogar (F.I.O.) da'vo arizasi bilan murojaat qilib, unda javobgar (F.I.O.) aybli xatti-harakatlari tufayli 2014-yil 15-fevral kuni sodir bo'lgan yo'l avto-ulov hodisasi oqibatida, ukasi 1963-yilda tug'ilgan (F.I.O.) ning vafot etganligini, uning qaramog'idagi hech qayerda ishlamaydigan turmush o'rtog'i hamda uch nafar voyaga yetmagan farzandlari boquvchisiz qolganliklarini, dafn marosimlari, shuningdek, dastlabki tergov va sud jarayonida jabrlanuvchi sifatida ishtirok etish maqsadida bir necha marta Toshkent shahriga kelib ketishga yo'l kira uchun sarf-xarajatlar qilib, moddiy zarar, bundan tashqari ukasining vafoti tufayli ruhiy azob chekib, ma'naviy zarar ko'rganligini bayon qilib, javobgar (F.I.O.) dan 17 mln so'm miqdoridagi yetkazilgan moddiy va 10 mln so'm miqdoridagi ma'naviy zararni undirib berishni so'ragan.

FPKning 248-moddasida sud (sudya) ishda ishtirok etuvchi shaxslarning arizasiga binoan yoki o'z tashabbusi bilan da'voni ta'minlash choralarini ko'rishi mumkinligi, da'voni ta'minlash choralarini ko'rmaslik sud chiqargan hal qiluv qarorining ijrosini qiyinlashtirsa yoki uni bajarib bo'lmaydigan qilib qo'ysa, da'voni ta'minlashga yo'l qo'yilishi, 249-moddasining 1-qismida esa javobgarga tegishli bo'lgan va uning o'zida yoki boshqa shaxsda turgan mol-mulk yoxud pul summasini xatlash, javobgarning muayyan harakatlarni amalga oshirishni taqiqlash da'voni ta'minlash bo'lishi mumkinligi ko'rsatilgan.

Bunday holatda, Toshkent shahar Sirg'ali tumani Sirg'ali-7 mavzesi 7-uyning 7-xonadonida saqlanayotgan barcha mol-mulklarni xatlash hamda ularga band solishni lozim deb hisoblayman.

Yuqoridagilarga asosan, FPKning 248–249- va 237–238-moddalarini qo'llab,

Ajrim qilaman :

Toshkent shahar Sirg'ali tumani Sirg'ali-7 mavzesi 7-uyning 7-xonadonidagi barcha mol-mulklar xatlanib, ularga band solinsin.

Ajrim nusxasi darhol ijro etish uchun Toshkent shahar Sirg'ali tumani sud ijrochilari bo'linmasiga yuborilsin.

Mazkur ajrim ustidan 10 kun muddat ichida shu sud orqali fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudining sudlov hay'atiga xususiy shikoyat berilishi yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

Sudya:**imzo****F.I.O.**

Toshkent shahar IIB YHHB
boshlig'iga

SO'ROV XATI

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudi ish yurituvida da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan yetkazilgan moddiy va ma'naviy zararni undirish haqidagi da'vo arizasi yuzasidan yuritilgan fuqarolik ishi mavjud.

Zarurat tug'ilganligi sababli Sizdan Toshkent shahar Sirg'ali tumani Sirg'ali-7 mavzesi 7-uyning 7-xonadonida istiqomat qiluvchi, 1982-yilda tug'ilgan (F.I.O.) nomiga moto-avtotransport vositalari rasmiylashtirilgan (agarda rasmiylashtirilgan bo'lsa, unga xos barcha alohida belgilarini ko'rsatgan holda) yoki rasmiylashtirilmaganligi to'g'risida ma'lumot berishingizni so'rayman.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

AJRIM

(da'voni ta'minlashni rad etish to'g'risida)

2014-yil 20-noyabr

Toshkent shahri

Men, fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudining sudyasi (F.I.O.) "O'zbekto'qimash" ishlab chiqarish birlashmasining Toshkent shahar Yakkasaroy tumani sud ijrochilari bo'linmasining sud ijrochisi (F.I.O.) ning 2014-yil 4-avgustdagi qarzdorning hisob raqamiga band solish haqidagi qarori ustidan keltirgan shikoyati bo'yicha yuritilgan 1-2653/14-sonli fuqarolik ishi sud muhokamasiga tayyorlash jarayonida "O'zbekto'qimash" ishlab chiqarish birlashmasining Yakkasaroy tumani sud ijrochilari bo'linmasining sud ijrochisi (F.I.O.) ning 2014-yil 4-avgustdagi qarorining sanatsiya hisob raqamlariga band solish haqidagi qismi ijrosini to'xtatib turish to'g'risidagi arizasini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladim:

Sudga "O'zbekto'qimash" ishlab chiqarish birlashmasi Toshkent shahar Yakkasaroy tumani sud ijrochilari bulinmasining sud ijrochisi (F.I.O.) ning 2014-yil 4-

avgustdagi qarzdorning hisob raqamiga band solish haqidagi qarori ustidan shikoyat keltirib, uni bekor qilishni va ish mazmunan ko'rib chiqilgunga qadar mazkur qarorning "O'zbekto'qimash" ishlab chiqarish birlashmasining "O'zsanoatqurilishbank"ning Rakat bo'limidagi hukumat tomonidan ochilgan sanatsiya 20210000700135885005, 20210000900135885006 hisob raqamlariga band solish haqidagi qismi ijrosini to'xtatib turishni so'ragan.

Sudga taqdim etilgan hujjatlardan ko'rinishicha, Toshkent shahar Yakkasaroy tumani sud ijrochilari bo'linmasining sud ijrochisi (F.I.O.) ning 2014-yil 4-avgustdagi qaroriga ko'ra, qarzdor "O'zbekto'qimash" zavodi turar-joy kommunal bo'limining "O'zsanoatqurilishbank"ning Rakat bo'limidagi MFO 00435 IIN 200626124 20210000700135885005, 20210000000135885001, 20210000900135885006 hisob raqamlariga "Toshissiqquvvat" oldidagi 142.771.559 so'm qarzlarini qoplash uchun (soliq to'lovlari va oylik ish haqlaridan tashqari) band solingan.

FPKning 268-moddasida sudya shikoyatni ko'rib chiqish uchun qabul qilib, fuqaroning iltimosi yoki o'zining tashabbusi bilan shikoyat qilingan xatti-harakatning (qarorning) ijrosini to'xtatish masalasini hal etishi ko'rsatilgan.

"O'zbekto'qimash" ishlab chiqarish birlashmasi o'zining shikoyatida "O'zsanoatqurilishbank" ning Rakat bo'limidagi 20210000700135885005, 20210000900135885006 hisob raqamlari hukumat tomonidan ochilgan sanatsiya hisob raqamlari ekanligini asos qilib ko'rsatgan va mazkur hisob raqamlarga band solinishi noqonuniyligini bayon etgan bo'lsa-da, sudga bu hisob raqamlar hukumat tomonidan ochilgan sanatsiya hisob raqamlari ekanligini tasdiqlovchi hujjatlarni taqdim etmagan va sanatsiya hisob raqamlariga band solinishini taqiqllovchi dalil va isbotlarni keltirmagan.

Vaholanki, FPKning 57-moddasida har bir taraf o'zining talablari va e'tirozlariga asos qilib ko'rsatgan holatlarni isbotlashi shartligi ko'rsatilgan.

Bunday holatda, sud Toshkent shahar Yakkasaroy tumani sud ijrochilari bo'linmasining sud ijrochisi (F.I.O.) ning 2014-yil 4-avgustdagi qarzdorning hisob raqamiga band solish haqidagi qarorining "O'zbekto'qimash" ishlab chiqarish birlashmasining "O'zsanoatqurilishbank"ning Rakat bo'limidagi hukumat tomonidan ochilgan sanatsiya 20210000700135885005, 20210000900135885006 hisob raqamlariga band solish haqidagi qismi ijrosini to'xtatib turish to'g'risidagi arizasini qanoatlantirishni rad etish lozim deb hisoblaydi.

Yuqoridagilarga asosan FPKning 57-, 159–160-, 248–249-, 237–238- va 268-moddalarini qo'llab,

Ajrim qilaman:

“O‘zbekto‘qimash” ishlab chiqarish birlashmasining Toshkent shahar Yakkasaroy tumani sud ijrochilari bo‘linmasining sud ijrochisi (F.I.O.)ning 2014-yil 4-avgustdagi qarzdorning hisob raqamiga band solish haqidagi qarorining “O‘zbekto‘qimash” ishlab chiqarish birlashmasining “O‘zsanoatqurilishbank”ning Rakat bo‘limidagi hukumat tomonidan ochilgan sanatsiya 20210000700135885005, 20210000900135885006 hisob raqamlariga band solish haqidagi qismi ijrosini to‘xtatib turish to‘g‘risidagi arizasini qanoatlantirish rad etilsin.

Mazkur ajrim ustidan 10 kun muddat ichida shu sud orqali fuqarolik ishlari bo‘yicha Toshkent shahar sudi sudlov hay‘atiga xususiy shikoyat berilishi yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

AJRIM*(sud topshirig‘i berish to‘g‘risida)*

2014-yil 20-noyabr

Toshkent shahri

Men, fuqarolik ishlari bo‘yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudi sudyasi (F.I.O.) da‘vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan uydan ko‘chirish haqidagi da‘vo arizasi yuzasidan yuritilgan fuqarolik ishini sud muhokamasiga tayyorlash jarayonida quyidagilarni

Aniqladim:

Sudga da‘vogar (F.I.O.) da‘vo arizasi bilan murojaat qilib, nizoli xonadonni oldi-sotdi shartnomasini haqiqiy emas deb topishni va javobgar (F.I.O.) ni nizoli Toshkent shahri Sirg‘ali tumani Sputnik-1 mavzesi 18-uyning 3-xonadonidan ko‘chirishni so‘ragan.

Ishni sud ko‘rishga tayyorlash bosqichida javobgar (F.I.O.) ning hozirgi kunda O‘zbekiston Respublikasi IIV ning JIEBB ga qarashli UYa-64/18-sonli jazoni ijro etish muassasasida saqlanayotganligi aniqlangan.

Bunday holatlarda sud, javobgarining da‘vo talablariga munosabatlarini aniqlash hamda qo‘shimcha dalillar to‘plash uchun, yuqoridagi jazoni ijro etish muassasasi boshlig‘iga protsessual harakatlarni bajarishni topshirishni maqsadga muvofiq deb hisoblaydi.

Yuqoridagilarga ko‘ra va FPKning 12-, 65-, 68-, 93–95-, 159–160- hamda 237–238-moddalarini qo‘llab,

Ajrim qilaman:

O'zbekiston Respublikasi IIV JIEBB ga qarashli UYa64/18-sonli JIEM boshlig'iga quyidagi protsessual harakatlarni amalga oshirish topshirilsin:

Javobgar (F.I.O.) ga da'vo arizalari nusxalari topshirilsin.

Javobgar (F.I.O.) dan quyidagi savollarga javob olinsin:

- javobgar (F.I.O.) da'vogar (F.I.O.) ning da'vo talablarini tan oladimi ?
- javobgar (F.I.O.) da'vogar (F.I.O.) ning da'vo talablarini tan olmasa, qaysi asoslarga ko'ra da'vo talabini tan olmaydi ?
- javobgar (F.I.O.) ning da'vo ariza yuzasidan qo'shimcha iltimosnomalari va talablari bormi ?

Sudya:

imzo

F.I.O.

Ishni sudda ko'rishga tayinlash to'g'risidagi ajrimdan namuna**AJRIM**

(fuqarolik ishini sud muhokamasiga tayinlash to'g'risida)

Men, fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudining sudyasi (F.I.O.) 2014-yil noyabr oyining 20-kuni da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan nikohdan ajratish haqidagi da'vo arizasi bilan tanishib chiqib, quyidagilarni

Aniqladim:

Sudga da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan nikohdan ajratish haqidagi da'vo arizasi bilan murojaat qilgan.

Fuqarolik ishi yuzasidan ishni sudda ko'rishga tayyorlash harakatlari to'liq amalga oshirilganligini inobatga olib, FPKning 161-, 237–238-moddalarini qo'llab,

Ajrim qilaman:

Ishni sud majlisida mazmunan ko'rib chiqish, fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudi binosining 2-sud majlislar zalida 2014-yil 1-dekabr kuni soat 15⁰⁰ga tayinlansin.

Ishni ko'rish vaqti va joyi haqida quyidagilar xabardor etilsin:

a) ishda ishtirok etuvchi shaxslar (FPKning 33-moddasi)

b) vakillar va boshqalar:

v) Toshkent shahar _____ tuman prokurori.

Sud majlisiga quyidagi guvohlar chaqirtirilsin:

Sudya:

imzo

F.I.O.

Sud chaqiruv qog'ozlari, tilxat, telefonogrammalar, telegrammalar va boshqa aloqa vositalaridan namunalar

SUD CHAQIRUV QOG'OZI

Fuqarolik ishlari bo'yicha Mirzo Ulug'bek tumanlararo sudi

2014-yil «__» _____

Qayerga _____

_____ ishi bo'yicha

Sizni (da'vogar, javobgar, arizachi, guvoh) sifatida chaqiradi (pasport bilan kelishingiz shart)

Kinga _____

Manzil: Bog'ishamol ko'chasi, 57/10-uy, Yunusobod tumani. Ind: 100202. Tel.: 000-00-00.

Sud tomonlarga ish bo'yicha barcha zarur dalillarni taqdim etishini taklif qildi (FPK ____moddalari.)

Sud kotibi: _____

Soat _____

Sudga qaytarilishi lozim

_____Fuqarolik ishi bo'yicha

TILXAT

2014-yil «__» _____ da da'vogar (javobgar) sifatida
 _____ sudga borish to'g'risidagi _____
 _____ nomiga berilgan chaqiruv qog'ozini

2014-yil «__» _____ da oldim

1. Shaxsan _____
 (adresatning nomi)

2. Berib qo'yish uchun _____
 (qabul qiluvchining adresatga munosabati)

_____ (ko'rsatilgan holdagi imzosi)

Oluvchining imzosini tasdiqlayman: xat topshiruvchi _____

3. Chaqiruv qog'ozini _____
 sababga ko'ra topshirilmadi

Xat topshiruvchi _____

Tasdiqlayman _____

TILXAT

2014-yil dekabr oyining 5-kuni soat 15⁰⁰da, fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudi binosining 2-sud majlislar zalida, da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan nikohdan ajratish haqidagi da'vo arizasi bo'yicha yuritilayotgan fuqarolik ishi yuzasidan sud muhokamasi bo'lishi haqida ogohlantirildim. Sud muhokamasiga kelaman, kelmaslik oqibatlari (FPKning 86-, 174-, 175- va 176-moddalari) menga tushuntirildi.

№	FISh	Imzo
1.		
2.		
3.		

TELEFONOGRAMMA

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudi kotibi (F.I.O.) javobgar (F.I.O.) ni 2014-yil dekabr oyining 5-kuni soat 15⁰⁰da fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudi 2-sud majlislar zalida

da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan nikohdan ajratish haqidagi da'vo arizasi yuzasidan bo'lib o'tadigan sud muhokamasiga javobgar sifatida kelishi haqida 215-15-15 raqamli xizmat telefoni orqali, javobgar (F.I.O.) ning 115-00-00 raqamli qo'l telefoniga qo'ng'iroq qilib, ogohlantirdim.

Telefonogrammani javobgar (F.I.O.) ning shaxsan o'zi qabul qildi.

Telefonogramma 2014-yil noyabr oyining 20-kuni soat 15⁰⁰ da berildi.

Kotib

(F.I.O.)

Toshkent shahar Gulzor ko'chasi
55-uy (F.I.O.) ga

TELEGRAMMA

javobi bilan

2014-yil dekabr oyining 5-kuni soat 15⁰⁰ da fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudiga keling.

Kelmagan taqdiringizda ish Sizning ishtirokingizsiz ko'riladi.

Sudya

imzo

(F.I.O.)

IV BOB BO'YICHA ILOVALAR

Ishni ko'rishni keyinga qoldirish to'g'risidagi ajrim namunasi (bayonnoma asosida)

SUD MAJLISI BAYONNOMASI

2014-yil sentabr oyining 16-kuni Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Shayxontohur tumanlararo sudi o'z binosida, ochiq sud majlisida

Raislik etuvchi: (F.I.O.)

(F.I.O.) ning kotibligida da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan uyga kiritish haqidagi da'vo arizasi bo'yicha yuritilgan 1-4863/14-sonli fuqarolik ishi ko'rilmoqda.

Sud majlisi soat 14:00 da boshlanib, 14:05 da tamom bo'ldi.

Raislik etuvchi FPKning 163-moddasi tartibida, sud majlisini ochib, qanday ish ko'rilishini e'lon qildi.

Sud majlisi kotibi sud majlisiga taraflar kelmaganligini ma'lum qildi.

Raislik etuvchi sud majlisiga taraflar kelmaganligi sababli sud majlisini 2014-yil 23-sentabr kuni soat 17-45 ga qoldirdi.

2014-yil 23-sentabr kuni sud majlisi shu tarkibda davom etdi.

Sud majlisi soat 17:45 da boshlanib, 17:55 da tamom bo'ldi.

Sud majlisi kotibi sud majlisiga da'vogar kelganligini, javobgar kelmaganligini ma'lum qildi.

Raislik etuvchi sud majlisiga javobgar kelmaganligi sababli sud majlisini 2014-yil 6-oktabr kuni soat 12-30 ga qoldirdi.

2014-yil 6-oktabr kuni sud majlisi (F.I.O.) ning kotibligida advokat (F.I.O.) ning ishtirokida davom etdi.

Sud majlisi soat 12:30 da boshlanib, 12:55 da tamom bo'ldi.

Sud majlisi kotibi sud majlisiga taraflar kelganligini, biroq, qo'shimcha javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.) , (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.) lar kelmaganini, ularning ishni o'zlarining ishtirokisiz ko'rish haqidagi arizalari kelib tushganini ma'lum qildi.

Raislik etuvchi arizalarni muhokamaga qo'ydi.

E'tirozlar bo'lmadi.

Sud o'z o'rnida ajrim qildi:

Mazkur fuqarolik ishi qo'shimcha javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.) larning ishtirokisiz FPKning 174-moddasiga asosan ko'rilsin.

Raislik etuvchi taraflarning shaxsini aniqladi.

Da'vogar: (F.I.O.), 1992-yilning 26-aprelida Toshkent shahrida tug'ilgan, millati o'zbek, ma'lumoti o'rta-maxsus, ish joyi: Vaqtincha ishsiz .Yashash joyi: Chilonzor tumani 1-proyezd Mashrab ko'chasi 59-uy pasport raqami:SA 2560761, 2008-yil 8-avgustda Chilonzor tuman IIB tomonidan berilgan.

Shaxsi bo'yicha savollar bo'lmadi.

Javobgar vakili: (F.I.O.), 1963-yil 22-iyunda Toshkent shahrida tug'ilgan, millati o'zbek, ma'lumoti oliy, ish joyi: "Senator advokat" advokatlik firmasida advokat, yashash joyi: Shayxontohur tumani, Uyg'ur, Bildirish proyezd, 21-uy, guv.№ 1791

Shaxsi bo'yicha savollar bo'lmadi.

Sud tarkibi e'lon qilindi.

Raislik etuvchi sud tarkibiga raddiya berish tartibini tushuntirdi.

Sud tarkibiga raddiyalar bo'lmadi.

Raislik etuvchi FPKning 34-40-moddalariga asosan tomonlarning protsessual huquq va majburiyatlarini tushuntirdi.

Taraflar: protsessual huquq va majburiyatlarim tushunarli.

Da'vo ariza o'qib eshittirildi.

Da'vogar: da'voni quvvatlayman.

Javobgar vakili: da'voni tan olmaymiz.

Da'vogar ko'rsatmasi:

Da'vo arizani quvvatlayman, men javobgar bilan 2011-yilning 5-oktabrida qonuniy nikohdan o'tib turmush qurganman, birgalikdagi turmushimizdan bir nafar 2012-yil 19-oktabrda tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandimiz bor. Men kelin bo'lib, Toshkent shahar Olmazor tumani General G'ofurov ko'chasi 56-uyga tushganman, men javobgar (F.I.O.) ning boshqa ayol (F.I.O.) bilan yetti yildan beri birga yashab kelayotganini bilib qoldim, buni qaynotam va qaynonam ham bilar ekanlar, ular bundan xabardor bo'la turib meni kelin qilishgan, javobgar menga doim ket deb, xo'rlab kelgan, 2014-yil may oyida javobgar (F.I.O.) meni boshqa sen bilan yashamayman deb uydan haydab yubordi, uydan ketayotganimda qaynonam menga to'yda hadya qilingan tilla buyumlarni, ya'ni tilla zirak, uzuk, taqinchoqlarni olib qo'ydi, men suddan shu buyumlarni undirib berishni va men kelin bo'lib tushgan xonadonga farzandim bilan birga kiritib qo'yishingizni so'rayman.

Raislik etuvchining savoliga da'vogarning javobi:

2014-yil 7-mayda uydan chiqib ketdim, meni uydan haydab yuborishdi, shu yili yanvarda onkologiyada davolanib chiqdim. Shundan beri bir marta ham bolasidan xabar olmagan, menga doim e'tiborsiz bo'lgan, jerkib muomala qilardi. Nizoli uyda qaynotam (F.I.O.), qaynonam (F.I.O.), erimning akalari yashashadi. Men hozirgi kunda otamning uylarida Chilonzorda yashayman. Yanvarda onamning uyida 3 kun davolandim, keyin fevralda yana uyga keldim. Mening yashashga boshqa joyim yo'q, ota-onamning uyida ikkita ukam bor, menga va farzandimga ham yashashi uchun joy kerak.

Savollar bo'lmadi.

Javobgar vakili (F.I.O.): Men javobgar (F.I.O.) bilan bugun shartnoma tuzganim uchun ish hujjatlari bilan tanishishga ulgurmadim, shu sababli suddan ish hujjatlari bilan tanishib chiqishim uchun ishni ko'rishni boshqa kunga qoldirishni so'rab o'z arizamni taqdim qilaman.

Raislik etuvchi arizani muhokamaga qo'ydi.

E'tirozlar bo'lmadi.

Raislik etuvchi o'z joyida ajrim qildi: sud majlisi 2014-yil 20-oktabr kuni soat 12-30 ga qoldirildi.

2014-yil 20-oktabr kuni sud majlisi shu tarkibda davom etdi.

Sud majlisi soat 12:30 da boshlanib, 12:55 da tamom bo'ldi.

Sud majlisi kotibi sud majlisiga da'vogar vakili va javobgar vakili kelganligini va da'vogar vakili tomonidan turarjoydan foydalanish huquqini belgilash haqida qo'shimcha da'vo ariza taqdim qilinganini ma'lum qildi.

Sud majlisi kotibi sud majlisiga taraflar kelganligini ma'lum qildi.

Raislik etuvchi da'vogar vakilining shaxsini aniqladi.

Da'vogar: (F.I.O.), 1961-yilda Toshkent shahrida tug'ilgan, millati o'zbek, ma'lumoti oliy, ish joyi: Xususiy tadbirkor. Yashash joyi: Chilonzor tumani 1-proyezd Mashrab ko'chasi 59-uy.

Shaxsi bo'yicha savollar bo'lmadi.

Raislik etuvchi sud tarkibiga raddiya berish tartibini tushuntirdi.

Sud tarkibiga raddiyalar bo'lmadi.

Raislik etuvchi O'zbekiston Respublikasi FPKning 34–40-moddalariga asosan tomonlarning protsessual huquq va majburiyatlarini tushuntirdi.

Da'vogar vakili: protsessual huquq va majburiyatlarim tushunarli.

Qo'shimcha da'vo ariza o'qib eshittirildi.

Da'vogar vakili: qo'shimcha da'vo arizani quvvatlayman.

Javobgar vakili: qo'shimcha da'vo arizani tan olmayman.

Da'vogar vakili ko'rsatmasi:

Men qo'shimcha da'vo arizasini quvvatlayman, qizim (F.I.O.) 2011-yil 5-oktabrdan 2014-yil may oyiga qadar Olmazor tumani General G'ofurov ko'chasi 56-uyda yashab kelgan, lekin javobgar va uning ota-onasi har xil bahonalar bilan shu manzilga da'vogarni ro'yxatga qo'yishdan bosh tortib kelishgan, da'vogar hozirgi kunga qadar mening uy manzilimda ro'yxatda turibdi, shu sababli suddan da'vogar va bir nafar voyaga yetmagan 2012-yil 19-oktabrda tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandining Olmazor tumani, General G'ofurov ko'chasi 56-uydan foydalanish huquqini belgilab berishni so'rayman.

Javobgar vakilining ko'rsatmasi:

Men da'vogarning da'vo va qo'shimcha talablarini tan olmayman. Da'vogar va javobgar 2011- yil 5-oktabrda qonuniy nikohdan o'tib turmush qurgan, birgalikdagi turmushidan bir nafar 2012-yil 19-oktabrda tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandi bor. Da'vogarni uydan hech kim haydamagan, lekin uning nizoli xonadonga kirib yashashiga javobgar qarshi, shu sababli da'vo arizasini rad etishni so'rayman.

Savollar bo'lmadi.

Raislik etuvchi o'z joyida ajrim qildi: nizoli uy hujjatlari olinishi va uchinchi shaxslar jalb qilinishi munosabati bilan sud majlisi 2014-yil 21-oktabr kuni soat 16-30 ga qoldirdi.

2014-yil 21-oktabr kuni sud majlisi shu tarkibda davom etdi.

Sud majlisi soat 16:30 da boshlanib, 17:00 da tamom bo'ldi.

Sud majlisi kotibi sud majlisiga taraflar kelganligini ma'lum qildi.

Qo'shimcha bo'lmadi.

Sud ish hujjatlarini taftish qilishga o'tdi.

davlat boji kvitansiyasi.

da'vo ariza.

nikoh guvohnomasi nusxasi.

tug'ilganlik haqidagi guvohnomasi nusxasi.

pasport nusxasi.

ishonchnoma.

mahalladan ma'lumotnoma.

Qo'shimchalar bo'lmadi.

Raislik etuvchi ish ko'rish mazmunan yakunlanganligini ma'lum qildi.

Sud taraflar muzokarasiga o'tdi.

Da'vogar vakili fikri: Da'vo arizani qanoatlantirishingizni so'rayman.

Javobgar vakili fikri: Da'vo arizani rad qilishingizni so'rayman.

Raislik etuvchi alohida xonaga kirdi, alohida xonadan chiqib, sirtidan hal qiluv qarorini o'qib eshittirdi. Hal qiluv qarori ustidan shikoyat keltirish hamda sud majlisi bayonnomasi bilan tanishib chiqish muddati va tartibi tushuntirildi.

Sud majlisi yopiq deb e'lon qilindi.

Raislik etuvchi:

(F.I.O.)

Kotib:

(F.I.O.)

Er-xotinni yarashtirish maqsadida muhlat belgilash va ish ko'rilishini keyinga qoldirish haqidagi ajrim namunasi

AJRIM

(yarashish uchun muddat berish va ishni ko'rishni keyinga qoldirish to'g'risida)

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Shayxontohur tumanlararo sudi 2014-yil 27-sentabr kuni ochiq sud majlisida, raislik etuvchi (F.I.O.), (F.I.O.) ning kotibligida, da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan nikohdan ajratish haqidagi da'vo arizasi yuzasidan yuritilgan 1-4021/14-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Da'vogar (F.I.O.) javobgar (F.I.O.)ga nisbatan nikohdan ajratish haqidagi da'vo arizasi bilan sudga murojaat etgan.

Aniqlanishicha, taraflar (F.I.O.) va (F.I.O.) 7-iyul 2014-yil kuni oila qurganlar va ular o'rtasidagi qonuniy nikoh Toshkent shahar Mirzo Ulug'bek tuman FHDYo bo'limi tomonidan 585-sonli dalolatnoma yozuvi bilan qayd qilingan.

Taraflarning birgalikdagi turmushlaridan farzandlari yo'q.

Da'vogarning ko'rsatmasidan aniqlanishicha, taraflar o'rtasidagi er-xotinlik munosabatlari tugatilgan.

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 41-moddasiga asosan sud er-xotinning birgalikdagi yashashi va oilani saqlab qolish imkoniyati qolmagan hollarda, sud ularning nikohini bekor qiladi.

Da'vogar va guvoh bayonotlarini tinglab, ish materiallari bilan tanishib, sud er-xotinning kelgusida birgalikda yashashi mumkin deb hisoblaydi, shuning uchun oilani saqlab qolish maqsadida er-xotinga yarashib olish uchun muddat tayinlashi lozim.

Binobarin, O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 40–41-moddalari hamda FPKning 237–238-moddalariga asosan, sud

Ajrim qiladi:

Da'vogar (F.I.O.) va javobgar (F.I.O.)ga yarashishlari uchun 3 (uch) oy muhlat tayinlansin.

Ishni sud majlisida ko'rish 2014-yil dekabr oyining 27-kuni soat 10-00 ga qoldirilsin.

Raislik etuvchi:

imzo

(F.I.O.)

Prokuror fikri namunasi

2014-yil 21-oktabr

№ 319

Fuqarolik ishlari
bo'yicha Toshkent shahar
Shayxontohur tumanlararo sudiga

PROKUROR FIKRI (FPKning 199-moddasiga asosan)

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Shayxontohur tumanlararo sudi da'vogar (F.I.O.)ning javobgar Malaka oshirish markaziga nisbatan buyruqni g'ayriqonuniy deb topish, ishga tiklash, majburiy progul vaqti uchun ish haqi undirish haqidagi da'vo arizasi bo'yicha yuritilgan 1-4123/14-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqmoqda.

Mazkur fuqarolik ishi bo'yicha FPKning 199-moddasiga asosan quyidagi fikrlarni bildiraman:

O'zbekiston Respublikasi Mehnat kodeksining 182-moddasi 2-bandiga binoan, intizomiy jazo qo'llanilishidan avval xodimdan yozma ravishda tushuntirish xati talab qilinishi lozim. Xodimning tushuntirish xati berishdan bosh tortishi uning ilgari sodir qilgan nojo'ya xatti-harakati uchun jazo qo'llashga to'siq bo'la olmaydi. Shuningdek,

mazkur moddaning 5-bandida intizomiy jazo bevosita nojo'ya xatti-harakat aniqlangandan keyin, ammo bu xatti-harakat aniqlangandan boshlab, xodimning kasal yoki ta'tilda bo'lgan vaqtini hisobga olmasdan, uzog'i bilan bir oy ichida qo'llaniladi deb belgilangan bo'lib, (F.I.O.)ga nisbatan intizomiy jazo qo'llanilishida ushbu qonun talablari qo'pol ravishda buzilgan.

O'zbekiston Respublikasi MKning 111-moddasiga asosan, mehnat shartnomasi g'ayriqonuniy ravishda bekor qilingan yoki xodim g'ayriqonuniy ravishda boshqa ishga o'tkazilgan hollarda, u ish beruvchining o'zi, sud yoki boshqa vakolatli organ tomonidan avvalgi ishiga tiklanishi lozim.

Nizoni ko'rish vaqtida ish beruvchiga mehnat shartnomasini bekor qilish yoki xodimni boshqa ishga o'tkazishning asoslilikini isbotlab berish mas'uliyati yuklatiladi.

Mazkur holatlardan ko'rinishicha, Malaka oshirish markazi direktorining 2014-yil 25-iyundagi 374-K sonli buyrug'i berilgan paytda (F.I.O.) mehnatga qobiliyatsizlik davrida bo'lganligi sababli da'vogar bilan mehnat shartnomasi mehnat qonunchiligi talablariga zid ravishda bekor qilingan.

Ko'rsatilgan qonun talablari va aniqlangan holatlardan kelib chiqqan holda da'vogar (F.I.O.)ning mehnat shartnomasini bekor qilish haqidagi buyruqni g'ayriqonuniy deb topish va bekor qilish, ishga tiklash to'g'risidagi da'vo talablarini qanoatlantirishni, Malaka oshirish markazi direktorining 25-iyun 2014-yildagi 374-K-sonli buyrug'ini g'ayriqonuniy deb topishni va bekor qilishni, (F.I.O.)ni ishga tiklashni lozim deb hisoblayman.

Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Mehnat kodeksining 112-moddasiga ko'ra, ishga tiklanganida ish beruvchiga xodimga yetkazilgan zararni qoplash majburiyati yuklatiladi. Zararni qoplash: majburiy progul vaqti uchun haq to'lash shartligidan, mehnat shartnomasi bekor qilinganligi yoki xodim boshqa ishga o'tkazilganligi ustidan shikoyat qilish bilan bog'liq qo'shimcha xarajatlar, ma'naviy zarar uchun kompensatsiya to'lashdan iboratdir.

Da'vogar (F.I.O.)ning ishga tiklash to'g'risidagi da'vo talablari qanoatlantirilsa, uning majburiy progul uchun ish haqi undirish haqidagi da'vo talablarini ham qanoatlantirish lozim deb hisoblayman.

Olmazor tumani prokurori:
(F.I.O.)

imzo

Davlat boshqaruvi organlarining xulosasi namunasi

Toshkent shahar Shayxontohur tumani Xalq ta'limi muassasalari faoliyatini
metodik ta'minlash va tashkil etish bo'limi

2014-yil 25-avgust
10/600-sonli

Toshkent shahar

Toshkent shahar Shayxontohur tumani Tinchlik ko'chasi 12-uyda vaqtincha
yashovchi (F.I.O.) hamda Shayxontohur tumani Navro'z ko'chasi 14-uyda vaqtincha
yashovchi fuqaro (F.I.O.)larning yashash sharoitlarini o'rganish yuzasidan tuzilgan
dalolatnoma va xulosa

Toshkent shahar Shayxontohur tumani Xalq ta'limi muassasalari faoliyati
metodik ta'minlash va tashkil etish bo'limi Bolalarni ijtimoiy himoya qilish bo'yicha
mutaxassisi (F.I.O.) tomonidan Fuqarolik ishlari bo'yicha Shayxontohur tumanlararo
sudining ajrimiga asosan, Shayxontohur tumani Tinchlik ko'chasi 12-uyda vaqtincha
yashovchi (F.I.O.) hamda Shayxontohur tumani Navro'z ko'chasi 14-uyda vaqtincha
yashovchi fuqaro (F.I.O.)larning yashash sharoitlari o'rganildi va quyidagilar
aniqlandi:

(F.I.O.) kelinoyisining nomiga rasmiylashtirilgan 3 sotixli 5 xonali xonadonda
kelinoyisi, uning turmush o'rtog'i va bir nafar voyaga yetmagan farzandi (F.I.O.) bilan
birgalikda istiqomat qiladi. Turmush o'rtog'i bilan nikohdan ajrashmoqchi bo'lib
sudga da'vo arizasi berganligini, uning da'vo arizasi rad etilganligini, o'rtalarida ikki
nafar farzandi borligini katta farzandi voyaga yetmagan (F.I.O.)ni oxirgi bir yil ichida
umuman ko'rsatishmaganligini, shu sababli suddan bolalarini o'zining yashash joyi
bo'yicha belgilashini suddan so'raganligini ma'lum qildi. Hozirda u restoranda idish
yuvuvchi bo'lib ishlab kelayotganligini, uyda bolalar uchun barcha shart-sharoitlar
mavjudligini ta'kidladi. Xonadon issiq suv, elektr energiyasi va gaz bilan
ta'minlangan.

(F.I.O.) tanishi (F.I.O.) nomiga rasmiylashtirilgan bir xonalik xonadonda o'zi,
singlisi va bir nafar voyaga yetmagan farzandi (F.I.O.) bilan birga yashab kelmoqda.
Xonadonda DVD apparati, muzlatgich, televizor mavjud bo'lib, bolalar uchun boshqa
shart-sharoitlar yaratilgan. Xonadon issiq suv, elektr energiyasi va gaz bilan
ta'minlangan.

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 75-moddasida: "Ota-onalik huquqi
bolalar manfaatlariga zid tarzda amalga oshirilishi mumkin emas. Bolalar manfaatlarini
ta'minlash ota-ona g'amxo'rligining asosini tashkil qilishi lozim.

Ota-onalik huquqini amalga oshirishda ota-ona bolalarining jismoniy va ruhiy sog'lig'iga, axloqiy kamolotiga zarar yetkazishga haqli emas. Bolalarni tarbiyalash usullari mensimaslik, shafqatsizlik, qo'pollikdan, insoniy qadr-qimmatni kamsituvchi muomaladan, bolalarni haqoratlash yoki ekspluatatsiya qilishdan xoli bo'lishi kerak.

O'z ota-onalik huquqini bolalarining huquq va manfaatlariga zid tarzda amalga oshirayotgan ota-ona qonunda belgilangan tartibda javobgar bo'ladi.

Bolalarning ta'lim-tarbiyasiga taalluqli barcha masalalar bolalar manfaatidan kelib chiqqan va ularning fikrini hisobga olgan holda,, ota-ona tomonidan o'zaro kelishuv asosida hal etiladi. Agar ota-ona o'rtasida kelishmovchiliklar mavjud bo'lsa, ular (ulardan biri) bu kelishmovchiliklarni hal qilish uchun vasiylik va homiylik organiga yoki sudga murojaat qilishga haqlidir.

Ota-ona alohida yashaganda bolalarning qayerda yashashi ota-onaning kelishuviga binoan belgilanadi. Ota-ona o'rtasida kelishuv bo'lmasa, nizo sud tomonidan bolalar manfaatlaridan kelib chiqib, ularning fikrini hisobga olgan holda hal etiladi. Bunda sud, bolaning ota-onadan, aka-uka, opa-singillaridan qaysi biriga bog'lanib qolganligini, bolaning yoshini, ota-onasining axloqiy va boshqa shaxsiy fazilatlarini, ota-onaning har biri bilan bola o'rtasidagi munosabatlarni, bolani tarbiyalash va uning kamoloti uchun shart-sharoitlar (ota-onasining mashg'ulot turi, ish tartibi, moddiy hamda oilaviy ahvoli va boshqalar) yaratish imkoniyatini hisobga olidi", – deb belgilangan.

Yuqoridagi ma'lumotlarga asoslangan holda, 2008-yil 15-yanvarda tug'ilgan voyaga yetmagan farzandi (F.I.O.) va 2010-yil 15-fevralda tug'ilgan voyaga yetmagan farzandi (F.I.O.)larning yashash joyini belgilash to'g'risidagi da'vo arizasini hal etishda ota-onalarning o'rtasida o'zaro nizo borligi sababli ularning yashash joyini belgilash masalasini sudga havola etishlik maqsadga muvofiq bo'ladi.

Shayxontohur tumani XTMFMTTE

bo'limi mudiri:

imzo

(F.I.O.)

Bolalarni ijtimoiy himoya

qilish bo'yicha mutaxassi:

imzo

(F.I.O.)

Hal qiluv qarori namunasi

HAL QILUV QARORI O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI NOMIDAN

2013-yil 23-may kuni Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Mirobod tumanlararo sudi o'z binosida, raislik etuvchi sudya (F.I.O.), (F.I.O.)ning kotibligida, advokat (F.I.O.)ning ishtirokida, da'vogar Toshkent shahar Mirobod tuman prokurorining (F.I.O.), (F.I.O.)larning manfaatini ko'zlab, javobgar (F.I.O.) ga nisbatan yetkazilgan moddiy zararni undirish to'g'risidagi da'vo arizasi, da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan jinoyat natijasida yetkazilgan moddiy va ma'naviy zararni undirish to'g'risidagi da'vo arizasi bo'yicha birlashtirilgan 1-1501/13-sonli fuqarolik ishini ochiq sud majlisida ko'rib, quyidagilarni

Aniqladi:

Da'vogar Mirobod tuman prokurori fuqarolar (F.I.O.), (F.I.O.)larning manfaatini ko'zlab, javobgar (F.I.O.) ga nisbatan yetkazilgan moddiy zararni undirish to'g'risidagi da'vo arizasi bilan murojaat qilgan.

Shuningdek, sudga da'vogar (F.I.O.) javobgar (F.I.O.)ga nisbatan jinoyat natijasida yetkazilgan moddiy va ma'naviy zararni undirish to'g'risidagi da'vo arizasi bilan murojaat qilgan.

Fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod tumanlararo sudining 2013-yil 3-maydagi ajrimi bilan har ikkala fuqarolik ishi bitta ishga birlashtirilgan.

Sud majlisida Mirobod tuman prokurori yordamchisi (F.I.O.) da'voni quvvatlab, javobgar (F.I.O.) 2012-yilning yanvar oylari boshida (F.I.O.)ning ishonchiga kirib, aldab unga tegishli 12.825.000 so'mlik mulkini sotib berishni va'da qilib, moddiy boyliklarni qo'lga kiritib, bergan va'dasini bajarmasdan pullarni o'z ehtiyojlariga ishlatib yuborib hamda (F.I.O.)ga tegishli 350.000 so'mlik mulkini qo'lga kiritib, sotib berishni va'da qilib, va'dasini bajarmasdan pullarni o'z ehtiyojlari uchun ishlatib yuborib, O'zbekiston Respublikasi JKning 168-moddasi 2-qismi "a" bandida ko'rsatilgan jinoyatni sodir qilganligini, Jinoyat ishlari bo'yicha Mirobod tumani sudining 2012-yil 3-yanvardagi ajrimiga asosan (F.I.O.)ga nisbatan qo'zg'atilgan jinoyat ishi O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlis Senatining 2012-yil 5-dekabrdagi Amnistiya to'g'risidagi qarorining 6-bandiga asosan tugatilganligi va taraflarga yetkazilgan zararni undirish bo'yicha fuqarolik ishlari bo'yicha sudga murojaat qilish huquqi tushuntirilganligini, ajrim qonuniy kuchda ekanligini bildirib, javobgar (F.I.O.) dan (F.I.O.)ning foydasiga 12.825.000 so'm va (F.I.O.)ning foydasiga 350.000 so'm miqdordagi moddiy zararni undirishni so'radi.

Sud majlisida da'vogar (F.I.O.) da'vo talablarini quvvatlab, (F.I.O.) uni aldab unga tegishli bo'lgan jami 12.825.000 so'mlik mulkini sotib berishga va'da qilib olganligini, va'dasini bajarmasdan pullarini ham, mulkini ham qaytarib bermaganligini, umumiy zarardan 2.000.000 so'mini qaytarib olganligini, qolgan 10.825.000 so'mlik zarar qoplanmaganligini ko'rsatib, ushbu summani undirib berishni so'radi.

Sudga mustaqil talab bilan arz qiluvchi 3-shaxs (F.I.O.) yozma ariza bilan murojaat qilib, unda sog'lig'i sababli sud majlisida ishtirok eta olmasligini, fuqarolik ishini o'zining ishtirokisiz ko'rinishini so'ragan. Ushbu holatda sud FPKning 174-moddasiga asosan, fuqarolik ishini 3-shaxs (F.I.O.)ning ishtirokisiz ko'rib chiqishni lozim topadi.

Oldingi sud majlislarida javobgar (F.I.O.) da'vo arizasini tan olmasdan, da'vogar (F.I.O.) uning uyiga bir tanishi bilan fol ochirish uchun kelganini, shunda Turkiya davlatiga borib narsa olib kelaman, deb aytganini, shundan keyin unga narsalaringiz bo'lsa sotib beraman deb aytganini, da'vogar (F.I.O.) uning uyiga taqinchoq va kiyim-kechaklarni keltirib tashlaganini, kasalxonada yotgan paytida ham uyiga narsalarni keltirib tashlaganini, lekin olgan narsalarning aksariyatini qaytarganini, qarzini qaytarganini, qancha pulni qaytarganini bilmasligini, qarzlarini qaytarganini ko'rsatib, suddan da'voni rad qilishni so'ragan.

Oxirgi sud majlisining joyi vaqti to'g'risida tegishli tartibda ogohlantirilgan bo'lishiga qaramasdan sudga kelmadi, kelmaslik sabablari haqida ma'lumot bermadi, bu sabablarning uzrliligiga dalillar taqdim etmadi. Bunday holatda sud javobgarining kelmaganlik sabablari haqida ma'lumot yo'qligi sababli sud uning kelmaganlik sabablarini uzrsiz deb topadi va javobgar ish yuritilishini qasddan cho'zayotgan deb hisoblaydi. Shu sababli sud ishni javobgarga nisbatan FPKning 174-moddasi talabiga binoan ko'rib chiqishni lozim deb topadi.

Sud da'vogarlarining da'vo yuzasidan bayonotlarini eshitib, fuqarolik ishi hujjatlari bilan tanishib va ish materiallarini tahlil qilib, quyidagi asoslarga ko'ra, da'vogarning da'vo talablarini qanoatlantirishni lozim deb topadi.

FKning 985-moddasiga asosan, g'ayriqonuniy harakat (harakatsizlik) tufayli fuqaroning shaxsiga yoki mol-mulkiga yetkazilgan zarar, shuningdek, yuridik shaxsga yetkazilgan zarar, shu jumladan, boy berilgan foyda zarar yetkazgan shaxs tomonidan to'liq hajmda qoplanishi lozim.

Aniqlanishicha, Jinoyat ishlari bo'yicha Mirobod tuman sudining 2012-yil 3-yanvardagi ajrimiga asosan, (F.I.O.)ga nisbatan O'zbekiston Respublikasi JKning 168-moddasi 2-qismi "a" bandi bilan qo'zg'atilgan jinoyat ishi O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlis Senatining 2012-yil 5-dekabrdagi Amnistiya to'g'risidagi qarorining 6-bandiga asosan tugatilgan va taraflarga yetkazilgan zararni undirish haqida fuqarolik ishlari bo'yicha sudga murojaat qilish huquqi tushuntirilgan.

FPKning 60-moddasi 2-, 3-qismlariga asosan, bir fuqarolik ishi bo'yicha sudning qonuniy kuchga kirgan hal qiluv qarori bilan aniqlangan faktlar o'sha shaxslar ishtirok etayotgan boshqa fuqarolik ishlarini ko'rayotganda yangidan isbot qilinmaydi.

Jinoyat ishi bo'yicha qonuniy kuchga kirgan sud hukmi sud tomonidan hukm etilgan shaxs harakatlarining fuqarolik-huquqiy oqibatlari to'g'risidagi ishini ko'rib chiqayotgan sud uchun faqat shu harakatlar sodir etilgan yoki sodir etilmaganligi va ular mazkur shaxs tomonidan sodir etilgan yoki etilmaganligi masalalari yuzasidangina majburiydir.

Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2007-yil 2-oktabrdagi "Fuqarolik ishlarini ko'rishda sudlar tomonidan dalillarga oid qonun normalarini qo'llashning ayrim masalalari to'g'risida"gi qarorining 4-bandiga ko'ra, ma'muriy huquqbuzarlik ishi bo'yicha sudning qonuniy kuchga kirgan qarori hamda jinoyat ishini reabilitatsiya asoslarisiz tugatish haqidagi tergov organi va sud ajrimida qayd etilgan holatlar shu bilan bog'liq fuqarolik ishi ko'rib chiqilishida qayta isbotlashni talab qilmaydi.

Ish hujjatlariga ko'ra, (F.I.O.) 2012-yilning yanvar oylari boshida (F.I.O.)ning ishonchiga kirib, aldab unga tegishli 12.825.000 so'mlik mulkini sotib berishni va'da qilib, moddiy boyliklarni qo'lga kiritib, bergan va'dasini bajarmasdan pullarni o'z ehtiyojlariga ishlatib yuborib hamda (F.I.O.)ga tegishli 350.000 so'mlik mulkini qo'lga kiritib, sotib berishni va'da qilib, va'dasini bajarmasdan pullarni o'z ehtiyojlari uchun ishlatib yuborib, O'zbekiston Respublikasi JKning 168-moddasi 2-qismi "a" bandida ko'rsatilgan jinoyatni sodir qilgan.

Sud majlisi jarayonida aniqlanishicha, javobgar tergov va sud jarayonida (F.I.O.)ga yetkazilgan moddiy zararining 2.000.000 so'mini qoplagan va bugungi kunda 10.825.000 so'm miqdordagi zarar qoplanmagan.

Sud yuqoridagi qonun talablari va aniqlangan holatlardan kelib chiqib, moddiy zararni undirish haqidagi Mirobod tuman prokurorining da'vo talablarini qisman va da'vogar (F.I.O.)ning da'vo talabini qanoatlantirishni va javobgar (F.I.O.)dan da'vogar (F.I.O.)ning foydasiga 10.825.000 so'm, (F.I.O.)ning foydasiga 350.000 so'm undirishni lozim topadi.

O'zbekiston Respublikasi FKning 1021-moddasi 1-qismi talabiga muvofiq, ma'naviy zarar uni yetkazuvchining aybi bo'lgan taqdirda, zarar yetkazuvchi tomonidan qoplanadi.

Mazkur moddaning 2-qismi 1-bandiga asosan, zarar fuqaroning hayoti va sog'lig'iga oshiqcha xavf manbai tomonidan yetkazilgan bo'lsa, ma'naviy zarar uni yetkazuvchining aybidan qat'i nazar, qoplanadi.

Ushbu Kodeksning 1022-moddasining 2-qismiga ko'ra, ma'naviy zararni qoplash miqdori jabrlanuvchiga yetkazilgan jismoniy va ma'naviy azoblarning xususiyatiga, shuningdek, ayb tovon to'lashga asos bo'lgan hollarda zarar yetkazuvchining aybi darajasiga qarab sud tomonidan aniqlanadi. Zararni qoplash miqdorini aniqlashda oqilonalik va adolatlilik talablari e'tiborga olinishi lozim.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2000-yil 28-apreldagi "Ma'naviy zararni qoplash haqidagi qonunlarni qo'llashning ayrim masalalari to'g'risida"gi 17-sonli qarori 2-bandining 1-qismida ko'rsatilishicha, ma'naviy zarar deganda jabrlanuvchiga qarshi sodir etilgan huquqbuzarlik harakati (harakatsizlik) oqibatida u boshidan kechirgan (o'tkazgan) ma'naviy va jismoniy (kamsitish, jismoniy og'riq, zarar ko'rish, noqulaylik va boshqa) azoblar tushuniladi.

Sud yuqoridagi qonun talabi va Oliy Sud Plenumining tushuntirishlaridan kelib chiqib, oqilonalik va adolatlilik tamoyillariga amal qilib, jismoniy va ma'naviy azoblarning xususiyati, ma'naviy zarar yetkazilgan haqiqiy holatlar va jabrlanuvchining shaxsiy xususiyatlarini aniqlab, javobgar (F.I.O.)ning jinoyat sodir qilgani sud hukmi bilan o'z tasdig'ini topganligi sababli, ma'naviy zararni 300.000 so'm deb baholab, uni javobgar (F.I.O.)dan da'vogar (F.I.O.)ning foydasiga undirishni lozim topadi.

Sud da'vo talablarini qanoatlantirish bilan bir qatorda, FPKning 120-moddasi talablari asosida javobgar (F.I.O.)dan davlat foydasiga moddiy zararni undirish haqidagi talab yuzasidan 2.165.000 so'm, ma'naviy zararni undirish haqidagi talab yuzasidan 39800 so'm -- jami 2.204.800 so'm davlat boji undirishni lozim deb topadi.

Yuqoridagilarni inobatga olib, FKning 985-, 1021-1022-moddalari va FPKning 60-, 120-, 174-, 203–206-moddalariga asosan, sud

Qaror qiladi:

Da'vogar Toshkent shahar Mirobod tuman prokurorining (F.I.O.), (F.I.O.)ning manfaatini ko'zlab, javobgar (F.I.O.)ga nisbatan yetkazilgan moddiy zararni undirish to'g'risidagi da'vo arizasi qisman qanoatlantirilsin.

Da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan jinoyat natijasida yetkazilgan moddiy va ma'naviy zararni undirish to'g'risidagi da'vo arizasi qanoatlantirilsin.

Javobgar (F.I.O.)dan da'vogar (F.I.O.) foydasiga yetkazilgan moddiy zararni qoplash uchun 10.825.000 (o'n million sakkiz yuz yigirma besh ming) so'm, (F.I.O.) foydasiga 350.000 (uch yuz ellik ming) so'm undirilsin.

Javobgar (F.I.O.)dan davlat foydasiga 2.204.800 (ikki million ikki yuz to'rt ming sakkiz yuz) so'm davlat boji undirilsin.

Hal qiluv qaroridan norozi tomon 20 kunlik muddat ichida shu tumanlararo sudi orqali Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga apellyatsiya tartibida shikoyat yoki protest keltirish huquqiga ega.

Raislik etuvchi:

imzo

(F.I.O.)

Qo'shimcha hal qiluv qarori namunasi**QO'SHIMCHA HAL QILUV QARORI
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI NOMIDAN**

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Mirobod tumanlararo sudi 2014-yil fevral oyining 17-kunida, o'z binosida ochiq sud majlisida, raislik etuvchi sudya (F.I.O.), (F.I.O.)ning kotibligida, da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan aliment undirish haqidagi da'vo arizasi yuzasidan yuritilgan 1-1263/14-sonli fuqarolik ishi yuzasidan sud o'z tashabbusiga ko'ra qo'shimcha hal qiluv qarori chiqarish masalasini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Sudga da'vogar (F.I.O.) javobgar (F.I.O.)ga nisbatan o'z ta'minoti uchun va bola voyaga yetgunga qadar aliment undirish haqidagi da'vo arizasi bilan murojaat qilib, unda, javobgar (F.I.O.) bilan 2011-yil 13-avgustda qonuniy nikohdan o'tib turmush qurganligini, birgalikdagi turmushidan bir nafar 04.01.2012 yilda tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandi borligini, o'zaro kelishmovchiliklar sababli 2013-yil 22-sentabrdan buyon javobgar bilan birga yashamasligini, farzandi uning qaramog'ida ekanligini, javobgar unga va farzandiga moddiy yordam bermayotganligini, hozirda onasining qaramog'ida ekanligini, hech qayerda ishlamasligini, moddiy tomondan qiynalayotganligini bayon qilib, javobgardan o'zining ta'minoti uchun (F.I.O.) ismli farzandi uch yoshga to'lgunga qadar har oyda 300.000 so'mdan aliment va bola voyaga yetgunga qadar aliment undirishni so'ragan.

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Mirobod tumanlararo sudining 2014-yil 12-fevraldagi hal qiluv qarori bilan da'vo arizasi qanoatlantirilgan.

Javobgar (F.I.O.)dan da'vogar (F.I.O.)ning foydasiga ularning 2012-yil 4-yanvarda tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandi uch yoshga to'lgunga qadar 2014-yil 23-yanvardan boshlab har oyda qat'iy summada 100.000 (yuz ming) so'mdan aliment undirilgan.

Javobgar (F.I.O.)dan davlat foydasiga 60.000 (oltmish ming) so'm miqdorida davlat boji undirilgan.

Sud fuqarolik ishi materillarini tahlil qilib, quyidagi asoslarga ko'ra qo'shimcha hal qiluv qarori chiqarishni lozim deb topadi.

FPKning 214-moddasining 1-qismi 1-bandiga asosan, huquq to'g'risidagi masalani hal qilib, undiriladigan summa miqdorini, topshirilishi lozim bo'lgan mulkni yoki javobgar bajarishi lozim bo'lgan harakatlarni ko'rsatmagan bo'lsa, ish bo'yicha hal qiluv qarori chiqargan sud ishda ishtirok etayotgan shaxslarning arizalariga ko'ra yoki o'z tashabbusi bilan qo'shimcha hal qiluv qarori chiqarishi mumkin.

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 96-moddasiga ko'ra, ota-ona voyaga yetmagan bolalariga ta'minot berishi shart.

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 99-moddasi 1-qismi talabiga ko'ra, agar voyaga yetmagan bolalariga ta'minot berish haqida ota-ona o'rtasida kelishuv bo'lmasa, ularning ta'minoti uchun sud tomonidan ota-onaning har oydagi ish haqi va (yoki) boshqa daromadining bir bola uchun to'rtinchi qismi, ikki bola uchun uchdan bir qismi, uch va undan ortiq bola uchun yarmisi miqdorida aliment undiriladi.

Garchi, sud majlisida da'vogarning bola ta'minoti uchun aliment undirish haqidagi talabi ham muhokama qilingan bo'lsa-da, ushbu talab yuzasidan hal qiluv qarorida ko'rsatilmagan.

Qayd etilgan qonun talablarini inobatga olib, sud o'z tashabbusiga ko'ra da'vogar sudga murojaat qilgan kun – 2014-yil 23-yanvardan boshlab javobgar (F.I.O.)dan da'vogar (F.I.O.)ning foydasiga 4-yanvar 2012- yilda tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandi voyaga yetguniga qadar javobgarning har oylik maoshi va boshqa barcha daromadlarining $\frac{1}{4}$ miqdorida aliment undirish haqida qo'shimcha hal qiluv qarori chiqarishni lozim deb topadi.

Yuqoridagilarga ko'ra hamda FPKning 214-, 203–206 moddalariga asosan, sud

Qaror qiladi:

Javobgar (F.I.O.)dan da'vogar (F.I.O.)ning foydasiga 2014-yil 23-yanvardan boshlab 2012-yil 4-yanvarda tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandi voyaga yetguniga qadar javobgarning har oylik maoshi va boshqa barcha daromadlarining $\frac{1}{4}$ miqdorida aliment undirilsin.

Qo'shimcha hal qiluv qaroridan norozi tomon 20 kunlik muddat ichida shu sud orqali Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga apellyatsiya tartibida shikoyat, prokuror esa apellyatsiya protesti keltirish huquqiga ega.

Raislik etuvchi:

imzo

(F.I.O.)

Sud majlisi bayonnomasidan namuna

SUD MAJLISI BAYONNOMASI

2014-yil iyul oyining 4-kunida Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Shayxontohur tumanlararo sudi o'z binosida ochiq sud majlisida quyidagi tarkibda: raislik etuvchi (F.I.O.), (F.I.O.)ning kotibligida da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan nikohdan ajratish haqidagi da'vo arizasi bo'yicha yuritilgan 1-3846/14-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqmoqda.

Sud majlisi soat 14:00 da boshlanib, 14:30 da tamom bo'ldi.

Kotib sudga taraflar kelganini bildirdi.

Taraflarning shaxsi aniqlanmoqda.

Da'vogar: (F.I.O.) 1986 y.t., millati: o'zbek, ma'lumoti:
o'rta, i/j: vaqtincha ishsiz, ya/j: Toshkent shahar
Olmazor tumani Niyazova ko'chasi 1-45-uy.
Pasporti AA 2942344

Da'vogarning shaxsi bo'yicha savollar bo'lmadi.
Javobgar: (F.I.O.) 1982 y.t., millati: o'zbek, malumoti:
o'rta, i/j: Zangiota tumani Olmazor mahallasi
"Mehnat" agrofirmsida ishchi, ya/j: Toshkent shahar,
Yunusobod tumani, 13-58-107. Pasporti AA0800009

Javobgarning shaxsi bo'yicha savollar bo'lmadi.

Sud tarkibi e'lon qilindi.

Raislik etuvchi sud tarkibiga raddiya berish tartibini tushuntirdi.

Sud tarkibiga raddiyalar bo'lmadi.

Raislik etuvchi FPKning 34–40-moddalariga asosan, tomonlarning protsessual huquq va majburiyatlarini tushuntirdi.

Da'vogar: protsessual huquq va majburiyatlarim tushunarli.

Javobgar: protsessual huquq va majburiyatlarim tushunarli.

Javobgar (F.I.O.)ning iltimosnomasi:

–Hurmatli sud, da'vo arizasida mening yashash manzilim sifatida ko'rsatilgan Shayxontohur tumani Labzak mahallasi Xurshid ko'chasi 50-xonadon buzilishi munosabati bilan bugungi kundagi onam nomidagi Yunusobod tumani 13-dahasi 58-uy 107-xonadonda yashab kelyapman. Shu sababli ishni o'zim yashab turgan hududdagi sudga o'tkazishingizni so'rayman.

Da'vogar (F.I.O.):

–Da'vo arizasi berishda javobgarning aniq yashash manzilini bilmas edim. Shu sababli doimiy ro'yxat bo'yicha manzilini ko'rsatganman. Iltimosnoma bo'yicha e'tirozim yo'q.

Iltimosnomalar va savollar bo'lmadi.

Sudya ish hujjatlarini taftish qilishga o'tadi:

- davlat boji chiptasi;
- da'vo arizasi;
- nikoh guvohnomasining asl nusxasi;
- tug'ilganlik haqida guvohnoma nusxasi;
- pasport nusxasi;
- ma'lumotnomalar;

Qo'shimchalar bo'lmadi.

Raislik etuvchi alohida xonaga maslahatga kirdi va u yerdan chiqqach ajrimni o'qib eshittirdi. Ajrimdan norozi tomonlarga shikoyat qilish, sud majlisi bayonnomasi bilan tanishish tartibi va muddatlarini tushuntirdi.

Sud majlisi yopiq deb e'lon qilindi.

Raislik etuvchi: (F.I.O.)

Kotib: (F.I.O.)

Joyda ko'zdan kechirish bayonnomasi

2014-yil 5-sentabr

Toshkent shahri

Boshlandi _____

Tamomlandi _____

Fuqarolik ishlari bo'yicha Shayxontohur tumanlararo sudi sudyasi (F.I.O.) , sud majlisi kotibi (F.I.O.), sud eksperti (F.I.O.) da'vogar (F.I.O.) va javobgar (F.I.O.)lar ishtirokida nizoli bo'lgan Shayxontohur tumani Zarbdor ko'chasida joylashgan 22-uydagi imorat va yer uchastkasi maydonini ko'zdan kechirdik va FPKning 20-, 21-, 22-, 160-, 192-moddasiga asosan bayonnoma tuzdik.

Ko'zdan kechirish Shayxontohur tumani Zarbdor ko'chasida joylashgan 22-uyda o'tkazildi.

Ko'zdan kechirish jarayonida quyidagilar aniqlandi. Turar joy poydevori betondan qurilgan, devor qismi pishiq g'ishtdan ko'tarilgan, eshik, romlar va pol qismi yog'ochdan tayyorlangan, imoratning ustki qismi g'ovak betondan ishlangan, tom qismi shifer bilan yopilgan. Imorat elektr va gaz tarmoqlariga ulangan, isitish tizimiga ega. Qo'shimcha qurilgan oshxona asosiy imoratning qismiga aylangan, poydevori toshdan, devollari pishiq g'ishtdan, eshik va deraza romlari, shift qismi yog'ochdan ko'tarilgan. Yer uchastkasining atrofi sim to'r bilan o'ralgan, yer uchastkasidan suv quvurlari, elektr uzatgichlari, gaz quvurlari o'tmagan.

Ko'zdan kechirish bo'yicha da'vogar va javobgar tomonidan e'tirozlar bo'lmadi.

Sudya: (F.I.O.)

Sud majlisi kotibi: (F.I.O.)

V BOB BO'YICHA ILOVALAR

Sud ajrimlaridan namunalar

AJRIM

(da'voni ta'minlash to'g'risida)

2013-yil 30-aprel kuni Fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod tumanlararo sudining sudyasi (F.I.O.) da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan mol-mulkni bo'lish haqidagi fuqarolik ishi bilan tanishib chiqib, quyidagilarni

Aniqladim:

Da'vogar (F.I.O.) sudga da'vo arizasi bilan murojaat qilib, javobgar (F.I.O.) bilan qonuniy nikohdan o'tib turmush qurganligini, hozirgi kunda alohida yashayotganligini, javobgar nikohgacha bo'lgan mulklarini bermayotganligini ko'rsatib, mol-mulkini olib berishni so'ragan.

Fuqarolik ishida to'plangan hujjatlardan da'vogar (F.I.O.) javobgar bilan birgalikda Mirobod tumani Maxzuna ko'chasi 71-uyda yashashganligi aniqlandi.

FPKning 248-moddasida sud (sudya) tomonidan ishda ishtirok etuvchi shaxslarning arizasiga binoan yoki o'z tashabbusi bilan da'voni ta'minlash choralari ko'rilishi mumkinligi, da'voni ta'minlash choralari ko'rmaslik sud chiqargan hal qiluv qarorining ijrosini qiyinlashtirsa yoki uni bajarib bo'lmaydigan qilib qo'ysa, da'voni ta'minlashga yo'l qo'yilishi, shuningdek, FPKning 249-moddasi birinchi qismi 2-bandida javobgarning muayyan harakatlarni amalga oshirishini taqiqlash; 3-bandida boshqa shaxslarning javobgarga mol-mulk berishini yoki unga nisbatan boshqa majburiyatlarni bajarishini taqiqlash mumkinligi belgilangan.

Yuqorida qayd etilgan qonun talablariga ko'ra, mazkur fuqarolik ishi bo'yicha da'voni ta'minlash choralari ko'rmaslik kelgusida sud chiqargan hal qiluv qarorini qiyinlashtirishini yoki uni bajarib bo'lmaydigan qilib qo'yishini inobatga olib, da'voni ta'minlash chorasi sifatida javobgarning muayyan harakatlarni amalga oshirishini taqiqlab qo'yish lozim bo'ladi.

Bayon qilinganlarga ko'ra va FPKning 248-, 237–238-moddalarini qo'llab,

Ajrim qildim:

Da'vogar (F.I.O.)ning da'voni ta'minlash haqidagi arizasi qanoatlantirilsin.

Da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan mol-mulkni bo'lish haqidagi fuqarolik ishi bo'yicha da'voni ta'minlash chorasi sifatida (F.I.O.) yashaydigan Mirobod tumani Maxzuna ko'chasi 71-uydagi javobgar (F.I.O.) va da'vogar (F.I.O.) larga tegishli bo'lgan barcha mol-mulklari xatlansin.

Ajrim nusxasi ijro qilish uchun Mirobod tuman sud ijrochilar bo'linmasiga yuborilsin.

Ajrimdan norozi taraflar 10 kun muddat ichida xususiy shikoyat qilishga, prokuror xususiy protest keltirishga haqli.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

A J R I M

(ishga tegishsiz tarafni almashtirish to'g'risida)

2013-yil yanvar oyining 9-kunida fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod tumanlararo sudi binosida ochiq sud majlisida, raislik etuvchi (F.I.O.), (F.I.O.)ning kotibligida, tarjimon (F.I.O.) ishtirokida, da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan moddiy va ma'naviy zararni undirish to'g'risidagi 1-2482/13-sonli fuqarolik ishi ko'rib chiqilib, quyidagilar

A n i q l a n d i:

Fuqaro (F.I.O.) sudga da'vo arizasi bilan murojaat qilib, o'z da'vo arizasida Toshkent shahar Hamza ko'chasi 29-uyning 1-xonasini 2002-yil 29-oktabr kuni (F.I.O.)dan sotib olganligini va hozirgi paytda ushbu xonadondan savdo do'koni sifatida foydalanib kelayotganligini, uni qo'shnisi, ya'ni Toshkent shahar, Hamza ko'chasi, 29-uyning 5-6 xonalarida yashovchi (F.I.O.), unga tegishli bo'lgan savdo do'konini bir necha marotaba suv bilan bostirganligini, birinchi marta qo'shnisi savdo do'konini suv bilan bostirganida u o'z hisobidan ta'mirlaganligini, 2003-yil 7-sentabr kuni qo'shnisi (F.I.O.) yashovchi uydan yana uning savdo do'koni suv bilan to'lib ketganligini, buning natijasida bir qancha zarar ko'rganligini, bu haqda dalolatnoma tuzilganligini, suv bostirilishi natijasida savdo do'konining devorlari va yoritish vositalari ishdan chiqib, unga 1.000.000 so'm moddiy zarar yetkazilganligini, bu haqda fotosuratlar va kassetalar mavjudligini, u bu suv bostirishlar natijasida ruhan ezilib, o'ylab ma'naviy jihatdan qiynalganligini, shu sababli javobgar (F.I.O.)dan unga yetkazilgan moddiy zarar uchun 1000.000 so'm, ma'naviy zarar uchun 250.000 so'm undirishni va ishni uning ishtirokisiz ko'rishni so'ragan.

FPKning 42-moddasiga ko'ra, sud arz qilingan talab uni ilgari surish huquqiga ega bo'lmagan shaxs tomonidan yoki da'vogarning arizasi bo'yicha javob berishi lozim bo'lmagan shaxsga nisbatan taqdim etilganligini aniqlasa, da'vogarning roziligi bilan dastlabki da'vogar yoki javobgar ishga daxldor da'vogar yoki javobgar bilan almashtirilishiga yo'l qo'yishi mumkin. Ish holatlaridan ma'lum bo'lishicha, Toshkent shahar Hamza ko'chasi 5-6 xonalarida (F.I.O.) yashab kelmoqda va uyning egasi shu

fuqaro hisoblanadi, shu sababli sud javobgar (F.I.O.)ni (F.I.O.) bilan, da'vogar e'tiroz bildirmaganligi uchun almashtirib, uni ish bo'yicha javobgar sifatida jalb qilishni lozim deb hisoblaydi.

Yuqoridagilarga ko'ra va FPKning 42-, 237-238-moddalariga binoan, sud

Ajrim qiladi:

Da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan moddiy va ma'naviy zararni undirish to'g'risidagi fuqarolik ishi yuzasidan javobgar (F.I.O.) fuqaro (F.I.O.) bilan almashtirilib, (F.I.O.) ushbu fuqarolik ishi bo'yicha javobgar sifatida jalb qilinsin.

Ajrimdan norozi tomon 10 kun muddat ichida fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga xususiy tartibda shikoyat yoki prokuror protest keltirishi mumkin.

Raislik etuvchi:

imzo

(F.I.O.)

AJRIM

(fuqarolik ishlarini birlashtirish haqida)

2014-yil 20-iyul kuni fuqarolik ishlari bo'yicha Zangiota tumanlararo sudining sudyasi (F.I.O.) da'vogarlar (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)larning javobgar Zangiota tumani o'quvchilar ijodiyot markaziga nisbatan ishga tiklash, majburiy progul vaqti uchun ish haqi va yetkazilgan ma'naviy zararni undirish haqidagi da'vo arizalari bo'yicha qo'zg'atilgan fuqarolik ishi bilan tanishib chiqib, quyidagilarni

Aniqlandi:

Da'vogar (F.I.O.) sudga da'vo arizasi bilan murojaat qilib, Zangiota tumani o'quvchilar ijodiyot markazining 2014-yil 18-maydagi 35-sonli buyrug'ining 15-bandini bekor qilishni, o'zini avval ishlab kelgan to'garak rahbari vazifasiga ishga tiklashni, majburiy progul vaqti uchun ish haqi hamda yetkazilgan ma'naviy zararni qoplash hisobiga 5.000.000 so'm undirishni so'ragan.

Da'vogar (F.I.O.) sudga da'vo arizasi bilan murojaat qilib, da'vo arizasida Zangiota tuman o'quvchilar ijodiyot markazining 2014-yil 18-maydagi 35-sonli buyrug'ining 18-bandini bekor qilishni, o'zini avval ishlab kelgan vazifasiga ishga tiklashni, majburiy progul vaqti uchun ish haqini hamda yetkazilgan 5.000.000 so'm ma'naviy zararni undirishni so'ragan.

Da'vogar (F.I.O.) sudga da'vo arizasi bilan murojaat qilib, da'vo arizada Zangiota tumani o'quvchilar ijodiyot markazining 2014-yil 18-maydagi 35-sonli buyrug'i 30-

bandini bekor qilishni, o'zini avval ishlab kelgan vazifasiga ishga tiklashni, majburiy progul vaqti uchun ish haqini hamda yetkazilgan 5.000.000 so'm ma'naviy zararni undirishni so'ragan.

Da'vogarlar (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)lar tomonidan kiritilgan da'vo arizalari bo'yicha qo'zg'atilgan fuqarolik ishlari o'rganib chiqilganda, ular aynan bir javobgarga nisbatan da'vo qilganliklari va bu da'volar bo'yicha fuqarolik ishi yuritilayotganligi aniqlandi.

FPKning 156-moddasiga ko'ra, shu sudda bir necha da'vogarning aynan bitta javobgarga nisbatan arizalari bo'yicha bir necha ish yuritilayotganligi aniqlansa, agar bu ishlarni birlashtirish ishning o'z vaqtida va to'g'ri hal qilinishiga yordam bersa, sudya ushbu ishlarni birgalikda ko'rish uchun bitta ishga birlashtirishga haqlidir.

Ushbu qonun talabidan mazkur ishlar bo'yicha nizoni to'g'ri va o'z vaqtida hal qilinishini ta'minlash maqsadida da'vogarlar (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)larning javobgar Zangiota tumani o'quvchilar ijodiyot markaziga nisbatan ishga tiklash, majburiy progul vaqti uchun ish haqi va yetkazilgan ma'naviy zarar undirish haqidagi da'vo arizalari bo'yicha yuritilayotgan 1-9392/14, 1-9393/14 va 1-9394/14-sonli fuqarolik ishlarini 1-9394/14-sonli fuqarolik ishiga birlashtirishni lozim topdi.

Binobarin, sud FPKning 156-, 237–238-moddalariga binoan,

Ajrim qiladi:

Da'vogar (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)larni javobgar Zangiota tumani o'quvchilar ijodiyot markaziga nisbatan ishga tiklash, majburiy progul vaqti uchun ish haqini va yetkazilgan ma'naviy zararni undirish haqidagi da'vo arizalari bo'yicha yuritilayotgan 1-9392/14, 1-9393/14 va 1-9394/14-sonli fuqarolik ishlari 1-9394/14-sonli bitta fuqarolik ishiga birlashtirilsin.

Sudya:

(F.I.O.)

imzo

AJRIM

(fuqarolik ishini ajratish haqida)

2007-yil 13-aprel kuni Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudining sudyasi (F.I.O.) da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan nikohdan ajratish va aliment undirish haqidagi da'vo arizasi yuzasidan yuritilgan fuqarolik ishini ishni sud muhokamasiga tayyorlash jarayonida quyidagilarni

Aniqladim:

Sudga da'vogar (F.I.O.) da'vo arizasi bilan murojaat qilib, unda javobgar (F.I.O.) bilan o'rtalarida qayd qilingan qonuniy nikohni bekor qilishni hamda javobgardan ikki nafar voyaga yetmagan farzandlarining moddiy ta'minoti uchun aliment undirib berishni so'ragan.

FPKning 157-moddasida arizani qabul qilayotgan sudya talablarni alohida ko'rishni maqsadga muvofiq deb topsa, birlashtirilgan talablardan birini yoki bir nechasi alohida ish yuritish uchun ajratishga haqli ekanligi ko'rsatilgan.

Mazkur fuqarolik ishi bo'yicha da'vogar tomonidan bayon qilingan nikohdan ajratish va nafaqa undirish haqidagi da'vo talablarini alohida-alohida ko'rib chiqish aliment undirish haqidagi da'vo talablarining o'z vaqtida va to'g'ri hal qilinishiga yordam berishini inobatga olib, ularni alohida ish yuritish uchun ajratishni maqsadga muvofiq deb hisoblayman.

Yuqoridagilarga binoan, FPKning 157-, 237–238-moddalarini qo'llab,

Ajrim qilaman:

Mazkur fuqarolik ishi yuzasidan da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan ikki nafar voyaga yetmagan farzandlarining moddiy ta'minoti uchun nafaqa undirish haqidagi da'vo talablari alohida ish yurituviga ajratilsin.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

AJRIM

(arifmetik xatoga tuzatish kiritish to'g'risida)

2013-yil may oyining 22-kuni fuqarolik ishlari bo'yicha Namangan tumanlararo sudining sudyasi (F.I.O.) tomonidan da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar Namangan shahar Moliya boshqarmasi va Jinoyat ishlari bo'yicha Namangan shahar sudi sudyasi va xalq maslahatchilariga nisbatan qonunga xilof ravishda hukm qilinganligi oqibatida sog'lig'iga, o'ziga yetkazilgan moddiy va ma'naviy zararlarni undirish haqidagi da'vo arizasi bo'yicha chiqarilgan 2013-yil 22-may kunidagi ish yurituvini tugatish to'g'risidagi ajrimdagi arifmetik xatoni tuzatish bo'yicha ish materiallari bilan tanishib chiqib, quyidagilar

Aniqlandi:

2013-yil 22-may kuni da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar Namangan shahar Moliya boshqarmasi va Jinoyat ishlari bo'yicha Namangan shahar sudi sudyasi va xalq maslahatchilariga nisbatan qonunga xilof ravishda hukm qilinganligi oqibatida sog'lig'iga, o'ziga yetkazilgan moddiy va ma'naviy zararlarni undirish haqidagi da'vo arizasi ko'rib, da'vogarning da'vosi rad qilinib, da'voning ushbu qismi ish yurituvidan tugatilgan. Lekin sud tomonidan ushbu ajrimning sana qismida "2013-yil may oyining 22-kuni" deb yozish o'rniga "2013-yil may oyining 23-kuni" deb arifmetik xatoga yo'l qo'yilganligi aniqlandi.

FPKning 213-moddasida "Sud hal qiluv qarorining yozuvidagi xatolarni va ochiq ko'rinib turgan arifmetik xatolarni o'z tashabbusi bilan yoki ishda ishtirok etuvchi shaxslarning arizasiga ko'ra tuzatishi mumkin", – deb ko'rsatilgan.

Yuqoridagilarga ko'ra, ushbu sud tomonidan 2013-yil 22-may kuni chiqarilgan ish yurituvini tugatish to'g'risidagi ajrimning sana qismidagi "2013-yil may oyining 23-kuni" deb yozilgan arifmetik xatoga "2013-yil may oyining 22-kuni" deb tuzatish kiritish lozim.

Binobarin, sud FPKning 237–238-moddalarini qo'llab,

Ajrim qiladi:

Da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar Namangan shahar Moliya boshqarmasi va Jinoyat ishlari bo'yicha Namangan shahar sudi sudyasi va xalq maslahatchilariga nisbatan qonunga xilof ravishda hukm qilinganligi oqibatida sog'lig'iga, o'ziga yetkazilgan moddiy va ma'naviy zararni undirish haqidagi arizasi bo'yicha chiqarilgan 2013-yil 22-mayda chiqarilgan ish yurituvini tugatish to'g'risidagi ajrimdagi arifmetik xatoga tuzatish kiritilsin.

Ushbu sudning 22-may 2013-yil kuni chiqarilgan ish yurituvini tugatish to'g'risidagi ajrimining sana qismida "2013-yil may oyining 23-kuni" deb yozilgan arifmetik xato "2013-yil may oyining 22-kuni" deb o'qilsin.

Sudning ushbu ajrimi ustidan xususiy shikoyat va protest keltirilishi mumkin.

Raislik etuvchi:

imzo

(F.I.O.)

AJRIM

(bayonnoma yuzasidan bildirilgan yozma fikr yuzasidan)

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudi 2013-yil dekabr oyining 19-kuni sudya (F.I.O.)ning raisligida, (F.I.O.)ning kotibligida, advokat (F.I.O.)ning ishtirokida da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.) va qo'shimcha javobgar (F.I.O.)ga nisbatan xonadondan foydalanish huquqini belgilash

haqidagi da'vo arizasi bo'yicha yuritilgan 1-2460/13–sonli fuqarolik ishi bo'yicha yuritilgan sud majlisi bayonnomasiga da'vogar (F.I.O.) tomonidan bildirilgan fikrlarni ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi :

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudining 2013-yil

24-noyabrdagi hal qiluv qaroriga ko'ra, da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.) va qo'shimcha javobgar (F.I.O.)ga nisbatan xonadondan foydalanish huquqini belgilash haqidagi da'vo talablari qanoatlantirilib, da'vogar (F.I.O.)ning nizoli Toshkent shahar Sirg'ali tumani 8 «A»-dahasi 23-uy 50-xonadondan foydalanish huquqi belgilangan.

Da'vogar (F.I.O.) sudga mazkur fuqarolik ishi bo'yicha yuritilgan sud majlisi bayonnomasi yuzasidan fikr bildirib, sud majlisi bayonnomalarida bir qator holatlar noto'g'ri yozilganligini ko'rsatib, bayonnomaga tuzatish kiritishni so'ragan.

Sud da'vogar (F.I.O.), javobgar (F.I.O.) va advokat (F.I.O.)ning tushuntirishlarini tinglab, bayonnoma yuzasidan bildirilgan fikrlarni ko'rib chiqib, bayonnoma yuzasidan bildirilgan ushbu fikrlarga qo'shilmaydi va bildirilgan yozma fikrlarni ish hujjatlariga qo'shib qo'yishni lozim topadi.

FPKning 23-, 237–238-moddalarini qo'llab, sud

Ajrim qiladi :

Da'vogar (F.I.O.)ning mazkur fuqarolik ishi bo'yicha yuritilgan sud majlisi bayonnomasi yuzasidan bildirgan fikrlari asossiz deb topilsin va yozma ravishda bildirilgan ushbu fikrlar ish hujjatlariga qo'shib qo'yilsin.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

AJRIM

(davlat boji to'lovidan qisman ozod etish haqida)

2014-yil yanvar oyining 9-kuni Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudi sudya (F.I.O.)ning raisligida, (F.I.O.)ning kotibligida, javobgar (F.I.O.)ning Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudining 2013-yil 20-dekabrdagi da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.) va (F.I.O.)larga hamda qo'shimcha javobgar (F.I.O.)ga nisbatan uy-joydan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish va uydan ko'chirish haqidagi fuqarolik ishi yuzasidan qabul qilgan qaroriga apellyatsiya shikoyati berishda davlat boji to'lovidan qisman ozod etish haqidagi arizasini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi :

Da'vogar (F.I.O.) javobgarlar (F.I.O.) va (F.I.O.)larga nisbatan uy-joydan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish va uydan ko'chirish haqida da'vo arizasi bilan sudga murojaat etgan.

O'z navbatida, (F.I.O.) javobgarlar (F.I.O.) va (F.I.O.)larga nisbatan ishonchnomani va oldi-sotdi shartnomasini haqiqiy emas deb topish haqidagi qarshi da'vo arizasi bilan sudga murojaat etgan.

Yakkasaroy tumanlararo sudining ajrimiga asosan ishga (F.I.O.) qo'shimcha javobgar sifatida jalb etilgan.

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudining 2013-yil 20-dekabrda hal qiluv qaroriga ko'ra, da'vogarning da'vo talablari qanoatlantirilib, javobgar (F.I.O.) va qo'shimcha javobgar (F.I.O.)lar oila a'zolari bilan Sirg'ali tumani, O'zgarish mavzesi, 8-uy, 54-xonadondan uy-joy bilan ta'minlanmasdan majburiy tartibda ko'chirilgan. Javobgar (F.I.O.) Sirg'ali tumani, O'zgarish mavzesi, 8-uy, 54-xonadondan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topilgan. Javobgar (F.I.O.)ning (F.I.O.) va (F.I.O.)larga nisbatan ishonchnoma va oldi-sotdi shartnomasini haqiqiy emas deb topish haqidagi da'vo talablarini qanoatlantirish rad etilgan. (F.I.O.)dan davlat foydasiga 380.623 so'm davlat boji undirilgan.

Javobgar (F.I.O.) Yakkasaroy tumanlararo sudining mazkur hal qiluv qaroridan norozi bo'lib, apellyatsiya tartibida shikoyat keltirgan va hech qayerda ishlamayotganligi sababli moddiy jihatdan qiynalayotganligini, shikoyat berish uchun 25.000 so'm miqdorida davlat boji to'laganligini ko'rsatib, to'lanishi lozim bo'lgan davlat boji to'lovlarining qolgan qismidan ozod etishni so'ragan.

Sud arizachi (F.I.O.)ning vajlarini va ish hujjatlarini muhokama etib, quyidagi asoslarga ko'ra, arizani qanoatlantirish va apellyatsiya shikoyati berishda undiriladigan davlat boji to'lovidan qisman ozod qilish lozim deb hisoblaydi.

FPKning 110-moddasida sud fuqaroning mulkiy ahvoliga qarab, uni davlat daromadiga undiriladigan sud xarajatlarini to'lashdan ozod etishga haqli ekanligi ko'rsatilgan.

Sud javobgar (F.I.O.)ning hech qayerda ishlamayotganligi sababli moddiy jihatdan qiynalayotganligini, apellyatsiya shikoyati berishda 25.000 so'm davlat boji to'laganligini inobatga olib, uni apellyatsiya shikoyati berishda to'lanadigan davlat boji to'lovining qolgan qismidan ozod etish lozim deb hisoblaydi.

Yuqoridagilarga binoan, FPKning 110-, 237-238-moddalarini, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1994-yil 3-noyabrda 533-sonli qarori bilan tasdiqlangan «Davlat boji stavkalari»ning 1-qismi «d» va «j» bandlarini qo'llab, sud

Ajrim qiladi :

Da'vogar (F.I.O.)ning arizasi qanoatlantirilib, u Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudining 2005-yil 20-dekabrda qiluv qarori ustidan apellyatsiya shikoyati berishda davlat foydasiga undiriladigan davlat boji to'lovining qolgan qismidan ozod etilsin.

Mazkur ajrim ustidan 10 kun muddat ichida shu sud orqali Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudi sudlov hay'atiga xususiy shikoyat berilishi yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

AJRIM

(davlat bojini qaytarish haqida)

2014-yil 24-avgust kuni Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudining sudyasi (F.I.O.), Davlat aksiyadorlik tijorat «Asaka Banki» Shayxontohur filiali boshqaruvchisi (F.I.O.)ning davlat bojini qaytarish haqidagi arizasini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladim:

Sudga Davlat aksiyadorlik tijorat «Asaka Banki» Shayxontohur filiali boshqaruvchisi (F.I.O.) ariza bilan murojaat etib, fuqaro (F.I.O.)dan kreditni undirish masalasida Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudiga da'vo arizasi kiritmoqchi bo'lib, sudning hisob raqamiga 47000 so'm davlat boji to'laganligini, ammo B.Yu. qarzini to'laganligi sababli sudga da'vo arizasi topshirilmaganligini ko'rsatib, 47000 so'm miqdoridagi davlat boji to'lovini qaytarishni so'ragan.

FPKning 108-moddasi 2-bandida arizani (shikoyatni) qabul qilish rad etilgan bo'lsa, to'langan davlat boji da'vogarga to'la qaytarilishi kerakligi ko'rsatilgan.

Bunday holatda, Davlat aksiyadorlik tijorat «Asaka Banki» Shayxontohur filiali boshqaruvchisi (F.I.O.) tomonidan Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudining bank rekvizitlari – MFO 00824 hamda 29804000800000824911-hisob raqamiga to'langan 47000 so'm miqdoridagi davlat boji unga qaytarilishi lozim deb hisoblayman.

Yuqoridagilarga binoan va FPKning 12-, 108-, 237–238-moddalarini qo'llab,

Ajrim qilaman:

Davlat aksiyadorlik tijorat «Asaka Banki» Shayxontohur filiali boshqaruvchisi (F.I.O.) tomonidan Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudining bank rekvizitlari – MFO 00824 hamda 29804000800000824911-hisob raqamiga to'langan

47000 so'm miqdoridagi davlat boji Toshkent shahar Yakkasaroy tumani Moliya bo'limi tomonidan (F.I.O.)ga qaytarilsin.

Ajrim ustidan 10 kun muddat ichida shu sud orqali Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudi sudlov hay'atiga xususiy shikoyat berilishi yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

AJRIM

(davlat boji to'lovlarini kechiktirish haqida)

2014-yil 13-noyabr kuni Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudining sudyasi (F.I.O.) da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan mol-mulkni o'zganing noqonuniy egaligidan talab qilib olish haqidagi da'vo arizasini qabul qilish jarayonida arizachining davlat boji to'lovlarini kechiktirish haqidagi arizasini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladim:

Da'vogar (F.I.O.) javobgar (F.I.O.)ga nisbatan mol-mulkni o'zganing noqonuniy egaligidan talab qilib olish haqidagi da'vo arizasi bilan sudga murojaat etgan.

Shu bilan birga, moddiy tomondan qiynalayotganligini, hozirgi vaqtda institut talabasi ekanligini, shuningdek, ikkita ukasi ham talabaligini, oilada faqat onasi ishlashini, maoshi kamligini inobatga olib, da'vo arizani qabul qilishda davlat boji to'lovlarini kechiktirishni so'ragan.

Nizomiy nomli Toshkent Davlat pedagogika universiteti tomonidan 2007-yil 19-aprelda berilgan 327-sonli ma'lumotnomadan ko'rinishicha, da'vogar Nizomiy nomli Toshkent Davlat pedagogika universiteti geografiya fakulteti kunduzgi bo'limining 4-kurs talabasidir.

Arizachining kunduzgi bo'lim talabasi ekanligini inobatga olib, uning arizasini qanoatlantirishni va FPKning 111-moddasiga muvofiq, davlat boji to'lovlarini kechiktirishni lozim topdim.

Yuqoridagilarga binoan, FPKning 111-, 237–238-moddalarini, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1994-yil 3-noyabrdagi "Davlat boji stavkalari haqida"gi 533-sonli qarorining 1-qismi «a» bandini qo'llab,

Ajrim qilaman:

Da'vogar (F.I.O.)ning davlat boji to'lovlarini kechiktirish haqidagi arizasi qanoatlantirilsin.

Da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan mol-mulkni o'zganing noqonuniy egaligidan talab qilib olish haqidagi da'vo arizasini qabul qilishda undiriladigan davlat boji to'lovlari kechiktirilsin.

Mazkur ajrim ustidan 10 kun muddat ichida shu sud orqali Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudi sudlov hay'atiga xususiy shikoyat berilishi yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

AJRIM

(sudyani rad qilish haqida)

2014-yil may oyining 30-kuni Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudi sud raisi (F.I.O.), (F.I.O.)ning kotibligida, da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.), qo'shimcha javobgarlar Toshkent shahar Yakkasaroy tumani 2-sonli Davlat notarial idorasining notariusi (F.I.O.) va Toshkent shahar notariusi (F.I.O.)larga nisbatan ishonchnomani va oldi-sotdi shartnomasini haqiqiy emas deb topish haqidagi da'vo arizasi yuzasidan yuritilgan fuqarolik ishi bo'yicha javobgar (F.I.O.)ning ishonchli vakili (F.I.O.)ning sudya (F.I.O.)ni rad qilish haqidagi arizasini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Sudga da'vogar (F.I.O.) javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.) va Toshkent shahar notariusi (F.I.O.)larga nisbatan da'vo arizasi bilan murojaat etib, unda 2005-yil 13-yanvardagi 1-248-raqami bilan rasmiy ro'yxat kitobiga qayd qilingan ishonchnomani va 2005-yil 14-iyundagi 1-4747-raqami bilan rasmiy ro'yxat kitobiga qayd qilingan oldi-sotdi shartnomasini haqiqiy emas deb topishni so'ragan.

Fuqarolik ishlarini ko'rib chiqish jarayonida javobgarlarning ishonchli vakili (F.I.O.) sudya (F.I.O.)ni rad etish haqidagi ariza bilan murojaat etib, sudya ishni bir tomonlama ko'rayotganligini, uning fuqarolik ishlarini birlashtirish yoxud ushbu fuqarolik ishini qayta tiklash haqidagi iltimosnomalarini inobatga olmayotganligini, bir necha marta sudga iltimosnoma bilan murojaat qilgan bo'lsa-da, uning iltimosnomalarini qanoatlantirish rad qilinganini, shuning uchun kelgusida sudya ishni xolisona va adolatli ko'rib chiqishiga ishonmasligini bildirgan.

Yakkasaroy tumanlararo sudning raisi taraflar bayonotlarini tinglab, fuqarolik ishi hujjatlarini ko'zdan kechirib, quyidagilarga ko'ra sudyani rad qilish haqidagi arizani qanoatlantirmasdan qoldirishni lozim topdi.

Sud raddiyada keltirilgan vajlarga baho berar ekan, uning asossiz ekanligini, raddiyada keltirilgan vajlar sudyani rad etish asoslari ko'rsatilgan amaldagi FPKning 25-moddasidagi holatlarga javob bermasligini, Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudining sudyasi (F.I.O.) ishning pirovard natijasidan shaxsan bevosita yoki bilvosita manfaatdor emasligini va uning xolisligiga shubha tug'diradigan boshqa holatlar yo'qligini inobatga olib, raddiyani qanoatlantirmaslikni lozim topdi.

Binobarin, FPKning 25-, 28-29-, 237–238-moddalarini qo'llab, sud raisi

Ajrim qiladi:

Javobgarlarning ishonchli vakili (F.I.O.)ning sudya (F.I.O.)ni rad qilish haqidagi arizasi qanoatlantirilmasdan qoldirilsin.

Fuqarolik ishini ko'rish sudning shu tarkibida davom ettirilsin.

Fuqarolik ishlari bo'yicha
Yakkasaroy tumanlararo
sudi raisi:

imzo (F.I.O.)

Ish yuritishni to'xtatib turishga oid sud ajrimlaridan namunalar

AJRIM

(ish yuritishni to'xtatib turish to'g'risida)

2013-yil oktabr oyining 27-kuni Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudi o'z binosida ochiq sud majlisida sudya (F.I.O.)ning raisligida, (F.I.O.)ning kotibligida, da'vogar (F.I.O.) ning javobgarlar (F.I.O.) va Yakkasaroy tumani moliya bo'limiga nisbatan mol-mulkni ro'yxatdan chiqarish haqidagi da'vo arizasi yuzasidan yuritilgan 1-2751/13-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Da'vogar (F.I.O.) javobgarlar (F.I.O.) va Yakkasaroy tumani moliya bo'limiga nisbatan da'vo arizasi bilan sudga murojaat qilib, unda 2013-yil 3-avgust kuni Yakkasaroy tumani sud ijrochilari bo'linmasi sud ijrochilari tomonidan tuzilgan mol-mulklarni xatlash haqidagi dalolatnomaga binoan xatlangan va band solingan 4 xil turdagi mol-mulklarni ro'yxatdan chiqarishni so'ragan.

Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudining 2013-yil 15-avgustdagi ajrimiga binoan, xatlangan mol-mulklarni sotish mazkur fuqarolik ishi mazmunan ko'rib chiqilgunga qadar to'xtatilgan.

Ushbu fuqarolik ishining ko'rib chiqilishidan manfaatdor bo'lgan (F.I.O.) sudning yuqoridagi ajrimi bilan kelishmasdan, undan norozi bo'lib, kassatsiya tartibida xususiy shikoyat keltirgan va ushbu shikoyat sudning ish yurituviga 2013-yil 17-oktabr kuni kelib tushgan.

FPKning 92-moddasining 4-bandida fuqaroviy, jinoiy yoki ma'muriy sud ishlarini yuritish tartibida ko'rilayotgan boshqa ish hal qilinmasdan oldin ishni ko'rishning imkoniyati bo'lmasa, sud ish yuritishni to'xtatib turishi, 348⁶-moddasi 1-qismi 4-bandida esa sud kassatsiya shikoyati yoki protesti kelib tushgan kundan e'tiboran yigirma kunlik muddat ichida ishni tushgan shikoyat yoki protest bilan birga kassatsiya instansiyasi sudiga yuborishi shartligi ko'rsatilgan.

Bunday holatda, sud kassatsiya shikoyati mazmunan ko'rib chiqilguniga qadar mazkur fuqarolik ishi yuzasidan ish yuritishni to'xtatib turishni lozim deb topdi.

Yuqoridagilarga ko'ra va FPKning 92-moddasi 4-bandi, 348⁶-moddasi 1-qismi 4-bandi hamda 237–238-moddalarini qo'llab, sud

Ajrim qiladi:

Da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.) va Yakkasaroy tumani moliya bo'limiga nisbatan mol-mulkni ro'yxatdan chiqarish haqidagi da'vo arizasi yuzasidan yuritilgan fuqarolik ishi bo'yicha ish yuritish kassatsiya shikoyati mazmunan ko'rib chiqilguniga qadar to'xtatilsin.

Ajrim ustidan 10 kunlik muddat ichida Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga xususiy tartibda shikoyat yoki protest keltirilishi mumkin.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

AJRIM

(ish yuritishni to'xtatish to'g'risida)

2012-yil avgust oyining 24-kuni Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudi o'z binosida ochiq sud majlisida sudya (F.I.O.)ning raisligida, (F.I.O.)ning kotibligida, advokat (F.I.O.)ning ishtirokida da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.)lar oilasiga nisbatan uyga kiritish haqidagi da'vo arizasi yuzasidan yuritilgan 1-7685/12-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Sudga da'vogar (F.I.O.) javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.)lar oilasiga nisbatan da'vo arizasi bilan murojaat qilib, unda 2008-yil 1-noyabrda tug'ilgan farzandi (F.I.O.) bilan Toshkent shahar Yakkasaroy tuman A.Qahhor 5-tor ko'chasi 3-uyga kiritishni so'ragan.

Javobgar (F.I.O.) ariza bilan sudga murojaat qilib, betoblighi sababli sudga kela olmasligini, shuning uchun mazkur fuqarolik ishi bo'yicha ish yuritishni sog'aygunga qadar to'xtatib turishni so'ragan.

FPKning 93-94-moddalarida taraf da'volash muassasasida bo'lsa, shuningdek, taraflardan birida sudga kelishga to'sqinlik qiladigan tibbiyot muassasasining ma'lumotnomasi bilan tasdiqlangan kasallik mavjud bo'lsa, sud ishda ishtirok etuvchi shaxslarning iltimosi bo'yicha yoki o'z tashabbusi bilan ish yuritishni to'xtatib turishi mumkinligi, ish yuritish taraf davolash muassasidan chiqquniga qadar yoki tarafning sudga kelishiga to'sqinlik qiladigan kasallik tuzalguniga qadar to'xtatib turilishi ko'rsatilgan.

Bunday holatda, sud javobgarning kasalligini inobatga olgan holda, iltimosnomani qanoatlantirish va mazkur fuqarolik ishi bo'yicha ish yuritishni javobgar (F.I.O.) sog'aygunga qadar to'xtatib turish lozim deb hisoblaydi.

Yuqoridagilarga binoan va FPKning 93–94-, 237–238-moddalarini qo'llab, sud

Ajrim qiladi:

Javobgar (F.I.O.)ning iltimosnomasi qanoatlantirilsin.

Mazkur fuqarolik ishi bo'yicha ish yuritish javobgar kasalligi sababli u sog'aygunga qadar to'xtatilsin.

Mazkur ajrim ustidan 10 kun muddat ichida shu sud orqali Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudi sudlov hay'atiga xususiy shikoyat berilishi yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

AJRIM

(ish yuritishni to'xtatish to'g'risida)

2013-yil noyabr oyining 25-kuni Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudi o'z binosida, ochiq sud majlisida, sudya (F.I.O.)ning raisligida, (F.I.O.)ning kotibligida, da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.)larga nisbatan uy-joydan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish haqidagi 1-3567/13-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Da'vogar (F.I.O.) sudga da'vo arizasi bilan murojat qilib, unda javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.)larni Sirg'ali tumani 3-mavzesi 34-uyning 19-xonadoniga nisbatan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topishni so'ragan.

Javobgar (F.I.O.) sudga ariza bilan murojaat qilib, O'zbekiston Respublikasi hududidan tashqarida xizmat safarida bo'lganligi sababli sud majlislarida qatnasha olmasligini bildirib, xizmat safaridan qaytguniga qadar fuqarolik ishi yuzasidan ish yurituvni to'xtatib turishni so'radi va bu holatlarni tasdiqlovchi hujjatlarni taqdim qildi.

Sud majlisida advokat (F.I.O.) javobgarning arizasini quvvatlab, ish yuritishni to'xtatib turishni so'radi.

FPKning 93-moddasi 4-qismi va 94-moddasining 7-bandida taraf uzoq muddatli xizmat safarida bo'lsa yoki boshqa uzrli sabablarga ko'ra yo'q bo'lsa, sud ishda ishtirok etuvchi shaxslarning iltimosi bo'yicha yoki o'z tashabbusi bilan taraf qaytguniga qadar ish yuritishni to'xtatib turishi ko'rsatilgan.

Bunday holatda sud javobgar (F.I.O.)ning Angliyaning London shahrida xizmat safarida ekanligini, shuning uchun sud majlislarida qatnasha olmasligini inobatga olgan holda mazkur fuqarolik ishi bo'yicha ish yuritishni javobgar Toshkent shahriga qaytguniga qadar to'xtatib turishni lozim deb hisoblaydi.

Yuqoridagilarga binoan, FPKning 93–94-, 237–238-moddalarini qo'llab, sud

Ajrim qiladi:

Da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.)larga nisbatan uy-joydan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish haqidagi fuqarolik ishi bo'yicha ish yuritish javobgar (F.I.O.) Toshkent shahriga qaytguniga qadar to'xtatilsin.

Mazkur ajrim ustidan 10 kun muddat ichida shu sud orqali Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudi sudlov hay'atiga xususiy shikoyat berilishi yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

AJRIM

(sud topshirig'ini yuborish to'g'risida)

2013-yil aprel oyining 24-kuni fuqarolik ishlari bo'yicha Zangiota tumanlararo sudining sudyasi (F.I.O.) da'vogar (F.I.O.)ning ishonchli vakili (F.I.O.)ning javobgarlar Zangiota tuman "Zangiota suv qurilish" MChJ ba boshqalarga nisbatan umumiy yig'ilish qarorlari, MChJ nizomlarini haqiqiy emas deb topish haqidagi da'vo arizasi va qo'shimcha da'vo arizasi bo'yicha 1-1268/13-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Da'vogar (F.I.O.)ning ishonchli vakili (F.I.O.) sudga da'vo arizasi va qo'shimcha da'vo arizasi bilan murojaat qilib, umumiy yig'ilish qarorlari va MChJ nizomlarini haqiqiy emas deb topishni so'ragan.

Ushbu fuqarolik ishini sud majlisida ko'rish vaqtida javobgar (F.I.O.) Toshkent viloyati Bekobod shahri U/Ya 64/21 -sonli muassasada jazo muddatini o'tayotgani aniqlandi.

FPKning 65-moddasiga ko'ra, ishni ko'rayotgan sud dalillarni boshqa tuman yoki shaharda to'plash zarur bo'lgan taqdirda, tegishli sudga muayyan protsessual harakatlarni amalga oshirishni topshiradi.

FPKning 66-moddasiga ko'ra, sud topshirig'ini bajarish sud majlisida ushbu FPKda belgilangan qoidalariga binoan amalga oshiriladi.

Ishda ishtirok etayotgan shaxslarga majlis vaqti va joyi to'g'risida ma'lum qilinadi, biroq ularning kelmasligi topshiriqni bajarishga to'sqinlik qilmaydi.

Yuqoridagilarga ko'ra, sud javobgar (F.I.O.)ga da'vo arizasi va qo'shimcha da'vosi arizasidan nusxa topshirish, uni ish yuzasidan so'roq qilish va boshqa protsessual harakatlarni amalga oshirish uchun Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent viloyati Bekobod tumanlararo sudiga sud topshirig'i yuborishni va yuqoridagi protsessual harakatlarni amalga oshirishni Bekobod tumanlararo sudiga topshirishni lozim topadi.

Binobarin, FPKning 65-, 66-, 237–238-moddalarini qo'llab, sud

Ajrim qiladi:

Da'vogar (F.I.O.)ning ishonchli vakili (F.I.O.)ning javobgarlar Zangiota tuman "Zangiota suv qurilish" MChJ va boshqalarga nisbatan umumiy yig'ilish qarorlari, MChJ nizomlarini haqiqiy emas deb topish haqidagi fuqarolik ishi bo'yicha Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent viloyati Bekobod tumanlararo sudiga sud topshirig'i yuborilsin.

Javobgar (F.I.O.)ga da'vo ariza va qo'shimcha da'vo arizasidan nusxa topshirish, uni ish yuzasidan so'roq qilish va boshqa protsessual harakatlarni amalga oshirish Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent viloyati Bekobod tumanlararo sudiga topshirilsin.

Amalga oshirilgan barcha protsessual harakatlar Bekobod tumanlararo sudi tomonidan tasdiqlanib, fuqarolik ishlari bo'yicha Zangiota tumanlararo sudiga yuborilsin.

Sud topshirig'ini ijro etish bo'yicha harakatlar tugaguniga qadar fuqarolik ishi ish yuritishdan to'xtatib turilsin.

Ajrim ustidan 10 kun muddat ichida Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent viloyati sudiga ushbu sud orqali xususiy shikoyat yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

AJRIM

(sud-tibbiyot ekspertizasini tayinlash to'g'risida)

2014-yil iyun oyining 19-kuni fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod tumanlararo sudining ochiq sud majlisi o'z binosida bo'lib, raislik etuvchi sudya (F.I.O.), (F.I.O.)ning kotibligida, taraflar ishtirokida, da'vogar (F.I.O.)ning javobgar Respublika Davlat sanitariya-epidemiologiya nazorat markaziga nisbatan ishga tiklash va majburiy progul vaqti uchun ish haqi undirish haqidagi 1-3565/14-sonli fuqarolik ishini ko'rib, quyidagilar

Aniqlandi:

Respublika Davlat sanitariya-epidemiologiya nazorat markazi Bosh vrachining 2014-yil 28-maydagi 8-sonli buyrug'iga ko'ra, (F.I.O.) O'zbekiston Respublikasi Mehnat kodeksining 100-moddasi ikkinchi qismiga binoan, bajarayotgan ishga noloyiqligi va sog'ligi nochorligi tufayli egallab turgan lavozimidan ozod etilgan.

Buyruqda ishdan bo'shatishga Toshkent shahar Tibbiy mehnat ekspertizasi hamda tibbiy ko'rik nazorat komissiyasi xulosalari asos qilib olinganligi ko'rsatilgan.

Aniqlanishicha, Toshkent shahar Mirobod tumanidagi 6-sonli oilaviy poliklinika qoshidagi tibbiy ko'rik komissiyasi tomonidan (F.I.O.)ning mehnat vazifasini davom ettira olmasligi haqida xulosa berilgan.

Tuman Markaziy poliklinikasi qoshidagi tibbiy ko'rik komissiyasi tomonidan esa (F.I.O.)ning mehnat vazifalarini davom ettira olishi mumkinligi haqida xulosa berilgan.

Yuqoridagi holatlarni hamda mazkur holatda sud-tibbiyot sohasidagi mutaxassis bilimi talab qilinishini inobatga olgan holda, sud mazkur ish bo'yicha sudga oid sud-tibbiyot ekspertizasi tayinlash lozim deb hisoblaydi.

Shuningdek, sud bunday toifadagi ekspertizani o'tkazish uchun ma'lum vaqt talab qilinishini inobatga olib, FPKning 93-moddasi beshinchi qismiga asosan, ushbu fuqarolik ishi bo'yicha ish yuritishni to'xtatib turishi lozim.

Binobarin, sud FPKning 84-, 93-, 237–238-moddalarini qo'llab,

Ajrim qiladi:

Mazkur fuqarolik ishi bo'yicha sud-tibbiyot ekspertizasi tayinlansin va uni o'tkazish respublika Sog'liqni saqlash vazirligi qoshidagi sud-tibbiyot ekspertizasi Toshkent shahar bo'limi mutaxassislari zimmasiga yuklatilsin.

Ekspertlar oldiga quyidagi savollar qo'yilsin:

1. Tibbiy mehnat ekspertizasi tomonidan (F.I.O.) ga 2-guruh nogironligi to'g'ri belgilanganmi?

2. (F.I.O.) sog'lig'i holati bo'yicha Respublika DSENMda bo'lim boshlig'i lavozimida ishlashi mumkinmi?

Ekspertlar ixtiyoriga fuqarolik ishi, ajrim nusxasi va tibbiyot hujjatlari yuborilsin.

Ekspertiza o'tkazish bilan bog'liq xarajatlarni to'lash da'vogar zimmasiga yuklatilsin.

Ekspertlar bila turib noto'g'ri xulosa berganlik yoki xulosa berishdan bosh tortganliklari uchun O'zbekiston Respublikasi Jinoyat kodeksining 238–240-moddalarida ko'rsatilgan jinoiy javobgarlik to'g'risida ogohlantirilsin.

Ekspertiza o'tkazish tugaguniga qadar fuqarolik ishi bo'yicha ish yuritish vaqtincha to'xtatilsin.

Ajrimning ish yuritishni to'xtatib turish haqidagi qismiga 10 kun muddat ichida shu sud orqali fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga apellyatsiya tartibida xususiy shikoyat yoki protest keltirilishi mumkin.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

Arizani ko'rmasdan qoldirish to'g'risidagi sud ajrimlaridan namunalar

AJRIM

(arizani ko'rmasdan qoldirish to'g'risida)

2013-yil iyul oyining 27-kuni Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudi o'z binosida ochiq sud majlisida sudya (F.I.O.)ning raisligida, (F.I.O.)ning kotibligida, da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan mulkni ro'yxatdan chiqarish haqidagi da'vo arizasi bo'yicha yuritilgan 1-8907/13-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Sudga da'vogar (F.I.O.) javobgar (F.I.O.)ga nisbatan mulkni ro'yxatdan chiqarish haqidagi da'vo arizasi bilan murojaat etgan.

FPKning 97-moddasi 1-qismi 4-bandida ishni o'zlarining ishtirokisiz ko'rishni iltimos qilmagan taraflar sudning ikkinchi chaqiruv qog'ozi bo'yicha ham uzrli sabablarsiz sudga kelmasalar, sud esa ishga oid mavjud materiallar asosida ishni hal qilish mumkin emas deb hisoblasa, ariza ko'rmasdan qoldirilishi ko'rsatilgan.

Taraflar 2013-yil 19-iyun, 17- va 27- iyul kunlaridagi sud majlislariga tegishli tarzda chaqirtirilgan bo'lsalar-da, noma'lum sabablarga ko'ra sudga kelmadilar va kelmaslik sabablarini ma'lum qilmadilar.

Ishga oid mavjud materiallar bilan ishni mazmunan hal qilishning imkoni yo'q.

Bunday holda, sud arizani ko'rmasdan qoldirish, taraflarga arizani ko'rmasdan qoldirishning oqibatlarini tushuntirishni lozim deb hisoblaydi.

Yuqoridagilarga asosan, FPKning 97–99-, 237–238-moddalarini qo'llab, sud

Ajrim qiladi :

Da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan mulkni ro'yxatdan chiqarish haqidagi da'vo arizasi ko'rmasdan qoldirilsin.

Arizani ko'rmasdan qoldirishga asos bo'lgan holatlar bartaraf etilganidan keyin manfaatdor shaxs sudga ariza bilan yana umumiy tartibda murojaat qilishga haqli.

Agar taraflar sud majlisiga uzrli sabablarga ko'ra kela olmaganliklarini tasdiqlovchi dalillarni taqdim etsalar, da'vogar yoki javobgarning iltimosnomasiga binoan sud ushbu ajrimini bekor qiladi.

Ajrim ustidan Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga ushbu sud orqali 10 kun muddat ichida xususiy shikoyat berilishi yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

AJRIM

(arizani ko'rmasdan qoldirish to'g'risida)

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudi 2014-yil aprel oyining 19-kuni o'z binosida ochiq sud majlisida sudya (F.I.O.)ning raisligida, (F.I.O.)ning kotibligida, advokatlar (F.I.O.) va (F.I.O.)larning ishtirokida, da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan uy-joydan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish haqidagi da'vo arizasi yuzasidan yuritilgan 1-670/14-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudiga da'vogar (F.I.O.) javobgar (F.I.O.)ga nisbatan da'vo arizasi bilan murojaat qilib, o'ziga tegishli bo'lgan Toshkent shahar Sirg'ali tumani Qo'yliq-5 dahasidagi 4-uy 65-xonadondan javobgar va uning farzandlari foydalanish huquqini yo'qotgan deb topishni so'ragan.

Mazkur da'vo arizasi da'vogar tomonidan emas, o'zini ishonchli vakili deb ko'rsatgan fuqaro (F.I.O.) tomonidan imzolangan. Ammo sudga da'vogar tomonidan (F.I.O.) da'vo arizasini imzolash huquqi berilganligini tasdiqlovchi dalil – tegishli tarzda rasmiylashtirilgan ishonchnoma taqdim etilmadi.

O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 97-moddasi 1-qismi 2-bandiga muvofiq, manfaatdor shaxs nomidan arizani ish yuritishga vakolati bo'lmagan shaxs bergan bo'lsa, sud arizani ko'rmasdan qoldiradi.

Bunday holatda, sud da'vo arizasi da'vogar nomidan ish yuritishga vakolati bo'lmagan shaxs tomonidan berilganligini inobatga olib, uni ko'rmasdan qoldirish lozim deb hisoblaydi.

Yuqoridagilarga asosan, FPKning 97–99-, 237–238-moddalarini qo'llab, sud

Ajrim qiladi :

Da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan uy-joydan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish haqidagi da'vo arizasi ko'rmasdan qoldirilsin.

Mazkur ajrim nusxasi taraflarga ma'lumot uchun yuborilsin.

Arizani ko'rmasdan qoldirishga asos bo'lgan holatlar bartaraf etilganidan keyin manfaatdor shaxs sudga ariza bilan yana umumiy tartibda murojaat qilishga haqli.

Ajrim ustidan Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga ushbu sud orqali 10 kun muddat ichida xususiy shikoyat berilishi yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

AJRIM

(ish yuritishni tiklash to'g'risida)

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudi 2014-yil oktabr oyining 4-kuni o'z binosida ochiq sud majlisida sudya (F.I.O.)ning raisligida, (F.I.O.)ning kotibligida, da'vogar ishonchli vakili (F.I.O.)ning Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudining 2014-yil

1-apreldagi da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)larga nisbatan uy-joydan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish haqidagi da'vo arizasini ko'rmasdan qoldirish to'g'risidagi ajrimni bekor qilish haqidagi arizasini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Da'vogar (F.I.O.) sudga da'vo arizasi bilan murojaat qilib, unda javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)larni Sirg'ali tumani 5-mavzesi 18-uyning 9-xonadoniga nisbatan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topishni so'ragan.

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudining 2014-yil 1-apreldagi ajrimiga ko'ra, mazkur da'vo arizasi FPKning 97-moddasi 1-qismi 4-bandiga binoan ko'rmasdan qoldirilgan.

Sudga da'vogar (F.I.O.)ning ishonchli vakili (F.I.O.) ariza bilan murojaat etib, sud majlislari belgilangan vaqtda betob bo'lganligini, shuning uchun sud majlislari kela olmaganligini ko'rsatib, sudning da'vo arizasini ko'rmasdan qoldirish haqidagi ajrimni bekor qilib, ish yuritishni tiklashni so'ragan.

FPKning 99-moddasida sud majlislari uzrli sabablar bilan kela olmaganliklarini tasdiqlovchi dalillarni taqdim etsalar, da'vogar yoki javobgarning iltimosnomasiga binoan, sud FPKning 97-moddasining 4- va 5-bandlariga asosan arizani ko'rmasdan qoldirish to'g'risida chiqargan o'z ajrimni bekor qilishi ko'rsatilgan.

Bunday holda, sud arizani ko'rmasdan qoldirish to'g'risidagi ajrimni bekor qilib, mazkur fuqarolik ishi bo'yicha ish yuritishni tiklash lozim deb hisoblaydi.

Yuqoridagilarga asosan, FPKning 99-, 237–238-moddalarini qo'llab, sud

Ajrim qiladi:

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudining 2014-yil

1-apreldagi da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)larga nisbatan uy-joydan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish haqidagi da'vo arizasini ko'rmasdan qoldirish to'g'risidagi ajrimi bekor qilinsin va mazkur fuqarolik ishi bo'yicha ish yuritish tiklansin.

Ishni ko'rish 2014-yil 13-oktabr kuni soat 11.30 ga tayinlanib, bu haqda taraflarga xabar berilsin.

Ajrim ustidan 10 kun muddat ichida Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga ushbu sud orqali xususiy shikoyat yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

Ish yuritishni tugatishga oid sud ajrimi namunalari**AJRIM**

(ish yuritishni tugatish to'g'risida)

2011-yil noyabr oyining 9-kuni fuqarolik ishlari bo'yicha Zangiota tumanlararo sudi o'z binosida ochiq sud majlisida sudya (F.I.O.) raisligida, (F.I.O.)ning kotibligida, Zangiota tuman prokurorining katta yordamchisi (F.I.O.) ning ishtirokida da'vogar Zangiota tumani Davlat soliq inspeksiyasining javobgar (F.I.O.)ga nisbatan soliq qarzlarini undirish haqidagi da'vo arizasi yuzasidan 1-4567/11-sonli fuqarolik ishi ko'rib chiqilib, quyidagilar

Aniqlandi:

Da'vogar Zangiota tuman Davlat soliq inspeksiyasi da'vo arizasi bilan sudga murojaat qilib, da'vo arizasida va sud majlisida qonuniy vakili (F.I.O.)ning bergan tushuntirishidagi da'vo talabini quvvatlab, javobgar (F.I.O.) ning 2010-yil 19-avgustga qadar soliq va boshqa majburiy to'lovlardan qarzi 597.112 so'mni tashkil qilishini, bu qarzlarini 10 kun muddat ichida to'lash haqida talabnoma kiritilganligini, lekin javobgar shu kunga qadar soliq qarzlarini to'lamasdan kelayotganligini ko'rsatib, javobgar (F.I.O.)dan soliq va boshqa majburiy to'lovlardan 597.112 so'm qarzini Davlat soliq inspeksiyasi foydasiga undirishni so'radi.

Sud majlisi haqida tegishli tartibda xabardor etilgan (F.I.O.) sud chaqiruv xatini olib, ogohlantirish qismiga imzo qo'ygan bo'lsa-da, atayin sud majlisini cho'zish maqsadida sudga kelmaganligi sababli, sud fuqarolik ishini unga nisbatan FPKning 174-moddasida belgilangan tartibda ko'rishni lozim topdi.

Sud da'vogarning tushuntirishini eshitib, prokurorning fikrini tinglab, ishda to'plangan hujjatlar bilan tanishib chiqib, quyidagi asoslarga ko'ra mazkur fuqarolik ishida ish yuritishni tugatishni lozim topdi.

Sudga taqdim etilgan hujjatlarga ko'ra, javobgar (F.I.O.) yakka tartibdagi tadbirkorlik bilan shug'ullanib kelganligi va soliq to'lovlaridan qarzдорlik yakka tadbirkorlik faoliyati bilan shug'ullanishi davomida kelib chiqqanligi aniqlandi.

FPKning 31-moddasiga ko'ra, taraflardan hech bo'lmaganda bittasi fuqaro bo'lgan nizolarga doir ishlar sudga taalluqlidir.

Bu holatda ikkala taraf ham yuridik shaxs bo'lganligi sababli, bu da'volar xo'jalik sudida ko'rilishi lozim.

FPKning 100-moddasi birinchi qismiga ko'ra, ish sudga taalluqli bo'lmasa, sud ish yuritishni tugatadi.

Ushbu qonun talabidan kelib chiqib, sud ushbu fuqarolik ishini ish yuritishdan tugatishni, da'vogarga kelgusida viloyat xo'jalik sudiga murojaat qilish huquqi borligini tushuntirishni lozim topdi.

Yuqoridagilarga ko'ra va FPKning 31-, 100-moddasi birinchi qismi, 237–238-moddalariga asosan, sud

Ajrim qiladi:

Da'vogar Zangiota tumani Davlat soliq inspeksiyasining javobgar (F.I.O.)ga nisbatan soliq qarzlarini undirish haqidagi da'vo arizasi yuzasidan 1-4567/11-sonli fuqarolik ishi bo'yicha ish yuritish tugatilsin.

Da'vogarga ushbu da'vo bilan Toshkent viloyat xo'jalik sudiga murojaat qilish huquqi borligi tushuntirilsin.

Ajrimdan norozi tomonlar ajrim topshirilgan kundan boshlab 10 kun muddat ichida shu sud orqali Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent viloyati sudiga xususiy shikoyat, prokuror esa xususiy protest keltirishga haqli.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

AJRIM

(ish yuritishni tugatish to'g'risida)

2014-yil yanvar oyining 26-kuni Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudi o'z binosida ochiq sud majlisida sudya (F.I.O.)ning raisligida, (F.I.O.)ning kotibligida, da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan qarzni, yetkazilgan moddiy va ma'naviy zararni undirish haqidagi fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Da'vogar (F.I.O.) javobgar (F.I.O.)ga nisbatan qarzni, yetkazilgan moddiy va ma'naviy zararni undirish haqidagi da'vo arizasi bilan sudga murojaat etgan.

Sud majlisida da'vogar (F.I.O.) o'zining qarzni undirish haqidagi da'vo talabini quvvatlab, da'vo talablarining qarz foizlarini undirish haqidagi qismidan voz kechishini va fuqarolik ishining ushbu qismi bo'yicha ish yuritishni tugatishni so'radi.

FPKning 100-moddasi 2-qismida da'vogar arz qilgan talablaridan voz kechgan va sud bu voz kechishni qabul qilgan bo'lsa ish yuritish tugatilishi ko'rsatilgan.

Sud tomonidan da'vogar (F.I.O.)ga FPKning 100–102-moddalari talablari tushuntirildi.

Sud da'vogar (F.I.O.)ning qarz foizlarini undirish haqidagi da'vo talablaridan voz kechishi boshqa shaxslarning manfaatlariga va qonunga xilof emas deb hisoblaydi.

Shu bois, sud da'vogar (F.I.O.)ning qarz foizlarini undirish haqidagi da'vo talablaridan voz kechishini qabul qilib, fuqarolik ishining ushbu qismi bo'yicha ish yuritishni tugatishni lozim topdi.

Yuqoridagilarga binoan, FPKning 40-, 100 –102-, 180- va 237–238-moddalarini qo'llab, sud

Ajrim qiladi:

Da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan qarz foizlarini undirish haqidagi da'vo talablaridan voz kechishi qabul qilinsin va fuqarolik ishining ushbu qismi bo'yicha ish yuritish tugatilsin.

Mazkur ajrim ustidan 10 kun muddat ichida shu sud orqali Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudi sudlov hay'atiga xususiy shikoyat berilishi yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

Xususiy ajrimdan namuna

XUSUSIY AJRIM

2011-yil oktabr oyining 4-kuni fuqarolik ishlari bo'yicha Zangiota tumanlararo sudi o'z binosida ochiq sud majlisida sudya (F.I.O.) raisligida, (F.I.O.)ning kotibligida, tuman prokurori (F.I.O.)ning ishtirokida da'vogar (F.I.O.)ning javobgar Zangiota tuman xalq bankiga nisbatan ishga tiklash va majburiy progul vaqti uchun ish haqi undirish haqidagi da'vosi bo'yicha fuqarolik ishini ko'rib, quyidagilarni

Aniqladi:

Da'vogar (F.I.O.) Zangiota tuman xalq bankida kassir bo'lib ishlab kelgan. 2011-yil 10-sentabrda ishga 2 soat 30 daqiqa kechikib kelganligi sababli xalq banki boshqaruvchisi (F.I.O.)ning buyrug'iga ko'ra lavozimidan bo'shatilgan. Sud ishdan bo'shatish sabablarini atroflicha tekshirib, (F.I.O.)ni o'z lavozimiga tiklash va majburiy progul vaqti uchun ish haqi undirish haqida hal qiluv qarori chiqargan.

FPKning 19-moddasi birinchi qismida sud fuqarolik ishini ko'rayotganida ayrim mansabdor shaxslar yoki fuqarolar tomonidan qonuniylik va huquq-tartibot buzilganligini aniqlasa, xususiy ajrim (qaror) chiqarib, uni tegishli organlar va mansabdor shaxslarga yuboradi deb ko'rsatilgan.

Sud majlisida (F.I.O.)ni lavozimidan bo'shatishda xalq bankining boshqaruvchisi (F.I.O.)ning mehnat qonunchiligini qo'pol ravishda buzganligi, (F.I.O.)ning ishga uzrli sabablarga ko'ra kechikkanligi e'tiborga olinmaganligi, mehnat shartnomasini bekor qilishda kasaba uyushmasining roziligi olinmaganligi va (F.I.O.) muqaddam mehnat qoidalarini buzmagani aniqlandi.

Yuqoridagilarga ko'ra, sud FPKning 19-, 237–238-moddalarini qo'llab,

Ajrim qiladi:

O'zbekistan Respublikasi mehnat qonunchiligining Zangiota tuman xalq bankida buzilishi holatlarining oldini olish va aybdor shaxslarga nisbatan tegishli choralarni ko'rish uchun Zangiota tuman hokimiyati va Toshkent viloyati xalq banki rahbariyati xabardor qilinsin.

Ko'rilgan chora-tadbirlar haqida bir oylik muddat ichida shu sudga yozma ravishda ma'lum qilinsin.

Xususiy ajrimdan norozi tomonlar shu sud orqali sudning ajrimi topshirilgan kundan 10 kunlik muddatda fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent viloyat sudiga xususiy shikoyat yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

VI BOB BO'YICHA ILOVALAR

Sirtan chiqarilgan hal qiluv qarori namunasi

SIRTDAN HAL QILUV QARORI O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI NOMIDAN

2014-yil avgust oyining 28-kunida Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Shayxontohur tumanlararo sudi o'z binosida ochiq sud majlisida raislik etuvchi sudya (F.I.O.), (F.I.O.)ning kotibligida, Olmazor tuman prokurorining yordamchisi (F.I.O.)ning ishtirokida da'vogar Mirzo Ulug'bek tuman prokurorining fuqaro (F.I.O.)ning manfaatida javobgar (F.I.O.)ga nisbatan jinoyat oqibatida yetkazilgan moddiy zararni undirish haqidagi da'vo arizasi bo'yicha yuritilgan 1-4098/14 sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Da'vogar Mirzo Ulug'bek tuman prokurori fuqaro (F.I.O.)ning manfaatida javobgar (F.I.O.)ga nisbatan jinoyat oqibatida yetkazilgan moddiy zararni undirish haqidagi da'vo arizasi bilan sudga murojaat qilgan.

Sud majlisida Olmazor tuman prokurorining yordamchisi (F.I.O.) da'vo talablarini quvvatlab, 2008-yil 8-sentabrda (F.I.O.) o'zining tanishi (F.I.O.)ga birga biznes qilishni taklif qilib, uni aldab, unga tegishli bo'lgan Yunusobod tumani 6-mavze 41-uy 59-xonadonni garov sifatida oldi-sotdi shartnomasi orqali fuqaro (F.I.O.)ga rasmiylashtirib yuborib, (F.I.O.)dan garovga qo'yilgan uy hisobidan 15.000 AQSh dollarini olib, pullarni o'z ehtiyoji uchun ishlatib yuborganini, Jinoyat ishlari bo'yicha Mirzo Ulug'bek tuman sudining 2012-yil 12-aprel kunidagi ajrimi bilan O'zbekiston Respublikasi JKning 168-moddasi 3-qismi "a" bandida nazarda tutilgan jinoyatni sodir qilganlikda gumon qilinuvchi (F.I.O.)ga O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senatining 2011-yil 5-dekabr kunidagi "O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganligining 19 yilligi munosabati bilan amnistiya to'g'risida"gi qarorining 7-bandiga asosan uning ayblilik masalasi hal qilinmasdan turib harakatdan tugatilganini bayon qilib, suddan da'vo arizasini qanoatlantirishni va javobgar (F.I.O.)dan jinoyat oqibatida yetkazilgan 15.000 AQSh dollari miqdoridagi moddiy zararni O'zbekiston so'miga nisbatan qiymatida fuqaro (F.I.O.)ning foydasiga undirishni hamda javobgardan davlat foydasiga davlat boji undirishni so'radi.

Javobgar (F.I.O.) sud majlisi kuni va vaqti aniq ko'rsatilgan holda tegishli tartibda chiqartirilishiga qaramasdan, sud majlisiga kelmadi. Sud FPKning 224-moddasiga ko'ra, fuqarolik ishini javobgarning ishtirokisiz sirtidan ko'rishni lozim topadi.

Sud majlisida mustaqil talab bilan arz qiluvchi uchinchi shaxs (F.I.O.)ning ishonchli vakili (F.I.O.) da'vo arizasini quvvatlab, uni to'liq qanoatlantirishni so'radi.

Sud da'vogar vakili va 3-shaxs vakilining ko'rgazmalarini tinglab, ish hujjatlarini muhokama qilib va to'plangan dalillarga huquqiy baho berib, quyidagi asoslarga ko'ra da'vo talablarini qanoatlantirishni maqsadga muvofiq deb hisoblaydi.

FKning 985-moddasiga asosan, g'ayriqonuniy xarakat (xarakatsizlik) tufayli fuqaroning shaxsiga yoki mol-mulkiga yetkazilgan zarar, shuningdek, yuridik shaxsga yetkazilgan zarar, shu jumladan, boy berilgan foyda zararni yetkazgan shaxs tomonidan to'liq hajmda qoplanishi lozim.

Aniqlanishicha, 2008-yilning 8-sentabr kuni 1949-yilda tug'ilgan (F.I.O.) firibgarlik yo'li bilan o'zganing mulkini qo'lga kiritish maqsadida, o'zining tanishi (F.I.O.)ga birga biznes qilishni taklif qilib, uni aldab, unga tegishli bo'lgan Yunusobod tumani, 6-mavze, 41-uy, 59-xonadonni garov sifatida oldi-sotdi shartnomasi orqali fuqaro (F.I.O.) ga Toshkent shahar Mirzo Ulug'bek tumani Oqqo'rg'on ko'chasi 25-uyda joylashgan (F.I.O.) notarial idorasi orqali rasmiylashtirib yuborib, (F.I.O.)dan garovga qo'yilgan uy hisobidan 15.000 AQSh dollarini olib, pullarni o'z ehtiyoji uchun ishlatib yuborgan.

Ushbu holat bo'yicha dastlabki tergov organi tomonidan O'zbekiston Respublikasi JKning 168-moddasi 3-qismi "a" bandi bilan jinoyat ishi qo'zg'atilgan.

Mazkur jinoyat ishi Jinoyat ishlari bo'yicha Mirzo Ulug'bek tuman sudining 2012-yil 2-apreldagi ajrimi bilan O'zbekiston Respublikasi JKning 168-moddasi 3-qismi "a" bandida nazarda tutilgan jinoyatni sodir qilganlikda gumon qilinuvchi (F.I.O.)ga O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Senatining 2011-yil 5-dekabr kunidagi "O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganligining 19 yilligi munosabati bilan amnistiya to'g'risida"gi qarorining 7-bandiga asosan uning ayblilik masalasi hal qilinmasdan turib, harakatdan tugatilgan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2007-yil 2-oktabrdagi "Fuqarolik ishlarini ko'rishda sudlar tomonidan dalillarga oid qonun normalarini qo'llashning ayrim masalalari to'g'risida"gi qarorining 4-bandiga ko'ra, ma'muriy huquqbuzarlik ishi bo'yicha sudning qonuniy kuchga kirgan qarori hamda jinoyat ishini rehabilitatsiya asoslarisiz tugatish haqidagi tergov organi va sud ajrimida qayd etilgan holatlar shu bilan bog'liq fuqarolik ishi ko'rib chiqilishida qayta isbotlashni talab qilmaydi.

Aniqlanishicha, hal qiluv qarori qabul qilingan kundagi 1 AQSh dollarining so'mga nisbatan O'zbekiston Respublikasi Markaziy Banki tomonidan belgilangan qiymati 2348,02 so'mni tashkil etadi.

Ushbu holatda 15.000 AQSh dollarining bugungi kundagi so'mga nisbatan qiymati 35220300 so'mni tashkil etadi.

Qayd etilganlardan kelib chiqib, FPKning 226-moddasiga asosan, sud ishdagi mavjud dalillarni tekshirish bilan kifoyalaniib, da'vogar vakilining vaj va iltimoslarini inobatga olib, da'voni qanoatlantirishni va javobgar (F.I.O.)dan fuqaro (F.I.O.)ning foydasiga jinoyat oqibatida yetkazilgan 35220300 so'm miqdorida moddiy zarar va 7044060 (35220300 X 20%) so'm miqdorida davlat boji undirishni lozim deb topadi.

Yuqoridagilarga ko'ra va FKning 60-, 985-moddasi hamda FPKning 120-, 224-227-, 203-206-moddalarini qo'llab, sud

Qaror qiladi:

Da'vogar Mirzo Ulug'bek tuman prokurorining fuqaro (F.I.O.)ning manfaatida javobgar (F.I.O.)ga nisbatan jinoyat oqibatida yetkazilgan moddiy zararni undirish haqidagi da'vo arizasi qanoatlantirilsin.

Javobgar (F.I.O.)dan fuqaro (F.I.O.)ning foydasiga 35.220.300 (o'ttiz besh million ikki yuz yigirma ming uch yuz) so'm moddiy zarar undirilsin.

Javobgar (F.I.O.)dan davlat foydasiga 7.044.060 (yetti million qirq to'rt ming oltmish) so'm davlat boji undirilsin.

Sud majlisida ishtirok etmagan javobgar 15 kun muddat ichida sirtidan chiqarilgan qarorni qayta ko'rish haqida shu tumanlararo sudiga ariza, qarordan norozi tomon 20 kun muddat ichida Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga shu sud orqali apellyatsiya tartibida shikoyat, prokuror protest keltirishi mumkin.

Raislik etuvchi:

imzo

(F.I.O.)

Sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish haqidagi ariza namunasi

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar
Yakkasaroy tumanlararo sudiga

Arizachi: (F.I.O.) tomonidan
Manzil: Sirg'ali tumani 5-mavze
2-uy.

ARIZA

(Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudining 2012-yil 8-noyabrdagi sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish to'g'risida)

Da'vogar Sirg'ali tuman hokimiyati javobgar (F.I.O.)ga nisbatan noqonuniy qurilmani buzish haqidagi da'vo arizasi bilan sudga murojaat qilgan.

Sudning 2012-yil 8-noyabrdagi sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarori bilan da'vogarning da'vo talablari qanoatlantirilgan.

Yuqorida ko'rsatilgan sirtidan chiqarilgan sudning hal qiluv qaroridan noroziman, fuqarolik ishi mening ishtirokimsiz sirtidan ko'rib chiqilgan, uyimga ham sud chaqiruv qog'ozi kelmagan. Hattoki, menda ushbu hal qiluv qarori ham yo'q.

Bundan tashqari, menda uy qurilishiga hokimiyatning roziligini tasdiqlovchi hujjatlar mavjud va ular hokimiyatning da'vosini rad etish uchun asos bo'ladi deb hisoblayman. Bundan tashqari, menga sud chaqiruv qog'ozi doimiy ro'yxatda turgan yashash manziligim kelmagan.

FPKning 229-moddasiga ko'ra, sud majlisida ishtirok etmagan taraf hal qiluv qarorini sirtidan chiqargan sudga shu hal qiluv qarori chiqarilganidan keyin o'n besh kun ichida uni qayta ko'rish haqida ariza berishga haqlidir.

Yuqorida ko'rsatilgan qonun talabidan kelib chiqib,

SO'RAYMAN:

Sirg'ali tuman hokimiyatining javobgar (F.I.O.)ga nisbatan noqonuniy qurilmani buzish haqidagi da'vo arizasi bo'yicha fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudining 2012-yil 8-noyabrdagi sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish to'g'risidagi arizani qanoatlantirishingizni va sirtidan qabul qilingan hal qiluv qarorini bekor qilib, mazkur ishni qayta ko'rishingizni so'rayman.

Ilova:

- 1) uy-joy bo'yicha hujjatlar nusxalari;
- 2) pasport nusxasi;
- 3) ushbu arizaning nusxasi.

2012-yil 15 noyabr

imzo

(F.I.O.)

Sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish to'g'risidagi ajrim namunasi

AJRIM

(sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko'rish to'g'risi)

2012-yil 9-iyul kuni Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudi o'z binosida ochiq sud majlisida sudya (F.I.O.)ning raisligida, (F.I.O.)ning kotibligida, javobgar (F.I.O.)ning sudning sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorini bekor qilish va fuqarolik ishini qayta ko'rib chiqish haqidagi arizasini ko'rib chiqib,

Aniqladi:

Da'vogar Yakkasaroy tuman prokurori fuqaro (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)larning manfaatida javobgarlar (F.I.O.) va (F.I.O.)larga nisbatan zarar undirish haqidagi da'vo arizasi bilan murojaat qilgan.

Sudning 2012-yil 8-maydagi sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarori bilan da'vogarning da'vo talablari qanoatlantirilgan.

Javobgar (F.I.O.) mazkur hal qiluv qaroridan norozi bo'lib, sudga ariza bilan murojaat qilgan va unda yuqorida ko'rsatilgan fuqarolik ishi uning ishtirokisiz sirtidan ko'rib chiqilganligini ko'rsatib, hal qiluv qarorini bekor qilish va fuqarolik ishini uning ishtirokida ko'rib chiqishni so'ragan.

FPKning 229-moddasiga ko'ra, sud majlisida ishtirok etmagan taraf hal qiluv qarorini sirtidan chiqargan sudga shu hal qiluv qarori chiqarilganidan keyin o'n besh kun ichida uni qayta ko'rish haqida ariza berishga haqli.

Yuqoridagi qonun talabiga asosan va FPKning 130-, 229-, 237–238-moddalarini qo‘llab, sud

Ajrim qiladi:

Sirtan chiqarilgan hal qiluv qarorini bekor qilish haqida ariza keltirish muddati tiklansin.

Arizachi (F.I.O.)ning sirtan chiqarilgan hal qiluv qarorini bekor qilish haqidagi arizasi qanoatlantirilsin.

Da’vogar Yakkasaroy tuman prokurorining fuqaro (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)larning manfaatida javobgarlar (F.I.O.) va (F.I.O.)larga nisbatan zarar undirish haqidagi da’vo arizasi bo’yicha yuritilgan fuqarolik ishi yuzasidan sudning 2012-yil 8-maydagi sirtan chiqarilgan hal qiluv qarori bekor qilinsin.

Mazkur fuqarolik ishi yuzasidan rasmiylashtirilgan ijro varaqalari bekor qilinsin va sudga ijrosi qaytarilsin.

Raislik etuvchi:

imzo

(F.I.O.)

Sirtan chiqarilgan hal qiluv qarorini qayta ko‘rish to‘g‘risidagi arizani qanoatlantirmay qoldirish to‘g‘risidagi ajrim namunasi

AJRIM

(sirtan hal qiluv qarorini qayta ko‘rish haqidagi arizani qanoatlantirmasdan qoldirish to‘g‘risida)

2011-yilning 6-sentabr kuni fuqarolik ishlari bo’yicha Toshkent shahar Mirobod tumanlararo sudining sudyasi (F.I.O.), (F.I.O.)ning kotibligida, da’vogar Shayxontohur tuman prokurorining javobgar (F.I.O.)ga nisbatan fuqarolar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.)larning manfaatini ko‘zlab, yetkazilgan zararni undirish to‘g‘risidagi da’vo arizasi bo’yicha qo‘zg‘atilgan 1-3567/10–sonli fuqarolik ishi bo’yicha javobgar (F.I.O.) ning sirtan chiqarilgan hal qiluv qarorini bekor qilish haqidagi arizasini ko‘rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Da’vogar Shayxontohur tuman prokurori fuqarolar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.)larning manfaatida javobgar (F.I.O.)ga nisbatan yetkazilgan zararni undirish to‘g‘risidagi da’vo arizasi bilan sudga murojaat qilgan.

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Mirobod tumanlararo sudining 2010-yil 6-oktabrdagi sirdan chiqarilgan hal qiluv qaroriga asosan da'vo arizasi to'liq qanoatlantirilgan.

Sudga javobgar (F.I.O.) ariza bilan murojaat qilib, sudga o'z vaqtida kela olmaganligini, sababi chaqiruv qog'ozi olmaganini ko'rsatib, protsessual muddatni tiklashni, sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorini bekor qilib, ishni qaytadan uning ishtirokida ko'rib chiqishni, ijro harakatlarini to'xtatishni so'ragan.

FPKning 229-moddasi 1-qismiga asosan, javobgar hal qiluv qarorini sirdan chiqargan sudga shu hal qiluv qarori chiqarilganidan keyin o'n besh kun ichida uni qayta ko'rish haqida ariza berishga haqli.

Mazkur kodeksning 234-moddasiga binoan, agar sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risidagi arizani ko'rish vaqtida sud tarafning sud majlisiga kelmaganligiga uzrli sabablar borligini va bu haqda sudni o'z vaqtida xabardor qilish imkoniyati bo'lmaganligini hamda taraf sirdan qabul qilingan hal qiluv qarorining mazmuniga ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan dalillarni taqdim qilayotganligini aniqlasa, sirdan chiqarilgan hal qiluv qarori bekor qilinib, ishni mazmunan ko'rish tiklanishi lozim.

Sud javobgar (F.I.O.)ning sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risidagi arizasini ko'rib chiqib, javobgarining sud majlisiga kelmaganligiga uzrli sabablar borligi va bu haqda sudni o'z vaqtida xabardor qilish imkoniyati bo'lmaganligini hamda sirdan qabul qilingan hal qiluv qarorining mazmuniga ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan dalillarni taqdim qilmaganligi sababli javobgar (F.I.O.)ning arizasini rad qilishni lozim deb topadi.

Yuqoridagilarga ko'ra, FPKning 233-, 237–238-moddalariga asosan, sud

Ajrim qiladi:

Javobgar (F.I.O.)ning sirdan chiqarilgan hal qiluv qarorini bekor qilish haqidagi arizasi qanoatlantirilmasdan qoldirilsin.

Ajrimning ijroni to'xtatish haqidagi qismidan norozi tomon 10 kunlik muddat ichida fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga shu sud orqali xususiy shikoyat yoki xususiy protest keltirishi mumkin.

Raislik etuvchi:

imzo

(F.I.O.)

VII BOB BO'YICHA ILOVALAR

Sud buyrug'i chiqarish haqidagi arizadan namuna

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar
Shayxontohur tumanlararo sudiga

Undiruvchi: (F.I.O.), 1980-yilda tug'ilgan. Y./j.:
Olmazor tumani Guruchariq ko'chasi
38-uy. Tel.: 220-62-16.

Qarzdor: (F.I.O.), 1974-yilda tug'ilgan. Y./j.:
Uchtepa tumani Juzjoniyy ko'chasi
45-uy. Tel.: 275-63-05.

ARIZA

(voyaga yetmagan bolalalar uchun aliment undirish haqida)

Men qarzdor (F.I.O.) bilan 2005-yil 8-avgustda shar'iy nikohdan o'tib turmush qurganman.

Birgalikdagi turmushimizdan ikki nafar:

- 1) (F.I.O.) (2006-yil 9-mayda tug'ilgan);
- 2) (F.I.O.) (2008-yil 21-avgustda tug'ilgan) ismli farzandlarimiz bor.

Qarzdor bilan 2010-yildan buyon birga yashamaymiz, u farzandlarining ta'minoti uchun yordam bermaydi, farzandlarim mening qaramog'imda.

Yuqoridagilarga ko'ra, O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 96-99-moddalariga asosan, suddan

SO'RAYMAN:

Toshkent shahar Uchtepa tumani Juzjoniyy ko'chasi 45-uyda yashovchi 1976-yilda tug'ilgan (F.I.O.)dan mening foydamga voyaga yetmagan ikki nafar: (F.I.O.) (2006-yil 9-mayda tug'ilgan) va (F.I.O.) qizi (2008-yil 21-avgustda tug'ilgan) ismli farzandlarimizning ta'minoti uchun qarzdorning ish haqi va boshqa daromadlarining 1/3 qismi miqdorida aliment undirish haqida sud buyrug'i chiqarib berishingizni.

Ilova:

- 1) ariza nusxasi;
- 2) bolalarning tug'ilganlik to'g'risidagi guvohnoma nusxasi;
- 3) yashash joyidan ma'lumotnoma;
- 4) pasport nusxalari;
- 5) turmush o'rtog'imning oylik maoshi haqida ma'lumot.

Sana:

imzo

(F.I.O.)

Sud buyrug'i chiqarish to'g'risidagi arizani qabul qilishni rad etish haqidagi ajrim namunasi

AJRIM

(sud buyrug'i chiqarish to'g'risidagi arizani qabul qilishni rad etish to'g'risida)

2014-yil 27-aprel

Toshkent shahri

Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudining sudyasi (F.I.O.) undiruvchi (F.I.O.)ning qarzdor (F.I.O.)ga nisbatan qarzni undirish haqida sud buyrug'i chiqarish to'g'risidagi arizasini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladim:

Undiruvchi (F.I.O.) qarzdor (F.I.O.)ga nisbatan qarzni undirish haqidagi arizasi bilan sudga murojaat etib, qarzdordan 4.350.000 so'm qarz undirib berish to'g'risida sud buyrug'i chiqarib berishni so'ragan.

Sud tomonidan aniqlanishicha, undiruvchi (F.I.O.) sudga murojaat qilgan arizasiga arz qilingan talabni tasdiqlovchi hujjatlarni ilova qilmagan.

FPKning 238⁵-moddasi 3-bandiga ko'ra, arz qilingan talabni tasdiqlovchi hujjatlar taqdim etilmagan bo'lsa, sudya arizani qabul qilishni rad etish to'g'risida ariza sudga kelib tushgan kundan e'tiboran uch kunlik muddat ichida ajrim chiqarishi lozim.

Yuqoridagilarga asosan va FPKning 237-238-, 238⁵-moddalarini qo'llab,

Ajrim qilaman:

Undiruvchi (F.I.O.)ning qarzdor (F.I.O.)ga nisbatan qarzni undirish haqida sud buyrug'i chiqarish to'g'risidagi arizasini qabul qilish rad etilsin.

Arizani qabul qilishning rad etilishi undiruvchi (F.I.O.)ni ana shu talab bo'yicha da'vo ishini yuritish tartibida da'vo taqdim etish imkoniyatiga to'sqinlik qilmaydi.

Sudya:

imzo

(F.I.O.).

Sud buyrug'i chiqarishni rad etish haqidagi ajrim namunasi**AJRIM**

(sud buyrug'i chiqarishni rad etish to'g'risida)

2014-yil 27-aprel

Toshkent shahri

Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudining sudyasi (F.I.O.) undiruvchi (F.I.O.)ning qarzdor (F.I.O.)ga nisbatan aliment undirish haqida sud buyrug'i chiqarish to'g'risidagi arizasini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladim:

Undiruvchi (F.I.O.) qarzdor (F.I.O.)ga nisbatan aliment undirish haqidagi arizasi bilan sudga murojaat etib, qarzdordan 2010-yil 3-mayda tug'ilgan farzandi (F.I.O.) foydasiga aliment undirish to'g'risida sud buyrug'i chiqarib berishni so'ragan.

Sud tomonidan aniqlanishicha, mazkur sud buyrug'i chiqarish haqidagi arizaga ilova qilingan bolaning tug'ilganligi haqidagi guvohnomada bolaning otasi belgilanmagan.

FPKning 238²-moddasi 3-bandiga ko'ra, agar voyaga yetmagan bolalar uchun alimentlar undirish haqidagi, otalikni belgilash bilan yoki uchinchi shaxslarni jalb etish zarurati bilan bog'liq bo'lmagan talab arz qilingan bo'lsa, sud buyrug'i chiqarilishi belgilangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2006-yil 3-fevraldagi "Buyruq tartibida ish yuritishni tartibga soluvchi qonun normalarini qo'llashning ayrim masalalari to'g'risida"gi 4-sonli qarorining 11-bandida ko'rsatilishicha, sudlarning e'tibori qaratilganki, FPKning 238²-moddasi 3-bandiga asosan, voyaga yetmagan bolalar uchun aliment undirish haqidagi talab bo'yicha sud buyrug'i arz qilingan talab otalikni belgilash yoki uchinchi shaxslarni jalb etish zarurati bilan bog'liq bo'lmasa chiqariladi. Bunda sudlar birgina otalikni belgilash haqidagi talab arz qilingan holda emas, balki shu bilan birgalikda ikkinchi taraf tomonidan otalik (onalik)ka nisbatan e'tiroz bildirilgan hollarda ham sud buyrug'i chiqarish mumkin emasligini nazarda tutishlari lozim. Ushbu holatlarning barchasi nizo mavjudligidan dalolat berib, sud buyrug'i chiqarishni istisno etadi.

Yuqoridagilarga asosan va FPKning 237–238-, 238²-moddalarini qo'llab,

Ajrim qilaman:

Undiruvchi (F.I.O.)ning qarzdor (F.I.O.)ga nisbatan aliment undirish haqidagi arizasiga sud buyrug'i chiqarish rad etilsin.

Sud buyrug'i chiqarishni rad etish undiruvchi (F.I.O.)ni shu talab bo'yicha da'vo tartibida sudga murojaat qilish huquqidan mahrum qilmaydi.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

Sud buyrug'idan namunalar**SUD BUYRUG'I**

22-mart 2013-yil

SB-1-467/13-sonli ish yurituv

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Mirobod tumanlararo sudi sudyasi (F.I.O.), Toshkent shahar Mirobod tumani Bahor ko'chasi 18/20-1-uy 10-xonadonda yashovchi 1985-yilda tug'ilgan undiruvchi (F.I.O.)ning Toshkent shahar Mirobod tumani Bahor ko'chasi 144-uy 10-xonadonda yashovchi 1982-yilda tug'ilgan qarzdor (F.I.O.)ga nisbatan farzand ta'minoti uchun aliment undirish haqida sud buyrug'ini berish to'g'risidagi arizasini ko'rib,

FPK 238²-moddasining 3-bandiga asosan, 238⁸-moddasini qo'llab,

BUYURAMAN:

Toshkent shahar Mirobod tumani Bahor ko'chasi 144-uy 10-xonadonda yashovchi 1982-yilda tug'ilgan qarzdor (F.I.O.)dan Toshkent shahar Mirobod tumani Bahor ko'chasi 18/20-1-uy 10-xonadonda yashovchi 1985-yilda tug'ilgan undiruvchi (F.I.O.)ning foydasiga, voyaga yetmagan 2004-yil 15-iyulda tug'ilgan (F.I.O.) va 2006-yil 18-noyabrda tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandlarining moddiy ta'minoti uchun qarzdorning har oydagi oylik ish haqi va boshqa daromadining 1/3 qismi miqdorida 2013-yil 8-yanvar kundan boshlab to farzandlari voyaga yetguniga qadar aliment undirilsin.

Qarzdor (F.I.O.)dan davlat foydasiga 39.795 (o'ttiz to'qqiz ming yetti yuz to'qson besh) so'm davlat boji undirilsin.

Qarzdor buyruq nusxasini olgan kundan e'tiboran talab qilingan ariza yuzasidan e'tirozini o'n kunlik muddatda sudga yuborishga haqli.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

Sud buyrug'ini bekor qilish to'g'risidagi e'tiroz namunasi

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar
Shayxontohur tumanlararo sudiga
Qarzdor: (F.I.O.) 1982-yilda tug'ilgan. Mirobod
tumani Bahor ko'chasi 144-uy
10-xonadonda istiqomat qiladi.

E'TIROZ

(sud buyrug'ini bekor qilish haqida)

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Mirobod tumanlararo sudi tomonidan 2014-yil 22-martda Toshkent shahar Mirobod tumani Elektr energiya tarmoqlari bo'limiga 100 000 (yuz ming) so'm qarzdorlik to'lovlarini undirish haqida (F.I.O.)ga nisbatan SB-467/10-sonli sud buyrug'i chiqarilgan.

Mirobod tumani Bahor ko'chasi 144-uy 10-xonadonning elektr energiyadan hech qanday qarzdorligi mavjud emas. Chunki oxirgi marta 2014-yil 20-martda elektr energiya uchun 200 000 (ikki yuz ming) ming so'm pul to'langan. Shuning uchun ushbu sud buyrug'ini bekor qilishingizni so'rayman.

Ilova:

- 1) sud buyrug'i nusxasi;
- 2) elektr energiya uchun pul to'langanlik haqidagi kvitansiya.

Sana

imzo

(F.I.O.)

VIII BOB BO'YICHA ILOVALAR**Da'vo arizasi, sudning ajrimlari, sudning hal qiluv qarorlaridan namunalar**

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar
Mirobod tumanlararo sudiga

Da'vogar: (F.I.O.) Ya/j: Toshkent shahar Hamza tumani
Tuzel-2 ko'chasi 20 -uy 38 -xonadon.

Javobgar: (F.I.O.) Ya/j: Toshkent shahar, Hamza tumani,
Iltifot ko'chasi, 73 -uy.

DA'VO ARIZA

(nikohni bekor qilish haqida)

Men, (F.I.O.) javobgar (F.I.O.) bilan 2012-yil 27-aprelda turmush qurib, Toshkent shahar Hamza tumani FHDYo bo'limi tomonidan qonuniy nikohdan o'tdim. Birgalikdagi turmushimizdan 2013-yil 18-aprel kuni tug'ilgan bir nafar (F.I.O.) ismli farzandimiz bor. O'rtamizdagi nikoh bekor qilinmagan.

Javobgar (F.I.O.) menga va oila a'zolarimga nisbatan noto'g'ri munosabatda bo'lib, meni va ota-onamni hurmat qilmagan va bundan keyin birga yashash imkoniyati yo'qligi sababli mol mulklarini yig'ib, 2012-yil dekabr oyida ota-onasining uyiga ketib qolgan va hozirga qadar alohida uyda men bilan umumiy ro'zg'or yuritmasdan yashab kelmoqda.

O'rtamizdagi er-xotinlik munosabatlari 2012-yildan boshlab tugatilgan.

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 41-moddasi talabiga ko'ra, agar sud er va xotinning bundan buyon birgalikda yashashiga va oilani saqlab qolishga imkoniyat yo'q deb topsa, ularni nikohdan ajratadi.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2011-yil 20-iyuldagi "Sudlar tomonidan nikohdan ajratishga oid ishlar bo'yicha qonunchilikni qo'llash amaliyoti to'g'risida"gi 6-sonli qarorining 16-bandida tushuntirilishicha, sudlarning e'tibori shunga qaratilsinki, nikohdan ajratish to'g'risidagi talab faqat er-xotin bundan buyon birga hayot kechirishlarining va oila batamom buzilganligi sababli uni saqlab qolishning iloji yo'qligi aniqlangan holdagina qanoatlantirilishi lozim.

Mening javobgar bilan bundan buyon birga yashamasligim va oilani saqlab qolish imkoniyati yo'qligi haqidagi qarorim qat'iy bo'lib, u bilan tuzgan oilam tamomila barbod bo'lgan.

Yuqoridagilarni inobatga olib, O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksi 41-moddasi va Oliy Sudi Plenumining 2011-yil 20-iyuldagi "Sudlar tomonidan nikohdan ajratishga oid ishlar bo'yicha qonunchilikni qo'llash amaliyoti to'g'risida"gi 6-sonli qaroriga asosan, suddan

SO'RAYMAN:

Men bilan javobgar (F.I.O.) o'rtasidagi 2012-yil 27-aprelda Toshkent shahar Hamza tumani FHDYo bo'limi tomonidan №_____ -son bilan qayd qilingan nikohni bizlarga yarashish uchun muddat bermasdan bekor qilishingizni.

Ilova:

- 1) da'vo arizasi nusxasi;
- 2) nikoh va tug'ilganlik haqidagi dalolatnoma yozuvi nusxasi;
- 3) manzillar ma'mulotnomalari
- 4) davlat boji to'langanligi haqida kvitansiya.

Da'vogar:

imzo

(F.I.O.)

AJRIM

(yarashish uchun muddat berish va ishni ko'rishni keyinga qoldirish to'g'risida)

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Shayxontohur tumanlararo sudi 2014-yil 21-iyul kuni ochiq sud majlisida raislik etuvchi (F.I.O.), (F.I.O.)ning kotibligida, da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan nikohdan ajratish haqidagi arizasi bo'yicha yuritilgan 1-4127/14-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Taraflar – (F.I.O.) va (F.I.O.) 2009-yil 12-dekabr da qonuniy nikohdan o'tib turmush qurganlar.

Birgalikdagi turmushlaridan bir nafar – 2009-yil 3-martda tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandlari bor.

Taraflar 2013-yil apreldan buyon birga yashamaydilar va ular o'rtasidagi er-xotinlik munosabatlari o'sha paytdan tugatilgan.

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 41-moddasiga asosan sud er-xotinning birgalikdagi yashashi va oilani saqlab qolish imkoniyati qolmagan hollarda, ularning nikohini bekor qiladi.

Sud taraflar va ularning vakillarining bayonotlarini tinglab, ish materiallari bilan tanishib, er-xotinni kelgusida birgalikda yashashi mumkin deb hisoblaydi. Shu sababli oilani saqlab qolish maqsadida, er-xotinga yarashib olish uchun muddat tayinlanishi lozim.

Binobarin, O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 40–41-moddalari hamda FPKning 237–238-moddalariga asosan, sud

Ajrim qiladi:

Da'vogar (F.I.O.) va javobgar (F.I.O.)ga yarashib olishlari uchun 6 (olti) oy muhlat tayinlansin.

Ishni sud majlisida ko'rish 2015-yil yanvar oyining 1-kuni soat 10-00 ga qoldirilsin.

Mazkur ajrim ustidan xususiy shikoyat yoki xususiy protest keltirilmaydi.

Raislik etuvchi:

imzo

(F.I.O.)

**HAL QILUV QARORI
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI NOMIDAN**

2014-yil noyabr oyining 3-kuni Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Shayxontohur tumanlararo sudi o'z binosida ochiq sud majlisida raislik etuvchi sudya (F.I.O.), (F.I.O.)ning kotibligida, da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan nikohni bekor qilish haqidagi da'vo arizasi bo'yicha qo'zg'atilgan 1-3861/14-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Da'vogar (F.I.O.) javobgar (F.I.O.)ga nisbatan nikohdan ajratish haqidagi da'vo arizasi bilan sudga murojaat etgan.

Sud majlisida da'vogar (F.I.O.) da'vo talablarini quvvatlab, javobgar (F.I.O.) bilan 2008-yil 30-iyunda qonuniy nikohdan o'tib turmush qurganini, birgalikdagi turmushidan voyaga yetmagan ikki nafar: 2010-yil 7-sentabrda tug'ilgan (F.I.O.) va 2013-yil 14-iyunda tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandlari borligini, javobgar bilan turmushlari boshida yaxshi bo'lganini, lekin keyinchalik o'rtalarida kelishmovchiliklar, bir-birini tushunmaslik, arzimagan narsalarga ham urush-janjallar kelib chiqqa boshlaganini, o'rtalarida oilaviy munosabatlar buzilganini, 2013-yildan beri alohida yashashlarini, er-xotinlik munosabatlari tugatilganini, o'zaro hurmat va izzat yo'qolganini, oilani tiklashning imkoni yo'qligini, sud tomonidan oilani saqlab qolish maqsadida berilgan muddat ichida oilani tiklashga harakat qilmaganligini, o'rtalarida mulkiy nizo yo'qligini, farzandlarini moddiy jihatdan ta'minlashini, oilani kelgusida saqlab qolishning umuman iloji yo'qligini bayon qilib, da'vo talablarini qanoatlantirishni so'radi.

Sudga javobgar (F.I.O.) ariza bilan murojaat qilib, unda da'vo talablarini tan olib, oila butunlay barbod bo'lganligini, uni tiklashning imkoni yo'qligini, o'rtalarida mulkiy nizo yo'qligini, farzandlarini o'zining tarbiyasida qoldirishni, qizlik familiyasiga o'tishini bayon qilib, da'vo talablarini qanoatlantirishni hamda fuqarolik ishini o'zining ishtirokisiz ko'rishni so'ragan. Shu sababli sud fuqarolik ishini FPKning 174-moddasiga asosan javobgar (F.I.O.)ning ishtirokisiz ko'rib chiqishni lozim topadi.

Sud da'vogar va javobgarning bayonotini tinglab, ish hujjatlarini muhokama qilib va mavjud dalillarga huquqiy baho berib, quyidagi asoslarga ko'ra da'vogarning da'vo talablarini qanoatlantirish haqidagi xulosaga keladi.

Aniqlanishicha, taraflar (F.I.O.) va (F.I.O.) 2008-yil 30-iyun kuni oila qurganlar va ular o'rtasidagi qonuniy nikoh Toshkent shahar "Navro'z" nikoh uyi tomonidan 754-sonli dalolatnoma yozuvi bilan qayd qilingan.

Taraflarning birgalikdagi turmushlaridan ikki nafar – 2010-yil 7-sentabrda tug'ilgan (F.I.O.) va 2013- yil 14-iyunda tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandlari bor.

Taraflar o'rtasida yuzaga kelgan kelishmovchiliklar va janjallar o'zaro hurmat-ishonch, bir-birini tushunish va mehr-muhabbat tuyg'ularining yo'qolishiga hamda oilaning barbod bo'lishiga sabab bo'lgan. Shu sababli taraflar 2013-yildan buyon birga yashamaydilar va umumiy ro'zg'or yuritmaydilar. Shu paytdan e'tiboran ular o'rtasidagi er-xotinlik munosabatlari tugatilgan.

Bundan tashqari, sud tomonidan taraflarga yarashib olishlari uchun berilgan muddat davomida taraflar o'z oilasini saqlab qolishga harakat qilmaganlar. Ushbu holatlar esa oilaning batamom barbod bo'lganligidan va uni saqlab qolish imkoniyatlari qolmaganligidan dalolat beradi.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2011-yil 20-iyuldagi "Sudlar tomonidan nikohdan ajratishga oid ishlar bo'yicha qonunchilikni qo'llash amaliyoti to'g'risida"gi 6-sonli qarori 16-bandi hamda O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 41-moddasida sud er va xotinning bundan buyon birgalikda yashashiga va oilani saqlab qolishga imkoniyat yo'q deb topsa, ularni nikohdan ajratishi mumkinligi ko'rsatilgan.

Bunday holatlarda sud da'vogarning da'vo talablarini qanoatlantirib, da'vogar (F.I.O.) va javobgar (F.I.O.)lar 2008-yil 30-iyun kuni Toshkent shahar "Navro'z" nikoh uyi tomonidan 754-sonli dalolatnoma yozuvi bilan qayd qilingan nikohdan ajratishni, taraflarning ikki nafar – 2010-yil 7-sentabrda tug'ilgan (F.I.O.) va 2013-yil 14-iyunda tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandlarini onasi – javobgar (F.I.O.)ning tarbiyasida qoldirishni, javobgarni nikohdan oldingi qizlik familiyasiga qaytarishni, da'vogar (F.I.O.)dan davlat foydasiga 238.770 so'm davlat boji undirishni, javobgar (F.I.O.)ning qaramog'ida ikki nafar voyaga yetmagan farzandlari borligini inobatga olib, uni davlat boji to'lovlaridan ozod qilishni maqsadga muvofiq deb hisoblaydi.

Yuqoridagilarga ko'ra, O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 40–41-, 44–45-moddalarini, Fuqarolik protsessual kodeksining 174-, 203–206-moddalarini qo'llab, sud

Qaror qiladi:

Da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan nikohdan ajratish haqidagi da'vo arizasi qanoatlantirilsin.

Da'vogar (F.I.O.) va javobgar (F.I.O.) lar o'rtasida 2008-yil 30-iyun kuni Toshkent shahar "Navro'z" nikoh uyi tomonidan 754-sonli dalolatnoma yozuvi bilan qayd etilgan nikoh bekor qilinsin.

Taraflarning ikki nafar – 2010-yil 7-sentabrda tug'ilgan (F.I.O.) va 2013-yil 14-iyunda tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandlari onasi – javobgar (F.I.O.) tarbiyasida qoldirilsin.

Javobgar (F.I.O.) nikohdan oldingi qizlik familiyasiga qaytarilsin.

Nikohni bekor qilishni rasmiylashtirishda da'vogar (F.I.O.)dan davlat foydasiga 238.770 so'm davlat boji undirilsin.

Javobgar (F.I.O.) davlat boji to'lashdan ozod qilinsin.

Hal qiluv qaroridan norozi taraflar 20 kun muddat ichida shu sud orqali fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga apellyatsiya tartibida shikoyat berishi yoki protest keltirishi mumkin.

Raislik etuvchi:

imzo

(F.I.O.)

HAL QILUV QARORI O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI NOMIDAN

2014-yil avgust oyining 13-kunida Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Shayxontohur tumanlararo sudi, o'z binosida ochiq sud majlisida raislik etuvchi sudya (F.I.O.), (F.I.O.) ning kotibligida, advokat (F.I.O.)ning ishtirokida da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan nikohdan ajratish haqidagi da'vo arizasi bo'yicha yuritilgan 1-3888/14-sonli fuqarolik ishini ko'rib, quyidagilarni

Aniqladi:

Da'vogar (F.I.O.) javobgar (F.I.O.)ga nisbatan nikohdan ajratish haqidagi da'vo arizasi bilan sudga murojaat qilgan.

Sud majlisida da'vogar (F.I.O.) da'vo talablarini quvvatlab, javobgar (F.I.O.) bilan 2004-yil 23-fevralda qonuniy nikohdan o'tib turmush qurganligini, birgalikdagi turmushidan uch nafar – 2004-yil 8-oktabrda tug'ilgan (F.I.O.), 2006-yil 6-iyunda

tug'ilgan (F.I.O.) va 2010-yil 25-aprelda tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandlari borligini, javobgar bilan birgalikda turmush qurib yaxshi yashaganliklarini, ammo 2012-yildan boshlab javobgarning unga nisbatan munosabati keskin o'zgarganini, uni na turmush o'rtog'i sifatida, na qizlarining otasi sifatida hurmat qilmay qo'yganini, bir necha marotaba javobgarga oilani saqlab qolish haqida nasihat qilganini, lekin javobgar uni mensimay, unga nisbatan munosabatini o'zgartirmaganini, 2011-yilda ammasining qiziga uylanganini, bunga javobgar rozi bo'lganini, u bilan 20 kun yashaganini, u qizni javobgar bilan opa-singilday yashashini xohlaganini, lekin javobgar janjal qilgani sababli ajrashib ketishganini, shundan so'ng yana javobgar bilan yashab kelishganini, javobgar unga yetarli mehr berolmagani sababli bir necha marotaba uylanishga haqqi borligini, javobgar bilan birga javobgarning otasiga tegishli uyda yashab kelishganini, javobgar buni minnat qilib gapirishini, javobgar bilan o'rtalarida sababsiz janjallar bo'lib, 2014-yil 6-fevral kuni uni uydan haydab chiqarishganini, bundan so'ng oilani saqlab qolib bo'lmasligini, mulkiy nizosi borligini, javobgar bilan turmushlari davomida olingan avtomashinadan voz kechsa, u ham uyga da'vo qilmasligini, uyni farzandlariga qoldirishini, aks holda mulkiy nizosi bo'lishini, oilani tiklashning imkoni yo'qligini bayon qilib, suddan da'vo talablarini qanoatlantirishni so'radi.

Sud majlisida da'vogarning ishonchli vakili (F.I.O.) da'vo arizasini quvvatlab, uni qanoatlantirishni so'radi.

Sud majlisida javobgar (F.I.O.) da'vo arizasini tan olmasdan, haqiqatan ham da'vogar bilan 23-fevral 2004-yilda qonuniy nikohdan o'tib turmush qurganligini, birgalikdagi turmushlaridan uch nafar voyaga yetmagan farzandlari borligini, da'vogar bilan o'zaro kelishmovchiliklar sababli 2014-yil fevral oyidan buyon birga yashamasligini, turmushlari boshida da'vogar bilan yaxshi yashaganliklarini, keyinchalik o'rtalarida urush-janjal va kelishmovchiliklar kelib chiqa boshlaganini, da'vogar bilan yashash niyati borligini, oilani saqlab qolish tarafdori ekanligini bayon qilib, suddan da'vogarning da'vo talabini rad qilishni so'radi.

Sud majlisida javobgarning ishonchli vakili (F.I.O.) da'vo arizasini tan olmasdan, javobgarning ko'rgazmalarini quvvatlab, da'vo arizasini rad qilishni so'radi.

Sud taraflarning tushuntirishlarini tinglab, fuqarolik ishi hujjatlari bilan tanishib, quyidagi asoslarga ko'ra, da'vogarning da'vo talabini qanoatlantirishni rad qilishni lozim deb topadi.

Aniqlanishicha, taraflar – (F.I.O.) va (F.I.O.) 23-fevral 2004-yilda qonuniy nikohdan o'tib turmush qurganlar va ular o'rtasidagi nikoh shu kuni Toshkent shahar Olmazor tuman FHDYo bo'limi tomonidan 74-sonli dalolatnoma yozuvi bilan qayd qilingan.

O'zaro turmushlaridan uch nafar – 2004-yil 8-oktabrda tug'ilgan (F.I.O.), 2006-yil 6-iyunda tug'ilgan (F.I.O.) va 2010-yil 25-aprelda tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandlari bor.

Sudda aniqlanishicha, taraflar o'rtasida oilaviy kelishmovchiliklar 2014-yil fevral oyida boshlangan bo'lib, shu paytdan boshlab taraflar birga yashamaydilar.

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 41-moddasiga ko'ra, agar sud er va xotinning bundan buyon birgalikda yashashiga va oilani saqlab qolishga imkoniyat yo'q deb topsa, ularni nikohdan ajratadi.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2011-yil 20-iyuldagi "Sudlar tomonidan nikohdan ajratishga oid ishlar bo'yicha qonunchilikni qo'llash amaliyoti to'g'risida"gi 06-sonli qarorining 16-band 2-qismida tushuntirilishicha, turmushda kechadigan vaqtinchalik kelishmovchiliklar va tasodifiy sabablarga ko'ra er-xotin o'rtasida kelib chiqqan ixtiloflar, shuningdek, er-xotindan biri yoki har ikkalasining jiddiy vajlar keltirmagan holda nikoh munosabatlarini davom ettirishni xohlamasligi nikohdan ajratish uchun yetarli asos bo'la olmaydi. Nikohdan ajratishga asoslar bo'lmaganda, sud da'voni rad etadi.

Yuqorida qayd etilgan holatlarga hamda taraflarning 2014-yil fevral oyigacha bir oila bo'lib munosabatlari yaxshi bo'lganiga, umumiy ro'zg'or yuritib yashab kelganliklariga, oilaning barbod bo'lganligini tasdiqlovchi jiddiy ahamiyatga ega bo'lgan holatlar mavjud emasligiga, oilani saqlab qolishning imkoniyati bor ekanligiga va uch nafar voyaga yetmagan farzand borligiga huquqiy baho bergan holda, sud da'vogarning da'vo arizasida ko'rsatilgan vajlar nikohdan ajratishga asos bo'la olmaydi deb hisoblaydi.

Shuningdek, da'vogar (F.I.O.) sudda bergan ko'rsatmasida oilaning barbod bo'lganligini jiddiy asoslab bera olmadi. Shu sababli sud da'vo arizasini rad qilish haqidagi xulosaga keladi.

Yuqoridagilarga ko'ra va O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 41-moddasi, O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2011-yil 20-iyundagi "Sudlar tomonidan nikohdan ajratishga oid ishlar bo'yicha qonunchilikni qo'llash amaliyoti to'g'risida"gi 06-sonli qarori hamda FPKning 203–206-moddalariga asosan, sud

Qaror qiladi :

Da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan nikohdan ajratish haqidagi da'vo arizasini qanoatlantirish rad etilsin.

Hal qiluv qaroridan norozi taraf 20 kunlik muddat ichida mazkur sud orqali Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga apellyatsiya tartibida shikoyat yoki protest keltirish huquqiga ega.

Raislik etuvchi:

imzo

(F.I.O.)

AJRIM

(ishni bir suddan boshqa sudga o'tkazish to'g'risida)

2014-yil 2-iyul kunida Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Mirobod tumanlararo sudi ochiq sud majlisida raislik etuvchi sudya (F.I.O.), (F.I.O.)ning kotibligida 2011-yil 20-iyundagi da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.) nisbatan nikohdan ajratish haqidagi da'vo arizasi bo'yicha yuritilgan 1-3825/14-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Da'vogar (F.I.O.) javobgar (F.I.O.)ga nisbatan nikohdan ajratish haqidagi da'vo arizasi bilan sudga murojaat etgan.

Ish hujjatlaridan ko'rinishicha, garchi da'vo arizasida javobgar (F.I.O.)ning yashash manzili sifatida Toshkent shahar Shayxontohur tumani Bog' ko'chasi 31-uy 41-xonadon ko'rsatilgan bo'lsa-da, javobgar (F.I.O.) bugungi kunda Toshkent viloyati Zangiota tumani Nazarbek mahallasi Reprom ko'chasida yashaydi.

FPKning 145-moddasining 1-qismiga ko'ra, arizalar javobgar doimiy yashab turgan yoki doimiy mashg'ul bo'lgan joydagi sudga beriladi.

FPKning 146-moddasining 2-qismi 4-bandiga ko'ra, ish muayyan sudga ko'rilayotganida bu ish sudlovga taalluqlilik qoidalari buzilgan holda yuritishga qabul qilinganligi ma'lum bo'lib qolsa, sud ishni ko'rishni boshqa sudga o'tkazadi.

Sud qonunning ushbu talabidan kelib chiqib, fuqarolik ishini javobgar (F.I.O.) yashab turgan joydagi sudga, ya'ni Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent viloyati Zangiota tumanlararo sudiga o'tkazishni lozim deb topadi.

Yuqoridagilarga ko'ra va FPKning 145-moddasining 1-qismi, 146-moddasi 2-qismi 4-bandi hamda 237-238-moddalariga asosan, sud

Ajrim qiladi:

Da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan nikohdan ajratish haqidagi da'vo arizasi bo'yicha yuritilgan 1-3825/14-sonli fuqarolik ishi mazmunan ko'rib chiqish uchun Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent viloyati Zangiota tumanlararo sudiga yuborilsin.

Ajrimdan norozi tomonlar 10 kun muddat ichida Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga xususiy shikoyat yoki xususiy protest keltirishlari mumkin.

Raislik etuvchi:

imzo

(F.I.O.)

AJRIM

(da'vodan voz kechganligi sababli ish yuritishni tugatish to'g'risida)

2014-yil iyul oyining 8-kunida Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Mirobod tumanlararo sudi o'z binosida ochiq sud majlisida raislik etuvchi sudya (F.I.O.), (F.I.O.)ning kotibligida, da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan nikohdan ajratish haqidagi da'vo arizasi yuzasidan yuritilgan 1-4081/14-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Da'vogar (F.I.O.) javobgar (F.I.O.)ga nisbatan nikohdan ajratish haqidagi da'vo arizasi bilan sudga murojaat qilgan.

Da'vogar (F.I.O.) yozma ariza bilan sudga murojaat qilib, da'vo talabidan voz kechishini bildirdi.

FPKning 100-moddasi 3-qismiga ko'ra, da'vogar arz qilgan talablaridan voz kechgan bo'lsa va sud bu voz kechishni qabul qilsa, sud ish yuritishni tugatadi.

Sud da'vogarning nikohdan ajratish haqidagi da'vo talabidan voz kechishi qonunga xilof emasligi yoki boshqa shaxslarning huquq va manfaatlarini buzmasligi sababli, uni qabul qilishni va fuqarolik ishi bo'yicha ish yuritishni tugatishni lozim deb hisoblaydi.

Yuqoridagilarga ko'ra, FPKning 40-, 100-modda 3-qismi, 101-, 237-238-moddalariga asosan, sud

Ajrim qiladi:

Da'vogar (F.I.O.)ning nikohdan ajratish haqidagi da'vo talabi bo'yicha ish yuritish tugatilsin.

Ajrimdan norozi tomon 10 kunlik muddat ichida Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga shu sud orqali xususiy shikoyat yoki xususiy protest keltirishi mumkin.

Raislik etuvchi:

imzo

(F.I.O.)

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar
Yakkasaroy tumanlararo sudiga

Da'vogar: (F.I.O.) -1988-y.t. Ya/j.: Toshkent shahar
Yakkasaroy tumani Djambul ko'chasi 24-uy.

Javobgar: (F.I.O.) -1988-y.t. Ya/j.: Toshkent shahar
Yakkasaroy tumani Djambul ko'chasi 24-uy.

DA'VO ARIZA

(mol-mulkni o'zganing egaligidan olish va birgalikdagi nikoh davomida
orttirilgan mol-mulklarni bo'lish haqida)

Men (F.I.O.) javobgar (F.I.O.) bilan 2008-yil 18-noyabr kuni Yakkasaroy tumani FXDYo bo'limidan qonuniy nikohdan o'tib turmush qurdim, birgalikdagi turmushimizdan ikki nafar: 2009-yil 20-avgust kuni tug'ilgan (F.I.O.) va 2011-yil 19-oktabr kuni tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandlarimiz bor. O'rtamizdagi nikoh bekor qilinmagan.

Javobgar (F.I.O.) bilan oilaviy munosabatlarimiz to'g'ri kelmaganligi sababli hozirda birga yashamaymiz. Ayni paytda men farzandlarim bilan ota-onamning uyida yashab kelyapman.

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 23-moddasiga asosan, er-xotinning nikoh davomida orttirgan mol-mulklari, shuningdek, nikoh qayd etilgunga qadar, bo'lajak er-xotinning umumiy mablag'lari hisobiga olingan mol-mulklari, agar qonun yoki nikoh shartnomasida boshqacha hol ko'rsatilmagan bo'lsa, ularning birgalikdagi umumiy mulki hisoblanadi.

Javobgar (F.I.O.) bilan birgalikdagi nikohimiz davomida bir qancha mol-mulklar orttirilgan bo'lib, ularni o'zaro kelishuv asosida bo'lib olish imkoniyati yo'q.

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 27-modasi 1-qismiga ko'ra, er va xotinning umumiy mol-mulkini bo'lish er va xotindan birining talabiga ko'ra, ular nikohda bo'lgan davrda ham, nikohdan ajralishgandan keyin ham, shuningdek, kreditor er va xotindan birining umumiy mol-mulkdagi ulushiga undiruvni qaratish uchun umumiy mol-mulkni bo'lish talabi bilan arz qilgan hollarda amalga oshirilishi mumkin.

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 28-moddasi 1-qismi talabiga ko'ra, er va xotinning umumiy mol-mulkini bo'lishda hamda ularning shu mol-mulkdagi ulushlarini aniqlashda, agar er va xotin o'rtasidagi nikoh shartnomasida boshqacha hol nazarda tutilmagan bo'lsa, er va xotinning ulushlari teng deb hisoblanadi.

Javobgar (F.I.O.) bilan birgalikdagi turmush davomida orttirilgan quyidagi mol mulklar javobgarining uyida qolgan bo'lib, bular:

2010-yilda ishlab chiqarilgan “CHEVROLET NEXIA” rusumli, davlat raqami 01 Q 070 FA, 2008-yilda ishlab chiqarilgan “TOYOTA COROLLA” rusumli, davlat raqami 01 F 050 CA bo‘lgan avtotransport vositalari va Toshkent shahar Yakkasaroy tumani Spitamen ko‘chasi 13-uy hamda Surxondaryo viloyati Sariosiyo tumani “Charog‘on” qishloq fuqarolar yig‘inidagi uylardan iborat.

Bugungi kunda menga tegishli bo‘lgan ota-onam tomonidan qizlik sepimga olib berilgan mol-mulk quyidagilardan iborat:

- mehmonxona mebellari to‘plami (1 komplekt: trexstvorniy gorka penal, kamod (oynali));
- yotoqxona mebellari to‘plami (1 komplekt: shkaf, yotoq krovati (2 kishilik) 2 ta tumbalari, 1 ta tryumosi, 1 ta pufigi);
- gilamlar (yotoqxonada 3 ta yashil, mehmonxonada bitta qizil, yo‘lakda bitta yo‘lak gilam, hammom va xojatxonada);

- bolalar xonasida bitta bolalar shkafi, bitta dazmol (Philips);
- bolalar o‘yinchoqlari va kiyim-kechaklari;
- parda(qirmizi rang), yog‘och va metaldan yasalgan veshalkalar 2 ta;
- bitta yog‘och sandiq va undagi narsalar;

Penal shaklidagi bitta stol, bitta bolalar krovati (yog‘ochdan);

- bitta svetilnik, bitta bolalar beshigi;
- bitta ayollar paltosi, bitta ayollar yarim paltosi;
- bitta oq plash, bitta ayollar dublyonkasi, ayollar kiyim kechaklari;
- tryumo mebelida turgan va uning ichidagi narsalar;
- mening (ayollar) kiyim-kechaklarim, mening (ayollar) oyoq kiyimlarim (kiyim-kechaklarim va oyoq kiyimlarim qishki va yozgi to‘plamlari) va boshq. (to‘liq ro‘yxat ilova qilinadi).

Yuqoridagilarni inobatga olib va O‘zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 23-, 27–28-moddalari va FKning 164-moddasiga asoslanib, suddan

SO‘RAYMAN:

Javobgar (F.I.O.) bilan birgalikda nikoh davomida orttirilgan yuqorida qayd etilgan mol-mulklarni bo‘lib berishingizni.

Menga tegishli bo‘lgan ota-onam tomonidan olib berilgan yuqorida ko‘rsatib o‘tilgan mol-mulklarimni javobgardan olib berishingizni.

Ilova:

- 1) da’vo ariza nusxasi;
- 2) nikoh guvohnomasi;

- 3) tug'ilganlik haqidagi guvohnoma nusxasi;
- 4) manzillar ma'mulotnomalari;
- 5) davlat boji to'langanligi haqida kvitansiya.

Da'vogar:

imzo

(F.I.O.)

Ishonchli vakili advokat:

imzo

(F.I.O.)

HAL QILUV QARORI O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI NOMIDAN

2013-yil oktabr oyining 17-kunida Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Mirobod tumanlararo sudi o'z binosida ochiq sud majlisida, raislik etuvchi sudya (F.I.O.), (F.I.O.)ning kotibligida, Bektemir tuman prokurorining yordamchisi (F.I.O.)ning ishtirokida da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan nikohni haqiqiy emas deb topish haqidagi da'vo arizasi yuzasidan yuritilgan 1-4031/13-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Da'vogar (F.I.O.) javobgar (F.I.O.)ga nisbatan nikohni haqiqiy emas deb topish haqidagi da'vo arizasi bilan sudga murojaat etgan.

Sud majlisida da'vogar (F.I.O.) da'vo talabini quvvatlab, javobgar (F.I.O.) bilan 2013-yil 27-iyun kuni Bektemir tumani FHDYo bo'limida qonuniy nikohdan o'tganligini, biroq to'yiga yaqin qolganda javobgar bilan uning dunyoqarashi va xarakteri to'g'ri kelmasligini, bir-biri bilan kelisha olmasligini bilib qolganligini, otionalari bir-birlariga yaqinroq qarindosh bo'lganligi sababli kelgusida hayotlarini o'ylab, nikohni bekor qilishga qaror qilganliklarini, qonuniy nikohdan o'tayotganda oila qurish niyati bo'lganligini, oila qurishga uni hech kim majburlamaganligini bayon qilib, da'vo talablarini qanoatlantirishni hamda javobgar (F.I.O.) bilan o'rtalarida qayd etilgan nikohni haqiqiy emas deb topishni so'radi.

Sud majlisida javobgar (F.I.O.) da'vogarning da'vo talablarini tan olib, haqiqatdan ham da'vogar bilan o'rtalarida nikoh 2013-yil 27-iyun kuni qayd etilganligini, boshida unda oila qurish maqsadi bo'lganligini, da'vogar bilan xarakterlari to'g'ri kelmasligi sababli oila qurishni istamaganligini bayon qilib, da'vogarning da'vo talablarini qanoatlantirishni so'radi.

Sud majlisida uchinchi shaxs Toshkent shahar Bektemir tumani FHDYo bo'limi vakili (F.I.O.) da'vo arizasini tan olmasdan, taraflar FHDYo bo'limiga 2013-yil 22-mayda ariza bilan murojaat qilishganligini va tibbiy ko'rikdan o'tishganligini, berilgan

muddat o'tib, 27-iyun kuni nikohlari qayd qilinganligini, bu holatda nikohni qayd qilishga monelik qiladigan holat bo'lmaganligi sababli dalolatnoma yozuvi qayd etilganligini, nikoh qonunda belgilangan tartibda rasmiylashtirilganini bayon qilib, suddan da'vogarning da'vo arizasini qanoatlantirishni rad qilishni so'radi.

Sud taraflar va uchinchi shaxs ko'rsatmalarini tinglab, Bektemir tumani prokurori yordamchisi (F.I.O.)ning da'vo arizasini rad qilish haqidagi fikrini eshitib, ish hujjatlari bilan tanishib, quyidagi asoslarga ko'ra, da'vogarning da'vo talabini qanoatlantirishni rad qilish lozim deb hisoblaydi.

Sudda aniqlangan holatlarga ko'ra, taraflar (F.I.O.) va (F.I.O.)lar Toshkent shahar Bektemir tumani FHDYo bo'limi tomonidan 2013-yil 27-iyunda 123-sonli dalolatnoma yozuvi bilan qonuniy nikohdan o'tishgan.

Birgalikdagi turmushlaridan farzandlari yo'q.

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 49-moddasiga asosan, nikoh quyidagi hollarda haqiqiy emas deb topiladi:

- Oila kodeksning 14–16-moddalarida belgilangan shartlar buzilganda;
- soxta nikoh tuzilganda, ya'ni er-xotin yoki ulardan biri oila qurish maqsadini ko'zlamay nikoh qayd qildirganda;
- nikohlanuvchi shaxslardan biri tanosil kasalligi yoki odamning immunitet tanqisligi virusi (OIV kasalligi) borligini ikkinchisidan yashirganda, agar ikkinchisi sudga shunday talab bilan murojaat etsa.

Shuningdek, mazkur kodeksning 50-moddasi 1-qismiga asosan nikohni haqiqiy emas deb topish faqat sud tartibida amalga oshiriladi.

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 16-moddasiga asosan, soxta nikoh tuzilganda, ya'ni er-xotin yoki ulardan biri oila qurish maqsadini ko'zlamay nikoh qayd qildirganda, nikohlanuvchi shaxslardan biri tanosil kasalligi yoki odamning immunitet tanqisligi virusi (OIV kasalligi) borligini ikkinchisidan yashirganda, agar ikkinchisi sudga shunday talab bilan murojaat etsa, nikoh haqiqiy emas deb topiladi.

Yuqoridagi qonun talablari O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2011-yil 20-iyundagi "Sudlar tomonidan nikohdan ajratishga oid ishlar bo'yicha qonunchilikni qo'llash amaliyoti to'g'risida"gi 06-sonli qarorining 34-bandida ham tushuntirib o'tilgan.

Fuqarolik ishi materiallarida to'plangan hujjatlar va taraflarning ko'rsatmalaridan ko'rinishicha, da'vogar (F.I.O.) va javobgar (F.I.O.)da qonuniy nikohni qayd qilishda oila qurish maqsadi bo'lgan, ularni hech kim nikohdan o'tishga majbur qilmagan. Taraflar o'z ixtiyorlari bilan oila qurish maqsadida, qonuniy nikohdan o'tish uchun FHDYo bo'limiga ariza bilan murojaat qilganlar.

Shuningdek, da'vogar (F.I.O.) ishni sudga ko'rish davomida o'z da'vo talabini tasdiqlovchi dalillar taqdim qila olmadi. Zero, FPKning 57-moddasiga ko'ra, har bir taraf o'zining talablari va e'tirozlariga asos qilib ko'rsatgan holatlarni isbotlashi shart

hamda 59-moddasiga ko'ra, qonun bo'yicha ishning muayyan isbotlash vositalari bilan tasdiqlanishi lozim bo'lgan holatlarini boshqa hech qanday isbotlash vositalari bilan tasdiqlash mumkin emas.

Bunday holatda, sud da'voni qanoatlantirish uchun qonuniy asoslar aniqlanmaganini, da'vogar tomonidan ham nikohni haqiqiy emas deb topish uchun asos bo'ladigan holatlar va bu holatlarni tasdiqlovchi dalillar taqdim etilmaganini inobatga olib, da'vogarning da'vo talabini asossiz deb hisoblab, uni qanoatlantirishni rad qilishni lozim deb topadi.

Sud arz qilingan talablarni qanoatlantirish rad etilgan taqdirda FPKning 120-moddasida sudning ishni ko'rish bilan bog'liq bo'lgan chiqimlari da'vogardan davlat daromadiga undirilishi nazarda tutilgani sababli davlat boji masalasini muhokama qilib, da'vogar tomonidan da'vo arizasi berishda belgilangan miqdorda davlat boji to'langanini inobatga oladi.

Yuqoridagilarga asoslanib, O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 16-, 49–50 -moddalari, FPKning 57-, 203–206-moddalariga asosan, O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2011-yil 20-iyuldagi “Sudlar tomonidan nikohdan ajratishga oid ishlar bo'yicha qonunchilikni qo'llash amaliyoti to'g'risida”gi 06-sonli qarori tushuntirishlaridan kelib chiqib, sud

Qaror qiladi:

Da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan nikohni haqiqiy emas deb topish haqidagi da'vo talabini qanoatlantirish rad qilinsin.

Hal qiluv qaroridan norozi tomon 20 kunlik muddat ichida shu sud orqali Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga apellyatsiya tartibida shikoyat, prokuror apellyatsiya protesti keltirish huquqiga ega.

Raislik etuvchi:

imzo

(F.I.O.)

HAL QILUV QARORI O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI NOMIDAN

2013-yil aprel oyining 5-kunida Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Mirobod tumanlararo sudi o'z binosida ochiq sud majlisida raislik etuvchi sudya (F.I.O.), (F.I.O.)ning kotibligida, da'vogar Toshkent shahar prokurorining jamiyat va davlat manfaatida javobgarlar Toshkent shahar hokimiyati va (F.I.O.)ga nisbatan Toshkent shahar Uchtepa tumani FHDYo bo'limida 2008-yil 5-mart kuni 113-sonli dalolatnoma yozuvi bilan qayd qilingan nikohni haqiqiy emas deb topish hamda Toshkent shahrida doimiy ro'yxatdan o'tganligi to'g'risidagi hujjatlarni haqiqiy emas

deb topish va propiskani bekor qilish haqidagi da'vo arizasi yuzasidan yuritilgan 1-596-3178/13-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Da'vogar Toshkent shahar prokurori jamiyat va davlat manfaatida javobgarlar Toshkent shahar hokimiyati va (F.I.O.)ga nisbatan Toshkent shahrida doimiy ro'yxatdan o'tganligi to'g'risidagi hujjatlarni haqiqiy emas deb topish va propiskani bekor qilish haqidagi da'vo arizasi bilan sudga murojaat etgan.

Sud majlisida Mirobod tuman prokurorining yordamchisi (F.I.O.) da'vo talablarini quvvatlab, ularni aniqlashtirib, javobgar (F.I.O.) Buxoro viloyatida tug'ilib, muqaddam Samarqand viloyati Bulung'ur tumani, Sh.Mamanova ko'chasi 16-uyda doimiy ro'yxatdan o'tib yashab kelganligini, u 2008-yil 12-martda Toshkent shahar hokimiyatining Toshkent shahar ro'yxatdan o'tkazish bo'yicha maxsus komissiyasiga Toshkent shahrida doimiy ro'yxatdan o'tishga ruhsat berishni so'rab murojaat qilganligini, o'z arizasiga 2008- yildagi 5-martdagi Toshkent shahrida doimiy ro'yxatda bo'lgan (F.I.O.) bilan Uchtepa tuman FHDYo tomonidan rasmiylashtirilgan nikoh tuzganligi haqidagi guvohnomani ilova qilganligini, mazkur holat yuzasidan olib borilgan surishtiruvlar natijasida javobgar Uchtepa tuman IIB XChK va FRB inspektori bilan oldindan jinoiy til biriktirib, fuqaro (F.I.O.) bilan soxta nikoh tuzib, ushbu soxta nikoh guvohnomasi yordamida Toshkent shahrida doimiy ro'yxatdan o'tishni maqsad qilganligini, unga nisbatan O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi tomonidan 2011-yil 13-martda jinoiy ish qo'zg'atilganligini, javobgar (F.I.O.) fuqaro (F.I.O.) bilan oila qurish maqsadini ko'zlamay nikohdan o'tganligini bayon qilib, suddan (F.I.O.) va (F.I.O.) o'rtasida Toshkent shahar Uchtepa tumani FHDYo bo'limida 2008-yil 5-martda 113-sonli dalolatnoma yozuvi bilan qayd qilingan nikohni haqiqiy emas deb topishni, shuningdek, (F.I.O.)ning Toshkent shahrida doimiy ro'yxatdan o'tganligi to'g'risidagi hujjatlarni haqiqiy emas deb topishni va propiskani bekor qilishni so'radi.

Sud majlisida javobgar (F.I.O.) da'vogarning da'vo talabini tan olib, fuqaro (F.I.O.) bilan oila qurish niyati bo'lmasdan nikoh qayd qilganligini, bundan asosiy maqsadi Toshkent shahrida doimiy propiskaga o'tish bo'lganligini bayon qilib, suddan da'vogarning da'vo talabini qonuniy hal qilishni so'radi.

Sudga tegishli tartibda chaqirilgan Toshkent shahar hokimiyati vakili va Uchtepa tumani FHDYo bo'limi vakili noma'lum sabablarga ko'ra sud majlisiga kelmadi, sudga kelmaslik sabablarini bayon qilmadilar.

Sud FPKning 174-moddasiga ko'ra, fuqarolik ishini Toshkent shahar hokimiyati vakili va Uchtepa tumani FHDYo bo'limi vakilining ishtirokisiz ko'rib chiqishni lozim topdi.

Uchinchi shaxs (F.I.O.)ning amalda ro'yxatda qayd qilingan manzilda istiqomat qilmayotganligi va hozirgi turar joyi noma'lumligi uchun, sud majlisiga chaqirilganligi haqidagi chaqiruv qog'ozini topshirishning ilojisi bo'lmaganligi bois, sud mazkur fuqarolik ishini, FPKning 139-moddasiga binoan, uning ishtirokisiz ko'rib chiqishni lozim topdi.

Sud taraflar bayonotlarini tinglab, ish hujjatlarini muhokama etib va to'plangan dalillarga huquqiy baho berib, da'vo talablarini asosli deb hisoblab, quyidagilarga ko'ra uni qanoatlantirish lozim deb topdi.

Sudda aniqlanishicha, Toshkent shahar hokimligi huzuridagi Toshkent shahrida ro'yxatdan o'tkazish bo'yicha maxsus komissiya a'zolarining 2008-yil 19-sentabrda imzolangan 38-sonli xulosasi bilan javobgar (F.I.O.) Toshkent shahriga doimiy ro'yxatdan o'tish haqidagi arizasini qanoatlantirish haqida xulosa berilib, mazkur xulosa Toshkent shahar hokimi tomonidan tasdiqlangan.

Ushbu xulosada javobgar (F.I.O.)ning Toshkent shahrida doimiy propiska qilinishiga asos qilib javobgar tomonidan u va fuqaro (F.I.O.) o'rtasida 2008-yil 5-martda Toshkent shahar Uchtepa tumani FHDYo bo'limida qayd qilingan nikoh tuzilganligi ko'rsatilgan.

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 49-moddasiga asosan, soxta nikoh tuzilganda, ya'ni er-xotin yoki ulardan biri oila qurish maqsadini ko'zlamay nikoh qayd qildirganda, nikoh haqiqiy emas deb topiladi. Shuningdek, Oila kodeksining 50-moddasi 1-qismiga asosan, nikohni haqiqiy emas deb topish faqat sud tartibida amalga oshiriladi.

Ushbu moddaga ko'ra, er-xotin soxta nikoh qayd qildirgan va oila qurmagan bo'lsalar, nikoh haqiqiy emas deb topilishi mumkin.

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 54-moddasi 2-qismiga asosan, soxta nikohni haqiqiy emas deb topishni prokuror talab qilishga haqli, er (xotin) oila qurish maqsadisiz nikohga kirgan hollarda esa, bunday talab xotin (er) tomonidan ham qo'yilishi mumkin.

O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi Iqtisodiy jinoyatchilik va korrupsiyaga qarshi kurashish boshqarmasi alohida muhim ishlar bo'yicha katta tergovchisi (F.I.O.)ning 2011-yil 13-mart kungi ayblovni to'ldirib, jinoyat ishida ayblanuvchi tariqasida ishtirok etishga jalb qilish haqidagi qaroridan ko'rinishicha, javobgar (F.I.O.) Toshkent shahrida doimiy ro'yxatdan o'tish maqsadida fuqaro (F.I.O.)ning ishonchini suiiste'mol qilib, u bilan oila qurish maqsadini ko'zlamay, Uchtepa tumani FHDYo bo'limida qonuniy nikohdan o'tgan.

O'zbekiston Respublikasi FKning 12-moddasiga asosan, davlat organining yoki fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organining qonun hujjatlariga muvofiq bo'lmagan hamda fuqaroning yoki yuridik shaxsning fuqarolik huquqlarini va qonun bilan

qo'riqlanadigan manfaatlarini buzadigan hujjati sud tomonidan haqiqiy emas deb topilishi mumkin.

Sud hujjatni haqiqiy emas deb topgan taqdirda, buzilgan huquq FKning 11-moddasida nazarda tutilgan usullarda himoya qilinishi kerak.

Sud javobgar (F.I.O.)ning fuqaro (F.I.O.) bilan oila qurish maqsadi bo'lmasdan qonuniy nikohdan o'tganligini tan olganligini va ushbu holat dastlabki tergov jarayonida isbotlanganligini inobatga olib, Toshkent shahar prokurorining da'vo talabini asosli deb hisoblab, uni qanoatlantirish hamda javobgar (F.I.O.) va fuqaro (F.I.O.) o'rtasida 2008-yil 5-martda tuzilgan nikohni haqiqiy emas deb topishni, mazkur soxta nikoh asosida chiqarilgan Toshkent shahar hokimligi huzuridagi Toshkent shahrida ro'yxatdan o'tkazish bo'yicha maxsus komissiyaning 2008-yil 19-sentabr kungi 38-sonli xulosasining javobgar (F.I.O.)ga tegishli qismini haqiqiy emas deb topish va bekor qilish haqidagi xulosaga keladi.

Sud davlat boji masalasini muhokama qilib, FPKning 110-moddasiga asosan, javobgarlarni davlat bojidan ozod qilish mumkin deb hisoblaydi.

Yuqoridagilarga binoan va O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 49-, 50-, 54-moddalari, FPKning 139-, 174-, 180-, 203–206-moddalarini qo'llab, sud

Qaror qiladi:

Da'vogar Toshkent shahar prokurorining jamiyat va davlat manfaatida javobgarlar Toshkent shahar hokimiyati, Toshkent shahar Uchtepa tumani FHDYo bo'limi va (F.I.O.)ga nisbatan nikohni haqiqiy emas deb topish va Toshkent shahrida doimiy ro'yxatdan o'tganligi to'g'risidagi xulosaning javobgarga tegishli bandini bekor qilish haqidagi da'vo arizasi qanoatlantirilsin.

Javobgar (F.I.O.) va (F.I.O.) o'rtasida Toshkent shahar Uchtepa tumani FHDYo bo'limida 2008-yil 5-martda 113-sonli dalolatnoma yozuvi bilan qayd qilingan nikoh haqiqiy emas deb topilsin.

Toshkent shahar hokimiyati huzuridagi Toshkent shahar bo'yicha ro'yxatdan o'tkazish maxsus komissiyasi tomonidan 2008-yil 19-sentabrda imzolangan 38-sonli xulosaga ko'ra, ko'ra javobgar (F.I.O.)ga tegishli 56-bandi va unga asosan qo'yilgan propiska haqiqiy emas deb topilsin va bekor qilinsin.

Javobgarlar Toshkent shahar hokimiyati va (F.I.O.) davlat bojidan ozod qilinsin.

Hal qiluv qaroridan norozi tomon 20 kunlik muddat ichida shu sud orqali Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga shikoyat bilan murojaat qilish huquqiga egadir.

Raislik etuvchi:

imzo

(F.I.O.)

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar
Uchtepa tumanlararo sudiga

Da'vogar: (F.I.O.) 1986-y.t. Ya/j: Toshkent shahar
Shayxontohur tumani Markaz-13 35-uy 43-xonadon.

Javobgar: (F.I.O.) 1982-y.t. Ya/j: Toshkent shahar
Chilonzor tumani Nukus ko'chasi 34-uy.

DA'VO ARIZA

(otalik huquqidan mahrum qilish to'g'risida)

Men (F.I.O.) javobgar (F.I.O.) bilan qonuniy nikohdan o'tib turmush qurdim, birgalikdagi turmushimizdan bir nafar – 2007-yil 10-iyun kuni tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandimiz bor. O'rtamizdagi nikoh bekor qilingan.

Javobgar 2010-yilda oilasini tashlab qo'yib, farzandidan xabar olmasdan, xatto, o'z farzandiga moddiy yordam ko'rsatmasdan yuribdi. O'g'lim javobgar uydan chiqib ketgandan keyin o'zimning tarbiyamdadir. Javobgar bilan nikohdan ajrashganman va undan aliment undirish to'g'risida sudga ariza berganman.

Javobgarning xulq-atvori buzilib ketgan, farzandining bugungi hayoti va kelajagi bilan mutlaqo qiziqmaydi, oilasi va farzandini tashlab qo'ygan va u otalikka noloyiqdir.

Yuqoridagilarga hamda O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 79-80-moddalariga asosan, suddan

SO'RAYMAN :

Javobgar (F.I.O.)ni voyaga yetmagan 2007-yil 10-iyun kuni tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandimga nisbatan otalik huquqidan mahrum qilishingizni.

Ilova:

Da'vo arizasi (2 nusxada);

Nikohdan ajraganlik haqidagi guvohnoma nusxasi;

Adres byurosidan ma'lumotnomalar;

Farzand tug'ilgani haqidagi guvohnoma nusxasi;

Davlat boji to'langani haqidagi kvitansiya.

Da'vogar:

imzo

(F.I.O.)

SIRTDAN HAL QILUV QARORI O'ZBKISTON RESPUBLIKASI NOMIDAN

Fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod tumanlararo sudi o'z binosida 2009-yil sentabr oyining 16-kunida raislik etuvchi sudya (F.I.O.), (F.I.O.)ning kotibligida, Mirobod tuman prokurori yordamchisi (F.I.O.) ishtirokida, da'vogar Mirobod tuman prokurorining javobgar (F.I.O.)ga nisbatan otalik huquqidan mahrum qilish to'g'risidagi da'vosi bo'yicha fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Mirobod tuman prokurori sudga da'vo ariza bilan murojaat qilib, tuman prokuraturasi tomonidan moddiy ta'minotga muhtoj bo'lgan voyaga yetmaganlarga aliment pullarining o'z vaqtida undirilishi ahvoli yuzasidan tekshirish o'tkazilganini, Mirobod tuman "Madaniyat" MFY yashovchi (F.I.O.) Fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod tumanlararo sudining 2009-yil 20-fevral kunidagi sud buyrug'iga asosan, moddiy yordamga muhtoj bo'lgan voyaga yetmagan (F.I.O.) va (F.I.O.) ismli farzandlarining moddiy ta'minoti uchun muntazam ravishda aliment to'lab borishi lozim bo'lsa-da, javobgar (F.I.O.) bir necha marta ogohlantirilgan bo'lishiga qaramasdan 2009-yil fevral oyidan beri turli bahonalar bilan farzandlarini moddiy ta'minlashdan qasddan bo'yin tovlab kelayotganligini bildirib, javobgar (F.I.O.)ni voyaga yetmagan farzandlari (F.I.O.) va (F.I.O.)ga nisbatan otalik huquqidan mahrum qilishni so'ragan.

Sud majlisida da'vogar Mirobod tuman prokurori yordamchisi (F.I.O.) da'voni quvvatlab, haqiqatan ham tuman prokuraturasi tomonidan moddiy ta'minotga muhtoj bo'lgan voyaga yetmaganlarga aliment pullarini o'z vaqtida undirilishi ahvoli yuzasidan tekshirish o'tkazilganini, (F.I.O.) Mirobod tumanlararo sudining 2009-yil 20-fevral kunidagi sud buyrug'iga asosan, moddiy yordamga muhtoj bo'lgan voyaga yetmagan (F.I.O.) va (F.I.O.) ismli farzandlarining moddiy ta'minoti uchun muntazam ravishda aliment to'lab borishi lozim bo'lsa-da, javobgar (F.I.O.) bir necha marta ogohlantirilgan bo'lishiga qaramasdan, 2009-yil fevral oyidan beri turli bahonalar bilan farzandlarini moddiy ta'minlashdan qasddan bo'yin tovlab kelayotganligini bildirib, javobgar (F.I.O.)ni voyaga yetmagan farzandlari (F.I.O.) va (F.I.O.)ga nisbatan otalik huquqidan mahrum qilishni so'rab bayonot berdi.

Javobgar (F.I.O.) sud majlisiga bir necha marta chaqirilganiga qaramasdan, noma'lum sabablarga ko'ra, sudga hozir bo'lmadi, o'zining sudga kelmaslik sabablarini bildirmadi, ishni o'zining ishtirokisiz ko'rish to'g'risidagi ariza bilan murojaat qilmadi. Bunday holatlarda sud javobgarining sudga kelmaslik sabablarini uzrsiz deb topib, ishni FPKning 224-moddasi asosida unga nisbatan sirtdan ko'rish to'g'risidagi xulosaga keladi.

Sud majlisida Mirobod tuman xalq ta'limi bo'limi huzuridagi vasiylik va homiylik kengashi vakili (F.I.O.) o'zining bayonotida fuqaro (F.I.O.) tomonidan uzoq muddat voyaga yetmagan farzandlari (F.I.O.) va (F.I.O.)ning moddiy ta'minoti uchun aliment to'lashdan bo'yin tovlab kelgani hamda farzandlari tarbiyasi bilan shug'ullanmasdan kelayotganini, shu sababli javobgar (F.I.O.)ni voyaga yetmagan (F.I.O.) va (F.I.O.) ismli farzandlariga nisbatan otalik huquqidan mahrum qilish maqsadga muvofiq ekanligini bildirdi.

Sud da'vogar vakili hamda vasiylik va homiylik organi vakilining bayonotlarini tinglab, ish hujjatlarini o'rganib chiqib, da'vo arizasi quyidagi asoslarga ko'ra qanoatlantirilishi lozim degan xulosaga keladi.

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 73-moddasiga muvofiq, ota-ona o'z bolalarini tarbiyalash huquqiga ega va tarbiyalashi shart. Ota-ona o'z bolalarining tarbiyasi va kamoloti uchun javobgardir. Ular o'z bolalarining sog'lig'i, jismoniy, ruhiy, ma'naviy va axloqiy kamoloti haqida g'amxo'rlik qilishlari shart.

Mazkur fuqarolik ishi holatlaridan ko'rinishicha, (F.I.O.) va (F.I.O.)lar 2002-yilda qonuniy nikohdan o'tib turmush qurishgan bo'lib, ularning birgalikdagi turmushidan ikki nafar – 2005-yil 24-mart kuni (F.I.O.) va 2006-yil 10-avgust kuni (F.I.O.) ismli farzandlari tug'ilgan. O'zaro kelishmovchiliklar sababli er-xotin alohida-alohida yashab kelmoqdalar. Voyaga yetmagan farzandlar onasi (F.I.O.)ning tarbiyasida. FIB Mirobod tumanlararo sudining 2009-yil 20-fevral kunidagi sud buyrug'iga asosan (F.I.O.)dan voyaga yetmagan farzandlarining ta'minoti uchun aliment undirish belgilangan. Biroq javobgar (F.I.O.) moddiy yordamga muhtoj bo'lgan voyaga yetmagan farzandlarini moddiy ta'minlashdan bo'yin tovlab, turli bahonalar bilan farzandlariga aliment to'lamasdan kelmoqda. Natijada (F.I.O.) tuman prokuroriga qonuniy chora ko'rishni so'rab ariza bilan murojaat qilgan. Javobgarning otalik majburiyatlarini bajarishdan bosh tortgani holati ish hujjatlaridagi javobgar (F.I.O.) hamda undiruvchi (F.I.O.) ning tushuntirish xatlari bilan tasdiqlanadi. Sud javobgarning tushuntirish xatidagi aliment to'lashga sharoiti yo'qligi haqidagi vajini asossiz deb hisoblaydi, zero ushbu holat voyaga yetmagan farzandlariga moddiy ta'minot berishdan bo'yin tovlashga asos bo'lmaydi.

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 79-moddasiga binoan, ota-ona(ulardan biri) ota-onalik majburiyatlarini bajarishdan bosh tortsa, shu jumladan, aliment to'lashdan bo'yin tovlasa, ota-onalik huquqidan mahrum qilinishi mumkin.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 1998-yil 11-sentabrdagi "Bolalar tarbiyasi bilan bog'liq bo'lgan nizolarni hal qilishda sudlar tomonidan qonunlarni qo'llash amaliyoti to'g'risida"gi 23-sonli qarorining 15-bandiga ko'ra, ota-onalik majburiyatlarini bajarishdan bo'yin tovlashlik deganda, ota-onalik burchlarini uzluksiz ravishda bajarmaslik, o'z bolalariga qanday bo'lmasin g'amxo'rlik qilmaslik tushuniladi. Ota-onaning o'z majburiyatlarini bajarishdan bo'yin tovlaganliklari

ularning bolalarining ma'naviy tarbiyasi, jismoniy rivojlanishi, ta'limi, ijtimoiy foydali mehnatga tayyorgarligi to'g'risida g'amxo'rlik qilmaganida namoyon bo'ladi.

Sud javobgar (F.I.O.)ning voyaga yetmagan farzandlariga nisbatan otalik majburiyatlarini bajarishdan bo'yin tovlaganligini, xususan, uzoq muddatdan beri sud qarori bilan belgilangan alimentni to'lamasdan, farzandlarining ma'naviy tarbiyasi va jismoniy rivojlanishi to'g'risida g'amxo'rlik qilmaganini inobatga olib, da'vogar Mirobod tuman prokurorining da'vosini qanoatlantirish va javobgar (F.I.O.)ni ikki nafar farzandiga nisbatan otalik huquqidan mahrum qilish lozim deb hisoblaydi.

Yuqorida bayon qilinganlarga ko'ra, O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 73-,79-,88-moddasi, FPKning 224-, 203–206-moddalariga asosan, sud

Qaror qildi :

Mirobod tuman prokurorining javobgar (F.I.O.)ga nisbatan otalik huquqidan mahrum qilish to'g'risidagi da'vosi qanoatlantirilsin.

1983-yilda tug'ilgan, Mirobod tuman Madaniyat MFYda yashovchi (F.I.O.) voyaga yetmagan farzandlari – 2005-yil 24-mart kuni tug'ilgan (F.I.O.) va 2006-yil 10-avgust kuni tug'ilgan (F.I.O.)ga nisbatan otalik huquqidan mahrum qilinsin.

Hal qiluv qaroridan norozi taraf qaror e'lon qilingan kundan boshlab 20 kunlik muddat ichida fuqarolik ishlari bo'yicha Buxoro viloyat sudiga shu sud orqali apellyatsiya tartibida shikoyat yoki protest keltirishi mumkin. Javobgar 15 kunlik muddat ichida sirtidan qabul qilingan hal qiluv qarorini qayta ko'rib chiqish to'g'risida shu sudga ariza bilan murojaat qilishga haqlidir.

Raislik etuvchi:

(F.I.O.)

imzo

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI NOMIDAN HAL QILUV QARORI

2014-yil sentabr oyining 8-kunida Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Shayxontohur tumanlararo sudi o'z binosida ochiq sud majlisida raislik etuvchi sudya (F.I.O.), (F.I.O.)ning kotibligida, Toshkent shahar Olmazor tumani prokurori yordamchisi (F.I.O.)ning ishtirokida da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan bola bilan uchrashuv vaqtini belgilash haqidagi da'vo arizasi bo'yicha yuritilgan 1-4487/14-sonli fuqarolik ishini ko'rib, quyidagilarni

Aniqladi:

Da'vogar (F.I.O.) javobgar (F.I.O.)ga nisbatan bola bilan uchrashuv vaqtini belgilash haqidagi da'vo ariza bilan sudga murojaat qilgan.

Sud majlisida da'vogar (F.I.O.) da'vo talablarini to'liq quvvatlab, javobgar (F.I.O.) bilan 2010-yil 23- oktabrda qonuniy nikohdan o'tib turmush qurganligini, birgalikdagi turmushlaridan bir nafar – 2011-yil 11- sentabrda tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandi borligini, javobgar bilan o'zaro munosabatlari turmushlari boshida yaxshi bo'lganligini, keyinchalik javobgar bilan o'zaro kelishmovchiliklar, javobgarning oilada sababsiz ravishda janjal qilishlari, javobgar ota-onasining ularning oilasiga aralashishlari natijasida o'rtalaridagi er-xotinlik munosabatlari yomonlashib ketganligini, javobgar bilan 2011-yil mart oyidan buyon birga yashamasligini, o'sha paytdan buyon o'rtalarida umumiy ro'zg'or yuritilmasligini, javobgar bilan o'rtalaridagi qonuniy nikohlari bekor qilinganligini, hozirgi kunda farzandi javobgarning tarbiyasida ekanligini, farzandi uchun qonunda belgilangan miqdordagi nafaqani o'z vaqtida to'lab kelayotganligini, hozirda javobgar unga farzandini ixtiyoriy ravishda ko'rsatmayotganligini, shu sababli farzandi bilan uchrashib, uning tarbiyasida ishtirok etishni, uni moddiy jihatdan ta'minlashni xohlayotganligini, hozirgi kunda farzandini ko'rmaganligini, amaldagi qonunchiliklarga ko'ra ota sifatida o'z farzandining tarbiyasida ishtirok etishi shartligini bayon qilib, da'vo talablarini qanoatlantirishni hamda farzandi bilan har hafta shanba va yakshanba kunlari uchrashuv vaqtini belgilab berishni so'radi.

Sud majlisida javobgar (F.I.O.) da'vogarning da'vo talablarni tan olmasdan, da'vogar bilan 2010-yil oktabr oyida qonuniy nikohdan o'tib turmush qurganligini, birgalikdagi turmushlaridan bir nafar (F.I.O.) ismli voyaga yetmagan farzandi borligini, da'vogar bilan o'zaro kelishmovchiliklar sababli o'rtalaridagi qonuniy nikohlari bekor qilinganligini, da'vogar bilan 2011-yil mart oyidan buyon birga yashamasligini, farzandi hozirgi kunda o'zining tarbiyasida ekanligini, farzandi bilan ota-onasining uyida yashab kelayotganligini, farzandi unga o'rganib qolganligini, farzandini da'vogarga har haftada ikki marta bera olmasligini, chunki bu farzandining ruhiy holatiga salbiy ta'sir qilishi mumkinligini, da'vogar biror marta farzandini ko'rish uchun kelmaganligini bayon qilib, suddan da'vogarning da'vo arizasini rad qilishni so'radi.

Mustaqil talablar bilan arz qilmaydigan 3-shaxs – Olmazor tuman XTMFMTTEB bolalikni himoyalash bo'limining vakili (F.I.O.) (sudning so'rovnomasiga asosan) taraflarning yashash sharoitlarini tekshirilganligi haqida dalolatnoma va ishni o'zining ishtirokisiz ko'rib chiqish haqida sudga ariza taqdim qilganligi sababli, sud ishni FPKning 174-moddasiga ko'ra mustaqil talablar bilan arz qilmaydigan 3-shaxs – Olmazor tuman XTB bolalikni himoyalash bo'limining vakilining ishtirokisiz ko'rib chiqishni lozim topadi.

Sud taraflarning ko'rgazmalarini hamda Toshkent shahar Olmazor tumani prokurori yordamchisi (F.I.O.)ning fikrini tinglab, ish materiallari bilan tanishib, quyidagi xulosaga keladi:

Aniqlanishicha, da'vogar (F.I.O.) va javobgar (F.I.O.) 2010-yil 23-oktabr kuni Toshkent shahar Olmazor tumani FHDYo bo'limi tomonidan qonuniy nikohdan o'tganlar va bu haqda nikoh tuzish dalolatnomalarini qayd qilish daftarida 1248-sonli yozuv qayd qilingan.

O'rtalaridagi turmushdan bir nafar – 2011-yil 11-sentabrda tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandlari bor. Taraflar o'zaro kelishmovchiliklar sababli 2011-yil mart oyidan buyon birga yashamaydilar.

Taraflar o'rtalaridagi qonuniy nikoh Fuqarolik ishlari bo'yicha Shayxontohur tumanlararo sudining 2011- yil 12- avgust kunidagi hal qiluv qaroriga ko'ra bekor qilingan.

Hozirda javobgar da'vogarni voyaga yetmagan farzandi bilan uchrashishga qarshilik qilib kelayotganligi sababli, da'vogar bu borada sudga murojaat etishga majbur bo'lgan.

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksi 66-moddasining 2-qismiga ko'ra, ota va ona alohida yashagan holda, bola ularning har biri bilan ko'rishish huquqiga ega.

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 71-moddasiga ko'ra, ota-onaga o'z bolalariga nisbatan teng huquq va majburiyatlarga egadirlar.

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksi 73-moddasining 1-, 2-qismlariga ko'ra, ota-onaga o'z bolalarini tarbiyalash huquqiga ega va tarbiyalashi shart. Ota-onaga o'z bolalarining tarbiyasi va kamoloti uchun javobgardir. Ular o'z bolalarining sog'lig'i, jismoniy, ruhiy, ma'naviy va axloqiy kamoloti haqida g'amxo'rlik qilishlari shart.

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksi 76-moddasining 1-, 2-qismlariga ko'ra, bola bilan alohida yashayotgan ota(ona) bola bilan ko'rishish, uning tarbiyasida ishtirok etish va ta'lim olishi masalasini hal etishda qatnashish huquqiga ega. Bola bilan birga yashayotgan ota (ona) bolaning ona (ota)si bilan ko'rishishiga, agar bunday ko'rishish bolaning jismoniy va ruhiy sog'lig'iga, axloqiy kamolotiga zarar keltirmasa, qarshilik qilmasligi kerak. Sud yuqoridagi holatlarga hamda taraflarning farzandiga nisbatan teng huquq va majburiyatga ega bo'lib, farzandning tarbiyasi va kamoloti uchun javobgar ekanliklariga, da'vogar (F.I.O.)ning farzandi bilan uchrashishi bolaning jismoniy va ruhiy sog'lig'iga, axloqiy kamolotiga zarar keltirishi mumkin bo'lgan holatlar aniqlanmaganligiga, bolaning bugungi kunda boshqa oilada yashab kelayotganligiga, voyaga yetmagan farzandning yoshiga huquqiy baho bergan holda, da'vogarning da'vo talabini qisman qanoatlantirishni hamda uning farzandi bilan uchrashish vaqtini har haftaning shanba kuni soat 10:00 dan 13:00gacha vaziyat o'zgargunga qadar onasi (F.I.O.) ishtirokida belgilashni lozim deb topadi. Garchi, sud majlisida da'vogar (F.I.O.) farzandi bilan haftaning shanba va yakshanba kunlari

uchrashuv vaqtini belgilashni so'ragan bo'lsa-da, sud voyaga yetmagan (F.I.O.)ning yoshini, onasiga bog'langani va onasi bilan yashab kelayotgani holatlarini, shuningdek, otasini ko'rmagani va tanimasligini inobatga olib, bola bilan bir haftada ikki kun uchrashuv vaqtini belgilash maqsadga muvofiq emasligini inobatga oladi. Yuqoridagilarni inobatga olib, O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 66-, 71-, 73-, 76-moddalari hamda FPKning 203–206-moddalariga asosan, sud

Qaror qiladi:

Da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan bola bilan uchrashuv vaqtini belgilash haqidagi da'vo arizasi qisman qanoatlantirilsin.

Da'vogar (F.I.O.)ning 2011-yil 11-sentabr kuni tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandi bilan ko'rishish vaqti har haftaning shanba kuni soat 10:00 dan 13:00gacha vaziyat o'zgargunga qadar onasi (F.I.O.)ning ishtirokida belgilansin.

Hal qiluv qarori ustidan 20 kunlik muddat ichida shu sud orqali Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga apellyatsiya tartibida shikoyat berilishi yoki prokuror tomonidan protest keltirilishi mumkin.

Raislik etuvchi:

(F.I.O.)

Da'vo arizasi va sud hal qiluv qaroridan namuna

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar
Mirobod tumanlararo sudiga

Da'vogar: (F.I.O.) 1986-y.t. Ya/j.: Toshkent shahar
Shayxontohur tumani Markaz-13 35-uy 43-xonadon.

Javobgar: (F.I.O.) 1982 y.t. Ya/j.: Toshkent shahar
Chilonzor tumani Nukus ko'chasi 34-uy.

DA'VO ARIZA (ishga tiklash haqida)

Men, (F.I.O.) "O'zbekiston temir yo'llari" Davlat aksiyadorlik temiryo'l kompaniyasi "O'ztemiryo'lovchi" ochiq aksiyadorlik jamiyati "Servis-ekspress va mahalliy yo'nalishdagi yo'lovchi poyezdlarda xizmat ko'rsatishni tashkillashtirish filiali"da 2008-yil 11-iyul kunidan vagon kuzatuvchisi lavozimida ishlab kelganman. Xizmat davrida biror marotaba intizomiy javobgarlikka tortilmaganman. 2012- yil 26-oktabr kuni xizmat tartibiga ko'ra, 380-sonli "Toshkent-Termiz" yo'nalishi

bo'yicha qatnaydigan passajir poyezdining unga biriktirilgan 17-raqamli vagonida o'z xizmat vazifamni bajarayotganimda, poyezd jo'nashidan oldin yo'lovchilarning chiptalarini tekshirib chiqara boshladim. Shu payt mening vagonimga kiruvchi yo'lovchilar ularning yuklarini kuzatuvchi shaxslar yordam tariqasida olib kirib joylashtirib chiqishni iltimos qilgani sababli, kuzatuvchilarning vagonga kirishiga ruhsat bergandim. Oradan 2-3 daqiqa o'tmasdan kuzatuvchilar vagondan tushayotgan vaqtida vokzal qorovul bo'limi xodimlari kelib, kuzatuvchi shaxslarni o'zlari bilan olib ketishgan. Tekshiruvchilar ularga o'zlarini tanishtirmaganlar. Keyinchalik menga ma'lum bo'lishicha, tekshiruvchilar sakkizta kuzatuvchi shaxslarni biletsiz yo'lovchi deb, dalolatnoma tuzishgan. Rahbariyat meni ushbu holat bo'yicha chaqirdi. Men ularga nima uchun dalolatnoma mening ishtirokimsiz va o'sha vaqtning o'zida tuzilmaganligini aytganimda, rahbariyat mening vajlarimga ahamiyat bermasdan, o'z mehnat vazifasini bir marta qo'pol ravishda buzgan deb, O'zbekiston Respublikasi MKning 100-moddasi 4-bandiga asosan, mehnat shartnomasini 2012-yil 8-noyabrdan bekor qildi.

Ushbu harakatlar O'zbekiston Respublikasi Mehnat kodeksiga zid bo'lib, ish beruvchining ishdan bo'shatish to'g'risidagi buyrug'ini noqonuniy deb hisoblayman.

Yuqoridagilarga hamda O'zbekiston Respublikasi Mehnat kodeksining tegishli moddalariga asosan, suddan

SO'RAYMAN:

“O'zbekiston temir yo'llari” Davlat aksiyadorlik temiryo'l kompaniyasi “O'ztemiryo'lovchi” ochiq aksiyadorlik jamiyati “Servis-ekspress va mahalliy yo'nalishdagi yo'lovchi poyezdlarda xizmat ko'rsatishni tashkillashtirish filiali”ga vagon kuzatuvchisi lavozimiga ishga tiklashingizni.

Ilova:

Da'vo arizasi (2 nusxada);

Ishdan bo'shatilganlik haqidagi buyruq nusxasi;

Mehnat daftarchasi.

Da'vogar:

imzo

(F.I.O.)

HAL QILUV QARORI O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI NOMIDAN

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Mirobod tumanlararo sudi o'z binosida 2013-yil 26-fevral kuni raislik etuvchi sudya (F.I.O.), (F.I.O.)ning

kotibligida, advokat (F.I.O.)ning va javobgar vakilining ishtirokida da'vogar (F.I.O.)ning javobgar "O'zbekiston temir yo'llari" Davlat aksiyadorlik temiryo'l kompaniyasi "O'ztemiryo'lovchi" ochiq aksiyadorlik jamiyati "Servis-ekspress va mahalliy yo'nalishdagi yo'lovchi poyezdlarda xizmat ko'rsatishni tashkillashtirish filiali"ga nisbatan ishga tiklash to'g'risidagi da'vo arizasi bo'yicha 1-722-4241/13-sonli fuqarolik ishini ochiq sud majlisida ko'rib, quyidagilarni

Aniqladi:

(F.I.O.) javobgar "O'zbekiston temir yo'llari" Davlat aksiyadorlik temiryo'l kompaniyasi "O'ztemiryo'lovchi" ochiq aksiyadorlik jamiyati "Servis-ekspress va mahalliy yo'nalishdagi yo'lovchi poyezdlarda xizmat ko'rsatishni tashkillashtirish filiali"ga nisbatan ishga tiklash to'g'risidagi da'vo arizasi bilan sudga murojaat qilgan.

Sud majlisida da'vogar (F.I.O.) keltirgan da'vo talabini qo'llab-quvvatlab, javobgar "O'zbekiston temir yo'llari" Davlat aksiyadorlik temiryo'l kompaniyasi "O'ztemiryo'lovchi" ochiq aksiyadorlik jamiyati "Servis-ekspress va mahalliy yo'nalishdagi yo'lovchi poyezdlarda xizmat ko'rsatishni tashkillashtirish filiali"da 2008-yil 11-iyul kundan vagon kuzatuvchisi lavozimida ishlab kelganini, xizmat davrida biror marotaba intizomiy javobgarlikka tortilmaganini, 2012-yil 26-oktabr kuni xizmat tartibiga ko'ra, 380-sonli "Toshkent-Termiz" yo'nalishi bo'yicha qatnaydigan passajir poyezdining unga biriktirilgan 17-raqamli vagonida o'z xizmat vazifasini bajarayotganini, poyezd jo'nashidan oldin yo'lovchilarning chiptalarini tekshirib chiqara boshlaganini, shu payt uning vagoniga kiruvchi yo'lovchilar ularning yuklarini kuzatuvchi shaxslar yordam tariqasida olib kirib joylashtirib chiqishni iltimos qilgani sababli, u kuzatuvchilarning vagonga kirishiga ruhsat berganini, oradan 2-3 daqiqa o'tmasdan u kuzatuvchilarni vagondan tushirayotgan vaqtda vokzal qorovul bo'limi xodimlari kelib, kuzatuvchi shaxslarni o'zlari bilan olib ketishganligini, tekshiruvchilar unga o'zlarini tanishtirmaganliklarini, keyinchalik unga ma'lum bo'lishicha, tekshiruvchilar sakkizta kuzatuvchi shaxslarni biletsiz yo'lovchi deb dalolatnoma tuzishganligini, uni rahbariyat ushbu holat bo'yicha chaqirganida, u ularga nima uchun dalolatnoma uning ishtirokisiz va o'sha vaqtning o'zida tuzilmaganligini aytganligini, lekin rahbariyat uning vajlariga ahamiyat bermasdan, uni noqonuniy ishdan bo'shatganligini, vagonning ikkinchi kuzatuvchisi (F.I.O.) va vagon brigadiri (F.I.O.) 2012-yil 26-oktabr kuni vagonda biletsiz yo'lovchilar bo'lmaganligini tasdiqlaganliklarining ham inobatga olinmaganligini bayon qilib, suddan da'voni qanoatlantirishni so'radi.

Sud majlisida javobgar vakili (F.I.O.) da'vogarning da'vo talabini tan olmasdan, filialga qo'riqlash boshqarmasidan xat kelganligini, ushbu xatga sakkizta biletsiz yo'lovchilarning tushuntirish xatlari ilova qilinganligini, vagon kuzatuvchisining

biletsiz shaxslarni vagonga kiritishi mumkin emasligini, ular har doim safarga ketayotganlarida rasmiy kitobga vagonga chiptasiz shaxslarni chiqarmaslik haqida ogohlantirilganliklari to'g'risida imzo qo'yishlarini, 2012-yil 26-oktabr kuni bo'lib o'tgan ushbu voqea to'g'risida IIB xodimlari bilan birgalikda dalolatnoma tuzilganligini bayon qilib, suddan da'voni rad qilishni so'radi.

Sud majlisida so'roq qilingan guvohlar (F.I.O.) va (F.I.O.)lar o'z ko'rsatmalarida ular Orenburg-Toshkent poyezdidan tushib, vokzalda jo'nab ketish uchun turgan Toshkent-Termiz poyezdini ko'rishganini, ikki noma'lum kishi kelib ularga mazkur poyezdga bilet qilib berishlarini aytishganini, ular fuqarolik kiyimida bo'lishganini, ular shu odamlarga ishonib, poyezdning o'n yettinchi vagoniga borganliklarini, ularni vagonga biletsiz chiqarib yuborishganini, noma'lum shaxslar ularni kuzatuvchi deb vagonga chiqarib yuborishganini, vagon kuzatuvchisi ularga e'tibor bermaganligini, ichkariga kirganlaridan besh daqiqa o'tmasdan vagon kuzatuvchisi ularni tushirib yuborganligini, vagondan tushayotgan paytlarida vokzal qorovul xizmati xodimlari kelib, ularni o'zlari bilan olib ketishganini, ularni vagonga biletsiz chiqqan shaxslar deb rasmiylashtirishganini, shu ish bo'yicha tushuntirish xati yozib berganliklarini, shundan keyin ularni qo'yib yuborishganini bildirishgan.

Sud majlisida guvoh Toshkent transport IIB militsioneri (F.I.O.) o'z ko'rsatmasida 2012-yil 26-oktabr kuni kechqurun Rossiyaning Orenburg shahridan yo'lovchi poyezdi kelganligini, shu paytda vokzalda temir yo'lda Toshkent-Termiz yo'lovchi poyezdi turganligini va unga yo'lovchilar chiqishayotganligini, Orenburgdan kelgan poyezddan tushgan yo'lovchilar vokzaldan chiqib ketmasdan Termiz poyezdiga biletsiz chiqishayotganliklarini vokzal xavfsizlik xodimlari bilib qolishib, poyezd vagonlarini tekshirib chiqishganliklarini, shunda poyezdda biletsiz yo'lovchilar borligini aniqlashganini, bu haqda dalolatnoma tuzilganligini, shu kuni poyezdning o'n yettinchi vagonida sakkizta biletsiz shaxs aniqlanganligini, dalolatnomada vagon kuzatuvchisi va poyezd brigadirining imzosi yo'qligining sababi ular safarga jo'nab ketganliklarini bildirgan.

Sud taraflarning tushuntirishlarini, guvohlarning ko'rsatmalarini eshitib, fuqarolik ish materiallarini tahlil qilib, quyidagi asoslarga ko'ra da'vogarning da'vo arizasini rad qilishni lozim deb topadi.

Aniqlanishicha, da'vogar (F.I.O.) ish beruvchi bilan tuzilgan mehnat shartnomasi asosida 2008-yil 11-iyuldan 2012-yil 8-noyabrgacha "O'ztemiryo'lyo'lovchi" OAJ "Servis-ekspres va mahalliy yo'nalishdagi yo'lovchi poyezdlarda xizmat ko'rsatishni tashkillashtirish filiali"ning vagon xizmatchisi lavozimida ishlab kelgan.

"O'ztemiryo'lyo'lovchi" OAJ "Servis-ekspres va mahalliy yo'nalishdagi yo'lovchi poyezdlarda xizmat ko'rsatishni tashkillashtirish filiali"ning 2012-yil 8-noyabrdagi LSE-1042/k-sonli buyrug'iga asosan "Servis-ekspres va mahalliy yo'nalishdagi yo'lovchi poyezdlarda xizmat ko'rsatishni tashkillashtirish filiali" vagon

xizmatchisi (F.I.O.) o'z mehnat vazifasini bir marta qo'pol ravishda buzganligi uchun O'zbekiston Respublikasi MKning 100-moddasi 4-bandiga asosan, u bilan tuzilgan mehnat shartnomasi 2012-yil 8-noyabrdan bekor qilingan.

“O'zbekiston temir yo'llari” Davlat aksiyadorlik temiryo'l kompaniyasining “Yo'lovchilar va yuklarni temir yo'llarda tashish” Qoidalarining 1-bo'lim 6-bobi 22-, 23-bandlari va har bir vagon xizmatchisi bilan tuzilgan mansab yo'riqnomasining tegishli bandlarida: “Vagon kuzatuvchisi yo'lovchilarni vagonga chiqarayotgan vaqtida ularning qo'lida chiptalarning mavjudligi va to'g'ri rasmiylashtirganligini tekshirishi, qo'l yuklarini tashish qoidalariga rioya qilgan holda tashilishini nazorat qilishi, vagonga chiptasiz yo'lovchilar va belgilanganidan ortiq qo'l yukini chiqarmaslikka majbur”, – deb ko'rsatilgan.

O'zbekiston Respublikasi Mehnat kodeksining 100-moddasi 2-qismi 4-bandiga ko'ra, xodimning o'z mehnat vazifalarini bir marta qo'pol ravishda buzganligi mehnat shartnomasini bekor qilishning asosli ekanligini bildiradi.

Xodim bilan tuzilgan mehnat shartnomasini bekor qilishga olib kelishi mumkin bo'lgan mehnat vazifalarini bir marta qo'pol ravishda buzilishlarining ro'yxati:

- ichki mehnat tartib qoidalari;
- korxona mulkdori bilan korxona rahbari o'rtasida tuzilgan mehnat shartnomasi;

–ayrim toifadagi xodimlarga nisbatan qo'llaniladigan intizom haqidagi nizom va ustavlar bilan belgilanadi.

Sudga taqdim qilingan 2007-yil 23-martda tasdiqlangan “O'ztemiryo'lyo'lovchi” OAJning ichki mehnat tartibi qoidalarining 7.9-bandida mehnat shartnomasining bekor qilinishiga ta'sir qiladigan mehnat vazifalarini bir marta qo'pol ravishda buzishlar ro'yxati ko'rsatilgan bo'lib, unda chiptasiz yo'lovchilarni uzoq va mahalliy yo'nalishlardagi poyezdlarga chiqarish va ularni tashish mehnat vazifalarini bir marta qo'pol ravishda buzish holatlaridan biri ekanligi ko'rsatilgan.

Shuningdek, sudga taqdim qilingan 2012-yil 26-oktabrda tasdiqlangan “Servis-ekspress va mahalliy yo'nalishdagi yo'lovchi poyezdlarda xizmat ko'rsatishni tashkillashtirish filiali” poyezd jamoasining safarga ketish oldidan o'tkaziladigan yo'riqnoma bayonnomasiga ko'ra, 380/379-sonli Toshkent-Termiz yo'lovchi poyezdining vagon kuzatuvchisi (F.I.O.) vagonga chiptasiz shaxslarni chiqarmaslik haqida ogohlantirilgan.

Ish bo'yicha aniqlanishicha, vagon kuzatuvchisi (F.I.O.) 2012-yil 26-oktabr kuni 380/379-son bilan “Toshkent-Termiz” marshruti bo'yicha qatnaydigan yo'lovchi poyezdining 17-raqamli o'ziga biriktirilgan vagoniga “Toshkent” temiryo'l shox bekatidan 8 nafar chiptasiz yo'lovchilarning chiqishiga yo'l qo'ygan. Ushbu holat vokzal qorovul va ichki ishlar xodimlari tomonidan yo'lovchi poyezdining “Toshkent” temir yo'l shox bekatidan “Toshkent-Termiz” yo'nalishi bo'yicha ketish jarayonida aniqlangan va dalolatnomani da'vogarning ishtirokida tuzishning iloji bo'lmagan.

Xodim (F.I.O.) bilan tuzilgan mehnat shartnomasini ish beruvchining tashabbusi bilan bekor qilish uchun “O‘ztemiryo‘lyo‘lovchi” OAJ kasaba uyushmasi qo‘mitasining roziligi olingan.

Qayd etilgan holatlardan ko‘rinadiki, da’vogar (F.I.O.) bilan tuzilgan mehnat shartnomasi asosli va qonuniy tarzda bekor qilingan. Mehnat shartnomasini bekor qilishda qonunda belgilangan muddatlar va uni rasmiylashtirish qoidalariga rioya qilingan.

Qayd etilganlardan kelib chiqib, sud da’vogarning ishga tiklash haqidagi da’vo talabini rad qilishni lozim deb topadi.

Yuqoridagilarga asosan, Mehnat kodeksining 100-moddasi, O‘zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining “Sudlar tomonidan mehnat shartnomasi (kontrakt)ni bekor qilishni tartibga soluvchi qonunlarning qo‘llanilishi haqida”gi 1998-yil 17-apreldagi 12-sonli qarori tushuntirishlari, FPKning 203-206 moddalariga asosan, sud

Qaror qiladi:

Da’vogar (F.I.O.)ning javobgar “O‘zbekiston temir yo‘llari” Davlat aksiyadorlik temiryo‘l kompaniyasi “O‘ztemiryo‘lovchi” ochiq aksiyadorlik jamiyati “Servis-ekspress va mahalliy yo‘nalishdagi yo‘lovchi poyezdlarda xizmat ko‘rsatishni tashkillashtirish filiali”ga nisbatan ishga tiklash to‘g‘risidagi da’vo arizasi rad qilinsin.

Hal qiluv qaroridan norozi tomon qaror e‘lon qilingan kundan e‘tiboran 20 kunlik muddat ichida shu sud orqali Fuqarolik ishlari bo‘yicha Toshkent shahar sudiga shikoyat yoki protest keltirish huquqiga ega.

Raislik etuvchi:

imzo

(F.I.O.)

Da’vo arizalari, sud hal qiluv qarorlaridan namunalar

Fuqarolik ishlari bo‘yicha Toshkent shahar
Shayxontohur tumanlararo sudiga

Da’vogar: (F.I.O.) 1977-y.t. Ya/j.: Toshkent shahar
Olmazor tumani Farobiy tor Muhokama ko‘chasi
50-uy.

Javobgarlar: (F.I.O.) 1928 y.t., (F.I.O.) 1966 y.t. va
(F.I.O.) 2000 y.t. Ya/j.: Toshkent shahar
Shayxontohur tumani Beltepa ko‘chasi
14-B uy 116-xonadon.

DA'VO ARIZA

(turar joydan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish haqida)

Toshkent shahar Shayxontohur tumani Beltepa ko'chasi 14-B uy 116-xonadon menga oldi-sotdi shartnomasiga asosan tegishli bo'lib, shu uyda oila a'zolarim bilan yashab kelmoqdaman.

Bugungi kunga kelib, javobgarlar Toshkent shahar Shayxontohur tumani Beltepa ko'chasi 14-B uy 116-xonadonda doimiy ro'yxatda tursalar ham, lekin 2014-yil 30-iyuldan beri shu uy-joyda yashamaydilar.

Men hozirgi kunda javobgarlar uchun ham uy-joydagi kommunal va boshqa to'lovlarni to'lab kelyapman.

Shuncha vaqtdan buyon javobgarlar uy-joydan foydalanmaganligi va 2014-yil 30-iyuldan keyin bir kun ham yashamaganligi bois, ularni shu uydan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish lozim deb hisoblayman. Chunki ular oldi-sotdi shartnomasining 10-bandiga ko'ra, o'zlariga tegishli bo'lgan uydan ro'yxatdan chiqib ketish va ro'yxatdan o'chish majburiyatini olganlar, lekin o'ziga olgan majburiyatlarini bajarmasdan kelyaptilar.

Yuqoridagilarni inobatga olib va O'zbekiston Respublikasi Uy-joy kodeksining 52-moddasiga asosan, suddan

SO'RAYMAN:

Javobgarlar (F.I.O.) – 1928 y.t., (F.I.O.) – 1966 y.t. va (F.I.O.) – 2000 y.t.larni Toshkent shahar Shayxontohur tumani Beltepa ko'chasi 14-B uy 116-xonadondan yashash va foydalanish huquqini yo'qotgan deb topishingizni.

Ilova:

Da'vo ariza nusxasi;

yashash joyidan ma'lumotnomalar;

davlat boji to'langanligi haqida kvitansiya;

uy-joy hujjati nusxasi va boshqalar.

Da'vogar:

imzo

(F.I.O.)

Fuqarolik ishlari b o'yicha Toshkent shahar
Yakkasaroy tumanlararo sudiga

Da'vogar: (F.I.O.). Ya/j.: Toshkent shahar Sirg'ali tumani
Sputnik-14 dahasi 72-uy.

E'TIROZNOMA

(uyga kiritish, hissa ajratish va boshqalar to'g'risidagi da'vo arizaga nisbatan)

Toshkent shahar Sirg'ali tumani Sputnik-14 dahasi 72-uy Toshkent shahar Yakkasaroy tuman 1-sonli davlat notarial idorasi tomonidan 1992-yil 17-aprelda rasmiylashtirilgan 1-1892-raqam bilan ro'yxatga olingan vorislik haqidagi guvohnomaga asosan, (F.I.O.)ga tegishli bo'lgan. Uning vafotidan so'ng 2014-yil 14-yanvardagi Sirg'ali tumani 1-sonli davlat notarial idorasi tomonidan berilgan vorislik haqidagi guvohnomaga asosan, mulk huquqi bilan mening egaligimga o'tgan.

Bugungi kunga kelib javobgar (F.I.O.) Toshkent shahar Sirg'ali tumani Sputnik-14 dahasi 72-uyda doimiy ro'yxatda tursa-da, umuman bir necha yildan buyon shu uy-joyda yashamaydi.

(F.I.O.) bir necha yildan buyon doimiy ro'yxatda turgan uyda yashamayotganligi, Toshkent shahar Sirg'ali tumani Sputnik-14 dahasi 72-uy 1992-yilning yanvar oyida xususiylashtirilganligini bilganligi, shundan so'ng mazkur uy Toshkent shahar Yakkasaroy tuman 1-sonli davlat notarial idorasi tomonidan 1992-yil 17-aprelda rasmiylashtirilgan 1-1892-raqam bilan ro'yxatga olingan vorislik haqidagi guvohnomaga asosan, (F.I.O.)ga o'tganligini o'sha vaqtda bilganligi, 1992-yildan boshlab (F.I.O.) hayotlik vaqtida ham vorislik haqidagi guvohnomani nizolashmaganligi, ulushi va butun uy (F.I.O.)ga o'tganligini bilganligi, lekin sudga va boshqa joyga murojaat qilmaganligi haqida sud majlisida bergan ko'rsatmasi bilan ham o'z tasdig'ini topdi.

Men hozirgi kunda vorislik haqidagi guvohnomaga asosan, uyga egalik qilaman. Shu sababli (F.I.O.) da'vo muddatini uzrsiz sabablarga ko'ra o'tkazib yuborgan deb hisoblayman, chunki ushbu muddatni uzrli sabablarga ko'ra o'tkazib yuborganligini tasdiqlovchi dalilni sudga taqdim qilmadi.

Fuqarolik kodeksi 153-moddasining 2-qismi talabiga ko'ra, da'vo muddati sud tomonidan faqat nizodagi tarafning sud qaror chiqargunicha bergan arizasiga muvofiq qo'llanadi.

Mazkur moddaning 3-qismi talabiga ko'ra, qo'llanish to'g'risida nizodagi taraf bayon qilgan da'vo muddatining o'tishi sudning da'voni rad etish haqida qaror chiqarishi uchun asos bo'ladi.

FPKning 57-moddasi 1-qismi talabiga ko'ra, har bir taraf o'zining talablari va e'tirozlariga asos qilib ko'rsatgan holatlarni isbotlashi shart.

Qayd etilgan qonun talabini hamda ish holatlaridan kelib chiqib, suddan da'vo muddatini qo'llab, da'vogarning da'vosini rad qilishingizni va qarshi da'voni qanoatlantirishingizni so'rayman.

Yuqoridagilarni inobatga olib va FPKning 150–153-moddalariga asosan. suddan

SO'RAYMAN:

(F.I.O.) da'vo arizasida ko'rsatgan talablari va e'tirozlariga asos qilib ko'rsatgan holatlarni isbotlovchi dalillarini taqdim qilmaganligi sababli, uni asossiz deb topib rad qilishingizni.

Da'vogar:

imzo

(F.I.O.)

Ishonchli vakili – advokat :

imzo

(F.I.O.)

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar
Yakkasaroy tumanlararo sudiga

Da'vogar: (F.I.O.). Y/j.: Toshkent shahar Sirg'ali
tumani Sputnik-14 daxasi 72-uy.

ARIZA

(da'vo muddatini qo'llash haqida)

Toshkent shahar Sirg'ali tumani Sputnik-14 dahasi 72-uy Toshkent shahar Yakkasaroy tuman 1-sonli davlat notarial idorasi tomonidan 1992-yil 17-aprelda rasmiylashtirilgan 1-1892-raqam bilan ro'yxatga olingan vorislik haqidagi guvohnomaga asosan (F.I.O.)ga tegishli bo'lgan. Uning vafotidan so'ng 2014-yil 14-yanvardagi Sirg'ali tuman 1-sonli davlat notarial idorasi tomonidan berilgan guvohnomaga asosan vorislik bo'yicha mulk huquqi mening egaligimga o'tgan.

Bugungi kunga kelib javobgar (F.I.O.) Toshkent shahar Sirg'ali tumani Sputnik-14 dahasi 72-uyga nisbatan bir necha da'vo talablar bo'yicha ariza bilan murojaat qilgan.

(F.I.O.) bir necha yildan buyon doimiy ro'yxatda turgan uyda yashayotganligi, Toshkent shahar Sirg'ali tumani Sputnik-14 dahasi 72-uy 1992-yilning yanvar oyida xususiyashtirilganligini bilganligi, shundan so'ng mazkur uy Toshkent shahar

Yakkasaroy tuman 1-sonli davlat notarial idorasi tomonidan 1992-yil 17-aprelda rasmiylashtirilgan 1-1892-raqam bilan ro'yxatga olingan vorislik haqidagi guvohnomaga asosan, (F.I.O.)ga o'tganligini o'sha vaqtda bilganligi, 1992-yildan boshlab (F.I.O.) hayotlik vaqtida ham vorislik haqidagi guvohnomani nizolashmaganligi, ulushi va butun uy (F.I.O.)ga o'tganligini bilganligi, lekin sudga va boshqa joyga murojaat qilmaganligi haqida sud majlisida bergan ko'rsatmasi bilan ham o'z tasdig'ini topdi.

Men hozirgi kunda vorislik haqidagi guvohnomaga asosan, uyga egalik qilaman. Shu sababli (F.I.O.) da'vo muddatini uzrsiz sabablarga ko'ra o'tkazib yuborgan deb hisoblayman, chunki ushbu muddatni uzrsiz sabablarga o'tkazib yuborganligini tasdiqlovchi dalilni sudga taqdim qilmadi.

O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksi 153-moddasining 2-qismi talabiga ko'ra, da'vo muddati sud tomonidan faqat nizodagi tarafning sud qaror chiqargunga qadar bergan arizasiga muvofiq qo'llanadi.

Mazkur moddaning 3-qismi talabiga ko'ra, qo'llanish to'g'risida nizodagi taraf bayon qilgan da'vo muddatining o'tishi sudning da'voni rad etish haqida qaror chiqarishi uchun asos bo'ladi.

FPKning 57-moddasi 1-qismi talabiga ko'ra, har bir taraf o'zining talablari va e'tirozlariga asos qilib ko'rsatgan holatlarni isbotlashi shart.

Qayd etilgan qonun talabini hamda ish holatlaridan kelib chiqib, suddan da'vo muddatini qo'llab da'vogarning da'vosini rad qilishingizni va qarshi da'voni qanoatlantirishingizni so'rayman.

Yuqoridagilarni inobatga olib va FPKning 150–153-moddalariga asosan, suddan

SO'RAYMAN:

(F.I.O.)ning da'vo arizasida ko'rsatilgan talablari bo'yicha da'vo muddatini qo'llab, da'vo muddatini uzrsiz sabablarga ko'ra o'tkazib yuborganligi va uzrli deb topish uchun dalil va asos taqdim qilmaganligi sababli uzrsiz deb topib, da'vo muddatini qo'llab, da'vo talablarini rad qilishingizni.

Da'vogar: imzo (F.I.O.)

Ishonchli vakili – advokat: imzo (F.I.O.)

HAL QILUV QARORI O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI NOMIDAN

2014-yil avgust oyining 19-kunida Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Shayxontohur tumanlararo sudi o'z binosida ochiq sud majlisida raislik etuvchi sudya (F.I.O.), (F.I.O.)ning kotibligida, da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.) va (F.I.O.)larga nisbatan uyga kiritish haqidagi da'vo arizasi bo'yicha yuritilgan 1-3597/14 sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Da'vogar (F.I.O.) javobgarlar (F.I.O.) va (F.I.O.) ga nisbatan uyga kiritish haqidagi da'vo arizasi bilan sudga murojaat qilgan.

Sud majlisida da'vogar (F.I.O.) da'vo talablarini quvvatlab, javobgar (F.I.O.) bilan 2000-yil 26-aprelda qonuniy nikohdan o'tib turmush qurishganini, birgalikdagi turmushlaridan ikki nafar – 2001-yil 6-yanvarda tug'ilgan (F.I.O.) va 2008-yil 3-fevralda tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandlari borligini, javobgar bilan Toshkent shahar Shayxontohur tumani Baxmal ko'chasi 60-uyda istiqomat qilganini, javobgar bilan boshida yaxshi yashaganini, lekin keyinchalik o'rtalarida kelishmovchiliklar yuzaga kelganini, u bir necha bor oilani saqlab qolish uchun harakat qilganini, lekin javobgar oxirgi vaqtlarda qattiq o'zgarganini, javobgar (F.I.O.) 2008-yil 20-oktabrda O'zbekiston Respublikasi JKning 168-moddasining 3-qismi "a" va "v" bandlari bilan sudlanib, 8 yil muddatga ozodlikdan mahrum qilinganini, javobgarlar uni haydagani uchun da'vogar farzandlarini olib uydan chiqib ketishga majbur bo'lganini, 2014-yil mart oyidan beri ota-onasining uyida, ya'ni, Olmazor tumani Farobiy ko'chasi 356-uyda ikki nafar farzandi bilan yashab kelayotganini, nizoli xonadonda doimiy ro'yxatda turishini bayon qilib, suddan da'vogarni ikki nafar voyaga yetmagan (F.I.O.) va (F.I.O.) bilan birgalikda Toshkent shahar Shayxontohur tumani Baxmal ko'chasi 60-uyga kiritib qo'yishni so'radi.

Sud majlisida javobgar (F.I.O.) da'vogarning da'vo talabini tan olmay, sudga o'z e'tiroznomasini taqdim qilib, unda da'vogar bilan 2000-yilda qonuniy nikohdan o'tib turmush qurganini, o'rtalarida ikki nafar – 2001-yil 6-yanvarda tug'ilgan (F.I.O.) va 2008-yil 3-fevralda tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandlari borligini, da'vogar bilan Toshkent shahar Shayxontohur tumani Baxmal ko'chasi 60-uyda istiqomat qilganini, da'vogar bilan bir oila bo'lib yashayotgan davrda jinoiy jazoga tortilganini, 2014-yil 6-fevralda ozodlikdan mahrum qilish jazosini o'tab chiqqanidan keyin o'z uyi – Toshkent shahar Shayxontohur tumani Baxmal ko'chasi 60-uyga kelganini, shundan keyin da'vogar bilan biroz muddat birga yashashganini, lekin da'vogar javobgar va uning oila

a'zolari bilan urushib, janjal ko'tarib uydan chiqib ketganini, oxirgi marta 2014-yil 1-mart kuni uydan ketganini, hozirgi kunda da'vogar ikki nafar farzandini javobgarlarga ko'rsatmasdan uning otalik huquqini cheklayotganini, shuningdek, uy-joy talab qilayotganini, lekin javobgar (F.I.O.)ning hozirgi kunda yashayotgan uy o'zining mulki emas, balki ota-onasining mulki ekanligini bayon qilib, da'vogarning da'vo talablarini rad qilishni so'radi.

Sud majlisida javobgar (F.I.O.) da'vogarning da'vo talablarini tan olmay, nizoli uyga da'vogar 2000- yilda kelin bo'lib tushganini, o'g'li bilan da'vogarning birgalikdagi turmushlaridan ikki nafar farzandlari borligini, da'vogar bilan 2011-yil dekabr oyigacha yashaganini, 2014-yil 6-fevral kuni jazodan ozod bo'lib, uyga qaytganini, shundan so'ng da'vogar bilan 3 kun birga yashaganini, ishga ketdim deb qaytib kelmaganini, fevral oyining oxirlarida yana qaytib kelganini, janjal-to'polon qilganini, 2014-yil 1-mart kuni kasalxonaga yotganini, uning kasalxona xarajatlarini o'zlari to'laganliklarini, da'vogarning nizoli uyga kirishiga qarshi ekanligini, da'vogar uyga yashash uchun kirsas, ularga tuhmat qilishdan qaytmasligini, lekin nabiralarining uyga kirishiga qarshi emasligini ta'kidlab, da'vo arizani rad qilishni so'radi.

Sud majlisiga uchinchi shaxs sifatida jalb qilingan (F.I.O.) da'vo arizani tan olmay, da'vogar uning kelini ekanligini, uydan ketganiga 3 yil bo'lganini, o'g'li qamoqdan qaytganidan keyin da'vogar ham kelganini, ular 3 kun birga yashaganini, keyin uydan chiqib ketganini, uni hech kim haydamaganini, o'z xohishi bilan chiqib ketganini, yana qaytib kelib biroz muddat yashaganini, 2014-yil 1-mart kuni kasalxonaga yotganidan keyin nizoli uyda yashamayotganini, oxirgi marta uyda janjal bo'lganida eridan taloq so'raganini, uning janjalda uyatli so'zlar bilan haqorat qilganini, da'vogarning nizoli uyga kirishiga qarshi ekanligini, chunki u bilan yashashning umuman imkoni yo'qligini, nabiralarining kirishiga esa qarshi emasligini bildirib, da'vo talablarini rad qilishni so'radi.

Sud majlisida uchinchi shaxs (F.I.O.) bu oilaning kelini ekanligini, 2014-yil 1-martdan oldin uyda janjal bo'lganini, da'vogar uydan o'z xohishi bilan chiqib ketganini, uning uyga kirishiga qarshi ekanligini bildirdi.

Sud majlisida uchinchi shaxslar (F.I.O.) va (F.I.O.)lar ham yuqoridagi javobgarlarning va uchinchi shaxslarning ko'rgazmalariga o'xshash ko'rgazmalar berib, da'vo arizani rad qilishini so'radilar.

Sud da'vogar va javobgarlar, shuningdek, uchinchi shaxslarning bayonotlarini tinglab, ish hujjatlarini o'rganib quyidagilarga ko'ra da'vogarning da'vo arizasini qanoatlantirishni lozim deb topadi.

Aniqlanishicha, nizoli Toshkent shahar Shayxontohur tumani Baxmal ko'chasi 60-uy 1991-yil 6-iyundagi Oktabr rayon ijroqo'mning 129/10-sonli qaroriga asosan javobgar (F.I.O.)ga tegishlidir.

Da'vogar (F.I.O.) va javobgar (F.I.O.) 2000-yil 26-fevralda qonuniy nikohdan o'tib turmush qurishgan va da'vogar (F.I.O.) nizoli Toshkent shahar Shayxontohur tumani Baxmal ko'chasi 60-uyga kelin bo'lib tushgan va shu yerda javobgarlar, ya'ni turmush o'rtog'i hamda uning oila a'zolari bilan birga yashay boshlagan.

Birgalikdagi turmushlaridan ikki nafar 2001-yil 6-yanvarda tug'ilgan (F.I.O.) va 2008-yil 3-fevralda tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandlari bor.

Da'vogar (F.I.O.) 2014-yil 1-martda javobgar bilan kelishmovchiliklar natijasida nizoli uydan chiqib ketishga majbur bo'lgan. Hozirda da'vogar nizoli xonadonga qaytishga harakat qilgan, lekin javobgarlar uyga kirishga qarshilik qilayotganliklari sababli sudga murojaat etishga majbur bo'lgan.

O'zbekiston Respublikasi Uy-joy kodeksining 32-moddasiga ko'ra, uy, kvartira mulkdorining oila a'zolari, shuningdek, u bilan doimiy yashayotgan fuqarolar, agar ularni ko'chirib kelgan paytda yozma ravishda boshqa hol qayd etilgan bo'lmasa, uydagi, kvartiradagi xonalardan mulkdor bilan teng foydalanishga haqlidirlar. Ular mulkdor bergan turar joyga o'zlarining voyaga yetmagan farzandlarini ko'chirib kiritishga haqlidirlar. Bu shaxslar uy, kvartiraning mulkdori bilan oilaviy munosabatlarni tugatgan taqdirda ham, ularda turar joydan foydalanish huquqi saqlanib qoladi.

O'zbekiston Respublikasi Uy-joy kodeksning 52- va 54-moddalarida munitsipial, idoraviy uy-joy fondi va aniq maqsadli kommunal uy-joy fondining uylaridagi turar joyni ijaraga oluvchi, uning oila a'zolari yoki ijaraga oluvchi bilan doimiy yashayotgan fuqarolar vaqtincha bo'lmaganida turar joy olti oy muddat davomida ularning hisobida saqlanib turishi, fuqarolarni belgilangan muddatdan ortiq bo'lmaganlari oqibatida munitsipial, idoraviy uy-joy fondi va aniq maqsadli kommunal uy-joy fondining uylaridagi turar joydan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish ijaraga beruvchining yoki ushbu turar joyda yashab qolgan boshqa doimiy foydalanuvchilarning da'vo arizasiga binoan sud tartibida amalga oshirilishi, agar ijaraga oluvchi, uning oila a'zolari yoki ijaraga oluvchi bilan doimiy yashayotgan fuqarolar uzrli sabablarga ko'ra turar joyda olti oydan ortiq bo'lishmasa, bu muddat shu shaxslarning arizasiga binoan ijaraga beruvchi tomonidan, nizoli hollarda esa, sud tomonidan uzaytirib berilishi ko'rsatilgan.

Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2001-yil 14-sentabrdagi "Uy-joy nizolari bo'yicha sud amaliyoti haqida"gi qarorining 5-bandiga ko'ra, "Mulkdorning oila a'zolari deb, u bilan doimiy birga yashayotgan xotini (eri) va ularning farzandlari tan olinadi". Da'vogar (F.I.O.) nizoli uyda mulkdor bilan yashagan, oila a'zosi bo'lgan va unda shu uydan foydalanish huquqi shakllangan.

Ushbu holatda, sud da'vogar (F.I.O.)ning da'vo muddatini o'tkazmagan holda sudga murojaat qilganini, uning nizoli xonadondan foydalanish huquqi shakllanganini, shu uyda doimiy ro'yxatda turishini hamda nizoli xonadondan boshqa turar joyi

yo'qligini inobatga olib, da'vogarning da'vo talablarini qanoatlantirishni va uni ikki nafar: 2001-yil 6-yanvarda tug'ilgan (F.I.O.) va 2008-yil 3-fevralda tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandlari bilan birgalikda nizoli Toshkent shahar Shayxontohur tumani Baxmal ko'chasi 60-uyga kiritishni lozim deb topadi.

Shuningdek, sud davlat boji masalasini muhokama qilib, da'vogar tomonidan sudga murojaat qilish vaqtida davlat boji to'langanligini inobatga oladi va shu bilan cheklanishni lozim deb topadi.

Yuqoridagilarga ko'ra va O'zbekiston Respublikasi Uy-joy kodeksining 32-moddasi, O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik protsessual kodeksining 116-, 180-, 219-, 203–206-moddalarini qo'llab, sud

Qaror qiladi:

Da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.) va (F.I.O.)ga nisbatan uyga kiritish haqidagi da'vo arizasi qanoatlantirilsin.

Da'vogar 1981-yilda tug'ilgan (F.I.O.) ikki nafar 2001-yil 6-yanvarda tug'ilgan (F.I.O.) va 2008-yil 3-fevralda tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandlari bilan birga nizoli Toshkent shahar Shayxontohur tumani Baxmal ko'chasi 60-uyga kiritib qo'yilsin.

Hal qiluv qarori ustidan 20 kunlik muddat ichida shu sud orqali Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga shikoyat berilishi yoki protest keltirilishi mumkin.

Raislik etuvchi:

imzo

(F.I.O.)

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI NOMIDAN HAL QILUV QARORI

2014-yil sentabr oyining 23-kunida Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Shayxontohur tumanlararo sudi o'z binosida ochiq sud majlisida raislik etuvchi sudya (F.I.O.), (F.I.O.)ning kotibligida, advokat (F.I.O.)ning ishtirokida, da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)ga nisbatan uy-joydan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish haqidagi da'vo arizasi yuzasidan yuritilgan 1-3838/14-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Da'vogar (F.I.O.) javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)ga nisbatan uy-joydan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish haqidagi da'vo arizasi bilan sudga murojaat qilgan.

Sud majlisida da'vogar (F.I.O.)ning ishonchli vakili (F.I.O.) da'vo talablarini quvvatlab, Qonun bo'yicha nizoli Toshkent shahar Olmazor tumani Talant ko'chasi 8-uy da'vogarga 1996-yil 2-maydagi vorislik haqidagi guvohnomaga asosan tegishli ekanligini, mazkur uyda da'vogar o'z oilasi bilan yashab kelayotganini, javobgar (F.I.O.) da'vogarning akasi ekanligini, javobgar (F.I.O.) va uning farzandlari Olmazor tumani Talant ko'chasi 8-uyda 16 yildan beri yashamasligini, javobgarlar shu kunga qadar nizoli xonadonda istiqomat qilmasa-da, xonadonning doimiy ro'yxatidan chiqmaganini va uy bilan bog'liq kommunal to'lovlarni ham to'lamasligini, hozirgi kunda da'vogar javobgarlar uchun ham kommunal to'lovlarni to'lab kelayotganini, javobgar (F.I.O.) nizoli xonadonda 1998-yildan beri yashamasligini, javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.)lar nizoli uyda umuman yashamaganliklarini bayon qilib, da'vo talablarini qanoatlantirishni hamda javobgarlar (F.I.O.) (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)larni nizoli Toshkent shahar Olmazor tumani Talant ko'chasi 8-uydan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topishni so'radi.

Sud majlisida javobgar (F.I.O.) da'vogarning da'vo talablarini tan olmay, ikki yildan beri pasport ololmay yurganini, otasi (F.I.O.) ukasi bilan kommunal to'lovlarni kelishganini, hozirgi kunda nizoli uyda yashamasligini bayon qilib, da'vo arizani rad qilishni so'radi.

Sud majlisida javobgar (F.I.O.) da'vogarning da'vo talablarini tan olmay, akasi javobgar (F.I.O.)ning ko'rsatmalarini tasdiqlab, da'vo arizani rad qilishni so'radi.

Sud majlislarining vaqti va joyi haqida bir necha marotaba ogohlantirilgan javobgarlar (F.I.O.) va (F.I.O.) sudga kelmadilar, kelmaslik sabablari haqida ma'lumot bermadilar, bu sabablarning uzrliligiga dalillar taqdim etmadilar. Bunday holatda, sud javobgarlarning kelmaganlik sabablari haqida ma'lumot yo'qligi sababli sud uning kelmaganlik sabablarini uzrsiz deb, javobgarlar ishni qasddan cho'zayotgan deb topadi va ishni javobgarlarga nisbatan FPKning 174-moddasi talabiga binoan ko'rib chiqishni lozim deb hisoblaydi.

Sud da'vogarning bayonotini, javobgarlarning ko'rsatmalarini tinglab, ish hujjatlarini muhokama etib va to'plangan dalillarga huquqiy baho berib, da'vo talablarini asosli deb hisoblab, quyidagilarga ko'ra uni qanoatlantirish lozim deb topdi.

Sudda aniqlanishicha, nizoli Toshkent shahar Olmazor tumani Talant ko'chasi 8-uy da'vogar – (F.I.O.)ga Toshkent shahar 1-sonli DNI notariusi (F.I.O.) tomonidan 1996-yil 2- mayda rasmiylashtirilib, qonun bo'yicha rasmiy reestr kitobiga 639-son bilan qayd etilgan vorislik haqidagi guvohnomaga asosan tegishlidir.

Javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)lar 1998-yildan buyon nizoli xonadonda umuman yashamaydi. Biroq o'tgan vaqt mobaynida javobgarlarning nizoli xonadonga qaytib kirishi va doimiy yashashi uchun da'vogar yoki boshqa biror bir shaxslar tomonidan to'sqinlik ko'rsatilmagan bo'lsa-da, javobgarlarning o'zi nizoli xonadonga qaytishni istamagan va uzoq muddat davomida u yerda doimiy ravishda istiqomat qilmagan.

Javobgarlar nizoli xonadonda doimiy ro'yxatda turgan bo'lsa-da, biroq ularning amalda ushbu manzilda istiqomat qilmasligi Toshkent shahar Olmazor tumani "Olimpiya" mahalla fuqarolar yig'ini tomonidan berilgan dalolatnoma bilan o'z tasdig'ini topdi.

Garchi, javobgarlar nizoli xonadonda istiqomat qilmayotgan bo'lsa-da, shu manzilda doimiy ro'yxatda qayd qilinganligi tufayli da'vogar hozirgi kunga qadar ularning o'rniga ham kommunal xizmat va boshqa yig'imler uchun qo'shimcha to'lovlar to'lab kelmoqda. Bu holat esa da'vogarning moddiy ahvoliga salbiy ta'sir ko'rsatib, qo'shimcha qiyinchiliklar keltirib chiqarayotganligi bois, u javobgarlarni nizoli xonadondan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish haqida da'vo arizasi bilan sudga murojaat qilishga majbur bo'lgan.

O'zbekiston Respublikasi Uy-joy kodeksining 52-moddasiga muvofiq, fuqarolar belgilangan muddatdan ortiq bo'lmaganligi oqibatida turar joydan foydalanish huquqini olti oy davomida saqlab turadi. Mazkur masala sud majlisi jarayonida muhokama qilinib, javobgarning uzrli sabablari yo'qligi tufayli nizoli uyga belgilangan olti oylik muddatini uzaytirish uchun asos yo'q deb hisoblaydi.

O'zbekiston Respublikasi Uy-joy kodeksining 54-moddasiga ko'ra, fuqarolarni belgilangan muddatdan ortiq bo'lmaganlari oqibatida munitsipal, idoraviy uy-joy va aniq maqsadli kommunal uy-joy fondining uylaridagi turar joydan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish ijaraga beruvchining yoki ushbu turar joyda yashab qolgan boshqa doimiy foydalanuvchilarning da'vo arizasiga binoan sud tartibida amalga oshiriladi.

Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining "Uy joy nizolari bo'yicha sud amaliyoti haqida" gi 2001-yil 14-sentabrdagi 22-sonli qarorining 18-bandiga asosan, O'zbekiston Respublikasi Uy-joy kodeksining 52-moddasiga muvofiq ko'ra, munitsipal, idoraviy uy-joy fondi va aniq maqsadli kommunal uy-joy fondining uylaridagi turar joyni ijaraga oluvchi, uning oila a'zolari yoki ijaraga oluvchi bilan doimiy yashayotgan fuqarolar vaqtincha bo'lmaganida, turar joy olti oy muddat davomida ularning hisobida saqlanadi.

Shaxsning belgilangan muddatdan ortiq davr mobaynida uyda bo'lmashligi oqibatida turar-joydan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topilishi manfaatdor shaxslarning da'vosi bo'yicha sud yo'li bilan amalga oshiriladi.

Bunday holatda, sud javobgarlarning uzrli sabablarsiz qariyb o'n olti yildan ortiq vaqt mobaynida nizoli xonadonda yashamayotganligini inobatga olib, da'vogarning da'vo talablarini qanoatlantirishni hamda javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)larni nizoli Toshkent shahar Olmazor tumani Talant ko'chasi 8-uydan foydalanish huquqini yo'qotgan deb hisoblashni lozim topdi.

Yuqoridagilarga ko'ra, O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 164-moddasi, O'zbekiston Respublikasi Uy-joy kodeksining 11-, 32-, 54-moddalarini hamda FPKning 174-, 203–206-moddalarini qo'llab, sud

Qaror qiladi:

Da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)ga nisbatan uy-joydan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish haqidagi da'vo arizasi qanoatlantirilsin.

Javobgarlar 1962-yilda tug'ilgan (F.I.O.), 1991-yilda tug'ilgan (F.I.O.), 1990-yilda tug'ilgan (F.I.O.) va 1996-yilda tug'ilgan (F.I.O.) nizoli Toshkent shahar Olmazor tumani Talant ko'chasi 8-uydan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topilsin.

Hal qiluv qaroridan norozi taraflar 20 kun muddat ichida shu sud orqali fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga apellyatsiya tartibida shikoyat berishi yoki protest keltirishi mumkin.

Raislik etuvchi:

imzo

(F.I.O.)

HAL QILUV QARORI O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI NOMIDAN

2014-yil mart oyining 11-kunida Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Mirobod tumanlararo sudi o'z binosida ochiq sud majlisida, raislik etuvchi, sudya (F.I.O.), (F.I.O.) ning kotibligida, tarjimon (F.I.O.), advokatlar (F.I.O.) va (F.I.O.) larning ishtirokida, da'vogar (F.I.O.) ning javobgarlar (F.I.O.) va Hamza tumani 4-sonli davlat notarial idorasiga nisbatan vorislik haqidagi guvohnomani haqiqiy emas deb topish, merosdan ulush ajratish haqidagi da'vo arizasi hamda uyga kiritish haqidagi qo'shimcha da'vo arizalari bo'yicha yuritilgan 1-1138/14-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, sud quyidagilarni

Aniqladi:

Da'vogar (F.I.O.) javobgarlar (F.I.O.) va Hamza tumani 4-sonli davlat notarial idorasiga nisbatan vorislik haqidagi guvohnomani haqiqiy emas deb topish, merosxo'rlarni aniqlash, merosdan ulush ajratish haqidagi da'vo arizasi bilan sudga murojaat qilgan.

Sud majlisida da'vogar vakili advokat (F.I.O.) da'vogarning da'vo talablarini quvvatlab, sudga qo'shimcha da'vo arizasi kiritib, da'vogar (F.I.O.) marhum (F.I.O.) bilan 2001-yildan 2009-yilgacha shar'iy nikohda yashab kelganligini, ushbu nikohlaridan ikki nafar: 2004-yil 18-yanvarda tug'ilgan (F.I.O.) va 2007-yil 21-dekabrda tug'ilgan (F.I.O.) ismli voyaga yetmagan farzandlari borligini, Toshkent shahar Mirzo Ulug'bek tumani FHDYo bo'limidan berilgan otalikni belgilash haqidagi ma'lumotnoma mavjudligini, da'vogar har xil oilaviy sabablarga ko'ra marhum (F.I.O.) bilan qonuniy nikohdan o'tishga imkoniyatlari bo'lmaganligini, birgalikda yashagan davrida (F.I.O.) 2003-yilda Hamza tumani Aviasozlar-1 mavzesi 111-uy 45-xonadonni sotib olganligini, da'vogar turmush o'rtog'ining vafotidan keyin marhumning yaqin qarindoshlari bilan kelisha olmay, pul ishlash va oilani boqish uchun Rossiya Federatsiyasiga ketishga majbur bo'lganligini, da'vogar Rossiya Federatsiyasida bo'lgan vaqtida marhumning akasi javobgar (F.I.O.) da'vogarga xabar bermasdan meros mulki bo'lgan Hamza tumani Aviasozlar-1 mavzesi 111-uy 45-xonadonni o'ziga meros guvohnomasi asosida rasmiylashtirib olganligini, bundan da'vogarning xabari bo'lmaganligini, da'vogar bundan Rossiya Federatsiyasidan qaytib kelganidan keyin xabar topganligini, da'vogar hozirda Farg'ona viloyatida otanasining uyida yashab kelayotganligini, yashashga boshqa turar joyi yo'qligini bayon qilib, suddan da'vo ariza va qo'shimcha da'vo arizani qanoatlantirishni, Hamza tumani 4-sonli davlat notarial idorasida 2011-yil 24-sentabrda rasmiylashtirilgan, reestr raqami 2-1412 bo'lgan vorislik haqidagi guvohnomani haqiqiy emas deb topishni, marhum (F.I.O.)ning meros mulkiga farzandlari (F.I.O.) va (F.I.O.)larni merosxo'r deb topishni, da'vogar va uning farzandlarini nizoli uyga kiritib qo'yishni so'radi.

Sud majlisida javobgar vakili advokat (F.I.O.) da'vogarning da'vo talablarini tan olmasdan, da'vogar va marhum (F.I.O.) shar'iy nikohda bo'lishganligini, Oila kodeksiga ko'ra, sha'riy nikoh hech qanday huquqiy oqibat keltirib chiqarmasligini, marhum (F.I.O.) hech qachon da'vogar bilan qonuniy nikohda turmaganligini, umumiy ro'zg'or yuritmaganligini, birga yashamaganligini, shuningdek, da'vogar nizoli uyda doimiy ro'yxatda turmaganligini, bundan tashqari nizoli uy marhum (F.I.O.)ga tegishli bo'lmaganligini, u aslida fuqaro (F.I.O.)ga tegishli ekanligini, (F.I.O.)ning Toshkent shahrida doimiy propiskasi bo'lmaganligi sababli uyni marhum (F.I.O.)ning nomiga sotib olishganligini, uyning pulini (F.I.O.) to'laganligini, hozirda (F.I.O.) nizoli uyda oila a'zolari bilan yashab kelayotganligini, barcha kommunal

to'lovlarni (F.I.O.) to'lab kelayotganligini, javobgar (F.I.O.) merosni qabul qilganligini va uy hujjatlarini (F.I.O.)ga berganligini, qolaversa, yana bitta merosxo'r, ya'ni marhumning onasi (F.I.O.) ham borligini bayon qilib, suddan da'vogarning da'vo talabini qanoatlantirishni rad qilishni so'radi.

Javobgar Hamza tumani 4-sonli davlat notarial idorasi notariusi (F.I.O.) sudga ariza bilan murojaat qilib, fuqarolik ishini uning ishtirokisiz ko'rib chiqishni so'ragan. Shu sababli sud fuqarolik ishini FPKning 174-moddasiga asosan javobgar Hamza tumani 4-sonli davlat notarial idorasi vakilining ishtirokisiz ko'rib chiqishni lozim topdi.

Sud majlisida mustaqil talab bilan arz qilmaydigan uchinchi shaxslar (F.I.O.) va (F.I.O.)lar, nizoli Hamza tumani Aviasozlar 1-mavze 111-uy 45-xonadonni ular sotib olishganligini, lekin Toshkent shahrida propiskalari bo'lmaganligi sababli uyni qarindoshi marhum (F.I.O.)ning nomiga notarial tartibda rasmiylashtirishganligini, oila a'zolari bilan 2003-yildan beri shu uyda yashab kelayotganliklarini, kommunal to'lovlarni o'z nomlaridan to'lab kelishayotganliklarini, uyni sotib olganliklari haqida yozma dalillari yo'qligini bayon qilib, suddan da'vogarning da'vo talablarini qanoatlantirishni rad qilishni so'radilar.

Sudga mustaqil talab bilan arz qilmaydigan uchinchi shaxs sifatida jalb qilingan marhum (F.I.O.)ning opa-ukalari (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)lar sud majlisida nizoli Hamza tumani Aviasozlar 1-mavze 111-uy 45-xonadon aslida fuqaro (F.I.O.)ga tegishli ekanligini, uning Toshkent shahrida doimiy propiskasi bo'lmaganligini sababli (F.I.O.) uyni marhum (F.I.O.)ning nomiga sotib olganligini, (F.I.O.) va uning oilasi 2003-yildan beri mazkur uyda yashab kelishayotganliklarini, shu sababli meros ishi ochilganida marhumning farzandlari borligini aytishmaganliklarini bayon qilib, suddan da'vogarning da'vo arizasini qanoatlantirishni rad qilishni so'radilar.

Uchinchi shaxslar (F.I.O.) va (F.I.O.)lar sudga ariza bilan murojaat qilib, unda fuqarolik ishi bo'yicha keyingi sud majlislarini ularning ishtirokisiz ko'rib chiqishni so'raganlar. Shu sababli sud fuqarolik ishini FPKning 174-moddasiga asosan uchinchi shaxs (F.I.O.) va (F.I.O.)larning ishtirokisiz ko'rib chiqishni lozim topadi.

Sud majlisida guvohlar (F.I.O.) va (F.I.O.)lar (F.I.O.) bilan qo'shni bo'lib yashashlarini, (F.I.O.) va uning oilasi 2003-yildan beri shu uyda doimiy yashab kelayotganliklarini, kommunal to'lovlarni to'lab kelayotganliklarini, da'vogarni yoki marhum (F.I.O.)ni ko'rmaganliklarini, ular hech qachon nizoli uyda yashamaganliklarini, uyga nisbatan da'vo qilib kelmaganliklarini bildirdilar.

Sud taraflarning ko'rgazmalarini va guvohlar ko'rsatmalarini tinglab, ish hujjatlarini muhokama qilib va to'plangan dalillarga huquqiy baho berib, quyidagi asoslarga ko'ra, da'vogarning da'vo talablarini qanoatlantirish haqidagi xulosaga keladi.

Aniqlanishicha, nizoli Toshkent shahar Hamza tumani Aviasozlar 1-mavzesi 111-uy 45-xonadon Hamza tumani 1-sonli davlat notarial idorasida 2003-yil 21-noyabrda rasmiylashtirilgan, reestr raqami 2470-son bo'lgan oldi-sotdi shartnomasiga asosan (F.I.O.)ga tegishli bo'lgan.

(F.I.O.) va (F.I.O.) 2001-yildan 2009-yilgacha sha'riy nikohda yashab kelishgan.

Toshkent shahar Mirzo Ulug'bek tumani FHDYo bo'limining 2011-yil 6-yanvardagi 4073-sonli tug'ilganlik haqidagi ma'lumotnomasiga ko'ra, (F.I.O.) marhum (F.I.O.)ning farzandi hisoblanadi.

(F.I.O.) 2009-yil 26-iyunda vafot etgan.

(F.I.O.)ning vafotidan keyin meros mulki bo'lgan Toshkent shahar Hamza tumani Aviasozlar 1-mavzesi 111-uy 45-xonadonga meros ishi ochilib, Hamza tumani 4-sonli davlat notarial idorasi tomonidan 2011-yil 24-sentabrda berilgan qonun bo'yicha vorislik haqidagi guvohnomaga asosan marhumning akasi – javobgar (F.I.O.) qonun bo'yicha merosxo'r deb topilgan.

O'zbekiston Respublikasi FKning 1134-moddasiga asosan, qonun bo'yicha merosxo'rlar vorislikka navbat tartibida chaqirtiriladilar.

O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 1135-moddasiga ko'ra, meros qoldiruvchining bolalari (shu jumladan farzandlikka olingan bolalari), eri (xotini) va ota-onasi (farzandlikka oluvchilar) teng ulushlarda qonun bo'yicha birinchi navbatdagi vorislik huquqiga ega bo'ladilar.

O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 1134-moddasi 5-qismiga ko'ra, qonun bo'yicha vorislarning har bir navbati avvalgi navbatdagi merosxo'rlar bo'lmagan, merosdan chetlashtirilgan, merosni qabul qilmagan yoxud undan voz kechgan taqdirda, vorislik huquqiga ega bo'ladi.

Meros ishi materiallaridan ma'lum bo'lishicha, qonun bo'yicha birinchi navbatdagi merosxo'r bo'lgan voyaga yetmagan (F.I.O.)ning qonuniy vakili – onasi (F.I.O.) merosdan voz kechmagan.

Fuqarolik ishida mavjud bo'lgan da'vogar (F.I.O.)ning fuqarolik pasporti nusxasidan ko'rinishicha, da'vogar (F.I.O.) 2011-yil 25-avgustda O'zbekiston Respublikasidan chiqib ketib, 2013-yil 29-mayda qaytib kelgan. Bundan ma'lum bo'ladiki, da'vogar (F.I.O.)ning 2011-yil 24-sentabrdagi qonun bo'yicha vorislik haqidagi guvohnoma rasmiylashtirilayotgani va meros ishi ochilganidan xabari bo'lmagan.

Shuningdek, uchinchi shaxslar javobgar (F.I.O.)ning aka-ukalarining sud majlisida bergan ko'rgazmalaridan meros ishi ochilgan vaqtda marhum (F.I.O.)ning farzandi borligini notariusga ma'lum qilmaganliklari aniqlandi.

Toshkent shahar Mirzo Ulug'bek tumani FHDYo bo'limining 2011-yil 6-yanvardagi ma'lumotnomasiga asosan, da'vogar (F.I.O.)ning (F.I.O.) ismli farzandining otasi (F.I.O.) deb ko'rsatilgan, ya'ni, voyaga yetmagan (F.I.O.)ning

otaligi belgilanmagan. Ushbu holatda bugungi kunda u merosxo'r sifatida e'tirof etila olmaydi. Bundan tashqari, javobgar (F.I.O.)ning e'tirozida merosxo'r deb ko'rsatilgan marhumning onasi (F.I.O.) 2007-yil 2-martda, ya'ni meros ochilgunga qadar vafot etgan.

O'zbekiston Respublikasi FKning 116-moddasining talabiga ko'ra, qonun hujjatlarining talablariga muvofiq kelmaydigan mazmundagi bitim, shuningdek, huquq-tartibot yoki axloq asoslariga atayin qarshi maqsadda tuzilgan bitim o'z-o'zidan haqiqiy emasdir. Bunday bitimga nisbatan ushbu Kodeks 114-moddasining ikkinchi qismida nazarda tutilgan qoidalar qo'llaniladi.

O'zbekiston Respublikasi FKning 114-moddasi 2-qismi talabiga ko'ra, bitim haqiqiy bo'lmaganida taraflarning har biri boshqasiga bitim bo'yicha olgan hamma narsani qaytarib berishi, olingan narsani aslicha (shu jumladan, olingan narsa mol-mulkdan foydalanish, bajarilgan ish yoki ko'rsatilgan xizmat bilan ifodalanganda) qaytarib berish mumkin bo'lmaganida esa, agar bitim haqiqiy emasligining boshqa oqibatlari qonunda nazarda tutilgan bo'lmasa, uning qiymatini pul bilan to'lashi shart.

O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 164-moddasiga ko'ra, mulk huquqi shaxsning o'ziga qarashli mol-mulkka o'z xohishi bilan va o'z manfaatlarini ko'zlab egalik qilish, undan foydalanish va uni tasarruf etish, shuningdek, o'zining mulk huquqini, kim tomonidan bo'lmasin, har qanday buzishni bartaraf etishni talab qilish huquqidan iboratdir. Mulk huquqi muddatsizdir.

Qayd etilgan ish holatlari va qonun talabidan ko'rinadiki, notarial idora tomonidan (F.I.O.) nomiga Qonun bo'yicha vorislik haqidagi guvohnoma berilishida marhum (F.I.O.)ning birinchi navbatdagi merosxo'ri – farzandi (F.I.O.)ning meros huquqi buzilgan va uning qonuniy manfaatlari e'tiborga olinmagan.

Yuqoridagilardan kelib chiqib, sud Hamza tumani 4-sonli davlat notarial idorasi tomonidan 24.09.2011 yilda marhum (F.I.O.)ning meros mulkiga nisbatan javobgar (F.I.O.)ning nomiga berilgan qonun bo'yicha vorislik huquqi haqidagi guvohnomani qonun hujjatlarining talablariga muvofiq kelmaydigan mazmundagi bitim deb hisoblaydi va uni haqiqiy emas deb topishni, birlamchi holatga keltirishni, 2009-yil 26-iyunda vafot etgan (F.I.O.)ning meros mulki bo'lgan nizoli Toshkent shahar Hamza tumani Aviasozlar 1-mavzesi 111-uy 45-xonadonga nisbatan uning farzandi (F.I.O.)ni merosxo'r deb topishni, uni voyaga yetmaganligini inobatga olgan holda, nizoli Toshkent shahar Hamza tumani Aviasozlar 1-mavzesi 111-uy 45-xonadonga onasi da'vogar (F.I.O.) bilan birgalikda kiritib qo'yishni lozim deb topadi.

Shuningdek, sud O'zbekiston Respublikasi FPKning 116-moddasi talablaridan kelib chiqib, da'vogar tomonidan da'vo va qo'shimcha da'vo arizalari berishda to'lagan 98.000 so'm davlat bojini javobgar (F.I.O.)dan da'vogar (F.I.O.) foydasiga undirishni lozim topadi.

Yuqoridagilarga ko'ra va O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 114, 116, 1134, 1135-moddalari, FPKning 116-, 174-, 203-207-moddalarini qo'llab, sud

Qaror qiladi:

Da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.) va Hamza tumani 4-sonli davlat notarial idorasiga nisbatan vorislik haqidagi guvohnomani haqiqiy emas deb topish, merosxo'rlarni aniqlash, merosdan ulush ajratish, uyga kiritish haqidagi da'vo talablari qisman qanoatlantirilsin.

Toshkent shahar Hamza tumani 4-sonli davlat notarial idorasi notariusi (F.I.O.) tomonidan

2011-yil 24-sentabrda reestr kitobiga 2-1412-son bilan rasmiylashtirilgan Toshkent shahar Hamza tumani Aviasozlar-1 mavzesi 111-uy 45-xonadonga nisbatan (F.I.O.) nomiga berilgan qonun bo'yicha vorislik guvohnomasi haqiqiy emas deb topilsin.

26.06.2009 yilda vafot etgan (F.I.O.)ning meros mulki bo'lgan Toshkent shahar Hamza tumani Aviasozlar-1 dahasi 111-uy 45-xonadonga nisbatan uning farzandi 2007-yil 21-dekabrda tug'ilgan (F.I.O.) o'g'li merosxo'r deb topilsin.

Da'vogar (F.I.O.) 2007-yil 21-dekabrda tug'ilgan (F.I.O.) o'g'li bilan birgalikda Toshkent shahar, Hamza tumani Aviasozlar 1-dahasi 111-uy 45-xonadonga kiritib qo'yilsin.

Javobgar (F.I.O.)dan da'vogar (F.I.O.)ning foydasiga jami 98.000 so'm da'vo va qo'shimcha da'vo arizalari berishda to'langan davlat boji to'lovlari undirilsin.

Hal qiluv qarori ustidan 20 kunlik muddat ichida shu sud orqali Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga shikoyat berilishi yoki protest keltirilishi mumkin.

Raislik etuvchi:

imzo

(F.I.O.)

HAL QILUV QARORI O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI NOMIDAN

2014-yil sentabr oyining 23-kunida Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Shayxontohur tumanlararo sudi o'z binosida ochiq sud majlisida raislik etuvchi sudya (F.I.O.), (F.I.O.)ning kotibligida, Olmazor tuman prokurorining yordamchisi (F.I.O.)ning ishtirokida da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)ga nisbatan uyga kiritish, turar joyga nisbatan foydalanish huquqi va tartibini belgilash haqidagi da'vo arizasi bo'yicha yuritilgan 1-3927/14-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Sudga da'vogar (F.I.O.) javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)ga nisbatan uyga kiritish, turar joyga nisbatan foydalanish huquqi va tartibini belgilash haqidagi da'vo arizasi bilan sudga murojaat qilgan.

Sudning 2014-yil 23-sentabr kunidagi ajrimi bilan da'vo arizasining doimiy ro'yxatdan o'tkazish haqidagi qismi ish yurituvidan tugatilgan.

Sud majlisida da'vogar (F.I.O.) da'vo talablarini quvvatlab, javobgar (F.I.O.) bilan 1998-yil 28-oktabrda qonuniy nikohdan o'tib turmush qurib, Toshkent shahar Olmazor tumani Sag'bon 10-berk ko'cha 50-a uyga kelin bo'lib tushganini va shu xonadonda 1999-yildan to shu kunga qadar doimiy ro'yxatda turishini, javobgar (F.I.O.) bilan birgalikdagi turmushlaridan ikki nafar – 1999-yil 18-sentabrda tug'ilgan (F.I.O.) va 2003- yil 5-sentabrda tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandlari borligini, da'vogar kelin bo'lib tushgan nizoli Toshkent shahar Olmazor tumani Sag'bon 10-berk ko'cha 50-a uy marhuma qaynonasi (F.I.O.) egaligida bo'lib, bu uy qonun bo'yicha vorislik haqidagi 2007-yil 8-sentabr kunidagi guvohnomaga asosan, (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)larga tegishli ekanini, javobgar (F.I.O.) o'z farzandlarini moddiy jihatdan ta'minlamaganini, 2005-yildan beri javobgar (F.I.O.) farzandlarining ta'minotiga aliment to'lamasligini, shu bo'yicha bir necha marta javobgarlikka ham tortilganini, shu sababli da'vogarning bir o'zi farzandlarini tarbiyalab, moddiy ta'minlab kelganini, biroq ikki nafar voyaga yetmagan farzandlari tug'ilganidan hozirgi kunga qadar hech qayerda doimiy ro'yxatda turmasligini, katta farzandi – 1999-yil 18-sentabrda tug'ilgan (F.I.O.) hozirgi kunda 15 yoshda bo'lib, keyingi yil fuqarolik pasporti olishi kerakligini, ikkinchi farzandi 2003- yil 5-sentabrda tug'ilgan (F.I.O.) hozir 11 yoshda ekanligini, u ham 3 yildan keyin Mudofaa bo'limida ro'yxatga olinib, tibbiy ko'rikdan o'tishi kerakligini, javobgar (F.I.O.) ikki nafar farzandini nizoli uy ro'yxatiga kiritishga qattiq qarshilik qilayotganini, (F.I.O.) bilan o'rtalaridagi nikoh Fuqarolik ishlari bo'yicha Shayxontohur tumanlararo sudining 2014-yil 2-apreldagi hal qiluv qaroriga binoan bekor qilinganini bayon qilib, suddan da'voni qanoatlantirishni va da'vogarni ikki nafar voyaga yetmagan farzandlari bilan birgalikda Toshkent shahar Olmazor tumani Sag'bon 10-berk ko'cha 50-a uyga kiritib qo'yishni, uyga nisbatan foydalanish huquqi va tartibini belgilashni so'radi.

Sud majlisida javobgar (F.I.O.) da'vogarning da'vo talabini tan olmay, unda da'vogar bilan 1998-yil 28-oktabrda qonuniy nikohdan o'tib turmush qurganini, o'rtalarida ikki nafar farzandlari borligini, 2014-yil 2- aprelda o'rtalaridagi nikoh bekor qilinganini, Toshkent shahar Olmazor tumani Sag'bon 10-berk ko'cha 50-a uy marhuma onasi (F.I.O.)ning egaligida ekanligini, 2005-yilda onasi uyni ukasi (F.I.O.)ning egaligiga o'tkazib beraman deganini, lekin kasal bo'lib qolgani uchun bu amalga oshmaganini, marhuma onasi (F.I.O.) 2006-yil 12-oktabrda vafot etganini,

hozirgi kunda shar'iy nikoh asosida boshqa ayol bilan yashayotganini, da'vogarning nizoli uyga kirib yashashiga umuman sharoit yo'qligini, chunki da'vogar nizoli uyga kirsa janjal qilishini, yana IIBga murojaat qilishini, dastlabki sud majlisida farzandlarining nizoli xonadonga doimiy ro'yxatga kirishiga qarshi emasligini bildirganini, keyingi sud majlislarida esa javobgar (F.I.O.) da'vogar va ikki nafar farzandining nizoli xonadonga kirib yashashiga va doimiy ro'yxatga kiritilishiga qarshi ekanligini, unga da'vogarga nisbatan turar-joydan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish haqidagi qarshi da'vo ariza berish huquqi tushuntirilganini, lekin qarshi da'vo ariza taqdim qilmaganini bildirib, da'vo arizani rad qilishni so'radi.

Sud majlisida javobgar (F.I.O.) da'vogarning da'vo talablarini tan olmay, nizoli xonadon marhuma onasiga tegishli bo'lganini, uyning bir qismiga merosxo'r ekanligini, da'vogarning nizoli uyga bugungi kunda kirib yashashiga qarshi ekanligini, chunki da'vogar va javobgar ukasi (F.I.O.) kelishmovchiliklar oqibatida ajrashib ketishganini, agar da'vogar (F.I.O.) nizoli xonadonga kirib yashasa, yana o'rtada janjallar bo'lishi mumkinligini, ukasining tinch yashashini xohlashini, hozirgi kunda nizoli uy yashash uchun yaroqsiz holatda ekanligini, bor-yo'g'i 2 ta xona mavjudligini, unda ukasi (F.I.O.) yashab kelayotganini, da'vogarning nizoli uyga kirib yashashiga sharoit umuman yo'qligini, da'vogar va uning farzandlarining nizoli xonadonga kirib yashashiga va doimiy ro'yxatga kirishiga qarshi ekanligini, sud tomonidan qarshi da'vo berish huquqi tushuntirilganini, da'vogarga nisbatan hech qanday qarshi da'vo ariza taqdim qilmaganini bildirib, da'vo arizani rad qilishni so'radi.

Sud majlisida javobgar (F.I.O.) da'vogarning da'vo talabini dastlab tan olib, bu haqida yozma ariza taqdim qilib, keyinchalik sud majlislarida da'vo arizasini tan olmay, nizoli xonadon marhuma onasiga tegishli bo'lganini, hozirgi kunda uy da'vogar (F.I.O.) akasi (F.I.O.)ning sobiq turmush o'rtog'i ekanligini, da'vogar va uning farzandlarining nizoli xonadonga kirib yashashiga qarshi ekanligini, sud tomonidan unga qarshi da'vo arizasi berish huquqi tushuntirilganini, da'vogarga nisbatan hech qanday qarshi da'vo arizasi taqdim qilmaganini ta'kidlab, da'vogarning da'vo arizasini rad qilishni so'radi.

Sud taraflarning ko'rgazmalarini va Olmazor tuman prokurorining yordamchisi (F.I.O.)ning da'vo arizasini qanoatlantirish haqidagi fikrini tinglab, ish hujjatlarini muhokama etib va to'plangan dalillarga huquqiy baho berib, da'vo talablarini asosli deb hisoblab, quyidagilarga ko'ra uni qanoatlantirishni lozim deb topadi.

Aniqlanishicha, nizoli Toshkent shahar Olmazor tumani Sag'bon 10-berk ko'chasi 50-a uy (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)ga Toshkent shahar Yakkasaroy tuman 1-sonli DNda 2006-yil 19-iyul kuni reestr raqami 11-603-son bilan qonun bo'yicha rasmiylashtirilgan vorislik guvohnomasi va 2007-yil 18-sentabr kunidagi reestr raqami 20-645-son bilan qonun bo'yicha rasmiylashtirilgan vorislik guvohnomalariga asosan tegishlidir.

Da'vogar (F.I.O.) javobgar (F.I.O.) bilan 1998-yil 28-oktabrda qonuniy nikohdan o'tib turmush qurishgan va da'vogar nizoli Toshkent shahar Olmazor tumani Sag'bon 10-berk ko'chasi 50-a uyga kelin bo'lib tushgan va shu yerda javobgarlar, ya'ni turmush o'rtog'i hamda uning oila a'zolari bilan birga yashay boshlagan.

Birgalikdagi turmushlaridan ikki nafar – 1999-yil 18-sentabrda tug'ilgan (F.I.O.) va 2003- yil 5-sentabrda tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandlari bor.

Taraflar o'rtasidagi qonuniy nikoh Fuqarolik ishlari bo'yicha Shayxontohur tumanlararo sudining 2014- yil 2-aprel kunidagi hal qiluv qarori bilan bekor qilingan.

Da'vogar 2003-yilda javobgar bilan kelishmovchiliklar natijasida nizoli uydan chiqib ketishga majbur bo'lgan. Hozirda da'vogar nizoli xonadonga qaytishga harakat qilgan, lekin javobgar (F.I.O.) uyga kirishga qarshilik qilayotganligi sababli, sudga murojaat qilgan.

Da'vogar (F.I.O.) nizoli xonadonda doimiy ro'yxatda turadi.

Garchi, sud majlislarida bayonnoma orqali, shuningdek, sudga chaqiruv xatlari orqali javobgarlarga bir necha marotaba turar joydan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish haqidagi qarshi da'vo berish huquqi tushuntirilsa-da, ular qarshi da'vo arizasi bermadilar. Oxirgi sud majlislarida javobgarlar ularga turar joydan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish haqidagi qarshi da'vo berish huquqi tushuntirilgani, suddan yuborilgan xatlarni olganliklari, qarshi da'vo arizasi bermaganliklari haqida tushuntirish xati yozib berdilar.

O'zbekiston Respublikasi Uy-joy kodeksining 32-moddasiga ko'ra, uy, kvartira mulkdorining oila a'zolari, shuningdek, u bilan doimiy yashayotgan fuqarolar, agar ularni ko'chirib kelgan paytda yozma ravishda boshqa hol qayd etilgan bo'lmasa, uydagi, kvartiradagi xonalardan mulkdor bilan teng foydalanishga haqlidirlar. Ular mulkdor bergan turar joyga o'zlarining voyaga yetmagan farzandlarini ko'chirib kiritishga haqlidirlar. Bu shaxslar uy, kvartiraning mulkdori bilan oilaviy munosabatlarni tugatgan taqdirda ham ularda turar joydan foydalanish huquqi saqlanib qoladi.

Sud yuqoridagi qonun talabidan va ish holatlaridan kelib chiqib, da'vogar (F.I.O.) garchi sudga uydan chiqib ketganidan so'ng o'n yil o'tib nizoli uyga kiritish haqida talab bilan murojaat qilgan bo'lsa-da, uning shu nizoli uyda doimiy ro'yxatda turishiga va ushbu holatda uning foydalanish huquqi mavjudligiga, javobgarlarga bir necha marotaba xatlar, sud majlisi bayonnomasi orqali qarshi da'vo arizasi berish huquqi tushuntirilsa-da, ular qarshi da'vo taqdim qilmaganliklariga, bundan tashqari, ikki nafar voyaga yetmagan – 1999-yilda tug'ilgan (F.I.O.) va 2003-yilda tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandlar uy mulkdorlaridan birining farzandlari ekanligiga huquqiy baho bergan holda da'vo arizasini qanoatlantirish va da'vogarni ikki nafar voyaga yetmagan farzandi bilan nizoli xonadonga kiritish va foydalanish huquqini belgilash haqidagi xulosaga keladi.

Shuningdek, sud tomonidan da'vogarning foydalanish tartibini belgilash haqidagi da'vo talabini muhokama qilinib, amaldagi qonun talablariga ko'ra, uy, kvartiraning mulkdori bilan uning sobiq oila a'zolari, qolaversa, u bilan doimiy yashayotgan fuqarolar o'rtasida turar joydan foydalanish tartibi taraflar kelishuvi bilan belgilanishini inobatga olib, foydalanish tartibini belgilash haqidagi talabni rad qilishni lozim deb hisoblaydi.

Sud davlat boji masalasini FPKning 116-moddasiga muvofiq muhokama qilib, javobgarlardan da'vogar foydasiga da'vo arizasi berishda to'langan 48100 so'm davlat bojini undirish haqidagi xulosaga keladi.

Yuqoridagi asoslarga ko'ra va O'zbekiston Respublikasi Uy-joy Kodeksining 32-moddasi, O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik protsessual kodeksining 116-, 203–206-moddalarini qo'llab, sud

Qaror qiladi:

Da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)ga nisbatan uyga kiritish, turar joyga nisbatan foydalanish huquqini belgilash haqidagi da'vo talabi qanoatlantirilsin.

Da'vogar (F.I.O.) voyaga yetmagan ikki nafar – 1999-yil 18-sentabrda tug'ilgan (F.I.O.) va 2003- yil 5-sentabrda tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandlari bilan nizoli Toshkent shahar Olmazor tumani Sag'bon 10-berk ko'chasi, 50-a uyga kiritib qo'yilsin va foydalanish huquqi belgilansin.

Da'vogar (F.I.O.)ning uydan foydalanish tartibini belgilash haqidagi talabini qanoatlantirish rad qilinsin.

Javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)dan da'vogar (F.I.O.)ning foydasiga da'vo arizasi berishda to'langan 48100 (qirq sakkiz ming yuz) so'm davlat boji undirilsin.

Hal qiluv qarori ustidan 20 kun muddat ichida shu sud orqali Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga apellyatsiya tartibida shikoyat berilishi yoki protest keltirilishi mumkin.

Raislik etuvchi:

imzo

(F.I.O.)

IX BOB BO'YICHA ILOVALAR

Shikoyat va sud hal qiluv qarori namunalari

Fuqarolik ishlari bo'yicha Uchtepa
tumanlararo sudiga

Shikoyatchi: (F.I.O.), Uchtepa tumani
Do'stlik ko'chasi 32-uyda
istiqomat qiladi.

Toshkent shahar Uchtepa tumani budjetdan
tashqari Pensiya jamg'armasi mansabdor
shaxsining xatti-harakatlari ustidan

SHIKOYAT

(Toshkent shahar Uchtepa tumani budjetdan tashqari Pensiya jamg'armasi
mansabdor shaxsining noqonuniy xatti-harakatlari ustidan)

Men, (F.I.O.) 20 yil davomida mehnat qilib nafaqaga chiqadigan yoshga yetganimda, pensiya olish maqsadida barcha hujjatlarini yig'ib, O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi huzuridagi Budjetdan tashqari Pensiya jamg'armasi Toshkent shahar Uchtepa tuman bo'limiga murojaat qilganimda, 20-21 yillik mehnat stajlarini hisoblashning o'rniga nimagadur kerakli ma'lumotlar yo'q deb, 17 yil 11 oy 21 kunlik mehnat stajini rasmiylashtirib, menga 2012-yil 20-yanvar kundan e'tiboran 248.009,67 so'm pensiya maoshi belgilandi.

Vaholanki, "Mashaël Maxdavi" firmasi bilan hamkor tashkilotda bosh hisobchi lavozimida 2–3 yillik mehnat faoliyatimni inobatga olishmadi. Pensiya jamg'armasi tomonidan ushbu hisoblanmagan mehnat stajini hisoblab, pensiyaga qo'shib berishini so'rab murojaat qilganimda, unga rad javobi berildi.

"Mashaël Maxdavi" tashkiloti "Qatartol Kamolot" tashkilotiga qarashli binoda ijara shartnomasi asosida faoliyat olib borayotgan tashkilot bilan bevosita bog'liq bo'lgan. Ushbu tashkilotda 1999-yil 1-iyuldan 1999-yil 31-dekabrga qadar, 2000-yil 3-yanvardan 2000-yil 31-dekabrga qadar bosh hisobchi lavozimida faoliyat yuritganman. Hozirda mazkur tashkilotlar umuman faoliyat yuritmayotganligi va barcha arxiv hujjatlari yo'q qilinganligi bois unda ushbu tashkilot haqida deyarli ma'lumot yo'qligi, shunga qaramasdan mehnat daftarchasida ushbu tashkilot faoliyat ko'rsatgan davr uchun, ya'ni 1999-yil 1-iyuldan to 2000-yil 31-dekabrga qadar bo'lgan mehnat stajining muhri bosilgan bo'lishiga qaramasdan, inobatga olinmadi.

FPKning 269-moddasiga ko'ra, fuqaro o'zining huquqlari va erkinliklarini buzadigan xatti-harakatlar (qarorlar) ustidan bevosita sudga yoki bo'ysunuv tartibida yuqori organga, mansabdor shaxsga murojaat qilishga haqli.

Bo'ysunuv tartibidagi yuqori organ va mansabdor shaxslar shikoyatni bir oy muddat ichida ko'rib chiqishi shart. Agar fuqaroning shikoyatiga rad javobi berilsa yoki u shikoyat bergan kundan e'tiboran bir oy ichida javob olmasa, shikoyat bilan sudga murojaat qilishga haqli.

Yuqoridagilarga ko'ra, O'zbekiston Respublikasining "Fuqarolarning davlat pensiya ta'minoti to'g'risida" gi Qonuni, Fuqarolik protsessual kodeksining 269-moddasiga asosan,

SO'RAYMAN:

Toshkent shahar Uchtepa tumani budjetdan tashqari Pensiya jamg'armasi mansabdor shaxsining xatti-harakatlarini noqonuniy deb topishni va pensiya stajini qayta hisoblab chiqish vazifasini yuklashingizni.

Ilova:

1. Toshkent shahar Uchtepa tumani budjetdan tashqari Pensiya jamg'armasi mansabdor shaxsining iltimosimni rad etganligi haqidagi xati.
2. Mehnat daftarchasi.
3. Pasport nusxasi.
4. Shikoyatdan nusxa.

2013-yil 2-iyul

(imzo)

(F.I.O.)

HAL QILUV QARORI O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI NOMIDAN

2012-yil oktabr oyining 25-kuni fuqarolik ishlari bo'yicha Uchtepa tumanlararo sudi o'z binosida ochiq sud majlisida sudya (F.I.O.)ning raisligida, (F.I.O.)ning kotibligida, Toshkent shahar Uchtepa tumani prokurori yordamchisi (F.I.O.)ning ishtirokida arizachi (F.I.O.)ning Toshkent shahar Uchtepa tumani budjetdan tashqari Pensiya jamg'armasi mansabdor shaxsining noqonuniy xatti-harakatlari yuzasidan bergan shikoyati bo'yicha qo'zg'atilgan 1-4116/12-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Arizachi (F.I.O.) sudga Toshkent shahar Uchtepa tumani budjetdan tashqari Pensiya jamg'armasi mansabdor shaxsining noqonuniy xatti-harakatlari ustidan shikoyat bilan murojat qilib, unda u 20 yil davomida mehnat qilib nafaqaga chiqadigan yoshga yetganida, pensiya olish maqsadida barcha hujjatlarini yig'ib, O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi huzuridagi Budjetdan tashqari Pensiya jamg'armasi Toshkent shahar Uchtepa tuman bo'limiga murojaat qilganligi, unga 20-21 yillik mehnat stajlarini hisoblashning o'rniga nimagadir kerakli ma'lumotlar yo'q deb, 17 yil 11 oy 21 kunlik mehnat stajini rasmiylashtirib, 2012-yil 20- yanvar kundan e'tiboran 248.009,67 so'm pensiya maoshi belgilanganligi, qolgan 2 yil 3 oylik mehnat staji hisoblamaganligi va u mehnat qilgan tashkilotlar, ya'ni "Mashaël Maxdavi" firmasi bilan hamkor tashkilotda bosh hisobchi lavozimida 2–3 yillik mehnat faoliyati inobatga olishmaganligi, u pensiya jamg'armasi tomonidan ushbu hisoblanmagan mehnat stajini hisoblab, pensiyaga qo'shib berishini so'rab murojaat qilganida, unga rad javobi berilganligi va sudga murojaat qilish huquqi tushuntirilganligi, davriy faoliyati "Mashaël Maxdavi" tashkiloti "Qatartol Kamolot" tashkilotiga qarashli binoda ijara shartnomasi asosida faoliyat olib borayotgan tashkilot bilan bevosita bog'liq bo'lganligi, u esa ushbu tashkilotda 1999-yil 1-iyuldan 1999-yil 31-dekabrga qadar, 2000-yil 3-yanvardan 2000-yil 31-dekabrga qadar bosh hisobchi lavozimida faoliyat yuritganligi, hozirda mazkur tashkilotlar umuman faoliyat yuritmayotganligi va barcha arxiv hujjatlari yo'q qilinganligi bois unda ushbu tashkilot haqida deyarli ma'lumot yo'qligi, shunga qaramasdan uning mehnat daftarchasida ushbu faoliyat ko'rsatgan davr uchun, ya'ni 1999-yil 1-iyuldan 2000-yil 31-dekabrga qadar bo'lgan mehnat stajining muhri bosilgan bo'lishiga qaramasdan, inobatga olinmayotganligi, uning 2-3 yillik staji pensiya jamg'armasi tomonidan asossiz inobatga olinmay kelinayotganligi bois, suddan budjetdan tashqari pensiya jamg'armasining Uchtepa tuman bo'limining xatti-harakatlarini noqonuniy deb topishni va uning pensiya stajini qayta hisoblab chiqish vazifasini yuklashni so'ragan.

Sud majlisida arizachi (F.I.O.) shikoyatini quvvatlab, shikoyatini to'liq qanoatlantirishni so'radi.

Sud majlisida Toshkent shahar Uchtepa tuman budjetdan tashqari Pensiya jamg'armasi vakili (F.I.O.) shikoyatni tan olmasdan, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2011-yil 8-sentabrdagi "Davlat Pensiyalarini tayinlash va to'lash tartibini yanada takomillashtirishga yo'naltirilgan normativ huquqiy hujjatlarni tasdiqlash to'g'risida"gi 252-sonli qarorining 2-ilovasi 57-bandiga muvofiq, "Ish staji to'g'risidagi taqdim etilgan hujjatlarning asoslanganligi va ishonchliligini aniqlash maqsadida Pensiya jamg'armasi bo'limi: ish stajini tasdiqlash uchun taqdim etilgan hujjatlarning mazmunini va zarur tarzda rasmiylashtirilganligini baholaydi hamda

zarurat bo'lganda ular berilishining asoslanganligini tekshirish to'g'risida qaror qabul qilishi; zarur hollarda mehnat faoliyatining ayrim davrlarini ish staji davriga hisobga olish yoki hisobdan chiqarib tashlash to'g'risida qaror chiqarishi nazarda tutilishi; 76-bandida "Ish stajini tasdiqlash uchun taqdim etiladigan hujjatlar mansabdor shaxs tomonidan imzolanishi va tashkilotning asosiy muhri bilan tasdiqlanishi kerak" deb ko'rsatilganligi, (F.I.O.) ga 2012-yil 20-yanvarda yoshga doir pensiya tayinlanganligi, pensiya va nafaqalar tayinlash komissiyasi tomonidan uning umumiy mehnat staji 17 yil 11 oy 21 kun hisobida olinganligini, arizachida "Masha'el Maxdavi" tashkilotida 1999-yil 1-iyuldan 2000-yil 31-dekabrqa qadar ishlagani to'g'risida mehnat daftarchasidan tashqari hech qanday hujjatlari, ya'ni arxiv ma'lumotnomasi, buyruqlar kitobi, shaxsiy hisob varaqasi yoki oylik ish haqining hisob-kitobi haqida ma'lumot yo'qligi sababli arizachiga rad javobi berilganligini bildirdi.

Toshkent shahar Uchtepa tuman budjetdan tashqari Pensiya jamg'armasi vakili (F.I.O.) keyingi sud majlislariga kelmasdan, sudning nomiga ariza bilan murojaat qilib, ishni uning ishtirokisiz ko'rib chiqishni so'ragan.

Bunday holatda, sud ishni FPKning 174-moddasiga asosan Toshkent shahar Uchtepa tuman budjetdan tashqari Pensiya jamg'armasi vakili (F.I.O.)ning ishtirokisiz ko'rib chiqishni lozim topadi.

Sud taraflar hamda guvohlarning bayonotini tinglab, Uchtepa tumani prokuror yordamchisi (F.I.O.)ning fikrini eshitib, ish hujjatlari bilan tanishib chiqib, quyidagilarga asosan arizachining shikoyatini qanoatlantirishni lozim topadi.

FPKning 269-moddasiga ko'ra, fuqaro o'zining huquqlari va erkinliklarini buzadigan xatti-harakatlar (qarorlar) ustidan bevosita sudga yoki bo'ysunuv tartibida yuqori organga, mansabdor shaxsga murojaat qilishga haqli. Bo'ysunuv tartibidagi yuqori organ va mansabdor shaxslar shikoyatni bir oy muddat ichida ko'rib chiqishi shart. Agar fuqaroning shikoyatiga rad javobi berilsa yoki u shikoyat bergan kundan e'tiboran bir oy ichida javob olmasa, shikoyat bilan sudga murojaat qilishga haqli.

FPKning 271-moddasiga ko'ra, sud shikoyatni ko'rib chiqish natijalari bo'yicha hal qiluv qarori chiqaradi. Sud shikoyatning asosli ekanligini aniqlasa, shikoyatga sabab bo'lgan xatti-harakatni (qarorni) g'ayriqonuniy deb topadi, fuqaroning talabini qanoatlantirish vazifasini yuklaydi, unga nisbatan qo'llangan javobgarlik choralarini bekor qiladi yoki uning buzilgan huquqlari va erkinliklarini boshqa yo'llar bilan tiklaydi.

Agar sud shikoyatga sabab bo'lgan xatti-harakat (qaror) qonuniy, fuqaroning huquqlari va erkinliklari buzilmagan deb topsa, u shikoyatni qanoatlantirishni rad etadi.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 1996-yil 19-iyuldagi "Fuqarolarning huquqlari va erkinliklarini buzadigan xatti-harakatlar va qarorlar ustidan keltirilgan shikoyatlarni sudlarda ko'rish amaliyoti to'g'risidagi" 18-sonli qarorining 15-bandiga ko'ra, shikoyat vajlari asosli ekanligi aniqlangan taqdirda, sud

shikoyat qilingan xatti-harakat (qaror)ni qonunga xilof deb topadi va tegishli organlar, korxonalar, muassasalar, tashkilotlar, jamoat birlashmalari yoki mansabdor shaxsga fuqaroning talabini qanoatlantirish majburiyatini yuklaydi, unga nisbatan qo'llanilgan javobgarlik chorasini bekor qiladi yoxud uning buzilgan huquqini o'zgacha yo'l bilan tiklaydi.

Sudda aniqlangan holatlarga ko'ra, (F.I.O.) 1964-yil 8-martda tug'ilgan, 1984-yil 25-avgustdan boshlab turli korxonalarda turli lavozimlarda ishlagan.

(F.I.O.)ning arizasiga asosan, O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi huzuridagi budjetdan tashqari Pensiya jamg'armasi Uchtepa bo'limi pensiya va nafaqa tayinlash Komissiyasining 2012-yil 20-apreldagi 32/12-sonli qaroriga asosan, arizachiga yoshga doir pensiya tayinlanib, komissiyaning qaroriga asosan uning umumiy mehnat staji 17 yil 11 oy 21 kun hisobida olingan. Ushbu qaror bilan 1999-yil 1-iyuldan 2000-yil 31-dekabrga qadar mehnat faoliyati arxiv ma'lumotlari topilmaganligi sababli mehnat stajiga qo'shilmagan.

Arizachi sudga murojaat qilib, mehnat daftarchasiga asosan, uning umumiy mehnat staji 20 yilni tashkil etishini, ko'rsatib, komissiya tomonidan hisobga olinmagan 3 yil mehnat stajini ham pensiya tayinlashda hisobga olishni so'radi.

1999-yil 1-iyuldan 2000-yil 31-dekabrga qadar (F.I.O.) "Mashael Maxdavi" korxonasida ishlab kelgan, mehnat daftarchasidagi yozuv tegishli tartibda amalga oshirilib, muhr bilan tasdiqlangan. Biroq bu korxonaning ish haqi hisoblanib, hisoblangan ish haqlaridan majburiy sug'urta badallari ushlab borilganligi to'g'risidagi ma'lumotlarni topish imkoniyati bo'lmagan.

Bunday holatda, sud O'zbekiston Respublikasi "Fuqarolarning davlat pensiya ta'minoti to'g'risidagi" Qonunning 37-moddasiga pensiya tayinlash uchun ish stajini hisoblashda sug'urta badallari to'lovlari haqidagi ma'lumotlar zarurligi to'g'risidagi o'zgartirishlar 1997-yil 25-aprel kuni kiritilganligini e'tiborga olgan holda, (F.I.O.)ning ushbu korxonada ishlagan 2 yil 3 oy 26 kun stajini pensiya tayinlash uchun lozim bo'lgan umumiy mehnat stajiga doir va u tegishli tartibda tasdiqlangan deb hisoblaydi.

Yuqoridagilarga asosan, sud (F.I.O.)ning shikoyatini qanoatlantirib, uning 2 yil 3 oy 26 kunlik stajini pensiya tayinlashda hisobga olinishi lozim deb hisoblaydi.

O'zbekiston Respublikasi "Fuqarolarning davlat pensiya ta'minoti to'g'risidagi" Qonuni, FPKning 269-271-, 203–206-moddalariga asoslanib, sud

Qaror qiladi:

Arizachi (F.I.O.)ning Toshkent shahar Uchtepa tumani budjetdan tashqari Pensiya jamg'armasi mansabdor shaxsining noqonuniy xatti-harakatlari yuzasidan bergan shikoyati qanoatlantirilsin.

O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi huzuridagi budjetdan tashqari pensiya jamg'armasi Toshkent shahar Uchtepa tumani bo'limiga 1957-yil 20-yanvarda tug'ilgan, Toshkent shahar Uchtepa tumani 14-mavze 22-uy 17-xonadonda yashovchi (F.I.O.)ning yoshga doir pensiyasini tayinlashda qo'shimcha 2 yil 3 oy 26 kunlik umumiy mehnat stajiga qo'shish majburiyati yuklatilsin.

Hal qiluv qaroridan norozi taraf 20 kun ichida shu sud orqali fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga apellyatsiya tartibida shikoyat yoki prokuror protest keltirishlari mumkin.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

Fuqarolik ishlari bo'yicha
Uchtepa tumanlararo sudiga

Shikoyatchi: (F.I.O.), Uchtepa tumani
Sh.Shomurodov ko'chasi 15-uyda
istiqomat qiladi.

Mansabdor shaxs: Toshkent shahar va Uchtepa
tumani hokimiyati mansabdor shaxsining
xatti-harakatlari ustidan

SHIKOYAT

(Toshkent shahar va Uchtepa tumani hokimiyati mansabdor shaxsining xatti-harakatlari ustidan)

Men, (F.I.O.) O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2006-yil 31-avgustdagi PQ – 458-sonli qarori asosida 2012-yil 10-fevralda o'tkazilgan ochiq auksion savdoda g'olib deb topildim. Shu kuni 005-S-son bilan rasmiylashtirilgan g'oliblik bayonnomasiga asosan, Toshkent shahar Uchtepa tumani 24-mavze 55-uyda joylashgan jami 69 kv.m. bo'lgan 157-xonadonni Sud qarorlarini ijro etish sudlar faoliyatini moddiy-texnika jihatdan ta'minlash Departamentining Toshkent shahar Chilonzor tumani bo'limidan 32.600.000 so'mga sotib olganman. Ushbu g'oliblik bayonnomasiga asosan, mazkur joyni o'z nomimga davlat ro'yxatidan o'tkazib, TA 1577441 – sonli guvohnoma olganman.

Mazkur ikki xonalik joy Uchtepa tumani 24-mavzeda 9 qavatli binoning 9-qavatida joylashgan bo'lib, jami 69 kv.m.ni tashkil qilib, xonadon oshxona, hammom, xojatxona, koridor, ayvon va zaldan iborat. Xonadonga barcha turdagi kommunal tarmoqlari o'tkazilgan, xonadonda yashash uchun hech qanaqa kamchilik va to'siqlar

mavjud emas, hozirda ushbu xonadondan yashash uchun foydalanmoqchiman. Ushbu noturar joyni turar joy deb e'tirof etish uchun Uchtepa tuman hokimiyatiga murojat qilganimda, Uchtepa tuman hokimiyati, noqonuniy ravishda, murojaatimga noturar joyni turar joy toifasiga o'tkazish Toshkent shahar hokimiyati ishchi guruhi vakolatiga kirishini, shu sababli Toshkent shahar hokimiyatiga murojaat qilishimni tushuntirishdi. Toshkent shahar hokimiyatiga murojaat qilganimda, ular ham noturar joy toifasidan turar joy toifasiga o'tkazish masalasi Departament vakolatiga kirmasligini ma'lum qilib rad javobini berdi.

FPKning 269-moddasiga ko'ra, fuqaro o'zining huquqlari va erkinliklarini buzadigan xatti-harakatlar (qarorlar) ustidan bevosita sudga yoki bo'ysunuv tartibida yuqori organga, mansabdor shaxsga murojaat qilishga haqli.

O'zbekiston Respublikasi Uy-joy kodeksining 9-moddasi 1-qismiga asosan, fuqarolarning doimiy yashashiga mo'ljallangan, belgilangan sanitariya, yong'inga qarshi texnik talablarga javob beradigan, shuningdek, belgilangan tartibda maxsus uylar sifatida foydalanishga mo'ljallangan joylar turar joy deb hisoblanadi.

O'zbekiston Respublikasi Uy-joy kodeksining 15-moddasiga asosan, yashash uchun yaroqli bo'lgan turar joyni yashash uchun mo'ljallanmagan joyga o'tkazishga yo'l qo'yilmaydi. Alohida hollarda, turar joyni yashash uchun mo'ljallanmagan joyga o'tkazish mulkdorning yoki u vakolat bergan organ (shaxs) arizasiga ko'ra, tumanlar va shaharlar hokimlarining qaroriga binoan, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi tomonidan belgilangan tartibda amalga oshiriladi.

Yuqoridagilarga ko'ra, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2003-yil 20-avgustdagi 357-sonli qarori, Uy-joy kodeksining 9–10-,15-moddalari, Fuqarolik protsessual kodeksining 269-moddasiga asosan,

SO'RAYMAN:

Toshkent shahar va Uchtepa tuman hokimiyatining harakatlarini g'ayriqonuniy deb topib, hokimiyat zimmasiga Toshkent shahar Uchtepa tuman 24-mavze 55-uyda joylashgan jami 69 kv.m. bo'lgan 2 xonalik 157-xonadonni noturar joy toifasidan turar joy deb e'tirof etishingizni.

Ilova:

1. Toshkent shahar va Uchtepa tuman hokimiyatining murojaatni rad etganligi to'g'risidagi xati.

2. Toshkent shahar Uchtepa tuman 24-mavze 55-uy 157-xonadon hujjatlari.

3. 2012-yil 10-fevralda o'tkazilgan ochiq auksionning 005-S-son bilan rasmiylashtirilgan g'oliblik bayonnomasi.

4. Toshkent shahar Uchtepa tumani 24-mavze, 55-uyda joylashgan jami 69 kv.m. bo'lgan 157-xonadonni Sud qarorlarini ijro etish sudlar faoliyatini moddiy-texnika jihatdan ta'minlash Departamentining Toshkent shahar Chilonzor tumani bo'limidan 32.600.000 so'mga sotib olganligim haqida hujjat.

5. Davlat ro'yxatidan o'tkazilgan TA 1577441- sonli guvohnoma.

6. Pasport nusxasi.

7. Shikoyatdan nusxa.

2012-yil 2-dekabr

(imzo)

(F.I.O.)

HAL QILUV QARORI O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI NOMIDAN

2012-yil dekabr oyining 19-kuni Fuqarolik ishlari bo'yicha Uchtepa tumanlararo sudi o'z binosida ochiq sud majlisida sudya (F.I.O.)ning raisligida, (F.I.O.)ning kotibligida, advokat (F.I.O.) va Toshkent shahar Uchtepa tumani prokurori yordamchisi (F.I.O.)ning ishtirokida arizachi (F.I.O.)ning Toshkent shahar va Uchtepa tumani hokimiyatining xatti-harakatlari yuzasidan bergan shikoyati bo'yicha qo'zg'atilgan 1-4969/12-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Arizachi (F.I.O.) Toshkent shahar va Uchtepa tumani hokimiyatining xatti-harakatlari ustidan shikoyat bilan murojaat qilib, unda O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2006-yil 31-avgustdagi PQ – 458-sonli qarori asosida 2012-yil 10-fevralda o'tkazilgan ochiq auksion savdosida g'olib deb topilib, shu kuni 005-S-son bilan rasmiylashtirilgan g'oliblik bayonnomasiga asosan, Toshkent shahar Uchtepa tumani 24-mavze 55-uyda joylashgan jami 69 kv.m. bo'lgan 157-xonadonni Sud qarorlarini ijro etish sudlar faoliyatini moddiy-texnika jihatdan ta'minlash Departamentining Toshkent shahar Chilonzor tumani bo'limidan 32.600.000 so'mga sotib olganligi, ushbu g'oliblik bayonnomasiga asosan da'vogar mazkur joyni o'z nomiga davlat ro'yxatidan o'tkazib, TA 1577441-sonli guvohnoma olganligi, mazkur ikki xonalik joy Uchtepa tumani 24-mavzeda 9 qavatli binoning 9-qavatida joylashgan bo'lib, jami 69 kv.m.ni tashkil qilishi, xonadon oshxona, hammom, xojatxona, koridor, ayvon va zaldan iboratligi, xonadonda barcha turdagi kommunal tarmoqlari o'tkazilganligi, xonadonda yashash uchun hech qanday kamchilik va to'siqlar mavjud emasligi, hozirda u ushbu

xonadondan yashash uchun foydalanmoqchiligi, ushbu noturar joyni turar joy deb e'tirof etish uchun Uchtepa tuman hokimiyatiga murojaat qilganligi, Uchtepa tuman hokimiyati noqonuniy ravishda da'vogarning murojaatiga noturar joyni turar joy toifasiga o'tkazish Toshkent shahar hokimiyati ishchi guruhi vakolatiga kirishini, shu sababli Toshkent shahar hokimiyatiga murojaat qilishni tushuntirishganligi, keyin Toshkent shahar hokimiyatiga murojaat qilganligini, ular ham ushbu masalani hal qilmaganligi, shundan keyin sudga murojaat qilishga majbur bo'lganligi bois, suddan Toshkent shahar va Uchtepa tuman hokimiyatining harakatlarini g'ayriqonuniy deb topib, hokimiyat zimmasiga Toshkent shahar Uchtepa tuman 24-mavze 55-uyda joylashgan jami 69 kv.m. bo'lgan 2 xonalik 157-xonadonni noturar joy toifasidan turar joy deb e'tirof etish haqida qaror qabul qilish majburiyatini yuklashni so'ragan.

Sud majlisida arizachi (F.I.O.)ning ishonchli vakili (F.I.O.) shikoyatni quvvatlab, uni to'liq qanoatlantirishni so'radi.

Sud majlisida Toshkent shahar hamda Uchtepa tuman hokimiyati vakili (F.I.O.) arizachining shikoyatini tan olib, haqiqatdan ham nizoli Toshkent shahar Uchtepa tumani 24-mavze 55-uy 157-xonadon 9 qavatli yashash uyning 9-qavatida joylashganligi, uni noturar joydan turar joy toifasiga o'tkazish hokimiyat vakolatiga kirmasligi haqida ko'rsatma berib, suddan qonuniy qaror qabul qilishni so'radi.

Toshkent shahar Arxitektura va qurilish bosh boshqarmasi vakili (F.I.O.), Toshkent shahar "Yer tuzish va ko'chmas mulk kadastr xizmati" DUK vakili (F.I.O.), Toshkent shahar Uchtepa tuman TJBIX bo'limi vakili (F.I.O.)lar sud majlislariga kelmasdan, sudning nomiga ariza bilan murojaat qilib, ishni ularning ishtirokisiz ko'rib chiqishni so'ragan.

Bunday holatda, sud ishni FPKning 174-moddasiga asosan, Toshkent shahar Arxitektura va qurilish bosh boshqarmasi vakili (F.I.O.), Toshkent shahar "Yer tuzish va ko'chmas mulk kadastr xizmati" DUK vakili (F.I.O.), Toshkent shahar Uchtepa tuman TJBIX bo'limi vakili (F.I.O.)larning ishtirokisiz ko'rib chiqishni lozim topadi.

Sud taraflarning bayonotini tinglab, Uchtepa tumani prokuror yordamchisi (F.I.O.)ning fikrini eshitib, ish hujjatlari bilan tanishib chiqib, quyidagilarga asosan arizachining shikoyatini qanoatlantirishni lozim topadi.

FPKning 269-moddasiga ko'ra, fuqaro o'zining huquqlari va erkinliklarini buzadigan xatti-harakatlar (qarorlar) ustidan bevosita sudga yoki bo'ysunuv tartibida yuqori organga, mansabdor shaxsga murojaat qilishga haqli.

Bo'ysunuv tartibidagi yuqori organ va mansabdor shaxslar shikoyatni bir oy muddat ichida ko'rib chiqishi shart. Agar fuqaroning shikoyatiga rad javobi berilsa yoki u shikoyat bergan kundan e'tiboran bir oy ichida javob olmasa, shikoyat bilan sudga murojaat qilishga haqli.

FPKning 271-moddasiga ko'ra, sud shikoyatni ko'rib chiqish natijalari bo'yicha hal qiluv qarori chiqaradi. Sud shikoyatning asosli ekanligini aniqlasa, shikoyatga

sabab bo'lgan xatti-harakat (qaror) g'ayriqonuniy deb topadi, fuqaroning talabini qanoatlantirish vazifasini yuklaydi, unga nisbatan qo'llangan javobgarlik choralari bekor qiladi yoki uning buzilgan huquqlari va erkinliklarini boshqa yo'llar bilan tiklaydi.

Agar sud shikoyatga sabab bo'lgan xatti-harakat (qaror) qonuniy, fuqaroning huquqlari va erkinliklari buzilmagan deb topsa, u shikoyatni qanoatlantirishni rad etadi.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 1996-yil 19-iyuldagi "Fuqarolarning huquqlari va erkinliklarini buzadigan xatti-harakatlar va qarorlar ustidan keltirilgan shikoyatlarni sudlarda ko'rish amaliyoti to'g'risida"gi 18-sonli qarorining 15-bandiga ko'ra, shikoyat vajlari asosli ekanligi aniqlangan taqdirda, sud shikoyat qilingan xatti-harakat (qaror)ni qonunga xilof deb topadi va tegishli organlar, korxonalar, muassasalar, tashkilotlar, jamoat birlashmalari yoki mansabdor shaxsga fuqaroning talabini qanoatlantirish majburiyatini yuklaydi, unga nisbatan qo'llanilgan javobgarlik chorasini bekor qiladi yoxud uning buzilgan huquqini o'zgacha yo'l bilan tiklaydi.

Sudda aniqlangan holatlarga ko'ra, (F.I.O.) O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2006-yil 31-avgustdagi PQ-458-sonli qarori asosida 2012-yil 10-fevralda o'tkazilgan ochiq auksion savdoda g'olib deb topilgan. Shu kuni 005-S-son bilan rasmiylashtirilgan g'oliblik bayonnomasiga asosan, Toshkent shahar Uchtepa tumani 24-mavze 55-uyda joylashgan jami 69 kv.m. bo'lgan 157-xonadonni Sud qarorlarini ijro etish sudlar faoliyatini moddiy-texnika jihatdan ta'minlash Departamentining Toshkent shahar Chilonzor tumani bo'limidan 32.600.000 so'mga sotib olgan.

(F.I.O.) ushbu bayonnomaga asosan, 2012-yil 6-avgustda Toshkent shahar Uchtepa tumani 24-mavze, 55-uyda joylashgan jami 69 kv.m. bo'lgan 157-xonadonni davlat ro'yxatidan o'tkazib, huquqni davlat ro'yxatidan o'tkazilganligini tasdiqlovchi TA 1577441- sonli guvohnoma olgan.

Arizachi (F.I.O.) Toshkent shahar Uchtepa tumani 24-mavze 55-uyda joylashgan jami 69 kv.m. bo'lgan 157-xonadondan yashash uchun foydalanmoqchi.

Shu sababli (F.I.O.) Uchtepa tuman va Toshkent shahar hokimiyatlariga Toshkent shahar Uchtepa tumani 24-mavze 55-uyda joylashgan jami 69 kv.m. bo'lgan 157-xonadonni noturar joy toifasidan turar joy toifasiga o'tkazishni so'rab ariza bilan murojaat qilgan.

Uchtepa tuman hokimiyati arizachiga Toshkent shahar Uchtepa tumani 24-mavze 55-uyda joylashgan jami 69 kv.m. bo'lgan 157-xonadonni noturar joy toifasidan turar joy toifasiga o'tkazish Toshkent shahar hokimiyati ishchi guruhi vakolatiga kirishini, shu sababli Toshkent shahar hokimiyatiga murojaat qilish huquqini tushuntirgan.

Toshkent shahar hokimiyati ham noturar joy toifasidan turar joy toifasiga o'tkazish masalasi Departament vakolatiga kirmasligini ma'lum qilgan.

O'zbekiston Respublikasi Uy-joy kodeksining 9-moddasi 1-qismiga asosan, fuqarolarning doimiy yashashiga mo'ljallangan, belgilangan sanitariya, yong'inga qarshi texnik talablarga javob beradigan, shuningdek, belgilangan tartibda maxsus uylar sifatida foydalanishga mo'ljallangan joylar turar joy deb hisoblanadi.

Mazkur kodeksning 10-moddasiga ko'ra, ko'p kvartirali uylardagi kvartiralar turar joyga kirishi qayd etilgan.

Sudning so'rovnomasiga asosan, Uchtepa tuman DSENM Toshkent shahar Uchtepa tumani 24-mavze 55-uy 157-xonadonning noturar joy maqomidan turar joy maqomiga o'tkazish bo'yicha sanitariya holatini bevosita joyida o'rganib chiqib, ko'rsatilgan xonadon 9 qavatli yashash uyning 9-qavatida joylashgan bo'lib, umumiy maydoni 69 kv.m.ni tashkil etishi, xonalari tarkibi: 1 ta zal, 1 ta yotoqxona, koridor, oshxona, xammom, sanuzel va tashqi balkondan iboratligi, koridor chakka o'tishi natijasida, qisman kosmetik ta'mirga muxtoj holatdaligi, xonalar tabiiy va sun'iy yorug'lik bilan ta'minlanganligi, markazlashgan issiq-sovuq suv tarmog'iga ulanganligi, oqava suvlari shahar kanalizatsiya tizimiga ulanganligini inobatga olib, ushbu xonadondan yashash uchun foydalanishga e'tiroz bildirmasligini ma'lum qilgan.

O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 5-moddasiga ko'ra, ushbu Kodeks 2-moddasining birinchi, to'rtinchi va beshinchi qismlarida nazarda tutilgan munosabatlar qonun hujjatlari yoki taraflarning kelishuvi bilan to'g'ridan-to'g'ri tartibga solinmagan hollarda, fuqarolik qonun hujjatlarining o'xshash munosabatlarni tartibga soluvchi normasi qo'llaniladi (qonun o'xshashligi).

Ko'rsatib o'tilgan hollarda qonun o'xshashligidan foydalanish mumkin bo'lmasa, taraflarning huquq va burchlari fuqarolik qonun hujjatlarining umumiy negizlari va mazmuni (huquq o'xshashligi)ga hamda halollik, oqillik va adolat talablariga amal qilgan holda belgilanadi.

Fuqarolik huquqlarini cheklaydigan va javobgarlik belgilaydigan normalarning o'xshashlik bo'yicha qo'llanilishiga yo'l qo'yilmaydi.

O'zbekiston Respublikasi Uy-joy kodeksining 15-moddasiga asosan, yashash uchun yaroqli bo'lgan turar joyni yashash uchun mo'ljallanmagan joyga o'tkazishga yo'l qo'yilmaydi. Alohida hollarda, turar joyni yashash uchun mo'ljallanmagan joyga o'tkazish mulkdorning yoki u vakolat bergan organ (shaxs) arizasiga ko'ra, tumanlar va shaharlar hokimlarining qaroriga binoan, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi tomonidan belgilangan tartibda amalga oshiriladi.

Yuqoridagi qonun normalariga asosan, sud noturar joyni turar joy maqomiga o'tkazish to'g'risida biron-bir normativ huquqiy hujjat qabul qilinmaganligi arizachining shikoyati asosiligidan dalolat beradi.

Bunday holatda, sud nizoli xonadon 9 qavatli uyning 9-qavatida joylashganligini, fuqarolarning doimiy yashashiga mo'ljallanganligini, belgilangan sanitariya, yong'inga qarshi, texnik talablarga javob berishini inobatga olib, sud (F.I.O.)ning shikoyat

arizasini qanoatlantirishni va Toshkent shahar va Uchtepa tuman hokimiyatining harakatlarini g'ayriqonuniy deb topib, hokimiyat zimmasiga Toshkent shahar Uchtepa tuman 24-mavze 55-uyda joylashgan jami 69 kv.m. bo'lgan 2 xonalik 157-xonadonni noturar joy maqomidan turar joy maqomiga o'tkazishni lozim deb topadi.

Yuqoridagilarga ko'ra, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2003-yil 20-avgustdagi 357-sonli qarori 49-bandi, Uy-joy kodeksining 9–10-moddalari, FPKning 269-, 203–206-moddalariga asoslanib, sud

QAROR QILADI:

Arizachi (F.I.O.)ning Toshkent shahar va Uchtepa tumani hokimiyatining xatti-harakatlari yuzasidan bergan shikoyati qanoatlantirilsin.

Toshkent shahar va Uchtepa tuman hokimiyatining harakatlari g'ayriqonuniy deb topilsin.

Toshkent shahar Uchtepa tuman hokimiyati zimmasiga Toshkent shahar, Uchtepa tuman, 24-mavze, 55-uyda joylashgan, jami 69 kv.m. bo'lgan 2 xonalik 157-xonadonni noturar joy maqomidan turar joy maqomiga o'tkazish majburiyati yuklatilsin.

Hal qiluv qaroridan norozi taraf 20 kun ichida shu sud orqali fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga apellyatsiya tartibida shikoyat yoki protest keltirishlari mumkin.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

Fuqarolik ishlari bo'yicha
Uchtepa tumanlararo sudiga

Shikoyatchi: (F.I.O.), Uchtepa tumani, N.Saidov
ko'chasi, 13-uy.

Mansabdor shaxs: Uchtepa tuman FHDYo
bo'limining xatti-harakatlari ustidan

SHIKOYAT

(fuqarolik holati dalolatnomalarini yozish organlarining xatti-harakatlari ustidan)

Toshkent shahar Uchtepa tumani N.Saidov ko'chasi 13-uy A.Ikramov tuman hokimining 2004-yil 18-fevraldagi 61-sonli qaroriga asosan, onam (F.I.O.)ga tegishli edi. Onam (F.I.O.) 1996-yil 21-may kuni vafot etdi. Onam vafotidan so'ng merosni

rasmiylashtirish uchun notarial idoraga murojaat etganimda, tug'ilganlik guvohnomasida onamning ismi «Saji» deb qayd etilgan ekan. Shuning uchun merosni rasmiylashtira olmasdan, xatolikni tuzatish maqsadida Uchtepa tuman FHDYo bo'limiga Andijon viloyati Izboskan tumani FHDYo bo'limi tomonidan 1952-yil 3-iyun kuni 168-raqami bilan qayd etilgan tug'ilganlik haqidagi dalolatnoma yozuvining onasi grafasida onamning ismi "Saji" deb qayd etilgan yozuvni "Sojida" deb tegishli tuzatish kiritib berish haqida murojaat etganimda, ular O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 228-moddasi va O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1999-yil 12-apreldagi 171-sonli qarori bilan tasdiqlangan "Fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd etish qoidalarini"ning 154-bandiga asosan fuqarolik holati dalolatnoma yozuvlariga o'zgartirishlar, tuzatishlar va qo'shimchalar kiritish yetarli asoslar mavjud bo'lganda va manfaatdor shaxslar o'rtasida nizo bo'lmaganda, ushbu dalolatnoma yozuvlari saqlanayotgan joydagi FHDYo organi tomonidan amalga oshirilishini, tug'ilganlik haqidagi guvohnomada marhum onamning ismlari qisqartirilgan holda «Saji» deb, qolgan barcha hujjatlarda, jumladan, pensiya guvohnomasi, hisobga olingan turar-joy hujjatining nusxasi va o'lim guvohnomalarida "Sojida" deb qayd etilganligi hamda taqdim etilgan hujjatlarda yetarli asoslar bo'lmaganligi, ya'ni onamning tug'ilganlik guvohnomasi yo'qligi sababli Uchtepa tuman FHDYo bo'limi tug'ilganlik haqida dalolatnoma yozuvida "Ona" ustunida onamning ismiga tuzatish kiritish imkoniyatiga ega emasligini ma'lum qilib, sudga murojaat qilish huquqimni tushuntirib, rad javobini berishdi.

Yuqoridagilardan kelib chiqib, FPKning 274-moddasiga asosan,

SO'RAYMAN

Uchtepa tuman FHDYo bo'limiga Andijon viloyati Izboskan tumani FHDYo bo'limi tomonidan 1952- yil 3-iyun kuni 168-raqami bilan qayd etilgan tug'ilganlik haqidagi dalolatnoma yozuvidagi "Saji" deb qayd etilgan onamning ismini "Sojida" deb o'zgartirib berishingizni.

Ilova:

1. Mening iltimosimni rad etganligi haqidagi fuqarolik holati dalolatnomalarini yozish idorasining yozishmasi.

2. Tug'ilganlik guvohnomasi.

3. Pasport nusxasi.

4. Shikoyatdan nusxa.

2013-yil 2-iyul

imzo

(F.I.O.)

HAL QILUV QARORI O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI NOMIDAN

2013-yil iyul oyining 15-kuni fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Uchtepa tumanlararo sudi o'z binosida ochiq sud majlisida, raislik etuvchi sudya (F.I.O.), (F.I.O.)ning kotibligida, Uchtepa tuman prokurorining katta yordamchisi (F.I.O.)ning ishtirokida arizachi (F.I.O.)ning dalolatnoma yozuviga tegishli tuzatish kiritish haqidagi shikoyati bo'yicha yuritilgan 1-2795/13-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Fuqaro (F.I.O.) dalolatnoma yozuviga tegishli tuzatish kiritish haqidagi shikoyat bilan sudga murojaat qilgan.

Sud majlisida arizachi (F.I.O.) shikoyat arizasiga o'zgartirish va aniqlik kiritish haqida ariza bilan murojaat qilib, Uchtepa tuman FHDYo bo'limiga Andijon viloyati Izboskan tumani FHDYo bo'limi tomonidan 1952-yil 3-iyun kuni 168-raqami bilan qayd etilgan tug'ilganlik haqidagi dalolatnoma yozuvining onasi grafasidagi ona ismi "Saji" deb qayd etilganligini, ushbu yozuvga "Sojida" deb tegishli tuzatish kiritib berish majburiyatini yuklashni so'radi.

Sud majlisida arizasi (F.I.O.) o'zining arizasini qo'llab-quvvatlab, Toshkent shahar Uchtepa tumani N.Saidov ko'chasi 13-uy onasi (F.I.O.)ga A.Ikramov tuman hokimining 2004-yil 18-fevraldagi 61-sonli qaroriga asosan tegishli ekanligini, onasi (F.I.O.) 1996-yil 21-may kuni vafot etganligini, onasi vafotidan so'ng merosni rasmiylashtirish uchun notarial idoraga murojaat qilganligini, tug'ilganlik guvohnomasida onasining ismi "Saji" deb qayd etilganligini, shuning uchun merosni rasmiylashtira olmaganligini, xatolikni tuzatish maqsadida Toshkent shahar Uchtepa tuman FHDYo bo'limiga murojaat qilganligini, lekin unga rad javob berishganligini, shu sababli mazkur shikoyat ariza bilan sudga murojaat qilishga majbur bo'lganligini, (F.I.O.)ning bir nafar farzandi bo'lganligini, ushbu farzandi u ekanligini, onasi uni asrab olganligini, boshqa farzandlari yo'qligini bayon qilib, shikoyat arizasini qanoatlantirishni hamda Uchtepa tuman FHDYo bo'limiga Andijon viloyati Izboskan tumani FHDYo bo'limi tomonidan 1952-yil 3-iyun kuni 168-raqami bilan qayd etilgan tug'ilganlik haqidagi dalolatnoma yozuvining onasi grafasidagi ona ismi "Saji" deb qayd etilganligini "Sojida" deb tegishli tuzatish kiritib berish majburiyatini yuklashni so'radi.

Dastlabki sud majlisida so'ralgan uchinchi shaxs Toshkent shahar Uchtepa tuman FHDYo bo'limi vakili (F.I.O.) arizachi (F.I.O.) Uchtepa tuman FXDYo bo'limiga Andijon viloyati Izboskan tumani FHDYo bo'limida 1952-yil iyun oyida 168-raqami

bilan qayd etilgan tug'ilganlik haqidagi dalolatnoma yozuvining onasi grafasidagi ona ismi "Saji" deb qayd etilganligini, arizachi "Sojida" deb tegishli tuzatish kiritib berishni so'rab murojaat qilganligini, O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 228-moddasi va O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1999-yil 12-apreldagi 171-sonli qarori bilan tasdiqlangan "Fuqarolik holati dalolatnomalarini qayd etish qoidolari"ning 154-bandiga asosan, fuqarolik holati dalolatnoma yozuvlariga o'zgartirishlar, tuzatishlar va qo'shimchalar kiritish yetarli asoslar mavjud bo'lganda va manfaatdor shaxslar o'rtasida nizo bo'lmaganda, ushbu dalolatnoma yozuvlari saqlanayotgan joydagi FHDYo organi tomonidan amalga oshirilishini, bo'lim tomonidan arizaga ilova qilingan hujjatlar o'rganib chiqilganida, arizachining tug'ilganlik haqidagi guvohnomasida marhum onasining ismi qisqartirilgan holda "Saji" deb, qolgan barcha hujjatlarda, jumladan, pensiya guvohnomasi, hisobga olingan turar-joy hujjatining nusxasi va o'lim guvohnomalarida «Sojida» deb qayd etilganligi hamda taqdim etilgan hujjatlarda yetarli asoslar bo'lmaganligi, ya'ni onaning tug'ilganlik guvohnomasi yo'qligi sababli Uchtepa tuman FHDYo bo'limi tug'ilganlik haqida dalolatnoma yozuvida "Ona" ustunida onaning ismiga tuzatish kiritish imkoniyatiga ega emasligini ma'lum qilib, sudga murojaat qilish huquqini tushuntirganligini, shikoyat arizaga nisbatan ularda e'tiroz yo'qligini, shikoyat arizani qonuniy hal qilishni sudga havola qilishni so'radi.

Keyingi sud majlislariga Toshkent shahar Uchtepa tuman FXDYo bo'limi vakili (F.I.O.) kelmadi, sudga ariza bilan murojaat qilib, unda sud majlislarini o'zining ishtirokisiz ko'rishni so'ragan.

Bunday holatda sud FPKning 174-moddasiga asosan, ishni Toshkent shahar Uchtepa tuman FHDYo bo'limi vakili (F.I.O.)ning ishtirokisiz ko'rib chiqishni lozim deb topadi.

Sud taraflarning ko'rsatmalarini, Toshkent shahar Uchtepa tuman prokurori yordamchisi (F.I.O.)ning fikrini tinglab, ish materiallarini o'rganib, quyidagi asoslarga ko'ra, shikoyat arizasini qanoatlantirishni lozim topdi.

FPKning 269-moddasiga ko'ra, fuqaro o'zining huquqlari va erkinliklarini buzadigan xatti-harakatlar (qarorlar) ustidan bevosita sudga yoki bo'ysunuv tartibida yuqori organga, mansabdor shaxsga murojaat qilishga haqlidir.

Aniqlanishicha, Andijon viloyati Izboskan tumani FXDYo bo'limining 1952-yil 3-iyun oyida 168-sonli tug'ilganlik haqidagi dalolatnoma yozuvining ona grafasida "Sojida"ning ismi ustunida "Saji" deb yozilgan.

Fuqarolik ish hujjatlarida, (F.I.O.)ning nafaqa guvohnomasida uning ismi "Sojida" yozilgan. Bundan tashqari marhumning o'lim haqidagi guvohnomasida "Sojida" deb yozilgan.

(F.I.O.) 1996-yil 21-may kuni vafot etgan, bu haqda 832-sonli dalolatnoma yozuvi qayd etilgan.

Toshkent shahar Uchtepa tumani N.Saidova ko'chasidagi 13-uy marhum (F.I.O.)ga tegishlidir.

Arizachi (F.I.O.) merosni rasmiylashtirish, ya'ni meros olishda qiyinchiliklarga duch kelganligi sababli, Toshkent shahar Uchtepa tumani FHDYo bo'limiga Andijon viloyati Izboskan tumani FHDYo bo'limi tomonidan 1952-yil 3-iyundagi 168-sonli tug'ilganlik haqidagi dalolatnoma yozuvidagi onasining ismidagi xatolikni to'g'rilab berishni so'rab murojaat qilgan. Biroq Uchtepa tumani fuqarolik holati dalolatnomalarini yozish organi o'zining 2013-yil 20-apreldagi 479-sonli xati bilan ushbu xatoliklarni tuzatishni rad etgan.

Shundan so'ng (F.I.O.) sudga Uchtepa tuman FHDYo bo'limiga nisbatan shikoyat arizasi bilan murojaat qilishga majbur bo'lgan.

Ish hujjatlaridan ko'rinishicha, Toshkent viloyati Kalinin tumanidan berilgan 9927-sonli pensiya guvohnomasida ham marhumaning ismi Sojida deb qayd qilingan.

Bundan tashqari, Toshkent shahar Uchtepa tuman XChK va FRning xatiga ko'ra, 1909-yilda tug'ilgan (F.I.O.)ga Uchtepa tumanidan pasport berilmagan.

Sudning 2013-yil 4-iyundagi so'rovnomasiga binoan, Toshkent viloyati Zangiota tuman IIBning 2013-yil 11-iyundagi 1268-sonli javob xatiga ko'ra, 1909-yilda tug'ilgan (F.I.O.) nomiga 1976-yil 8-aprelda Toshkent viloyati Zangiota tuman IIB tomonidan 1-YuSN№693997 raqamli sobiq Ittifoq pasporti rasmiylashtirilgan. Fuqaro (F.I.O.) nomiga 1976-yil 8-aprelda Toshkent viloyati Zangiota tuman IIB tomonidan berilgan 1-YuSN№693997 raqamli sobiq Ittifoq pasportining 1-shakl arizasi Zangiota tuman IIB PB arxividan qidirilganda, noma'lum sabablarga ko'ra topilmagan. Zangiota tuman IIB PB arxividagi 1976-yildagi F-2 shakl kitob tekshirilganda, 1-kitob 54 varaq 2-qatorda 1-YuSN№693997 raqamli sobiq Ittifoq pasporti 1976-yil 8-aprelda 1909-yilda tug'ilgan (F.I.O.) nomiga rasmiylashtirilganligi qayd qilinganligi aniqlangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 1992-yil 13-noyabrdagi "Fuqarolik holati dalolatnomalari yozuvlardagi xatoliklarni belgilashni tartibga soluvchi qonunchilikning sudlar tomonidan qo'llanishi haqida"gi 5-sonli qarorining 4-bandiga muvofiq, agar fuqarolik holati dalolatnomalari yozuvlaridagi xatolarni tuzatish masalasi qonunda belgilangan tartibda fuqarolik holati dalolatnomalarini yozish organlari tomonidan ko'rib chiqilgan va yozuvlardagi xatolarni tuzatish yoki ularga o'zgartish yoxud qo'shimchalar kiritish rad etilgan taqdirdagina, manfaatdor shaxslarning fuqarolik holati dalolatnomalari yozuvlaridagi xatolarni belgilash haqidagi arizalari ariza beruvchi yashab turgan joydagi sud ish yurgizishiga qabul qilinadi. Bunday ishlar sudlar tomonidan davlat organlari va boshqa organlar, shuningdek, mansabdor shaxslarning xatti-harakatlari (qarorlari) ustidan berilgan shikoyat va arizalar bo'yicha ish yuritish tartibida ko'riladi (FPK 274-moddasi).

Bunday holatda, sud arizachi (F.I.O.)ning shikoyat arizasini qanoatlantirib, Uchtepa tuman FHDYo bo'limiga Andijon viloyati Izboskan tumani FHDYo bo'limi tomonidan 1952-yil 3-iyun kuni 168-raqami bilan qayd etilgan tug'ilganlik haqidagi dalolatnoma yozuvining ona grafasidagi ona ismi "Saji" deb qayd etilganligini "Sojida" deb tegishli tuzatish kiritib berish majburiyatini yuklashni lozim topadi.

Yuqoridagilarga binoan, O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 228-, 233-moddalarini, FPKning 174-, 274–275-, 203–206-moddalarini, O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 1992-yil 13-noyabrdagi "Fuqarolik holati dalolatnomalari yozuvlaridagi xatolarni belgilashni tartibga soluvchi qonunlarni tartibga soluvchi qonunchilikni sudlar tomonidan qo'llanishi haqida"gi qarorining (qo'shimcha va o'zgartishlar bilan) 1-, 4–6-, 11–12-bandlarini qo'llab, sud

Qaror qiladi:

Fuqaro (F.I.O.)ning dalolatnoma yozuviga tegishli tuzatish kiritish haqidagi shikoyat arizasi qanoatlantirilsin.

Toshkent shahar Uchtepa tuman FHDYo bo'limiga Andijon viloyati Izboskan tumani FHDYo bo'limi tomonidan 1952-yil 3-iyun kuni 168-raqami bilan qayd etilgan tug'ilganlik haqidagi dalolatnoma yozuvining ona grafasidagi ona ismi «Saji»ni «Sojida» deb tegishli tuzatish kiritib berish majburiyati yuklatilsin.

Mazkur hal qiluv qarori ustidan 20 kun muddat ichida shu sud orqali Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga apellyatsiya tartibida shikoyat berilishi yoki protest keltirilishi mumkin.

Sudya:

(imzo)

(F.I.O.)

HAL QILUV QARORI O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI NOMIDAN

2012-yil iyun oyining 21-kuni fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Uchtepa tumanlararo sudi o'z binosida ochiq sud majlisida raislik etuvchi sudya (F.I.O.), (F.I.O.)ning kotibligida, Uchtepa tuman prokurorining yordamchisi (F.I.O.)ning ishtirokida fuqaro (F.I.O.)ning Toshkent shahar Uchtepa tumani fuqarolik holati dalolatnomalarini yozish organi xatti-harakatlari ustidan keltirgan shikoyati bo'yicha yuritilgan 1-3033/12-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Fuqaro (F.I.O.) Toshkent shahar Uchtepa tumani fuqarolik holati dalolatnomalarini yozish organi xatti-harakatlari ustidan shikoyat bilan sudga murojaat qilgan.

Sud majlisida arizachi (F.I.O.) o'zining arizasini qo'llab-quvvatlab, onasi (F.I.O.) 1993-yil 29-iyulda vafot etganligi, onasining barcha hujjatlarida, jumladan, tug'ilganlik guvohnomasi, nikoh guvohnomasi, farzandlarning tug'ilganlik guvohnomalarida ismi "Jamila" deb qayd etilganligi, yashab turgan uy-joyi meros ishi bilan rasmiylashtirish vaqtida onasining o'limi haqidagi guvohnoma talab qilinganida, Uchtepa tumani FHDYo bo'limida 1993-yil 29-iyuldagi 1185-son bilan qayd etilgan o'lim haqidagi dalolatnoma yozuvida onasining ismi "Xalima" deb qayd etilganligi ma'lum bo'lganligi, Uchtepa tuman FHDYo bo'limi xodimlari tomonidan barcha hujjatlar tegishli tartibda o'rganib chiqilib, unga yozma ravishda rad javobi berishganligi va fuqarolik sudiga murojaat qilish huquqi tushuntirilganligi, Uchtepa tuman FHDYo bo'limi tomonidan unga rad javobi berilganligi bois, FHDYo bo'limining xatti-harakatlarini noqonuniy deb topish, xatolikni tuzatish to'g'risida shikoyat ariza bilan fuqarolik sudiga murojaat qilishga majbur bo'lganligini bayon qilib, arizasini qanoatlantirishni hamda Uchtepa tumani FHDYo bo'limining xatti-harakatlarini noqonuniy deb topib, onasining o'lim guvohnomasidagi "Xalima" ismini "Jamila" deb tuzatish kiritib berish majburiyatini yuklashni so'radi.

Toshkent shahar Uchtepa tuman FHDYo organi tomonidan sudga xat kelib tushganligi, ushbu xatda sud majlislarini tuman FHDYo organining ishtirokisiz ko'rish so'ralganligi bois, sud mazkur fuqarolik ishini FPKning 174-moddasi talablariga asosan, Uchtepa tumani FHDYo bo'limi vakilining ishtirokisiz ko'rib chiqishni lozim deb hisoblaydi.

Uchinchi shaxslar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)lar ariza bilan sudga murojaat qilib, o'z arizalarida arizachining shikoyat arizasini qo'llab quvvatlab, sud majlislarini ularning ishtirokisiz ko'rishni so'ragan.

Bunday holatlarda, sud mazkur fuqarolik ishini FPKning 174-moddasiga asosan, uchinchi shaxslar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)larning ishtirokisiz ko'rib chiqishni lozim deb hisoblaydi.

Sud taraflarning ko'rsatmalarini, Toshkent shahar Uchtepa tuman prokurori yordamchisi (F.I.O.)ning fikrini tinglab, ish materiallarini o'rganib, quyidagi asoslarga ko'ra, shikoyat arizasini qanoatlantirishni lozim topdi.

FPKning 269-moddasiga ko'ra, fuqaro o'zining huquqlari va erkinliklarini buzadigan xatti-harakatlar (qarorlar) ustidan bevosita sudga yoki bo'ysunuv tartibida yuqori organga, mansabdor shaxsga murojaat qilishga haqli.

Aniqlanishicha, Toshkent shahar Uchtepa tumani FHDYo bo'limining 1993-yil 29-iyuldagi 1185-sonli o'lim haqidagi dalolatnoma yozuvida marhum (F.I.O.)ning ismi ustunida "Xalima" deb yozilgan.

Fuqarolik ish hujjatlaridagi (F.I.O.) va (F.I.O.)ning qonuniy nikohdan o'tganligi haqidagi dalolatnoma yozuvida uning ismi "Jamila" yozilgan. Bundan tashqari, marhumning fuqaro A.K. bilan birgalikdagi turmushlaridan tug'ilgan farzandlarining ham tug'ilganlik guvohnomalarining ona grafasida "A.J" deb yozilgan.

Arizachi (F.I.O.) merosni rasmiylashtirish, ya'ni meros olishda qiyinchiliklarga duchor bo'lganligi sababli, Toshkent shahar Uchtepa tumani FHDYo bo'limiga 1993-yil 29-iyuldagi 1185-sonli o'lim haqidagi dalolatnoma yozuvidagi onasining ismidagi xatolikni to'g'rilab berishni so'rab murojaat qilgan. Biroq Uchtepa tumani fuqarolik holati dalolatnomalarini yozish organi o'zining 2012-yil 9-martdagi 246-sonli xati bilan ushbu xatoliklarni tuzatishni rad etgan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 1992-yil 13-noyabrdagi "Fuqarolik holati dalolatnomalari yozuvlardagi xatoliklarni belgilashni tartibga soluvchi qonunchilikni sudlar tomonidan qo'llanishi haqida"gi 5-sonli qarorining 4-bandiga muvofiq, agar fuqarolik holati dalolatnomalari yozuvlaridagi xatolarni tuzatish masalasi qonunda belgilangan tartibda fuqarolik holati dalolatnomalarini yozish organlari tomonidan ko'rib chiqilgan va yozuvlardagi xatolarni tuzatish yoki ularga o'zgartish yoxud qo'shimchalar kiritish rad etilgan taqdirdagina manfaatdor shaxslarning fuqarolik holati dalolatnomalari yozuvlaridagi xatolarni belgilash haqidagi arizalari ariza beruvchi yashab turgan joydagi sud ish yurgizishiga qabul qilinadi. Bunday ishlar sudlar tomonidan davlat organlari va boshqa organlar, shuningdek, mansabdor shaxslarning xatti-harakatlari (qarorlari) ustidan berilgan shikoyat va arizalar bo'yicha ish yuritish tartibida ko'riladi (FPK 274-moddasi).

Bunday holatda, sud arizachi (F.I.O.) ning shikoyat arizasini qanoatlantirib, Toshkent shahar Uchtepa FHDYo bo'limiga 1993-yil 29-iyul kunida 1185-sonli marhuma (F.I.O.) ga tegishli bo'lgan o'lim haqidagi dalolatnoma yozuvining marhumning ismi ustuniga "Xalima" o'rniga "Jamila" deb tuzatish kiritish majburiyatini yuklashni lozim topdi.

Sud, davlat boji undirish masalasini muhokama qilib, arizachi tomonidan sudga shikoyat ariza taqdim qilishda 31.460 so'm to'langanligini inobatga olib, taraflarni davlat boji to'lovlaridan ozod qilishni lozim deb topadi.

Yuqoridagilarga binoan O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 228-, 233-moddalarini, FPKning 174-, 274-275-, 203-206-moddalarini, O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 1992-yil 13-noyabrdagi "Fuqarolik holati dalolatnomalari yozuvlaridagi xatolarni belgilashni tartibga soluvchi qonunlarni tartibga soluvchi qonunchilikni sudlar tomonidan qo'llanishi haqida"gi qarorining (qo'shimcha va o'zgartishlar bilan) 1-, 4-6-, 11-12-bandlarini qo'llab, sud

Qaror qiladi:

Fuqaro (F.I.O.) ning Toshkent shahar Uchtepa tumani fuqarolik holati dalolatnomalarini yozish organi xatti-harakatlari ustidan keltirgan shikoyati arizasi qanoatlantirilsin.

Toshkent shahar Uchtepa FHDYo bo'limiga 1993-yil 29-iyul kunida 1185-sonli marhuma (F.I.O.) ga tegishli bo'lgan o'lim haqidagi dalolatnoma yozuvining marhumning ismi ustuniga "Jamila" deb tuzatish kiritish majburiyati yuklatilsin.

Taraflar davlat boji to'lovlaridan ozod qilinsin.

Mazkur hal qiluv qarori ustidan 20 kun muddat ichida shu sud orqali Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga apellyatsiya tartibida shikoyat berilishi yoki protest keltirilishi mumkin.

Sudya:

(imzo)

(F.I.O.)

Fuqarolik ishlari bo'yicha
Mirobod tumanlararo sudiga

Shikoyatchi: (F.I.O.) y/ j.: Mirobod tumani
Gospitalniy massivi 1-uy 13-uy.

Mansabdor shaxs: Mirobod tumani 6-sonli
davlat notarial idorasining notariusi
(F.I.O.)ning xatti-harakatlari ustidan

SHIKOYAT

(notariusning hatti-harakatlari ustidan)

Men, (F.I.O.) fuqaro (F.I.O.) bilan 1987-yil 12-sentabrda qonuniy nikohdan o'tib turmush qurganman. Birgalikdagi turmushimizdan to'rt nafar farzandimiz bor. Nikohimiz sud tomonidan 2005-yil 13-iyulda bekor qilingan. Toshkent shahar Mirobod tumani Gospitalniy massivi 1-uy 13-14-uy larni turmush o'rtog'imiz bilan birgalikdagi turmushimiz davomida sotib olganmiz. 2005-yil 7-iyun kunidagi Toshkent shahar notariusi (F.I.O.) tomonidan tasdiqlanib, rasmiy reestr kitobiga 3390-son bilan kiritilgan nikoh shartnomasiga asosan, mazkur xonadonning mulkdori bo'lganman. Hozirgi kunda o'zimga tegishli bo'lgan xonadonlarni oldi-sotdi qilish uchun Mirobod tumani 6-sonli davlat notarial idorasiga murojaat qilganimda, ular asossiz ravishda nizoli xonadonlar bo'yicha oldi-sotdi shartnomasini tasdiqlab berishni rad qildi.

FPKning 269-moddasiga binoan, fuqaro o'zining huquqlari va erkinliklarini buzadigan xatti-harakatlar (qarorlar) ustidan bevosita sudga yoki bo'ysunuv tartibida yuqori organga, mansabdor shaxsga murojaat qilishga haqli.

FPKning 273-moddasiga ko'ra, manfaatdor shaxs bajarilgan notarial harakatlarni yoki notarial harakatni bajarish rad etilganligini noto'g'ri deb hisoblasa, bu haqda u notarial idora joylashgan hududdagi sudga shikoyat berishga haqli.

Yuqoridagilardan kelib chiqib, FPKning 273-moddasiga asosan,

SO'RAYMAN:

Mirobod tuman 6-sonli DNI notariusining notarial harakatni amalga oshirishni rad etganlik haqidagi qarorini g'ayriqonuniy deb topishni, Mirobod tuman 6-sonli DNI notariusi zimmasiga Toshkent shahar Mirobod tumani Gosptalniy massivi 1-uy 13-14-uyalar bo'yicha oldi-sotdi shartnomasini rasmiylashtirish majburiyatini yuklashingizni.

Ilova:

1. Mening iltimosimni rad etganligi haqidagi Mirobod tuman 6-sonli DNI notarial idorasining xati.

2. Reestr kitobidan ko'chirma.

3. Uyning kadastr hujjatlari.

4. Nikoh bekor qilinganligi haqidagi guvohnoma.

5. Pasport nusxasi.

6. Shikoyatdan nusxa.

Shikoyatchi:

imzo

(F.I.O.)

HAL QILUV QARORI O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI NOMIDAN

2013-yil mart oyining 6-kunida Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Mirobod tumanlararo sudi o'z binosida ochiq sud majlisida raislik etuvchi sudya (F.I.O.), (F.I.O.)ning kotibligida, Toshkent shahar Mirobod tuman prokurorining yordamchisi (F.I.O.)ning va 3-shaxs advokati (F.I.O.)ning ishtirokida arizachi (F.I.O.)ning notariusning xatti-harakatlari yuzasidan shikoyati bo'yicha yuritilgan 1-1095/13-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Arizachi (F.I.O.) sudga notariusning hatti-harakatlari yuzasidan shikoyat bilan murojaat qilgan.

Sud majlisida arizachi (F.I.O.) shikoyat arizasini qo'llab-quvvatlab, fuqaro (F.I.O.) bilan 1987-yil 12- sentabrda qonuniy nikohdan o'tib turmush qurganini, birgalikdagi turmushidan to'rt nafar farzandi borligini, o'zaro nikohlari sud tomonidan 2005-yil 13-iyulda bekor qilinganini, nizoli Toshkent shahar Mirobod tumani Gospitalniy massivi 1-uy 13-14-xonadonlarni turmush o'rtog'i bilan birgalikdagi turmushi davomida sotib olganliklarini, unga turmush o'rtog'i bilan o'rtalarida tuzilgan 2005-yil 7-iyun kunidagi Toshkent shahar notariusi (F.I.O.) tomonidan tasdiqlanib, rasmiy reestr kitobiga 3390-son bilan kiritilgan nizoli xonadonning nikoh shartnomasiga asosan mulkdori bo'lganini, hozirgi kunda o'ziga tegishli bo'lgan nizoli xonadonlarni oldi-sotdi qilish uchun Mirobod tumani 6-sonli davlat notarial idorasiga murojaat qilganida, ular unga asossiz ravishda nizoli xonadonlar bo'yicha oldi-sotdi shartnomasini tasdiqlab berishni rad qilganini va bu haqida unga qaror taqdim qilganini, u notariusning ushbu qaroridan norozi ekanligini, yuqoridagilarni inobatga olib, Mirobod tuman 6-sonli DNI notariusining notarial harakatni amalga oshirishni rad etganlik haqidagi qarorini g'ayriqonuniy deb topishni va bekor qilishni, Mirobod tuman 6-sonli DNI notariusi zimmasiga Toshkent shahar Mirobod tumani Gospitalniy massivi 1-uy 13-14-uyalar bo'yicha oldi-sotdi shartnomasini rasmiylashtirish majburiyatini yuklashni so'radi.

Sud majlisida 3-shaxs (F.I.O.)ning ishonchli vakili advokat (F.I.O.) shikoyat arizasini quvvatlab, shikoyatda keltirilgan vajlarni tasdiqlab, uni qanoatlantirishni so'radi.

Sud majlisida mustaqil talab bilan arz qilmaydigan 3-shaxs Mirobod tumani 6-sonli DNI notariusi (F.I.O.) shikoyat arizasini tan olmasdan, haqiqatan ham (F.I.O.) Mirobod tuman 6-sonli DNIGA Toshkent shahar Mirobod tumani Gospitalniy massivi 1-uy 13-14-uyalarni oldi-sotdi shartnomasini rasmiylashtirib berishni so'rab murojaat qilganini, ariza beruvchining taqdim qilgan hujjat nusxalariga ko'ra ushbu xonadon unga nikohni bekor qilish shartlari haqidagi shartnomaga asosan tegishliligini, ushbu shartnomaning asl nusxasi yo'qligini, Toshkent shahar notarial arxividan dublikat olib kelish so'ralganda, notarial arxivda ham ushbu shartnomaning asl nusxasi yo'qolgani va dublikat o'rniga reestr kitobidan ko'chirma berilganini, taqdim qilingan ushbu shartnomaning nusxasiga ko'ra shartnoma Toshkent shahar notariusi (F.I.O.) tomonidan 2005-yil 7-iyunda 3390- reestr raqam bilan tasdiqlangan, notarial arxiv ko'chirmasida esa "брачный договор от 21.06.2005 г", ya'ni, 2005-yil 21-iyunda tuzilgan nikoh shartnomasi deb berilganini, ya'ni, shartnomaning nomlanishi va sanasi 2 xil ekanini, reestr kitobida "брачный договор" deb nomlansa, shartnomada esa "договор об условиях расторжения брака" deb ko'rsatilganini, shartnomada 2005-yil 7-iyunda tasdiqlangan deyilsa, reestr kitobida esa, 2005-yil 21-iyun deb ko'rsatilganini, yuqoridagilarga asosan, oldi-sotdi shartnomasini tasdiqlash rad qilinganini bayon qilib, arizachining shikoyat arizasini qonun talablari asosida hal qilishni so'radi.

Sud majlisida mustaqil talab bilan arz qilmaydigan 3-shaxs sifatida jalb qilingan Toshkent shahar “Yer tuzish va ko‘chmas mulk kadastr xizmati” DUK Mirobod tuman xizmati vakili (F.I.O.) nizoli Toshkent shahar Mirobod tumani Gospitalniy massivi 1-uy 13-14-xonadonlari arizachi (F.I.O.)ga 2005-yil 7-iyun kuni tuzilgan nikohni bekor qilish va mol-mulkni taqsimlash shartnomasiga asosan tegishli ekanligini, ushbu shartnoma kadastr xizmatida 2007-yil 10-iyul kuni davlat ro‘yxatidan o‘tkazilganini, bugungi kunda kadastr hujjatlariga asosan nizoli xonadonlar egasi arizachi (F.I.O.) hisoblanishini bildirib, nizoni qonuniy hal qilishni va keyingi sud majlislarni o‘zining ishtirokisiz ko‘rishni so‘raganligi sababli sud mazkur fuqarolik ishini FPKning 174-moddasi talablariga asosan, kadastr xizmati vakilining ishtirokisiz ko‘rib chiqishni lozim deb topadi.

Sud taraflar ko‘rsatmalarini va Toshkent shahar Mirobod tuman prokurorining yordamchisi (F.I.O.) ning shikoyatni qanoatlantirish haqidagi fikrini tinglab, ish hujjatlarini muhokama qilib va to‘plangan dalillarga huquqiy baho berib, quyidagi xulosaga keladi.

FPKning 269-moddasiga binoan, fuqaro o‘zining huquqlari va erkinliklarini buzadigan xatti-harakatlar (qarorlar) ustidan bevosita sudga yoki bo‘ysunuv tartibida yuqori organga, mansabdor shaxsga murojaat qilishga haqli.

Mazkur kodeksning 273-moddasiga binoan, manfaatdor shaxs bajarilgan notarial harakatlarni yoki notarial harakatni bajarish rad etilganligini noto‘g‘ri deb hisoblasa, bu haqda u notarial idora joylashgan hududdagi sudga shikoyat berishga haqlidir.

FPKning 271-moddasi 2-qismiga asosan, sud shikoyatning asosli ekanligini aniqlasa, shikoyatga sabab bo‘lgan xatti-harakatni (qarorni) g‘ayriqonuniy deb topadi, fuqaroning talabini qanoatlantirish vazifasini yuklaydi, unga nisbatan qo‘llangan javobgarlik choralari bekor qiladi yoki uning buzilgan huquqlari va erkinliklarini boshqa yo‘llar bilan tiklaydi.

Aniqlanishicha, (F.I.O.) va (F.I.O.)lar o‘rtasida nikoh shartnomasi tuzilgan bo‘lib, ushbu shartnoma Toshkent shahar notariusi (F.I.O.) tomonidan 2005-yil 21-iyun kuni reestr kitobiga 3390-son bilan qayd etilgan.

Mazkur shartnoma bugungi kunda bekor qilinmagan, o‘zgartirilmagan.

Taraflar (F.I.O.) va (F.I.O.)lar o‘rtasidagi nikoh Fuqarolik ishlari bo‘yicha Mirobod tumanlararo sudining 2005-yil 13-iyuldagi hal qiluv qarori bilan bekor qilingan.

Nikoh shartnomasi Toshkent shahar “Yer tuzish va ko‘chmas mulk kadastr xizmati” DUK Mirobod tuman xizmatida 10-iyul 2007-yil kuni davlat ro‘yxatidan o‘tkazilgan.

Bugungi kunda (F.I.O.) Toshkent shahar Mirobod tumani Gospitalniy massivi 1-uy 13-14-xonadonlarni oldi-sotdi shartnomasini tasdiqlashni so‘rab, Mirobod tuman 6-sonli DNIga murojaat qilgan.

Biroq Mirobod tuman 6-sonli DNI notariusining 2013-yil 5-yanvardagi notarial harakatni amalga oshirishni rad etish haqidagi qaroriga asosan, (F.I.O.)ning arizasi rad qilingan.

Mirobod tuman 6-sonli DNI notariusining 2013-yil 5-yanvardagi notarial harakatni amalga oshirishni rad etish haqidagi qarorining chiqarilishiga shartnomaning asl nusxasi yo'qolgani va dublikat o'rniga reestr kitobidan ko'chirma berilgani, taqdim qilingan ushbu shartnomaning nusxasiga ko'ra shartnoma Toshkent shahar notariusi (F.I.O.) tomonidan 2005-yil 7-iyulda 3390- reestr raqam bilan tasdiqlangan, notarial arxiv ko'chirmasida esa "брачный договор от 21.06.2005г", ya'ni 2005-yil 21-iyunda tuzilgan nikoh shartnomasi deb berilgani, ya'ni, shartnomaning nomlanishi va sanasi 2 xil ekanini, reestr kitobida "брачный договор" deb nomlansa, shartnomada esa "договор об условиях расторжения брака" deb ko'rsatilgani, shartnomada 2005-yil 7-iyulda tasdiqlangan deyilsa, reestr kitobida esa 2005-yil 21-iyul deb ko'rsatilgani kabi holatlar asos qilib keltirilgan.

Natijada arizachi (F.I.O.) notariusning yuqoridagi xatti-harakatlarini g'ayriqonuniy deb hisoblab, sudga murojaat qilishga majbur bo'lgan.

O'zbekiston Respublikasining "Notariat to'g'risida"gi Qonunining 38-moddasiga asosan, notarius quyidagi hollarda notarial harakatni amalga oshirishni rad etadi, agar:

- bunday harakatni amalga oshirish qonunga zid bo'lsa;
- bu harakat boshqa notarius tomonidan amalga oshirilishi kerak bo'lsa;
- muomalaga layoqatsiz fuqaro yoxud zarur vakolatlari bo'lmagan vakil notarial harakatni amalga oshirishni so'rab murojaat qilgan bo'lsa;
- yuridik shaxs nomidan amalga oshiriladigan bitim uning ustavida yoki nizomida ko'rsatilgan maqsadlarga zid bo'lsa;
- bitim qonun talablariga muvofiq bo'lmasa;
- notarial harakatni amalga oshirish uchun taqdim etilayotgan hujjatlar qonun hujjatlari talablariga muvofiq bo'lmasa.

Ish hujjatlari va to'plangan dalillardan aniqlanishicha, (F.I.O.)ning Toshkent shahar Mirobod tumani Gospitalniy massivi 1-uy 13-14-xonadonlar bo'yicha oldi-sotdi shartnomasini rasmiylashtirish haqidagi arizasini rad qilish uchun yuqorida keltirilgan qonun moddasida ko'rsatilgan asoslar mavjud emas.

Sud muhokamasi davomida 3-shaxs (F.I.O.) tomonidan Toshkent shahar Mirobod tumani Gospitalniy massivi 1-uy 13-14-uy'larga nisbatan (F.I.O.)ning mulk huquqini tasdiqlovchi nikoh shartnomasining asl nusxasi taqdim qilindi.

Bundan tashqari, notarial arxivda ushbu shartnomaning asl nusxasi yo'qolgani arizani qanoatlantirmaslik uchun asos bo'la olmaydi. Chunki taraflar o'rtasida haqiqatdan ham nikoh shartnomasi tuzilgani Toshkent shahar notariusi (F.I.O.) tomonidan 2005-yil iyun oyining 21-kuni 3390-reestr raqami bilan nikoh shartnomasi (F.I.O.) va (F.I.O.)lar o'rtasida "брачный договор от 21.06.2005 г" tasdiqlangani

haqidagi Toshkent shahar notarial arxiv tomonidan berilgan reestr kitobidan olingan ko'chirma bilan ham o'z tasdig'ini topadi.

Shuningdek, sud notariusning shartnomasi sanasi haqidagi vajiga baho berar ekan, shartnoma sanasi u notarial tasdiqlangan kun hisoblanishini, shartnoma tuzilish sanasi tomonlar tarafidan 2005-yil 7-iyun kuni ko'rsatilgan bo'lsa-da, notariusning tasdiq yozuvida ko'rsatilgan sanasi bilan u reestr kitobida qayd etilgan sana bilan bir kunda bo'lgani sababli ushbu vajni ham shartnomani rasmiylashtirmaslik uchun asos bo'la olmaydi deb hisoblaydi.

Bunday holatda, sud shikoyat arizasini qanoatlantirib, FPKning 275-moddasiga asosan, Toshkent shahar Mirobod tumani 6-sonli DNI notariusi (F.I.O.)ning 2013-yil 5-yanvar kunidagi notarial harakatni bajarish rad etilganlik haqidagi qarorini g'ayriqonuniy deb topishni, Mirobod tumani 6-sonli DNI notariusi (F.I.O.)ning zimmasiga (F.I.O.)ning Toshkent shahar Mirobod tumani Gospitalniy massivi 1-uy 13-14-uylar bo'yicha oldi-sotdi shartnomasini rasmiylashtirish majburiyatini yuklashni lozim deb hisoblaydi.

Yuqoridagilarga ko'ra va FPKning 174-, 203–206-, 269–271-moddalarini qo'llab, sud

Qaror qiladi:

Arizachi (F.I.O.)ning mansabdor shaxsning noqonuniy xatti-harakatlari yuzasidan shikoyati qanoatlantirilsin.

Mirobod tumani 6-sonli DNI notariusi (F.I.O.)ning 2013-yil 5-yanvar kunidagi (F.I.O.)ning xonadonni oldi-sotdi shartnomasini tasdiqlashni rad etilganlik haqidagi qarori g'ayriqonuniy deb topilsin va bekor qilinsin.

Toshkent shahar Mirobod tumani 6-sonli DNI zimmasiga (F.I.O.)ning Toshkent shahar Mirobod tumani Gospitalniy massivi 1-uy 13–14-uylar bo'yicha oldi-sotdi shartnomasini rasmiylashtirish haqidagi arizasini ko'rib chiqish va shartnomani amaldagi qonun hujjatlariga muvofiq rasmiylashtirish majburiyati yuklatilsin.

Hal qiluv qaroridan norozi taraflar ustidan 20 kun muddat ichida shu sud orqali fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga apellyatsiya tartibida shikoyat berilishi yoki prokuror tomonidan protest keltirilishi mumkin.

Sudya:

(imzo)

(F.I.O.)

Ariza va sud hal qiluv qarori namunasi

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
PROKURATURASI
TOSHKENT SHAHAR MIROBOD
TUMAN PROKURATURASI
Toshkent shahar Mirobod
tumani 2-mavze 5-uy

Fuqarolik ishlari bo'yicha
Mirobod tumanlararo sudiga

Mirobod tuman prokurori
(F.I.O.)dan

2011-yil 5-avgust
09/314

ARIZA

(huquqiy hujjatni g'ayriqonuniy deb topish haqida)

Mirobod tumani prokuraturasi tomonidan (F.I.O.)ning arizasi bo'yicha Mirobod tumani DSI tomonidan 498 163 so'm miqdorida daromad solig'ini undirish haqidagi 2011-yil 10-maydagi 09-34-sonli qarori o'rganib chiqilganda, ushbu qarorning normativ-huquqiy hujjatlarga zid ekanligi aniqlandi.

Mirobod tumani prokuraturasi tomonidan Mirobod tumani DSIda o'tkazilgan tekshiruvlar natijasida 2012-yil 17-dekabr holatiga DSI tomonidan xususiy tadbirkor (F.I.O.)dan daromad solig'i bo'yicha 498 163 so'm miqdorida ortiqcha to'lovlar undirilganligi, xususiy tadbirkor (F.I.O.) o'zining arizasiga asosan 2011-yil 4-avgustda tadbirkor sifatida davlat reestridan chiqarilganligi aniqlandi. Biroq Mirobod tumani DSI tomonidan 498 163 so'm miqdorida ortiqcha undirilgan daromad solig'i mavjud bo'lsa-da, bugungi kunga qadar ortiqcha undirilgan mablag'larni qaytarish choralari ko'rilmagan.

O'zbekiston Respublikasi "Prokuratura to'g'risida"gi Qonunining 38-moddasiga ko'ra, qonunga zid bo'lgan hujjatga nisbatan protestni prokuror ana shu hujjatni qabul qilgan organga yoki yuqori turuvchi organga keltiradi. Mansabdor shaxsning noqonuniy qaroriga nisbatan ham xuddi shunday tartibda protest keltiriladi. Protest kelib tushgan vaqtdan boshlab o'n kunlik muddatdan kechiktirmay ko'rib chiqilishi shart. Qonunbuzarlikni darhol bartaraf etish talab qilingan alohida hollarda prokuror protestni ko'rib chiqishning qisqartirilgan muddatini belgilashga haqli. Protestni ko'rib chiqish natijalari to'g'risida uch kunlik muddat ichida prokurorga yozma ravishda ma'lum qilinadi.

2011-yil 25-iyulda Mirobod tumani DSIGA ushbu qarorni bekor qilish to'g'risida protest keltirilgan. Biroq shu kunga qadar, protest ko'rib chiqilganligi yoki rad etilganligi haqida ma'lumot taqdim etilmadi.

O'zbekiston Respublikasi "Prokuratura to'g'risida"gi Qonunining 38-moddasiga ko'ra, protest shu hujjatni qabul qilgan organ (mansabdor shaxs) yoki yuqori turuvchi organ (mansabdor shaxs) tomonidan rad etilganda, shuningdek, protest qonunda belgilangan muddat ichida ko'rib chiqilmagan taqdirda, prokuror ana shu hujjatni g'ayriqonuniy deb e'tirof etish to'g'risidagi ariza bilan sudga murojaat etishga haqli.

FPKning 276-moddasiga ko'ra, prokuror qonun hujjatlarida nazarda tutilgan asoslarga ko'ra huquqiy hujjatni g'ayriqonuniy deb topish haqida ariza bilan sudga murojaat qilishga haqli. Prokurorning sudga ariza berishi ish sudda ko'rib chiqilgunga qadar huquqiy hujjatning amal qilishini to'xtatib qo'yadi.

Yuqoridagilarga ko'ra va O'zbekiston Respublikasi "Prokuratura to'g'risida"gi Qonunining 38-moddasi, FPKning 276-moddasiga asosan,

SO'RAYMAN:

Mirobod tumani DSIning (F.I.O.)dan 498 163 so'm miqdorida daromad solig'ini undirish haqidagi 2011-yil 10-maydagi 09-34-sonli qarorini g'ayriqonuniy deb topishingizni.

Ish sudda ko'rib chiqilgunga qadar huquqiy hujjatning amal qilishini to'xtatib qo'yishingizni.

Ilova:

- 1) Mirobod tuman DSIga yuborilgan protest nushasi;
- 2) Mirobod tuman DSI qarori;
- 3) Arizadan nusxa.

Mirobod tuman prokurori:

imzo

(F.I.O.)

HAL QILUV QARORI O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI NOMIDAN

Fukarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudi 2011-yil _____ avgust _____ oyining 15- kuni o'z binosida ochiq sud majlisida sudya (F.I.O.)ning raisligida, (F.I.O.)ning kotibligida Mirobod tumani prokurori (F.I.O.)ning Mirobod tumani DSIning (F.I.O.)dan 498 163 so'm miqdorida daromad solig'ini undirish haqidagi 2011-yil 10-maydagi 09-34-sonli qarorini g'ayriqonuniy deb topish haqidagi arizasi yuzasidan yuritilgan 1-567/11-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

ANIQLADI :

Sudga Mirobod tumani prokurori (F.I.O.) (F.I.O.)ga nisbatan Mirobod tumani DSI tomonidan 498 163 so'm miqdorida daromad solig'ini undirish haqidagi 2011-yil 10-maydagi 09-34-sonli qarori o'rganib chiqilganda, ushbu qarorning normativ-

huquqiy hujjatlarga zid ekanligi aniqlanganligini, Mirobod tumani prokuraturasi tomonidan Mirobod tumani DSIda o'tkazilgan tekshiruvlar natijasida 2012-yil 17-dekabr holatiga DSI tomonidan xususiy tadbirkor (F.I.O.)dan daromad solig'i bo'yicha 498 163 so'm miqdorida ortiqcha to'lovlar undirilganligini, xususiy tadbirkor (F.I.O.) o'zining arizasiga asosan 2011-yil 4-avgustda tadbirkor sifatida davlat reestrndan chiqarilganligini, biroq Mirobod tumani DSI tomonidan 498 163 so'm miqdorida ortiqcha undirilgan daromad solig'i mavjud bo'lsa-da, bugungi kunga qadar ortiqcha undirilgan mablag'larni qaytarish choralari ko'rilmaganligini, O'zbekiston Respublikasi "Prokuratura to'g'risida"gi Qonunining 38-moddasiga ko'ra, 2011-yil 25-iyulda Mirobod tumani DSIGA ushbu qarorni bekor qilish to'g'risida protest keltirilganligini, biroq shu kunga qadar protest ko'rib chiqilganligi yoki rad etilganligi haqida ma'lumot taqdim etilmaganligini ta'kidlab, Mirobod tumani DSIning (F.I.O.)dan 498 163 so'm miqdorida daromad solig'ini undirish haqidagi 2011-yil 10-maydagi 09-34-sonli qarorini g'ayriqonuniy deb topishni so'radi.

Sud majlisida Mirobod tumani DSI vakili (F.I.O.) da'vo talablarini tan olib, prokuratura tomonidan o'tkazilgan tekshiruv natijasida qayd etilgan kamchilik aniqlanganligini, qonunga zid ravishda 498 163 so'm miqdoridagi daromad solig'i undirish haqida qaror chiqarilganligini, ushbu pul summalarini qaytarishga rozi ekanliklarini bildirib, suddan da'voni qanoatlantirishni so'radi.

Sud taraflarning ko'rgazmalarini tinglab, ish hujjatlarini o'rganib, quyidagi xulosaga keladi.

Aniqlanishicha Mirobod tumani prokuraturasi tomonidan Mirobod tumani DSIda tekshiruv o'tkazilgan. Tekshiruv natijalariga ko'ra Mirobod tumani DSI tomonidan xususiy tadbirkor (F.I.O.)ga 498 163 so'm miqdorida daromad solig'i undirish haqida 2011-yil 10-maydagi 09-34-sonli qaror chiqarilganligi aniqlangan.

Xususiy tadbirkor (F.I.O.) O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2007-yil 27-apreldagi 630-sonli "Tadbirkorlik subyektlarini ixtiyoriy tugatish va ularning faoliyatini to'xtatish tartibini takomillashtirish to'g'risida"gi qaroriga asosan, 2011-yil 4-avgustda tadbirkor sifatida davlat reestrndan chiqarilgan.

Fuqarolik ishidagi mavjud Mirobod tumani DSI tomonidan 2012-yil 17-dekabrda berilgan 07/1-39815 sonli ma'lumotnomaga ko'ra, (F.I.O.)ning 2012-yil 17-dekabr kun holatiga daromad solig'i uchun amalga oshirilgan to'lovdan 498 163 so'm miqdorida ortiqcha to'lov summasi mavjud.

O'zbekiston Respublikasi "Prokuratura to'g'risida"gi Qonunining 38-moddasiga ko'ra, qonunga zid bo'lgan hujjatga nisbatan protestni prokuror ana shu hujjatni qabul qilgan organga yoki yuqori turuvchi organga keltiradi. Mansabdor shaxsning noqonuniy qaroriga nisbatan ham xuddi shunday tartibda protest keltiriladi. Protest kelib tushgan vaqtdan boshlab o'n kunlik muddatdan kechiktirmay ko'rib chiqilishi shart. Qonunbuzarlikni darhol bartaraf etish talab qilingan alohida hollarda prokuror

protestni ko'rib chiqishning qisqartirilgan muddatini belgilashga haqli. Protestni ko'rib chiqish natijalari to'g'risida uch kunlik muddat ichida prokurorga yozma ravishda ma'lum qilinadi.

2011-yil 25-iyulda Mirobod tumani DSIga ushbu qarorni bekor qilish to'g'risida protest keltirilgan. Biroq shu kunga qadar protest ko'rib chiqilganligi yoki rad etilganligi haqida ma'lumot taqdim etilmagan.

O'zbekiston Respublikasi "Prokuratura to'g'risida"gi Qonunining 38-moddasiga ko'ra, protest shu hujjatni qabul qilgan organ (mansabdor shaxs) yoki yuqori turuvchi organ (mansabdor shaxs) tomonidan rad etilganda, shuningdek, protest qonunda belgilangan muddat ichida ko'rib chiqilmagan taqdirda, prokuror ana shu hujjatni g'ayriqonuniy deb e'tirof etish to'g'risidagi ariza bilan sudga murojaat etishga haqli.

FPKning 276-moddasiga ko'ra, prokuror qonun hujjatlarida nazarda tutilgan asoslarga ko'ra, huquqiy hujjatni g'ayriqonuniy deb topish haqida ariza bilan sudga murojaat qilishga haqli.

FPKning 278-moddasiga ko'ra, sud prokurorning arizasi asosli ekanligini aniqlasa, arizani qanoatlantirish haqida hal qiluv qarori chiqaradi va huquqiy hujjatni g'ayriqonuniy deb topadi.

Ushbu holatlar sud majlisida Mirobod tumani DSI vakili tomonidan ham inkor etilmadi.

Sud davlat boji undirish masalasini muhokama qilib, Mirobod tumani DSIni davlat boji to'lovidan ozod qilishni lozim topdi.

Yuqoridagilarga asosan va FPKning 278-, 203–206-moddalarini qo'llab, sud

Qaror qiladi:

Mirobod tumani prokurori (F.I.O.)ning Mirobod tumani DSIning (F.I.O.)dan 498 163 so'm miqdorida daromad solig'ini undirish haqidagi 2011-yil 10-maydagi 09-34-sonli qarori g'ayriqonuniy deb topilsin.

Hal qiluv qaroridan nusxa Mirobod tumani DSIga yuborilsin.

Hal qiluv qarordan norozi tomonlar 20 kun muddat ichida shu sud orqali Toshkent shahar fuqarolik ishlari bo'yicha sudiga apellyatsiya shikoyati yoki prokuror protest keltirishga haqlidirlar.

Raislik etuvchi sudya:

imzo

(F.I.O.)

X BOB BO'YICHA ILOVALAR**Yuridik ahamiyatga ega bo'lgan fakt bo'yicha ariza, sud hal qiluv qaroridan namunalar**

Fuqarolik ishlari bo'yicha
Mirobod tumanlararo sudiga

Arizachi: (F.I.O.), y/j.: Yangi Qo'yliq
MFY, 13-uy, 23-xonadon

ARIZA

(qaramog'ida bo'lganlik faktini belgilash haqida)

Men turmush o'rtog'im (F.I.O.) bilan 1991-yil may oyidan boshlab turmush qurib birga yashab kelaman. Turmush o'rtog'im (F.I.O.)ning birinchi xotini (F.I.O.) 1990-yilda vafot etgan. Ularning 4 nafar farzandi bo'lgan. Shundan 1988-yil 23-oktabrda tug'ilgan (F.I.O.) va (F.I.O.) ismli egizak farzandlar 1991-yil maydan mening qaramog'imda bo'lgan. 1992-yil 8-yanvarda men ushbu bolalarning otasi bilan qonuniy nikohdan o'tganman. Ushbu holatlardan kelib chiqib, imtiyozli nafaqa rasmiylashtirish uchun hujjatlarni Mirobod tuman budjetdan tashqari pensiya jamg'armasiga olib borganimda, ular menga ushbu egizak farzandlarning mening qaramog'imda bo'lganligi sud tomonidan belgilangan taqdirda, inobatga olinishini aytib, hujjatlarimni qaytardi.

Bundan tashqari, imtiyozli pensiyaga chiqish maqsadida Budjetdan tashqari pensiya jamg'armasi Mirobod tuman bo'limi tomonidan O'zbekiston Respublikasi "Fuqarolarning davlat pensiya ta'minoti to'g'risida"gi Qonunining 12-moddasi "z" bandiga asosan, besh va undan ortiq farzand tug'gan va ularni sakkiz yoshgacha tarbiyalagan ayollar ish staji kamida 15 yil bo'lganda imtiyozli tarzda nafaqaga chiqishlari mumkinligini, agar ayol o'gay o'g'il yoki o'gay qizni ular sakkiz yoshga to'lgunga qadar kamida 5 yil tarbiyalagan bo'lsa, pensiya tayinlashda ular haqiqiy farzandlar bilan teng ravishda hisobga olinishi tushuntirilib, qaramog'ida bo'lganlik faktini belgilash uchun fuqarolik ishlari bo'yicha sudga murojaat qilish huquqi tushuntirildi.

Yuqoridagilarga hamda FPKning 283-moddasiga asosan,

SO'RAYMAN:

1988-yil 23-oktabrda tug'ilgan (F.I.O.), 1988-yil 23-oktabrda tug'ilgan (F.I.O.)larning 1991-yil may oyidan boshlab mening qaramog'imda bo'lganlik faktini belgilab berishingizni.

Sud majlisiga guvoh sifatida (F.I.O.)ni chaqirishni.

Ilova:

- nikoh guvohnomasi;
- mahalladan ma'lumotnoma;
- davlat boji to'langanligi haqida kvitantsiya;
- farzandlarning tug'ilganlik guvohnomalaridan nusxa.

Sana

imzo

(F.I.O.)

HAL QILUV QARORI O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI NOMIDAN

Fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod tumanlararo sudi o'z binosida 2014-yil iyul oyining 1-kunida sudya (F.I.O.) raisligida, (F.I.O.)ning kotibligida ochiq sud majlisida arizachi (F.I.O.)ning yuridik ahamiyatga ega faktni belgilash haqidagi arizasi yuzasidan 1-1016/14-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Fuqaro (F.I.O.) sudga ariza bilan murojaat qilib, 1960-yil 1-mayda tug'ilganini, turmush o'rtog'i (F.I.O.) bilan 1991-yil may oyidan boshlab turmush qurib birga yashab kelayotganini, turmush o'rtog'i (F.I.O.)ning birinchi xotini (F.I.O.) 1990-yilda vafot etganini, ularning 4 nafar farzandi bo'lganini, shundan 1988-yil 23-oktabrda tug'ilgan (F.I.O.) va (F.I.O.) ismli egizak farzandlar uch yoshda bo'lib, ular 1991-yil may oyidan uning tarbiyasida va qaramog'ida bo'lganini, 1992-yil 8-yanvarda u ushbu bolalalarning otasi bilan qonuniy nikohdan o'tganini, chunki o'sha payt u birinchi farzandiga homilador bo'lganini, uning birgalikdagi turmushlaridan 3 nafar farzandlari tug'ilganini, hozirgi kunga kelib imtiyozli nafaqa rasmiylashtirish vaqtida hujjatlarini Mirobod tuman budjetdan tashqari pensiya jamg'armasiga topshirilmay qiynalayotganligini, 5 nafar farzandi bor ayollarga beriladigan imtiyozdan foydalanishi uchun unga fuqarolik sudiga murojaat qilish tushuntirilganligini, ularning (F.I.O.) bilan 1991-yil may oyidan birga turmush qurganlari hamda egizak farzandlari shu paytdan boshlab uning qaramog'ida bo'lganligini guvohlar tasdiqlashini bildirib, 1988-yil 23-oktabrda tug'ilgan (F.I.O.) va (F.I.O.)larning 1991-yil may oyidan boshlab uning qaramog'ida bo'lganlik faktini belgilab berishni so'ragan.

Sud majlisida arizachi (F.I.O.) arizani quvvatlab, haqiqatan ham 1960-yil 1-mayda tug'ilganini, turmush o'rtog'i (F.I.O.) bilan 1991-yil may oyidan boshlab turmush qurib birga yashab kelayotganini, turmush o'rtog'i (F.I.O.)ning birinchi

xotini (F.I.O.) 1990-yilda vafot etganini, ularning 4 nafar farzandi bo'lganini, shundan 1988-yil 23-oktabrda tug'ilgan (F.I.O.) va (F.I.O.) ismli egizak farzandlar uch yoshda bo'lib, ular 1991-yil may oyidan uning tarbiyasida va qaramog'ida bo'lganini, 1992-yil 8-yanvarda u (F.I.O.) bilan qonuniy nikohdan o'tganini, chunki o'sha payt u birinchi farzandiga homilador bo'lganini, uning (F.I.O.) bilan birgalikdagi turmushlaridan 3 nafar farzandlari tug'ilganini, hozirgi kunga kelib imtiyozli nafaqa rasmiylashtirish vaqtida hujjatlarini Mirobod tuman budjetdan tashqari pensiya jamg'armasiga topshirolmay qiynalayotganligini, 5 nafar farzandi bor ayollarga beriladigan imtiyozdan foydalanishi uchun unga fuqarolik sudiga murojaat qilish tushuntirilganligini, ularning (F.I.O.) bilan 1991-yil may oyidan birga turmush qurganlari hamda (F.I.O.) va (F.I.O.)lar shu paytdan boshlab uning qaramog'ida bo'lganligini guvohlar tasdiqlashini bildirib, 1988-yil 23-oktabrda tug'ilgan (F.I.O.) va (F.I.O.)larning 1991-yil may oyidan boshlab uning qaramog'ida bo'lganlik faktini belgilab berishni so'radi.

Sud majlisida manfaatdor shaxs Budjetdan tashqari pensiya jamg'armasi Mirobod tuman bo'limi vakili (F.I.O.) o'zining bayonotida (F.I.O.) tuman ijtimoiy ta'minot bo'limiga nafaqa tayinlash borasida murojaat qilganini, O'zbekiston Respublikasi "Fuqarolarning davlat pensiya ta'minoti to'g'risida"gi Qonunining 12-moddasi "z" bandiga asosan besh va undan ortiq farzand tug'gan va ularni sakkiz yoshgacha tarbiyalagan ayollar ish staji kamida 15 yil bo'lganda imtiyozli tarzda nafaqaga chiqishlari mumkinligini, agar ayol o'gay o'g'il yoki o'gay qizni ular sakkiz yoshga to'lgunga qadar kamida 5 yil tarbiyalagan bo'lsa, pensiya tayinlashda ular haqiqiy farzandlar bilan teng ravishda hisobga olinishini, arizachi (F.I.O.) fuqaro (F.I.O.) bilan 1991-yilda turmush qurganini, 1988-yilda tug'ilgan egizak farzandlari arizachining qaramog'ida bo'lganini, (F.I.O.) va (F.I.O.)larning birgalikdagi turmushidan 3 nafar farzandi tug'ilganini, biroq (F.I.O.) va arizachi (F.I.O.)lar 1992-yilda qonuniy nikohdan o'tishganini, shu sababli arizachiga imtiyozli nafaqaga chiqish uchun 1988-yilda tug'ilgan (F.I.O.) va (F.I.O.)larni 1991-yil maydan arizachining qaramog'ida bo'lganlik faktini belgilash uchun fuqarolik ishlari bo'yicha sudga murojaat qilish huquqi tushuntirilganligini, chunki hozirgi kunda mazkur fakt faqat sud tartibida belgilanishi mumkinligini bayon qildi.

Sud majlisida so'ralgan guvoh (F.I.O.) arizachi (F.I.O.)ni uzoq yillardan buyon tanishini, ular bir qishloqda qo'shni bo'lib istiqomat qilishini, (F.I.O.)ning birinchi turmush o'rtog'i 1990-yilda vafot etganini, shu payt (F.I.O.)ning to'rt nafar voyaga yetmagan farzandi bo'lganini, 1991-yil may oyida (F.I.O.) va (F.I.O.)lar o'zaro oila qurishganini, arizachi (F.I.O.)ning farzandlarini o'z bolasiday tarbiyalab voyaga yetkazganini, birgalikdagi turmushlari davomida ularning uch nafar farzandi tug'ilganini, 1991-yil maydan arizachi turmush o'rtog'ining to'rt nafar farzandini tarbiyalab kelganini bayon qildi.

FPKning 283-moddasiga binoan, fuqarolar yoki tashkilotlarning shaxsiy, mulkiy huquqlari vujudga kelishi, o'zgarishi yoki tugashiga sabab bo'ladigan faktlarni sud aniqlaydi. Chunonchi, sud shaxs birovning qaramog'ida ekanligi faktini aniqlaydi.

Fuqarolik ishi hujjatlaridan aniqlanishicha, fuqarolar (F.I.O.) va (F.I.O.)larning birgalikdagi turmushidan to'rt nafar – 1985 yilda (F.I.O.), 1987-yilda (F.I.O.), 1988-yilda (F.I.O.) va (F.I.O.) ismli farzandlari tug'ilgan. (F.I.O.) 1990-yil 4-noyabrda vafot etgan.

Arizachi (F.I.O.) 1960-yil 1-may kunida tug'ilgan, u fuqaro (F.I.O.) bilan 1991-yil may oyida qonuniy nikohdan o'tmagan holda turmush qurib, bir oila asosida yashab kelgan. Ularning birgalikdagi turmushidan uch nafar – 1992-yilda (F.I.O.), 1993-yilda (F.I.O.) va 1998-yilda (F.I.O.) ismli farzandlari tug'ilgan. 1992-yil 8-yanvar kunida arizachi (F.I.O.) va (F.I.O.)lar Mirobod tuman FHDYo bo'limida 342-son bilan ro'yxatga olingan qonuniy nikohdan o'tganlar.

Mirobod tuman Yangi Qo'yliq MFY faollari ishtirokida 2012-yil 7-aprelda tuzilgan dalolatnomada haqiqatan ham arizachining 1991-yil may oyida fuqaro (F.I.O.) bilan o'zaro turmush qurib, bir oila sifatida yashab kelishgani, 1991-yil may oyidan beri (F.I.O.)ning 4 nafar farzandini tarbiyalab kelayotgani, Yangi Qo'yliq MFYning 2012-yil 6-apreldagi 580-sonli ma'lumotnomasida hozirgi kunda yetti nafar farzandlari borligi qayd etilgan. Hozirda arizachi imtiyozli nafaqaga chiqmoqchi bo'lib Budjetdan tashqari pensiya jamg'armasi Mirobod tuman bo'limiga murojaat qilganida, unga sudga murojaat qilish tushuntirilgan.

Haqiqatan ham arizachi (F.I.O.)ning 1991-yil may oyida (F.I.O.) bilan o'zaro oila qurishgani yuqorida ko'rsatilgan dalillar bilan, chunonchi, Mirobod tuman Yangi Qo'yliq MFY dalolatnomasi va ma'lumotnomasi, farzandlarning tug'ilish guvohnomalari hamda guvohlarning ko'rsatmasi bilan tasdiqlanadi. Binobarin, 1988-yil 23-oktabrda tug'ilgan (F.I.O.) va (F.I.O.)lar 1991-yilda hali uch yoshda bo'lgani, arizachi (F.I.O.) ularni uch yasharligidan o'z farzandi kabi qaramog'iga olib tarbiyalab kelgani sababli (F.I.O.) va (F.I.O.)larning 1991-yil may oyidan boshlab arizachining qaramog'ida bo'lganlik fakti belgilab berilishi lozim, zero bu hol huquqiy oqibat keltirib chiqaradi va ushbu fakti boshqacha yo'l bilan belgilashning imkoniyati mavjud emas.

Yuqorida bayon qilinganlarga ko'ra, FPKning 283–285-, 203–206-moddalariga asosan, sud

Qaror qildi:

Fuqaro (F.I.O.)ning yuridik ahamiyatga ega fakti belgilash to'g'risidagi arizasi qanoatlantirilsin.

1988-yil 23-oktabrda tug'ilgan (F.I.O.) va 1988-yil 23-oktabrda tug'ilgan (F.I.O.)larning 1991-yil may oyidan boshlab (F.I.O.)ning qaramog'ida bo'lganlik fakti belgilansin.

Hal qiluv qarori ustidan 20 kunlik muddat ichida arizachi va ishda ishtirok etishga jalb qilingan boshqa shaxslar, shuningdek ishda ishtirok etishga jalb qilinmagan, ammo huquq va majburiyatlari haqidagi masala sud tomonidan hal etilgan shaxslar fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga shu sud orqali apellyatsiya tartibida shikoyat yoki prokuror protest keltirishi mumkin.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

HAL QILUV QARORI O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI NOMIDAN

Fuqarolik ishlari bo'yicha Farg'ona tumanlararo sudi o'z binosida 2010-yil mart oyining 4-kunida raislik etuvchi (F.I.O.), (F.I.O.)ning kotibligida, Farg'ona shahar prokurori yordamchisi (F.I.O.) ishtirokida arizachi (F.I.O.)ning otalik faktini belgilash to'g'risidagi arizasi bo'yicha 1-253/10-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Fuqaro (F.I.O.) sudga ariza bilan murojaat qilib, 2008-yil 17-noyabr kuni fuqaro (F.I.O.)ga qonuniy nikohdan o'tmagan holda turmushga chiqqanligini, 2009-yil 22-mart kuni (F.I.O.) o'z joniga qasd qilib vafot etganini, 2009-yil 12-noyabr kuni ularning farzandlari (F.I.O.) tug'ilganligini, marhum turmush o'rtog'i bilan o'rtalarida qonuniy nikoh bo'lmaganligi sababli qiziga (F.I.O.) emas, balki (F.I.O.) berilganligini, u marhum turmush o'rtog'ining qirqi o'tgunicha (F.I.O.)ning xonadonida qaynota-qaynonasi bilan birga ahil yashab kelganini, farzandi kelgusida otasining familiyasida bo'lishi uchun otalik faktini sud tartibida belgilash lozimligini bayon qilib, 2009-yil 12-noyabr kuni tug'ilgan farzandi (F.I.O.)ning otasi (F.I.O.) ekanligi faktini belgilab berishni so'ragan.

Sud majlisida arizachi (F.I.O.) arizani quvvatlab, haqiqatan ham 2008-yil 17-noyabr kuni fuqaro (F.I.O.)ga qonuniy nikohdan o'tmagan holda turmushga chiqqanligini, 2009-yil 22-mart kuni (F.I.O.)ga o'z joniga qasd qilib vafot etganini, 2009-yil 12-noyabr kuni ularning farzandlari (F.I.O.) tug'ilganligini, marhum turmush o'rtog'i bilan o'rtalarida qonuniy nikoh bo'lmaganligi sababli qiziga (F.I.O.) emas, balki (F.I.O.) berilganligini, u marhum turmush o'rtog'ining qirqi o'tgunicha (F.I.O.)ning xonadonida qaynota-qaynanasi bilan birga ahil yashab kelganini, hozirgi kunda ham farzandini olib vaqti-vaqti bilan qaynana-qaynotasining uyiga kelib turishini, farzandi kelgusida otasining familiyasida bo'lishi uchun otalik faktini sud tartibida belgilash lozimligini bayon qilib, 2009-yil 12-noyabr kuni tug'ilgan farzandi (F.I.O.)ning otasi (F.I.O.) ekanligi faktini belgilab berishni so'radi.

Sud majlisida guvoh sifatida so'ralgan (F.I.O.) arizachi (F.I.O.)ning qaynotasi ekanligini, o'g'li (F.I.O.) va kelini (F.I.O.)lar 2008-yil 17-noyabr kuni qonuniy nikohdan o'tmagan holda turmush qurishganini, 2009- yil 2-mart kuni o'g'li o'z joniga qasd qilib vafot etganini, 2009-yil 12-noyabr kuni uning (F.I.O.) ismli nevarasi tug'ilganini, o'g'li va kelini qonuniy nikohdan o'tmaganligi sababli nevarasiga (F.I.O.) o'rniga (F.I.O.) berilganini, kelini 2009-yil may oyigacha o'zlari bilan birga yashaganini, hozirda ham nevarasi bilan kelib turishini, marhum farzandidan qolgan yagona (F.I.O.) ismli nevarasiga familiya berish uchun otalik fakti sud tartibida belgilanishi lozim ekanligini bildirdi.

Sud majlisida guvoh sifatida so'ralgan (F.I.O.) marhum (F.I.O.) bilan qo'shni yashashganini, (F.I.O.) va (F.I.O.)lar 2008-yil 17-noyabr kuni qonuniy nikohdan o'tmagan holda turmush qurishganini, u to'yda shaxsan ishtirok etganini, 2009-yil 22-mart kuni (F.I.O.) o'z joniga qasd qilib vafot etganini, 2009-yil 12- noyabr kuni (F.I.O.) ismli farzand tug'ilganini, haqiqatan ham marhum (F.I.O.) va (F.I.O.)lar 2009-yil 22-martgacha bir oila bo'lib yashab kelishganini, arizachi turmush o'rtog'ining qirqini o'tkazib, ota-onasining uyiga ketganini, hozir ham arizachi qizi bilan qaynota-qaynanasining uyiga kelib turishini bildirdi.

Sud arizachi va guvohlarning ko'rsatmalarini, prokurorning fikrini eshitib, ish hujjatlarini har tomonlama o'rganib chiqib, ariza quyidagi asoslarga ko'ra qanoatlantirilishi lozim degan xulosaga keladi.

FPKning 283-moddasiga asosan, fuqarolar yoki tashkilotlarning shaxsiy, mulkiy huquqlarining vujudga kelishi, o'zgarishi yoki tugashiga sabab bo'ladigan faktlarni, jumladan, otalikni tan olish (belgilash) faktini sud belgilaydi.

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 62-moddasi 4-qismiga muvofiq, bolaning onasi bilan nikohda bo'lmagan, lekin o'zini bolaning otasi deb tan olgan shaxs vafot etgan taqdirda, uning otalik fakti sud tomonidan belgilanishi mumkin.

Fuqarolik ishi holatlaridan aniqlanishicha, haqiqatan ham (F.I.O.) va (F.I.O.)lar 2008-yil 17-noyabr kuni qonuniy nikohdan o'tmagan holda turmush qurishgan. Birgalikdagi turmushlaridan 2009-yil 12-noyabr kuni (F.I.O.) ismli farzandlari tug'ilgan. Biroq, farzand tug'ilmasdan oldin 2009-yil 22-mart kuni (F.I.O.) o'z joniga qasd qilib vafot etgan. Shuning uchun, tug'ilgan farzandga Farg'ona tuman FHDYo bo'limida tug'ilganlik haqida dalolatnoma yozuvida ota haqidagi ma'lumotlar ona arizasidagi ko'rsatma asosida yozilgan. Arizachi (F.I.O.) 2009-yil may oyiga qadar qaynota-qaynanasining xonadonida birga yashab kelgan. Voyaga yetmagan (F.I.O.)ning otasi (F.I.O.) ekanlik fakti sudda so'ralgan guvohlarning ko'rsatmalari, ishda to'plangan hujjatlar, jumladan, Farg'ona tuman Chimyon MFY ma'lumotnomasi va dalolatnomasi, (F.I.O.)ning o'lgalik to'g'risidagi guvohnomasi nusxasi, shuningdek, (F.I.O.)ning tug'ilganlik to'g'risidagi guvohnomasi bilan tasdiqlanadi. (F.I.O.) vafot etganligi uchun farzandiga uning otaligi belgilanmagan, bolaning tug'ilganligi to'g'risidagi dalolatnoma yozuvida otasining ismi va familiyasi (F.I.O.) deb ko'rsatilgan.

Binobarin, arizachi (F.I.O.)ning arizasi qanoatlantirilishi, bolaning otasi 1982-yil 16-avgust kuni tug'ilib, 2009-yil 22-martda vafot etgan fuqaro (F.I.O.) ekanligi fakti belgilanishi lozim.

Yuqorida bayon qilinganlarga ko'ra, O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 62-moddasi hamda FPKning 283–285-, 203–206-moddalariga asosan, sud

Qaror qiladi:

Fuqaro (F.I.O.)ning otalik faktini belgilash to'g'risidagi arizasi qanoatlantirilsin.

2009-yil 12-noyabr kuni tug'ilgan (F.I.O.)ning otasi – 1982-yil 16-avgust kuni tug'ilib, 2009-yil 22- martda vafot etgan fuqaro (F.I.O.) ekanligi fakti belgilansin.

Hal qiluv qarori ustidan 20 kunlik muddat ichida fuqarolik ishlari bo'yicha Farg'ona viloyat sudiga shu sud orqali apellyatsiya tartibida shikoyat yoki protest keltirilishi mumkin.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

Farzandlikka olish haqidagi ariza, sud hal qiluv qaroridan namunalar

Fuqarolik ishlari bo'yicha
Mirobod tumanlararo sudiga

Arizachilar: (F.I.O.) va (F.I.O.) Mirobod tumani
Qo'yliq 4-daha 1-uy 15-xonadonda
yashovchi fuqarolardan

A RIZA

(farzandlikka olish haqida)

Biz (F.I.O.) va (F.I.O.) 2007-yil 8-fevralda qonuniy nikohdan o'tib turmush qurganmiz. Bu haqda Mirobod tuman FHDYo bo'limida 87-sonli dalolatnoma yozuvi qayd qilingan.

2014-yil 13-sentabrda farzandli bo'ldik, lekin bola bir necha soatdan so'ng vafot etdi. Vrachlar turmush o'rtog'imning farzand ko'rishi mumkin emasligini aytganligi sababli, biz bola boqib olishni niyat qildik.

Mirobod tumani Qo'yliq 4-daha 1-uy 15-xonadonda yashovchi 1991-yilda tug'ilgan qo'shnim (F.I.O.) 2014-yil 20-sentabr kuni o'g'il farzandli bo'ldi. (F.I.O.) yolg'iz onaligi, hech kim bilan qonuniy nikohda emasligi, bolaning otasi noma'lumligi

sababli tug'ilgan bolaga bobosining familiyasi, ismi, otasining ismini bergan. Bu haqda Mirobod tuman FHDYo bo'limida 2014-yil 20-sentabr kuni 4358-sonli dalolatnoma yozuvi qayd etilgan. Oilaviy sharoitlarga ko'ra va o'z xohishi bilan bolaning onasi (F.I.O.) oilasidan bu sirni yashirish uchun bolani ularning oilasiga farzandlikka berishga notarial tartibda rozilik arizasini bergan.

Shu sababli qo'shnim (F.I.O.)ning 2014-yil 20-sentabr kuni tug'ilgan o'g'il farzandini olib, hozirda turmush o'rtog'im ko'krak suti bilan boqmoqda. Ushbu bolani qonuniylashtirgan holda farzandlikka olmoqchimiz. O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 152-moddasiga asosan, voyaga yetgan erkak yoki ayol fuqarolar farzandlikka oluvchilar bo'lishi mumkin. Qolaversa, Oila kodeksining mazkur moddasiga binoan, farzandlikka olish sud tartibida hal etiladi.

Yuqoridagilardan kelib chiqib, suddan

SO'RAYMAN:

2014-yil 20-sentabrda tug'ilgan (F.I.O.)ni farzandlikka olib berishingizni;

Toshkent shahar Mirobod tumani FHDYo bo'limi tomonidan 2014-yil 20-sentabrda 4358-sonli dalolatnoma yozuvi bilan qayd etilgan 2014-yil 20-sentabrda tug'ilgan (F.I.O.)ning tug'ilganlik haqidagi dalolatnoma yozuvining familiyasi, ismi va otasining ismi grafasiga "(F.I.O.)", otasi grafasiga (F.I.O.) 1976- yil 8-dekabrda tug'ilgan, millati o'zbek, manzili: Toshkent shahar Mirobod tumani Qo'yliq 4-daha 1-uy 5-xonadon deb va onasi grafasiga (F.I.O.) 1979-yil 24-martda tug'ilgan, millati o'zbek, manzili: Toshkent shahar Mirobod tumani Qo'yliq 4-daha 1-uy 5-xonadon deb o'zgartirish kiritishni hamda voyaga yetmaganning tug'ilgan vaqtini o'zgarishsiz qoldirishingizni so'rayman.

Ilova:

- nikoh guvohnomasidan ko'chirma;
- psixiatriya, sil kasalligiga qarshi kurash, narkologiya muassasalari va OITSGa qarshi kurash markazlarining ma'lumotnomalari;
- ish joyidan egallab turgan lavozimi va ish haqi to'g'risida ma'lumotnoma;
- turar joyga bo'lgan mulk huquqini yoki turar joydan foydalanish huquqini tasdiqlovchi hujjat;
- farzandlikka olishga nomzod sifatida hisobga qo'yilganligimiz haqidagi hujjat;
- davlat boji to'langanligi haqida kvitansiya.

Arizachilar:

imzo

(F.I.O.), (F.I.O.).

Sana _____

HAL QILUV QARORI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI NOMIDAN

2014-yil noyabr oyining 8-kuni fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Mirobod tumanlararo sudi o'z binosida yopiq sud majlisida raislik etuvchi sudya (F.I.O.), (F.I.O.)ning kotibligida, Uchtepa tumani prokurori yordamchisi (F.I.O.)ning ishtirokida arizachilar (F.I.O.) va (F.I.O.)larning farzandlikka olish haqidagi arizasi bo'yicha yuritilgan 1-725/14-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Arizachilar (F.I.O.) va (F.I.O.)lar farzandlikka olish haqidagi ariza bilan sudga murojaat etganlar.

Sud majlisida arizachi (F.I.O.) arizasini quvvatlab, Toshkent shahar Mirobod tumani Qo'yliq 4-daha 1-uy 15-xonadonda yashovchi 1991-yilda tug'ilgan (F.I.O.) 2014-yil 20-sentabr kuni o'g'il farzandni dunyoga keltirganligini (F.I.O.)ning arizasiga ko'ra, u yolg'iz ona ekanligi, hech kim bilan qonuniy nikohda emasligi, bolaning otasi noma'lumligi sababli tug'ilgan bolaga bobosining familiyasi, ismi, otasining ismi berilganligi va bu haqda Mirobod tuman FHDYo bo'limida 2014-yil 20-sentabr kuni 4358-sonli dalolatnoma yozuvi qayd etilganligini ma'lum qildi. Bolaning onasi (F.I.O.) oilaviy sharoitlarga ko'ra va o'z xohishi bilan oilasidan bu sirni yashirish uchun bolani ularning oilasiga farzandlikka berishga notarial tartibda rozilik ariza berganligi, uning oilasi ushbu bolani asrab olishga asosiy sabab turmush o'rtog'i (F.I.O.) 2014-yil 13-sentabrda farzandini dunyoga keltirganligi, lekin farzandi bir necha soatdan so'ng vafot etganligi, shu sababli hozirda bola uning oilasida, turmush o'rtog'ining ko'krak suti bilan parvarishlanayotganligi, bolani qonuniylashtirgan holda farzandlikka olmoqchiligi haqida ko'rsatuv berib, suddan farzandlikka olish arizasini qanoatlantirishni va Toshkent shahar Mirobod tumani FHDYo bo'limi tomonidan 2014-yil 20-sentabrda 4358-sonli dalolatnoma yozuvi bilan qayd etilgan 2014-yil 20-sentabrda tug'ilgan (F.I.O.)ning tug'ilganlik haqidagi dalolatnoma yozuvining familiyasi, ismi va otasining ismi grafasiga (F.I.O.), otasi grafasiga (F.I.O.) 1976-yil 8-dekabrda tug'ilgan, millati o'zbek, manzili: Toshkent shahar Mirobod tumani Qo'yliq 4-daha 1-uy 5-xonadon deb va onasi grafasiga (F.I.O.) 1979-yil 24-martda tug'ilgan, millati o'zbek, manzili: Toshkent shahar Mirobod tumani Qo'yliq 4-daha 1-uy 5-xonadon deb o'zgartirish kiritishni hamda voyaga yetmaganing tug'ilgan vaqtini o'zgarishsiz qoldirishni so'radi.

Arizachi (F.I.O.) sud majlislariga kelmasdan sudning nomiga ariza bilan murojaat qilib, unda farzandlikka olish haqidagi arizasini va turmush o'rtog'i (F.I.O.)ning ko'rsatmalarini quvvatlashini bildirib, suddan farzandlikka olish arizasini qanoatlantirishni va sud majlislarini uning ishtirokisiz ko'rib chiqishni so'ragan.

Bunday holatda, sud mazkur fuqarolik ishini FPKning 174-moddasiga asosan, (F.I.O.)ning ishtirokisiz ko'rib chiqishni lozim deb topadi.

Sud majlisida uchinchi shaxs sifatida jalb qilingan (F.I.O.) arizachilarning farzandlikka olish haqidagi arizasini quvvatlab, haqiqatan ham 2014-yil 20-sentabr kuni o'g'il farzandni dunyoga keltirganligi, uning arizasiga ko'ra, u yolg'iz ona ekanligi, hech kim bilan qonuniy nikohda bo'lmaganligi, bolaning otasi noma'lumligi sababli tug'ilgan bolaga bobosining familiyasi, ismi, otasining ismi berilganligi va bu haqda Mirobod tuman FXDYo bo'limida 2014-yil 20-sentabr kuni 4358-sonli dalolatnoma yozuvi qayd etilganligi, oilaviy sharoitlarga ko'ra va xohishi bilan u oilasidan bu sirni yashirish uchun bolani arizachilar oilasiga farzandlikka berishga notarial tartibda rozilik ariza berganligi, kelajakda bolaga nisbatan hech qanday e'tiroz bildirmasligi haqida ko'rsatma berib, arizani qanoatlantirishni so'radi.

Sudning so'rovnomasiga asosan manfaatdor shaxs – Mirobod tumani XTB vakili (F.I.O.) dalolatnoma tuzgan, ariza bilan sudga murojaat qilib, o'z arizasida sud majlislarini o'zining ishtirokisiz ko'rib chiqishni so'ragan. FPKning 174-moddasi talablariga asosan, sud mazkur fuqarolik ishini Uchtepa tumani XTB vakili (F.I.O.)ning ishtirokisiz ko'rib chiqishni lozim deb topadi.

Sud arizachilarning ko'rsatmalarini, Uchtepa tumani prokurorining yordamchisi (F.I.O.)ning fikrini tinglab, Mirobod tumani Vasiylik va homiylik organining xulosasi bilan tanishib chiqib, fuqarolik ishi materiallarini tahlil qilib, quyidagi asoslarga ko'ra arizani qanoatlantirishni lozim deb topadi.

Aniqlangan holatlarga ko'ra, (F.I.O.) va (F.I.O.)lar 2007-yil 8-fevralda qonuniy nikohdan o'tib turmush qurganlar, bu haqda Mirobod tuman FHDYo bo'limida 87-sonli dalolatnoma yozuvi qayd qilingan.

Toshkent shahar Mirobod tumani Qo'yliq 4-daha 1-uy 15-xonadonda yashovchi 1991-yilda tug'ilgan (F.I.O.) 2014-yil 20-sentabr kuni o'g'il farzandni dunyoga keltirgan. Fuqaro (F.I.O.)ning arizasiga ko'ra, (F.I.O.) yolg'iz ona ekanligi, hech kim bilan qonuniy nikohda emasligi, bolaning otasi noma'lumligi sababli tug'ilgan bolaga bobosining familiyasi, ismi, otasining ismi berilgan va bu haqda Mirobod tuman FHDYo bo'limida 2014-yil 20-sentabr kuni 4358-sonli dalolatnoma yozuvi qayd etilgan.

Oilaviy sharoitlarga ko'ra va xohishi bilan bolaning onasi (F.I.O.) oilasidan bu sirni yashirish uchun bolani (F.I.O.)lar oilasiga farzandlikka berishga notarial tartibda rozilik ariza bergan.

Alar oilasi ushbu bolani asrab olishiga asosiy sabab arizachi (F.I.O.) 2014-yil 13-sentabrda farzand dunyoga keltirgan, lekin farzandi bir necha soatdan so'ng vafot etgan, shu sababli hozirda bola (F.I.O.)lar oilasida, (F.I.O.) tomonidan ko'krak suti bilan parvarishlanib kelinmoqda.

Fuqarolik ishi materiallari va taraflarning ko'rsatmalaridan ko'rinishicha, farzandlikka olinuvchi 2014- yil 20-sentabrda tug'ilgan (F.I.O.) hozirda arizachi (F.I.O.) va (F.I.O.)lar bilan birgalikda Toshkent shahar Mirobod tumani Qo'yliq 4-daha 1-uy 5-xonadonda yashab, (F.I.O.)lar oilasi qaramog'ida tarbiyalanib kelinmoqda.

Bundan tashqari, sud majlisi jarayonida ham (F.I.O.) farzandi 2014-yil 20-sentabrda tug'ilgan (F.I.O.)ni arizachilar, ya'ni (F.I.O.) va (F.I.O.)larning farzandligiga olishlariga e'tirozi yo'qligini bayon qilgan.

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 152-moddasiga asosan, voyaga yetgan erkak yoki ayol fuqarolar farzandlikka oluvchilar bo'lishi mumkin, quyidagi shaxslar bundan mustasno: ota-onalik huquqidan mahrum qilingan yoki ota-onalik huquqi cheklanganlar; qonun bilan belgilangan tartibda muomalaga layoqatsiz yoki muomala layoqati cheklangan deb topilganlar; asab kasalliklari yoki narkologiya muassasalarida ro'yxatda turuvchilar; ushbu kodeks 169-moddasi birinchi qismida ko'rsatilgan asoslar bo'yicha farzandlikka olinganligi bekor qilingan sobiq farzandlikka oluvchilar; qasddan sodir qilgan jinoyatlari uchun ilgari hukm qilinganlar.

Toshkent shahar Mirobod tumani Vasiylik va homiylik organining xulosasi va fuqarolik ishi bo'yicha to'plangan ma'lumotlarga ko'ra, arizachilar (F.I.O.) va (F.I.O.)lar silga qarshi kurash, narkologiya, ruhiy asab kasalliklari va teri-tanosil kasalliklari dispanserlarida hisobda turmaydilar, muqaddam sudlanmaganlar.

Vasiylik va homiylik organining xulosasiga ko'ra, (F.I.O.) va (F.I.O.)lar tomonidan voyaga yetmagan 2014-yil 20-sentabrda tug'ilgan (F.I.O.)ni farzandlikka olishda hech qanday to'sqinlik aniqlanmagan.

Bunday holatda, sud arizani qanoatlantirishni va Toshkent shahar Mirobod tumani FHDYo bo'limi tomonidan 2014-yil 20-sentabrda 4358-sonli dalolatnoma yozuvi bilan qayd etilgan 2014-yil 20-sentabrda tug'ilgan (F.I.O.)ning tug'ilganlik haqidagi dalolatnoma yozuvining familiyasi, ismi va otasining ismi grafasiga "(F.I.O.)", otasi grafasiga (F.I.O.) 1976-yil 8-dekabrda tug'ilgan, millati o'zbek, manzili: Toshkent shahar Mirobod tumani Qo'yliq 4-daha 1-uy 5-xonadon deb va onasi grafasiga (F.I.O.) 1979-yil 24-martda tug'ilgan, millati o'zbek, manzili: Toshkent shahar Mirobod tumani Qo'yliq 4-daha 1-uy 5-xonadon deb o'zgartirish kiritishni hamda voyaga yetmaganning tug'ilgan vaqtini o'zgarishsiz qoldirishni lozim deb topadi.

Yuqoridagilarga ko'ra va O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 152-moddasi, FPKning 174-, 285¹–285⁵-, 203–206-moddalarini qo'llab, sud

Qaror qiladi:

Arizachilar (F.I.O.) va (F.I.O.)larning farzandlikka olish haqidagi arizasi qanoatlantirilsin.

Arizachilar 1976-yil 8-dekabrda tug'ilgan (F.I.O.) va 1979-yil 24-martda tug'ilgan (F.I.O.)larga voyaga yetmagan 2014-yil 20-sentabrda tug'ilgan (F.I.O.) farzandlikka olib berilsin.

Toshkent shahar Mirobod tumani FHDYo bo'limi tomonidan 2014-yil 20-sentabrda 4358-sonli dalolatnoma yozuvi bilan qayd etilgan 2014-yil 20-sentabrda tug'ilgan (F.I.O.)ning tug'ilganlik haqidagi dalolatnoma yozuvining familiyasi, ismi va otasining ismi grafasiga "(F.I.O.)", otasi grafasiga (F.I.O.) 1976-yil 8-dekabrda tug'ilgan, millati o'zbek, manzili: Toshkent shahar Mirobod tumani Qo'yliq 4-daha 1-uy 5-xonadon deb va onasi grafasiga (F.I.O.) 1979-yil 24-martda tug'ilgan, millati o'zbek, manzili: Toshkent shahar Mirobod tumani Qo'yliq 4-daha 1-uy 5-xonadon deb o'zgartirish kiritilsin hamda voyaga yetmaganning tug'ilgan vaqti o'zgarishsiz qoldirilsin.

Hal qiluv qarori ijro qilish uchun Toshkent shahar Mirobod tumani FHDYo bo'limiga yuborilsin.

Hal qiluv qarori ustidan 20 kunlik muddat ichida arizachi va ishda ishtirok etishga jalb qilingan boshqa shaxslar, shuningdek, ishda ishtirok etishga jalb qilinmagan, ammo huquq va majburiyatlari haqidagi masala sud tomonidan hal etilgan shaxslar Fuqarolik ishlari bo'yicha Farg'ona shahar sudiga shu sud orqali apellyatsiya tartibida shikoyat yoki prokuror protest keltirishi mumkin.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

Fuqaroni bedarak yo'qolgan deb topish yoki uni o'lgan deb e'lon qilish to'g'risidagi ariza, sud hal qiluv qarorlaridan namunalar

Fuqarolik ishlari bo'yicha bo'yicha
Buxoro tumanlararo sudiga

Arizachi: (F.I.O.), Buxoro shahar Yangiyer ko'chasi,
13-uyda istiqomat qiluvchi fuqarodan

ARIZA

(fuqaroni vafot etgan deb topish to'g'risida)

Men, (F.I.O.) 1954-yilda tug'ilganman, Buxoro shahar Yangiyer ko'chasi 13-uyda istiqomat qilmoqdaman. Undan tashqari oilamizda mening singlim (F.I.O.) ham bor. Bugungi kunda yashab turgan hovli joylarimiz bobom (F.I.O.)ga tegishli bo'lib, bobom 1975-yil 19-oktabrda vafot etgan, otam esa 1966-yil 27-avgustdan buyon bedarak yo'qolgan. Hozirgi kunda men va singlim uy-joyning qonuniy merosxo'ri sifatida Buxoro shahar 1-son davlat notarial idorasiga murojaat qilganimizda notaries meros guvohnomasini berishni rad qildi. Otamiz (F.I.O.)ning bedarak yo'qolganligi sababli o'lim guvohnomasi yoki sudning qarori yo'q. Otam

ruhiy kasal bo'lgan edilar, oxirgi marta otamizni biz 10-12 yoshligimizda Toshkent shahar ruhiy kasalliklar shifoxonasida ko'rganmiz. 1966-yilda esa otam noma'lum sabablarga ko'ra chiqib ketganlar, shu bilan qaytib kelmadi. Bu haqda bobom Toshkent shahar ruhiy kasalliklar shifoxonasi ma'muriyatiga, Sog'liqni saqlash vazirligiga, Ichki ishlar bo'limlariga o'g'illarini qidirib topish to'g'risida tegishli ariza va shikoyatlar bilan murojaat qilgan edilar. Lekin biror-bir natija chiqmadi. Bugungi kunga qadar oradan 48 yil vaqt o'tgan bo'lsa-da, birorta xat-xabar yo'q. Otam ruhiy kasal bo'lganligi uchun baxtsiz (avtohalokatga uchragan, suvga tushib ketgan, biror shaxsga zarar yetkazgan holda va h.) hodisadan o'lgan deb hisoblash mumkin.

Otam (F.I.O.)ning haqiqatda 1966-yil 27-avgustdan buyon dom-daraksiz yo'qolganligini qo'shnilar va qarindoshlari tasdiqlashi mumkinligini, FIB Buxoro shahar sudining 2010-yil 29-iyuldagi hal qiluv qaroriga asosan otam (F.I.O.) bedarak yo'qolgan deb topilganligini bildirib, yuqoridagilarni inobatga olib, O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 36–37-moddasiga binoan

SO'RAYMAN:

Otam (F.I.O.)ni vafot etgan deb topishingizni.

Ilova:

- turar joydan ma'lumotnoma;
- tug'ilish guvohnomasi;
- pasport nusxalari;
- kasallik varaqalari;
- davlat boji kvitansiyasi;
- IIB bo'limidan xat;
- bedarak yo'qolganligi to'g'risidagi hal qiluv qarori nusxasi.

Arizachi:

imzo

(F.I.O.)

HAL QILUV QARORI O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI NOMIDAN

2014-yil 24-iyun kuni Fuqarolik ishlari bo'yicha Buxoro tumanlararo sudining binosida, ochiq sud majlisida sudya (F.I.O.) raisligida, (F.I.O.) ning kotibaligida, Buxoro shahar prokurorining yordamchisi (F.I.O.) ishtirokida, arizachi (F.I.O.) ning fuqaroni vafot etgan deb topish to'g'risidagi arizasi bo'yicha 1-423/14-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, sud quyidagilarni

Aniqladi:

Arizachi (F.I.O.) sudga ariza bilan murojaat qilib, 1954-yilda tug'ilganligini, Buxoro shahar Yangiyer ko'chasi 13-uyda istiqomat qilishini, undan tashqari oilasida uning singlisi (F.I.O.) ham borligini, bugungi kunda yashab turgan hovli joylari bobosi (F.I.O.)ga tegishli ekanligini, bobosi 1975-yil 19-oktabrda vafot etganligini, otasi 1966-yil 27-avgustdan buyon bedarak yo'qolganligini, hozirgi kunda u va singlisi uy-joyning qonuniy merosxo'ri sifatida Buxoro shahar 1-son davlat notarial idorasiga murojaat qilishganida meros guvohnomasini berishni rad qilishganligini, otalari (F.I.O.)ning bedarak yo'qolganligi sababli o'lim guvohnomasi yoki sudning qarori yo'qligini, otalari ruhiy kasal bo'lganligini, oxirgi marta otalari ular 10-12 yoshliklarida Toshkent shahar ruhiy kasalliklar kasalxonasidan 1966-yilda noma'lum sabablarga ko'ra chiqib ketganligini, shu bilan qaytib kelmaganligini, bu haqda bobosi Toshkent shahar ruhiy kasalliklar kasalxonasi ma'muriyatiga, Sog'liqni saqlash vazirligiga, Ichki ishlar bo'limlariga o'g'illarini axtarib topish to'g'risida tegishli ariza va shikoyatlar bilan murojaat qilganliklarini, lekin biror-bir natija chiqmaganligini, bugungi kunga qadar oradan 48 yil vaqt o'tgan bo'lsada, biror- bir xat-xabar yo'qligini, otalari ruhiy kasal bo'lganligi uchun baxtsiz (avtohalokatga uchragan, suvga tushib ketgan, biror shaxsga zarar yetkazgan holda va h.) hodisadan o'lgan deb hisoblash mumkinligini, otalari (F.I.O.)ning haqiqatda 1966-yil 27- avgustdan buyon dom-daraksiz yo'qolganligini qo'shnilar va qarindoshlari tasdiqlashi mumkinligini, FIB Buxoro tumanlararo sudining 2010-yil 29-iyuldagi hal qiluv qaroriga asosan otalari (F.I.O.) bedarak yo'qolgan deb topilganligini bildirib, otalari (F.I.O.) ni o'lgan deb topishni so'ragan.

Sud majlisida arizachi (F.I.O.) arizani quvvatlab, haqiqatdan ham 1954-yilda tug'ilganligini, Buxoro shahar Yangiyer ko'chasi 13-uyda istiqomat qilishini, undan tashqari oilasida uning singlisi (F.I.O.) ham borligini, bugungi kunda yashab turgan hovli-joylari bobosi (F.I.O.)ga tegishli ekanligini, bobosi 1975-yil 19- oktabrda vafot etganligini, otasi 1966-yil 27-avgustdan buyon bedarak yo'qolganligini, hozirgi kunda u va singlisi uy-joyning qonuniy merosxo'ri ekanligini, Buxoro shahar 1-son davlat notarial idorasiga murojaat qilishganida meros guvohnomasini berishni rad qilishganligini, otalari (F.I.O.)ning bedarak yo'qolganligi sababli o'lim guvohnomasi yoki sudning qarori yo'qligini, otalari ruhiy kasal bo'lganligini, oxirgi marta otalari ular 10-12 yoshliklarida Toshkent shahar ruhiy kasalliklar kasalxonasidan 1966-yilda noma'lum sabablarga ko'ra chiqib ketganliklarini, shu bilan qaytib kelmaganligini, bu haqda bobosi Toshkent shahar ruhiy kasalliklar kasalxonasi ma'muriyatiga, Sog'liqni saqlash vazirligiga, Ichki ishlar bo'limlariga o'g'illarini axtarib topish to'g'risida tegishli ariza va shikoyatlar bilan murojaat qilganliklarini, lekin biror bir natija chiqmaganligini, bugungi kunga qadar ham biror ma'lumot yo'qligini, oradan 48 yil

vaqt o'tgan bo'lsada, biror bir xat-xabar yo'qligini, otalari ruhiy kasal bo'lganligi uchun baxtsiz (avtohalokatga uchragan, suvga tushib ketgan, biror shaxsga zarar yetkazganni holda va h.) hodisadan o'lgan deb hisoblash mumkinligini, otalari (F.I.O.)ning haqiqatda 1966-yil 27-avgustdan buyon dom-daraksiz yo'qolganliklarini qo'shnilar va qarindoshlari tasdiqlashi mumkinligini, FIB Buxoro tumanlararo sudining 2010-yil 29-iyuldagi hal qiluv qaroriga asosan otalari (F.I.O.) bedarak yo'qolgan deb topilganligini bildirib, otalari (F.I.O.) ni o'lgan deb topishni so'radi.

Sud majlisida so'ralgan guvoh (F.I.O.) o'zining ko'rsatmasida (F.I.O.) bilan yaqindan do'st ekanligini, birga katta bo'lishganini, uni juda yaxshi tanishini, (F.I.O.) Toshkent shahar ruhiy kasalliklar kasalxonasidan 1966-yilda noma'lum sabablarga ko'ra chiqib ketganligini, shu bilan qaytib kelmaganligini, biroq o'sha vaqtdan buyon undan umuman xabar yo'qligini, do'sti uni qidirmagan joyi qolmaganligi haqida bayonot berdi.

Sud arizachi va guvohning bayonotlarini, prokurorning arizachining arizasini qanoatlantirish to'g'risidagi fikrini tinglab, ish hujjatlarini o'rganib chiqib, arizaning quyidagi asoslarga ko'ra qanoatlantirilishini lozim topdi.

O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 36-moddasiga ko'ra agar fuqaroning qayerda turganligi haqida uning yashash joyida uch yil mobaynida ma'lumot bo'lmasa, basharti u o'lim xavf solib turgan yoki muayyan baxtsiz hodisadan halok bo'lgan deb taxmin qilish uchun asos bo'ladigan vaziyatlarda bedarak yo'qolgan bo'lib, uning qayerdaligi haqida olti oy mobaynida ma'lumotlar bo'lmasa, manfaatdor shaxslarning arizasiga muvofiq sud uni vafot etgan deb e'lon qilishi mumkin.

Ish holatlaridan aniqlanishicha, (F.I.O.)1954-yilda tug'ilgan. Buxoro shahar, Yangiyer ko'chasi, 13-uyda istiqomat qiladi. Undan tashqari oilasida uning singlisi (F.I.O.) ham bor, ularning bugungi kunda yashab turgan hovli-joylari bobosi (F.I.O.)ga tegishli. Bobosi 1975-yil 19-oktabrda vafot etgan, otasi 1966-yil 27- avgustdan buyon bedarak yo'qolgan. Hozirgi kunda u va singlisi uy-joyning qonuniy merosxo'ri sifatida Buxoro shahar 1-son davlat notarial idorasiga murojaat qilishgan. Ularga meros guvohnomasini berish rad qilingan, sababi otalari (F.I.O.)ning bedarak yo'qolganligi sababli o'lim guvohnomasi yoki sudning qarori yo'qligi qayd etilgan. Arizachining otasi ruhiy kasal bo'lgan, oxirgi marta otalari ular 10-12 yoshliklarida Toshkent shahar ruhiy kasalliklar kasalxonasidan 1966-yilda noma'lum sabablarga ko'ra chiqib, shu bilan qaytib kelmagan. Bu haqda bobosi Toshkent shahar ruhiy kasalliklar kasalxonasi ma'muriyatiga, Sog'liqni saqlash Vazirligiga, Ichki ishlar bo'limlariga o'g'illarini axtarib topish to'g'risida tegishli ariza va shikoyatlar bilan murojaat qilgan. Lekin biror bir natija chiqmagan. Bugungi kunga qadar ham oradan 48 yil o'tgan bo'lsada, biror ma'lumot yo'q. Otalari ruhiy kasal bo'lganligi uchun baxtsiz (avtohalokatga uchragan, suvga tushib ketgan, biror shaxsga

zarar yetkazgan holda va h.) hodisadan o'lgan deb hisoblash mumkin. Otarari (F.I.O.)ning haqiqatda 1966-yil 27-avgustdan buyon dom-daraksiz yo'qolganligini qo'shnilar va qarindoshlari tasdiqlashadi. FIB Buxoro tumanlararo sudining 2010-yil 29-iyuldagi hal qiluv qaroriga asosan (F.I.O.) bedarak yo'qolgan deb topilgan.

Yuqoridagilarga ko'ra sud arizachining arizasini qanoatlantirishni, arizachi tomonidan davlat boji to'langanligini inobatga olishni lozim topdi.

Yuqorida bayon qilinganlarga ko'ra, O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 36-moddasi, FPKning 286–289-, 203–206-moddalarini qo'llab, sud

Qaror qiladi:

Fuqaro (F.I.O.)ning vafot etgan deb topish to'g'risidagi arizasi qanoatlantirilsin.

1930-yil 2-iyunda tug'ilgan fuqaro (F.I.O.) 2014-yil 24-iyun kuni vafot etgan deb topilsin.

Mazkur hal qiluv qarori ijro etish uchun Buxoro shahar FHDYo organiga yuborilsin.

Hal qiluv qarori ustidan 20 kunlik muddat ichida arizachi va ishda ishtirok etishga jalb qilingan boshqa shaxslar, shuningdek, ishda ishtirok etishga jalb qilinmagan, ammo huquq va majburiyatlari haqidagi masala sud tomonidan hal etilgan shaxslar Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga shu sud orqali apellyatsiya tartibida shikoyat yoki prokuror protest keltirishi mumkin.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

Fuqaroni muomalaga layoqatini cheklash yoki muomalaga layoqatsiz deb topish to'g'risidagi ariza, ajrim, sud hal qiluv qarorlaridan namunalar

Fuqarolik ishlari Toshkent shahar
Mirobod tumanlararo sudiga

Arizachi: MFY raisi (F.I.O.). Mirobod tumani
Qo'yliq 4-daha Yangi Qo'yliq ko'chasi
10-uyda joylashgan.

Manfaatdor shaxs: (F.I.O.). Mirobod tumani
Qo'yliq 4-daha Yangi qo'yliq ko'chasi
15-uy 4-xonadonda yashaydi.

ARIZA

(Muomala layoqatini cheklash to'g'risida)

Mirobod tumani Qo'yliq 4-daha Yangi Qo'yliq ko'chasi 15-uy 4-xonadonda yashovchi (F.I.O.) oxirgi paytlarda ishga ham bormasdan, ko'p vaqtlardan beri spirtli ichimlik ichib, oilasini bezovta qilib, oylik maoshini uyga olib kelmasdan ichib yuborib, uyidagi bor narsalarni olib chiqib, sotib yubormoqda. Turmush o'rtog'i bir necha bor mahallaga murojaat qilib, oylik maoshini uyga olib kelmasdan spirtli ichimlik ichib yuborayotganligini, ushbu holatlarni oldini olish uchun (F.I.O.)ni to'g'ri yo'lga solish bo'yicha majlis o'tkazib tegishli choralarni ko'rishni iltimos qilgan. (F.I.O.) surunkasiga spirtli ichimlik ichib yurishi natijasida nafaqat oila a'zolarini, hatto mahalla ahlini ham tashvishga solganligi sababli uning bu xatti-harakati mahalla yig'ilishida bir necha marotaba muhokama qilindi. U bilan ichki ishlar xodimlari ham suhbatlashishgan. (F.I.O.) o'zining harakatlarini nojo'ya ekanligiga hisob berib, har safar boshqa takrorlamaslikka va'da bersa-da, uni bajarmayapti. Vaholanki, u tuman kasalxonasida shofyor bo'lib ishlaydi.

Mahalla ahli (F.I.O.)ga nisbatan hamma tarbiyaviy ta'sir choralarni qo'llashganiga qaramay, qayta tarbiyalash uchun ko'rilgan choralar hech qanday ijobiy natija bermasdan kelmoqda.

(F.I.O.)ning bu xulq-atvori oilasini moddiy og'ir ahvolga solibgina qolmay, balki uch nafar farzandlarining tarbiyasiga ham salbiy ta'sir ko'rsatmoqda.

O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 31-moddasiga ko'ra, spirtli ichimliklarni yoki giyohvandlik vositalarini suiiste'mol qilish natijasida o'z oilasini og'ir moddiy ahvolga solib qo'yayotgan fuqaroning muomala layoqati sud tomonidan fuqarolik protsessual qonun hujjatlarida belgilangan tartibda cheklab qo'yilishi mumkin. Unga homiylik belgilanadi. Bunday fuqaro mayda maishiy bitimlarni mustaqil tuzish huquqiga ega. U boshqa bitimlarni homiyni roziligi bilangina tuzishi, shuningdek, ish haqi, pensiya va boshqa daromadlar olishi hamda ularni tasarruf etishi mumkin. Biroq bunday fuqaro o'zi tuzgan bitimlar bo'yicha va yetkazgan zarari uchun mustaqil ravishda mulkiy javobgar bo'ladi.

Yuqoridagilarga ko'ra, O'zbekiston Respublikasi FKning 31-moddasiga hamda FPKning 291-moddasiga asosan,

SO'RAYMAN:

“Madaniyat” mahallasi qo'mitasi raisining muovini (F.I.O.) (manzil yuqorida ko'rsatilgan);

guvohlar: Mirobod tumani Qo'yliq 4-daha Yangi Qo'yliq ko'chasi 15-uy 3-xonadonda yashovchi (F.I.O.), (F.I.O.)larni chaqirishni.

Ilova:

(F.I.O.)ning nojo'ya xatti-harakatlarini "Madaniyat" mahallasida muhokama qilinganligi haqidagi bayonnomadan ko'chirma; (F.I.O.)ni oilaviy turmushini tekshirilganligi haqida dalolatnoma; "Madaniyat" mahallasi qo'mitasining bergan tavsiyanomasi; (F.I.O.)ning oila a'zolari haqidagi ma'lumotnoma; "Madaniyat" mahallasi qo'mitasining (F.I.O.)ni muomala layoqatini cheklash haqidagi iltimosnomasi; tibbiyot hushyorxonasidan olingan ma'lumotnoma.

"Madaniyat" MFY raisi:
(F.I.O.)

imzo

2014-yil 5-noyabr

HAL QILUV QARORI O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI NOMIDAN

2014-yil 11-avgustda Fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod tumanlararo sudining ochiq sud majlisida sudya (F.I.O.) raisligida, (F.I.O.) kotibligida, prokuror yordamchisi (F.I.O.) ishtirokida, manfaatdor shaxs (F.I.O.)ning ishi bo'yicha arizachi Mirobod tumani Qo'yliq 4-daha "Madaniyat" mahalla fuqarolar yig'ini raisi (F.I.O.), (F.I.O.)ni muomalaga layoqati cheklangan deb topish to'g'risidagi 1-6790/14-sonli fuqarolik ishi ko'rib, quyidagilar

Aniqlandi:

(F.I.O.) turmush o'rtog'i (F.I.O.) bilan qonuniy nikohdan o'tgan holda oilaviy turmush qurganlar, o'rtalarida 3 nafar maktab yoshidagi farzandlari bo'lib, u tuman kasalxonasida haydovchi bo'lib ishlab keladi.

"Madaniyat" mahalla qo'mitasining sudga bergan arizasida (F.I.O.) bir qancha vaqtdan buyon spirtli ichimliklar suiiste'mol qilib kelganligi tufayli oilasini moddiy tomondan og'ir ahvolga solib qo'yganligi, uning xatti-harakatlari farzandlarining tarbiyasi uchun salbiy ta'sir ko'rsatayotganligi bayon qilingan.

(F.I.O.)ga nisbatan barcha tarbiyaviy ta'sir choralari qo'llanilgan bo'lsa-da, ijobiy natija bermaganligi sababli Mirobod tuman "Madaniyat" mahalla qo'mitasi uning oilasi manfaatini ko'zlab, muomala layoqatini cheklash haqida iltimos qilgan.

(F.I.O.) "Madaniyat" mahalla aholisining arizasida ko'rsatilgan holatlarni tasdiqlab, turmush o'rtog'i (F.I.O.)ni spirtli ichimlik ichishni suiiste'mol qilganligi sababli muomala layoqatini cheklashni so'raydi. "Madaniyat" mahalla fuqarolar

yig'ining arizasi to'g'riligini tasdiqlash bilan bir qatorda, (F.I.O.), agar tez-tez spirtli ichimlik ichib turmasa, iloji yo'qligini aytib, shunday kasalga muhtalo bo'lganligiga afsuslanayotganini bayon qiladi.

Mahalla qo'mitasining raisi (F.I.O.) (F.I.O.)ning harakatlarini noto'g'ri deb hisoblab, uning muomala layoqatini cheklashni so'raydi. Bunga asos qilib u maoshini spirtli ichimlik ichishga xarajat qilib, bundan tashqari oilasidagi bor narsalarni olib chiqib sotib yuborayotganligini, oilasiga moddiy yordam bermayotganligini bayon qildi.

Prokuror yordamchisining arizani qanoatlantirish lozimligi haqidagi fikrini eshitib, sud (F.I.O.)ning muomala layoqatini quyidagi asoslarga ko'ra cheklashni zarur deb hisoblaydi.

O'zbekiston Respublikasi FKning 31-moddasiga ko'ra, agar shaxs spirtli ichimliklarni suiiste'mol qilib, o'z oilasini og'ir moddiy ahvolda qoldiradigan bo'lsa, uning muomala layoqati sud tomonidan cheklab qo'yilishi mumkinligi aytilgan.

Guvoh sifatida so'roq qilingan (F.I.O.), (F.I.O.)lar haqiqatan ham (F.I.O.) bilan qo'shni ekanliklarini, u kuniga mast holda uyiga kelishini va oilasining notinchligini, moddiy tomondan qiynalganligi sababli, qo'shni sifatida ulardan qarzga tez-tez pul va oziq-ovqat so'rab yurishini aytdilar. (F.I.O.) surunkali ravishda spirtli ichimliklar ichganligi tufayli hushyorxonada 3 marta bo'lganligi haqidagi ma'lumotnoma ham bu holatlarni tasdiqlaydi.

Ishdagi 2 ta bayonnoma shulardan dalolat beradiki, (F.I.O.) ning xulqi mahallada bir necha marotaba muhokama qilingani va tarbiyaga qaratilgan bu harakatlardan tegishli xulosa chiqarmasdan, oila va jamoatchilik oldidagi vazifalarini bajarmay kelgan. Sud tekshiruvi jarayonida (F.I.O.)ning ruhiy kasalligi haqida hech qanday dalillar yo'qligi aniqlandi.

Sud yuqoridagilarga asoslanib, O'zbekiston Respublikasi FKning 31-moddasi hamda FPKning 203-206-, 291–297-moddalarini qo'llab

Qaror qiladi:

Mirobod tumani Qo'yliq 4-daha "Madaniyat" mahalla fuqarolar yig'ini raisining (F.I.O.)ni muomalaga layoqati cheklangan deb topish to'g'risidagi arizasi qanoatlantirilsin.

(F.I.O.)ning muomala layoqati cheklangan deb hisoblansin hamda u mustaqil ravishda oylik maoshini tasarruf qilish huquqidan mahrum etilsin.

(F.I.O.)ga nisbatan homiy etib turmush o'rtog'i (F.I.O.) belgilansin.

(F.I.O.)ning tomonidan ayrim mulkiy xarakterdagi muammolar homiyni roziligi bilan amalga oshirilsin.

Hal qiluv qarori ustidan 20 kunlik muddat ichida arizachi va ishda ishtirok etishga jalb qilingan boshqa shaxslar, shuningdek, ishda ishtirok etishga jalb qilinmagan, ammo huquq va majburiyatlari haqidagi masala sud tomonidan hal etilgan shaxslar Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga shu sud orqali apellyatsiya tartibida shikoyat yoki prokuror protest keltirishi mumkin.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar
Uchtepa tumanlararo sudiga

Toshkent shahar Uchtepa tuman prokurori (F.I.O.)

Manfaatdor shaxs: (F.I.O.). Uchtepa tumani
Qani mahallasi 98-xonadonda yashaydi.

ARIZA

(Muomalaga layoqatsiz deb topish haqida)

Fuqaro (F.I.O.) Toshkent shahar Uchtepa tumani Qani mahallasidagi 98-xonadonida doimiy ro'yxatida qayd qilingan, 1956-yil 8-aprelda tug'ilgan fuqaro (F.I.O.) Toshkent shahar 1-sonli ruhiy asab kasalliklari dispanserida 1997-yildan buyon bemor sifatida shifokor nazoratida turishini, hozirgi kunda u uy-joysiz bo'lib, begona shaxslarning uyida yashab kelayotganligini, doimiy ravishda o'zgalar qaroviga muhtojligini bayon qilib, tuman prokuraturasiga murojaat qilgan.

Uchtepa tuman prokuraturasi tomonidan berilgan ariza o'rganib chiqilganida haqiqatan ham Uchtepa tumani Qani mahallasidagi 98-xonadonida doimiy ro'yxatida qayd qilingan 1956-yil 8-aprelda Qozog'iston Respublikasining Semipalatinsk shahrida tug'ilgan fuqaro (F.I.O.) o'z xatti-harakatlarining mohiyatini anglamasligi va o'zini idora qila olmasligi, u 1992-yildan buyon ruhiy xastalikka chalingani va ilk marta 1993-yilda Toshkent shahar, 1-sonli ruhiy-asab kasalliklari dispanserining kunduzgi statsionarida bir necha marta "nevrosteniya" tashxisi bilan davolangani, 1997-yildan buyon 2-guruh nogironi, ruhiy asab kasalliklari dispanserida "shizofreniya" tashxisi bilan hisobda turishi aniqlandi.

O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 30-moddasida ruhiy kasalligi yoki aqli zaifligi oqibatida o'z harakatlarining ahamiyatini tushuna olmaydigan yoki ularni boshqara olmaydigan fuqaroni sud qonun hujjatlarida belgilab qo'yilgan tartibda muomalaga layoqatsiz deb topishi mumkinligi ko'rsatilgan.

FPKning 291-moddasiga binoan fuqaroni ruhiy holati buzilganligi (ruhiy kasalligi yoxud aqli zaifligi) tufayli muomalaga layoqatsiz deb topish haqidagi ish prokuror bergan ariza bo'yicha ham qo'zg'atilishi mumkin.

Yuqoridagilardan kelib chiqib, suddan

SO'RAYMAN:

Fuqaro (F.I.O.)ni muomalaga layoqatsiz deb topilishini.

Ilova: Toshkent shahar, 1-sonli ruhiy-asab kasalliklari dispanseri tomonidan berilgan ma'lumotnoma; tuman vasiylik va homiylik bo'limi tomonidan berilgan ma'lumotnoma, mahalladan ma'lumotnoma.

Uchtepa tuman prokurori:

imzo

(F.I.O.)

AJRIM

2014-yil iyul oyining 15-kuni Fuqarolik ishlari bo'yicha Uchtepa tumanlararo sudi o'z binosida ochiq sud majlisida sudya (F.I.O.) ning raisligida, (F.I.O.)ning kotibligida, Uchtepa tuman prokurorining yordamchisi (F.I.O.) va vakil (F.I.O.) larning ishtirokida Uchtepa tuman prokurorining fuqaro (F.I.O.) manfaatlarini ko'zlab, fuqaro (F.I.O.)ni muomalaga layoqatsiz deb topish haqidagi arizasi bo'yicha yuritilgan 1-1486/14-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilar

Aniqlandi:

Sudga Uchtepa tuman prokurori fuqaro (F.I.O.) manfaatlarini ko'zlab Toshkent shahar Uchtepa tumani Qani mahallasidagi 3-uyning 98-xonadonida yashovchi fuqaro (F.I.O.)ni muomalaga layoqatsiz deb topish haqidagi ariza bilan murojaat etgan.

Sud majlisida Uchtepa tuman prokurorining yordamchisi (F.I.O.) arizani quvvatlab, Toshkent shahar Uchtepa tumani Qani mahallasidagi 98-xonadonida doimiy ro'yxatida qayd qilingan 1956-yilda tug'ilgan fuqaro (F.I.O.) Toshkent shahar 1-sonli ruhiy asab kasalliklari dispanserida 1997-yildan buyon bemor sifatida shifokor nazoratida turishligini, hozirgi kunda u uy-joysiz bo'lib, begona shaxslarning uyida yashab kelayotganligini, doimiy ravishda o'zgalar qaroviga muhtojligini bayon qilib, arizani qanoatlantirishni so'radi.

Sud, fuqarolik ishi hujjatlarini o'rganib chiqib, Toshkent shahar, Uchtepa tumani Qani mahallasidagi 98-xonadonida doimiy ro'yxatida qayd qilingan 1956-yilda tug'ilgan fuqaro (F.I.O.)ga nisbatan sud-psixiatriya ekspertizasi tayinlash masalasini muhokamaga qo'ydi.

Sud majlisida Uchtepa tuman prokurorining yordamchisi (F.I.O.) ish yuzasidan sud-psixiatriya ekspertizasi tayinlanishiga e'tirozi yo'qligini bildirdilar.

Sud arizachi vakili, manfaatdor shaxsning bayonotlarini, Uchtepa tumani homiylik va vasiylik bo'limi vakili tushuntirishini tinglab, ish hujjatlarini muhokama etib, ish bo'yicha nizoni to'g'ri hal qilish va arizada ko'rsatilgan vajlarga oydinlik kiritish borasida maxsus sohadagi mutaxassislarning bilimi talab qilinishligini inobatga olib, sud-psixiatriya ekspertizasi o'tkazish zarur deb hisoblaydi va uni tayinlab, ishni ko'rishni ekspertiza xulosasi olingunga qadar to'xtatib turishni lozim topdi.

Yuqoridagilarga asosan, FPKning 84-, 92-94-, 237-238-moddalarini qo'llab, sud

Ajrim qiladi:

Mazkur fuqarolik ishi bo'yicha sud-psixiatriya ekspertizasi tayinlansin va uni o'tkazish Toshkent shahar 1-sonli ruhiy-asab kasalliklari dispanseri mutaxassislari zimmasiga yuklatilsin.

Ekspertlar oldiga hal qilish uchun quyidagi savollar qo'yilsin:

Toshkent shahar, Uchtepa tumani Qani mahallasidagi 3-uyning 98-xonadonida yashovchi 1956-yil 13- aprelda tug'ilgan fuqaro (F.I.O.) ruhiy kasalmi? Agarda ruhiy kasal bo'lsa, u qachondan buyon ushbu xastalik bilan og'riydi?

Ayni vaqtda (F.I.O.) o'z xatti-harakatlarining mohiyatini anglashga va ularni idrok qilish qobiliyatiga egami?

(F.I.O.) muomalaga layoqatlimi yoki layoqatsizmi? (F.I.O.) o'zining sog'lig'i holatiga ko'ra vasiyga muhtojmi?

Ekspertlar bila turib noto'g'ri xulosa berganlik yoki xulosa berishdan bosh tortganliklari uchun O'zbekiston Respublikasi Jinoyat kodeksining 238-240-moddalarida ko'rsatilgan jinoiy javobgarlik to'g'risida ogohlantirilsin.

Ekspertiza xulosasi olingunga qadar mazkur fuqarolik ishi bo'yicha ish yuritish to'xtatilsin.

Mazkur ajrimning ish yuritishni to'xtatib turish haqidagi qismi ustidan 10 kun muddat ichida xususiy shikoyat berilishi yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

HAL QILUV QARORI O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI NOMIDAN

2014-yil iyul oyining 25-kuni Fuqarolik ishlari bo'yicha Uchtepa tumanlararo sudi o'z binosida ochiq sud majlisida sudya (F.I.O.) ning raisligida, (F.I.O.)ning kotibligida, Uchtepa tuman prokurorining yordamchisi (F.I.O.) va vakil (F.I.O.) larning ishtirokida Uchtepa tuman prokurorining fuqaro (F.I.O.) manfaatlarini ko'zlab, fuqaro (F.I.O.)ni muomalaga layoqatsiz deb topish haqidagi arizasi bo'yicha yuritilgan 1-1486/14-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

ANIQLADI:

Sudga Uchtepa tuman prokurori fuqaro (F.I.O.) manfaatlarini ko'zlab Toshkent shahar Uchtepa tumani Qani mahallasidagi 3-uyning 98-xonadonida yashovchi fuqaro (F.I.O.)ni muomalaga layoqatsiz deb topish haqidagi ariza bilan murojaat etgan.

Sud majlisida Uchtepa tuman prokurorining yordamchisi (F.I.O.) arizani quvvatlab, Toshkent shahar Uchtepa tumani Qani mahallasidagi 98-xonadonida doimiy ro'yxatida qayd qilingan 1956-yil 8-aprelda tug'ilgan fuqaro (F.I.O.) Toshkent shahar 1-sonli ruhiy asab kasalliklari dispanserida 1997-yildan buyon bemor sifatida shifokor nazoratida turishligini, hozirgi kunda u uy-joysiz bo'lib, begona shaxslarning uyida yashab kelayotganligini, doimiy ravishda o'zgalar qaroviga muhtojligini bayon qilib, arizani qanoatlantirishni so'radi.

Sud majlisida manfaatdor shaxs (F.I.O.) va Uchtepa tumani homiylik va vasiylik bo'limi vakili (F.I.O.) Uchtepa tuman prokurorining arizasini quvvatlab, uni qanoatlantirishni so'radi.

Sud majlisida sud arizachi vakili, manfaatdor shaxsning bayonotlarini, Uchtepa tumani homiylik va vasiylik bo'limi vakili tushuntirishini tinglab, quyidagi asoslarga ko'ra, arizani qanoatlantirish lozim deb hisoblaydi.

Aniqlangan holatlarga ko'ra, Toshkent shahar, Uchtepa tumani Qani mahallasidagi 98-xonadonida doimiy ro'yxatda qayd qilingan, 1956-yil 8-aprelda Qozog'iston Respublikasining Semipalatinsk shahrida tug'ilgan fuqaro (F.I.O.) ruhiy xasta bo'lib, o'z xatti-harakatlarining mohiyatini anglamaydi va o'zini idora qila olmaydi. U 1992-yildan buyon ruhiy xastalikka chalingan va ilk marta 1993-yilda Toshkent shahar 1-sonli ruhiy-asab kasalliklari dispanserining kunduzgi statsionarida bir necha marta "nevrosteniya" tashxisi bilan davolangan. 1997-yildan buyon 2-guruh nogironi, ruhiy asab kasalliklari dispanserida "shizofreniya" tashxisi bilan hisobda turadi.

Toshkent shahar 1-sonli ruhiy-asab kasalliklari dispanseri tomonidan 2014-yil 16-iyun kuni 510-sonli dalolatnoma orqali o'tkazilgan ambulatoriya sud-ruhshunoslik

ekspertizasi xulosasida fuqaro (F.I.O.) ning “шизофрения, шубообразный, галлюцинаторно-параноидный синдром” shaklidagi surunkali ruhiy xastalik bilan og‘rishi, shu sababli ruhiy holatiga ko‘ra o‘z xatti-harakatlarini mohiyatini tushunmasligi va ularni idrok qila olmasligi, shuning uchun vasiy tayinlanishga muhtojligi ko‘rsatilgan.

O‘zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 30-moddasida ruhiy kasalligi yoki aqli zaifligi oqibatida o‘z harakatlarining ahamiyatini tushuna olmaydigan yoki ularni boshqara olmaydigan fuqaroni sud qonun hujjatlarida belgilab qo‘yilgan tartibda muomalaga layoqatsiz deb topishi mumkinligi ko‘rsatilgan.

Bunday holatda, sud Toshkent shahar, Uchtepa tumani Qani mahallasidagi 98-xonadonida istiqomat qiluvchi, 1956-yil 8-aprelda Qozog‘iston Respublikasining Semipalatinsk shahrida tug‘ilgan fuqaro (F.I.O.) ni muomalaga layoqatsiz deb topish lozim deb hisoblaydi.

Yuqoridagilarga binoan, O‘zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 30-moddasi, FPKning 291–295-, 297-, 203–206-moddalarini qo‘llab, sud

QAROR QILADI:

Uchtepa tuman prokurorining fuqaro (F.I.O.)ning manfaatlarini ko‘zlab fuqaro (F.I.O.) ni muomalaga layoqatsiz deb topish haqidagi arizasi qanoatlantirilsin.

Toshkent shahar, Uchtepa tumani Qani mahallasidagi 98-xonadonida yashovchi 1956-yil 8-aprelda Qozog‘iston Respublikasining Semipalatinsk shahrida tug‘ilgan fuqaro (F.I.O.) muomalaga layoqatsiz deb topilsin.

Hal qiluv qarori ustidan 20 kunlik muddat ichida arizachi va ishda ishtirok etishga jalb qilingan boshqa shaxslar, shuningdek, ishda ishtirok etishga jalb qilinmagan, ammo huquq va majburiyatlari haqidagi masala sud tomonidan hal etilgan shaxslar Fuqarolik ishlari bo‘yicha Toshkent shahar sudiga shu sud orqali apellyatsiya tartibida shikoyat yoki prokuror protest keltirishi mumkin.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

Mol-mulkni (ashyoni) egasiz deb topish to'g'risidagi ariza, sud hal qiluv qaroridan namunalar

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar
Uchtepa tumanlararo sudiga

Arizachi: Toshkent shahar Uchtepa tuman
hokimiyati. Manzili: Toshkent shahar
Uchtepa tumani Mevazor ko'chasi
54-uy.

ARIZA

(Mol-mulkni egasiz deb topish haqida)

Toshkent shahar Uchtepa tumani 22-mavze 19-uy 15-xonadon 1993-yil 26-fevraldagi 01-01/9999-sonli mulk huquqini tasdiqlovchi Davlat orderiga asosan (F.I.O.) nomiga xususiylashtirilgan. (F.I.O.) 2002-yil 24-may kuni vafot etgan. Nizoli xonadonda (F.I.O.) ning bir o'zi doimiy ro'yxatda bo'lib, bir o'zi yashagan bo'lib, xonadonni xususiylashtirish davrida ham bir o'zi qatnashgan. Toshkent shahar Yakkasaroy tumani 1-sonli Davlat notarial idorasining 2011-yil 19-sentabrdagi ma'lumotida (F.I.O.) vafotidan keyin meros ishi ochilmagan.

Toshkent shahar Uchtepa tuman hokimining 2003-yil 20-iyundagi 675-sonli qaroriga asosan nizoli Toshkent shahar Uchtepa tumani 22-mavze 19-uy 15-xonadon qonunan egasi yo'q deb rasmiylashtirilgunga qadar (F.I.O.) ga yashab turishga ruhsat berilgan.

O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 191-moddasiga muvofiq, egasi bo'lmagan yoki egasi noma'lum bo'lgan ashyo egasiz ashyo hisoblanadi.

O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 1157-moddasiga ko'ra, agar qonun bo'yicha ham, vasiyatnoma bo'yicha ham merosxo'rlar bo'lmasa yoxud merosxo'rlardan hech qaysisi vorislik huquqiga ega bo'lmasa yoxud ularning hammasi merosdan voz kechgan bo'lsa, meros mol-mulk egasiz deb hisoblanadi.

Meros mol-mulk meros ochilgan joydagi mahalliy davlat organi yoki fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organining arizasi bo'yicha meros ochilgan kundan e'tiboran bir yil o'tganidan keyin sudning qarori asosida egasiz deb topiladi. Meros mol-mulk, agar uni qo'riqlash va boshqarish bilan bog'liq xarajatlar uning qiymatidan oshib ketsa, ko'rsatilgan muddat o'tishidan oldin egasiz deb topilishi mumkin.

Egasiz mol-mulk u turgan joydagi fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organi mulkiga o'tadi, bu organ mol-mulkdan voz kechgan taqdirda, davlat mulkiga o'tadi.

Yuqorida bayon etilgan holatlar va ish bo'yicha to'plangan barcha dalillar asosida sud arizani qanoatlantirishni, nizoli xonadonni egasiz qolgan mol-mulk deb topib, uni davlat tasarrufiga o'tkazishni lozim deb hisoblaydi.

Yuqoridagilardan kelib chiqib, suddan

SO'RAYMAN:

Toshkent shahar Uchtepa tumani 22-mavze 19-uy 15-xonadonni egasiz deb topib, hokimiyat tasarrufiga o'tkazishingizni.

Sud majlisiga uchinchi shaxs sifatida Toshkent shahar "Nayman" mahalla fuqarolar yig'ini raisi (F.I.O.)ni jalb etishingizni, guvoh sifatida Uchtepa tumani 22-mavze 19-uy 9-xonadonda istiqomat qiluvchi (F.I.O.), Toshkent shahar Uchtepa tumani 22-mavze 19-uy 4-xonadonda istiqomat qiluvchi (F.I.O.)larni chiqarishingizni.

Ilova:

- 1) Toshkent shahar Uchtepa tumani 22-mavze 19-uy 15-xonadon hujjatlari;
- 2) Toshkent shahar Yakkasaroy tumani 1-sonli Davlat notarial idorasining 19.09.2011 yildagi ma'lumoti;
- 3) ishonchnoma.

Uchtepa tuman hokimiyati

ishonchli vakili:

imzo

(F.I.O.)

HAL QILUV QARORI O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI NOMIDAN

2014-yil dekar oyining 25-kuni Fuqarolik ishlari bo'yicha Uchtepa tumanlararo sudi o'z binosida ochiq sud majlisida sudya (F.I.O.) ning raisligida, (F.I.O.) ning kotibligida, Uchtepa tuman prokurorining yordamchisi (F.I.O.) ishtirokida, Uchtepa tuman hokimiyatining mol-mulkni egasiz deb topish to'g'risidagi arizasi bo'yicha yuritilgan 1-1598/14-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Arizachi Uchtepa tuman hokimiyati Uchtepa tuman 22-mavze 19-uy 15-xonadonni egasiz qolgan mulk deb topish va davlat tasarrufiga o'tkazish haqidagi ariza bilan murojaat etgan.

Sud majlisida Uchtepa tuman hokimiyati ishonchli vakili (F.I.O.) arizani to'liq quvvatlab, nizoli Toshkent shahar Uchtepa tumani 22-mavze 19-uy 15-xonadon 1993-yil 26-fevraldagi 01-01/9999-sonli mulk huquqini tasdiqlovchi Davlat orderiga asosan (F.I.O.) nomiga xususiylashtirilganligi, (F.I.O.) 2002-yil 24- may kuni vafot etganligi,

nizoli xonadonda (F.I.O.)ning bir o'zi doimiy ro'yxatda bo'lib, bir o'zi yashaganligi, xonadonni xususiylashtirish davrida ham bir o'zi qatnashganligi, Toshkent shahar Yakkasaroy tumani 1-sonli Davlat notarial idorasining 2011-yil 19-sentabrdagi ma'lumotida (F.I.O.) vafotidan keyin meros ishi ochilmaganligi ko'rsatilganligi, hozirda nizoli xonadon qarovsiz, egasiz qolganligi haqida ko'rsatuv berib, Toshkent shahar Uchtepa tumani 22-mavze 19-uy 15-xonadonni egasiz qolgan mol-mulk deb topib, hokimiyat tasarrufiga o'tkazishni so'radi.

Sud majlisida uchinchi shaxs sifatida so'ralgan Toshkent shahar "Nayman" mahalla fuqarolar yig'ini raisi (F.I.O.) arizachining da'vo talablarini quvvatlab, 2007-yil 2-yanvardan buyon mahalla raisi ekanligi, nizoli Toshkent shahar Uchtepa tumani 22-mavze 19-uy 15-xonadon marhum (F.I.O.)ga tegishli bo'lganligi, nizoli xonadonda (F.I.O.)ning bir o'zi istiqomat qilganligi, fuqaro (F.I.O.) 2002-yil 24-may kuni vafot etganligi, nizoli xonadon egalarining qarindoshlari bo'lmaganligi, 2003-yilda nizoli xonadon fuqaro (F.I.O.)ga hokim qaroriga asosan xizmat uyi qilib berilganligi, 2003-yildan buyon nizoli xonadonda (F.I.O.) turmush o'rtog'i (F.I.O.) va ikki nafar voyaga yetmagan farzandlari bilan istiqomat qilishi, ushbu nizoli xonadon egasiz qolgan mulk deb topilishiga va davlat tasarrufiga o'tkazilishiga qarshiligi yo'qligi haqida ko'rgazma berib, arizani qanoatlantirishni so'radi.

Sud majlisida uchinchi shaxs sifatida jalb qilingan (F.I.O.) va (F.I.O.)lar da'vogarning da'vo talablarini quvvatlab, 2003-yildan buyon nizoli Toshkent shahar Uchtepa tumani 22-mavze 19-uy 15-xonadonda istiqomat qilishi, Uchtepa tuman hokimining 675-sonli qaroriga asosan nizoli xonadon ularga xizmat uyi qilib ajratilganligi, xonadon egasi (F.I.O.) 2002-yil 24-may kuni vafot etganligi, ular istiqomat qilish davrida hech kim nizoli xonadon yuzasidan kelmaganligi, (F.I.O.)ning qarindoshlari bo'lmaganligi, ushbu nizoli xonadon egasiz qolgan mulk deb topilishiga va davlat tasarrufiga o'tkazilishiga qarshiligi yo'qligi haqida ko'rgazma berib, arizani qanoatlantirishni so'radilar.

Sud majlisida guvoh sifatida so'ralgan (F.I.O.) 2005-yildan buyon Toshkent shahar Uchtepa tumani 22-mavze 19-uy 4-xonadonda istiqomat qilishi, nizoli xonadon egasi (F.I.O.)ni tanimasligi, nizoli xonadonda u ko'chib kelganidan buyon (F.I.O.)lar oilasi istiqomat qilishi, nizoli xonadon yuzasidan biror bir shaxs kelib, uy unga tegishliligi yoki nizoli xonadonning sobiq egasini qarindoshi ekanligi to'g'risida eshitmaganligi, xonadon yuzasidan biror bir nizo eshitmaganligini bildirdi.

Sud majlisida guvoh sifatida so'ralgan (F.I.O.) tug'ilganidan buyon Toshkent shahar Uchtepa tumani 22-mavze 19-uy 9-xonadonda istiqomat qilishi, nizoli xonadonning egasi (F.I.O.)ni yaxshi taniganligi, (F.I.O.) nizoli xonadonda bir o'zi yashaganligi, qarindoshlari bo'lmaganligi, (F.I.O.) vafotidan so'ng xonadon yuzasidan hech kim kelib qiziqmaganligi, 2003-yildan buyon nizoli xonadonda (F.I.O.)lar oilasi istiqomat qilib kelayotganligini bildirdi.

Sud taraflarning hamda guvohlarning ko'rsatmalarini eshitib, Uchtepa prokurori yordamchisi fikrini tinglab, fuqarolik ishi hujjatlarini o'rganib chiqib, quyidagi xulosaga keladi.

Sud tomonidan aniqlangan holatlarga ko'ra, Toshkent shahar Uchtepa tumani 22-mavze 19-uy 15-xonadon 1993-yil 26-fevraldagi 01-01/9999-sonli mulk huquqini tasdiqlovchi Davlat orderiga asosan (F.I.O.) nomiga xususiylashtirilgan. (F.I.O.) 2002-yil 24-may kuni vafot etgan.

Nizoli xonadonda (F.I.O.)ning bir o'zi doimiy ro'yxatda bo'lib, bir o'zi yashagan, xonadonni xususiylashtirish davrida ham bir o'zi qatnashgan.

Toshkent shahar, Yakkasaroy tumani, 1-sonli Davlat notarial idorasining 2011-yil 19-sentabrdagi ma'lumotida (F.I.O.) vafotidan keyin meros ishi ochilmaganligi ko'rsatilgan.

Nizoli xonadon egasining vafotidan keyin xonadonga nisbatan nizo chiqmagan va hech kim da'vo qilib sudga yoki notarial idoraga murojaat etmagan.

Toshkent shahar Uchtepa tuman hokimining 2003-yil 20-iyundagi 675-sonli qaroriga asosan nizoli Toshkent shahar Uchtepa tumani 22-mavze 19-uy 15-xonadon qonunan egasi yo'q deb rasmiylashtirilgunga qadar (F.I.O.)ga yashab turishga ruhsat berilgan.

O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 191-moddasiga muvofiq, egasi bo'lmagan yoki egasi noma'lum bo'lgan ashyo egasiz ashyo hisoblanadi.

O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 1157-moddasiga ko'ra, agar qonun bo'yicha ham, vasiyatnoma bo'yicha ham merosxo'rlar bo'lmasa yoxud merosxo'rlardan hech qaysisi vorislik huquqiga ega bo'lmasa yoxud ularning hammasi merosdan voz kechgan bo'lsa, meros mol-mulk egasiz deb hisoblanadi.

Meros mol-mulk meros ochilgan joydagi mahalliy davlat organi yoki fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organining arizasi bo'yicha meros ochilgan kundan e'tiboran bir yil o'tganidan keyin sudning qarori asosida egasiz deb topiladi. Meros mol-mulk, agar uni qo'riqlash va boshqarish bilan bog'liq xarajatlar uning qiymatidan oshib ketsa, ko'rsatilgan muddat o'tishidan oldin egasiz deb topilishi mumkin.

Egasiz mol-mulk u turgan joydagi fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organi mulkiga o'tadi, bu organ mol-mulkdan voz kechgan taqdirda, davlat mulkiga o'tadi.

Yuqorida bayon etilgan holatlar va ish bo'yicha to'plangan barcha dalillar asosida sud arizani qanoatlantirishni, nizoli xonadonni egasiz qolgan mol-mulk deb topib, uni davlat tasarrufiga o'tkazishni lozim deb hisoblaydi.

Binobarin, O'zbekiston Respublikasi FKning 191-, 1157-moddasi va FPKning 203–206-moddalariga ko'ra, sud

Qaror qiladi:

Arizachi Uchtepa tuman hokimiyatining Uchtepa tumani 22-mavze 19-uy 15-xonadonni egasiz qolgan mol-mulk deb topish haqidagi arizasi qanoatlantirilsin.

Toshkent shahar Uchtepa tumani 22-mavze 19-uyning 15-xonadoni egasiz qolgan mulk deb topilsin va davlat tasarrufiga o'tkazilsin.

Hal qiluv qaroridan norozi taraflar 20 kunlik muddat ichida shu sud orqali fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga apellyatsiya tartibida shikoyat keltirishiga, prokuror shu muddat ichida apellyatsiya protesti kiritishga haqlidirlar.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar
Mirobod tumanlararo sudiga

Mirobod tumani Farg'ona yo'li ko'chasi
14-uy 78-xonadonda yashovchi (F.I.O.)dan

ARIZA

(Taqdim etuvchiga deb berilgan hujjat yo'qolgan taqdirda ularga bo'lgan huquqni tiklash haqida)

Men Mirobod tumanidagi Ipoteka bankiga omonat qo'ydim. Bank tomonidan taqdim etuvchiga deb berilgan 3457-raqamli jamg'arma daftarchasi berildi. Omonat daftarchasini ishga ketayotgan vaqtda yo'qotib qo'ydim. Bu haqda Mirobod tumanidagi Ipoteka bankiga murojaat qilganimda ular tomonidan omonat daftarchasi berish rad qilindi.

FPKning 301-moddasiga ko'ra, shaxs pul mablag'lari qo'yilganligi haqida yoki qimmatli narsalar yoxud davlat zayomi obligatsiyalarini saqlash uchun topshirilganligi to'g'risida bank tomonidan taqdim etuvchiga berilgan qiymatli hujjatni yo'qotgan taqdirda, shuningdek, qonunda nazarda tutilgan boshqa hollarda, suddan yo'qolgan hujjatni haqiqiy emas deb topish va yo'qolgan hujjat bo'yicha huquqlarini tiklash to'g'risida iltimos qilishi mumkin.

FPKning 301- va 302-moddalariga asosan

SO'RAYMAN:

Mirobod tuman Ipoteka bankining 34/780-raqamli omonat banki tomonidan taqdim etuvchiga deb berilgan 3457-raqamli jamg'arma daftarchasi yo'qolganligi sababli uni haqiqiy emas deb topishni va yuqoridagi jamg'arma bankining 20370-hisobidagi pul jamg'armasiga mening huquqimni tiklashingizni.

Ilova:

1. Jamg'arma daftarchasining nazorat varaqasi.
2. 11 800 so'm davlat boji to'langanligi haqida chipta.

2014-yil 13-noyabr

imzo

(F.I.O.)

Matbuotda chiqariladigan e'lonning namunasi

Toshkent shahar, Fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod tumanlararo sudiga, Mirobod tumani, Farg'ona yo'li ko'chasi 14-uy 78-xonadonda yashovchi (F.I.O.) tomonidan ariza berilib, unda Mirobod tuman Ipoteka bankining 34/780-raqamli omonat banki tomonidan taqdim etuvchiga deb berilgan 3457-raqamli jamg'arma daftarchasini haqiqiy emas deb topish haqida ko'rsatilgan.

Yuqoridagi jamg'arma daftarchasini egallab turuvchiga shu hujjatga nisbatan qanchalik huquqqa egaligi haqida ushbu e'lon qilingan kundan e'tiboran 3 oy muddat ichida sudga ariza bilan murojaat etish tavsiya qilinadi.

AJRIM

(arizani ko'rmasdan qoldirish haqida)

2014-yil 13-dekabrda Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Mirobod tumanlararo sudining binosida ochiq sud majlisida sudya (F.I.O.) raisligida, (F.I.O.) kotibligida (F.I.O.) ning taqdim etuvchiga deb berilgan jamg'arma daftarchasini haqiqiy emas deb topish haqidagi fuqarolik ishi ko'rilib, quyidagilar

Aniqlandi:

(F.I.O.) ning arizasida Mirobod tumanidagi Ipoteka bankiga omonat qo'yganligi uchun 3457-raqamli jamg'arma daftarchasi berilganligi, bu daftarchani 2014-yil 25-avgust kuni shahar avtotransportida ketayotganida yo'qotib qo'yganligi bayon qilingan.

Arizachi o'z arizasida va sud majlisida suddan bu daftarchani haqiqiy emas deb topishni va pul jamg'armasiga bo'lgan huquqini tiklashni so'raydi.

Sud majlisida arizachining o'rtog'i (F.I.O.) jamg'arma daftarchani topib olganligini va jamg'arma pulda uning ham hissasi borligini, arizachining 2 yil muqaddam qarz olib qaytarib bermayotganligini aytib ushbu puldan qarzni undirib berishni so'radi.

Ish yuzasidan har ikki taraf o'rtasida huquq haqida fuqarolik nizosi chiqqanligi sababli bu ish da'vo qo'zg'atish yo'li bilan sudda ko'rilishi lozim. Shuning uchun sud arizachi (F.I.O.) ning bergan arizasini ko'rmasdan qoldirishni lozim topadi.

Sud yuqoridagilarga ko'ra va FPKning 97-, 237-238- va 305-moddalariga asosan

Ajrim qiladi:

(F.I.O.)ni Mirobod tumanidagi Ipoteka banki tomonidan taqdim etuvchiga deb berilgan 3457-raqamli jamg'arma daftarchasini haqiqiy emas deb topish haqidagi arizasi ko'rmasdan qoldirilsin.

(F.I.O.)ning (F.I.O.)ga nisbatan da'vo qo'zg'atish yo'li bilan jamg'arma daftarchasini talab qilish haqidagi huquqi tushuntirilsin.

Sudyaning 2014-yil 15-noyabrdagi ajrimi bilan man etish haqidagi choralari bekor qilinsin.

Ajrimdan norozi tomon 10 kun muddat ichida shu sud orqali Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent viloyati sudiga shikoyat qilishga prokuror protest keltirishga haqli.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

II BOB BO'YICHA ILOVALAR

Ariza namunasi

Fuqarolik ishlari bo'yicha Shayxontohur
tumanlararo sudiga

Arizachi: (F.I.O.) Toshkent shahar Shayxontohur
tumani Tinchlik ko'chasi 2-uyda yashaydi.

Javobgar: (F.I.O.) Toshkent shahar Shayxontohur
tumani Gulzor ko'chasi 15-uyda yashaydi.

ARIZA

(Hakamlilik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risida)

Toshkent shahar Shayxontohur tumanida joylashgan "New Century" MChJ huzuridagi doimiy faoliyat ko'rsatuvchi hakamlilik sudining 2014-yil 15-sentabrdagi 405-sonli hal qiluv qarori bilan (F.I.O.) ning da'vo talablari qanoatlantirilib, mendan, ya'ni (F.I.O.) dan 5.457.445 so'm asosiy qarz va 10% qo'shimcha bilan jami 6.003.189 so'm pul mablag'i, 209.236 so'm hakamlilik yig'imi undirilgan.

Mazkur qabul qilingan hal qiluv qaroridan noroziman. “New Century” MChJ huzuridagi doimiy faoliyat ko'rsatuvchi hakamlik sudining 2014-yil 15-sentabrdagi 405-sonli ish bo'yicha chiqargan hal qiluv qarorini bekor qilishni so'rayman.

Tuzilgan hakamlik bitimi sobiq turmush o'rtog'im tomonidan imzolangan, ushbu bitimni imzolash vaqtida u bilan nikohda bo'lmaganmiz, hakamlik sudyalarini saylashda ishtirok etmaganman, ishni ko'rish vaqti va joyi to'g'risida xabardor bo'lmaganman.

Yuqoridagilarga asosan, javobgar (F.I.O.)dan mening foydamga sudga hakamlik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish haqidagi ariza bilan murojaat qilish bo'yicha to'langan 215.270 so'm miqdoridagi davlat boji undirilishini va “New Century” MChJ huzuridagi doimiy faoliyat ko'rsatuvchi hakamlik sudi tomonidan 2014- yil 15-sentabrda 405-sonli hakamlik ishi bo'yicha chiqarilgan hal qiluv qarori bekor qilishingizni so'rayman.

Ilova:

- 1) hakamlik sudi hal qiluv qarorining tasdiqlangan nusxasi;
- 2) hakamlik bitimining tegishli tarzda tasdiqlangan nusxasi;
- 3) belgilangan tartibda va miqdorda davlat boji to'langanligini tasdiqlovchi hujjat;
- 4) hakamlik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risidagi talabni asoslash uchun boshqa hujjatlar.

2014-yil 20-sentabr
(F.I.O.)

imzo

Ajrim numunasi

AJRIM

2014-yil oktabr oyining 15-kunida Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Shayxontohur tumanlararo sudi o'z binosida, ochiq sud majlisida raislik etuvchi sudya (F.I.O.), (F.I.O.)ning kotibligida, arizachi (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan hakamlik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish haqidagi arizasini ko'rib chiqib, sud quyidagilarni

Aniqladi:

Toshkent shahar Shayxontohur tumanida joylashgan “New Century” MChJ huzuridagi doimiy faoliyat ko'rsatuvchi hakamlik sudining 2014-yil 15-sentabrdagi 405-sonli hal qiluv qarori bilan (F.I.O.) ning da'vo talablari qanoatlantirilib, (F.I.O.)

dan 5.457.445 so'm asosiy qarz va 10% qo'shimcha bilan jami 6.003.189 so'm pul mablag'i, 209.236 so'm hakamlik yig'imi undirilgan.

Mazkur qabul qilingan hal qiluv qaroridan norozi bo'lib, (F.I.O.) sudga ariza bilan murojaat qilib, "New Century" MChJ huzuridagi doimiy faoliyat ko'rsatuvchi hakamlik sudining 2014-yil 15-sentabrdagi 405-sonli ish bo'yicha chiqargan hal qiluv qarorini bekor qilishni so'ragan.

Sud majlisida arizachi hakamlik bitimi sobiq turmush o'rtog'i tomonidan imzolanganligini, ushbu bitimni imzolash vaqtida u nikohda bo'lmaganligini, hakamlik sudyalarini saylashda arizachi ishtirok etmaganliklarini, ishni ko'rish vaqti va joyi to'g'risida xabardor bo'lmaganliklarini bildirib, arizani to'liq qanoatlantirib berishni so'radi.

Javobgar arizachi talablariga e'tiroz bildirib, arizani rad etishni so'radi.

Sud, taraf vakillarining tushuntirishlarini tinglab, ish materiallarini o'rganib chiqib, quyidagi asoslarga ko'ra ariza talablarini to'liq qanoatlantirishni lozim topdi:

Ish hujjatlaridan aniqlanishicha, 2014-yil 13-iyun kuni (F.I.O.) va (F.I.O.) ning sobiq turmush o'rtog'i (F.I.O.) o'rtasida nizoni "New Century" MChJ huzuridagi doimiy faoliyat ko'rsatuvchi hakamlik sudida ko'rishga topshirish to'g'risida bitim tuzilgan. Bundan ko'rinadiki, hakamlik bitimi tuzilgan vaqtda (F.I.O.) xabardor bo'lmagan va u ushbu bitimni (F.I.O.) imzolash huquqiga ega bo'lmagan.

Bundan tashqari, hakamlik sudining hal qiluv qaroridan ko'rinishicha, sud majlisida javobgar (F.I.O.) ishtirok etib, qarzdorlikni qisman tan olgan.

O'zbekiston Respublikasi "Hakamlik sudlari to'g'risida"gi Qonunining 11-moddasiga ko'ra, hakamlik bitimi mavjud bo'lgan taqdirda, nizo hakamlik sudining hal qiluviga topshirilishi mumkin.

Ushbu qonunning 12-moddasiga ko'ra, hakamlik bitimi yozma shaklda tuziladi. Hakamlik bitimi shartnomaning tarkibiy qismi bo'lgan shartnoma sharti yoki alohida bitim tarzida rasmiylashtirilishi mumkin.

O'zbekiston Respublikasi Fuqarolik kodeksining 107-moddasiga asosan, yozma shaklda tuzilgan bitimni, agar ish muomalasi odatlaridan boshqacha tartib kelib chiqmasa, taraflar yoki ularning vakillari imzolashi kerak.

FPKning 309⁷-moddasiga muvofiq, hakamlik sudining qarori quyidagi asoslarga ko'ra bekor qilinishi mumkin: hakamlik sudining hal qiluv qarori, hakamlik bitimi qonunda nazarda tutilgan asoslarga ko'ra haqiqiy emasligini; hakamlik sudi hal qiluv qarorining hakamlik bitimida nazarda tutilmagan yoki uning shartlariga to'g'ri kelmaydigan nizo bo'yicha chiqarilganligini yoxud unda hakamlik bitimi doirasidan chetga chiquvchi masalalar bo'yicha xulosalar mavjudligini. Agar hakamlik sudining hakamlik bitimi bilan qamrab olinadigan masalalar bo'yicha xulosalarini bunday bitim bilan qamrab olinmaydigan masalalar bo'yicha xulosalaridan ajratib olish mumkin bo'lsa, hakamlik sudi hal qiluv qarorining faqat hakamlik bitimi bilan qamrab

olinmaydigan masalalar bo'yicha xulosalari bo'lgan qismi bekor qilinishi mumkin; hakamlik sudi tarkibi yoki hakamlik muhokamasi "Hakamlik sudlari to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonunining 14-, 15-, 16- va 25-moddalari qoidalariga muvofiq emasligini; hakamlik sudining hal qiluv qarori "Hakamlik sudlari to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuni 10-moddasi talablari buzilgan holda chiqarilganligini; hakamlik sudining hal qiluv qarori hakamlik muhokamasi taraflaridan qaysi biriga qarshi qabul qilingan bo'lsa, o'sha taraf hakamlik sudyalarini saylash (tayinlash) to'g'risida yoki hakamlik sudi majlisining vaqti va joyi haqida tegishli tarzda xabardor qilinmaganligini hamda shu sababli u hakamlik sudiga o'z tushuntirishlarini taqdim eta olmaganligini.

Sud hakamlik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risidagi ishni ko'rib chiqish natijalari bo'yicha FPKda hal qiluv qarori qabul qilish uchun nazarda tutilgan qoidalarga binoan ajrim chiqaradi.

Sud, (F.I.O.) ning tegishli vakolatga ega bo'lmasdan hakamlik bitimini imzolaganligini, hakamlik sudida javobgar sifatida ishtirok etganligini, (F.I.O.) ning sudda ishtirok etmaganligini e'tiborga olib, arizachi (F.I.O.) ning arizasini qanoatlantirishni va "New Century" MChJ huzuridagi doimiy faoliyat ko'rsatuvchi hakamlik sudining 2014-yil 15-sentabrdagi hal qiluv qarorini bekor qilishni lozim deb topadi.

FPKning 237-238-, 309⁴-309⁸ -moddalarini, O'zbekiston Respublikasi "Hakamlik sudlari to'g'risida"gi Qonunining 11-, 12-, 14-16-, 25-moddalarini qo'llab sud,

Ajrim qiladi:

Arizachi (F.I.O.)ning hakamlik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risidagi arizasi qanoatlantirilsin.

"New Century" MChJ huzuridagi doimiy faoliyat ko'rsatuvchi hakamlik sudi tomonidan 2014-yil 15- sentabrda 405-sonli hakamlik ishi bo'yicha chiqarilgan hal qiluv qarori bekor qilinsin.

Javobgar (F.I.O.) dan arizachi (F.I.O.) foydasiga sudga hakamlik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish haqidagi ariza bo'yicha to'langan 215.270 so'm miqdoridagi davlat boji undirilsin.

Ajrimdan norozi tomonlar hakamlik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risidagi ushbu ajrim ustidan shu sud orqali Toshkent shahar sudiga xususiy shikoyat berishi yoki prokuror tomonidan xususiy protest keltirilishi mumkin.

Raislik etuvchi sudya:

imzo

(F.I.O.)

Ariza namunasi

Fuqarolik ishlari bo'yicha Shayxontohur
tumanlararo sudiga

Arizachi: (F.I.O.) Toshkent shahar Shayxontohur
tumani Tinchlik ko'chasi 2-uyda yashaydi.

Javobgar: (F.I.O.) Toshkent shahar Shayxontohur
tumani Gulzor ko'chasi 15-uyda yashaydi.

ARIZA

(Hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqa berish
to'g'risida)

O'zHSA Toshkent shahar huzuridagi Shayxontohur tumanida doimiy faoliyat ko'rsatuvchi sudi tomonidan javobgar (F.I.O.) dan mening foydamga 3.000.000 so'm asosiy qarz, 300.000 so'm hakamlik yig'imi va 5.000 so'm pochta xarajatlari undirish to'g'risidagi da'vo arizasi yuzasidan 10-7/10-07-0087-sonli hakamlik ishi bo'yicha 2012-yil 29-mart kuni bilan hal qiluv qarori qabul qilindi. Hakamlik sudining hal qiluv qarorini javobgar ham olgan. Javobgar ko'rsatilgan muddatda va men tomondan bir necha bor qilgan murojaatlarimni ham inobatga olmay paysalga solib kelyapti.

Sizdan "Hakamlik sudlari to'g'risida"gi Qonunining 50-moddasiga asosan hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqa berishni va javobgar (F.I.O.) dan hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berish haqidagi ariza bilan murojaat qilinganda to'lagan 144.710 so'm miqdoridagi davlat bojini undirib berishingizni so'rayman.

Ilova:

- 1) hakamlik sudi hal qiluv qarorining tasdiqlangan nusxasi;
- 2) hakamlik bitimining tegishli tarzda tasdiqlangan nusxasi;
- 3) belgilangan tartibda va miqdorda davlat boji to'langanligini tasdiqlovchi hujjat.

2014-yil 12-may

imzo

(F.I.O.)

Ajrim namunasi**AJRIM**

2012-yil oktabr oyining 15-kunida Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Mirobod tumanlararo sudi o'z binosida, ochiq sud majlisida raislik etuvchi sudya (F.I.O.), (F.I.O.) ning kotibligida, arizachi (F.I.O.) ning hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berish haqidagi arizasini ko'rib chiqib, sud quyidagilarni

Aniqladi:

Sudga (F.I.O.) hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berish haqidagi arizasi bilan sudga murojaat qilgan.

Sud majlisida (F.I.O.) arizasini qo'llab-quvvatlab, O'zHSA Toshkent shahar huzuridagi Hamza tumani doimiy faoliyat ko'rsatuvchi sudi tomonidan javobgar (F.I.O.)dan o'zining foydasiga 3.000.000 so'm asosiy qarz, 300.000 so'm hakamlik yig'imi va 5.000 so'm pochta xarajatlari undirish to'g'risidagi da'vo arizasi yuzasidan 10-7/10-07-0087-sonli hakamlik ishi bo'yicha 2012-yil 29-mart kuni bilan hal qiluv qarori qabul qilinganligini, hakamlik sudining hal qiluv qarorini javobgar ham olganligini, javobgar ko'rsatilgan muddatda va uning tomonidan bir necha bor qilgan murojaatlarini inobatga olinmay paysalga solib kelayotganini bayon qilib, arizasini qanoatlantirishni hamda "Hakamlik sudlari to'g'risida"gi Qonunining 50-moddasiga asosan Hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqa berishni so'radi.

Sudga javobgar (F.I.O.) tegishli tartibda ogohlantirilgan bo'lishiga qaramasdan noma'lum sabablarga ko'ra kelmaganligi va kelmaslik sabablarini sudga ma'lum qilmaganligi sud mazkur ishni javobgar (F.I.O.) ning ishtirokisiz ko'rib chiqishni lozim deb topadi.

Sud arizachi (F.I.O.) ning ko'rsatmalarini tinglab, ish hujjatlari bilan tanishib chiqib va ularga huquqiy baho bergan holda quyidagi xulosaga keladi.

Aniqlanishicha, O'zbekiston HSA Toshkent shahar filiali huzuridagi Hamza tuman doimiy faoliyat ko'rsatuvchi hakamlik sudi tomonidan ko'rilgan hakamlik sudining 2012-yil 29-mart kungi hal qiluv qaroriga asosan, javobgar (F.I.O.) dan da'vogar (F.I.O.) ning foydasiga jami 3.305.000 so'm undirilgan.

FPKning 309⁹-moddasiga asosan, hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqa berish to'g'risidagi masala hakamlik sudining hal qiluv qarori hakamlik muhokamasi taraflaridan qaysi birining foydasiga chiqarilgan bo'lsa, o'sha tarafning arizasiga binoan sud tomonidan ko'rib chiqiladi.

Hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqa berish to'g'risidagi ariza qarzdor yashaydigan joydagi yoki joylashgan yerdagi yoxud, agar qarzdor yashaydigan joy yoki joylashgan yer noma'lum bo'lsa, uning mol-mulki turgan joydagi sudga beriladi.

FPKning 309¹¹-moddasiga muvofiq, hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berish to'g'risidagi ariza FPKda nazarda tutilgan qoidalarga binoan sudya tomonidan yakka tartibda ko'rib chiqiladi.

Sud hakamlik muhokamasi taraflarini sud majlisining vaqti va joyi to'g'risida xabardor qiladi. Sud majlisining vaqti va joyi haqida tegishli tarzda xabardor qilingan mazkur shaxslarning kelmaganligi ishni ko'rib chiqish uchun to'sqinlik qilmaydi.

Sud, da'vogarning arizasi va taqdim etilgan materiallarni o'rganib chiqib, shuningdek, hakamlik sudining qarori amaldagi fuqarolik protsessual qonunchilik talablariga muvofiq chiqarilganligini inobatga olib, arizani qanoatlantirib, hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berishni lozim deb hisoblaydi.

Shuningdek, FPKning 116-moddasi hal qiluv qarori qaysi tarafning foydasiga chiqarilgan bo'lsa, sud shu tarafga ikkinchi tarafdan, garchi bu taraf davlat daromadiga tushadigan sud xarajatlarini to'lashdan ozod etilgan bo'lsa-da, ish bo'yicha qilingan hamma xarajatlarni undirib beradi.

Bunday holatda sud javobgar (F.I.O.)dan da'vogar (F.I.O.)ning foydasiga sudga hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berish haqidagi ariza bilan murojaat qilganligi uchun to'langan 144.710 so'm miqdoridagi davlat bojini undirishni lozim deb topadi.

Yuqoridagilarga binoan, FPKning 116-, 309⁹-309¹¹-, 237-238-moddalarini qo'llab, sud

Ajrim qiladi:

(F.I.O.)ning hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berish haqidagi arizasi qanoatlantirilsin.

O'zbekiston HSA Toshkent shahar filiali huzuridagi, Hamza tumanida doimiy faoliyat ko'rsatuvchi hakamlik sudining da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan qarz undirish haqidagi 2012-yil 29- martdagi 10-7/10-07-0087-sonli hal qiluv qaroriga asosan ijro varaqasi berilsin.

Javobgar (F.I.O.)dan javobgar (F.I.O.)ning foydasiga sudga hakamlik sudining hal qiluv qarorini majburiy ijro etish uchun ijro varaqasi berish haqidagi ariza bilan murojaat qilganlik uchun to'langan 125.840 (bir yuz yigirma besh ming sakkiz yuz qirq) so'm miqdoridagi davlat boji undirilsin.

Ajrimdan norozi tomonlar hakamlik sudining hal qiluv qarorini bekor qilish to'g'risidagi ushbu ajrim ustidan shu sud orqali Toshkent shahar sudiga xususiy shikoyat berishi yoki prokuror tomonidan xususiy protest keltirilishi mumkin.

Raislik etuvchi sudya:

imzo

(F.I.O.)

XII BOB BO'YICHA ILOVALAR**Apellyatsiya shikoyati namunasi**

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga

Da'vogar: (F.I.O.). Manzil:

Toshkent shahar

Shayxontohur tumani Tinchlik ko'chasi 23-uy.

Javobgar: Chilonzor tuman davlat soliq inspeksiyasi,

Manzil: Toshkent shahar Chilonzor tumani

Abay ko'chasi 89-uy 25-xonadon.

APELLYATSIYA SHIKOYATI

(Fuqarolik ishlari bo'yicha Uchtepa tumanlararo sudi 2014-yil 15-oktabrdagi hal qiluv qaroriga nisbatan)

Fuqarolik ishlari bo'yicha Uchtepa tumanlararo sudi 2014-yil 15-oktabrda mening javobgar Chilonzor tuman davlat soliq inspeksiyasidan ishga tiklash va majburiy progul uchun yetkazilgan moddiy zararlarni undirishni so'rab yozgan da'vo talablarimni rad qilish to'g'risida hal qiluv qarori qabul qildi.

Ushbu qaror quyidagilarga ko'ra asossiz va noqonuniydir:

Sud bir tomonlama, ya'ni javobgarining manfaatlarini hisobga olib ish olib bordi, sud ishni ko'rib chiqishda uning foydasiga hal bo'lmaydigan va mening e'tirozlarimni inkor etadigan holatlarni hisobga oldi va oqibatda asossiz ravishda da'vo arizani rad etish to'g'risida hal qiluv qarori chiqardi.

Ma'muriyat tomonidan ishdan bo'shatish buyrug'ini chiqarish vaqtida mening mehnat ta'tili va kasallik varaqam bor edi, sud ishni ko'rishda O'zbekiston Respublikasi Mehnat kodeksining 100-moddasi 2-qismi 4-bandi talablariga zid holatda ishdan bo'shatishga baho bermadi, ishdan bo'shatishda kasaba uyushmasining roziligi olinmagan, sudning hal qiluv qarori FPKning bir qator moddalari talabi buzilgan holda chiqarilgan.

Yuqoridagilarga ko'ra, Fuqarolik ishlari bo'yicha Uchtepa tumanlararo sudining 2008 yil 15 oktabrdagi hal qiluv qarorini bekor qilib, yangi hal qiluv qarori chiqarishingizni so'rayman.

Ilova:

- 1) apellyatsiya shikoyatining nusxasi;
- 2) davlat boji to'langanligi to'g'risidagi kvitansiya;
- 3) 2014-yil 15-oktabrdagi sudning hal qiluv qarori nusxasi.

2014-yil 20-oktabr

imzo

(F.I.O.)

Apellyatsiya protesti namunasi

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
PROKURATURASI
TOSHKENT SHAHAR MIROBOD
TUMAN PROKURATURASI
Toshkent shahar Mirobod
tumani 2-mavze 5-uy

Fuqarolik ishlari bo'yicha
Toshkent shahar sudiga

2014-yil 5-avgust
09/314

APELLYATSIYA PROTESTI

(Fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod tumanlararo sudining 2014-yil 20-iyuldagi da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.) ni Mirobod tumani Nukus ko'chasi 15-uy 80-xonadondan ko'chirish to'g'risidagi hal qiluv qaroriga nisbatan)

Da'vogar (F.I.O.) (F.I.O.) bilan 2004-yil 25-may kuni qonuniy nikohdan o'tib, turmush qurganlar va Toshkent shahar Mirobod tumani Nukus ko'chasi 15-uy 80-xonadonda yashab kelishgan. 2007-yilda ular o'rtasida nikoh bekor qilingan.

Ish bo'yicha da'vogar (F.I.O.) sudga da'vo arizasi bilan murojaat qilib, (F.I.O.)ni Toshkent shahar Mirobod tumani Nukus ko'chasi 15-uy 80-xonadondan ko'chirishni so'ragan.

Fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod tumanlararo sudining 2011-yil 15-iyuldagi hal qiluv qaroriga muvofiq, da'vogarning talablari qanoatlantirilib, javobgar (F.I.O.) bolalari (F.I.O.) va (F.I.O.)lar bilan Mirobod tumani Nukus ko'chasi 65-uy 80-xonadondan boshqa turar joy berilmagan holda ko'chirilgan.

Sudning hal qiluv qarorini bekor qilib, uni quyidagi asoslarga ko'ra, yangidan ko'rish uchun yuborish lozim deb hisoblayman:

Ish materiallariga ko'ra, sud javobgar (F.I.O.)ga bir necha marotaba chaqiruv xatlari jo'natilgan deyilgan bo'lsa-da, ammo chaqiruv xatlarini javobgar (F.I.O.)ning olganligi haqida biror-bir ma'lumot ko'rsatilmagan.

Sud esa fuqarolik ishini javobgar (F.I.O.)ning ishtirokisiz ko'rib, FPKning 34-moddasida ko'rsatilgan huquq va majburiyatlarini qo'pol ravishda buzganligi aniqlandi.

Bundan tashqari, sud hal qiluv qarorida fuqarolik ishini FPKning 175-moddasi asosida, javobgarning ishtirokisiz ko'radi deb ko'rsatilgan, holbuki, ushbu moddaning talablariga ko'ra, agar taraflar uzrsiz sabablarga ko'ra sud majlisiga kelmasa yoxud

ularning birortasidan ham ishni o'zining ishtirokisiz ko'rish to'g'risida ariza tushmagan bo'lsa, sud ishni ko'rishni keyinga qoldiradi. Taraflar ikkinchi chaqiruv bo'yicha ham uzrsiz sabablarga ko'ra ham kelmasalar, sud arizani ko'rmasdan qoldirishga haqli. Faqat da'vogar ikkinchi chaqiruv bo'yicha ham uzrsiz sabablarga ko'ra kelmasa, sud javobgarning roziligi bilan arizani ko'rmasdan qoldirishga haqligi ko'zda tutilgan.

Shuningdek, da'vogar (F.I.O.) arizasida javobgar (F.I.O.)ni Mirobod tumani Nukus ko'chasi 15-uy 80-xonadondan ko'chirish to'g'risida so'ragan bo'lsa-da, lekin sudning hal qiluv qarorida (F.I.O.) bolalari bilan Mirobod tumani Nukus ko'chasi 15-uy 80-xonadondan ko'chirilsin", deb yozilgan.

Ishni yangidan ko'rishda sud yuqorida ko'rsatilgan kamchiliklarni bartaraf etib, qonun talablari asosida hal etishi lozimdir.

Yuqoridagilarga ko'ra va FPKning 310-, 323-moddalariga asosan

SO'RAYMAN:

Fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod tumanlararo sudining 2011-yil 15-iyuldagi hal qiluv qarorini bekor qilib, ishni yangidan ko'rish uchun yuborishni.

Ilova:

- 1) fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod tumanlararo sudining 2011-yil 15-iyuldagi hal qiluv qaroridan nusxa;
- 2) keltirilgan protestdan ikki nusxa.

Mirobod tuman prokurori : imzo (F.I.O.)

AJRIM

2013-yil 20-fevral kuni fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudi o'z binosida ochiq sud majlisida sudya (F.I.O.)ning raisligida, (F.I.O.)ning kotibligida, Sirg'ali tuman prokurorining apellyatsiya tartibida keltirgan protestini va javobgar (F.I.O.) tomonidan berilgan apellyatsiya shikoyatini berishda apellyatsiya muddatini tiklash masalasini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Da'vogar (F.I.O.) javobgar (F.I.O.) va (F.I.O.)larga nisbatan bolani olish haqidagi da'vo arizasi bilan sudga murojaat qilgan.

Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudining 2013-yil 21-yanvardagi hal qiluv qarori bilan da'vogarning da'vo talablari qisman qanoatlantirilgan.

Sudning yuqorida ko'rsatilgan hal qiluv qaroridan norozi bo'lgan javobgar (F.I.O.) va Sirg'ali tuman prokurori unga nisbatan apellyatsiya shikoyati va protest keltirganlar. Shu bilan birga, sudga ariza bilan murojaat qilib, unda sudning hal qiluv qaroriga shikoyat berishda apellyatsiya muddatini tiklashni so'raganlar.

FPKning 130-moddasiga ko'ra, sud tayinlagan muddatlar sud tomonidan kechiktirilishi mumkin. Ishda ishtirok etuvchi shaxslar qonunda belgilangan muddatni sud uzrli deb topgan sabablarga ko'ra o'tkazib yuborgan bo'lsalar, mazkur muddat tiklanadi.

Yuqorida ko'rsatilgan qonun talabidan kelib chiqib, sud apellyatsiya shikoyatini va protestini berishda apellyatsiya muddatini tiklashni lozim topadi.

Yuqoridagilarga asosan va FPKning 130-, 237-238-moddalarini qo'llab, sud

Ajrim qiladi:

Sirg'ali tuman prokurori va (F.I.O.)larning apellyatsiya muddatini tiklash haqidagi arizalari qanoatlantirilsin.

Mazkur fuqarolik ishi bo'yicha qabul qilingan sudning hal qiluv qaroriga nisbatan shikoyat va protest keltirishda apellyatsiya muddati tiklansin.

Ajrim ustidan 10 kun muddat ichida fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga shu sud orqali shikoyat berish va protest keltirish mumkin.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

Apellyatsiya shikoyati (protesti) harakatsiz qoldirish to'g'risidagi ajrim

AJRIM

(apellyatsiya shikoyatini harakatsiz qoldirish haqida)

2014-yil 6-avgust kunida Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Shayxontohur tumanlararo sudining sudyasi (F.I.O.) da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.) va (F.I.O.)larga nisbatan avtoto'qnashuv natijasida yetkazilgan moddiy va ma'naviy zararni undirish to'g'risidagi da'vo arizasi bo'yicha qo'zg'atilgan 1-3854/14-sonli fuqarolik ishi bo'yicha javobgar (F.I.O.)ning apellyatsiya shikoyatini ko'rib chiqib, quyidagilar

Aniqladi:

Da'vogar (F.I.O.) javobgar (F.I.O.)ga nisbatan avtoto'qnashuv natijasida yetkazilgan moddiy va ma'naviy zararni undirish to'g'risidagi da'vo arizasi bilan sudga murojaat qilgan.

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Shayxontohur tumanlararo sudining 2014-yil 17-iyuldagi hal qiluv qarori bilan da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.) va (F.I.O.)larga nisbatan avtoto'qnashuv natijasida yetkazilgan moddiy va ma'naviy

zararni undirish to'g'risidagi da'vo arizasi qisman qanoatlantirilgan. Javobgarlar (F.I.O.) va (F.I.O.)lardan da'vogar (F.I.O.)ning foydasiga 1.340.000 so'm moddiy zarar, 60.000 so'm baholash xarajatlari va 48.100 so'm sudga da'vo arizasi bilan murojaat qilishda to'langan davlat boji, 400.000 so'm miqdorida yetkazilgan ma'naviy zarar – jami 1.848.100 so'm undirilgan.

Javobgarlar (F.I.O.) va (F.I.O.)lardan davlat foydasiga 70.000 so'm miqdorida davlat boji undirish belgilangan.

Sudning mazkur hal qiluv qaroridan norozi bo'lib javobgar (F.I.O.) apellyatsiya shikoyati bilan murojaat qilgan, lekin apellyatsiya shikoyatiga belgilangan tartibda 59.050 so'm davlat boji to'lashi lozim bo'lsa-da, javobgar tomonidan davlat boji kam, ya'ni 48100 so'm to'langan.

Bundan tashqari, apellyatsiya shikoyati taraflar soniga mutanosib ravishda taqdim qilinmagan.

FPKning 324-moddasi 1-qismiga asosan, agar apellyatsiya shikoyati berish yoki protest keltirish paytida FPKning 322- va 323-moddalarining talablari buzilishiga yo'l qo'yilgan bo'lsa yoki davlat boji to'lashdan ozod qilinmagan shaxs shikoyat berish uchun boj to'lamagan bo'lsa, apellyatsiya shikoyati yoki protesti harakatsiz qoldiriladi.

Sud ushbu holatda javobgar (F.I.O.) tomonidan yuqorida qayd qilingan protsessual huquq normasining talablariga rioya qilinmaganligi, qayd qilingan kamchiliklarni bartaraf etilmasligi mazkur apellyatsiya shikoyatini rasmiylashtirishga jiddiy to'sqinlik qiladi deb hisoblaydi va apellyatsiya shikoyatini harakatsiz qoldirishni, kamchiliklarni bartaraf etish uchun javobgarga muddat berishni lozim topadi.

Yuqoridagilarga ko'ra va FPKning 237-238, 324-modda 1-qismiga rioya qilib,

Ajrim qiladi:

Javobgar (F.I.O.)ning apellyatsiya shikoyati harakatsiz qoldirilsin.

Ushbu ajrimning bir nusxasi javobgar (F.I.O.)ga yuborilsin va ko'rsatilgan kamchiliklarni bartaraf etish uchun 2014-yil 26-avgust kuniga qadar muhlat berilsin.

Agar kamchiliklar bartaraf etilsa hamda javobgar (F.I.O.) tomonidan 10950 so'm davlat boji to'lansa, apellyatsiya shikoyati sudga dastlab taqdim etilgan kuni berilgan hisoblanadi. Aks holda, apellyatsiya shikoyati berilmagan hisoblanib da'vogarga qaytariladi.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

Apellyatsiya instansiyasi ish yuritishni to'xtatish to'g'risidagi ajrimi nusxasi**AJRIM**

2010-yil avgust oyining 27-kuni fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudining apellyatsiya instansiyasi ochiq sud majlisida raislik etuvchi (F.I.O.), hay'at a'zolari (F.I.O.), (F.I.O.)lardan iborat tarkibda, (F.I.O.)ning kotibaligida, Toshkent shahar prokurori yordamchisi (F.I.O.)ning ishtirokida Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudining 2010-yil 15-iyun kunidagi da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)larga nisbatan uy-joyga nisbatan egalik huquqini belgilash, umumiy mulkdan ulushni pul shaklida ajratish, umumiy egalikni tugatish va foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish haqidagi da'vo arizasi bo'yicha yuritilgan fuqarolik ishi yuzasidan qabul qilingan hal qiluv qaroriga nisbatan da'vogar (F.I.O.) tomonidan keltirilgan apellyatsiya shikoyatini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Da'vogar (F.I.O.) javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)larga nisbatan uy-joyga nisbatan egalik huquqini belgilash, umumiy mulkdan ulushni pul shaklida ajratish, umumiy egalikni tugatish va foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish haqidagi da'vo ariza bilan sudga murojaat etgan.

Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudining 2010-yil 15-iyun kunidagi hal qiluv qaroriga asosan, da'vogarning da'vo talablari rad etilgan. Da'vogar (F.I.O.)dan davlat foydasiga 1.891.400 so'm miqdorida davlat boji undirilgan.

Mazkur hal qiluv qaroriga nisbatan da'vogar (F.I.O.) tomonidan apellyatsiya shikoyati keltirilib, unda birinchi instansiya sudi tomonidan fuqarolik ishi atroflicha va xolisona ko'rilmaganligi, ishni ko'rish jarayonida nizoli bo'lmish Mirzo Ulug'bek tumani Qodirova ko'chasi 6-uy 6-xonadonning bahosini aniqlash maqsadida ekspertiza o'tkazish tayinlanmaganligi, uning da'vosi asossiz ravishda rad etilganligi, shunga ko'ra, ish bo'yicha qabul qilingan hal qiluv qarorini bekor qilish va uning da'vo talablarini to'liq qanoatlantirish haqida yangi hal qiluv qarori qabul qilish so'ralgan.

FPKning 84-moddasiga asosan, ishni ko'rish vaqtida kelib chiqqan fan, san'at, texnika yoki hunar sohasida maxsus bilim talab qiladigan masalalarni tushuntirish uchun sud ishda ishtirok etuvchi shaxslarning iltimosiga ko'ra yoki o'z tashabbusi bilan ekspertiza tayinlashi mumkin.

Apellyatsiya instansiyasi fuqarolik ishi hujjatlari bilan tanishib, ularni to'liq o'rganib chiqib, mazkur fuqarolik ishini har tomonlama, atroflicha ko'rilishini hamda ish yuzasidan qonuniy qaror qabul qilinishini ta'minlash maqsadida fuqarolik ishi yuzasidan sud qurilish-texnik ekspertizasi tayinlanishi maqsadga muvofiq degan xulosaga keladi.

Yuqoridagilarga ko'ra va FPKning 84-, 93-, 237-, 238-moddalariga asosan, sudlov hay'ati

Ajrim qiladi:

Mazkur fuqarolik ishi yuzasidan sud qurilish-texnik ekspertizasi tayinlansin va ekspertlar oldiga quyidagi savollar qo'yilsin:

Toshkent shahar Mirzo Ulug'bek tumani Qodirova ko'chasi 6-uy 6-xonadonning bugungi kundagi pul miqdoridagi qiymati aniqlansin.

Toshkent shahar Mirzo Ulug'bek tumani Qodirova ko'chasi 6-uy 6-xonadonni 1/2 ulushining pul miqdoridagi qiymati aniqlansin.

Sud qurilish-texnik ekspertizasini o'tkazish O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligiga qarashli X.Sulaymonova nomidagi Respublika sud ekspertiza markaziga yuklatilsin.

Ekspertlar O'zbekiston Respublikasi JKning 238-, 240-moddalariga asosan, jinoiy javobgarlikka tortilishlari haqida ogohlantirilsin.

Mazkur fuqarolik ishi ekspertlar ixtiyoriga yuborilsin va fuqarolik ishi vaqtinchalik yuritishdan to'xtatib turilsin.

Sud qurilish-texnik ekspertizasini o'tkazish yuzasidan to'lanadigan xarajatlar da'vogar (F.I.O.)ga yuklatilsin.

Ajrimning fuqarolik ishini vaqtinchalik yuritishdan to'xtatib turish qismidan norozi tomon 10 kun muddat ichida fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga xususiy shikoyat yoki xususiy protest keltirishi mumkin.

Raislik etuvchi: imzo (F.I.O.)

Hay'at a'zolari: imzo (F.I.O.)
imzo

(F.I.O.)

Apellyatsiya instansiyasida ish yuritishni tugatish to'g'risidagi ajrim nusxasi**AJRIM**

2011-yil avgust oyining 27-kuni Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudining apellyatsiya instansiyasi ochiq sud majlisida raislik etuvchi (F.I.O.), hay'at a'zolari (F.I.O.), (F.I.O.)lardan iborat tarkibda, (F.I.O.)ning kotibligida, Toshkent shahar prokurori yordamchisi (F.I.O.)ning ishtirokida fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudining 2011-yil 17-avgustdagi da'vogarlar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.)larning javobgar Toshkent viloyat pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish institutiga nisbatan ishga tiklash haqidagi da'vo arizasi bo'yicha yuritilgan 1-7027/11-sonli fuqarolik ishi yuzasidan qabul qilingan hal qiluv qaroriga nisbatan da'vogarlar tomonidan keltirilgan apellyatsiya shikoyatini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Da'vogarlar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.)lar sudga javobgar Toshkent viloyat pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish institutiga nisbatan ishga tiklash haqidagi da'vo arizasi bilan murojaat qilganlar.

Da'vogar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.) larning javobgar Toshkent viloyat pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish institutiga nisbatan ishga tiklash haqidagi da'vo arizasini qanoatlantirish rad etilgan.

Mazkur fuqarolik ishi bo'yicha apellyatsiya shikoyatini ko'rish jarayonida da'vogarlar apellyatsiya instansiyasida da'vodan voz kechishlarini yozma taqdim etdilar va javobgar Toshkent viloyat pedagog kadrlarni tayyorlash instituti tomonidan da'voglarning ishga tiklanganliklari haqidagi buyruq nusxasi sudga taqdim qildilar.

FPKning 330-moddasiga asosan, apellyatsiya shikoyati berilgan yoki protest keltirilgandan keyin da'vogarning arz qilgan talablaridan voz kechishi, javobgarning da'vogar talablarini tan olishi va taraflarning kelishuv bitimi tuzishi yozma shaklda bayon etilib, apellyatsiya instansiyasi sudiga topshirilishi lozim. Agar ishni ko'rish vaqtida da'vogar arz qilgan talablaridan voz kechsa, javobgar arz qilingan talablarni tan olsa yoki taraflar kelishuv bitimi tuzsalar, bu haqda sud majlisining bayonnomasiga yozib qo'yiladi va bayonnomani tegishincha da'vogar, javobgar yoki har ikki taraf imzolaydi.

Sud da'vodan voz kechishni qabul qilishdan yoki kelishuv bitimini tasdiqlashdan oldin da'vogarga yoki taraflarga bunday protsessual harakatlarning oqibatlarini tushuntiradi.

Apellyatsiya instansiya sudi da'vogarning arz qilgan talablaridan voz kechishini qabul qilganida yoki taraflarning kelishuv bitimini tasdiqlaganida chiqarilgan hal qiluv qarorini bekor qiladi va ish yuritishni tugatadi.

Agar da'vogarning arz qilgan talablaridan voz kechishi yoki taraflarning kelishuv bitimi qonunga zid bo'lsa yoxud birovning huquqlari va qonun bilan qo'riqlanadigan manfaatlariga xilof bo'lsa, sud voz kechishni rad qilib yoki tuzilgan kelishuv bitimini tasdiqlamay, ishni apellyatsiya tartibida ko'radi.

Sudlov hay'ati ish hujjatlarini o'rganib, da'vogarlar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.)lar Toshkent viloyat pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish institutining 2011-yil 14-iyuldagi 161-sonli buyrug'i bilan o'z lavozimlariga tiklanganliklarini inobatga olib hamda da'voglarning da'vodan voz kechganlari sababli mazkur fuqarolik ishi bo'yicha apellyatsiya instansiyasida ish yuritishni tugatishni lozim topadi.

FPKning 102-moddasiga muvofiq, ish yuritish tugatilgan taqdirda, ayni bir taraflar o'rtasidagi, ayni bir predmet to'g'risidagi va ayni bir asoslar bo'yicha nizo yuzasidan sudga ikkinchi marta murojaat qilishga yo'l qo'yilmasligi taraflarga tushuntirib o'tiladi.

Yuqoridagilarga ko'ra va FPKning 100-, 330-, 342-, 343-moddasi 4-bandiga asosan, apellyatsiya sudlov hay'ati

Ajrim qiladi:

Da'vogarlarning arz qilgan talablaridan voz kechishi qabul qilinsin.

Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudining 2011-yil 17-avgustdagi da'vogarlar(F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.)larning javobgar Toshkent viloyat pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish institutiga nisbatan ishga tiklash haqidagi da'vo arizasi bo'yicha yuritilgan 1-7027/11-sonli fuqarolik ishi yuzasidan qabul qilingan hal qiluv qarori bekor qilinsin.

Da'vogar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.)larning javobgar Toshkent viloyat pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish institutiga nisbatan ishga tiklash haqidagi da'vo arizasi bo'yicha fuqarolik ishi apellyatsiya instansiyasida ish yuritish tugatilsin.

Raislik etuvchi:	imzo	(F.I.O.)
Hay'at a'zolari:	imzo	(F.I.O.)
	imzo	(F.I.O.)

Apellyatsiya instansiyasining ajrimi nusxasi

Ma'ruzachi: sudya (F.I.O.)

AJRIM

2014-yil avgust oyining 21-kuni fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudi apellyatsiya instansiyasi ochiq sud majlisida raislik etuvchi (F.I.O.), hay'at a'zolari (F.I.O.), (F.I.O.)lardan iborat tarkibda, (F.I.O.)ning kotibligida, Toshkent shahar prokurori yordamchisi (F.I.O.) va advokat (F.I.O.) ishtirokida da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan nikohdan ajratish haqidagi da'vo arizasi yuzasidan fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod tumanlararo sudining 2014-yil 20-iyuldagi hal qiluv qaroriga nisbatan da'vogar tomonidan keltirilgan apellyatsiya shikoyatini ko'rib, sudlov hay'ati

Aniqladi:

Da'vogar (F.I.O.) javobgar (F.I.O.)ga nisbatan nikohdan ajratish haqidagi da'vo arizasi bilan sudga murojaat qilgan.

Fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod tumanlararo sudining 2014-yil 20-iyuldagi hal qiluv qaroriga asosan, da'vo arizani qanoatlantirish rad qilingan.

Mazkur hal qiluv qaroriga nisbatan da'vogar (F.I.O.) tomonidan apellyatsiya shikoyati keltirilib, unda hal qiluv qarorini bekor qilish talabi qo'yilgan.

Apellyatsiya instansiya sudi ish bo'yicha ma'ruzani, prokurorning hal qiluv qarorini o'zgarishsiz qoldirish haqidagi fikrini va taraflar bayonotini tinglab, shikoyatda keltirilgan vajlarni ish materiallari asosida ko'rib chiqib, quyidagi to'xtamga keladi.

FPKning 332-moddasiga ko'ra, sud ishni apellyatsiya tartibida ko'rayotganida birinchi instansiya sudining hal qiluv qarori qay darajada qonuniy, asosli va adolatli ekanligini tekshiradi. U yangi dalillarni o'rganib chiqishi va yangi faktlarni aniqlashi mumkin.

Birinchi instansiya sudi tomonidan aniqlanishicha, (F.I.O.) va (F.I.O.)lar 2010-yil 13-avgustda qonuniy nikohdan o'tib turmush qurganlar.

O'zaro turmushlaridan ikki nafar – 2010-yilning 16-martida tug'ilgan (F.I.O.) va 2011-yilning 24-mayida tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandlari bor. Oiladagi kelishmovchiliklar natijasida taraflar 2014-yil mart oyidan boshlab birga yashamaydilar.

O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 41-moddasiga ko'ra, agar sud er va xotinning bundan buyon birgalikda yashashiga va oilani saqlab qolishga imkoniyat yo'q deb topsa, ularni nikohdan ajratadi.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2011-yil 20-iyuldagi "Sudlar tomonidan nikohdan ajratishga oid ishlar bo'yicha qonunchilikni qo'llash amaliyoti to'g'risida"gi 06-sonli qarorining 16-band 2-qismida tushuntirilishicha, turmushda kechadigan vaqtinchalik kelishmovchiliklar va tasodifiy sabablarga ko'ra, er-xotin o'rtasida kelib chiqqan ixtiloflar, shuningdek, er-xotindan biri yoki har ikkalasining jiddiy vajlar keltirmagan holda nikoh munosabatlarini davom ettirishni xohlamasligi nikohdan ajratish uchun yetarli asos bo'la olmaydi. Nikohdan ajratishga asoslar bo'lmaganda, sud da'voni rad etadi.

Birinchi instansiya sudi taraflarning 2014-yil mart oyiga qadar birga yashaganlarini, munosabatlari yaxshi bo'lganligini, oilaning barbod bo'lganligini tasdiqlovchi holatlar mavjud emasligini, ikki nafar farzandlari borligini, oilani saqlab qolishning imkoniyati bor ekanligiga huquqiy baho bergan holda, da'vo arizani rad qilishni lozim topgan.

Apellyatsiya shikoyati vajlarini muhokama qilgan sudlov hay'ati ularni asossiz deb hisoblaydi va hal qiluv qarorini o'zgarishsiz qoldirishni lozim topadi.

FPK 343-moddasining 1-bandiga ko'ra, sud ishni apellyatsiya tartibida ko'rib chiqqach, o'z ajrimi bilan hal qiluv qarorini o'zgarishsiz qoldirishga, shikoyat yoki protestni qanoatlantirmaslikka haqli.

Binobarin, FPKning 343-moddasi 1-bandini qo'llab, sudlov hay'ati

Ajrim qiladi:

Fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod tumanlararo sudining 2014-yil 20-iyuldagi mazkur fuqarolik ishi yuzasidan chiqarilgan hal qiluv qarori o'zgarishsiz, apellyatsiya shikoyati qanoatlantirilmadan qoldirilsin.

Raislik etuvchi: imzo (F.I.O.)

Hay'at a'zolari: imzo (F.I.O.)
imzo (F.I.O.)

Ma'ruzachi: sudya (F.I.O.)

AJRIM

2014-yil avgust oyining 25-kuni fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudi apellyatsiya instansiyasi ochiq sud majlisida raislik etuvchi (F.I.O.), hay'at a'zolari (F.I.O.) va (F.I.O.)lardan iborat tarkibda, (F.I.O.)ning kotibligida, Toshkent shahar prokurori yordamchisi (F.I.O.), advokat (F.I.O.)ning ishtirokida da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan moddiy va ma'naviy zarar undirish haqidagi da'vo arizasi yuzasidan fuqarolik ishlari bo'yicha Mirzo Ulug'bek tumanlararo sudining 2014-yil 30-iyuldagi hal qiluv qaroriga nisbatan da'vogar (F.I.O.)ning ishonchli vakili (F.I.O.) tomonidan keltirilgan apellyatsiya shikoyatini va Yunusobod tuman prokurori tomonidan keltirilgan apellyatsiya protestini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Da'vogar (F.I.O.) sudga javobgar (F.I.O.)ga nisbatan yong'in oqibatida yetkazilgan moddiy va ma'naviy zarar summalarini undirish haqidagi davvo arizasi bilan murojaat qilgan.

Fuqarolik ishlari bo'yicha Mirzo Ulug'bek tumanlararo sudining 2014-yil 30-iyuldagi hal qiluv qaroriga asosan, da'vo ariza qisman qanoatlantirilgan.

Javobgar (F.I.O.)dan da'vogar (F.I.O.)ning foydasiga 4.000.000 so'm moddiy zarar va 200.000 so'm ma'naviy zarar undirilgan.

Javobgar (F.I.O.)dan davlat foydasiga 100.000 so'm davlat boji undirilgan.

Mazkur hal qiluv qaroriga nisbatan da'vogar (F.I.O.)ning ishonchli vakili (F.I.O.) tomonidan apellyatsiya shikoyati va Yunusobod tuman prokurori tomonidan apellyatsiya protesti keltirilib, unda hal qiluv qarorini bekor qilish talabi qo'yilgan.

Sudlov hay'ati ish bo'yicha ma'ruzachi, taraflarning bayonotini, prokuror yordamchisining protestni quvvatlashi haqidagi fikrini tinglab, shikoyat va protestda keltirilgan vajlarni ish materiallari asosida muhokama qilib, quyidagi to'xtamga keladi.

FPKning 332-moddasiga ko'ra, sud ishni apellyatsiya tartibida ko'rayotganida sud birinchi intsansiya sudi hal qiluv qarori qay darajada qonuniy, asosli va adolatli ekanligini tekshiradi. U yangi dalillarni o'rganib chiqishi va yangi faktlarni aniqlashi mumkin.

Fuqarolik ishidagi hujjatlarga qaraganda, 2010-yil 8-avgust kuni javobgar (F.I.O.)ga tegishli Yunusobod tumani Mirza Yusuf 3-tor ko'chasi (2-proyezd Kurortnaya) 4-uyda vaqtinchalik qurilgan imoratning ichida uning farzandlari olov bilan o'ynaganligi oqibatida yong'in chiqqan va bu yong'in da'vogarga tegishli Mirza Yusuf 3-tor ko'chasi 16-uydagi imoratlarga ham o'tgan.

Yong'inni bartaraf qilish va o'chirish uchun yong'in xavfsizligi xizmatidan yordam chaqirtirilgan, lekin olov tez alanga olganligi sababli uyidagi, xonalar ichidaga mol-mulklar hamda uy-joy butkul yonib ketgan.

Shu munosabat bilan da'vogar (F.I.O.) sudga mazkur da'vo arizasi bilan murojat qilib, yong'in natijasida zarar ko'rgan turar joyni tiklash qiymati 35.042.590,20 so'mni, 10.000.000 so'mlik mol-mulklar qiymatini, shuningdek, ma'naviy zarar uchun 2.000.000 so'm undirishni so'ragan.

Birinchi instansiya sudi da'vogarning turar joyi hozirda qayta qurilganligi sababli, yetkazilgan zarar summasini aniqlash uchun smeta tuzuvchi "ZAMIN QURILISH TEHNOLIGIYA" MChJning baholash vakolati yo'qligi va natijada da'vogar tomonidan smeta taqdim qilinmaganligi va javobgarning ixtiyoriy 4.000.000 sum to'lashga roziligi inobatga olinib, shu miqdor undirish bilan cheklanilgan.

Sudlov hay'ati birinchi instansiya sudi shoshma-shosharlik bilan va ish holatlarini to'liq o'rganmasdan turib yakuniy xulosaga kelgan deb hisoblaydi.

Xususan, O'zbekiston Respublikasi FKning 985-moddasida g'ayriqonuniy harakat yoki harakatsizlik oqibatida zarar yetkazgan shaxs zararni qoplashi lozimligi qayd qilingan bo'lsa-da, yong'in kelib chiqishiga javobgarning farzandlari sabab bo'lganligi va shuning natijasida zararni aynan javobgar qoplashi lozimligi aniqlanmagan.

Bu o'rinda yong'in xavfsizligi bo'limi vakili ishga jalb qilinib, sodir bo'lgan yong'in tafsilotlari tinglanmagan. Ushbu xodisa yuzasidan yuritilgan ish hujjatlari talab qilib olinib o'rganilmagan, yakuniy xulosa va yong'in borasida tuzilgan hujjatlardan kelib chiqib, ish holatiga baho berilmagan.

"ZAMIN QURILISH TEHNOLIGIYA" MChJ tomonidan taqdim qilingan hujjatlarga tegishli baho berilmagan. Chunki bu tashkilotning baholash vakolati yo'q deyilgan bo'lsa-da, bu xulosani tasdiqlovchi dalillar ishga ilova qilinmagan. Aksincha, "TO'LIQ QURILISH SERVIS" sho'ba korxonasining davlat ro'yxatidan o'tganlik guvohnomasi ishga qo'shilgan bo'lib, bu korxonaning nizoga qay darajada aloqadorligi bayon qilinmagan va aniqlanmagan.

Bundan tashqari, to'plangan hujjatlar asosida qurilish yoki boshqa ekspertiza harakatlarini amalga oshirish imkoni bor-yo'qligi aniqlanmagan va bu masala muhokama qilinmagan.

Zero, FPKning 57-moddasida sud taraflarga dalillar to'plashda yordam berishi lozimligi qayd qilingan.

Javobgar (F.I.O.) fuqarolik ishi hujjatlarida mavjud bo'lgan arizasida yetkazilgan zarar miqdorini 4.000.000 so'm deb hisoblashini va bu miqdorni oylik ish haqidan to'lashga roziligini bildirgan.

Birinchi instansiya sudi shu arizani inobatga olib, 4.000.000 so'm uchun undirishni lozim topgan bo'lsada, bu summa qaysi mol-mulk uchun ekanligini aniqlamagan.

Da'vogar da'vo talabida yonib ketgan mol-mulk, uy jihozlari 10.000.000 so'mda undirib berishni so'ragan bo'lsa-da, birinchi instansiya sudi bu talabni muhokama qilmagan, aynan qanday mol-mulk ekanligini, shunday mol-mulk amalga bo'lgan-bo'lmaganligi va yong'in natijasida zarar yetgan-yetmaganligini aniqlamagan, aniqlangan holatlardan kelib chiqib, ularning qiymatini aniqlashga qaratilgan choralarni ko'rmagan, bu mol-mulk bo'yicha hal qiluv qarori qabul qilmagan.

Da'vogar tomonidan sudga da'vo ariza rus tilida kiritilgan. Dastlabki sud majlislari rus tilida olib borilgan va rus tilida sirtidan hal qiluv qarori chiqarilgan. Sirtidan hal qiluv qarori bekor qilingandan keyin esa fuqarolik ishi o'zbek tilida yuritilgan. Garchi, da'vogar vakili ishni o'zbek tilida yuritishga qarshilik bildirmagan va sud ishni o'zbek tilida ko'rgan bo'lsa-da, vakil tarjimon xizmati bilan ta'minlanmagan. Apellyatsiya shikoyatida ham, apellyatsiya protestida ham aynan ushbu holatga e'tiroz bildirilgan.

FPKning 312-moddasiga ko'ra, sudning qarorini apellyatsiya, kassatsiya va nazorat tartibida bekor qilishga quyidagilar asos bo'ladi: ish uchun ahamiyatga ega bo'lgan holatlar to'liq aniqlanmaganligi; sud aniqlangan deb hisoblagan, ish uchun ahamiyatga ega bo'lgan holatlarning isbotlanmaganligi; moddiy huquq normalari yoki protsessual huquq normalarining buzilganligi yoki noto'g'ri qo'llanilganligi.

Shu kodeksning 314-moddasiga ko'ra, protsessual huquq normalarining buzilganligi yoki noto'g'ri qo'llanilganligi ishning noto'g'ri hal etilishiga sabab bo'lgan yoki sabab bo'lishi mumkin bo'lgan taqdirdagina, hal qiluv qarori, ajrim yoki qarorning bekor qilinishiga asos bo'ladi.

Agar ish ko'rilayotganida ish yuritiladigan tilga doir qoidalar buzilgan bo'lsa.

FPKning 343-moddasini 3-bandiga ko'ra, sud ishni apellyatsiya tartibida ko'rib chiqqach, o'z ajrimi bilan FPK 314-moddasining ikkinchi qismida nazarda tutilgan asoslar mavjud bo'lgan taqdirda hal qiluv qarorini butunlay yoki qisman bekor qilishga va ishni birinchi instansiya sudiga yangidan ko'rib chiqish uchun yuborishga haqli.

Sudlov hay'ati yuqorida qayd etilganlarni inobatga olib, mazkur fuqarolik ishi yuzasidan chiqarilgan hal qiluv qarorini bekor qilishni, ishni qaytadan ko'rish uchun birinchi instansiya sudiga yuborishni lozim deb topadi.

Ishni qayta ko'rish davomida birinchi instansiya sudi yuqorida ko'rsatib o'tilgan kamchiliklarni bartaraf qilishi va to'plangan hujjatlar asosida ish bo'yicha qonuniy va asoslantirilgan xulosaga kelishi lozim bo'ladi.

Binobarin, FPKning 343-moddasini qo'llab, sudlov hay'ati

Ajrim qiladi:

Fuqarolik ishlari bo'yicha Mirzo Ulug'bek tumanlararo sudining 2014-yil 30-iyuldagi mazkur fuqarolik ishi yuzasidan chiqarilgan hal qiluv qarori bekor qilinsin va fuqarolik ishi boshqa tarkibda yangidan ko'rish uchun birinchi instansiya sudiga yuborilsin.

Apellyatsiya shikoyati qisman, apellyatsiya protesti to'liq qanoatlantirilsin.

Raislik etuvchi: imzo (F.I.O.)

Hay'at a'zolari: imzo (F.I.O.)

imzo (F.I.O.)

Apellyatsiya instansiyasi sud majlisi bayonnomasi

SUDLOV HAY'ATI MAJLISI BAYONNOMASI

2014-yil noyabr oyining 18-kuni Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudi apellyatsiya instansiyasi ochiq sud majlisida raislik etuvchi (F.I.O.), hay'at a'zolari (F.I.O.) va (F.I.O.)lardan iborat tarkibda, (F.I.O.)ning kotibaligida, Toshkent shahar prokurori yordamchisi (F.I.O.), advokat (F.I.O.) ishtirokida fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudining 2013-yil 19-iyuldagi da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.) Respublika ko'chmas mulk birjasiga nisbatan oldi-sotdi shartnomasini haqiqiy emas deb topish haqidagi da'vo arizasi, da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), Toshkent shahar Yakkasaroy tuman 6-sonli davlat notarial idorasiga nisbatan oldi-sotdi shartnomasini haqiqiy emas deb topish haqidagi da'vo arizasi, da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), Toshkent shahar Yakkasaroy tuman 6-sonli davlat notarial idorasi, Respublika ko'chmas mulk birjasi va (F.I.O.)ga nisbatan oldi-sotdi shartnomalarini haqiqiy emas deb topish, egalik huquqini belgilash, uydin ko'chirish va uyga kiritish haqidagi qo'shimcha da'vo arizasi bo'yicha yuritilgan fuqarolik ishi yuzasidan qabul qilingan hal qiluv qaroriga nisbatan javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.)lar tomonidan keltirilgan apellyatsiya shikoyatlari hamda Sirg'ali tuman prokurori tomonidan kiritilgan apellyatsiya protestini ko'rib chiqmoqda.

Raislik etuvchi sud majlisini ochib, qanday ish ko'rilishini e'lon qildi.

Kotib sudlov hay'ati, da'vogar (F.I.O.) va qo'shimcha javobgar ishonchli vakili (F.I.O.)ning, (F.I.O.)ning, (F.I.O.)ning kelganligini, qolgan taraflar tegishli tartibda ogohlantirilishiga qaramay kelmaganligini, Toshkent shahar adliya boshqarmasidan ishni ularning ishtirokisiz ko'rishni so'rab yozgan arizasi, Yakkasaroy tuman 6-sonli DNI notariusi (F.I.O.) tomonidan ariza kelib tushganligini ma'lum qildi.

Raislik etuvchi ishni kelmagan taraflar ishtirokisiz boshlashni muhokamaga qo'ydi.

E'tirozlar yo'q.

Sudlov hay'ati o'z joyida ajrim qiladi.

AJRIM

Mazkur ish kelmagan taraflar ishtirokisiz boshlansin.

Raislik etuvchi taraflar shaxsini aniqladi.

Da'vogar: (F.I.O.), 1967-yilda tug'ilgan, millati o'zbek, ma'lumoti oliy, i/j: vaqtincha ishsiz, ya/j.: Chilonzor tumani Chilonzor 16-mavzesi, 4-uy 135-xonadon.

-shaxsi bo'yicha savollar yo'q

Qo'shimcha javobgar (F.I.O.)ning vakili: (F.I.O.), 1956-yilda tug'ilgan, millati o'zbek, ma'lumoti o'rta, i/j.: nafaqada, ya/j.: Qashqadaryo viloyati Yakkabog' QFY.

-shaxsi bo'yicha savollar yo'q

Qo'shimcha javobgar: (F.I.O.), 1982-yilda Farg'ona viloyatida tug'ilgan, millati o'zbek, ma'lumoti oliy, i/j: uy bekasi, ya/j.: Yakkasaroy tumani Boshliq mavzesi 6-uy 102-xonadon.

-shaxsi bo'yicha savollar yo'q

Raislik etuvchi sudlov hay'ati tarkibini, kotib va Toshkent shahar prokurori yordamchisi (F.I.O.)ning ishtirokini e'lon qildi va raddiyalar keltirish huquqini tushuntirdi.

Raddiyalar bo'lmadi.

Raislik etuvchi taraflarga ularning protsessual huquq va majburiyatlarini tushuntirdi.

Protsessual huquq va majburiyatlar tushunarli.

Ma'ruzachi sudya (F.I.O.) ish materiallari yuzasidan ma'ruza qilib o'tdi.

Toshkent shahar prokurori yordamchisi (F.I.O.)ning fikri:

-Hurmatli sud, men ish bo'yicha keltirilgan protestni quvvatlayman.

R/etuvchi savoliga

Qo'shimcha javobgar (F.I.O.) Ishonchli vakil: (F.I.O.)ning bayoni:

Shikoyatni quvvatlayman, oldingi sud majlislarida bergan bayonotimni quvvatlayman, prokuror protestini quvvatlayman. (F.I.O.) nizoli xonadonni sotayotgan vaqtida unga nisbatan da'vo qiluvchi turmush o'rtog'i borligini bilmagan.

R/etuvchi savoliga qo'shimcha javobgar ishonchli vakil: (F.I.O.)ning bayoni:

Shikoyatni quvvatlayman, prokuror protestini quvvatlayman.

Savollar yo'q.

R/etuvchi savoliga da'vogar: (F.I.O.)ning bayoni:

Shikoyatga va protestga qarshiman, hal qiluv qarorini o'z kuchida qoldirishingizni so'rayman, rayosatga chaqiruv qog'ozi pochtdan kech keldi, shu sababli kela olmadim. Men jazo o'tash muassasidan 2011-yil 21-fevralda chiqqanman. 2012-yil 27, 28-fevralda Toshkent shahriga kelganimdan keyin mening uyim sotilganligini bilganman. Sobiq xotinim haqida ma'lumotim yo'q. Nizoli Boshliq mavzesidagi uy birinchi (F.I.O.)ga sotilgan, keyin u (F.I.O.)ga sotgan, u esa (F.I.O.)ga sotgan. 2-nizoli uy (F.I.O.)ga sotilgan. Ajrashganimni 2011-yil avgustda bilganman. 2011-yil 1-sudda o'zim qatnashganman, bizga olti oy muddat berilgan. Sudga 2013-yil 11-fevralda murojaat qilganman. (F.I.O.)ni 1984-yildan buyon taniyman. Javobgar bilan oila bo'lib yashaganimizni, farzandlarimiz borligini u bilardi.

Savollar yo'q.

Sudlov hay'ati maslahatlashib, o'z joyida ajrim qildi, kelmagan taraflar chaqirtirilishi zaruriyati bilan ishni ko'rish 2014-yil 25-noyabr soat 15-00ga qadar qoldirilsin.

2014-yil 25-noyabr sudlov hay'ati o'zgarmagan tarkibda da'vom etadi.

Kotib sud majlisiga (F.I.O.), (F.I.O.) va oldin kelgan taraflar kelganligini, lekin boshqalar kelmaganligini ma'lum qildi.

Raislik etuvchi ishni kelmagan taraflar ishtirokisiz ko'rishni muhokamaga qo'ydi.

E'tirozlar yo'q.

Sudlov hay'ati o'z joyida ajrim qiladi.

AJRIM

Mazkur ish kelmagan taraflar ishtirokisiz ko'rilsin.

Yangi kelgan taraflar shaxsi aniqlanmoqda.

Javobgar: (F.I.O.), 1960-yilda tug'ilgan, millati o'zbek, ma'lumoti oliy, i/j: APUAT byuro boshlig'i
yashash joyi: Mirobod tumani A.Fitrat ko'chasi
40-b uy, 40-xonadon.

Shaxsi bo'yicha savollar bo'lmadi

Javobgar: (F.I.O.), 1988-yilda tug'ilgan, millati

o'zbek, ma'lumoti o'rta, i/j: "Yevro-fud" firmasida
ombor mudiri, yashash joyi: Uchtepa tumani
4-tor Bositxon ko'chasi 16-uy.

Shaxsi bo'yicha savollar bo'lmadi.

Raislik etuvchi sudlov hay'ati tarkibini, kotib va Toshkent shahar prokurori yordamchisi (F.I.O.)ning ishtirokini e'lon qildi va raddiyalar keltirish huquqini tushuntirdi.

Raddiyalar bo'lmadi.

Raislik etuvchi taraflarga ularning protsessual huquq va majburiyatlarini tushuntirdi.

Protsessual huquq va majburiyatlar tushunarli.

Ma'ruzachi sudya (F.I.O.) ish materiallari yuzasidan ma'ruza qilib o'tdi.

Toshkent shahar prokurori yordamchisi (F.I.O.)ning fikri:

– Hurmatli sud, men ish bo'yicha keltirilgan protestni quvvatlayman.

R/etuvchi savoliga

(F.I.O.):

– Hal qiluv qarorini to'g'ri deb hisoblayman, shikoyatni rad etishingizni so'rayman. Men hech kimdan uy sotib olmaganman, (F.I.O.) mening nomimga nizoli uyni rasmiylashtirgan va mening nomimdan sotgan. (F.I.O.) va (F.I.O.) mening qarindoshlarim, men ularning er-xotin ekanligini va farzandlari borligini bilganman.

– Men nizoli uy bo'yicha pul bermaganman va olmaganman. Men notariusda qog'ozga o'qimasdan qo'l qo'yanman. Uy (F.I.O.)ning nomidaligini bilmaganman. Men (F.I.O.) qo'lidan hech qanday hujjat olmaganman. (F.I.O.)ning eri borligini bilardim, lekin u nizoli uy sotilishiga qarshiligini bilmaganman. Men (F.I.O.)dan pul olmaganman, pulni (F.I.O.) olgan.

– Nizoli xonadon (F.I.O.)niki deb o'ylaganman, (F.I.O.)ning o'sha paytda Toshkentda propiskasi bor edi, shuning uchun uning nomiga rasmiylashtirilgan deb o'ylaganman.

(F.I.O.) bunday shartnomaga rozi emasligini bilmaganman va notarius aybdor deb bilaman.

Savollar bo'lmadi.

Raislik etuvchi savoliga javobgar (F.I.O.):

– sudning hal qiluv qarorini noqonuniy va asossiz deb bilaman, apellyatsiya shikoyatini qanoatlantirib berishingizni so'rayman. (F.I.O.) ni mendan qarzi bo'lgan. Qarzi evaziga uyni bergan, ustiga pul to'laganman. Notariusga (F.I.O.) ayollari bilan kelgan. Uy egasi (F.I.O.) deb o'ylaganman.

Qo'shimcha ariza va iltimosnomalar bo'lmadi.

Toshkent shahar prokurori yordamchisi (F.I.O.)ning fikri:

Hurmatli sud, men ish hujjatlari bilan tanishib chiqib, ish bo'yicha keltirilgan protestni quvvatlayman.

Sudlov hay'ati maslahatxonada qoladi va u yerdan chiqib raislik etuvchi ajrimni o'qib eshittirdi. Taraflarga shikoyat keltirish tartibi va muddatlari tushuntirildi.

Sudlov hay'ati majlisi yopiq deb e'lon qilindi.

Raislik etuvchi: imzo (F.I.O.)

Kotib: imzo (F.I.O.)

Toshkent viloyati fuqarolik ishlari bo'yicha sudiga

Da'vogar: Toshkent viloyati Toshkent tumani
Yusupov ko'chasi 73-uyda yashovchi (F.I.O.)dan

XUSUSIY SHIKOYAT

(Fuqarolik ishlari bo'yicha Zangiota tumanlararo sudining 2014-yil 20-sentabrdagi ish yuritishni tugatish to'g'risidagi ajrimiga nisbatan)

Fuqarolik ishlari bo'yicha Zangiota tumanlararo sudining 2014-yil 20-sentabrdagi ajrimiga ko'ra, mening (F.I.O.) ga nisbatan 3.000.000 so'm qarzni undirish to'g'risidagi da'vo talabim bo'yicha qo'zg'atilgan fuqarolik ishi javobgarning vafoti tufayli ish yuritishdan tugatilgan edi. Sud ishni tugatishga nizoli huquqiy munosabatni boshqalarga o'tkazishga yo'l qo'yish imkoniyati yo'qligini asos qilib ko'rsatgan.

Sudning ajrimini quyidagi holatlarga ko'ra asossiz deb hisoblayman:

Marhum javobgar (F.I.O.) o'ziga to'q bo'lib, juda badavlat yashagan. Uning butun mol-mulki ikkinchi xotinidan tug'ilgan yakka o'g'li (F.I.O.) ga meros bo'lib o'tgan. Men bu haqda sud taftishi jarayonida bayon qilgan bo'lsam-da, sud bayonnomasida bu holat qayd qilinmagan, ajrimda esa "javobgarning vafotidan so'ng nizoli huquqiy munosabatni qabul qiluvchi shaxs bo'lmaganligi sababli ish yuritish tugatildi", degan xulosaga kelingan. Vaholanki, sud qarzni to'lashga qodir bo'lgan javobgarning merosxo'r o'g'li (F.I.O.) ni sud taftishiga jalb qilinishi haqida iltimos qilinsa-da, biroq bunga sud e'tibor bermadi.

Yuqoridagilarga ko'ra, FPKning 346–347-moddalariga asosan

SO'RAYMAN:

Fuqarolik ishlari bo'yicha Zangiota tumanlararo sudining 2014-yil 20-sentabrdagi ajrimini bekor qilib, shu sudga boshqa tarkibda ishni yangidan ko'rish uchun yuborilishini.

Ilova:

1. (F.I.O.) marhum javobgarining o'g'li ekanligi haqida ma'lumot.
2. Merosni qabul qilganligi haqida ma'lumot.
3. Xususiy shikoyatning nusxasi.
4. Davlat boji to'langanligi to'g'risida hujjat.

2014-yil 25-sentabr

imzo

(F.I.O.)

XIII BOB BO'YICHA ILOVALAR

Kassatsiya shikoyati namunasi

Fuqarolik ishlari bo'yicha
Toshkent shahar sudiga

Arizachi: (F.I.O.)

Manzil: Toshkent shahar Yunusobod
Tumani 10- mavze 2-uy

KASSATSIYA SHIKOYATI

(Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Mirzo Ulug'bek tumanlararo
sudining 2014-yil 4-yanvar kunidagi hal qiluv qaroriga nisbatan)

Men sudga ariza bilan murojaat qilib, yuridik ahamiyatga ega bo'lgan qarindoshlik faktini belgilashni so'raganman.

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Mirzo Ulug'bek tumanlararo sudining 2014-yil 4-yanvar kunidagi hal qiluv qaroriga asosan arizam qanoatlantirilmadi.

1983-yil 21-sentabr kuni vafot etgan marhuma (F.I.O.) 1931-yil tug'ilgan (F.I.O.) ning opasi ekanligi haqidagi qarindoshlik fakti belgilangan.

Aniqlangan holatlarga ko'ra, Toshkent shahar Yunusobod tumani 4-Magnitogorsk ko'chasi 23-uy 1947-yil 7-iyuldagi 1411-sonli qurilish shartnomasiga asosan fuqaro (F.I.O.) ga qurilish uchun ajratilgan.

Turar joy mulkdori (F.I.O.) 1983-yilda vafot etgan. (F.I.O.) ning turmush o'rtog'i (F.I.O.) ning o'lim guvohnomasini topish imkoni bo'lmadi.

1956-yil 13-iyun kunida 74-son bilan qayd qilingan dalolatnoma yozuviga asosan (F.I.O.) va men (F.I.O.) qonuniy nikohdan o'tib oila qurganmiz.

Turar joy mulkdori (F.I.O.) ning farzandlari bo'lmagan, umrining oxiriga qadar mening oilam qaramog'ida bo'lganligi haqida mahalla qo'mitasidan dalillar taqdim qilingan.

Birinchi instansiya sudi mening meros mulkini rasmiylashtirish imkonim bo'lmaganligi, chunki turmush o'rtog'im (F.I.O.) va mulkdor (F.I.O.) larning tug'ilganlik guvohnomalarini topilmaganligini inobatga olmadi.

Birinchi instansiya sudi "Meros olish maqsadida qarindoshlik munosabatlarini belgilashda sudlar vorislik huquqi qonun-qoidalari bilan o'rnatiladigan qarindoshlik doirasidan kelib chiqishlari kerak. Qonun bo'yicha yoki vasiyat bo'yicha voris bo'lmagan shaxslarning qarindoshlik munosabatlari yuridik ahamiyatga ega emas va ularning qarindoshlik munosabatlari fakti sud tomonidan belgilanishi mumkin emas", deb arizamni rad etdi.

Yuqoridagilarga asosan, Sizlardan

SO'RAYMAN

Birinchi instansiya sudining mazkur fuqarolik ishi bo'yicha qabul qilgan hal qiluv qarorini bekor qilishni va fuqarolik ishini boshqa tarkibda qayta ko'rish uchun birinchi instansiya sudiga yuborishni

2014-yil 4-mart
(F.I.O.)

imzo

Kassatsiya protesti namunasi

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
PROKURATURASI
TOSHKENT SHAHAR UCHTEPA
TUMAN PROKURATURASI
Toshkent shahar Uchtepa
tumani 2-mavze 5-uy

Fuqarolik ishlari bo'yicha
Toshkent shahar sudiga

2014-yil 15-oktabr
09/314

KASSATSIYA PROTESTI

(Fuqarolik ishlari bo'yicha Uchtepa tumanlararo sudining "Mardlik Servis kommunal" XUJMSH ning javobgar Pavlovets Faina Vasilyevnaga nisbatan kommunal qarzni undirish haqidagi fuqarolik ishi yuzasidan 2014-yil 29-iyul kuni sirdan chiqarilgan hal qiluv qaroriga nisbatan)

Da'vogar "Mardlik Servis kommunal" XUJMSH sudga javobgar (F.I.O.)ga nisbatan kommunal qarzni undirish haqida da'vo talabi bilan murojaat etgan.

Fuqarolik ishlari bo'yicha Uchtepa tumanlararo sudining 2014-yil 29-iyuldagi sirtidan chiqargan hal qiluv qaroriga ko'ra, da'vogar "Mardlik Servis kommunal" XUJMSHning da'vo talabi-qanoatlantirilgan.

Javobgar (F.I.O.) dan da'vogar "Mardlik Servis kommunal" XUJMSH foydasiga 299.800 so'm miqdorida kommunal qarzi undirilgan.

Javobgar (F.I.O.) davlat boji to'lashdan ozod etilgan.

FPK 224-moddasiga muvofiq, sud majlisining vaqti va joyi to'g'risida tegishli tartibda xabardor qilingan javobgar sud majlisiga kelmagan taqdirda, da'vogar e'tiroz bildirmasa, ish sirtidan ish yuritish tartibida ko'rilishi mumkin. Ishni bunday tartibda ko'rish haqida sud ajrim chiqaradi. Javobgar tegishli tartibda xabardor qilinganligi haqida ishda ma'lumot bo'lishi lozim.

Birinchi instansiya sudi, ishni sirtidan ko'rish haqida xulosaga kelgan bo'lsa-da, ish hujjatlarida, javobgarga da'vogarning vakili orqali chaqiruv qog'ozini berib qo'yish uchun berilgan, ammo mazkur chaqiruv qog'ozini (F.I.O.) olganligi va u sud majlisining vaqti va joyi haqida tegishli ocholantirilganligi haqidagi ma'lumotlar mavjud emas.

Shuningdek, Uchtepa tumani Chilonzor dahasi 9-mavze 13-uy 6-xonadon javobgarga tegishli ekanligini tasdiqlovchi biror-bir hujjat mavjud emas.

FPK 314-moddasi 2-qismi 2-bandiga muvofiq, protsessual huquq normalarining buzilganligi yoki noto'g'ri qo'llanganligi ishning noto'g'ri hal etilishiga sabab bo'lgan yoki sabab bo'lishi mumkin bo'lgan taqdirdagina hal qiluv qarori, ajrim yoki qarorning bekor qilinishiga asos bo'ladi. Agar ish sud muhokamasida ishtirok etish huquqiga ega bo'lgan, ammo sud majlisining vaqti va joyi to'g'risida xabar berilmagan shaxslardan birortasining yo'qligida ko'rilgan bo'lsa, hal qiluv qarori, ajrim, qaror majburiy tartibda bekor qilinishi shart.

SO'RAYMAN:

Mazkur fuqarolik ishi yuzasidan chiqarilgan fuqarolik ishlari bo'yicha Uchtepa tumanlararo sudining 2014-yil 29-iyul kungi hal qiluv qarorini bekor qilishni va ish mazmunan ko'rish uchun birinchi instansiya sudiga yuborishni.

Ilova:

- 1) Fuqarolik ishlari bo'yicha Uchtepa tumanlararo sudining 2014-yil 29-iyul kungi hal qiluv qaroridan nusxa;
- 2) keltirilgan protestdan ikki nusxa.

Uchtepa tumani prokurori:

imzo

(F.I.O.)

Kassatsiya shikoyatini (protestini) harakatsiz qoldirish to'g'risidagi ajrim**AJRIM**

2012-yil 16-iyul kuni fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudi sudyasi (F.I.O.) javobgar (F.I.O.) ning kassatsiya shikoyatini qabul qilish masalasini muhokama qilib, quyidagilarni

A n i q l a d i:

Da'vogar (F.I.O.) javobgar Sirg'ali tuman hokimiyati va boshqalarga nisbatan hokim qarorini haqiqiy emas deb topish haqidagi da'vo talablari bilan sudga murojaat qilgan.

Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudining 2012-yil 27-iyuldagi hal qiluv qarori bilan da'vogar (F.I.O.) ning da'vo talablari qisman qanoatlantirilgan.

Ushbu hal qiluv qaroridan javobgar (F.I.O.) norozi bo'lib, unga nisbatan kassatsiya tartibida shikoyat keltirgan. (F.I.O.) mazkur kassatsiya shikoyatini bir nusxada bergan.

FPK ning 348³-moddasiga asosan kassatsiya shikoyati yoki protesti ishda ishtirok etuvchi shaxslarning soniga mutanosib miqdordagi nusxalari bilan sudga beriladi.

Sudya, zarur hollarda, kassatsiya shikoyati bergan shaxs yoki kassatsiya protesti keltirgan prokuror zimmasiga kassatsiya shikoyati yoki protestiga ilova qilingan yozma materiallarning nusxalarini ishda ishtirok etuvchi shaxslar soniga mutanosib miqdorda taqdim etish majburiyatini yuklashi mumkin.

FPK ning 348⁵- moddasiga muvofiq agar kassatsiya shikoyati berish yoki protesti keltirish paytida FPKning 348³ - va 348⁴- moddalari talablari buzilishiga yo'l qo'yilgan bo'lsa yoki davlat boji to'lashdan ozod qilinmagan shaxs shikoyat berganlik uchun boj to'lamagan bo'lsa, kassatsiya shikoyati yoki protesti harakatsiz qoldiriladi.

Kassatsiya shikoyati yoki protestini harakatsiz qoldirish to'g'risida sudya bu shikoyat yoki protestning harakatsiz qoldirilishiga asos bo'lgan kamchiliklarni va ularni tuzatish uchun berilgan muddatni ko'rsatib ajrim chiqaradi.

Agar shikoyat bergan yoki protest keltirgan shaxs ajrimda ko'rsatilgan kamchiliklarni belgilangan muddatda tuzatsa, shikoyat yoki protest dastlab sudga taqdim etilgan kunda berilgan hisoblanadi. Aks holda, shikoyat yoki protest berilmagan hisoblanib, shikoyat bergan yoki protest keltirgan shaxsga qaytariladi va bu haqda ajrim chiqariladi.

Yuqorida ko'rsatilgan qonun talabidan kelib chiqib, javobgar (F.I.O.) ning kassatsiya shikoyatini harakatsiz qoldirishni va yuqorida ko'rsatilgan kamchiliklarni bartaraf qilish uchun unga 10 kunlik muddat berishni lozim topaman.

Yuqoridagilarga asosan va FPK ning 348³-, 348⁵-, 237–238-moddalarini qo'llab,

Ajrim qilaman:

Javobgar (F.I.O.)ning apellyatsiya shikoyati harakatsiz qoldirilsin va kamchiliklarni bartaraf etish uchun javobgarga 10 kunlik muddat berilsin.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

Birinchi instansiya sudining sud qarori ijrosini (agar u ijro etilmagan bo'lsa) ish kassatsiya tartibida ko'rilguniga qadar to'xtatib qo'yishi to'g'risida ajrimi namunasi

AJRIM

(hal qiluv qarorining ijrosini to'xtatib turish to'g'risida)

2014-yil 20-noyabr kunda Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Shayxontohur tumanlararo sudi o'z binosida ochiq sud majlisida raislik etuvchi sudya (F.I.O.), (F.I.O.) ning kotibligida, da'vogar (F.I.O.) ning javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.) ga nisbatan uyga kiritish, turar joyga nisbatan foydalanish huquqi va tartibini belgilash haqidagi da'vo arizasi bo'yicha yuritilgan 1-3927/14-sonli fuqarolik ishi bo'yicha (F.I.O.)ning kassatsiya shikoyati va u yuzasidan hal qiluv qarorining ijrosini to'xtatib turish masalasini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Sudga da'vogar (F.I.O.) javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)ga nisbatan uyga kiritish, turar joyga nisbatan foydalanish huquqi va tartibini belgilash haqidagi da'vo arizasi bilan murojaat qilgan.

Fuqarolik ishlari bo'yicha Shayxontohur tumanlararo sudining 2014-yil 23-sentabr kunidagi hal qiluv qarori bilan (F.I.O.) ning da'vo arizasi qanoatlantirilgan.

Mazkur hal qiluv qarori ustidan (F.I.O.) tomonidan kassatsiya shikoyati keltirilgan.

FPKning 348⁶-moddasi 1-qismi 3-bandiga ko'ra, sudya yoki sud raisi sud qarori ijrosini (agar u ijro etilmagan bo'lsa) ish kassatsiya tartibida ko'rilgunga qadar to'xtatib qo'yishi va bu xususda manfaatdor shaxslar, tashkilotlarni xabardor etishi shart.

Qayd etilganlardan kelib chiqib, sud hal qiluv qarorining ijrosini ish kassatsiya tartibida ko'rilgunga qadar to'xtatib turishni va bu xususda manfaatdor shaxslar, tashkilotlarni xabardor etishni lozim deb topadi.

Yuqoridagilarga ko'ra, FPKning 348⁶-, 237–238-moddalariga asosan, sud

Ajrim qiladi:

Da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)ga nisbatan uyga kiritish, turar joyga nisbatan foydalanish huquqi va tartibini belgilash haqidagi da'vo arizasi bo'yicha yuritilgan 1-3927/14-sonli fuqarolik ishi bo'yicha sudning 2014-yil 23-sentabrdagi hal qiluv qarorining ijrosi ish kassatsiya tartibida ko'rilgunga qadar to'xtatib turilsin va bu xususda manfaatdor shaxslar, tashkilotlar xabardor etilsin.

Ajrimdan norozi tomon 10 kunlik muddat ichida Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga shu sud orqali xususiy shikoyat yoki xususiy protest keltirishi mumkin.

Raislik etuvchi:

imzo

(F.I.O.)

Kassatsiya instansiyasi ish yuritishni tugatish to'g'risidagi ajrimi nusxasi**AJRIM**

2010-yil avgust oyining 27-kuni fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudining apellyatsiya instansiyasi ochiq sud majlisida raislik etuvchi (F.I.O.), hay'at a'zolari (F.I.O.) , (F.I.O.)lardan iborat tarkibda, (F.I.O.)ning kotibligida, Toshkent shahar prokurori yordamchisi (F.I.O.)ning ishtirokida, fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudining 2008-yil 10-sentabr kunidagi da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.)ga nisbatan qarz shartnomasini haqiqiy emas deb topish haqidagi 1-2921/08-sonli fuqarolik ishi yuzasidan kassatsiya shikoyatini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Sudga da'vogar (F.I.O.) javobgarlar (F.I.O.) ga nisbatan qarz shartnomasini haqiqiy emas deb topish haqidagi da'vo arizasi bilan murojaat etgan.

Birinchi instansiya sudi tomonidan da'vo talablari to'liq qanoatlantirilgan va qarz shartnomasi haqiqiy emas deb topilgan.

Mazkur hal qiluv qaroridan norozi bo'lib, javobgar (F.I.O.) kassatsiya shikoyati bilan murojaat qilgan.

Kassatsiya sudi majlisida javobgar (F.I.O.) haqiqatan ham da'vogarga 10.000.000 so'm qarz berganligini, lekin bugun qarzning qolgan qismi ham to'langanligi sababali kassatsiya shikoyatidan voz kechishini yozma ma'lum qildi.

FPKning 348¹⁰- moddasiga asosan kassatsiya shikoyati bergan shaxs uni to'ldirish, o'zgartirish yoki undan voz kechishga haqli.

Shuningdek, agar hal qiluv qarori ustidan boshqa shaxslar shikoyat bermagan bo'lsa, shikoyatdan voz kechish qabul qilinganligi to'g'risida va protest qaytarib olingan taqdirda, kassatsiya instansiyasi sudi ajrim chiqarib, kassatsiya tartibida ish yuritishni tugatishi belgilangan.

Yuqoridagilarga ko'ra, FPKning 348¹⁰ -,348¹⁵-moddalarini qo'llab, kassatsiya sudlov hay'ati

Ajrim qiladi:

Javobgar (F.I.O.)ning kassatsiya shikoyatidan voz kechishi qabul qilinsin.

Javobgar (F.I.O.)ning kassatsiya shikoyatidan voz kechishi munosabati bilan kassatsiya instansiyasida ish yuritish tugatilsin.

Raislik etuvchi: imzo (F.I.O.)

Hay'at a'zolari: imzo (F.I.O.)

imzo (F.I.O.)

Kassatsiya instansiyasining ajrimi nusxasi

Ma'ruzachi: sudya (F.I.O.)

AJRIM 4-61/14

2014-yil yanvar oyining 27-kuni fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudi kassatsiya instansiyasi, ochiq sud majlisida raislik etuvchi (F.I.O.), hay'at a'zolari (F.I.O.), (F.I.O.)lardan iborat tarkibda, (F.I.O.)ning kotibligida, tomonlardan Toshkent shahar prokurori yordamchisi (F.I.O.), advokat (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.)lar ishtirokida da'vogar (F.I.O.), (F.I.O.) , (F.I.O.), (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan uyga kiritish va foydalanish tartibini belgilash haqidagi da'vo arizasi, da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan umumiy mol-mulkning $\frac{1}{2}$ qismiga egalik huquqini va foydalanish tartibini belgilash haqidagi qo'shimcha da'vo arizasi, da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan umumiy mol-mulkni bo'lish haqidagi hamda javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.) o'g'liga nisbatan uy-joydan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish haqidagi qarshi da'vo arizalari bo'yicha yuritilgan fuqarolik ishi yuzasidan fuqarolik ishlari bo'yicha Shayxontohur tumanlararo sudining 2013-yil 21-oktabr kunidagi hal qiluv qaroriga nisbatan javobgar (F.I.O.) tomonidan keltirilgan kassatsiya shikoyatini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Da'vogar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.)lar javobgar (F.I.O.)ga nisbatan uyga kiritish va foydalanish tartibini belgilash haqidagi da'vo arizasi bilan sudga murojaat qilganlar.

Da'vogar (F.I.O.) javobgar (F.I.O.)ga nisbatan umumiy mol-mulkning $\frac{1}{2}$ qismiga egalik huquqini va foydalanish tartibini belgilash haqidagi qo'shimcha da'vo arizasi bilan sudga murojaat qilgan.

Da'vogar (F.I.O.) javobgar (F.I.O.)ga nisbatan umumiy mol-mulkni bo'lish haqidagi, javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.)ga nisbatan uy-joydan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish haqidagi qarshi da'vo arizasi bilan sudga murojaat qilgan.

Fuqarolik ishlari bo'yicha Shayxontohur tumanlararo sudining 2011-yil 21-oktabrdagi hal qiluv qaroriga asosan da'vogarlar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.)ning uyga kiritish va foydalanish tartibini belgilash haqidagi da'vo arizasi qisman qanoatlantirilgan.

Da'vogarlar (F.I.O.) olti nafar farzandlari – (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.)lar bilan birgalikda Toshkent shahar Olmazor tumani Tansiqboyeva 1-mavze 5-uy 4-xonadonga kiritib qo'yilganlar va uy-joydan umumiy foydalanish tartibi belgilangan.

Da'vo arizaning kamida uchta xonani foydalanish uchun biriktirish qismi rad qilingan.

Da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.)ga nisbatan uy-joydan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish haqidagi qarshi da'vo arizasini qanoatlantirish rad qilingan.

Mazkur hal qiluv qaroriga nisbatan javobgar (F.I.O.) tomonidan kassatsiya shikoyati keltirilib, shikoyatda hal qiluv qarorini bekor qilish va ishni yangitdan ko'rish uchun qaytarishni so'ragan.

Kassatsiya sudlov hay'ati majlisida da'vogar (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)larning ishonchli vakili (F.I.O.) kassatsiya shikoyatini tan olmasdan, uni rad qilishni so'radi.

Kassatsiya sudlov hay'ati majlisida javobgar (F.I.O.) kassatsiya shikoyatini quvvatlab, uni qanoatlantirishni so'radi.

Kassatsiya sudlov hay'ati majlisida javobgar (F.I.O.) kassatsiya shikoyatini quvvatlab, uni qanoatlantirishni so'radi.

Kassatsiya sudlov hay'ati majlisida javobgar (F.I.O.) kassatsiya shikoyatini quvvatlab, uni qanoatlantirishni so'radi.

Sudlov hay'ati mazkur fuqarolik ishi bo'yicha ma'ruzachi sudya (F.I.O.)ning ma'ruzasini, Toshkent shahar prokurori yordamchisi (F.I.O.)ning kassatsiya protestini quvvatlab bergan fikrini va advokatlar fikrini tinglab, ish hujjatlarini tahlil qilib quyidagi xulosaga keladi.

FPKning 348-13-moddasiga asosan ishni kassatsiya tartibida ko'rayotganida sud birinchi instansiya sudi hal qiluv qarorining qonuniy, asosli va adolatli ekanligini kassatsiya shikoyati yoki protestining vajlari hamda ular yuzasidan bildirilgan e'tirozlar doirasida tekshiradi. U yangi dalillarni o'rganib chiqishi va yangi faktlarni aniqlashi mumkin.

Aniqlangan holatlarga ko'ra, da'vogar (F.I.O.) javobgar (F.I.O.) bilan 1989-yil 10-iyunda qonuniy nikohdan o'tib turmush qurishgan. Ularning birgalikdagi turmushlaridan olti nafar farzandlari bor: 1990-y.t. (F.I.O.), 1992-y.t. (F.I.O.), 1993-y.t. (F.I.O.), 1996-y.t. (F.I.O.), 2006-y.t. (F.I.O.) va 2008-y.t. (F.I.O.).

Taraflar turmushlari davomida Toshkent shahar Olmazor tumani Tansiqboyev 1-mavze 5-uy 4-xonadonda yashaganlar. Mazkur turar joy 2002-yil 7-martda tasdiqlangan vasiyatnoma bo'yicha vorislik haqidagi guvohnomaga asosan javobgar (F.I.O.)ga tegishli.

Oilada kelib chiqqan kelishmovchiliklar natijasida da'vogar (F.I.O.) farzandlari bilan 2010-yilning iyun oyida nizoli uydan chiqib ketishga majbur bo'lgan.

O'zbekiston Respublikasi Uy-joy kodeksining 32-moddasiga asosan uy, kvartira mulkdorining oila a'zolari, shuningdek, u bilan doimiy yashayotgan fuqarolar, agar ularni ko'chirib kelgan paytda yozma ravishda boshqa hol qayd etilgan bo'lmasa, uydagi, kvartiradagi xonalardan mulkdor bilan teng foydalanishga haqlidirlar.

Turar joy mulkdorining oila a'zolari deb u bilan doimiy birga yashayotgan xotini (eri) va ularning farzandlari tan olinadi. Er-xotinning ota-onasi, shuningdek, mulkdor bilan doimiy yashayotgan oilali farzandlari, agar ilgari bu huquqqa ega bo'lmagan bo'lsalar, faqat o'zaro kelishuvga binoan mulkdorning oila a'zosi deb tan olinishlari mumkin.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2001-yil 14-sentabrdagi "Uy-joy nizolari bo'yicha sud amaliyoti haqida"gi 22-sonli qarorining 5-bandi uchinchi va to'rtinchi qismlariga ko'ra, uyga yashash uchun kiritish hamda turar joydan foydalanishga bo'lgan huquqini yo'qotgan deb topish to'g'risidagi da'volarni hal etishda sud turar joyga da'vo qiluvchi shaxs O'zbekiston Respublikasi Uy-joy kodeksining 32-moddasi 2- va 3-qismlarida qayd etilgan shaxslar safiga kirishi yoki boshqa asos bo'yicha uyda yashashga bo'lgan huquqiy holatlarini, qanday sabablarga ko'ra yashamayotganligini va da'voni to'g'ri hal qilish uchun ahamiyatga ega bo'lgan boshqa holatlarni aniqlashlari lozim.

Da'vogar (F.I.O.) ushbu turar joyda 1990-yil 10-apreldan beri doimiy ravishda farzandlari bilan ro'yxatdan o'tgan holda mulkdor (F.I.O.)ning oila a'zosi sifatida yashab, foydalanib kelgan.

Birinchi instansiya sudi mazkur holatlarga huquqiy baho bergan holda da'vogarlar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.)larning uyga kiritish haqidagi talablari

asosli degan xulosaga kelib, uni qanoatlantirishni lozim topgan va turar joyni umumiy foydalanishga qoldirgan. Apellyatsiya instansiyasi ushbu xulosalar bilan kelishadi.

Da'vogarlarining uy-joyning kamida uchta xonasini biriktirish haqidagi da'vo talablarini muhokama qilgan birinchi instansiya sudi bu talablar bilan kelishmagan va uni rad qilgan. Apellyatsiya sudlov hay'ati ushbu xulosalar bilan kelishgan holda turar joy ulushli mulk bo'lmaganligi sababli uchta xonasini biriktirib foydalanish tartibi belgilanishi mulkdorning huquq va manfaatlariga zid bo'lishini ta'kidlaydi.

O'zbekiston Respublikasi Uy-joy kodeksining 52-moddasiga muvofiq, munitsipal, idoraviy uy-joy fondi va aniq maqsadli kommunal uy-joy fondining uylaridagi turar joyni ijaraga oluvchi, uning oila a'zolari yoki ijaraga oluvchi bilan doimiy yashayotgan fuqarolar vaqtincha bo'lmaganida turar joy olti oy muddat davomida ularning hisobida saqlanib turadi.

Javobgar (F.I.O.) farzandlari bilan nizoli turar joy ro'yxatiga mulkdorning roziligi bilan kiritilgan. Mulkdorning oila a'zosi hisoblanadilar. Mazkur holatlardan kelib chiqqan birinchi instansiya sudi da'vogar (F.I.O.) ning uy-joydan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish haqidagi qarshi da'vo talablarini rad qilishini lozim topgan.

Kassatsiya sudlov hay'ati tomonidan nizoli turar joyning xususiylashtirish hujjatlari olib o'rganilganda, turar joyni xususiylashtirishda da'vogar (F.I.O.) ishtirok etganligi, uning farzandi (F.I.O.) esa doimiy ro'yxatda turganligi aniqlandi. Garchi turar joyga nisbatan vorislik guvohnomasi rasmiylashtirilgan bo'lsa-da, kadastr xizmati ma'lumotiga qaraganda ushbu guvohnoma davlat ro'yxatidan o'tkazilmagan. Ya'ni turar joyga to'liq mulk huquqi vujudga kelmagan.

Mazkur holatni ham inobatga olgan sudlov hay'ati birinchi instansiya sudining xulosalari bilan kelishadi.

FPKning 348¹⁵-moddasiga asosan, sud ishni kassatsiya tartibida ko'rib chiqqach, o'z ajrimi bilan: hal qiluv qarorini o'zgarishsiz qoldirishga, shikoyat yoki protestni esa qanoatlantirmaslikka haqli.

Yuqoridagilarga asosan va FPKning 348¹⁵ -moddasiga amal qilib sudlov hay'ati

Ajrim qiladi:

Mazkur fuqarolik ishi bo'yicha Toshkent shahar Shayxontohur tumanlararo sudining 2011-yil 21-oktabr kunidagi hal qiluv qarori o'zgarishsiz, kassatsiya shikoyati qanoatlantirilmagan qoldirilsin.

Raislik etuvchi: imzo (F.I.O.)

Hay'at a'zolari: imzo (F.I.O.)

imzo (F.I.O.)

Kassatsiya instansiya si sud majlisi bayonnomasi namunasi**SUDLOV HAY'ATI MAJLISI BAYONNOMASI**

2014-yil noyabr oyining 1-kuni, fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudi o'z binosida, ochiq sud majlisida raislik etuvchi: (F.I.O.), hay'at a'zolari: (F.I.O.) va (F.I.O.)lardan iborat tarkibda, (F.I.O.)ning kotibligida, Toshkent shahar prokurorining yordamchisi (F.I.O.) ishtirokida fuqarolik ishlari bo'yicha Shayxontohur tumanlararo sudining da'vogar O'zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi Kengashining (F.I.O.)ning manfaatini ko'zlab javobgar "Toshkent metropoliteni" davlat unitar korxonasiga nisbatan ish haqini undirish haqidagi fuqarolik ishi yuzasidan 2014-yil 29-sentabr kungi qabul qilingan hal qiluv qaroriga Shayhontohur tuman prokuraturasi tomonidan keltirilgan kassatsiya protestini fuqarolik ishi hujjatlariga qo'shib ko'rib chiqdi.

Raislik etuvchi sudlov hay'ati majlisini ochib, qanday fuqarolik ishi ko'rilishini e'lon qildi.

Kotib sud majlisiga taraflar kelganligini ma'lum qildi.

Taraflar shaxsi aniqlandi.

Da'vogar vakillari: (F.I.O.) Andijon shahar 1983 y.t., millati – o'zbek, ma'lumoti oliy, i/j.: O'zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi Kengashida - bosh yuriskonsult, manzil: Toshkent shahar Buxoro ko'chasi 24-uy.

Shaxsi bo'yicha savollar yo'q.

(F.I.O.) Toshkent viloyatida 1986 y.t., millati–o'zbek, ma'lumoti oliy, i/j.: O'zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi Kengashida yetakchi yuriskonsult, manzil: Toshkent shahar Buxoro ko'chasi 24-uy.

Shaxsi bo'yicha savollar yo'q.

Da'vogar: (F.I.O.), Toshkent shahrida 1956 y.t., millati–o'zbek, ma'lumoti oliy, i/j.: "Toshkent metropoliteni" davlat unitar korxonasida mexanik, Toshkent shahar Hamza tumani Farg'ona yo'li ko'chasi 4-uy 23-xonadonda va Toshkent shahar Hamza tumani Zangori 2- tor ko'cha 11-uyda yashaydi.

Shaxsi bo'yicha savollar yo'q.

Javobgar vakillari: (F.I.O.) Toshkent shahrida 1955 y.t., millati–o'zbek, malumoti–oliy, i/j.: "Toshkent metropoliteni" davlat unitar korxonasida bo'lim boshlig'i, ya/j: Toshkent shahar Uchtepa tumani Tinchlik 2-tor ko'cha 24-uy.

Shaxsi bo'yicha savollar yo'q.

(F.I.O.) Toshkent shahar, 1962 y.t., millati–o'zbek, ma'lumoti–oliy, i/j.: "Toshkent metropoliteni" davlat unitar korxonasida yurist, ya/j.: Toshkent shahar Mirzo Ulugbek tumani Qorasuv-1 35-uy 17-xonadon.

Shaxsi bo'yicha savollar yo'q.

(F.I.O.) Buxoro shahrida, 1965 y.t., millati–o‘zbek, ma’lumoti–oliy, i/j.: “Mehnat va aholini ijtimoiy muhofaza qilish” Toshkent sh. boshqarmasi inspektori, ya/j.: Toshkent shahar Sirg‘ali tumani 8-a mavze 21- uy 51-xonadon.

Shaxsi bo‘yicha savollar yo‘q.

Arizalar bo‘lmadi.

Itimosnomalar bo‘lmadi.

Raislik etuvchi tomonidan sudlov hay’atining tarkibi, kotib va prokuror e’lon qilindi.

Sudlov hay’ati tarkibiga, prokurorga, sud majlisi kotibiga nisbatan raddiyalar va e’tirozlar bildirilmadi.

Raislik etuvchi tomonidan FPKning 34-, 40-moddasida nazarda tutilgan protsessual huquqlari hamda majburiyatlari tushuntirildi.

protsessual huquqlar hamda majburiyatlar tushunarli.

Sudya (F.I.O.) fuqarolik ishi bo‘yicha ma’ruza qildi.

Toshkent shahar prokurori yordamchisi (F.I.O.) fikri:

-Protestni quvvatlayman, uni qanoatlantirishingizni so‘rayman.

Raislik etuvchi savoliga

(F.I.O.):

Protest bilan kelishaman, hal qiluv qarorini bekor qilishingizni so‘rayman.

Da’vogar bizga ariza bilan murojaat qilgan. Bu ish 8 oydan buyon davom qilmoqda, agar biz bir kishining huquqi buzilayotganligini isbotlasak boshqa ishchilarning manfaatida ham sudga murojaat qilamiz.

Savollar bo‘lmadi.

Raislik etuvchi savoliga

(F.I.O.):

Protest bilan kelishaman, hal qiluv qarorini bekor qilishingizni so‘rayman.

Savollar bo‘lmadi.

Raislik etuvchi savoliga

(F.I.O.):

Protest bilan kelishaman, hal qiluv qarorini bekor qilishingizni so‘rayman. Ish haqqimning kam berilishini 20 yil oldin bilganman. Besh yildan buyon o‘z haq-huquqlarimni himoya qilmoqdaman. Butun korxona ishchilariga oylik kam to‘lanadi. Kasaba uyushmasi ariza yozganligim sababli, ular mening haq huquqimni himoya qilishmoqda, boshqa ishchilar menga qo‘shilishmadi.

Savollar bo‘lmadi.

Raislik etuvchi savoliga

(F.I.O.):

Protest bilan kelishaman, hal qiluv qarorini bekor qilishingizni so‘rayman.

Savollar bo‘lmadi.

Raislik etuvchi savoliga

(F.I.O.):

Protest bilan kelishmayman, hal qiluv qarorini o'z kuchida qoldirishiningizni so'rayman. Bizning korxonamizda oylik maosh mehnat kodeksiga asosan to'lanadi. Bizda 3000 dan ortiq ishchi bor. Hammaga davlat belgilagan maosh beriladi. Bizda xo'jalik hisobidan maosh to'lanadi. Da'vogar ishga kirganidan keyin 1992-1995-yillar maosh oshgan, keyinchalik ham har yili oylik oshib kelmoqda.

Savollar bo'lmadi.

Raislik etuvchi savoliga:

(F.I.O.):

Protest bilan kelishmayman, hal qiluv qarorini o'z kuchida qoldirishiningizni so'rayman. Biz budget tashkiloti hisoblanmaymiz. Bizning korxonamiz har yili nazoratdan o'tadi. Oxirgi marta 2012-yilda tekshirish bo'lgan, biz natijalarini taqdim qilishimiz mumkin.

Savollar bo'lmadi.

Sudlov hay'ati maslahatlashib, o'z joyida ajrim qildi, ish bo'yicha korxona ustavi, tekshirish bo'yicha ma'lumotnoma, va boshqa hujjatlar zarurligi tufayli, ishni ko'rish 2014-yil 14-noyabr soat 09-00 ga qadar qoldirilsin.

2014-yil 14-noyabr kuni sudlov hay'ati o'zgarmagan tarkibda ish ko'rishni boshlaydi.

Kotib sud majlisiga taraflar kelganligini ma'lum qildi.

Raislik etuvchi savoliga:

(F.I.O.):

E'tiroznoma taqdim qilaman. Bizga hech qanaqa mukofot berilmagan, faqat Navro'z va temiryo'lcilar kuniga mukofot berilgan. Men ishga kirganimda oyligimga 30% qo'shimcha foiz qo'shilgan. Injenerlar bilan bir qatorda ishlaymiz, lekin bizning otpuskamiz 21 kun, ularniki 31 kun. Ish bo'yicha korxona taqdim qilgan jadval bo'yicha ham bir-biriga to'g'ri kelmaydigan ma'lumotlar ko'rsatilgan.

Savollar bo'lmadi.

Raislik etuvchi savoliga

(F.I.O.):

Korxona ustavini taqdim qilaman, tekshirish bo'yicha ishga aloqador hujjatlar mavjud emas.

Savollar bo'lmadi.

Arizalar bo'lmadi.

Qo'shimchalar taqdim etilmadi.

Toshkent shahar prokurori yordamchisi (F.I.O.) fikri:

Protestni quvvatlayman, uni qanoatlantirishingizni so'rayman.

Sudlov hay'ati maslahat xonasida qoldi.

Maslahatxonadan chiqilib, raislik etuvchi tomonidan sudlov hay'atining ajrimi o'qib eshittirildi.

Sudlov hay'atining ajrimiga nisbatan shikoyat yoki protest keltirish tartibi va muddati tushuntirildi.

Raislik etuvchi sudlov hay'ati majlisini yopiq deb e'lon qildi.

Raislik etuvchi: _____ imzo
(F.I.O.)

Kotib: _____ imzo
(F.I.O.)

XIV BOB BO'YICHA ILOVALAR

Nazorat tartibida protest keltirish to'g'risidagi ariza namunasi

Fuqarolik ishlari bo'yicha
Toshkent shahar sudining raisiga

Arizachi: (F.I.O.), Manzil: Toshkent shahar
Mirobod tumani 5-mavze 2-uy

NAZORAT TARTIBIDA PROTEST KELTIRISH TO'G'RISIDAGI ARIZA

(Toshkent shahar fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod tumanlararo sudining da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.) bilan tuzilgan nikohni bekor qilish haqidagi da'vo arizasi bo'yicha ko'rilgan fuqarolik ishi yuzasidan 2014-yil 24-martda chiqargan ajrimiga nisbatan)

Fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod tumanlararo sudining ish yurituvida mening da'vo arizamga asosan erim (F.I.O.) bilan tuzilgan nikohni bekor qilish to'g'risidagi fuqarolik ishi bo'lib, bu ish bizga noma'lum sabablarga ko'ra 2013-yil sentabr oyidan buyon ko'rilmasdan keldi. Keyinchalik, ya'ni 2013-yil 10-noyabrda xabar olsam, sudya menga: "Sudga kelmaganlik sababli da'vo arizasi ko'rilmasdan qoldirildi", –deb aytdi.

Sud ajrimida ishni ko'rmasdan qoldirishga asos qilib, taraflarning uzrsiz sabablarga ko'ra, bir necha bor sud majlisiga kelmaganlik holatlari ko'rsatilgan.

Sudning bu fikri asossiz ekanligini quyidagicha ta'kidlayman:

1) men ham, javobgar – erim ham biror marotaba sud majlisiga chaqirilmaganmiz, agar chaqirilgan bo'lsak edi, chaqiruv qog'ozlarini qachon va kimga topshirganliklarini aniqlab berishlari lozim;

2) FPKning 97-moddasi 5-bandiga asosan, agar taraflar ikkinchi chaqiruv bo'yicha ham uzrsiz sabablarga ko'ra kelmasalar, sud bu ishni ko'rib hal qilish mumkin emas deb hisoblasagina, arizani ko'rmay qoldirish mumkinligi ko'rsatilgan.

Sud yuqoridagilarga va FPKning 132-140-moddalariga rioya qilmagan deb hisoblayman.

Shuning uchun ham fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod tumanlararo sudining 2010-yil 24-martdagi arizani ko'rmasdan qoldirish to'g'risidagi ajrimi bilan kelishmasdan, FPKning 349-, 350-, 351-moddalariga asosan,

SO'RAYMAN:

Ushbu fuqarolik ishi yuzasidan chiqarilgan ajrimni qonuniy va asosli ekanligi tekshirilib, nazorat tartibida protest keltirilishini va nazorat tartibida ajrimning bekor qilinishini, ishni qayta ko'rish uchun yuborilishini.

Ilova:

- 1) sudning ajrimidan nusxa;
- 2) ish hujjatlaridan nusxalar.

2014-yil aprel

imzo

(F.I.O.)

Nazorat protesti namunasi

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
PROKURATURASI
SAMARQAND VILOYATI
PROKURATURASI
Samarqand viloyati
Samarqand shahar 5-uy

Fuqarolik ishlari bo'yicha
Samarqand viloyati sudi Rayosatiga

2010.10.05.
09/314

NAZORAT PROTESTI

(Fuqarolik ishlar bo'yicha Samarqand viloyat sudi sudlov hay'atining 2009-yil 10-martdagi da'vogar "Lobar" tikuvchilik fabrikasi vakilining (F.I.O.)ni turar joydan ko'chirish to'g'risidagi da'vosi bo'yicha chiqargan ajrimiga nisbatan)

Samarqand shahar kommunal xo'jalik bo'limining bergan malumotiga ko'ra, (F.I.O.) Jomboy ko'chasi, 37-uyning ikkidan bir qismining egasi hisoblangan. Uning yer uchastkasi ham boshqa yerlar kabi, tuman hokimiyatining qaroriga asosan, "Lobar" tikuvchilik fabrikasiga ko'p qavatli turar-joy qurish uchun ajratib berilgan.

Da'vogar "Lobar" tikuvchilik fabrikasi vakili (F.I.O.)ga alohida bo'lmagan 12 metr kvadratli xonaga ko'chib o'tishni taklif qilganda, javobgar bu taklifni rad etadi. Bulung'ur tumanlararo sudining 2008-yil 4-iyunda chiqargan hal qiluv qaroriga ko'ra, fabrikaning javobgar (F.I.O.)ni turar joydan majburiy ko'chirish to'g'risidagi da'vosi qanoatlantirilmaydi. Fabrikaning kassatsiya shikoyatiga ko'ra, Samarqand viloyat sudining fuqarolik ishlari bo'yicha sudlov hay'atining 2009-yil 10-martdagi ajrimi bilan sudning hal qiluv qarori bekor qilingan.

Sudlov hay'ati ajrimida (F.I.O.)ni umumiy kvartiraga ko'chirish uning manfaatlariga zid bo'lmasligi, fabrika javobgarga alohida kvartira bermasa ham bo'lishi va bu holat qonunda ko'rsatilgan degan vajlarni keltirgan.

Sudning bunday asoslantirilmagan xulosasi bilan kelishib bo'lmaydi. Shuning uchun ham sudlov hay'atining ajrimini quyidagi asoslarga ko'ra bekor qilishni lozim deb hisoblayman.

Fuqarolarga qarashli yer uchastkalari davlat manfaati uchun olib qo'yilayotganda, fuqarolarga uy-joyning narxi to'lanishi yoki ularning xohishiga ko'ra alohida kvartira berilishi to'g'risidagi amaldagi qonun talablari buzilib, (F.I.O.)ga alohida kvartira o'rniga umumiy kvartiradan bitta xona berilgan. Bu bilan (F.I.O.) ning turar joyga bo'lgan huquqi poymol qilinganligi ko'rinadi.

Yuqoridagilarga ko'ra va FPKning 349-, 351-moddalariga asosan,

SO'RAYMAN:

Fuqarolik ishlari bo'yicha Samarqand viloyat sudi kassatsiya sudlov hay'atining 2009-yil 10-martda chiqargan ajrimini bekor qilinishini, Bulung'ur tuman sudining 2008-yil 4-iyundagi hal qiluv qarori o'zgartirilmasdan qoldirilishini.

Ilova:

- 1) fuqarolik ishi;
2. taraflar uchun protestning 2 nusxasi.

Samarqand viloyat prokurori:

imzo

(F.I.O.)

Sud raisi tomonidan nazorat tartibida keltirilgan protest namunasi

FUQAROLIK ISHLARI
BO'YICHA TOSHKENT
SHAHAR SUDI

THE CIVIL COURT
OF TASHKENT CITY

100170, Toshkent, Ziyolilar
ko'chasi 26-uy, tel.: 269-14-46

26, Ziyolilar street Tashkent 100170 tel.:
269-14-46

2012-yil 14-mart
№05-331/14

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent
shahar sudi Rayosatiga

PROTEST

(Fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod tumanlararo sudining da'vogar (F.I.O.) bilan javobgar (F.I.O.)lar o'rtasida tuzilgan nikohni bekor qilish haqidagi da'vo arizasi bo'yicha ko'rilgan fuqarolik ishi yuzasidan 2010- yil 24-martda chiqarilgan ajrimiga nisbatan)

Da'vogar (F.I.O.) javobgar (F.I.O.) bilan o'rtalaridagi tuzilgan nikohni bekor qilishni so'rab, sudga da'vo arizasi bilan murojaat qilgan.

Toshkent shahar fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod tumanlararo sudining 2010-yil 24-mart kuni chiqargan ajrimiga asosan, da'vo ariza ko'rilmasdan qoldirilgan.

Ish bo'yicha chiqarilgan ajrimni noto'g'ri hisoblab, uni quyidagi asoslarga ko'ra bekor qilinishi, ish esa mazmunan qayta ko'rish uchun yuborilishi lozim deb hisoblayman.

Sud ajrimida arizani ko'rmasdan qoldirishga asos qilib, taraflarning uzrsiz sabablarga ko'ra bir necha bor sudga kelmaganlik holatlari ko'rsatilgan.

Sudning bu fikri bilan kelishib bo'lmaydi. FPKning 97-moddasi 5-bandiga asosan, "agar taraflar ikkinchi chaqiruv bo'yicha ham uzrsiz sabablarga ko'ra sudga kelmasalar va sud ishni ko'rib hal qilish mumkin emas deb hisoblasa, arizani ko'rmay qoldirishi mumkin".

Ish materiallariga qaraganda, ish ko'rish vaqti bir necha marta tayinlangan bo'lishi va taraflar kelmaganligi sababli boshqa kunga (qoldirilgan bo'lishi va taraflar kelmaganligi sababli boshqa kunga) qoldirilgan bo'lishi talab etiladi. Biroq javobgar (F.I.O.)ni, FPKning 132-140-moddalariga xilof ravishda, biror marta ham sudga chaqirtirilmaganligi ishda to'plangan materiallardan ko'rinib turibdi.

Da'vogar (F.I.O.) nazorat tartibida protest keltirishni so'rab yozgan arizasida bu holatni asoslab, ajrim chiqarilgan kuni, ya'ni 2010-yil 24-martda sudga chaqirilmaganligini va chaqiruv qog'ozini olmaganligini bayon etadi.

Bunday holatda sudning mazkur ishi bo'yicha da'vo arizasini ko'rmasdan qoldirish haqidagi ajrimini asosli deb bo'lmaydi.

Ishni mazmunan qayta ko'rishda FPKning 132-140-moddalariga rioya qilish asosida taraflar tegishli tarzda xabardor qilinmog'i va ishi ularning ishtirokida hal qilish choralari ko'rmoqlik lozim bo'ladi.

Yuqoridagilarga ko'ra va FPKning 349-moddasiga asosan,

SO'RAYMAN:

Toshkent shahar fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod tumanlararo sudining da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan nikohni bekor qilish haqidagi da'vo arizasi bo'yicha ko'rilgan fuqarolik ishi yuzasidan 2010-yil 24-martda chiqarilgan ajrimi bekor qilinishini.

Toshkent shahar fuqarolik
ishlari bo'yicha sudining raisi:
(F.I.O.)

imzo

Nazorat tartibida protest keltirish to'g'risidagi arizani qanoatlantirilmasdan qoldirilishi to'g'risida javob xati namunasi

FUQAROLIK ISHLARI
BO'YICHA TOSHKENT
SHAHAR SUDI

THE CIVIL COURT
OF TASHKENT CITY

100170, Toshkent Ziyolilar
ko'chasi 26-uy. tel.: 269-14-46

26, Ziyolilar street Tashkent 100170
tel.: 269-14-46

2014-yil « » aprel
№05-245/14

Toshkent shahar Shayxontohur
tumani Oqsoy 2-tor ko'chasi 18-uyda
yashovchi (F.I.O.) va boshqalarga

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudi tomonidan sizlarning nazorat tartibida yozgan shikoyatingiz ko'rib chiqildi.

Aniqlanishicha, fuqarolik ishlari bo'yicha Shayxontohur tumanlararo sudining 2013-yil 5-noyabrda hal qiluv qarori bilan da'vogarlar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)larning javobgar siz va (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.) hamda (F.I.O.)larga nisbatan uyga kiritish, xonalarni bo'shatib berish, turar-joyga oid hujjatlarni mulkdorga qaytarish majburiyatini yuklatish haqidagi da'vo arizasi qanoatlantirilgan.

Da'vogarlar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)lar Toshkent shahar Shayxontohur tumani Oqsoy 2-tor ko'chasi 18-uy manzilidagi turar-joyning liter B harfi bilan belgilangan qurilmaning 1-, 2-sonli xonalari, liter V, V1, V2, G, D, Ye harflari bilan belgilangan 1 ta yashash xonasi, soyabon-bolaxona, 3 ta soyabon, omborxonadan iborat qismiga kiritib qo'yilganlar.

Javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)lar Toshkent shahar Shayxontohur tumani Oqsoy 2-tor ko'chasi 18-uy manzilidagi turar-joyning liter A, A1, A2, A3 harflari bilan belgilangan, liter B harfi bilan belgilangan qurilmaning 3, 4-sonli xonalariga ko'chirilganlar va ularning zimmasiga liter B, V1, V2, G, D, Ye harflari bilan belgilangan qismini bo'shatib berish, turar-joyga oid kadastr hujjatlari va uy daftarini qaytarib berish majburiyati yuklatilgan.

Sizlarning javobgarlar (F.I.O.) va Shayxontohur tumani 1-sonli Davlat notarial idorasiga nisbatan qonun bo'yicha vorislik haqidagi guvohnomani haqiqiy emas deb topish, o'zingizni merosxo'r deb topish to'g'risidagi qarshi da'vo arizalaringizni qanoatlantirish rad etilgan.

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudi kassatsiya instansiya sudining 2014-yil 14-martdagi ajrimi bilan mazkur hal qiluv qarori o'zgarishsiz qoldirilgan.

Sizlar nazorat tartibidagi shikoyatingizda mazkur sud qarorlarini bekor qilish haqida protest keltirishni so'ragansizlar.

Aniqlangan holatlarga qaraganda, (F.I.O.) va (F.I.O.)lar 1959-yil 21-sentabrda qonuniy nikohdan o'tib turmush qurganlar. Ularning birgalikdagi turmushlaridan 4 nafar, ya'ni 1960-yil 5-martda tug'ilgan (F.I.O.), 1961-yil 3-oktabrda tug'ilgan (F.I.O.), 1962-yil 1-dekabrda tug'ilgan (F.I.O.) va 1964-yil 21-iyulda tug'ilgan (F.I.O.) ismli farzandlari bor.

(F.I.O.) 2011-yil 22-fevralda vafot etgan.

Shayxontohur tuman 1-sonli davlat notarial idorasi tomonidan 2011-yil 6-dekabrda 3-1332-reestr raqami bilan rasmiylashtirilgan qonun bo'yicha vorislik haqidagi guvohnomaga asosan, marhum (F.I.O.)ga tegishli bo'lgan Toshkent shahar Shayxontohur tumani Oqsoy 2-tor ko'chasi 18-uyga Toshkent shahar Shayxontohur tuman hokimining 2005-yil 15-iyundagi R-000817-09 sonli qaroriga asosan davlat ro'yxatidan o'tkazilgan "OYBEK-OTABEK" xususiy korxonasidagi 100% ulushidan iborat 4.850.000 so'mlik aktivlari va Toshkent shahri Shayxontohur tumani Uyg'ur ko'chasi 5 "a"-uy manzilida joylashgan binoga nisbatan uning o'g'li (F.I.O.) merosxo'r deb topilgan.

Mazkur vorislik guvohnomasini rasmiylashtirishda marhumning turmush o'rtog'i (F.I.O.) o'z ulushi va meros ulushidan, shuningdek, sizlar ham o'z meros ulushlaringizdan (F.I.O.)ning foydasiga voz kechgansizlar.

O'zbekiston Respublikasi FKning 116-moddasiga ko'ra, qonun hujjatlarining talablariga muvofiq kelmaydigan mazmundagi bitim, shuningdek, huquq-tartibot yoki axloq me'yorlariga atayin qarshi maqsadda tuzilgan bitim o'z-o'zidan haqiqiy emasdir.

O'zbekiston Respublikasi FKning 1134-moddasiga asosan qonun bo'yicha merosxo'rlar vorislikka ushbu Kodeksning 1135-1141-moddalarida nazarda tutilgan navbat tartibida chaqiriladilar.

Mazkur kodeksning 1135-moddasiga ko'ra, meros qoldiruvchining bolalari (shu jumladan farzandlikka olingan bolalari), eri (xotini) va ota-onasi (farzandlikka oluvchilar) teng ulushlarda qonun bo'yicha birinchi navbatdagi vorislik huquqiga ega bo'ladilar. Meros qoldiruvchining vafotidan keyin tug'ilgan bolalari ham birinchi navbatdagi vorislar jumlasiga kiradilar.

Nizoga sabab bo'lgan mulklardan "OYBEK-OTABEK" xususiy korxonasi va Toshkent shahar Shayxontohur tumani Oqsoy 2-tor ko'chasi 18-uy marhum (F.I.O.) va (F.I.O.)larning birgalikdagi nikohlari davrida orttirilgan umumiy mulk hisoblanadi.

Qonun talablariga asosan, marhum (F.I.O.)ning mulkiga uning turmush o'rtog'i (F.I.O.) , farzandlari sifatida sizlar va (F.I.O.) qonun bo'yicha birinchi navbatdagi merosxo'rlar hisoblanasizlar.

Merosxo'rlardan (F.I.O.) 2012-yil 12-oktabrda vafot etgan.

O'zbekiston Respublikasi FKning 1147-moddasiga ko'ra, merosxo'r meros ochilgan kundan e'tiboran istalgan vaqtda merosdan voz kechishga haqli.

Yuqorida qayd qilinganidek, (F.I.O.) nizoli xonadonga nisbatan meros rasmiylashtirilganda, O'zbekiston Respublikasi Oila kodeksining 23-24-moddalariga asosan, ushbu mulklarning 1/2 qismiga nisbatan egalik huquqini olish xohishini bildirmagan va meros ulushidan o'g'li (F.I.O.) foydasiga voz kechgan.

Notarius tomonidan (F.I.O.)ga Oila kodeksining 23-24-moddalari talablari tushuntirilgan bo'lsa-da, u umumiy mol-mulkidagi ulushga bo'lgan mulk huquqi to'g'risida guvohnoma berish haqida yozma ariza bilan murojaat qilmagan, hayotlik davrida mulkka nisbatan biror-bir e'tiroz bildirmagan.

Shunga ko'ra, da'vogar (F.I.O.)ga yagona merosxo'r sifatida meros mulklar, shu jumladan, Toshkent shahri Shayxontohur tumani Oqsoy 2-tor ko'chasi 18-uyga nisbatan ham vorislik guvohnomasi rasmiylashtirilgan.

Sizlar o'z qarshi da'vo talablaringizda da'vogar (F.I.O.) sizlarni aldab merosdan uning foydasiga voz kechish haqidagi arizaga imzo qo'ydirib olganligini, notarius ham meros mulk bosh farzandning nomiga o'tishi lozimligi haqida aytganligini keltirgan bo'lsangiz-da, FPKning 57-moddasiga asosan, ushbu vajlarni tasdiqlovchi dalillarni sudga taqdim etmagansizlar.

Birinchi instansiya sudi qayd etilgan holatlarni inobatga olib, sizlarning qonun bo'yicha vorislik guvohnomasini haqiqiy emas deb topish, o'zingizni merosxo'r deb topish haqidagi qarshi da'vo talablaringizni rad qilish haqidagi xulosaga kelgan. Kassatsiya instansiyasi ushbu xulosalar bilan kelishish bilan bir qatorda, hal qiluv qarorini quyidagi qonun normalari bilan to'ldirishni lozim topgan.

O'zbekiston Respublikasining "Notariat to'g'risida"gi Qonunining 59-moddasiga ko'ra, merosga bo'lgan huquq to'g'risidagi guvohnoma merosni qabul qilib olgan merosxo'rlarga qonun hujjatlariga muvofiq beriladi.

Merosga bo'lgan huquq to'g'risidagi guvohnoma barcha merosxo'rlarga birgalikda yoki ularning xohishiga bog'liq ravishda har biriga alohida berilishi mumkin.

Mazkur qonunning 62-moddasiga ko'ra, notarius er-xotinning yozma arizasiga muvofiq ulardan biriga yoki har ikkisiga nikoh davomida orttirilgan umumiy mol-mulkdagi ulushga bo'lgan mulk huquqi to'g'risida guvohnoma beradi.

Mazkur qonunning 63-moddasiga ko'ra, er-xotindan biri vafot etgan taqdirda, er-xotinning umumiy mol-mulkdagi ulushga bo'lgan mulk huquqi to'g'risidagi guvohnoma marhum erdan (xotindan) keyin xotinning (erning) yozma arizasiga ko'ra, meros ochilgan joydagi notarius tomonidan berilib, merosni qabul qilib olgan merosxo'rlar bu xususda xabardor qilinadi.

Kassatsiya instansiyasi birinchi instansiya sudining xulosalari bilan asosli ravishda kelishgan.

O'zbekiston Respublikasi FKning 182-moddasiga muvofiq, mulk huquqi mol-mulkni yaratish, ko'paytirish, bitimlar asosida qo'lga kiritish, meros qilib olish, xususiylashtirish va qonun hujjatlariga zid bo'lmagan boshqa asoslarga ko'ra vujudga keladi.

Mazkur kodeksning 164-moddasiga asosan, mulk huquqi shaxsning o'ziga qarashli mol-mulkka o'z xohishi bilan va o'z manfaatlarini ko'zlab egalik qilish, undan foydalanish va uni tasarruf etish, shuningdek, o'zining mulk huquqini, kim tomonidan bo'lmasin, har qanday buzishni bartaraf etishni talab qilish huquqidan iboratdir. Mulk huquqi muddatsizdir.

O'zbekiston Respublikasi Uy-joy kodeksining 32-moddasiga muvofiq uy, kvartira mulkdorining oila a'zolari, shuningdek, u bilan doimiy yashayotgan fuqarolar, agar ularni ko'chirib kelgan paytda yozma ravishda boshqa hol qayd etilgan bo'lmasa, uydagi, kvartiradagi xonalardan mulkdor bilan teng foydalanishga haqlidirlar. Ular mulkdor bergan turar joyga o'zlarining voyaga yetmagan farzandlarini ko'chirib kiritishga haqlidirlar, oilaning boshqa a'zolarini esa uy, kvartira mulkdorining roziligi bilangina ko'chirib kiritishlari mumkin.

Turar joy mulkdorining oila a'zolari deb, u bilan doimiy birga yashayotgan xotini (eri) va ularning farzandlari tan olinadi. Er-xotinning ota-onasi, shuningdek,

mulkdor bilan doimiy yashayotgan oilali farzandlari, agar ilgari bu huquqqa ega bo'lmagan bo'lsalar, faqat o'zaro kelishuvga binoan mulkdorning oila a'zosi deb tan olinishlari mumkin.

Nizoli Toshkent shahar Shayxontohur tumani Oqsoy 2-tor ko'chasi 18-uy da'vogar (F.I.O.)ga qonun bo'yicha vorislik haqidagi guvohnomaga asosan tegishli bo'lib, u mulkdor sifatida o'ziga tegishli mol-mulkdan foydalanish va uni tasarruf etish, ushbu xonadonga kirib yashash va oila a'zolarini ko'chirib kiritish, shuningdek, o'zining mulk huquqini, kim tomonidan bo'lmasin, har qanday buzishni bartaraf etishni talab qilish huquqiga ega.

Ammo sizlar da'vogar (F.I.O.) va uning oila a'zolariga xonalarni bo'shatib bermasdan, nizoli xonadonga kirib yashashiga to'sqinlik qilgansizlar va turar-joyning hujjatlarini mulkdorga qaytarib berishdan bosh tortgansizlar.

Nizoli turar-joyning, umumiy yer maydoni 582,0 m², foydalanish maydoni 160,66 m², yashash maydoni 122,61 m² bo'lib, bu yerda liter A, A1, A2, AZ, B, B1, V, V1, V2, G, D, Ye harflari bilan belgilangan 8 ta yashash xonasi, 2 ta dahliz, ayvon, hammom, yerto'la, ochiq ayvon, soyabon-bolaxona, 4 ta soyabon, omborxona, darvoza joylashgan.

Birinchi instansiya sudi ushbu holatlardan kelib chiqqan holda, da'vo arizani qanoatlantirish haqidagi xulosaga kelgan va kassatsiya instansiya sudi ushbu xulosalar bilan asosli ravishda kelishgan.

Nazorat shikoyatingizda keltirilgan vajlar kassatsiya instansiyasi sudi tomonidan tekshirilgan va ushbu vajlar sud qarorlarini bekor qilish uchun asos bo'la olmaydi.

Nazorat shikoyatingizda nizoga sabab bo'lgan turar joy, ya'ni Shayxontohur tuman Oqsoy 2-tor ko'cha 18-uy (F.I.O.)ga tegishli ekanligi haqida kadastr guvohnomasi mavjudligi haqida vaj keltirgansiz.

Mazkur guvohnomada ko'rsatilishicha, ushbu mulk 2011-yil 6-dekabrda 3-1332-son reestr bilan qonun bo'yicha tasdiqlangan vorislik guvohnomasiga asosan, davlat ro'yxatidan o'tkazilgan. Biroq aynan 2011-yil 6-dekabrda 3-1332-son reestr bilan qonun bo'yicha tasdiqlangan vorislik guvohnomasi da'vogar (F.I.O.)ning nomiga berilgan va sudlar tomonidan mulk aynan (F.I.O.)ga tegishli ekanligi aniqlangan.

Yuqoridagilarga ko'ra, sizlarning nazorat tartibidagi shikoyatingiz qanoatlantirilmasdan qoldirilganligi ma'lum qilinadi.

Ilova: hujjatlar __ varaqdan iborat.

Fuqarolik ishlari bo'yicha
Toshkent shahar sudi raisi:

imzo

(F.I.O.)

Asosiy ish: № 1-1406/10
Nazorat ishi: № 5-165/12

Sudya: (F.I.O.)
Ma'ruzachi sudya: (F.I.O.)

**FUQAROLIK ISHLARI BO'YICHA TOSHKENT VILOYAT SUDI
RAYOSATINING QARORI № 5-165-12**

2012-yil 10-sentabrda Toshkent viloyati fuqarolik ishlari bo'yicha sudining Rayosati majlisida raislik qiluvchi (F.I.O.), Rayosat a'zolari (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.)larning hay'atida, Toshkent viloyati prokurori (F.I.O.)ning ishtirokida ish yuzasidan Rayosat a'zosi (F.I.O.)ning ma'ruzasini tinglab, da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan sha'ni, qadr-qimmatini himoya qilish haqidagi fuqarolik ishi bo'yicha 2010-yil 15-avgustda Toshkent viloyati fuqarolik ishlari bo'yicha Chirchiq tumanlararo sudi chiqargan ajrimiga Toshkent viloyati prokurorining keltirgan protesti ko'rib, quyidagilar

Aniqlandi:

(F.I.O.) sudga da'vo arizasi bilan murojaat qilib, "Xumo" ro'znomasida javobgar (F.I.O.)ning maqolasi chop etilib, unda keltirilgan faktlar asossiz ekanligini va bu uning sha'ni, qadr-qimmatini kamsitishga sababchi bo'lganligini ko'rsatib, O'zbekiston Respublikasi FKning 99-100-moddalariga ko'ra, suddan o'z sha'ni, qadr-qimmatini himoya qilishini so'ragan.

Toshkent viloyati fuqarolik ishlari bo'yicha Chirchiq tumanlararo sudining 2010-yil 15-avgustda chiqargan ajrimiga ko'ra, ushbu fuqarolik ishi ko'rilmadan qoldirilgan.

Ish apellyatsiya va kassatsiya tartibida ko'rilmagan.

Ish bo'yicha keltirilgan protestda sudning ajrimini bekor qilish to'g'risidagi masala qo'yilgan bo'lib, bunga asos qilib da'vogarni sudga kelmaganlik sabablari aniqlanmaganligi ko'rsatilgan.

Sud Rayosati majlisi ish materiallarini atroflicha tekshirib, protestda keltirilgan vajlarni tahlil qilib, Toshkent viloyati prokurorining fikrini eshitib, birinchi instansiya sudining chiqargan ajrimi bekor qilinishi, ish qayta ko'rishga yuborilishi va protest qanoatlantirishi lozim deb hisoblaydi.

Sudning fuqarolik ishini ko'rmasdan qoldirish to'g'risidagi ajrimida da'vogarning sudga kelmaganligi asos qilib ko'rsatilgan.

Ish materiallariga ko'ra da'vogar (F.I.O.) sudga 16-mayda murojaat qilgan bo'lishiga qaramay, sud FPKning 131-moddasiga xilof ravishda, ishni 2010-yil 14-iyulda ko'rgan. Sud majlisida javobgar advokat yordamiga muhtojligini bildirgani uchun ish ko'rishni 2010-yil avgust oyining 15-kuniga qoldirgan.

Ishni sudda ko'rish asossiz ravishda kechiktirilib, 2010-yil 15-avgustga tayinlangan. Sud da'vogarni sud majlisiga kelmagan deb, ishni ko'rmasdan qoldirish to'g'risida ajrim chiqaradi. Lekin da'vogar (F.I.O.)ning 2010-yil 15-avgustda sudga chaqirilganligi biror-bir hujjat bilan tasdiqlanmagan.

Sud bu harakatlari bilan FPKning 132–147-moddalariga xilof ish tutgan, bundan tashqari, FPKning 174-moddasida ko'rsatilganidek, ishda ishtirok etuvchi shaxslar yoki ular vakillarining birortasi sudning chaqiruv xatini olgani to'g'risida ma'lumot bo'lmasa, ular sud majlisiga kelmagan taqdirda, sud ishni ko'rishni keyinga qoldirishi lozimligi to'g'risidagi qoidaga rioya qilmagan va da'vogarning 2010-yil

15-avgustda sudga nima sababdan kelmaganligi to'liq aniqlanmay, ushbu fuqarolik ishini asossiz ravishda ko'rmasdan qoldirgan deb hisoblab, sud Rayosati ajrimni bekor qilishni lozim deb topadi.

Kelgusida ishni qayta mazmunan ko'rishda, taraflarni ishga jalb qilgan holda, ularning vajrlarini qonun talablariga ko'ra tekshirib, ishda to'plangan dalillar va hujjatlarga tayanib, nizoli ish hal etilmog'i lozim.

Toshkent viloyati sudining Rayosati yuqoridagilarga ko'ra va FPKning 361-moddasiga asosan

Qaror qiladi:

Toshkent viloyati prokurorining keltirgan protesti qanoatlantirilsin;

Toshkent viloyati fuqarolik ishlari bo'yicha Chirchiq tumanlararo sudining 2010-yil 15-avgustda da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan sha'ni, qadr-qimmatini himoya qilish haqidagi fuqarolik ishi bo'yicha chiqargan ajrimi bekor qilinsin va ishni boshqa tarkibda qayta ko'rish uchun ushbu tumanlararo sudga yuborilsin.

Raislik qiluvchi:

imzo

(F.I.O.)

XV BOB BO'YICHA ILOVALAR**Yangi ochilgan holatlar bo'yicha hal qiluv qarorini qayta ko'rish to'g'risidagi ariza namunasi**

Fuqarolik ishlari bo'yicha Shayxontohur
tumanlararo sudiga

Arizachi: (F.I.O.) Shayxontohur tumani
Lolazor ko'chasi 10-uyda yashaydi.

Fuqarolik ishlari bo'yicha Shayxontohur
tumanlararo sudining 2010-yil 21-sentabrdagi
turar-joydan ko'chirish uyga kiritish uydan
foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish
haqidagi hal qiluv qaroriga nisbatan

A R I Z A

(yangi ochilgan holatlar bo'yicha hal qiluv qarorini qayta ko'rish to'g'risida)

Fuqarolik ishlari bo'yicha Shayxontohur tumanlararo sudida da'vogar (F.I.O.)ning arizasi bilan men (F.I.O.) va singlim (F.I.O.)ga nisbatan Toshkent shahar Hamza tumani G'alabaning 40-yilligi massivi 2-mavze, 7-uy 82-xonadondan ko'chirish, uyga kiritish, foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish to'g'risidagi fuqarolik ishi qo'zg'atilgan.

Fuqarolik ishlari bo'yicha Shayxontohur tumanlararo sudining 2010-yil 21-sentabrdagi hal qiluv qarori bilan da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.) va (F.I.O.)larga nisbatan turar joydan ko'chirish, uyga kiritish, uydan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish haqidagi da'vo arizasi qanoatlantirilgan.

(F.I.O.) va (F.I.O.)ning (F.I.O.)ga nisbatan oldi-sotdi shartnomasini haqiqiy emas deb topish haqidagi qarshi da'vo arizasi rad etilgan.

Sudga shuni ma'lum qilamizki, (F.I.O.)ga nisbatan O'zbekiston Respublikasi JKning 168-moddasi 3-qismi "a" bandi bilan jinoyat ishi qo'zg'atilgan, bunda (F.I.O.) hozirda unga tegishli bo'lgan Toshkent shahar Hamza tumani G'alabaning 40-yilligi massivi 2-mavze 7-uy 82-xonadon egasining ishonchiga kirib, aldab, firibgarlik yo'li bilan o'zining nomiga notarial shartnoma tuzdirishga erishgan. Shayxontohur tuman prokuraturasi tergovchisi (F.I.O.)ning 2011-yil 19-iyuldagi qarori bilan (F.I.O.) jinoyat ishiga ayblanuvchi tariqasida jalb qilingan. (F.I.O.) nizoli xonadonni jinoiy yo'l bilan qo'lga kiritganligi bizga noma'lum bo'lgan. Ushbu fuqarolik ishi yangi ochilgan holatlar bo'yicha qaytadan ko'rilishi lozim deb hisoblayman.

Yuqoridagilarga ko'ra hamda FPKning 362–363-moddalariga asosan,

SO'RAYMAN:

Fuqarolik ishlari bo'yicha Shayxontohur tumanlararo sudining 2010-yil 21-sentabrdagi (F.I.O.) va (F.I.O.)ga nisbatan Toshkent shahar Hamza tumani G'alabaniy 40-yilligi massivi 2-mavze 7-uy 82-xonadondan ko'chirish, uyga kiritish, uydan foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish to'g'risidagi hal qiluv qarorini yangi ochilgan holatlar bo'yicha qayta ko'rib bekor qilishingizni.

Ilova:

1. Fuqarolik ishlari bo'yicha Shayxontohur tumanlararo sudining 2010-yil 21-sentabrdagi hal qiluv qarori.
2. Shayxontohur tuman prokuraturasi tomonidan 2011-yil 19-iyuldagi (F.I.O.)ni jinoyat ishiga ayblanuvchi tariqasida jalb qilish to'g'risidagi qaror nusxasi
3. Arizaning nusxasi.

Arizachi:

imzo

(F.I.O.)

Ajrim namunasi**AJRIM**

(hal qiluv qarorini yangi ochilgan holat bo'yicha qayta ko'rish to'g'risidagi arizani qanoatlantirish to'g'risida)

2007-yil avgust oyining 17-kuni Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudi o'z binosida ochiq sud majlisida sudya (F.I.O.)ning raisligida, (F.I.O.)ning kotibligida, da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar – (F.I.O.)lar oilasiga nisbatan uyga kiritish, uydan foydalanish huquqini belgilash, uydan ko'chirish haqidagi da'vo arizasi hamda turar joydan foydalanish tartibini belgilash, doimiy ro'yxatni haqiqiy emas deb topish haqidagi qo'shimcha da'vo arizalari yuzasidan yuritilgan 1-2573/07-sonli fuqarolik ishiga nisbatan Sirg'ali tuman prokurori (F.I.O.)ning hal qiluv qarorini yangi ochilgan holat bo'yicha qayta ko'rish haqidagi arizasini ko'rib, quyidagilarni

Aniqladi:

Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudining 2007-yil 25-iyundagi hal qiluv qaroriga ko'ra, da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.)ga, qo'shimcha javobgarlar (F.I.O.) va (F.I.O.)larga nisbatan uyga kiritish, uydan foydalanish huquqini va tartibini belgilash haqidagi da'vo talablari

qanoatlantirilib, da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.) va (F.I.O.), qo'shimcha javobgarlar (F.I.O.) va (F.I.O.)larga nisbatan uydan ko'chirish haqidagi da'vo talablarini qanoatlantirish rad etilgan.

Da'vogar (F.I.O.) bir nafar voyaga yetmagan farzandi – 2004-yil 20-iyulda tug'ilgan (F.I.O.) bilan birgalikda nizoli Toshkent shahar Sirg'ali tumani Sirg'ali dahasi 5-mavzesi 49-uyning 19-xonadoniga kiritilgan. Nizoli Toshkent shahar Sirg'ali tumani Sirg'ali dahasi 5-mavze 49-uyning 19-xonadonidan quyidagicha foydalanish tartibi belgilangan: Da'vogar (F.I.O.) Toshkent shahar Sirg'ali tumani Sirg'ali dahasi 5-mavze 49-uy 19-xonadonining lit.2 shartli belgili yashash xonasidan, javobgarlar (F.I.O.) va (F.I.O.), qo'shimcha javobgarlar (F.I.O.) va (F.I.O.)lar lit.6 shartli belgili yashash xonasidan foydalanishi, nizoli xonadonning yordamchi xonalaridan umumiy tartibda foydalanilishi belgilangan.

Sudning mazkur hal qiluv qarori 2007-yil 15-iyulda qonuniy kuchga kirgan.

Sudga Sirg'ali tuman prokurori (F.I.O.) ariza bilan murojaat etib, hal qiluv qarorini qabul qilishga nizoli uy-joy da'vogar (F.I.O.) va javobgar (F.I.O.)larning birgalikdagi mulki ekanligi asos bo'lganligini, ammo Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudining 2007-yil 23-martdagi hal qiluv qaroriga ko'ra, da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.)larga nisbatan nizoli xonadonning oldi-sotdi shartnomasini haqiqiy deb topish haqidagi da'vosi bo'yicha fuqarolik ishi ko'rib, da'vo qanoatlantirilganligini, nizoli xonadonning mulkdori (F.I.O.) hisoblanishini, biroq (F.I.O.) ushbu shartnomani davlat ro'yxatidan o'tkazmaganligi hamda bu shartnoma mavjudligini javobgarlar yashirganligi sababli bu holat da'vogarga, prokuratura vakiliga va sudga ma'lum bo'lmaganligini ko'rsatib, sudning hal qiluv qarorini yangi ochilgan holatlar bo'yicha bekor qilishni so'ragan.

FPKning 362-moddasi 1-bandi talabiga muvofiq, arizachiga noma'lum bo'lgan va ma'lum bo'lishi mumkin bo'lmagan, lekin ish uchun ahamiyatga ega bo'lgan holatlar qonuniy kuchga kirgan hal qiluv qarorini yangi ochilgan holatlar bo'yicha qayta ko'rish uchun asos bo'ladi.

Bunday holatda, sud Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudining 2007-yil 25-iyundagi da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.)ga, qo'shimcha javobgarlar (F.I.O.) va (F.I.O.)larga nisbatan uyga kiritish, uydan foydalanish huquqini va tartibini belgilash haqidagi fuqarolik ishi yuzasidan chiqargan hal qiluv qarorini yangi ochilgan holatlar bo'yicha bekor qilib, ishni qaytadan ko'rishni lozim topdi.

Yuqoridagilarga binoan, FPKning 362-, 237–238-moddalarini qo'llab, sud

Ajrim qiladi:

Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudining 2007-yil 25-iyundagi da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.), (F.I.O.), (F.I.O.)ga, qo'shimcha javobgarlar (F.I.O.) va (F.I.O.)larga nisbatan uyga kiritish, uydan foydalanish huquqini va tartibini belgilash haqidagi fuqarolik ishi yuzasidan chiqargan hal qiluv qarori yangi ochilgan holatlar bo'yicha bekor qilinsin va ish qaytadan ko'rib chiqilsin.

Ishni ko'rish 2007-yil 5-sentabr kuni soat 11.00 ga belgilanib, bu haqda ishda ishtirok etuvchi shaxslarga xabar berilsin.

Ajrimdan norozi tomon 10 kunlik muddat ichida Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga shu sud orqali xususiy shikoyat yoki xususiy protest keltirishi mumkin.

Sudya:
(F.I.O.)

imzo

Ajrim namunasi

AJRIM

(hal qiluv qarorini yangi ochilgan holat bo'yicha qayta ko'rish to'g'risidagi arizani rad qilish to'g'risida)

2013-yil 19-aprel kunida Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Shayxontohur tumanlararo sudi o'z binosida raislik etuvchi sudya (F.I.O.), (F.I.O.)ning kotibligida, advokat (F.I.O.)ning, tarjimon (F.I.O.)ning ishtirokida da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.) va (F.I.O.)larga nisbatan turar-joydan ko'chirish, uyga kiritish va foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish haqidagi fuqarolik ishi bo'yicha sudning 2010-yil 21-sentabrdagi hal qiluv qarorini yangi ochilgan holat bo'yicha qayta ko'rish haqidagi arizasini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Fuqarolik ishlari bo'yicha Shayxontohur tumanlararo sudining 2010-yil 21-sentabrdagi hal qiluv qarori bilan da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.) va (F.I.O.)larga nisbatan turar-joydan ko'chirish, uyga kiritish, foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish haqidagi da'vo arizasi qanoatlantirilgan. (F.I.O.)ning (F.I.O.)ga nisbatan oldi-sotdi shartnomasini haqiqiy emas deb topish haqidagi qarshi da'vo arizasi rad etilgan.

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudining 2010-yil 21-dekabrdagi ajrimi bilan birinchi instansiya sudining hal qiluv qarori o'zgarishsiz qoldirilgan.

(F.I.O.) va (F.I.O.)lar sudning 2010-yil 21-sentabrdagi hal qiluv qarorini yangi ochilgan holat bo'yicha qayta ko'rish haqidagi ariza bilan sudga murojaat qilib, unda (F.I.O.)ga nisbatan O'zbekiston Respublikasi JKning 168-moddasi 3-qismi "a" bandi bilan jinoyat ishi qo'zg'atilganligini, bunda (F.I.O.) unga tegishli bo'lgan Toshkent shahar Hamza tumani G'alabaniy 40-yilligi massivi 2-mavze 7-uy 82-xonado egasining ishonchiga kirib, aldab, firibgarlik yo'li bilan o'zining nomiga notarial shartnoma tuzdirishga erishganligini, tergovchining 2011-yil 19-iyuldagi qarori bilan (F.I.O.) jinoyat ishiga ayblanuvchi tariqasida jalb qilinganligini, bu holat, ya'ni nizoli xonadonning jinoiy yo'l bilan qo'lga kiritilganligi fuqarolik ishi taraflariga va sudga ma'lum bo'lmaganligini ko'rsatib, sudning 2010-yil 21-sentabrdagi hal qiluv qarorini yangi ochilgan holat bo'yicha qayta ko'rishni so'raganlar.

Fuqarolik ishlari bo'yicha Shayxontohur tumanlararo sudining 2012-yil 13-yanvardagi ajrimi bilan (F.I.O.) va (F.I.O.)ning hal qiluv qarorini yangi ochilgan holat bo'yicha qayta ko'rish haqidagi arizasini qanoatlantirish rad qilingan.

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudi Rayosatining 2013-yil 28-martdagi R-38/13-sonli qarori bilan Fuqarolik ishlari bo'yicha Shayxontohur tumanlararo sudining 2012-yil 13-yanvardagi ajrimi bekor qilingan va hal qiluv qarorini yangi ochilgan holat bo'yicha qayta ko'rish haqidagi arizani mazmunan ko'rish uchun fuqarolik ishi birinchi instansiya sudiga yuborilgan.

Sud majlisida (F.I.O.)ning ishonchli vakili advokat (F.I.O.) arizani quvvatlab, Jinoyat ishlari bo'yicha Hamza tuman sudining 2011-yil 12-sentabrdagi ajrimi bilan O'zbekiston Respublikasi JKning 168-moddasi 3-qismi "a" bandi bilan (F.I.O.) va (F.I.O.)ga nisbatan jinoyat ishi amnistiya to'g'risidagi qarorga muvofiq tugatilganini, xususan, Jinoyat ishlari bo'yicha Hamza tuman sudining 2011-yil 12-sentabrdagi ajrimiga ko'ra, (F.I.O.) o'zganing mulkini aldash va ishonchni suiiste'mol qilish maqsadida (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)lar bilan oldindan jinoiy til biriktirib, (F.I.O.)ga uyni garov tariqasida topshirib, garov pullarini qaytarib berishga ishontirib, bahosi 45.000 AQSh dollari bo'lgan xonadonning egasi (F.I.O.) nomiga oldi-sotdi shartnomasi rasmiylashtirib, pullarni o'z ehtiyojlariga sarflab yuborib, (F.I.O.)ga juda ko'p miqdorda, ya'ni 67.704.750 so'm zarar yetkazilgani aniqlanganini, yuqoridagilarni inobatga olib, sudning 2010-yil 21-sentabrdagi hal qiluv qarorini yangi ochilgan holat bo'yicha qayta ko'rishni so'radi.

Tegishli tartibda chaqiruv qog'ozi orqali ogohlantirilgan (F.I.O.) sud majlisiga kelmadi. Sud chaqiruv qog'ozida (F.I.O.)ning chaqiruv qog'ozini olganlik haqida imzosi mavjud. Bundan tashqari, (F.I.O.)ning ishonchli vakili advokat (F.I.O.) ham arizachi (F.I.O.)ni sud majlisidan xabardor qilinganini bildirdi. (F.I.O.)ning sud majlisiga kelmagani FPKning 366-moddasiga asosan, arizani ko'rishga to'sqinlik qilmaydi. Shuning uchun sud arizani (F.I.O.)ning ishtirokisiz ko'rib chiqish haqidagi xulosaga keladi.

Sud majlisida (F.I.O.) arizani tan olmasdan, yozma fikrini taqdim qilib, suddan arizani rad etishni so'radi.

Sud ariza bo'yicha taraflarning tushuntirishlarini eshitib, ish hujjatlari bilan tanishib chiqib, quyidagilarga asosan arizani rad etish lozim deb topadi.

FPKning 362-moddasi 2-qismining 1-bandiga ko'ra, hal qiluv qarorlari, ajrimlar va qarorlarni yangi ochilgan holatlar bo'yicha qayta ko'rish uchun arizachiga noma'lum bo'lgan va ma'lum bo'lishi mumkin bo'lmagan, lekin ish uchun muhim ahamiyatga ega bo'lgan holatlar asos bo'ladi.

Shuningdek, mazkur moddaning 2-qismi 3-bandiga asosan, sudning qonuniy kuchga kirgan hukmi bilan aniqlangan taraflarning, ishda ishtirok etuvchi boshqa shaxslarning yoki sudyalarning muayyan ishni ko'rishda sodir etgan jinoiy qilmishlari hal qiluv qarorini yangi ochilgan holat bo'yicha qayta ko'rish uchun asos bo'ladi.

O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining "Fuqarolik protsessual qonun hujjatlari ayrim normalarining sudlar tomonidan qo'llanilishi haqida" (O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2003- yil 19-dekabrda 19-sonli qarori, Oliy Sud Plenumining 2008-yil 15-mayda 14-sonli, 2010-yil 14-may 5-sonli qaroriga asosan kiritilgan o'zgartirish va qo'shimchalar bilan)gi qarorining 32-bandida ko'rsatilishicha, qonuniy kuchga kirgan hal qiluv qarorlari, ajrimlar va qarorlarni yangi ochilgan holatlar bo'yicha qayta ko'rish masalasini hal etishda FPKning 362-moddasida ko'rsatilgan asoslar ro'yxati tugal ekanligini sudlar nazarda tutishlari, bunda faqat sudning xulosasiga ta'sir qilishi mumkin bo'lgan holatlarni, xususan, arizachiga noma'lum bo'lgan va ma'lum bo'lishi mumkin bo'lmagan, lekin ish uchun muhim ahamiyatga ega bo'lgan holatlarni e'tiborga olish lozimligi ta'kidlangan.

Ish hujjatlaridagi Jinoyat ishlari bo'yicha Hamza tuman sudining 2011-yil 7-noyabrda ajrimi bilan (F.I.O.)ga nisbatan O'zbekiston Respublikasi JKning 168-moddasi 3-qismi "a" bandi bilan qo'zg'atilgan jinoyat ishi qo'shimcha tergov o'tkazish uchun Hamza tuman prokuraturasiga qaytarilgan.

Hozirgi kunda Jinoyat ishlari bo'yicha Hamza tuman sudining mazkur ajrimi o'z kuchida bo'lib, (F.I.O.)ning jinoyat sodir etganlikda aybdor ekanligi to'g'risida sudning hukmi mavjud emas. Shu sababli sud arizada keltirilgan (F.I.O.) Toshkent shahar Hamza tumani G'alabaning 40-yilligi massivi 2-mavze 7-uy 82-xonadonni jinoiy yo'l bilan o'z nomiga rasmiylashtirishga erishganligi haqidagi vajlarni Fuqarolik ishlari bo'yicha Shayxontohur tumanlararo sudining 2010-yil 21-sentabrda hal qiluv qarorini yangi ochilgan holatlar bo'yicha qayta ko'rib chiqishni bekor qilish uchun asos bo'la olmaydi deb hisoblaydi.

Arizada keltirilgan vajlar qonuniy kuchga kirgan sudning hukmi bilan o'z tasdig'ini topishi mumkinligidan kelib chiqqan holda, (F.I.O.)ga nisbatan sudning hukmi chiqarilib, qonuniy kuchga kirgach, (F.I.O.) va (F.I.O.)lar hal qiluv qarorini yangi ochilgan holat bo'yicha qayta ko'rish haqida ariza berishlari mumkin.

Qayd etilgan holatlarga huquqiy baho berar ekan, sud arizadagi vajlar hal qiluv qarorini yangi ochilgan holat bo'yicha bekor qilishga asos bo'la olmasligini e'tiborga olgan holda, arizani rad etish to'g'risida xulosaga keladi.

Yuqoridagilarga ko'ra hamda FPKning 362-, 364-, 237–238-moddalari qo'llanilib, O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining "Fuqarolik protsessual qonun hujjatlari ayrim normalarining sudlar tomonidan qo'llanilishi haqida"gi (O'zbekiston Respublikasi Oliy Sudi Plenumining 2003-yil 19-dekabrda 19-sonli qarori, Oliy Sud Plenumining 2008-yil 15-mayda 14-sonli, 2010-yil 14-may 5-sonli qaroriga asosan kiritilgan o'zgartirish va qo'shimchalar bilan) qarorida ko'rsatilganlardan kelib chiqib, sud

Ajrim qiladi:

(F.I.O.) va (F.I.O.)larning da'vogar (F.I.O.)ning javobgarlar (F.I.O.) va (F.I.O.)larga nisbatan turar-joydan ko'chirish, uyga kiritish va foydalanish huquqini yo'qotgan deb topish haqidagi fuqarolik ishi bo'yicha sudning 2010-yil 21-sentabrda hal qiluv qarorini yangi ochilgan holat bo'yicha qayta ko'rish haqidagi arizasini qanoatlantirish rad qilinsin.

Ajrimdan norozi tomon 10 kunlik muddat ichida Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga shu sud orqali xususiy shikoyat yoki xususiy protest keltirishi mumkin.

Raislik etuvchi:

imzo

(F.I.O.)

XVI BOB BO'YICHA ILOVALAR**Ijro varaqasi namunasi****1-1492/14-sonli****I J R O V A R A Q A S I**

2014-yil 14-iyun

1-155/09-sonli ish yurituvda

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudi 2014-yil iyun oyining 14-kuni da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan qarz summasi, bank foizi, yetkazilgan moddiy va ma'naviy zararni undirish haqidagi da'vo arizasi yuzasidan yuritilgan fuqarolik ishini ko'rib chiqib,

Qaror qiladi:

Javobgar (F.I.O.) dan da'vogar (F.I.O.) foydasiga 930.982 so'm bank foizi undirilsin.

Qarzdor to'g'risidagi ma'lumotlar: (F.I.O.) 1963-yil Toshkent shahrida tug'ilgan, millati o'zbek, ma'lumoti o'rta, ishlamaydi, Toshkent shahri Yakkasaroy tumani Qushbegi mavzesi 1-uy 88-xonadonda istiqomat qiladi.

Undiruvchi to'g'risidagi ma'lumotlar: (F.I.O.) 1951-yilda tug'ilgan, millati ozarbayjon, ma'lumoti o'rta, ishlamaydi, Toshkent shahri Uchtepa tumani Chilonzor 26-mavzesi 3-uy 69-xonadonda istiqomat qiladi.

Hal qiluv qarori 2014-yil 4-iyul kuni qonuniy kuchga kirdi.

Ijro varaqasi 2014-yil 9-iyulda berildi.

Sudya:

imzo

F.I.O

Ijro ishini yuritishni qo'zg'atish to'g'risidagi qaror namunasi**QAROR**

Ijro ishini yuritishni qo'zg'atish haqida

2014-yil 17-mart

Toshkent shahri

Toshkent shahar Mirzo Ulug'bek tuman sud ijrochilar bo'limi sud ijrochisi (F.I.O.) M.Ulug'bek DSIning 2014-yil 19-fevraldagi qaroriga asosan qarzdor (F.I.O.)dan davlat foydasiga 481.000 so'm jarima undirish haqidagi 2014-yil 17-martda ish yurituviga kelib tushgan 10873/7-sonli ijro hujjatlari bilan tanishib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Mazkur ijro hujjati O'zbekiston Respublikasi "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi Qonunining 8-moddasi talablariga javob beradi va ijro hujjatini ijroga topshirish muddati o'tmagan. Shunga ko'ra, ijro hujjatini ijro ishi yuritishni qo'zg'atmasdan qaytarish uchun asoslar mavjud emas.

Bayon etilganlarga asosan hamda O'zbekiston Respublikasi "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi Qonunining 23-, 30-, 53-, 86-moddalarini qo'llab,

Qaror qildi:

Qarzdor (F.I.O.)ga nisbatan 10873/7-sonli ijro ishi yuritish qo'zg'atilsin.

Ijro ishi yuritish qo'zg'atilgan kundan boshlab ijro hujjatida ko'rsatilgan talablarni ixtiyoriy ravishda bajarish uchun qarzdorga 5 kunlik muddat belgilansin.

Ushbu belgilangan ixtiyoriy muddatda ijro hujjati bo'yicha undirilishi lozim bo'lgan 481.000 so'm undiruvchiga to'lansin va sud ijrochisiga taqdim qilinsin.

Qarzdor ijro hujjatini ixtiyoriy ravishda ijro etish uchun sud ijrochisi tomonidan belgilangan muddatda ijro etmagan taqdirda, undan O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2007-yil 1-noyabrdagi PQ-722-son qaroriga asosan undirilishi lozim bo'lgan summaning 1% miqdorida ijro yig'imi undirilishi hamda O'zbekiston Respublikasi "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi Qonunining 75-77-moddalariga asosan ijro harakatlarini amalga oshirish xarajatlari uning hisobidan qoplanib, unga nisbatan O'zbekiston Respublikasi Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi Kodeksning 198¹-moddasiga asosan (fuqarolarga eng kam oylik ish haqining besh baravari – 480.505 so'mdan o'n baravari – 961.050 so'mgacha miqdorda) jarima solinishi, ularni undirish uchun majburiy ijro etish choralari qo'llanishi, jumladan, qarzdor jismoniy shaxsning O'zbekiston Respublikasidan chiqish huquqlari vaqtincha cheklanishi to'g'risida ogohlantirilsin.

Qarzdor muayyan harakatlarni sodir etish yoxud ularni sodir etishdan o'zini tiyish majburiyatini yuklovchi sud hujjatini bajarishdan bo'yin tovlashni ma'muriy jazo qo'llanilgandan keyin davom ettirsa, shuningdek, sud hujjatining ijro etilishiga to'sqinlik qilgan taqdirda, O'zbekiston Respublikasi Jinoyat kodeksining 232-moddasida belgilangan jinoiy javobgarlikka tortilishi to'g'risida ogohlantirilsin.

Qaror nusxasi qarzdorga topshirilishi bilan bir vaqtda uning hisob raqamidagi pul mablag'lari va mol-mulkari xatlansin.

Qaror nusxasi qarzdorga ijro etish uchun, undiruvchi va ijro hujjatini chiqargan organga ma'lumot uchun yuborilsin.

Qaror ustidan qaror chiqarilgan kundan e'tiboran o'n kunlik muddat ichida sudga, bo'ysunuv tartibida yuqori turuvchi organga, mansabdor shaxsga shikoyat berish yoki qonunda belgilangan tartibda prokuror tomonidan protest keltirilishi mumkin.

Toshkent shahar Mirzo Ulugbek

tuman sud ijrochilar bo'limi sud ijrochisi:

imzo

(F.I.O.)

Ijro harakatlarini keyinga qoldirish to'g'risidagi qaror namunasi

QAROR

ijro harakatlarini keyinga qoldirish to'g'risida

2014-yil 15-dekabr

Toshkent shahri

Mirobod tuman sud ijrochilari bo'limi sud ijrochisi (F.I.O.) Fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod tumanlararo sudining 2014-yil 15-noyabrdagi 1568-sonli qarzdor (F.I.O.)dan undiruvchi (F.I.O.) foydasiga qarz undirish to'g'risidagi ijro hujjati yuzasidan 2014-yil 10-dekabrda qo'zg'atilgan 10873/7-sonli ijro ishi bilan tanishib, quyidagilarni

Aniqladim:

Ijro hujjati bo'yicha 2014-yil 14-dekabrda qarzdor (F.I.O.) otasi vafot etganligi sababli ijro hujjati ijrosini 10 kunga keyinga qoldirib turishni so'ragan.

Ijro harakatlarini amalga oshirishga to'sqinlik qiladigan holatlar mavjud bo'lgan taqdirda, sud ijrochisi ijro harakatlarini qarzdorning arizasiga binoan yoki o'z tashabbusi bilan ko'pi bilan 10 kun muddatga keyinga qoldirishi mumkin.

Sud ijrochisi tomonidan ushbu holat ijro harakatlarini keyinga qoldirish uchun yetarli asos deb topildi.

Bayon etilganlarga asosan hamda O'zbekiston Respublikasi "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida" gi Qonunining 33- va 86-moddalarini qo'llab,

Qaror qildim:

Ijro harakatlari 2014-yil 15-dekabrda 10 kunga – 2014-yil 25-dekabrga qadar keyinga qoldirilsin.

Qaror nusxasi undiruvchiga, qarzdorga va ijro hujjatini chiqargan organga yuborilsin.

Qaror ustidan qaror chiqarilgan kundan e'tiboran o'n kunlik muddat ichida sudga shikoyat yoki protest bildirish mumkin.

Sud ijrochisi:

imzo

(F.I.O.)

Ijro harakatlarini to'xtatib turish haqidagi ariza namunasi

Fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod
tumanlararo sudi raisi (F.I.O.)ga

ARIZA

(ijro harakatlarini to'xtatib turish haqida)

Bektemir tuman sud ijrochilari bo'limi sud ijrochisi (F.I.O.) jinoyat ishlari bo'yicha Bektemir tuman sudining 2008-yil 25-fevraldagi qarzdor (F.I.O.)dan undiruvchi (F.I.O.) foydasiga 235000 so'm undirish to'g'risidagi ijro hujjati yuzasidan 2008-yil 10-mayda qo'zg'atilgan 130-sonli ijro ishi yuritish ishi bo'yicha olib borilgan majburiy ijro harakatlari amalga oshirilishi jarayonida qarzdorning yashash manzili va uning mol-mulkari joylashgan joyini aniqlash imkoni bo'lmadi.

Toshkent shahar IIBB YHXBning 2008-yil 27-mart kungi ma'lumotnomasiga ko'ra, qarzdor (F.I.O.) nomida 2001-yilda ishlab chiqarilgan, VAZ 2106 rusumli davlat raqami 10 A 1777 bo'lgan, oq rangli yengil avtotransport vositasi mavjudligi ma'lum qilingan.

Sud ijrochisining 2008-yil 3-apreldagi qarori bilan qarzdor (F.I.O.) hamda uning nomida bo'lgan VAZ-2106 rusumli avtotransport vositasiga nisbatan qidiruv e'lon qilingan.

O'zbekiston Respublikasining "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi Qonuni 35-moddasi 5-bandida qarzdor, uning mol-mulki yoki olib qo'yilishi lozim bo'lgan bola qidirilayotganida ijro ishi yuritish to'xtatib turilishi belgilangan.

Shuningdek, mazkur Qonunning 38-moddasida ijro ishi yuritishni to'xtatib turish sud ijrochisi joylashgan sud tomonidan amalga oshirilishi belgilangan.

Yuqoridagilarga ko'ra, fuqarolik ishlari bo'yicha Sirg'ali tumanlararo sudining 2008-yil 12-yanvardagi 1-16095/08-sonli qarzdor (F.I.O.)dan undiruvchi (F.I.O.) foydasiga 2.765.000 so'm undirish to'g'risidagi ijro hujjati ijrosini qarzdor yoxud uning mol-mulki topilguniga qadar to'xtatib turish masalasini hal qilib berishingizni so'rayman.

Ilova:

- 1) Ijro varaqasi nusxasi;
- 2) ijro ishi yuritish haqidagi qaror nusxasi;
- 3) qarzdor va uning mol-mulkiga nisbatan qidiruv e'lon qilish haqidagi qaror nusxasi.

Bektemir tuman sud ijrochilari bo'limi

katta sud ijrochisi:

imzo

(F.I.O.)

Sudning ijro harakatlarini to'xtatish to'g'risidagi ajrimi namunasi

AJRIM

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudining sudyasi (F.I.O.) 2014-yil avgust oyining 24-kuni da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan mol-mulkni ro'yxatdan chiqarish haqidagi da'vo arizasi bo'yicha yuritilgan fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladim:

Da'vogar (F.I.O.) javobgar (F.I.O.) ga nisbatan mol-mulkni ro'yxatdan chiqarish haqidagi da'vo arizasi bilan sudga murojaat qilib, jinoyat ishlari bo'yicha Yakkasaroy tuman sudining 2011-yil 16-maydagi hukmi bilan davlat foydasiga o'tkazilgan davlat raqami 01 Y 869 CA bo'lgan "Neksiya" rusumli avtomashinani ro'yxatdan chiqarishni so'ragan.

FPKning 249-moddasi, 1-qismining 4-bandida, sud mol-mulkni xatlashdan chiqarish to'g'risida da'vo qo'zg'atilgan taqdirda, uni sotish to'xtatilishi ko'rsatilgan.

Ish hujjatlarini o'rganib chiqib, mazkur fuqarolik ishi mazmunan ko'rib chiqilguniga qadar yuqorida ko'rsatilgan sudning 2014-yil 16-maydagi hukmiga asosan, davlat foydasiga qaratilgan davlat raqami 01 Y 869 CA bo'lgan "Neksiya" rusumli avtomashina yuzasidan ijro harakatlarini to'xtatib turishni lozim topaman.

Yuqoridagilarga asosan va FPKning 249-, 237–238-moddalarini qo'llab, sud

Ajrim qilaman:

Da'vogar (F.I.O.) ning javobgar (F.I.O.) ga nisbatan mol-mulkni ro'yxatdan chiqarish haqidagi da'vo arizasi bo'yicha yuritilgan fuqarolik ishi mazmunan ko'rib chiqilguniga qadar jinoyat ishlari bo'yicha Yakkasaroy tuman sudining 2011-yil 16-maydagi hukmi bilan davlat foydasiga qaratilgan davlat raqami 01 Y 869 CA bo'lgan "Neksiya" rusumli avtomashina yuzasidan ijro harakatlari to'xtatilsin.

Ajrim nusxasi ijro qilish uchun Yakkasaroy tuman sud ijrochilari bo'limiga yuborilsin.

Ajrim ustidan 10 kun muddat ichida fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga shu sud orqali xususiy shikoyat berish yoki xususiy protest keltirish mumkin.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

Sudning ijro ishini yuritishni tugatish to'g'risidagi ajrimi namunasi

AJRIM

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudining sudyasi (F.I.O.) 2014-yil noyabr oyining 5-kuni Yakkasaroy tuman sud ijrochilari bo'limi sud ijrochisi (F.I.O.)ning ijro ishini tugatish masalasini hal qilib berish haqidagi arizasini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Undiruvchi "Toshissiqquvvati" IChB qarzdor (F.I.O.)ga nisbatan kommunal to'lovlari uchun qarzdorlikni undirish to'g'risida sud buyrug'i chiqarish haqidagi arizasi bilan sudga murojaat qilgan.

Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudining 2012-yil 23-apreldagi sud buyrug'i bilan qarzdor (F.I.O.)dan 234 197 so'm miqdorida qarz summasi undirilgan.

Yuqorida ko'rsatilgan sud buyrug'iga asosan Yakkasaroy tuman sud ijrochilari bo'limi tomonidan ijro ishi qo'zg'atilgan. Ijro harakatlari vaqtida qarzdor (F.I.O.) 2011-yil 18-aprelda vafot etganligi aniqlangan.

Shu sababli, Yakkasaroy tuman sud ijrochilari bo'limi sud ijrochisi (F.I.O.) sudga ariza bilan murojaat qilib, suddan ijro ishini tugatish masalasini hal qilib berishni so'ragan.

O'zbekiston Respublikasi "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi Qonunining 37-moddasiga ko'ra, undiruvchi yoki qarzdor vafot etganda, u vafot etgan deb e'lon qilinganda, bedarak yo'qolgan deb topilganda, agar sud hujjati yoxud boshqa organning hujjatida qo'yilgan talablar yoki majburiyatlar huquqiy vorisga yoki bedarak yo'qolganning mol-mulkini ishonchli boshqarib turgan shaxsga o'tishi mumkin bo'lmasa, ijro ishini yuritish sud tomonidan tugatiladi.

Yuqorida ko'rsatilgan qonun talabidan kelib chiqib, sud ijrochisi (F.I.O.)ning arizasini qanoatlantirishni lozim topaman.

Yuqoridagilarga asosan va FPKning 237–238-moddalarini qo'llab, sud

Ajrim qiladi:

Yakkasaroy tuman sud ijrochilari bo'limi sud ijrochisi (F.I.O.)ning arizasi qanoatlantirilsin.

Undiruvchi "Toshissiqquvvati" IChBning qarzdor (F.I.O.)ga nisbatan kommunal to'lovlari uchun qarzdorlikni undirish to'g'risida sud buyrug'i chiqarib berish haqidagi arizasiga asosan chiqarilgan S-2-I-12522/12-sonli sud buyrug'i yuzasidan ijro ishi tugatilsin.

Ajrim ustidan 10 kun muddat ichida fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga shu sud orqali shikoyat berish yoki protest keltirish mumkin.

Sudya:

imzo

(F.I.O.)

QAROR

(avtomototransport vositasiga taqiq solish to'g'risida)

2014-yil 8-yanvar

Toshkent shahri

Toshkent shahar Mirzo Ulug'bek tuman sud ijrochilari bo'limi sud ijrochisi (F.I.O.), fuqarolik ishlari bo'yicha Mirzo Ulug'bek tumanlararo sudining 2012-yil 15-iyuldagi SB35078/11-sonli ijro varaqasiga asosan qarzdor (F.I.O.)dan undiruvchi UP PO "Toshissiqquvvati" foydasiga 167.299 so'm undirish to'g'risidagi ijro hujjati yuzasidan 2012-yil 26-oktabrda qo'zg'atilgan 32662/2-sonli ijro ishi bilan tanishib, quyidagilarni

Aniqladi:

Majburiy ijro harakatlari jarayonida Toshkent shahar IIBB YXXB RIB ma'lumoti bilan qarzdor (F.I.O.) dan Toshkent shahar IIB YXXB RIBning 2012-yil 19-noyabrdagi ma'lumotnomasiga binoan AAS2247256-sonli avtotransport vositasini qayd etish guvohnomasiga asosan tegishli bo'lgan 2009-yilda ishlab chiqarilgan, kuzov raqami 207203, dvigatel raqami 084162 va davlat raqam belgisi 01Y781AA bo'lgan Matiz rusumli avtomashina ro'yxatga olingan.

Mazkur avtomototransport vositasiga taqiq solib, taqiq solish qarori va avtomototransport vositasini ro'yxatga olish dalolatnomasini ma'lumotlar bankini yurituvchi notarial idoraga yuborishni hamda bu haqda avtomototransport vositasi qayd etilgan tegishli IIB YHXB RIBga xabar berishni lozim deb hisoblaydi.

Bayon etilganlarga asosan hamda O'zbekiston Respublikasi "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi Qonunining 21-, 86-moddasini qo'llab,

Qaror qildi:

1. Qarzdor Mirzo Ulugbek tumani Qodirova ko'chasi, 2-uy 4-xonadonda yashovchi (F.I.O.)ga Toshkent shahar IIB YXXB RIBning 2011-yil 19-noyabrdagi ma'lumotnomasiga binoan AAS2247256-sonli avtotransport vositasini qayd etish guvohnomasiga ko'ra tegishli bo'lgan 2009-yilda ishlab chiqarilgan, kuzov raqami 207203, dvigatel raqami 084162 va davlat raqam belgisi 01Y781AA bo'lgan Matiz rusumli avtomashinaga taqiq solinsin.

2. Mazkur qaror va avtomototransport vositasini ro'yxatga olish dalolatnomasi ma'lumotlar bankini yurituvchi Mirzo Ulugbek tumanidagi 1-sonli davlat notarial idorasiga yuborilsin.

3. Avtomototransport vositasiga taqiq solinganligi to'g'risida Toshkent shahar IIB YXXB RIBga xabar berilsin.

4. Qaror nusxasi qarzdor va undiruvchiga ma'lumot uchun yuborilsin.

5. Qaror ustidan ushbu qaror chiqarilgan kundan e'tiboran o'n kunlik muddat ichida sudga, bo'ysunuv tartibida yuqori turuvchi organga, mansabdor shaxsga shikoyat berish yoki qonunda belgilangan tartibda prokuror tomonidan protest keltirilishi mumkin.

Mirzo Ulug'bek tuman sud ijrochilari

bo'limi sud ijrochisi:

imzo

(F.I.O.)

«TASDIQLAYMAN»

Mirzo Ulugbek tuman sud ijrochilari bo'limi boshlig'i
_____ (F.I.O.)

QAROR

(Qarzdorning chiqish huquqlarini vaqtincha cheklash to'g'risida)

2014-yil 6-avgust

Toshkent shahri

Mirzo Ulug'bek tuman sud ijrochilar bo'limi sud ijrochisi (F.I.O.), fuqarolik ishlari bo'yicha Mirzo Ulug'bek tumanlararo sudining 2012-yil 15-iyundagi ijro varaqasiga asosan qarzdorlar (F.I.O.)dan undiruvchi (F.I.O.) foydasiga 1/4 aliment va davlat foydasiga 62.920 so'm davlat boji undirish to'g'risidagi ijro hujjati yuzasidan 21497-98/08- sonli ijro ishi bilan tanishib, quyidagilarni

Aniqladi:

Sud hujjati asosida berilgan ijro hujjatidagi yoki ijro hujjati bo'lgan sud hujjatidagi talablar belgilangan muddatda qarzdor jismoniy shaxs tomonidan uzrsiz sabablarga ko'ra ijro etilmaganda, sud ijrochisi hamda undiruvchining arizasi bo'yicha yoki o'z tashabbusi bilan qarzdor jismoniy shaxsning O'zbekiston Respublikasidan chiqishini vaqtincha cheklashi lozim.

Ijro hujjati yuzasidan qarzdor sud ijrochisi tomonidan ijro hujjatini ixtiyoriy ravishda ijro etish yuzasidan ogohlantirilgan bo'lsa-da, uzrsiz sabablarga ko'ra ijro hujjatining ijrosini ta'minlamagan. Shu sababli qarzdorning O'zbekiston Respublikasidan chiqish huquqlarini vaqtincha cheklash lozim deb hisoblanadi.

Bayon etilganlarga asosan hamda O'zbekiston Respublikasi "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi Qonunining 21-, 42¹-, 86-moddalarini qo'llab,

Qaror qildi:

1. 21497-98/08-sonli ijro ishi 1977-yil 16-yanvar kuni tug'ilgan, Toshkent shahar Mirzo Ulug'bek tumani Feruza mavzesi 7-uy 20-xonadonda ro'yxatda turuvchi pasport seriyasi SA 1727686, qarzdor (F.I.O.) ni O'zbekiston Respublikasidan chiqish huquqlari vaqtincha cheklansin.

2. Mazkur qarorning ko'chirma nusxalari ichki ishlar organlarining kirish, chiqish va fuqarolik bo'limiga (boshqarmasiga) hamda Davlat chegarasini qo'riqlash organlariga tegishli tartibda rasmiylashtirilgan holda ijro etish uchun yuborish maqsadida Sud departamentining Toshkent shahar hududiy boshqarmasiga jo'natilsin.

4. Qaror nusxasi qarzdor jismoniy shaxsga va undiruvchiga ma'lumot uchun yuborilsin.

5. Sud ijrochisining qarzdorning chiqish huquqlarini vaqtincha cheklash to'g'risidagi qarori ijro etilishi shart va faqat sud yoki sud ijrochisi tomonidan qonunda belgilangan tartibda to'xtatilishi mumkin. Sud ijrochisi qarorining ijrosi ichki ishlar va Davlat chegarasini qo'riqlash organlari tomonidan muhokama qilinishiga, to'xtatilishiga yoki boshqacha tarzda to'sqinlik qilinishiga yo'l qo'yilmaydi, sud tartibida shikoyat yoki protest keltirish bundan mustasno.

6. Qaror ustidan qaror chiqarilgan kundan e'tiboran o'n kunlik muddat ichida sudga, bo'ysunuv tartibida yuqori turuvchi organga, mansabdor shaxsga shikoyat berish yoki qonunda belgilangan tartibda prokuror tomonidan protest keltirilishi mumkin.

Mirzo Ulug'bek tuman sud ijrochilar
bo'limi sud ijrochisi:

imzo

(F.I.O.)

QAROR

(Jarima solish to'g'risida)

2015-yil 15-yanvar

Toshkent shahri

Olmozor tumani sud ijrochilari bo'limi sud ijrochisi (F.I.O.) , Fuqarolik ishlari bo'yicha Shayxontohur tumanlararo sudining 2015-yil 5-yanvardagi ijro varaqasi bo'yicha qarzdor (F.I.O.)dan undiruvchi (F.I.O.) foydasiga moddiy zarar undirish to'g'risidagi ijro hujjati yuzasidan 2015-yil 8-yanvarda qo'zg'atilgan 21497-98/08-sonli ijro ishi bilan tanishib, quyidagilarni

Aniqladim:

Ijro ishi yuritishni qo'zg'atish to'g'risidagi qarorda qarzdorga ijro hujjatida ko'rsatilgan talablarni ixtiyoriy ravishda bajarish uchun 2015-yil 13-yanvarga qadar muddat berilgan.

Biroq, tegishli ogohlantirishga qaramasdan qarzdor ijro hujjatida ko'rsatilgan talablarni sud ijrochisi belgilagan muddatda uzrsiz sabablarga ko'ra bajarmagan.

Bayon etilganlarga asosan hamda O'zbekiston Respublikasi Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi kodeksning 1-, 36-, 198²-, 283-moddalari va O'zbekiston Respublikasi "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi Qonunining 82-, 86-moddalarini qo'llab,

Qaror qildim:

1987-yil 25-yanvarda tug'ilgan, Olmozor tumani Beltepa mahallasi 45-uyda yashovchi qarzdor (F.I.O.)ga eng kam oylik ish haqining 5(besh) baravari miqdorida, ya'ni 600.000 (olti yuz ming) so'm jarima solinsin.

Jarima 29801/73 h/r-sonli bank hisob raqamiga o'tkazilsin.

Tegishli to'lov hujjatining nusxasi sud ijrochisiga taqdim etilsin.

Mazkur qaror 2015-yil 8-yanvarda qo'zg'atilgan 21497-98/08-sonli ijro ishi yurituv doirasida ijroga qabul qilinsin.

Qarorning nusxasi qarzdor (F.I.O.)ga ijro etish uchun yuborilsin.

Qaror ustidan qaror chiqarilgan kundan e'tiboran o'n kunlik muddat ichida sudga shikoyat berish yoki protest bildirish mumkin.

Sud ijrochisi:

imzo

(F.I.O.)

Hal qiluv qarorining qaytarma ijrosi to'g'risida ajrim namunasi

AJRIM

2014-yil may oyining 1-kuni Fuqarolik ishlari bo'yicha Yakkasaroy tumanlararo sudi o'z binosida ochiq sud majlisida sudya (F.I.O.)ning raisligida, (F.I.O.)ning kotibligida, da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.) va qo'shimcha javobgar (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)larga nisbatan uyga kiritish haqidagi da'vo arizasi yuzasidan yuritilgan 1-1980/14-sonli fuqarolik ishi bo'yicha qo'shimcha javobgar (F.I.O.)ning ushbu hal qiluv qarorining qaytarma ijrosini ta'minlash haqidagi arizasini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Sudga da'vogar (F.I.O.)ning javobgar (F.I.O.)ga nisbatan da'vo arizasi bilan murojaat qilib, unda bir nafar voyaga yetmagan farzandi – 1993-yil 22-mayda tug'ilgan (F.I.O.) bilan birgalikda nizoli Toshkent shahar Sirg'ali tumani Obi-rahmat ko'chasi 53-uyga kiritib qo'yishni so'ragan.

Shu sudning 2007-yil 17-avgustdagi ajrimiga muvofiq, (F.I.O.), (F.I.O.) va (F.I.O.)lar ishga qo'shimcha javobgarlar sifatida ishtirok etishga jalb qilinganlar.

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudning 2007-yil 24-sentabrdagi hal qiluv qaroriga binoan, da'vogarning da'vo talablarini qanoatlantirilib, da'vogar (F.I.O.) bir nafar voyaga yetmagan farzandi 1993-yil 22-mayda tug'ilgan (F.I.O.) bilan birgalikda nizoli Toshkent shahar Sirg'ali tumani Obirahmat ko'chasi 53-uyga kiritib qo'yilgan.

Sudning mazkur hal qiluv qarori qonuniy kuchga kirganligi sababli ijroga qaratilib, da'vogar (F.I.O.) voyaga yetmagan farzandi bilan nizoli xonadonga kiritilib qo'yilgan.

Sudning 2008-yil 30-yanvardagi ajrimiga binoan yangi ochilgan holatlarga asosan yuqoridagi hal qiluv qarori bekor qilinib, fuqarolik ishi bo'yicha ish yuritish tiklangan.

Sudning 2008-yil 3-martdagi hal qiluv qaroriga asosan da'vogarning da'vo arizasi rad etilgan. Sudga qo'shimcha javobgar (F.I.O.) ariza bilan murojaat qilib, hal qiluv qarorining qaytarma ijrosini ta'minlab berishni so'ragan.

FPKning 382-moddasiga binoan, ijro etilgan hal qiluv qarori bekor qilingan va ish yangidan ko'rib chiqilgandan keyin talablarni qanoatlantirish to'liq yoki qisman rad etish to'g'risida hal qiluv qarori chiqarilgan yoxud ish yuritishni tugatish to'g'risida yoki arizani ko'rmasdan qoldirish to'g'risida ajrim chiqarilgan taqdirda, bekor qilingan hal qiluv qarori bo'yicha javobgardan da'vogarning foydasiga undirilgan narsalarning hammasi javobgarga yana qaytarib berilishi lozim (hal qiluv qarorining qaytarma ijrosi).

Bunday holatlarda, sud sirtidan chiqarilgan hal qiluv qarorining bekor qilinganligini hamda ish yangitdan ko'rib chiqilgandan so'ng, da'vo arizasi ko'rmasdan qoldirilganligini inobatga olib, qo'shimcha javobgar (F.I.O.)ning arizasini qanoatlantirishni hamda Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudining 2007-yil 24-sentabrdagi da'vogari (F.I.O.) ni bir nafar voyaga yetmagan farzandi –1993-yil 22-mayda tug'ilgan (F.I.O.) bilan birgalikda nizoli Toshkent shahar Sirg'ali tumani Obi-rahmat ko'chasi 53-uyga kiritib qo'yish haqidagi hal qiluv qarorini qaytarma ijro qilishni lozim topdi.

Yuqoridagilarga ko'ra va FPKning 382–383-, 237–238-moddalarini qo'llab,

Ajrim qiladi:

Qo'shimcha javobgar (F.I.O.) ning hal qiluv qarorining qaytarma ijrosini ta'minlash haqidagi arizasi qanoatlantirilsin.

Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Yakkasaroy tumanlararo sudining 2007-yil 24-sentabrdagi da'vogari (F.I.O.)ni bir nafar voyaga yetmagan farzandi – 1993-yil 22-mayda tug'ilgan (F.I.O.) bilan birgalikda nizoli Toshkent shahar Sirg'ali tumani Obi-rahmat ko'chasi 53-uyga kiritib qo'yish haqidagi hal qiluv qarori qaytarma ijro qilinsin.

Mazkur ajrim nusxasini ijro qilish uchun Toshkent shahar Sirg'ali tumani sud ijrochilari bo'limiga yuborilsin.

Mazkur ajrim ustidan 10 kunlik muddat ichida shu sud orqali Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga xususiy shikoyat berilishi yoki xususiy protest keltirilishi mumkin.

Raislik etuvchi:

imzo

(F.I.O.)

Sud ijrochilarining xatti-harakatlari (qarorlari) ustidan shikoyat bo'yicha hal qiluv qarori namunasi

HAL QILUV QARORI O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI NOMIDAN

2013-yil may oyining 3-kunida Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar Mirobod tumanlararo sudi o'z binosida, ochiq sud majlisida raislik etuvchi, sudya (F.I.O.), (F.I.O.)ning kotibligida, Mirobod tuman prokurorining yordamchisi (F.I.O.)ning ishtirokida, arizachi (F.I.O.)ning Mirobod tumani sud ijrochilari bo'limi sud ijrochisi (F.I.O.)ning qarori ustidan berilgan shikoyat yuzasidan yuritilgan 1-1504/13-sonli fuqarolik ishini ko'rib chiqib, quyidagilarni

Aniqladi:

Arizachi (F.I.O.) Mirobod tumani sud ijrochilari bo'limi sud ijrochisi (F.I.O.)ning qarori ustidan shikoyat bilan sudga murojaat qilib, uni O'zbekiston Respublikasidan chiqishini vaqtincha cheklash to'g'risida qarorini bekor qilishni va ma'naviy zararni undirishni so'ragan.

Sudning 2013-yil 24-aprel kunidagi ajrimi bilan (F.I.O.)ning ma'naviy zararni undirish haqidagi talabi yuzasidan ish yurituv arizachi mazkur talabdan voz kechganligi sababli tugatilgan.

Sud majlisida arizachi (F.I.O.) shikoyatini quvvatlab, Fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod tumanlararo sudining 2006-yil 23-avgust kunidagi sud buyrug'iga asosan u sobiq turmush o'rtog'i (F.I.O.)ning foydasiga bir nafar farzandi ta'minoti uchun aliment to'lash belgilanganligini, undiruvchining arizasiga asosan Mirobod tumani sud ijrochilari uning ish joyidagi ijro hujjatini qaytarib olishganligini va 2009-yil 9-yanvar kundan majburiy tartibda aliment undirish to'xtatilganligini, 2010-yil dekabr oyida (F.I.O.) sud ijrochisiga ariza bilan murojaat qilib, majburiy tartibda aliment undirishni davom ettirishni so'raganligini, o'sha vaqtdan beri (F.I.O.)ga har oyda aliment to'lab kelayotganligini, sud ijrochisi tomonidan hozirgi kunda undan 2009-yil 9-yanvar kundan boshlab aliment bo'yicha qarzi borligini xabar qilib qarzni to'lashini talab qilayotganligini, biroq qarz summasini aytishdan va rasmiy tartibda uni qarzi miqdorini hujjat bilan tasdiqlab berishdan bosh tortib kelayotganligini, shuningdek, aliment bo'yicha uni hech qanday qarzi yo'qligini bila turib, uni respublikadan chet elga chiqishini cheklab qo'yganligini bayon qilib, suddan shikoyatni qanoatlantirishni, sud ijrochisining chiqish huquqlarini vaqtincha cheklash to'g'risidagi qarorini bekor qilishni so'radi.

Dastlabki sud majlisida Mirobod tumani sud ijrochilari bo'limi vakili (F.I.O.) arizachining shikoyatini tan olmasdan, ushbu ijro ishi bo'yicha 2009-yil yanvar oyida da'vogarning turmush o'rtog'i ularga ariza bilan murojaat qilib, o'z xohishiga ko'ra ijro varaqasini qaytarib olganligini, 2010-yil dekabr oyida undiruvchi ularga ariza bilan murojaat qilib, unda qarzdor alimentni 2009-yildan 2010-yil noyabr oyigacha to'lamaganligini ko'rsatib, aliment undirishni davom ettirishni so'raganligini, shundan so'ng sud ijrochisi tomonidan ijro harakatlari davom ettirilganligini, ijro ishi davomida qarzdor tomonidan ish haqi to'g'risida ma'lumot taqdim qilinmaganligi sababli, o'rtacha oylik ish haqidan kelib da'vogarning alimentdan qarzi hisoblab chiqilganligini va aliment qarzi mavjudligi uchun uning respublikadan chetga chiqishi taqiqlab qo'yilganligini, arizachi aliment to'lab kelganligi to'g'risida hech qanday hujjat taqdim qilmaganligini bayon qilib, suddan shikoyatni qanoatlantirishni rad qilishni so'radi.

Oxirgi sud majlisiga Mirobod tumani sud ijrochilari bo'limi vakili (F.I.O.) tegishli tartibda ogohlantirilishiga qaramasdan, sud majlislariga kelmaganligi sababli fuqarolik ishini FPKning 174-moddasiga asosan ishni uning ishtirokisiz ko'rib chiqishni lozim topdi.

Sud majlisiga uchinchi shaxs sifatida jalb etilgan (F.I.O.) arizachining shikoyatini tan olmasdan, 2008-yilning oxirida arizachi bilan aliment to'lash borasida o'zaro kelishganligini, arizachi unga sud ijrochilari bo'limidan ijro varaqani qaytarib olishni so'raganligini va unga farzandi ta'minoti uchun o'zi aliment to'lab turishini va'da qilganligini, shundan keyin u 2009-yil yanvar oyida ijrochilardan ijro varaqalarini chaqirib olganligini, lekin arizachi farzandi ta'minoti uchun 2009-yil yanvaridan 2010-yil avgust oyigacha aliment to'lamaganligini, 2010-yil avgust oyida u ijro varaqalarni ijroga topshirganligini va arizachi tomonidan to'lanmagan aliment summalarini ham undirib berishni so'raganligini, arizachida aliment qarzdorligi bo'lganligi uchun unga chetga elga chiqishga taqiq qo'yilganligini, ariza ushbu aliment summalarini unga to'lamaganligini bayon qilib, suddan arizachining shikoyatini qanoatlantirishni rad qilishni so'radi.

Sud, taraflarning tushuntirishlarini tinglab, ish hujjatlarini muhokama etib va to'plangan dalillarga huquqiy baho berib, arizachining talablarini asosli deb hisoblab, quyidagilarga ko'ra uni qanoatlantirishni lozim deb topdi.

FPKning 269-moddasiga binoan, fuqaro o'zining huquqlari va erkinliklarini buzadigan xatti-harakatlar (qarorlar) ustidan bevosita sudga yoki bo'ysunuv tartibida yuqori organga, mansabdor shaxsga murojaat qilishga haqli.

Sudda aniqlanishicha, Fuqarolik ishlari bo'yicha Mirobod tumanlararo sudining 2006-yil 23-avgustdagi 194-sonli buyrug'iga asosan qarzdor (F.I.O.) dan undiruvchi (F.I.O.) ning foydasiga voyaga yetmagan (F.I.O.) ning ta'minoti uchun u voyaga yetgunga qadar har oydagi oylik ish haqi va boshqa daromadlarining $\frac{1}{4}$ qismi miqdorida aliment undirish belgilangan.

2009-yilning 9-yanvar kuni undiruvchi (F.I.O.) Mirobod tumani sud ijrochilari bo'limiga murojaat qilib, unda qarzdor (F.I.O.) bilan kelishganligini ko'rsatib, aliment undirish bo'yicha ijro varaqasini o'ziga qaytarishni so'ragan va sud ijrochilari tomonidan ijro varaqalari undiruvchiga qaytarilgan.

Undiruvchi (F.I.O.) 2010-yil dekabrda Mirobod tumani sud ijrochilari bo'limiga murojaat qilib, qarzdor (F.I.O.)dan aliment undirish bo'yicha ijro varaqalarni qayta topshirib, aliment undirishni davom ettirishni hamda qarzdordan uning foydasiga 2009-yil yanvardan 2010-yil noyabr oyigacha bo'lgan davr uchun alimentdan qarzdorlikni undirib berishni so'ragan.

O'zbekiston Respublikasi "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi Qonunning 42¹-moddasiga ko'ra, sud hujjati asosida berilgan ijro hujjatidagi yoki ijro hujjati bo'lgan sud hujjatidagi talablar belgilangan muddatda

qarzdor jismoniy shaxs tomonidan uzrsiz sabablarga ko'ra ijro etilmaganda, sud ijrochisi undiruvchining arizasi bo'yicha yoki o'z tashabbusi bilan qarzdor jismoniy shaxsning O'zbekiston Respublikasidan chiqishini vaqtincha cheklash to'g'risida qaror chiqarishga haqli.

Mirobod tumani sud ijrochilari bo'limi sud ijrochisi tomonidan 2013-yil 6-fevral kunidagi qarorga asosan, qarzdor (F.I.O.) ning aliment to'lovidan qarzi borligi sababli uning respublikadan chetga chiqish huquqlari vaqtincha cheklangan.

Yuqorida ta'kidlanganidek, undiruvchi (F.I.O.) tomonidan 2009-yil yanvar oyida ijrochilardan ijro varaqalarini chaqirib olganligi sababli arizachi (F.I.O.)dan 2009-yil yanvaridan 2010-yil avgust oyiga qadar aliment undirilmagan. Ushbu holatda mazkur davr yuzasidan aliment qarzdorligi hisoblanishi asossiz hisoblanadi, chunki bu davr uchun aliment undirilmagani arizachi (F.I.O.)ning aybi sababli vujudga kelmagan.

“Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida”gi Qonunning 42¹-moddasida ko'rsatilgan talablar, ya'ni sud hujjati asosida berilgan ijro hujjatidagi yoki ijro hujjati bo'lgan sud hujjatidagi talablar belgilangan muddatda qarzdor jismoniy shaxs tomonidan uzrsiz sabablarga ko'ra ijro etilmagandagina sud ijrochisi qarzdor jismoniy shaxsning O'zbekiston Respublikasidan chiqishini vaqtincha cheklash to'g'risida qaror chiqarishga haqli bo'lsa-da, sud ijrochisi (F.I.O.)dan 2009-yil yanvaridan 2010-yil avgust oyiga qadar aliment undirilmaganida ijro varaqalar undiruvchining arizasiga asosan qaytarib olinganiga e'tibor qaratmagan.

Bundan tashqari, mazkur ishni sudda ko'rish davomida Mirobod tuman sud ijrochilari bo'limi vakili tomonidan arizachi (F.I.O.)ning aliment qarzdorligi to'g'risidagi ma'lumot ham taqdim qilinmadi.

FPKning 271-moddasi 2-qismiga asosan, sud shikoyatning asosli ekanligini aniqlasa, shikoyatga sabab bo'lgan xatti-harakatni (qarorni) g'ayriqonuniy deb topadi, fuqaroning talabini qanoatlantirish vazifasini yuklaydi, unga nisbatan qo'llangan javobgarlik choralari bekor qiladi yoki uning buzilgan huquqlari va erkinliklarini boshqa yo'llar bilan tiklaydi.

Sud yuqoridagi qonun talablari hamda ish holatlaridan kelib chiqqan holda shikoyatda keltirilgan talablarni asosli deb hisoblaydi va shikoyatni qanoatlantirish hamda Mirobod tumani sud ijrochilari bo'limining arizachi (F.I.O.) ning chiqish huquqlarini vaqtincha cheklash to'g'risidagi qarorini g'ayriqonuniy deb topib, ushbu qarorni bekor qilishni lozim deb hisoblaydi.

Sud davlat boji masalasini muhokama qilib, FPKning 120-moddasi hamda O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1994-yil 3-noyabrdagi 533-sonli qarori bilan tasdiqlangan “Davlat boji stavkalari”ning 1-qismi “b” bandiga muvofiq muhokama qilib, 96105 so'm davlat bojini bevosita Hamza tumani sud ijrochilari bo'limidan davlat foydasiga undirishni lozim deb topadi.

Yuqoridagilarga binoan, O'zbekiston Respublikasi "Sud hujjatlari va boshqa organlar hujjatlarini ijro etish to'g'risida"gi Qonuni, FPKning 120-, 174-, 269-, 271-, 203–206-moddalarini qo'llab, sud

Qaror qiladi:

Arizachi (F.I.O.)ning Mirobod tumani sud ijrochilari bo'limi qarori ustidan shikoyati qanoatlantirilsin.

Mirobod tumani sud ijrochilari bo'limi sud ijrochisi (F.I.O.)ning 2013-yil 6-fevral kunidagi 2012-yil 26-noyabrda qo'zg'atilgan 2912-sonli ijro ishi bo'yicha 1976-yil 6-sentabrda tug'ilgan, hozirda Mirobod tumani Avliyo ota-Nukus ko'chasi 5-uy 109-xonadonda ro'yxatda turuvchi qarzdor (F.I.O.) (pasport: AA0298664, 2012-yil 12-oktabrda Toshkent shahar Mirobod tuman IIB tomonidan berilgan) O'zbekiston Respublikasidan chiqish huquqlarini vaqtincha cheklash haqidagi qarori bekor qilinsin.

Hamza tumani sud ijrochilari bo'limidan davlat foydasiga 96105 (to'qson olti ming bir yuz besh) so'm undirilsin.

Hal qiluv qaroridan norozi taraflar 20 kun muddat ichida shu sud orqali Fuqarolik ishlari bo'yicha Toshkent shahar sudiga apellyatsiya tartibida shikoyat berishi yoki protest keltirishi mumkin.

Raislik etuvchi:

imzo

(F.I.O.)

Foydalanishga tavsiya etiladigan adabiyot va manbalar ro‘yxati

1. Shoraxmetov Sh.Sh. O‘zbekiston Respublikasining fuqarolik protsessual huquqi. Darslik. –T.: “Adolat”, 2007. – 510 b.
2. Shoraxmetov Sh.Sh. Fuqarolik ishlarini sudda ko‘rishga oid protsessual hujjat namunalariga sharh. –T.: TDYuI, 2008. – 345 b.
3. Shoraxmetov Sh.Sh. O‘zbekiston Respublikasining Fuqarolik protsessual kodeksiga Sharhlar. – T.: TDYuI, 2010. – 960 b.
4. Mamasiddiqov M.M. Fuqarolik protsessual huquqi. Darslik. Umumiy qism. –T.: TDYuI, 2010. – 410 b.
5. Fuqarolik ishlari bo‘yicha protsessual hujjatlar. O‘quv qo‘llanma. Mualliflar jamoasi. –T.: TDYuI, 2011. – 189 b.
6. Mamasiddiqov M.M. Buyruq tartibida ish yuritish. –T.: TDYuI, 2007.
7. Esanova Z.N. O‘talikni belgilash to‘g‘risidagi fuqarolik ishini sudda ko‘rish. – T.: TDYuI, 2007. – 217 b.
8. Habibullayev D.Yu. Fuqarolik protsessual huquqi (savollar va javoblar). O‘quv qo‘llanma. –Toshkent: TDYuI, 2014. – 320 b.
9. Марипова С.А. Гражданский процесс. –Т.: ТГЮИ, 2009. – 640 с.
10. Давтян А.Г. Гражданский процесс зарубежных стран. Учебное пособие для ВУЗов. – М.: «Проспект», 2009. – 480 с.
11. Исаенково О.В. Гражданское процессуальное право. Практикум. Учебное пособие для ВУЗов. – М.: «Ай Пи Эр Медиа», 2009. – 195 с.
12. Стольникова М.В. Исковые заявления с комментариями. – М.: «Проспект», 2009. – 295 с.
13. Морозова М.Л. Сборник судебных документов: более 300 образцов. – М.: Проспект, 2009. – 354 с.
14. Смоленский М.Б. Исковые заявления и жалобы в суд. Образцы документов. 2-изд. – М.: «Феникс», 2010. – 283 с.
15. Донцов Е.М., Донцова Т.К. Исполнение судебных актов, актов других органов и должностных лиц в отношении имущества физических лиц. Научно-практическое пособие. – М.: «Волтерс Клувер», 2010. – 656 с.
16. Вставская И.М., Савченко С.А. Исполнительное производство. 2-изд. – М.: «Проспект», 2010. – 231с.
17. Куницын А.Р. Образцы заявлений и жалоб в суд: комментарии законодательства: судебная практика. 10-изд. – М.: «КноРус», 2010. – 295 с.
18. Треушников М.К. Практикум по гражданскому процессу. 4-изд. – М.: «Городец», 2010. – 320 с.

-
19. Беспалов Ю.Ф., Егорова О.А. Применение норм гражданского процессуального права в судебной практике. – М.: ЮНИТИ, 2010. – 159 с.
 20. Павленко В.В. В суд – без адвоката. Образцы исков, жалоб, заявлений. 6-изд. – Ростов на-Дону.: Феникс, 2010. – 303 с.
 21. Тихомиров М.Ю. Возмещение вреда: судебная практика и образцы документов. – М., 2010. – 96 с.
 22. Гусев А.П. Все виды исковых заявлений и претензий в суд. 4-изд. – М.: Феникс, 2011. – 253 с.
 23. Завадская Л.Н. Гражданский процесс в схемах с комментариями. 2-изд. – М.: ЭКСМО, 2011. – 160 с.
 24. Боннер А.Т. Гражданский процесс. Практикум. Сборник задач по гражданскому процессу и ПП ВС РФ. – М.: Проспект, 2011. – 480 с.
 25. Тихомиров М.Ю. Исковые заявления в суды и арбитражные суды. Практическое пособие. 4-изд. – М., 2011. – 192 с.
 26. Стольникова М.В. Исковые заявления с комментариями. – М.: Проспект, 2011. – 295 с.
 27. Смоленский М.Б. Как написать исковое заявление. – М.: Проспект, 2011. – 96 с.
 28. Щеглова Л.В. Образцы исковых заявлений и жалоб в суд. – М.: Омега-Л, 2011. – 276 с.
 29. Данилов Е.П. Образцы судебных документов с комментариями. 4-изд. – М.: Юрайт, 2011. – 432 с.
 30. Гусов К.Н., Агафонова Г.А. Судебная практика по трудовым спорам. – М.: Проспект, 2011. – 304 с.

FUQAROLIK ISHLARI BO‘YICHA PROTSESSUAL HUIJATLAR

Oliy o‘quv yurti talabalari uchun
O‘quv qo‘llanma

Muharrir: filologiya fanlari nomzodi A.N.Mamatova

Musahhih:

Texnik muharrir:

Kompyuterda sahifalovchi:

TDYuU nashriyoti,

100071, Toshkent, Sayilgoh ko‘chasi, 35